

บางอย่างในทะเลซึ่งรวมถึงความผิดตามกฎหมายคนเข้าเมืองด้วย หรือมีกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำซึ่งตำรวจน้ำจะมีอำนาจควบคุมดูแลความผิดทุกประเภท แต่อำนาจดังกล่าวกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้มีอำนาจนอกทะเลอาณาเขต ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าไทยไม่มีกฎหมายควบคุมการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับราชการ การเข้าเมือง และการสาธารณสุขในเขตต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจากหน่วยงานใดไม่มีอำนาจควบคุมดูแลหากมีการกระทำผิดตามกฎหมายดังกล่าวในเขตต่อเนื่องได้

4) เขตไหล่ทวีป

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีป (โดยทั่วไปได้แก่พื้นดินท้องทะเลและใต้พื้นดินท้องทะเลซึ่งอยู่ถัดจากทะเลอาณาเขตออกไปจนถึงริมนอกของขอบทวีป หรือถึงระยะ 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน) เพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีปและสิทธิในการขุดเจาะไหล่ทวีปไม่ว่าเพื่อประโยชน์ใดๆ ก็ตาม รวมทั้งสิทธิในการสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างใดๆ ดังนั้น หากรัฐชายฝั่งไม่ใช่สิทธิดังกล่าว รัฐอื่นย่อมดำเนินกิจกรรมตามสิทธิของรัฐชายฝั่งไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐชายฝั่ง ทั้งนี้ ทรัพยากรธรรมชาติหมายถึงแร่และทรัพยากรไม่มีชีวิตอื่นๆ ของพื้นดินท้องทะเลและใต้พื้นดินท้องทะเล รวมทั้งสิ่งมีชีวิตเฉพาะชนิดพันธุ์ที่อยู่กับที่ (หมายถึงสิ่งมีชีวิตซึ่งในระยะที่อาจเก็บเกี่ยวได้นั้นไม่เคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวไปมาบนพื้นดินท้องทะเลหรือใต้พื้นดินท้องทะเล เว้นแต่การเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวเพื่อการติดอยู่กับที่อย่างสม่ำเสมอ) อย่างไรก็ตาม รัฐอื่นมีสิทธิในการวางสายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีปได้ตามเงื่อนไขที่รัฐชายฝั่งกำหนดสำหรับสายเคเบิลหรือทางท่อที่รัฐชายฝั่งสร้างหรือใช้เกี่ยวกับการสำรวจไหล่ทวีปหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรบนไหล่ทวีปหรือเพื่อดำเนินงานของเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างใดๆ ของรัฐชายฝั่งหรือที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง

เมื่อพิจารณาระบบกฎหมายภายในของไทยแล้วปรากฏว่า ไทยมีกฎหมายคุ้มครองสิทธิในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตไหล่ทวีปไว้อย่างชัดเจนเฉพาะ “ปิโตรเลียม” โดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 จะกำหนดในเรื่องการให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนในการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียม รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การสำรวจหรือผลิต เช่น ผู้รับสัมปทานต้องยื่นแผนการผลิตและเริ่มผลิตตามแผนภายใน 4 ปี นับแต่อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเห็นชอบ หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาสำรวจในแปลงสำรวจแปลงใด หากผู้รับสัมปทานไม่สามารถแสดงได้ว่าพบหลุมปิโตรเลียมที่มีสมรรถนะเชิงพาณิชย์ตามเกณฑ์ที่กำหนดก็จะถือว่าสัมปทานนั้นสิ้นสุดลงเป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้ผู้รับสัมปทานที่พบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจต้องแจ้งให้อธิบดีทราบ รวมทั้งผู้รับสัมปทานในทะเลต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบินเรือ การเดินอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิต หรือการวิจัยวิทยาศาสตร์ หรือกีดขวางต่อการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือทำความเสียหายต่อสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือก่อให้เกิดความโศกโรคด้วยน้ำมัน โคลน หรือสิ่งอื่นใดด้วย หากผู้รับสัมปทานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ระบุไว้ในสัญญาสัมปทานหรือตามกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือทำให้หน่วยงานของรัฐต้องกระทำการปกป้องความเสียหายนั้น ผู้รับสัมปทานต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการดังกล่าวด้วย ส่วนพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ. 2530 ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล หมายถึง สิ่งติดตั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปของราชอาณาจักรไทยเพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตหรืออำนวยความสะดวกในการผลิตปิโตรเลียม และหมายความรวมถึงเรือ แท่นลอย หรือโครงสร้างอื่นใดที่เป็นส่วนหนึ่งของการผลิตหรืออำนวยความสะดวกในการผลิต

ดังกล่าวด้วย และกฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีกำหนดเขตที่ตั้งหรือเขตปลอดภัยของสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล และกำหนดเขตท่อ โดยถือว่าสถานที่ผลิตและเขตปลอดภัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย ดังนั้นการกระทำผิดในเขตดังกล่าวจึงถือว่ากระทำในราชอาณาจักรและใครจะเป็นพนักงานสอบสวนนั้นกฎหมายก็ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนด ส่วนเจ้าหน้าที่ทหารเรือให้เป็นพนักงานสืบสวน รวมทั้งเป็นพนักงานสอบสวนความผิดบางประเภท เช่น ความผิดเกี่ยวกับการปกครองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136 ถึงมาตรา 146 เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีอำนาจตรวจค้น สิ่งเรือหรืออากาศยานที่ต้องสงสัยไปยังสถานที่ที่กำหนด ควบคุมเรือหรืออากาศยาน และการไล่ติดตามเรือต้องสงสัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ในส่วนของทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตอื่น ๆ นั้น ระบบกฎหมายภายในของไทยไม่ได้บัญญัติไว้ชัดเจนในการสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรนั้นได้ในเขตไหล่ทวีป เช่นเดียวกับปิโตรเลียม โดยมีพระราชบัญญัติแพ พ.ศ. 2510 เป็นกฎหมายที่สำคัญซึ่งกำหนดให้การสำรวจแร่ต้องขออาชญาบัตรจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ (ซึ่งหมายถึงทรัพยากรธรณีอำเภอหรือทรัพยากรธรณีจังหวัด แล้วแต่กรณี จังหวัดใดไม่มีก็หมายถึงผู้ซึ่งอธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่แต่งตั้ง) และการขุดแร่ (ทำเหมือง) ต้องขอประทานบัตรจากเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่เช่นเดียวกัน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกหลักเกณฑ์การสำรวจและการทำเหมืองแร่ (รวมถึงเหมืองแร่ในทะเล) กำหนดห้ามมิให้ผู้ถือประทานบัตรปิดกั้น ทำลาย หรือทำให้เสื่อมประโยชน์ซึ่งทางน้ำสาธารณะ (เว้นแต่จะได้รับอนุญาตก่อน) รวมทั้งเจ้าพนักงาน มีอำนาจสั่งห้ามผู้ถือประทานบัตรกระทำการที่จะเป็นอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือทรัพยากรอื่นใด ๆ หรือสั่งให้แก้ไขหรือป้องกันอันตรายหรือหยุดการทำเหมืองก็ได้

สำหรับทรัพยากรที่มีชีวิตชนิดพันธุ์ที่อยู่กับที่นั้น ในทางกฎหมายแล้วไทยมีพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่สามารถให้ความคุ้มครองสิทธิในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าวได้ เนื่องจากกฎหมายนี้มีเขตอำนาจทั้งในน่านน้ำไทยและน่านน้ำอื่นใดที่ประเทศไทยใช้อ้อยหรือมีสิทธิจะใช้ต่อไปในการทำการประมงซึ่งปรากฏโดยทั่วไปว่าน่านน้ำนั้นมีขอบเขตตามธรรมเนียมประเพณีหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้วถือว่าเขตไหล่ทวีปนั้นเป็นเขตทางทะเลที่รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้น ไทยจึงมีกฎหมายควบคุมและคุ้มครองสิทธิการประมงในทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยการประมงนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด โดยอนุมัติรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดมิให้ทำการประมงสัตว์น้ำชนิดหนึ่งชนิดใดได้ หรืออาจกำหนดในพระราชกฤษฎีกาห้ามผู้ใดครอบครองเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้

ในส่วนของการควบคุมการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีปของไทยนั้น ไทยมีกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกำหนดเขตปลอดภัยและเครื่องหมายในบริเวณที่มีสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจ และผลิตปิโตรเลียม นอกจากนี้ รัฐมนตรียังมีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียม ที่กำหนดเขตท่อ รวมทั้งอุปกรณ์ของท่อที่ใช้ในกระบวนการผลิตปิโตรเลียมซึ่งเชื่อมโยงระหว่างสถานที่ผลิตในทะเลที่อยู่นอกเขตปลอดภัย จึงถือได้ว่าในส่วนของการท่อใต้น้ำนั้นไทยมีกฎหมายควบคุมดูแลอยู่แล้วจึงไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติเฉพาะในส่วนที่อยู่ในเขตไหล่ทวีป ส่วนการวางสายเคเบิลบนไหล่ทวีปนั้น ไทยยังไม่มีกฎหมายภายในที่ควบคุมเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน คงมีแต่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2549 และพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติใดกล่าวถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การวางสายเคเบิลใต้ทะเล (แม้เป็นทะเลในอาณาเขตหรือ

ราชอาณาจักรของไทยก็ตาม) โดยกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มุ่งเน้นที่การอนุญาตให้ประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือกิจการวิทยุโทรทัศน์ โดยมีได้กล่าวถึงอำนาจในการวางแผนบนพื้นดินเพื่อพาดสายหรือวางท่อเพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์แต่อย่างใด เนื่องจากกิจการนี้โดยสภาพตามความเป็นจริงจะออกอากาศโดยการแพร่ทางคลื่นแอมพลิจูด มีได้แพร่ทางสายหรือท่อแต่อย่างใด ส่วนกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมได้กำหนดให้กิจการโทรคมนาคมไม่ว่าในกิจการของรัฐหรือกิจการที่ได้รับอนุญาตจากรัฐที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมต้องยินยอมให้ผู้ประกอบการรายอื่นเข้าใช้โครงข่ายได้ นอกจากนี้กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมกำหนดให้ผู้รับอนุญาต (ผู้ประกอบการ) ที่ประสงค์จะต้องปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ใดก็สามารถเสนอคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ และหากต้องดำเนินการในที่ดินของบุคคลใดและผู้ประกอบการไม่อาจตกลงค่าใช้ประโยชน์กับเจ้าของที่ดินได้ ผู้ประกอบการก็อาจร้องขอต่อคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเพื่อแจ้งให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองที่ดินยินยอมให้ใช้ที่ดินนั้นได้ โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาจแจ้งเหตุที่ไม่สมควรใช้ที่ดินของตนต่อคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการฯ ที่จะให้ใช้ที่ดินนั้นหรือไม่ถือเป็นที่สุดและหากคณะกรรมการฯ วินิจฉัยให้ใช้ที่ดินนั้นได้ ผู้ประกอบการต้องจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของที่ดินตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดด้วย อย่างไรก็ตาม นอกจากกฎหมายดังกล่าวแล้วกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย (มาตรา 209) กำหนดให้เจ้าท่าจัดให้มีเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่ซึ่งสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดลงน้ำ เช่น สายโทรเลข สายโทรศัพท์ หรือสายอื่นใดและห้ามมิให้เรือลำใดทอดสมหรือเกาสมอภายในระยะห่างตามที่กำหนด ณ ที่ซึ่งมีสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างนั้นอยู่ (ซึ่งกฎหมายนี้มีได้กำหนดชัดเจนว่าจะสามารถกำหนดในเขตไหล่ทวีปได้หรือไม่) กรณีจึงอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติหากมีผู้กระทำความผิดในทะเลอาณาเขตต่อกฎหมายเกี่ยวกับปิโตรเลียมและกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย โดยการกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำความผิดแต่ผิดกฎหมายสองบท สำหรับอัตราโทษตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยนั้นมาตรา 210 บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับ ตั้งแต่สามร้อยบาทถึงสามพันบาท ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดได้ น้ำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดเชยค่าเสียหายอีกด้วย ทั้งนี้ เจ้าท่ามีอำนาจกักเรือที่เกี่ยวข้องไว้ได้จนกว่าจะมีประกันมาวางสำหรับเงินค่าปรับหรือค่าเสียหายตามที่เจ้าท่ากำหนด ส่วนอัตราโทษตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมนั้น มาตรา 25 บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าเป็นเหตุให้ท่อหรืออุปกรณ์เสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จะเห็นได้ว่าโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับปิโตรเลียมนั้นสูงกว่าโทษตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย อย่างไรก็ตาม เขตท่อตามกฎหมายเกี่ยวกับปิโตรเลียมจะต้องมีประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อน จากกรณีทางท่อของปิโตรเลียมได้แสดงให้เห็นว่า ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานประกาศกำหนดเขตท่อแล้ว เจ้าท่าก็ไม่ต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดง ณ ที่ซึ่งสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดลงน้ำไว้อีก คงมีความจำเป็นเฉพาะกรณีที่รัฐมนตรียังไม่ประกาศกำหนดเขตท่อหรือเป็นกรณีสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดลงน้ำอื่นที่มีใช้ทางท่อปิโตรเลียม เช่น สายโทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งหากมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานทั้งสอง ปัญหาในทางปฏิบัติว่าหน่วยงานใดจะดูแลรับผิดชอบทางท่อนั้นก็จะหมดไป แต่อย่างไรก็ดี นอกเหนือจากกฎหมายทั้งสองฉบับ ยังมีกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมซึ่งมาตรา 72 บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดทำให้เสียหายต่อระบบโทรคมนาคม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้ง

จำทั้งปรับ ดังนั้น ถ้าเป็นสาย ท่อ หรืออุปกรณ์ใดของโครงข่ายโทรคมนาคม กรณีมีผู้กระทำความผิดก็ต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมซึ่งมีโทษสูงกว่าคดีอาญาจึงจะเป็นที่ยุติ (แม้จะเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยด้วยก็ตาม) เนื่องจากอัตราโทษตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยต่ำกว่า)

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่กฎหมายภายในของไทยได้มีได้มีบทบัญญัติรองรับไว้ก็คือ สิทธิการใช้หรือสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้างทำนองเดียวกันรวมถึงสิทธิในการอนุญาตหรือวางข้อกำหนดหลักเกณฑ์แก่รัฐอื่นในการใช้หรือสร้างเกาะเทียมหรือสิ่งก่อสร้างอื่นในเขตไหล่ทวีปของไทย นอกเหนือจากกฎหมายเกี่ยวกับปิโตรเลียมดังที่ได้กล่าวแล้ว ดังนั้น หากมีรัฐอื่นสร้างเกาะเทียมหรือขออนุญาตสร้างเกาะเทียมเพื่อการสำรวจหรือแสวงประโยชน์อื่นที่ไม่ใช่ปิโตรเลียมแล้วปัญหาในทางปฏิบัติของไทยก็จะเกิดขึ้นทันที เนื่องจากไทยไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับในเรื่องดังกล่าว

5) เขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์ การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่ในท้องทะเล พื้นดินท้องทะเล และได้ผิวดินท้องทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (ไม่เกิน 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน) รวมทั้งมีสิทธิอธิปไตยในกิจกรรมอื่นๆ ในทางเศรษฐกิจด้วย เช่น การผลิตพลังงาน เป็นต้น รวมถึงรวมถึงสิทธิในการสร้างและใช้เกาะเทียมหรือ สิ่งติดตั้งอื่น การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และการคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล

จากสิทธิของรัฐชายฝั่งตามอนุสัญญาดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัญหาของไทยในการบริหารจัดการทรัพยากรหรือสิทธิต่างๆ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้นมีลักษณะคล้ายกับเขตไหล่ทวีป กล่าวคือ ไทยมีกฎหมายใช้บังคับเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตเฉพาะปิโตรเลียมเท่านั้น ส่วนทรัพยากร ที่มีชีวิตไทยมีกฎหมายว่าด้วยการประมงและกฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทยบังคับใช้ซึ่งบัญญัติชัดเจนถึงน่านน้ำในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและรวมถึงน่านน้ำอื่นใดที่ไทยมีสิทธิจะใช้อีกด้วยแต่ไทยไม่มีกฎหมายที่บัญญัติชัดเจนในการจัดการคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รวมถึงการวิจัยวิทยาศาสตร์ การสร้างหรือใช้เกาะเทียมหรือสิ่งก่อสร้างอื่นหรือแม้แต่กิจกรรมอื่นๆ ในทางเศรษฐกิจในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ดังนั้น ปัญหาในทางปฏิบัติของไทยในเขตเศรษฐกิจจำเพาะที่สำคัญจึงไม่ใช่ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย แต่เป็นปัญหาการไม่มีกฎหมายบังคับใช้ในหลายๆ เรื่องดังกล่าวข้างต้น ฉะนั้น เมื่อมีกรณีใดที่ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ ในกรณีนั้นเกิดขึ้น ก็จะเป็นปัญหาต่อการแก้ไขเยียวยาเป็นอย่างมาก เช่น หากมีเรือต่างชาตินำขยะอุตสาหกรรมหรือกากสารที่อาจเป็นอันตรายอย่างกัมมันตภาพรังสีมาทิ้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทย ไทยก็ต้องเยียวยาแก้ไขปัญหานั้นเองและไม่อาจดำเนินคดีหรือเรียกค่าเสียหายจากการกระทำของเรือต่างชาตินั้นได้ แม้ว่าไทยจะประกาศกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะแล้ว ก็ตาม (ไทยมิได้เป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 แต่ระบบเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามอนุสัญญาดังกล่าวได้กลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศแล้ว ไทยจึงสามารถประกาศกำหนดเขตดังกล่าวได้) เนื่องจากไทยมีระบบกฎหมายแบบ Dualism กล่าวคือ แม้ไทยจะเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาใดหรือใช้กฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศใดก็ตาม สันติสัญญาหรือจารีตประเพณีนั้นก็มีได้นำมาใช้บังคับเป็นกฎหมายภายในของไทยโดยอัตโนมัติ แต่ไทยจะต้องตรากฎหมายภายในขึ้นรองรับสันติสัญญาหรือจารีตประเพณีดังกล่าว ดังเช่น กรณีเรือต่างชาติของออสเตรเลียซึ่งเข้ามาพบวัตถุโบราณในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของ

ไทย ในขณะนั้นไทยไม่มีกฎหมายคุ้มครองวัตถุโบราณในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ จึงไม่สามารถปกป้องวัตถุโบราณด้วยกฎหมายได้ (แต่เรือต่างชาติก็ยุติการขุดค้นวัตถุโบราณและส่งมอบคืนวัตถุโบราณบางส่วนที่ขุดค้นขึ้นมาแล้วให้แก่ไทยเพื่อ มิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสองประเทศ ซึ่งวิธีการเช่นนี้ไทยก็เคยเรียกร้องกับหลังนารายณ์ บรรทมสินธุ์คืนจากพิพิธภัณฑสถานในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว) จากกรณีเรือต่างชาติออสเตรเลียนดังกล่าวเป็นผลให้ในปี พ.ศ. 2535 ไทยได้ตรากฎหมายแก้ไขพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ในมาตรา 24 ให้ครอบคลุมถึงโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ถูกทอดทิ้งไว้ในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะให้ตกเป็นของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้วจะมีสิทธิได้รับรางวัลไม่เกินหนึ่งในสามแห่งค่าของสิ่งนั้น กล่าวโดยสรุปแล้ว ถือว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการตรากฎหมายเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิอธิปไตยที่ไทยพึงมีในเขตเศรษฐกิจจำเพาะก่อนที่จะมีปัญหาดังกรณีเรือต่างชาติออสเตรเลียน ซึ่งหากเกิดขึ้นอีกประเทศไทยอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อันจะนำความสูญเสียประโยชน์ที่ไทยควรได้รับหรือก่อให้เกิดความเสียหายที่ไทยไม่อาจเรียกร้องจากใครได้ในภายหลัง

ในส่วนที่มีกฎหมายบังคับใช้นั้น ก็ยังคงมีปัญหาการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่ที่อาจใช้อำนาจซ้ำซ้อนกันในกิจกรรมเดียวกัน โดยเฉพาะในด้านการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิต (การประมง) ซึ่งมีพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมประมงมีอำนาจตรวจตราการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการประมงในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ทหารเรือก็มีอำนาจดังกล่าวด้วย ในด้านทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตอันได้แก่ปิโตรเลียมนั้น เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับปิโตรเลียมกำหนดให้เขตปลอดภัยและสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลนั้นถือว่าอยู่ในราชอาณาจักรและกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนภายในเขตดังกล่าวได้ด้วย กรณีจึงอาจเกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่กับพนักงานเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพลังงาน (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ) ได้เช่นเดียวกัน

6) ทะเลหลวง

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กำหนดให้รัฐมีเสรีภาพ ในทะเลหลวงอันได้แก่เสรีภาพในการเดินเรือ การบิน การวางสายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเล การสร้างเกาะเทียมหรือสิ่งก่อสร้างอื่นตามที่มิใช่กฎหมายระหว่างประเทศให้สิทธิกระทำได้ การทำการประมงภายใต้ข้อกำหนดเพื่อการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง และการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลภายใต้ข้อกำหนดเกี่ยวกับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

จากระบบกฎหมายภายในของไทยนั้น ไทยมีกฎหมายที่ให้อำนาจในการทำการประมงไว้อย่างชัดเจนในเขตน่านน้ำที่ไทยมีสิทธิจะใช้ซึ่งรวมถึงในทะเลหลวงด้วย อย่างไรก็ตาม ในเรื่องอื่นๆ แม้จะไม่มีกฎหมายแต่ก็อาจไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น การบินผ่านทะเลหลวง เนื่องจากไทย มีกฎหมายควบคุมการบิน (พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497) โดยผู้ที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการบินต้องได้รับอนุญาต ซึ่งกิจการดังกล่าวรวมถึงการใช้อากาศยานและสนามบินด้วย ดังนั้น เมื่ออากาศยานสามารถบินจากไทยได้แล้วก็ย่อมบินผ่านทะเลหลวงได้โดยไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ ส่วนการบินผ่านน่านน้ำที่มีเจ้าของหรือรัฐอื่นๆ ก็คงเป็นเรื่องของการทำความตกลงในการอนุญาตให้ บินผ่านเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม อนุสัญญาสหประชาชาติฯ ได้กำหนดให้รัฐทุกรัฐต้องร่วมมือกันในกิจกรรมบางอย่างอัน ได้แก่ การกำหนดให้เรือมีธงประจำเรือเพียงชาติเดียว โดยรัฐที่เป็นเจ้าของธงนั้นต้องมีความสัมพันธ์หรือมีการควบคุมทางทะเบียนกับเรือที่ชักธงของตนได้ และจะถือว่าเรือที่ชักธงมากกว่าหนึ่งชาติเป็นเรือที่ไร้สัญชาติ รัฐเจ้าของธงต้องปฏิบัติตามการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพต่อเรือที่ชักธงของตน เช่น ต้องจัดอุปกรณ์ประจำเรือที่เหมาะสมปลอดภัย สามารถ

ได้ส่วนกรณีเกิดอุบัติเหตุหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือแก่สภาพแวดล้อมได้ เป็นต้น ภาครัฐต้องร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเลแก่ผู้ตกอยู่ในอันตรายหรือมีเหตุเรือโดนกัน และมีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพในการค้นหาและช่วยชีวิตผู้ตกอยู่ในอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ ห้ามการขนส่งทางทะเล ร่วมกันปราบปรามโจรสลัด ยาเสพติด และการออกอากาศในทะเลหลวงโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมทั้งร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิต เช่น การกำหนดปริมาณที่อนุญาตให้จับได้ หรือมีมาตรการฟื้นฟูชนิดพันธุ์ที่อนุญาตให้จับให้อยู่ในระดับที่มีผลผลิตอย่างยั่งยืน การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล และร่วมมือกันแบ่งปันทรัพยากรที่ ถือว่าเป็นมรดก่วมกันของมนุษย์อย่างเที่ยงธรรม การศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลต้องเป็นไปเพื่อสันติ และให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียม

หากพิจารณาจากกฎหมายของไทยแล้ว ไทยนั้นมีกฎหมายว่าด้วยเรือไทยที่ควบคุมทางทะเลเป็นแกเรือไทยกรณีจึงเป็นไปตามที่อนุสัญญาสหประชาชาติ กำหนดไว้ สำหรับการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเลนั้นอาจจัดตั้งหน่วยงานขึ้นประสานการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเลได้ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันก็ได้มีการจัดตั้งศูนย์ทำหน้าที่ทำนองดังกล่าวในกองทัพเรือ ซึ่งปัญหาที่สำคัญอยู่ที่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หรือการช่วยเหลือที่ต้องมีค่าใช้จ่ายหรือกรณีที่เกิดผลกระทบเข้ามาในเขตน่านน้ำไทย ไม่ว่าจะเป็นมลภาวะหรือสภาพแวดล้อมใดๆ กรณีนี้ก็อาจมีความจำเป็นจะต้องมีกฎหมายกำหนดให้เรียกร้องค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายจากกรณีดังกล่าวได้ (ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ดังที่กล่าวแล้ว) ในส่วนของการปราบปรามโจรสลัดและ ยาเสพติดนั้น ไทยมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัดบังคับใช้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรืออยู่แล้ว และมีกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเลซึ่งรวมถึงความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (แต่อาจมีปัญหาคือเขตอำนาจอาจไปไม่ถึงนอกทะเลอาณาเขต)

ดังนั้น ปัญหาในทางปฏิบัติของไทยเกี่ยวกับการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ในทะเลหลวงนั้น ที่สำคัญจึงเป็นปัญหาการเรียกค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายจากการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล มลภาวะหรือ การทำลายสภาพแวดล้อมทางทะเล รวมถึงปัญหาที่เกิดกับทรัพยากรประมงที่ไทยมีสิทธิแสวงประโยชน์หรือที่ส่งผลกระทบเข้ามาในเขตน่านน้ำไทยที่ไทยมีสิทธิการประมง นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่ขาดกฎหมาย ที่ผลบังคับใช้ในทะเลหลวงอย่างชัดเจนในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ

- (1) มาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในทะเลหลวง
- (2) มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในทะเลหลวง
- (3) การห้ามขนส่งทางทะเล และมาตรการป้องกันการกระทำความผิดตามหลักกฎหมายทั่วไปในหลายประการ เช่น การปราบปรามยาเสพติด การออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นต้น
- (4) มาตรการกรณีเรือโดนกันในทะเลหลวง และการให้ความช่วยเหลือกู้ภัย
- (5) มาตรการในการศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในทะเลหลวง ซึ่งรวมถึงการศึกษาวิจัยเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจอื่นๆ และการวางสายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเล

มาตรการต่างๆ ข้างต้นรวมถึงการบัญญัติให้อำนาจในการตรวจตรา ค้น จับกุม และ ยึดสิ่งของที่กระทำความผิด ตลอดจนการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งมาตรการต่างๆ ที่กล่าวมานั้น เป็นมาตรการเพื่อประโยชน์ของประเทศไทยเท่านั้น หากประเทศไทยประสงค์จะเป็นภาคีอนุสัญญา

สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วยแล้ว จะต้องมีความหมายอื่นๆ มารองรับอีกหลายประการ เช่น รองรับการกระหว่างประเทศตามอนุสัญญานี้ ไม่ว่าองค์กรจะจับข้อพิพาท หรือองค์กรบริหารทรัพยากรในพื้นที่ดินและใต้พื้นดินท้องทะเลในทะเลหลวง เป็นต้น

4.1.1.3 ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในแต่ละฉบับเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1928

ในการศึกษาข้อบกพร่องของกฎหมายหรือกฎข้อบังคับของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมความสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 นั้น คณะวิจัยจะทำการศึกษาโดยแบ่งเป็นเรื่องต่างๆ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และจะทำการศึกษาว่าในแต่ละเรื่องดังกล่าวนี้มีกฎหมายภายในของไทยที่มีความบกพร่องหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือปัญหาทางกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในเรื่องนั้นๆ หรือไม่

1) ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับทะเลอาณาเขต

ในส่วนของทะเลอาณาเขตนั้นมีหลักที่สำคัญตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้แก่เรื่องสิทธิการผ่านโดยสุจริต ซึ่งหมายความว่ารัฐชายฝั่งจะต้องยอมให้เรือต่างด้าวแล่นผ่านทะเลส่วนนั้นได้เพื่อประโยชน์ในการเดินเรือ การขนส่ง การติดต่อสื่อสาร และการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากว่าแม้รัฐชายฝั่งจะมีอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตแต่อย่างไรก็ตามอธิปไตยดังกล่าวก็ไม่ใช่ว่ารัฐชายฝั่งจะใช้อำนาจอธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์ดังเช่นที่ใช้เหนืออาณาเขตที่เป็นพื้นดินของรัฐตน เพราะท้องทะเลเป็นเส้นทางที่สำคัญในการใช้ติดต่อ หรือทำการค้าขายในทางระหว่างประเทศและเป็นที่ยอมรับหลักเรื่องเสรีภาพแห่งทะเล ที่ให้ทุกประเทศมีเสรีภาพโดยสมบูรณ์ในการเดินเรือในทะเลหลวงซึ่งไม่ถือว่าเป็นของประเทศใดได้โดยปราศจากการขัดขวางโดยรัฐหนึ่งรัฐใด ด้วยเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาแล้ว การใช้อธิปไตยของรัฐเหนือทะเลอาณาเขตรัฐชายฝั่งจึงต้องคำนึงถึงหลักเสรีภาพแห่งทะเลด้วย เมื่อหลักการผ่านโดยสุจริตโดยเรือต่างชาติเป็นหลักการที่สำคัญตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในเรื่องของทะเลอาณาเขต ดังนั้น ในการพิจารณาข้อบกพร่องของกฎหมายภายในส่วนนี้ จึงจะทำการศึกษากฎหมายภายในว่ามีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในเรื่องของการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตหรือไม่

1.1) กฎหมายภายในกับการดำเนินกิจกรรมในทะเลอาณาเขตที่ไม่ถือว่าเป็นการใช้สิทธิผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติ

การผ่านนั้นจะเป็นการผ่านโดยสุจริตได้ก็ต่อเมื่อเป็นการผ่านที่ไม่ทำให้เกิดการเสื่อมเสียต่อสันติภาพ ความเรียบร้อย หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง และอนุสัญญา Article 19 2. ก็ได้กำหนดว่ากิจกรรมใดบ้างของเรือที่ทำการผ่านที่ถือว่าเป็นการเสื่อมเสียต่อสันติภาพ ความสงบเรียบร้อย หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง ซึ่งอาจจำแนกได้เป็นสองประการใหญ่³²⁴ คือ

ประการแรก การกระทำที่มีลักษณะเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้แก่

- การคุกคาม หรือการใช้กำลังใดๆ ต่ออำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือ เอกอรัทธาทางการเมืองของรัฐชายฝั่ง หรือโดยลักษณะอื่นใดที่เป็นการฝ่าฝืนหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ
- การซ้อม หรือการฝึกใดๆ ด้วยอาวุธชนิดใดๆ

³²⁴ ประเสริฐชัย ทัพพิกรณ์. 2500. การบังคับใช้กฎหมายอาญาในทะเลอาณาเขต : ศึกษากรณีการกระทำความผิดอาญาเหนือเรือเอกชนต่างชาติขณะผ่านโดยสุจริต. วิทยานิพนธ์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 66.

- การกระทำการใดๆ ที่มุ่งประสงค์ในการรวบรวมข้อสนเทศที่เป็นการเสื่อมเสียต่อการป้องกันหรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

- การกระทำการโฆษณาชวนเชื่อใดที่มุ่งประสงค์ให้กระทบต่อการป้องกัน หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

- การส่งขึ้นสู่อากาศ การลงสู่พื้น หรือการนำขึ้นมานบนเรือซึ่งอากาศยานใดๆ

- การปล่อยขึ้นสู่อากาศ การลงสู่พื้นหรือการนำขึ้นมานบนเรือซึ่งกลอุบายทางทหารใดๆ

ประการที่สอง การกระทำอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผ่าน ซึ่งได้แก่

- การขนส่ง หรือการขนขึ้นจากเรือซึ่งโภคภัณฑ์ เงินตรา หรือบุคคลใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับทางศุลกากร ราชการ การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาลของรัฐชายฝั่ง

- การกระทำการใดๆ โดยเจตนาที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษอย่างร้ายแรงอันเป็นการขัดต่ออนุสัญญานี้

- กิจกรรมประมงใดๆ

- การดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจ

- การกระทำการใดๆ ที่มุ่งประสงค์เพื่อแทรกแซงระบบการสื่อสารใดๆ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งติดตั้งอื่นใดของรัฐชายฝั่ง

ซึ่งหากมีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวภายในทะเลอาณาเขต Article 25 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งอาจดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นในทะเลอาณาเขตเพื่อป้องกันการผ่านที่ไม่สุจริตนั้นๆ ได้ ดังนั้น ในส่วนนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณากฎหมายภายในของประเทศไทยว่ามีกฎหมายใดบ้างที่กำหนดมาตรการเพื่อควบคุมหรือดำเนินการกับเรือที่ประกอบกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการผ่านโดยไม่สุจริตตาม Article 19 2. ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ไว้หรือไม่ โดยแยกพิจารณาเป็นจากการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ถือว่าเป็นการผ่านโดยสุจริตสองลักษณะตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

(1) กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการผ่านที่มีลักษณะเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ ในส่วนนี้จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่

(1.1) ประมวลกฎหมายอาญา

โดยหมวดที่สามแห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 119 ถึงมาตรา 129) ได้กำหนดเรื่องความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักรเอาไว้ ประกอบด้วยฐานความผิดต่างๆ ได้แก่ กระทำการให้ราชอาณาจักรหรือส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรตกอยู่ใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐต่างประเทศ หรือเพื่อให้เอกราชของรัฐสูญเสียไป (มาตรา 119) คบคิดกับบุคคลเพื่อประโยชน์ของรัฐต่างประเทศเพื่อที่จะก่อให้เกิดการรบต่อรัฐหรือในทางอื่นที่เป็นปรปักษ์ต่อรัฐ (มาตรา 120) คนไทยกระทำการรบต่อประเทศหรือร่วมเป็นข้าศึกต่อประเทศ (มาตรา 121) อุปการะแก่การดำเนินการรบหรือการเตรียมการรบของข้าศึก (มาตรา 122) ฐานความผิดเกี่ยวกับความลับของประเทศ (มาตรา 123 ถึงมาตรา 124) ความผิดในการปลอมเอกสารที่เป็นส่วนได้เสียของรัฐ (มาตรา 125) ไม่ปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล (มาตรา 126) กระทำการใดๆ เพื่อให้เกิดเหตุร้ายจากภายนอก (มาตรา 127)

ซึ่งหากมีการกระทำที่มีลักษณะเข้าองค์ประกอบตามฐานความผิดที่ได้กล่าวมาแล้วก็ย่อมที่จะถูกลงโทษในประเทศไทยได้เนื่องจากมาตรา 4 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย ซึ่งความหมายของคำว่า “ราชอาณาจักร” ตามมาตรานี้ หมายความว่ารวมถึงทะเลอาณาเขตของประเทศไทยด้วย อย่างไรก็ตาม ขอบเขตตามมาตรานี้ ยังไม่ครอบคลุมไปถึงกิจกรรมทุกลักษณะที่

กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในเรื่องที่ถือว่าเป็นการผ่านโดยไม่สุจริต เช่น การนำขึ้นมาบนเรือซึ่งอากาศยานใดๆ เป็นต้น และหากการดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ไม่มีลักษณะที่เข้าองค์ประกอบความผิดตามฐานความผิดในหมวดสามแห่งประมวลกฎหมายอาญาตามที่ได้อ้างไปแล้วข้างต้น ประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะลงโทษผู้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในทะเลอาณาเขตได้ เพราะการกระทำใดจะเป็นความผิดทางอาญาหรือไม่ การกระทำนั้นจะต้องครบองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายอาญาและในการตีความกฎหมายอาญานั้นมีหลักที่สำคัญอยู่ว่าจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(1.2) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2546

เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการเดินเรือในน่านน้ำภายในของไทย แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ได้กำหนดกรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลตามที่ได้อ้างไปแล้วข้างต้นว่าให้สามารถขับไล่ออกไปจากน่านน้ำของไทยได้ ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายภายในอยู่ที่ไม่มีการกำหนดในเรื่องนี้เอาไว้อย่างชัดเจนและอาจมีปัญหาในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่กรณีที่จะดำเนินการเพื่อป้องกันเรือที่ดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ออกไปจากทะเลอาณาเขตของไทยได้

(2) กฎหมายภายในในส่วนของการกระทำอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผ่าน

- การขนโคกภัณฑ์ เงินตรา หรือบุคคล ลงเรือหรือขึ้นจากเรือ ที่เป็นการขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ทางศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาลของรัฐบาลของรัฐชายฝั่งมีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(2.1) พระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2467

กฎหมายฉบับนี้เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีศุลกากรในการนำเข้ามาซึ่งสินค้าภายในประเทศ และส่งสินค้าออกไปนอกประเทศ การกำหนดการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก อำนาจหน้าที่ของพนักงานศุลกากร พิธีการศุลกากร ตลอดจนความผิดและโทษในการฝ่าฝืน โดยสินค้าที่มีข้อห้าม หรือข้อบังคับเพื่อควบคุมการนำเข้าหรือส่งออก

(2.2) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

เป็นกฎหมายที่กำหนดควบคุมการเข้ามาในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามานั้นจะเป็นการเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือเข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวร อย่างไรก็ตามโดยตัวพระราชบัญญัตินี้เองไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการปราบปรามการกระทำละเมิดตามกฎหมายฉบับที่ใช้เป็นการเฉพาะแต่ตามพระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการทำความผิดบางอย่างทางทะเล พระพุทธศักราช 2490 ก็ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในปราบปรามคนต่างด้าวที่เข้ามา หรือการนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร โดยเฉพาะทางทะเล หรือทางลำน้ำ ซึ่งติดต่อกับต่างประเทศหรือทางลำน้ำซึ่งออกทะเลได้³²⁵

(2.3) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย

ตามหมวด 5 ของพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดข้อบังคับสำหรับการป้องกันโรคติดต่อจากเรือที่เข้ามาในทะเลอาณาเขตของประเทศไทย ยกตัวอย่างเช่น ตามมาตรา 220³²⁶ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้หา

³²⁵ ประเสริฐชัย ทัพพิกรณ์, อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 324, หน้า 69.

³²⁶ มาตรา 220 ถ้าเรือกำปั่นลำใดที่เข้ามาถึงน่านน้ำไทย มีคนเป็นไข้กาฬโรค ไข้หวัดตกโรค ไข้ทรพิษ ไข้จับ หรือโรคร้ายอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ติดกันได้มาในเรือก็ดี หรือเป็นมาแล้วภายในสิบสี่ วัน ก่อนวันที่เรือมาถึงก็ดี นายเรือหรือผู้ที่บังคับการในเรือลำนั้นต้องชักธงสำหรับบอกว่ามีโรคร้ายขึ้นไว้ และต้องทอดสมจอดเรืออยู่ที่สถานี่ป้องกันโรคภัยอันตราย จนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์ จะอนุญาตปล่อยให้ไปจึงไปได้ ถ้าเป็นเรือที่จอดอยู่แล้วในน่านน้ำไทย นายเรือหรือผู้ บังคับการในเรือลำนั้น ต้องชักธงสำหรับบอกว่ามีโรคร้ายขึ้นทันที และต้องถอยเรือไปจอดอยู่ยังตำบลที่เจ้า พนักงานแพทย์เห็นสมควร

เรือกำปั่นที่เข้ามาในทะเลอาณาเขตและปรากฏว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 119 เรือลำดังกล่าวก็ต้องทำการชักธงเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีผู้ป่วยเป็นโรคตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเรือนั้นก็จะต้องทอดสมอจอดอยู่ที่สถานีป้องกันโรคภัยอันตราย

- การกระทำโดยเจตนาและก่อให้เกิดภาวะมลพิษอย่างร้ายแรงอันเป็นการขัดต่ออนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1932

(2.4) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456

พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ในการเดินเรือในน่านน้ำไทยนั้นห้ามห้ามมิให้มีการเทหรือทิ้งหรือทำประการใดๆ ให้หิน กรวด หวาย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ลงในทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก ตามมาตรา 119³²⁷ ห้ามมิให้มีการเทหรือทิ้งหรือทำประการใดๆ ให้น้ำมันหรือเคมีภัณฑ์ลงในทะเลภายในน่านน้ำไทยอันจะส่งผลให้เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 119 ทวิ³²⁸ และยังห้ามมิให้ทั้งน้ำมันปิโตรเลียม หรือน้ำมันที่ปนกับน้ำรั่วไหลลงในน้ำตามมาตรา 204³²⁹ ซึ่งหากผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวก็จะได้รับโทษตามกฎหมาย ในส่วนนี้จึงมีกฎหมายภายในที่ทำการควบคุมอยู่แล้ว

- การทำกิจกรรมการประมง

(2.5) พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตประมงไทย พระพุทธศักราช 2482

กฎหมายฉบับนี้ เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตให้ทำการประมงในเขตการประมงไทย บุคคลหรือห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด จะต้องขออนุญาตในการทำการประมงจึงจะสามารถทำการประมงในเขตการประมงไทยได้ โดยมุ่งที่จะคุ้มครองและสงวนสิทธิในการทำการประมงไทยไว้ให้กับคนไทยเท่านั้น ตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เขตการประมงไทย หมายถึง เขตน่านน้ำไทย หรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่าชอบเขตกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใดๆ ทั้งนี้ ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัตินี้³³⁰ และหากพิจารณาตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ซึ่งได้กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับทำการประมงให้แก่บุคคลต่างด้วย หรือนิติบุคคลต่างด้วย จึงเป็นการสงวนสิทธิในการทำการประมงในเขตการประมงไทยไว้

³²⁷ มาตรา 119 ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้หิน กรวด หวาย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ยกเว้น น้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือสกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าเสียหายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย

³²⁸ มาตรา 119 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดเท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือสิ่งใด ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าเสียหายที่ต้องเสียไปในการแก้ไขสิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย

³²⁹ มาตรา 204 ผู้ใดเท ทิ้ง หรือปล่อยให้น้ำมันปิโตรเลียมหรือน้ำมันที่ปนกับน้ำรั่วไหลด้วยประการใดๆ ลงในเขตทำ แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³³⁰ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เขตการประมงไทย” หมายความว่า เขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใดๆ

ให้แก่บุคคล หรือนิติบุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น นอกจากนี้ยังห้ามมิให้เรือประมงที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่เป็นของคนต่างด้าว หรือของนิติบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่มีสัญชาติไทยที่มีคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าวรวมอยู่ด้วย ทำการประมงในเขตการประมงไทยด้วย และในการประมงในเขตการประมงไทยนั้น ผู้ทำการประมงจะต้องมีใบอนุญาตที่ได้รับสำหรับทำการประมงประจำไปกับเรือด้วย ในขณะที่ทำการประมง ดังนั้น จึงสามารถนำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาเพื่อดำเนินการป้องกันการทำการประมงในขณะที่เรือต่างชาติเข้ามาในทะเลอาณาเขตได้

- การดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจ

หากพิจารณาจากการดำเนินกิจกรรมในข้อนี้จะเห็นได้ว่ามีลักษณะเป็นการดำเนินการที่มีขอบเขตกว้างขวางมากซึ่งอาจเป็นการดำเนินการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล หรือเป็นการสำรวจทางอุทกศาสตร์ก็ได้ แต่ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องโดยแจ้งชัด ซึ่งกฎหมายที่ได้กล่าวถึงเรื่องการวิจัยสำรวจทางวิทยาศาสตร์ในทางทะเล หากจะมีกฎหมายที่ใกล้เคียงก็มีเพียงแต่พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เท่านั้น ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้กำหนดให้การประกอบกิจการปิโตรเลียมจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลเท่านั้น (มาตรา 74) กฎหมายฉบับนี้จึงไม่ใช่กฎหมายที่กำหนดควบคุมในเรื่องของการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรือการสำรวจทางอุทกศาสตร์ตามที่ได้อ้างมาแล้วข้างต้น จึงไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินการกรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจโดยเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตของประเทศไทย แต่หากว่าการดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจโดยเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตของประเทศไทยไปกระทบในเรื่องของความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของประเทศแล้ว เช่น การหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจะทำการรุกรานอธิปไตยของประเทศ เป็นต้น ก็จะต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายอาญาว่าเข้าลักษณะของฐานความผิดในหมวดที่สามตามที่ได้อ้างถึงแล้วหรือไม่ อย่างไรก็ตามใน การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในทะเลอาณาเขตนั้นอาจจะทำได้ด้วยความยินยอมอย่างชัดเจนของรัฐบาลฝั่งและภายใต้เงื่อนไขที่รัฐบาลฝั่งกำหนดเท่านั้น ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 Article 245³³¹

- การกระทำใดๆ ที่มุ่งประสงค์เพื่อแทรกแซงระบบการสื่อสารใดๆ

ในเรื่องนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 โดยมาตรา 73³³² แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเอาไว้ว่าผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องหมาย ทุนหรือสิ่งอื่นใดที่กำหนดไว้เพื่อการคุ้มครองระบบโทรคมนาคมจะต้องรับโทษ และมาตรา 74³³³ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้หากผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักจับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อพิจารณาว่าการแทรกแซงระบบการสื่อสารใดๆ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 นั้นอาจมีความหมายที่กว้างกว่ากรณีตามที่สองมาตราข้างต้นได้กำหนดเอาไว้

³³¹ ประเสริฐชัย ทัพพิกกรณ์, อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 324, หน้า 73.

³³² มาตรา 73 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า ทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องหมาย ทุนหรือสิ่งอื่นใดที่กำหนดไว้เพื่อการคุ้มครองระบบโทรคมนาคมตามมาตราการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 44 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

³³³ มาตรา 74 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อดักจับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากการพิจารณากฎหมายภายในสำหรับเรื่องการผ่านของเรือต่างด้าวที่ไม่ถือว่าเป็นการผ่านโดยสุจริตแล้วจะเห็นได้ว่ากฎหมายภายในยังมีข้อบกพร่องอยู่บางประการที่ไม่ครอบคลุมทุกกรณีตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ยกตัวอย่างเช่น การดำเนินการเกี่ยวกับเงินตรา หรือการดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจในทะเลอาณาเขต เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะตามที่กำหนดในอนุสัญญาสำหรับเรื่องการผ่านที่ไม่สุจริตเป็นการบัญญัติข้อกฎหมายให้มีลักษณะเป็นการตีความทางข้อกฎหมายได้อย่างกว้างขวางเป็นการเปิดโอกาสให้รัฐชายฝั่งใช้ดุลยพินิจ ในการบัญญัติกฎหมายหรือข้อกำหนดต่างๆ อันเป็นการห้ามเรือที่ผ่านในทะเลอาณาเขตมิให้กระทำการดังกล่าวเท่านั้น ซึ่งหากไม่มีกฎหมายภายในออกมานุวัติการณ์ให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในเรื่องนี้ก็ส่งผลเพียงทำให้รัฐสูญเสียประโยชน์ที่จะดำเนินการเพื่อป้องกันเรือต่างชาติที่ผ่านเข้ามาในน่านน้ำโดยไม่สุจริตตามที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้³³⁴

1.2) กฎหมายภายในกับเขตอำนาจทางแพ่งของรัฐชายฝั่งเหนือเรือต่างชาติ

เนื่องจากตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลกำหนดให้รัฐชายฝั่งจะต้องไม่ดำเนินการที่เป็นการขัดขวางเรือต่างชาติที่ใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของตน เพื่อดำเนินคดีทางแพ่งต่อบุคคลบนเรือต่างชาติ และรัฐชายฝั่งจะต้องไม่บังคับหรือจับกุมเรือเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาในทางแพ่ง เว้นเสียแต่ว่าหนี้หรือความรับผิดชอบซึ่งเรือต่างชาติเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นในขณะที่แล่นผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง แต่หากเป็นกรณีที่เรือได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐชายฝั่งและได้ออกจากน่านน้ำภายในและแล่นผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งรัฐชายฝั่งสามารถบังคับหรือจับกุมเรือต่างชาติเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาทางแพ่งได้ ทั้งนี้ ตาม Article 28 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังนั้น ในส่วนนี้จึงต้องทำการศึกษากฎหมายภายในว่ามีบทบัญญัติกฎหมายใดที่กำหนดให้มีการขัดขวางเรือต่างชาติที่ใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของตน เพื่อดำเนินคดีแพ่ง โดยไม่เป็นไปตามข้อยกเว้นที่กำหนดให้รัฐชายฝั่งสามารถบังคับหรือจับกุมเรือได้หรือไม่ ซึ่งกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ก็ได้แก่พระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ. 2834

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีขึ้นเนื่องจากเรือเดินทะเลที่ให้บริการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศประมาณกว่าร้อยละ 90 เป็นเรือต่างชาติ ซึ่งเจ้าของเรือและผู้ดำเนินงานของเรือเหล่านี้ส่วนมากไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร เมื่อเกิดกรณีที่เจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินงานต้องรับผิดชอบทางแพ่งต่อบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรบุคคลดังกล่าวก็ไม่สามารถดำเนินการให้เจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินงานชำระหนี้หรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่ตนได้ เนื่องจากเจ้าของเรือหรือผู้ดำเนินงานไม่มีทรัพย์สินอยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งหากนำคดีขึ้นสู่ศาลก็ไม่เกิดประโยชน์แก่เจ้าหนี้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจศาลสามารถสั่งกักเรือที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้อันมีมูลมาจากสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ นั้นได้ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดมาตรการต่างๆ ให้เจ้าหนี้เหนือสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ ทำคำร้องยื่นขอต่อศาลเพื่อกักเรือนั้นๆ ไว้ ซึ่งสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือตามนิยามของพระราชบัญญัติฉบับนี้ยกตัวอย่างเช่น สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลใดๆ ที่มีเหตุมาจากเรือหรือการดำเนินงานของเรือ การช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล สัญญาเกี่ยวกับการใช้ เช่า เช่าซื้อ หรือยืมเรือ การให้บริการบรรทุก หรือสัญญาอื่นทำนองเดียวกัน สัญญาเกี่ยวกับการรับขนของทางทะเล ที่มีการออกไปตราส่ง เป็นต้น และในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กักเรือแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะมียอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องของการบังคับให้

³³⁴ ประเสริฐชัย ทัพพิกรณ์, อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 324, หน้า 73

เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้มีอำนาจสั่งให้นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ ซึ่งอำนาจดังกล่าวมีทั่วราชอาณาจักร จึงรวมถึงในทะเลอาณาเขตของไทยด้วย

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ตามที่ได้กำหนดเอาไว้ในกฎหมายฉบับนี้ ประกอบกับ Article 28 ของอนุสัญญา จะเห็นได้ว่าอนุสัญญา กำหนดให้สามารถบังคับจับกุมเรือต่างชาติเพื่อบังคับหนี้ทางแพ่งได้ก็ต่อเมื่อการก่อหนี้ขึ้นเกิดขึ้นในขณะที่เรือแล่นผ่านทะเลอาณาเขต แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้จำกัดการกักเรือไว้เฉพาะแต่กรณีที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรเท่านั้น ดังนั้น หากหนี้เกี่ยวกับเรือที่เกิดขึ้นได้เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร เจ้าหนี้ยก็สามารถใช้สิทธิในการร้องขอต่อศาลเพื่อให้ทำการกักเรือต่างชาตินั้นได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการดำเนินการเพื่อกักเรือได้ภายในราชอาณาจักรซึ่งก็จะหมายรวมถึงภายในทะเลอาณาเขตด้วย และหากมีการดำเนินการเช่นว่าก็จะเป็นการขัดแย้งต่อ Article 28 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

2) ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับเขตต่อเนื่อง

2.1) กฎหมายภายในกับมาตรการควบคุมในเขตต่อเนื่องเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและนำตัวผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักรมาลงโทษ

เมื่อพิจารณาจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล Article 33 ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งอาจใช้การควบคุมที่จำเป็นเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการศุลกากร ราชการ การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาล อันจะเกิดขึ้นภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน และยังสามารถลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวซึ่งได้กระทำภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง โดยรัฐชายฝั่งกรณีนี้มีอำนาจที่จะใช้มาตรการต่างๆ ตามแต่ที่จำเป็นเพื่อที่จะป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการศุลกากร ราชการ การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาลได้ ดังนั้น ในส่วนนี้จึงต้องทำการพิจารณากฎหมายว่าด้วยเรื่องดังกล่าวทั้งสี่เรื่องว่ามีการกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดหรือลงโทษผู้กระทำความผิดในราชอาณาจักรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในเขตต่อเนื่องหรือไม่ โดยจะแยกพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป ดังนี้

(1) ในด้านศุลกากร

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2467 กำหนดเอาไว้ในหมวด 4 ทวิ เรื่องอำนาจศุลกากรในเขตต่อเนื่อง ซึ่งได้กำหนดทั้งเรื่องของการควบคุมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่อง และการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่อง ดังนี้

ในเรื่องการควบคุมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่องนั้น ในหมวดนี้ก็ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น สามารถทำการถามคำถามแก่เรือที่เข้ามาหรือหยุดลอยราหรือจอดเรือในเขตต่อเนื่องได้ และยังสามารถมีคำสั่งให้เรือปฏิบัติตามใดตามที่เห็นสมควรได้ ซึ่งหากนายเรือไม่ตอบคำถามหรือไม่ปฏิบัติตามก็มีความผิดคือระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา 37 ทวิ) กำหนดห้ามมิให้เรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่องขนถ่ายสิ่งใดๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 37 ตริ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ และสำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่อง ซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้อำนาจพนักงานศุลกากร ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหรือจะลักลอบหนีศุลกากรหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในเขตต่อเนื่อง พนักงานศุลกากรมี

อำนาจสั่งหรือบังคับให้นายเรือหยุดหรือนำเรือไปยังที่แห่งหนึ่งแห่งใด เพื่อการตรวจค้นจับกุมหรือดำเนินคดีได้ ตาม มาตรา 37 เบญจ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(2) ในด้านราชการ ในเรื่องที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ประมวลรัษฎากร

ประมวลรัษฎากรได้นิยามคำว่า “ประเทศไทย” หรือ “ราชอาณาจักร” เอาไว้หมายความว่ารวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป และตามความตกลงกับต่างประเทศด้วย ดังนั้น จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาว่าเขตไหล่ทวีปนั้นครอบคลุมทะเลในส่วนที่เป็นเขตต่อเนื่องหรือไม่

เขตไหล่ทวีปนั้น ตามอนุสัญญาฯ Article 76 ประกอบด้วยพื้นดินท้องทะเลและใต้พื้นดินท้องทะเลซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตออกไปจนถึงริมนอกของขอบทวีปหรือถึงระยะ 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐาน ดังนั้น ไหล่ทวีปจึงไม่รวมพื้นน้ำที่เป็นทะเลเหนือพื้นท้องทะเลหรือไม่รวมถึงเขตต่อเนื่องนั่นเอง

สำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับราชการนั้น ในมาตรา 3 เบญจ แห่งประมวลรัษฎากรก็ได้กำหนดว่ากรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับราชการ อธิบดีกรมสรรพากรก็มีอำนาจที่จะเข้าไปหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพากรเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะเพื่อทำการตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักร เมื่อคำว่าราชอาณาจักรตามความหมายของประมวลรัษฎากรไม่รวมถึงเขตต่อเนื่องแล้ว ดังนั้น มาตรานี้จึงให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้น ยึดหรืออายัดสิ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกระทำความผิดในเรื่องภาษีอากรได้เฉพาะในทะเลอาณาเขต และไหล่ทวีปซึ่งในส่วนของไหล่ทวีปกฎหมายคงมุ่งจะดำเนินการแก่ผู้หลักเลียงภาษีราชการจากทรัพยากรที่แสวงประโยชน์ได้จากเขตไหล่ทวีปเท่านั้น การดำเนินการในเขตต่อเนื่องเพื่อนำผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับราชการในราชอาณาจักรมาลงโทษนั้นหากตีความอย่างเคร่งครัดตามหลักกฎหมายอาญาแล้ว จึงไม่สามารถกระทำได้

(3) ในด้านการเข้าเมือง

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเดินทางเข้ามาและออกไปจากราชอาณาจักร เช่น กำหนดให้การเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเข้ามาทางช่องทาง ท้องที่ และเวลาที่กำหนด (มาตรา 11) ห้ามคนต่างด้าวที่มีลักษณะต่างๆ เข้ามาในราชอาณาจักร เช่น คนต่างด้าวที่ไม่มีหนังสือเดินทาง เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทย หรือคำสั่งที่ขบถด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ หรือเป็นผู้วิกลจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา 12) ในการเดินทางเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนด และต้องผ่านการตรวจอนุญาตของเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น (มาตรา 18) เป็นต้น ซึ่งในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการรับคนโดยสสารเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรโดยที่พาหนะนั้นไม่ใช่ของราชการของรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทย พนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจในการตรวจพาหนะดังกล่าวได้ (มาตรา 14) เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองฯ ตามที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ก็ไม่ได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการทำการควบคุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเข้าเมืองในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่อง และยังไม่ให้อำนาจการลงโทษการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเข้าเมืองในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่องด้วย ดังนั้น แม้จะพบว่ามีกระทำความผิดเกี่ยวกับการเข้าเมืองและเจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลมาว่าผู้กระทำความผิดนั้นอยู่ในเขตต่อเนื่องของทะเลอาณาเขต ก็ไม่สามารถที่จะอาศัยกฎหมายฉบับนี้แต่เพียงลำพังเพื่อดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ นอกจากนี้ แม้พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 4 ว่าหากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดหรือเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่คนต่างด้าวเข้ามาหรือนำ

คนต่างด้าวเข้ามาหรือออกไปนอกราชอาณาจักรโดยทางทะเล ซึ่งผิดต่อกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวน ตรวจค้น บังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้หรือขอหนังสือในเรือเพื่อการตรวจค้น จับเรือและบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้พวงเรือ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้เรื่อนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี ยึดเรือที่จับไว้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่พ้อง หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นในกรณีนี้ที่ฟ้องผู้ต้องหา หรือจับและควบคุมผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้โดยไม่เกินเจ็ดวัน แต่ในพระราชบัญญัติดังกล่าวก็หาได้กำหนดให้ทหารเรือมีขอบเขตในการใช้อำนาจครอบคลุมไปถึงในเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตด้วย ดังนั้น ในการใช้อำนาจของทหารเรือเพื่อทำการป้องกันหรือดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมืองที่ได้กระทำหรือจะกระทำในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตจึงไม่สามารถที่จะกระทำได้ และในส่วนนี้จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายภายในอยู่

(4) ในด้านการสุขภาพ

มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(4.1) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523

พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคติดต่อ โดยกำหนดมาตรการต่างๆ ไว้ ยกตัวอย่างเช่น ให้อำนาจเจ้าพนักงานสาธารณสุข มีอำนาจในการดำเนินการต่างๆ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศ เช่น ห้ามกระทำการใดๆ อันจะทำให้โรคติดต่อนั้นแพร่หลาย กักกันหรือคุมไว้สังเกตซึ่งคนหรือสัตว์ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าจะเกิดโรคติดต่อร้ายแรงในบ้าน โรงเรือน สถานที่ พาหนะใดๆ (มาตรา 8) หรือ การประกาศห้ามบุคคลใดๆ เข้าไปในเขตที่ถูกประกาศให้เป็นเขตที่มีโรคติดต่อ (มาตรา 10) เป็นต้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ก็คือ ขอบเขตแห่งการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคติดต่อตามพระราชบัญญัตินี้จะครอบคลุมถึงเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตด้วยหรือไม่ ซึ่งหากขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้ไม่ครอบคลุมถึงเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขต มาตรการต่างๆ ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่สามารถที่จะนำมาใช้เพื่อดำเนินการป้องกันการกระทำความผิดหรือลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่องได้

มาตรการที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดไว้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อป้องกันการกระทำความผิดหรือลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทะเลนั้น ได้แก่มาตรา 8 ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจากคำว่า “พาหนะ” ตามพระราชบัญญัตินี้มีความหมายถึง ยานหรือสิ่งของที่ใช้นคน สัตว์ สิ่งของ เข้ามาทางน้ำ ซึ่งน้ำดังกล่าวนี้ อาจหมายรวมถึงทะเลก็ได้ และอีกมาตรานึงนั้นก็คือ หรือในการควบคุมตรวจสอบเกี่ยวกับโรคติดต่อที่จะมาจากต่างประเทศนั้น กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ และในกรณีที่มีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจในการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อควบคุมโรคติดต่อนั้นได้ เช่น เข้าไปในพาหนะและตรวจผู้เดินทาง สิ่งของหรือสัตว์ที่มากับพาหนะ ตรวจตราและควบคุมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแก้ไขการสุขภาพของพาหนะให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในพาหนะ ในการนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะอำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ หรือห้ามผู้ใดนำพาหนะอื่นใดเข้าเทียบพาหนะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข และห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะ

นั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เป็นต้น (มาตรา 13) หรือกรณีที่มีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นในท้องที่หรือเมืองท่าใดในต่างประเทศ รัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย ก็มีอำนาจในการประกาศให้เมืองท่าหรือท้องที่ดังกล่าวเป็นเขตติดโรคได้ และเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่มาจากเมืองท่าหรือท้องที่ดังกล่าวก็จะต้องตรวจสอบควบคุมโดยเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ โดยเจ้าพนักงานดังกล่าวอาจดำเนินการ หรือออกคำสั่งให้ดำเนินการต่างๆ เช่น ให้ทำการกำจัดความติดโรคเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค หรือจัดให้พาหนะนั้นจอดอยู่ในสถานที่ที่กำหนดไว้จนกระทั่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะอนุญาต เป็นต้น (มาตรา 14) แต่การใช้อำนาจตามสองมาตรานี้ก็ถูกจำกัดโดยตัวบทบัญญัติของมาตราทั้งสองนี้เอง กล่าวคือ ต้องเป็นกรณีที่มีการตรวจพบหรือมีเหตุสงสัยว่าจะมีโรคติดต่อซึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ตรวจพบในด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศซึ่งได้แก่ช่องทางและด้านตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจคนเข้าเมืองนั่นเอง มาตราการในการควบคุมตามสองมาตรานี้จึงถูกจำกัดอยู่ในขอบเขตดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ สำหรับการควบคุมตามมาตรา 8 จากขอบเขตของพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วพบว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กำหนดขอบเขตของการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เอาไว้เป็นการเฉพาะ และก็ไม่ได้มีการนิยาม “ราชอาณาจักร” เอาไว้ให้ครอบคลุมไปจนถึงทะเลที่อยู่ภายในขอบเขตของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศเหมือนกฎหมายบางฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการประมงฯ ดังนั้น การควบคุมตามมาตรา 8 จึงถูกจำกัดขอบเขตอยู่เพียงในราชอาณาจักร ซึ่งไม่รวมไปถึงเขตต่อเนื่องด้วย

(4.2) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์ ในการพิจารณาความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่เกี่ยวข้องกับเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตจะเน้นไปถึงการนำเข้าและส่งออกปศุสัตว์ ราชอาณาจักรซึ่งสัตว์และซากสัตว์ที่อาจจะเป็นพาหะหรือเป็นโรคระบาด ซึ่งการควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้จะรวมไปถึงการควบคุมการนำเข้าและนำออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต่างๆ ดังจะเห็นได้จาก มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจรัฐมนตรีในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องการกำหนดท่าเข้าสำหรับนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรและท่าออกสำหรับนำสัตว์หรือซากสัตว์ออกไปนอกราชอาณาจักร ห้ามการนำเข้าหรือนำผ่านสัตว์หรือซากสัตว์มาในราชอาณาจักรในกรณีที่ท้องที่อันเป็นแหล่งที่มาของสัตว์หรือซากสัตว์นั้นๆ มีหรือสงสัยว่าจะมีโรคระบาด และวางระเบียบเกี่ยวกับการยึด ทำลายหรือส่งสัตว์หรือซากสัตว์กลับโดยไม่ต้องชดใช้ค่าทดแทนในกรณีที่มีการนำเข้าหรือนำผ่านสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือนำเข้าหรือนำผ่านโดยถูกต้องแต่ท่าต่อมาสัตว์นั้นเป็นโรคระบาดหรือ สัตว์และซากสัตว์นั้นเป็นพาหะของโรคระบาด ในมาตรา 31 ก็ได้กำหนดห้ามไม่ให้บุคคลใดนำเข้า นำออก หรือนำผ่านซากสัตว์หรือสัตว์มาในราชอาณาจักรเว้นเสียแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย โดยในการนี้อธิบดีก็อาจจะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตดังกล่าวก็ได้ ในการนำเข้า นำออกหรือนำผ่านสัตว์หรือซากสัตว์มาในราชอาณาจักรก็ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. 2544 ด้วย ตามมาตรา 32 และยังให้อธิบดีมีอำนาจในการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการกำหนดด่านกักสัตว์และสถานีขนส่งสัตว์ การทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด และ วางระเบียบการตรวจโรคและทำลายเชื้อโรคจากสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านมายังราชอาณาจักร หรือเคลื่อนย้ายภายในราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัตินี้

เมื่อพิจารณาจากการควบคุมเกี่ยวกับการส่งออกและนำเข้าซึ่งสัตว์และซากสัตว์ตามที่ไดกล่าวถึงข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่าขอบเขตในเรื่องนี้ถูกจำกัดอยู่เพียงในราชอาณาจักรเท่านั้น เนื่องจากการตรวจสอบเกี่ยวกับการส่งออกและนำเข้าซึ่งสัตว์และซากสัตว์ก็ต้องกระทำโดยผ่านทางท่าเข้าและท่าออกเท่านั้น ซึ่งในกรณีที่มีการลักลอบทำการค้าสัตว์หรือซากสัตว์ในเขตต่อเนื่อง หรือว่ามีการนำเข้าหรือส่งออกสัตว์หรือซากสัตว์โดยไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้และต่อมาผู้กระทำความผิดได้หลบหนีออกไปในเขตต่อเนื่อง หรือกรณีที่มีการพยายามนำสัตว์หรือซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรในเขตต่อเนื่อง พระราชบัญญัตินี้ก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปควบคุมดูแลได้

2.2) กฎหมายภายในกับอำนาจในการคุ้มครองวัตถุโบราณ หรือวัตถุทางประวัติศาสตร์

ตาม Article 303 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีหน้าที่ในการคุ้มครองวัตถุที่ลักษณะทางโบราณคดี และทางประวัติศาสตร์ที่พบในทะเล โดยรัฐชายฝั่งอาจทำการควบคุมการค้าวัตถุดังกล่าว ซึ่งหากมีการเคลื่อนย้ายวัตถุเหล่านี้ออกจากพื้นดินท้องทะเลในเขตต่อเนื่องโดยไม่ได้รับความยินยอมจากรัฐชายฝั่งจะผิดเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐชายฝั่งนั้น ซึ่งเมื่ออนุสัญญาสหประชาชาติได้กำหนดหน้าที่ของรัฐชายฝั่งเอาไว้เช่นนี้แล้ว จึงจำเป็นต้องพิจารณาว่ากฎหมายภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวกับการควบคุมวัตถุโบราณหรือวัตถุทางประวัติศาสตร์ได้กำหนดเรื่องเหล่านี้เอาไว้หรือไม่ และขอบเขตของกฎหมายเหล่านี้จะครอบคลุมไปถึงเขตต่อเนื่องจากทะเลอาณาเขตหรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ได้แก่พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเอาไว้ว่า โบราณวัตถุที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้เป็นทรัพย์สินของรัฐไทย ทั้งนี้ ตามมาตรา 24³³⁵ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งเมื่อพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดไว้เช่นนี้แล้ว โบราณวัตถุที่อยู่ในเขตต่อเนื่องของประเทศไทยซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของเขตเศรษฐกิจจำเพาะจึงตกเป็นทรัพย์สินของรัฐไทยด้วย และเมื่อหากมีการค้นพบทรัพย์สินดังกล่าวและนำเป็นของตนเองผู้นั้นก็จะมีคามผิดตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในการป้องกันและปราบปรามการแสวงหาประโยชน์จากโบราณวัตถุที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของประเทศไทยนั้นไม่สามารถกระทำได้อีกเนื่องจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้นอยู่นอกอาณาเขตของประเทศไทยแล้ว และไม่มีความหมายฉบับใดที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามการกระทำเช่นว่าในเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ ประกอบกับฐานความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไม่เข้าฐานความผิดที่แม้ผู้กระทำความผิดจะเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำความผิดลงนอกราชอาณาจักรแต่ก็สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้หากว่าผู้เสียหายได้แจ้งข้อกล่าวหาหรือคนไทย ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8³³⁶ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนนี้จึงยังคงเป็นช่องว่างของกฎหมายภายในอยู่ ในส่วนนี้ในอดีตจึงก่อให้เกิดกรณีปัญหาที่เรือต่างชาติเข้ามาทำการค้นหาโบราณวัตถุที่อยู่ในเขตต่อเนื่อง

³³⁵ มาตรา 24 โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ซ่อนหรือฝังหรือทอดทิ้งไว้ในราชอาณาจักรหรือในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้ ไม่ว่าที่ที่ซ่อนหรือฝังหรือทอดทิ้งจะอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือความครอบครองของบุคคลใดหรือไม่ ให้ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วมีสิทธิจะได้รับรางวัลไม่เกินหนึ่งในสามแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

³³⁶ มาตรา 8 ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร คือ

ฯลฯ

ฯลฯ

จากทะเลอาณาเขตของไทย ยกตัวอย่างเช่น กรณีเรือออสเตอร์เลียนไทด์ ที่เข้ามาในเขตต่อเนื่องของไทยและทำการสำรวจจากเรือสำเภาที่จมอยู่นอกทะเลอาณาเขตเพื่อค้นหาโบราณวัตถุจากเรือสำเภาลำดังกล่าว ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ทว่าประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการทางกฎหมายกับเรือออสเตอร์เลียนไทด์ได้เนื่องจากพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 ไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปดำเนินการกรณีที่มีการขโมยโบราณวัตถุที่อยู่ในเขตต่อเนื่อง และหากเรือดังกล่าวไม่เข้ามาในอาณาเขตของประเทศไทยก็จะไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้

3) ข้อบกพร่องของกฎหมาย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

3.1) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรในทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในเรื่องนี้มีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องได้แก่พระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 ซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือกำหนดการอนุญาตให้ทำประมงในที่จับสัตว์น้ำ และควบคุมการทำประมงให้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดขนาดของตาและระยะช่องเครื่องมือสำหรับการทำประมง กำหนดขนาด ชนิด จำนวน และส่วนประกอบของเครื่องมือทำประมงที่อนุญาตให้ใช้ในที่จับสัตว์น้ำ หรือ กำหนดฤดูปลาที่มีไข่และวางไข่เลี้ยงลูก กำหนดเครื่องมือที่ใช้และกำหนดวิธีการทำประมงในที่จับสัตว์น้ำใดๆ ในฤดูดังกล่าว หรือ กำหนดชนิด ขนาด และจำนวนอย่างสูงของสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำประมง นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดห้ามไม่ให้ทำการประมงสัตว์น้ำชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเด็ดขาด เป็นต้น ทั้งนี้ตามมาตรา 32³³⁷ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งขอบเขตของพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น ครอบคลุมไปจนถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วยเนื่องจากนิยามของ “ที่จับสัตว์น้ำ” ตามพระราชบัญญัตินี้หมายถึงความรวมถึงทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อุทธรณ์หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการทำประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใดตามที่ได้เคยกล่าวถึงแล้ว เมื่อพิจารณาจากกฎหมายดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมถึงเนื้อหาที่จำเป็นต้องอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรในทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะแล้ว เนื่องจากในเรื่องดังกล่าวนี้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีหน้าที่ในการกำหนดทรัพยากรมีชีวิตที่จะอนุญาตให้จับได้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน ตาม Article 61 1. และยังกำหนดหน้าที่ของรัฐถิ่นกำเนิดของมวลสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ ให้ประกันการอนุรักษ์สัตว์น้ำดังกล่าวโดยกำหนดมาตรการข้อบังคับที่เหมาะสมสำหรับการทำประมงในน่านน้ำทั้งปวงจากขอบนอกสุดของเขตเศรษฐกิจ

³³⁷ มาตรา 32 รัฐมนตรีหรือข้าหลวงประจำจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีเฉพาะภายในเขตท้องที่ของตน มีอำนาจประกาศกำหนดได้ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดขนาดตาและระยะช่องเครื่องมือทำการประมงทุกชนิด กำหนดขนาด ชนิด จำนวนและส่วนประกอบของเครื่องมือทำการประมงที่อนุญาตให้ใช้ในที่จับสัตว์น้ำ
- (2) กำหนดมิให้ใช้เครื่องมือทำการประมงอย่างหนึ่งอย่างใดในที่จับสัตว์น้ำโดยเด็ดขาด
- (3) กำหนดระยะที่ตั้งเครื่องมือประมงให้ห่างกันเพียงใด
- (4) กำหนดวิธีใช้เครื่องมือทำการประมงต่างๆ
- (5) กำหนดฤดูปลาที่มีไข่และวางไข่เลี้ยงลูก กำหนดเครื่องมือที่ใช้และกำหนดวิธีทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำใดๆ ในฤดูดังกล่าว
- (6) กำหนดชนิด ขนาด และจำนวนอย่างสูงของสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการประมง
- (7) กำหนดมิให้ทำการประมงสัตว์น้ำชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเด็ดขาด

จำเพาะของตนเข้ามายังแผ่นดิน ตาม Article 66 2. ซึ่งตามมาตรา 32 ของพระราชบัญญัติการประมงฯ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวเอาไว้แล้ว

อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าพิจารณาเกี่ยวกับหน้าที่ของรัฐชายฝั่งบางประการตาม Article 62 2. ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล เนื่องจากในข้อดังกล่าว ได้กำหนดให้กรณีของรัฐชายฝั่งไม่มีความสามารถที่จะเก็บเกี่ยวทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามปริมาณที่อนุญาตให้จับได้ทั้งหมด ให้รัฐชายฝั่งให้รัฐอื่นสามารถทำการจับทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะในส่วนที่เหลือได้ แต่ทว่าตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พระพุทธศักราช 2482 ซึ่งกฎหมายนี้มีขอบเขตครอบคลุมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วยเนื่องจากนิยามของ “เขตการประมงไทย” นั้น ได้หมายความรวมถึงเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญา ทั้งนี้ ตามมาตรา 4³³⁸ แห่งพระราชบัญญัตินี้มีหลักการที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่มิให้ออกใบอนุญาตสำหรับการทำการประมงให้แก่คนต่างด้าว ห้างหุ้นส่วนสามัญใดๆ เว้นแต่หุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนสามัญดังกล่าวทั้งหมดจะมีสัญชาติไทย ห้างหุ้นส่วนจำกัดใดๆ เว้นเสียแต่หุ้นส่วนประเภทรับผิดชอบโดยไม่จำกัดจำนวนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นๆ มีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบริษัทจำกัดใดๆ เว้นเสียแต่กรรมการของบริษัทดังกล่าวส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบจะต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นๆ จะต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นชนิดผู้ถือด้วย จากหลักการดังกล่าวอาจทำให้มองได้ว่าการทำประมงในเขตการประมงของประเทศไทยนั้น ไม่อนุญาตให้ต่างด้าวเข้ามาดำเนินการ³³⁹ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของประเทศ แต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็หาได้ขัดหรือแย้งกับ Article 62 2. ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลแต่ประการใด เนื่องจากในส่วนการกำหนดให้รัฐอื่นเข้ามาทำประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศและยังต้องพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนของทรัพยากรมีชีวิตที่จะจับได้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศอีกเช่นเดียวกัน ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดเกี่ยวกับการห้ามไม่ให้บุคคลหรือนิติบุคคลต่างด้าวทำการประมงในเขตการประมงไทยจึงไม่มีความขัดแย้งกับอนุสัญญาฉบับนี้

³³⁸ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เขตการประมงไทย” หมายความว่า เขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใดๆ

³³⁹ มาตรา 5 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับการประมงให้แก่

(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ

(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวน มีสัญชาติไทยและทุน

ของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย หรือ

(ง) บริษัทจำกัดใดๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของ

บุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นผู้ถือ

ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดังกล่าวนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย มีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วย

3.2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

Article 73 3. ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลได้กำหนดให้บทกำหนดโทษของรัฐบาลฝั่งสำหรับการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องไม่รวมถึงโทษจำคุก ถ้ามิได้มีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่น หรือการลงโทษทางร่างกายในรูปอื่นใด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกฎหมายภายในแล้ว หากมีการทำการประมงโดยต่างด้าวในเขตการประมงไทยซึ่งเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พระพุทธศักราช 2482 แล้ว ก็จะต้องรับโทษตามมาตรา 11³⁴⁰ ซึ่งได้กำหนดระวางโทษปรับไว้ไม่เกินหนึ่งล้านบาท หากพิจารณาจากพระราชบัญญัตินี้แล้วก็จะเห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดโทษจำคุกไว้ จึงทำให้ดูเหมือนว่าจะเป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล แต่อย่างไรก็ตาม หากมีการทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยโดยลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดของรัฐมนตรีที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำประมงในพื้นที่จับสัตว์น้ำตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 ก็จะต้องรับโทษตามมาตรา 65³⁴¹ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยมาตราดังกล่าวได้กำหนดโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอาญากรณีที่มีการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทนั้น จะต้องลงโทษบทหนักที่สุดแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งตามหลักกฎหมายอาญาแล้ว โทษจำคุกนั้นถือว่าเป็นโทษที่มีความร้ายแรงกว่าโทษปรับ ไม่ว่าโทษปรับนั้นจะมีมูลค่าสูงเพียงใดก็ตาม ดังนั้น จะเห็นได้ว่า หากกรณีที่ต้องลงโทษเรือต่างด้าวที่ทำการประมงเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 จะส่งผลให้ต้องบังคับใช้โทษจำคุก ซึ่งจะเป็นการขัดแย้งกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งกำหนดห้ามมิให้กระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่มีการลงโทษด้วยการจำคุก หรือลงโทษต่อเนื่องตัวร่างกายอื่นใด ดังนั้น จึงต้องทำการแก้ไขบทกำหนดโทษที่มีการประมงอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดของรัฐมนตรีตามมาตรา 32 โดยไม่ให้นำโทษจำคุกมาใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา 11

นอกจากนี้ Article 73 2. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ยังได้กำหนดให้เรือที่ถูกจับกุมและลูกเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะทันทีที่ได้มีการวางหลักประกันตามสมควรหรือให้หลักประกันอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องแล้ว ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิในการประมงในเขตประมงไทย พระพุทธศักราช 2482 ก็ไม่ได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะกรณีที่มีการวางประกันอันสมควรไว้ ดังนั้น เมื่อเกิดมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวขึ้น แม้จะมีการวางประกันให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ตาม แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่มีอำนาจที่จะปล่อยตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าวไว้ได้ จึงเห็นได้ว่าในส่วนนี้กฎหมาย

³⁴⁰ มาตรา 11 ถ้ามีการใช้เรือทำการประมงหรือพยายามทำการประมงในเขตการประมงไทยโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืน หรือผู้ควบคุมเรือในกรณีที่เจ้าของเรือไม่อยู่ในเรือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ถ้าไม่มีตัวเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ หรือไม่ปรากฏว่าใครเป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ให้ถือว่าคนประจำเรือทุกคนซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืน มีความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

³⁴¹ มาตรา 65 บุคคลใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งประกาศตามความในมาตรา 32 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ภายในของประเทศไทยยังมีความไม่สอดคล้องกับ Article 73 2. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

3.3) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

เนื่องจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล Article 60 1. ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการก่อสร้างและอนุญาตและออกข้อบังคับการก่อสร้าง การปฏิบัติงานและการใช้ซึ่งเกาะเทียม สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ซึ่งในเรื่องนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 ซึ่งตามมาตรา 17³⁴² แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก็ได้กำหนดให้การปลูกสร้างสิ่งใดๆ ในที่จับสัตว์น้ำซึ่งหมายความรวมถึงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องกระทำภายในเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งในส่วนนี้ยังมีความไม่ชัดเจนว่าสิ่งก่อสร้างตามมาตรานี้จะมีความหมายรวมถึงเกาะเทียม หรือสิ่งติดตั้งอื่นๆ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไม่

4) ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับไหล่ทวีป

4.1) กฎหมายภายในกับการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติบนไหล่ทวีป

ในเขตไหล่ทวีปนั้น รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยในการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งนี้ ตาม Article 72 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งหากว่ารัฐชายฝั่งไม่ใช้สิทธิดังกล่าวของตน รัฐอื่นก็สามารถที่จะเข้ามาสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในเขตไหล่ทวีปนี้ได้

ในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติตาม Article 72 ที่ได้กล่าวถึงข้างต้นนั้น ทรัพยากรธรรมชาติสามารถจำแนกได้เป็นสองประเภทด้วยกันซึ่งได้แก่ทรัพยากรธรรมชาติอันมีชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติอันไม่มีชีวิต ในที่นี้จึงจะแยกพิจารณาเป็นสองกรณีด้วยกัน ได้แก่

(1) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตซึ่งอยู่ติดที่ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตซึ่งอยู่ติดที่นั้น หมายความถึง สิ่งมีชีวิตที่เมื่อถึงระยะเวลาเก็บเกี่ยวจะอยู่ในสภาพเคลื่อนที่ไม่ได้หรือหากเคลื่อนที่ได้ก็แต่เฉพาะที่ต้องอาศัยการสัมผัสทางกายภาพอยู่เสมอกับพื้นท้องทะเล หรือผิวดินใต้ดิน เช่น ปะการัง ฟองน้ำ หอยชนิดต่างๆ ปู และกุ้ง เป็นต้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 ก็ได้กำหนดความหมายของสัตว์น้ำไว้ หมายความรวมถึงฟองน้ำ หินปะการัง กัลปังหา และสาหร่ายทะเล รวมถึงพันธุ์ไม้น้ำที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาด้วย ประกอบกับเนื่องจากขอบเขตของพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้นครอบคลุมไปจนถึงพื้นดินในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการทำการประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปราบกฎโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใดด้วย พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงครอบคลุมไปถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอันมีชีวิตซึ่งอยู่ติดที่ในไหล่ทวีปตามอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย

(2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต เช่น แร่ต่างๆ หรือปิโตรเคมี เป็นต้น ซึ่งในเรื่องนี้มีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เนื่องจากเป็นกฎหมายฉบับเดียวที่กำหนดเรื่องของการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตที่อยู่ในเขตไหล่ทวีป ส่วนกฎหมายอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติแร่

³⁴² มาตรา 17 ห้ามมิให้บุคคลใดปลูกสร้างสิ่งใดลงไปในที่รักษาพิชพันธ์ ที่ว่าประมุข ที่อนุญาต ซึ่งมีสิทธิของเอกชนและที่สาธารณะประโยชน์ หรือปลูกบัว ข้าว ปอ พืชหรือพันธุ์ไม้น้ำอื่นใดตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกากระนุข้อในที่เช่นนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด

ๆ ก็ไม่ได้กำหนดขอบเขตของการทำเหมืองแร่ในเขตไหล่ทวีปด้วย ซึ่งจะแตกต่างจากพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ ที่ได้นิยาม “ราชอาณาจักร” เอาไว้ให้หมายความรวมถึงเขตไหล่ทวีปด้วย³⁴³

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารัฐชายฝั่งจะมีสิทธิอธิปไตยในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในเขตไหล่ทวีปของตนก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดในการใช้สิทธิอธิปไตยดังกล่าว กล่าวคือ จะต้องไม่เป็นการละเมิดหรือเป็นผลให้เกิดการแทรกแซงอันปราศจากเหตุสมควรในการเดินเรือ และสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลด้วย และจะต้องไม่เป็นการกีดขวางการวางหรือการบำรุงรักษาสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลด้วย ทั้งนี้ ตาม Article 78 2. และ Article 79 2. ดังนั้น ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในเขตไหล่ทวีปที่จะต้องพิจารณาคือข้อกำหนดของกฎหมายภายในเกี่ยวกับการให้ใช้ประโยชน์ดังกล่าว มีหลักเกณฑ์ที่เป็นการละเมิดหรือเป็นผลให้เกิดการแทรกแซงอันปราศจากเหตุอันสมควรในการเดินเรือ และสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นๆ ตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลหรือไม่โดยจะแยกพิจารณาเป็นสองกรณี ดังนี้

(2.1) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในเขตไหล่ทวีปตามพระราชบัญญัติการประมงฯ แม้พระราชบัญญัติการประมงฯ จะกำหนดให้ขอบเขตของที่จับสัตว์น้ำ หมายความว่ารวมถึงเขตไหล่ทวีปด้วยก็ตาม แต่มาตรการตามกฎหมายฉบับนี้เพื่อกำหนดเรื่องของการอนุญาตให้ทำการประมง และกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการต่างๆ ในการทำการประมงเท่านั้น โดยไม่มีข้อกำหนดในกรณีที่ผู้ทำการประมงในเขตไหล่ทวีปจะก่อให้เกิดความเสียหายจากการละเมิดการเดินเรือโดยปราศจากเหตุอันสมควร การละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นๆ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล และการกีดขวางการวางหรือการบำรุงรักษาสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล

(2.2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตไหล่ทวีปตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ มาตรา 74³⁴⁴ ได้กำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนว่าในการประกอบกิจการปิโตรเลียมนั้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ การเดินเรือ การเดินอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล หรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นๆ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล และยังคงรวมถึงต้องไม่ทำการอันเป็นการกีดขวางต่อการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ ในส่วนนี้จึงเป็นไปตามอนุสัญญาฯ แล้ว

4.2) การอนุญาตและการวางกฎเกณฑ์การขุดเจาะบนไหล่ทวีป

ตาม Article 81 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีสิทธิในการอนุญาตและวางกฎเกณฑ์การขุดเจาะบนไหล่ทวีปเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งปวง ในเรื่องนี้ตามกฎหมายภายในของประเทศไทยก็มีกฎหมายที่กำหนดเอาไว้คือพระราชบัญญัติปิโตรเลียมฯ โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้กิจการปิโตรเลียมหมายความว่ารวมถึงการสำรวจหาปิโตรเลียมด้วย ซึ่งการสำรวจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้หมายความว่า

³⁴³ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ราชอาณาจักร” หมายความว่ารวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป และตามสัญญาที่ต่างประเทศด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

³⁴⁴ มาตรา 74 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในทะเล ผู้รับสัมปทานต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การเดินเรือ การเดินอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล หรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และต้องไม่ทำการอันเป็นการกีดขวางต่อการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ

รวมถึงเจาะเพื่อทดสอบชั้นหินเพื่อให้ทราบว่ามิปีโตรเลียมอยู่หรือไม่ เพื่อกำหนดวงเขตแหล่งสะสมปิโตรเลียม หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างอื่นอันเป็นสาระสำคัญที่จำเป็นแก่การผลิตปิโตรเลียม และในพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้กำหนดให้รัฐมนตรีออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสำรวจปิโตรเลียมซึ่งรวมถึงการขุดเจาะหินบนไหล่ทวีปด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากพระราชบัญญัตินี้แล้วก็ได้มีพระราชบัญญัติอื่นใดที่กำหนดเกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์ในการขุดเจาะบนไหล่ทวีปเอาไว้อีกเลย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ก็จะครอบคลุมถึงเรื่องการปิโตรเลียมเท่านั้น หากเป็นการดำเนินกิจกรรมอื่นเช่นการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล หรือการทำเหมืองแร่ใต้ทะเลพระราชบัญญัตินี้ก็จะไม่เข้าไปครอบคลุมถึงด้วย

5) ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับทะเลหลวง

5.1) เขตอำนาจของรัฐไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงในการป้องกันภัยพิบัติทางทะเล หรืออุบัติเหตุการเดินเรือในทะเล

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 นั้น กำหนดให้รัฐเจ้าของธงมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อเรือที่ชักธงของชาตินั้นๆ หรือจดทะเบียนในชาตินั้นๆ ในการออกกฎหมายภายในเพื่อป้องกันภัยพิบัติทางทะเล หรืออุบัติเหตุการเดินเรือในทะเล โดยรัฐเจ้าของธงจะต้องใช้เขตอำนาจและการควบคุมของตนอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการบริหาร เทคนิค และสังคม เหนือเรือที่ชักธงของตน และให้รัฐใช้มาตรการสำหรับเรือต่างๆ ซึ่งชักธงของตน เช่นที่เพื่อประกันความปลอดภัยในทะเล เช่นในด้านของการก่อสร้างเครื่องอุปกรณ์และความเหมาะสมในการเดินทะเลของเรือ การจัดคนประจำเรือ เงื่อนไขการทำงาน และการฝึกอบรมลูกเรือโดยคำนึงถึงตราสารระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่ และการใช้สัญญาณ การธำรงไว้ซึ่งการสื่อสาร และการป้องกันการโดนกัน เป็นต้น ทั้งนี้ตาม Article 94 ของอนุสัญญาดังกล่าว ด้วยเหตุที่รัฐเจ้าของธงมีหน้าที่ตามที่ได้อ้างมาข้างต้นแล้ว จึงต้องทำการศึกษามีกฎหมายภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยทะเล ค.ศ. 1982 แล้วหรือไม่ เพียงไร ซึ่งในส่วนนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติเรือไทย พระพุทธศักราช 2481 กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะกำหนดมาตรการขั้นต้นสำหรับการป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นในการเดินเรือในทะเล เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินบนเรือ โดยพระราชบัญญัตินี้จะทำการควบคุมโครงสร้างและอุปกรณ์ต่างๆ บนเรือของไทย อาทิเช่น จะต้องมีการขึ้นใบทะเบียนเรือซึ่งใบทะเบียนเรือนี้นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนให้ก็ต่อเมื่อเรือนั้นมีใบสำคัญแสดงการตรวจเรือมาแสดงต่อนายทะเบียนว่าเรือนั้นได้รับการตรวจจากพนักงานตรวจเรือ กรมเจ้าท่าถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย³⁴⁵ และในการเดินเรือไม่ว่าจะภายในหรือระหว่างประเทศเรือก็จะต้องมีใบทะเบียนเรือเก็บรักษาไว้³⁴⁶

(2) พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. 2481 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้เป็นการออกเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยกฎข้อบังคับระหว่างประเทศสำหรับป้องกันเรือโดนกันในทะเล ค.ศ. 1972 มาตราฐาน

³⁴⁵ มาตรา 12 เรือที่จะขอจดทะเบียนเป็นเรือไทยต้องมีใบสำคัญแสดงการตรวจเรือไปแสดงต่อนายทะเบียนเรือว่าเรือนั้นได้รับการตรวจจากพนักงานตรวจเรือกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

³⁴⁶ มาตรา 49 เรือไทยที่ได้จดทะเบียนแล้ว ในระหว่างเวลาที่คงใช้เรือต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ประจำเรือ

1. ใบทะเบียนหรือใบทะเบียนชั่วคราว แล้วแต่กรณี

ของพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับในทางระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อยู่แล้ว

5.2) เขตอำนาจรัฐของไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล

ในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลตามกฎหมายของไทยนั้น มีบทบัญญัติที่จะนำมาพิจารณาคือตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้เขตอำนาจรัฐของไทย ในฐานะเจ้าของการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล หรือ สัตว์น้ำนั้นหมายความว่าความถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำ หรือมีวงจรชีวิตส่วนหนึ่งอยู่ในน้ำหรืออาศัยอยู่ในบริเวณที่น้ำท่วมถึง เช่น ปลา กุ้ง ปู แมงดาทะเล หอย เต่า กระ ตะพาบน้ำ จะเข้ รวมทั้งไข่ของสัตว์น้ำนั้น สัตว์น้ำจำพวกเลี้ยงลูกด้วยนม ปลิงทะเล ฟองน้ำ หินปะการัง กัลปังหา และสาหร่ายทะเล ทั้งนี้รวมซาก หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์น้ำเหล่านั้น และหมายความรวมถึงพันธุ์ไม้น้ำตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากระบุชื่อ เขตอำนาจรัฐไทยในฐานะรัฐเจ้าของธงนั้น ตามพระราชบัญญัติ ประมง พ.ศ. 2490 จะมีอยู่เหนือเรือที่เข้าไปในที่จับสัตว์น้ำโดยที่จับสัตว์น้ำนั้นหมายความว่าความถึงที่ซึ่งมีน้ำขังหรือไหล เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง บ่อ เป็นต้น และหาดทั้งปวง บรรดาซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินอันบุคคลถือกรรมสิทธิ์และภายในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการทำประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่นหรือธรรมเนียมประเพณีหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด ซึ่งหากพิจารณาตามความหมายนี้แล้ว ก็จะได้เห็นได้ว่ากฎหมายไทยได้ขยายเขตอำนาจรัฐของไทยไปยังส่วนอื่นๆ ของทะเลโดยไม่จำกัดเฉพาะน่านน้ำไทยซึ่งหมายถึงในน่านน้ำภายในและทะเลอาณาเขตตั้งนั้นเรือไทยเมื่อไปอยู่ ณ เขตใดในทะเลก็ต้องอยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐไทย ส่วนในเรื่องของการทำการประมงนั้น ถึงแม้ว่าตามพระราชบัญญัติ ประมงจะให้ความหมายของคำว่า “ที่จับสัตว์น้ำ” เอาไว้อย่างกว้างขวางก็ตาม แต่ในทะเลนั้นมีการแบ่งเขตเป็นเขตต่างๆ ซึ่งอาจทำให้เสรีภาพในการทำประมงนั้นถูกจำกัดไว้ได้ เช่น หากเรือไทยทำการประมง ในบริเวณที่เป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปของไทยแล้ว เขตอำนาจรัฐของไทยในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของธงและรัฐชายฝั่งนั้นก็จะมีอยู่อย่างเต็มที่ในเรื่องของการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล ในเรื่องนี้ประเทศไทยในฐานะรัฐชายฝั่งจะมีสิทธิอธิปไตยในเขตดังกล่าว ซึ่งสิทธิอธิปไตยนี้ครอบคลุมเฉพาะการสำรวจ ประโยชน์ การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรม อื่นๆ ในทางเศรษฐกิจ ส่วนประเทศไทยในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของธง นั้นจะมีอำนาจรัฐในการควบคุมกิจกรรมต่างๆ เหนือเรือในทุกๆ ด้าน ซึ่งอาจจะมากกว่าในฐานะรัฐชายฝั่ง ในกรณีที่เรือประมงไทยเข้าไปทำการประมงในทะเลหลวง เขตอำนาจรัฐไทยในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของธงก็จะตามไปด้วย ในทะเลหลวงนั้นรัฐทุกรัฐจะมีเสรีภาพในการทำประมงในทะเลหลวง แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของรัฐเจ้าของธงว่าจะให้สิทธิแก่เรือใดในการเข้าไปทำการประมงในทะเลหลวงหรือเขตต่างๆ ของทะเล ดังนั้น รัฐที่มีอำนาจในการควบคุมเรือประมงในเรื่องของการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลที่ดีที่สุดนั้นควรจะเป็นรัฐเจ้าของธง ส่วนการที่เรือไทยเข้าไปทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปของรัฐอื่นนั้น เจ้าของเรือไทยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลของรัฐนั้นด้วย เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวรัฐชายฝั่งนั้นมีสิทธิอธิปไตย ในทรัพยากรเหล่านั้น ในเรื่องนี้ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ได้กล่าวไว้ว่า “ให้คนชาติของรัฐอื่นที่ทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และตามข้อกำหนดและเงื่อนไขอื่นๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง กฎหมายและข้อบังคับเหล่านี้ให้สอดคล้องกันอนุสัญญานี้” ประเทศไทยจึงควรที่จะมีกฎหมายในการควบคุมเรือของตนให้เพียงพอและให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกรณีการละเมิดน่านน้ำของรัฐอื่นที่

มิให้เห็นบ่อยครั้งมากในปัจจุบัน และโดยเฉพาะอีกปัญหาหนึ่งที่นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำการประมง คือ จำนวนและปริมาณของปลาหรือสัตว์น้ำอื่นๆ ที่ในปัจจุบันนับว่าจะลดน้อยลงไปมากจึงสมควรที่จะต้องหามาตรการที่มีประสิทธิภาพในการลดการทำลายสัตว์น้ำและอนุรักษ์ไม่ให้สัตว์น้ำสูญพันธุ์ไปประเทศนั้นเป็นประเทศที่มีเรือประมงเป็นจำนวนมาก จึงสมควรที่จะดำเนินการในฐานะรัฐเจ้าของธงในการร่วมมือกับรัฐอื่นๆ ในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกกฎหมาย หรือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพ³⁴⁷

5.3) กฎหมายภายในกับมาตรการในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

มาตรการในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนต่อบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลนั้น จะมีทั้งมาตรการลงโทษในทางแพ่ง มาตรการลงโทษในทางอาญาและมาตรการในทางปกครอง

มาตรการในการลงโทษตามพระราชบัญญัติประมง 2490 ในทางอาญานั้นมีทั้งโทษและโทษปรับ ซึ่งหากบุคคลใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งประกาศตามความในมาตรา 32 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และในเรือเครื่องมือทำการประมงที่ได้มีประกาศตามความในมาตรา 32 ที่ห้ามมิให้บุคคลใดใช้โดยเด็ดขาดนั้น ถ้านำมาใช้ทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำให้ศาลริบเครื่องมืออันเสีย ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับมาตรการทางแพ่งนั้น บุคคลผู้เป็นเจ้าของเรือที่ใช้หรือยอมให้ใช้เรือของตนทำการประมงหรือเพื่อทำการประมง จนเป็นเหตุให้มีการละเมิดน่านน้ำของต่างประเทศและทำให้คนประจำเรือหรือ ผู้โดยสารไปกับเรือต้องตกค้างอยู่ ณ ต่างประเทศ บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายอื่นๆ อันเกิดจากการละเมิดน่านน้ำของต่างประเทศ มาตรการสุดท้ายคือ มาตรการในทางปกครอง ซึ่งในการทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำนั้น หากผู้รับอนุญาตทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการประมงหรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประทานบัตร ใบอนุญาต หรืออาญาบัตร หรือค้างเงินอากรที่เกี่ยวกับประทานบัตร ใบอนุญาต หรืออาญาบัตร พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งเพิกถอนประทานบัตร ใบอนุญาต หรืออาญาบัตรนั้นเสียก็ได้

มาตรการในการลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่กล่าวมานี้ มีความบกพร่องที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลในเรื่องของมาตรการในการลงโทษทางอาญา ซึ่งตามอนุสัญญาหมายเหตุบัญญัติถึงการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายในฐานะรัฐชายฝั่งว่า บทกำหนดโทษของรัฐชายฝั่งสำหรับการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องไม่รวมถึงโทษจำคุก ถ้ามิได้มีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่นหรือการลงโทษทางร่างกายในรูปอื่นใด ประเทศไทยในฐานะที่เป็นรัฐชายฝั่งนั้น การกำหนดโทษทางอาญาให้มีโทษจำคุกด้วยจึงถือว่าขัดกับอนุสัญญาดังกล่าว³⁴⁸

5.4) หน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับเคเบิลและท่อใต้ทะเล

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องออกกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับเคเบิลและท่อใต้ทะเลสามประการด้วยกันซึ่งได้แก่ ประการแรก รัฐจะต้องออกกฎหมายเพื่อกำหนดโทษสำหรับกรณีเรือซึ่งชักธงของตนหรือโดยบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตนทำให้สายเคเบิลใต้ทะเลหลวง ทาง

³⁴⁷ สิริวิภา อารีย์สมาน. 2541. เขตอำนาจรัฐเหนือเรือที่ชักธงของรัฐภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ปี 1982 : ศึกษากรณีเรือไทย. วิทยานิพนธ์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 79-81.

³⁴⁸ อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 347, หน้า 81-82.

ท่อหรือสายไฟแรงสูงได้ทะเลแตกหักหรือเสียหายไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือประมาทอันเป็นความผิด ทั้งนี้ ตาม Article 113 ของอนุสัญญาดังกล่าว ประการที่สอง รัฐต้องออกกฎหมายเพื่อกำหนดว่าหากบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของ รัฐตนซึ่งเป็นเจ้าของสายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเลภายใต้ทะเลหลวง ในขณะวางหรือซ่อมแซมเคเบิลหรือทางท่อ ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการแตกหักหรือเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลอื่น ให้บุคคลนั้นออกค่าใช้จ่ายในการ ซ่อมแซม ทั้งนี้ ตาม Article 114 ของอนุสัญญาดังกล่าว และประการสุดท้าย รัฐจะต้องออกกฎหมายเพื่อประกันว่า เจ้าของเรือซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าตนยอมสละอุปกรณ์ทำการประมงเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือ ทางท่อใต้ทะเล จะได้รับชดเชยค่าเสียหายจากเจ้าของสายเคเบิลหรือทางท่อ หากว่าเจ้าของเรือได้ใช้มาตรการ ระมัดระวังอันสมควรแล้ว ทั้งนี้ ตาม Article 115 ของอนุสัญญาดังกล่าว

ในส่วนนี้เมื่อพิจารณาจากกฎหมายของประเทศไทยแล้วจะเห็นได้ว่าแม้กฎหมายภายในจะมีหลายฉบับ ที่กำหนดเรื่องการห้ามไม่ให้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เคเบิลหรือท่อใต้ทะเล ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติการ เดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดที่สามข้อบังคับว่าด้วยการทอดสมอใกล้เคียงหรือ เกาสมอข้ามสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดใต้น้ำ แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ถูกจำกัดของเขตเอาไว้เพียงทะเลอาณาเขต และเขตต่อเนื่องเท่านั้น หรือพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 74 ว่าการประกอบกิจการ ปิโตรเลียมจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเคเบิลและท่อใต้ทะเล แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ควบคุมเฉพาะการ ประกอบกิจการปิโตรเลียมเท่านั้น นอกจากนั้นขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่ครอบคลุมถึงเขตทะเลหลวงอีก ด้วย หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ. 2540 ซึ่งในมาตรา 10 แห่ง พระราชบัญญัตินี้กำหนดห้ามไม่ให้เรือทอดสมอเรือหรือเกาสมอหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันอาจเป็น อันตรายต่อท่อที่ใช้ในกระบวนการผลิตปิโตรเลียม หรือท่อที่ใช้ในระบบการขนส่งปิโตรเลียมจากสถานที่ผลิต ปิโตรเลียมในทะเล หรือท่อที่ใช้หรือเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการผลิตปิโตรเลียมซึ่งเชื่อมโยงกันระหว่างสถานที่ผลิต ปิโตรเลียมในทะเลที่อยู่นอกเขตปลอดภัยรวมทั้งอุปกรณ์ของทอดดังกล่าว รวมทั้งยังกำหนดห้ามไม่ให้เดินเรือข้ามท่อใต้ ทะเลหากไม่ได้ทำการชักสมอขึ้น แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ยังคงมีจุดบกพร่องเช่นเดียวกับกฎหมายทั้งสองฉบับที่กล่าว มาแล้วก็คือขอบเขตของพระราชบัญญัตินี้ครอบคลุมเพียงทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และไหล่ทวีป เท่านั้น เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดในสถานที่ผลิต ปิโตรเลียมในเขตที่ประเทศไทยสามารถแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ได้โดยไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เคเบิลหรือท่อใต้ทะเลโดยเรือธงของไทย โดยสรุปแล้ว ในเรื่องนี้จึงไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ กำหนดในเรื่องการดำเนินการทางแพ่งหรือทางอาญากับเรือไทยที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สายเคเบิล หรือท่อใต้ ทะเลหลวงไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายภายในอยู่

5.5) การปราบปรามการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลหลวง

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐทุกรัฐจะต้องใช้มาตรการ ที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและลงโทษ หรือให้ทุกรัฐให้ความร่วมมือกันในการปราบปรามผู้ที่กระทำความผิดบาง ประการในเขตทะเลหลวง ซึ่งได้แก่ความผิดในการขนส่งทาง การปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด การลักลอบ ขนยาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท และการทำการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต (ซึ่งหมายถึงความถึงการ ส่งวิทยุกระจายเสียงหรือแพร่ภาพโทรทัศน์จากเรือหรือสิ่งติดตั้งในทะเลหลวง โดยมุ่งให้สาธารณชนรับได้โดยขัดต่อ ข้อบังคับระหว่างประเทศ ซึ่งหากมีการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้น บุคคลผู้ที่ทำการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาต สามารถถูกดำเนินคดีโดยศาลของรัฐเจ้าของธงเรือ รัฐซึ่งเป็นที่จดทะเบียนของสิ่งติดตั้ง รัฐซึ่งบุคคลผู้นั้นเป็นคนชาติ รัฐซึ่งสามารถรับการส่งนั้น และรัฐที่การสื่อสารทางคลื่นวิทยุได้รับการรบกวน) ซึ่งในเรื่องของการปราบปรามการ

กระทำอันเป็นโจรสลัดนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7 ได้กำหนดให้เป็นฐานความผิดสากล กล่าวคือ แม้การกระทำความผิดจะเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรแต่ก็สามารถลงโทษในราชอาณาจักรได้ จึงเหลือฐานความผิดที่ต้องพิจารณาอีกสามฐานความผิดด้วยกัน

ในส่วนความผิดเกี่ยวกับการขนส่งทางทะเลในทะเลหลวงนั้น ตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้มีการกำหนดให้สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดในทะเลหลวงได้ และก็ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายอื่นใดกำหนดเช่นว่าเอาไว้ ดังนั้น หากมีการกระทำความผิดในการขนส่งทางทะเลในทะเลหลวงเกิดขึ้น ประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวได้ สำหรับความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนยาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท แม้ว่าประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลายฉบับก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2535 หรือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 เป็นต้น แต่ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดในเรื่องของการปราบปรามการลักลอบขนยาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่ได้ทำขึ้นในทะเลหลวง และความผิดในการออกอากาศโดยไม่ได้รับอนุญาตในเขตทะเลหลวงก็เช่นเดียวกันที่ไม่มีกฎหมายภายในกำหนดให้เป็นฐานความผิด ดังนั้น แม้ผู้กระทำความผิดจะได้กระทำบนเรือไทย สิ่งติดตั้งที่จดทะเบียนที่ประเทศไทย หรือเป็นบุคคลสัญชาติไทยก็ตาม ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการทางกฎหมายใดๆ ในประเทศไทยได้

6) ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงในเรื่องการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล

6.1) หน้าที่ในฐานะรัฐชายฝั่งสำหรับการออกกฎหมายและข้อบังคับภายในเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งที่มาต่างๆ

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในบทที่ว่าด้วยการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล ที่กล่าวถึงกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศและการบัญญัติกฎหมายของชาติเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องทำการออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อทำการป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งที่มาต่างๆ ในส่วนนี้จึงจะต้องพิจารณากฎหมายภายในของไทยที่มีบทบัญญัติอันเป็นการป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งที่มาตามที่กำหนดเอาไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ว่ามีข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามอนุสัญญาหรือไม่ อย่างไร โดยจะจำแนกตามแหล่งที่มาของภาวะมลพิษ ดังนี้

(1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมลพิษจากแหล่งทางบก

ตาม Article 207 1. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ได้กำหนดให้รัฐออกกฎหมายและข้อบังคับ เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งบนบก ซึ่งแหล่งบนบกดังกล่าวนี้ จะหมายรวมถึงทั้ง แม่น้ำ ปากแม่น้ำ ทางท่อ และสิ่งก่อสร้างปากแม่น้ำด้วย และในการออกกฎหมายหรือข้อบังคับดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของมลพิษตามที่ตกลงกันระหว่างประเทศด้วย แต่อย่างไรก็ตาม อนุสัญญาฉบับนี้ก็ได้บังคับให้รัฐต้องมีมาตรฐาน หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งในส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐว่าสมควรจะกำหนดมาตรการในเรื่องของสิ่งแวดล้อมไว้อย่างไร ซึ่งประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อควบคุมมลพิษจากแหล่งทางบก ดังนี้

(1.1) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

มาตรา 33³⁴⁹ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดกำหนดห้ามไม่ให้มีการเท ทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดในทางน้ำ ซึ่งนิยามของ “ทางน้ำ” ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น หมายความว่ารวมถึงทะเลด้วย³⁵⁰ ทำให้การควบคุมการเททิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยต่างๆ ครอบคลุมไปถึงทะเลด้วย อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยทั่วไปของบ้านเมืองเท่านั้น หาได้มุ่งประสงค์โดยตรงถึงการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลโดยตรง

(1.2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มาตรา 25³⁵¹ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการควบคุมดูแลทางน้ำและแหล่งน้ำในเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ ไม่ให้ผู้ใดก่อเหตุรำคาญ อันได้แก่ การก่อให้เกิดความสกปรก การสะสมหรือหมักหมมสิ่งของหรือการเททิ้งสิ่งใดลงในทางน้ำและแหล่งน้ำ ซึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดกลิ่นเหม็นหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน ซึ่งหากมีการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็มีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้กระทำแก้ไขเหตุดังกล่าวให้เรียบร้อยได้ หากไม่มีการแก้ไขตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะมีโทษทางอาญาเพื่อลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว โดยโทษได้กำหนดที่จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ยังมีอำนาจในการใช้มาตรการทางปกครองโดยการแก้ไขสภาพที่ส่งเหตุเดือดร้อนรำคาญนั้นเสียเอง โดยให้ผู้ก่อให้เกิดเหตุดังกล่าวเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

(1.3) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

มาตรา 8 (5)³⁵² แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใดๆ ก็ตามที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีกำหนดเอาไว้ในกฎกระทรวง

(1.4) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. 2485

³⁴⁹ มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดตั้งสาธารณะหรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือ มูลฝอย

³⁵⁰ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ทางน้ำ” หมายความว่า ทะเล ทะเลสาบ หาดทรายชายทะเล อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง คับคลอง บึง คู ลำราง และหมายความรวมถึงที่ระบายน้ำด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

³⁵¹ มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(1) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ้า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรคหรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ฯลฯ

ฯลฯ

³⁵² มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา 7 ต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(5) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

เนื่องจากทางน้ำชลประทานอาจจะเชื่อมต่อกับแม่น้ำลำคลอง ส่งผลให้การทิ้งสิ่งใดๆ หรือสารเคมีลงไปในทางน้ำชลประทานอาจจะไหลไปตามแม่น้ำลำคลองลงสู่ทะเลอาณาเขตของรัฐ พระราชบัญญัตินี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและการรักษาสีน้ำแว่นทางทะเล ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะคุ้มครองและรักษาทางชลประทานน้ำ เพื่อประโยชน์ในการเพาะปลูกหรือการบริโภค สุขภาพอนามัย โดยมาตรการที่กฎหมายฉบับนี้กำหนดได้แก่การห้ามมิให้ผู้ใด ทิ้งสิ่งใดๆ หรือสารเคมีลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค สุขภาพอนามัย ทั้งนี้ ตามมาตรา 28³⁵³ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหากผู้ใดฝ่าฝืนก็จะมีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือสองปี ปรับไม่เกินสองพันบาทหรือหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1.5) พระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490

สำหรับพระราชบัญญัติฉบับนี้ค่อนข้างจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองรักษา “ที่จับสัตว์น้ำ” มิให้เกิดมลพิษใดๆ ที่จะเป็อันตรายต่อสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำได้ ทั้งนี้ ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใด เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุมีพิษลงไปหรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษ เว้นเสียแต่ว่าจะเป็นเพื่อการทดลองทางวิทยาศาสตร์และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการฝ่าฝืนมีโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ซึ่งความหมายของที่จับสัตว์น้ำตามพระราชบัญญัตินี้เน้นหมายรวมถึง แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง บ่อ หาดทั้งปวง ป่าไม้และพื้นดินด้วย ทั้งนี้ ตามมาตรา 4 (5)³⁵⁴ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีบทบัญญัติที่ควบคุมเรื่องของมลภาวะจากแหล่งบนบก (6) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

เนื่องจากตามนิยามของพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ “ป่า” หมายรวมถึงชายฝั่งทะเลด้วย ซึ่งหากชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะเป็นป่าได้ ถูกกำหนดให้มีสภาพเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ชายฝั่งทะเลดังกล่าวก็จะอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากนี้คำว่า “ป่า” ดังกล่าวยังหมายความรวมถึงลำน้ำ ซึ่งลำน้ำนั้นอาจมีส่วนที่เชื่อมต่อกับทะเล การก่อให้เกิดมลพิษในลำน้ำจึงอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของทะเลได้

(1.6) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

สำหรับการควบคุมดูแลตามพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น มาตรา 14 ได้กำหนดให้ การกระทำใดๆ ที่เป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ มีโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากภาพรวมของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วจะเห็นได้ว่า

³⁵³ มาตรา 28 ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งมูลฝอย ซากสัตว์ ซากพืช แก้ว ถ่าน หรือสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำชลประทานหรือทำให้น้ำเป็นอันตรายแก่การเพาะปลูกหรือการบริโภค

ห้ามมิให้ผู้ใดปล่อยน้ำซึ่งทำให้เกิดเป็นพิษแก่น้ำตามธรรมชาติ หรือสารเคมีเป็นพิษลงในทางน้ำชลประทาน จนอาจทำให้น้ำในทางน้ำชลประทานเป็นอันตรายแก่เกษตรกรรม การบริโภค อุปโภค หรือสุขภาพอนามัย

³⁵⁴ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(5) “ที่จับสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ซึ่งมีน้ำขังหรือไหล เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง บ่อ เป็นต้น และหาดทั้งปวง บรรดาซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งป่าไม้ และพื้นดินซึ่งน้ำท่วมในฤดูน้ำไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินอันบุคคลถือกรรมสิทธิ์ และภายในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการทำการประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด

ฯลฯ

ฯลฯ

วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้ประสงค์จะควบคุมในเรื่องของสภาพแวดล้อมทางทะเลหากแต่ต้องการที่จะคุ้มครองสภาพของป่าสงวนเท่านั้น

(1.7) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลหลายประการกล่าวคือ ประการแรก พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมสำหรับน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ซึ่งน้ำในส่วนนี้อาจจะมีการเชื่อมต่อกับทะเลและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของน้ำในทะเลได้จึงมีความเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองและรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลตามอนุสัญญาฉบับนี้ และคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ทั้งนี้ ตามมาตรา 32 (1) และ (2) ตามลำดับ³⁵⁵ โดยการกำหนดมาตรฐานดังกล่าวนี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานในการพิจารณากำหนดมาตรฐาน³⁵⁶ นอกจากนี้ จะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย ประการต่อมา พระราชบัญญัตินี้ยังมีการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด โดยหลักการดังกล่าวปรากฏอยู่ในมาตรา 55³⁵⁷ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งได้กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดได้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าอำนาจตามมาตรานี้ของรัฐมนตรีนั้นกว้างขวางมาก จึงเป็นบทบัญญัติที่จะสามารถใช้ในการออกประกาศเพื่อคุ้มครองและการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้ด้วย แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐมนตรี คณะกรรมการควบคุมมลพิษ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เนื่องจากในการออกประกาศตามมาตรานี้ รัฐมนตรีจะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

นอกจากตามที่ได้กล่าวมาแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังมีส่วนที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมในเรื่องของมลพิษทางน้ำไว้โดยเฉพาะในส่วนที่ 5 มลพิษทางน้ำ (มาตรา 69 ถึงมาตรา 79) ซึ่งให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ

³⁵⁵ มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

(1) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำและแหล่งสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

(2) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

ฯลฯ

ฯลฯ

³⁵⁶ ในปัจจุบันก็ได้มีประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ที่ต้องมีรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2535 กำหนดให้การสร้างโรงแรมริมทะเล การทำเหมือง การสร้างท่าเรือพาณิชย์ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ ลงวันที่ 9 กันยายน 2535 ก็ได้กำหนดให้การถมที่ดินในทะเลและการสร้างโรงพยาบาลริมทะเลต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสีย หรือของเสียสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษไม่เกินมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

³⁵⁷ มาตรา 55 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจในการประกาศกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียสูงแหล่งน้ำสาธารณะหรือสู่สิ่งแวดล้อมนอกแหล่งกำเนิดมลพิษให้ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย ตามมาตรา 69 และเมื่อแหล่งมลพิษใดถูกกำหนดโดยประกาศตามมาตรานี้แล้วส่งผลให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องทำการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย (มาตรา 70) หรือจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ได้ทำการติดตั้งหรือไม่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย (มาตรา 71)

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้แล้วจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถนำไปปรับใช้กับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่เกิดจากแหล่งกำเนิดบนบกได้ นอกจากนี้ ในการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับมลพิษนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ด้วย จึงเห็นได้ว่า เป็นกฎหมายที่มีความก้าวหน้าและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเล

(1.8) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและจัดภาวะมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ.2525

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและจัดภาวะมลพิษทางทะเลอันเนื่องมาจากน้ำมันได้กำหนดไว้ในข้อ 8 ให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและจัดมลพิษทางทะเลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและจัดมลพิษทางทะเล เนื่องจากน้ำมันซึ่งอาจมีการประสานงานกันในระดับภูมิภาค กับกลุ่มประเทศอาเซียนได้ แต่การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ กปน. นี้มิได้ขยายออกไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และไหล่ทวีป ซึ่งค่อนข้างจะเป็นบริเวณที่มีน้ำมันปนเปื้อนอยู่มาก และอาจจะมากกว่าในอาณาเขตที่คณะกรรมการ กปน. มีอำนาจควบคุมดูแล คือ น้ำนํ้าภายใน และทะเลอาณาเขตอีกด้วย

จากการศึกษากฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้วจะเห็นได้ว่า แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดเกี่ยวเนื่องกับภาวะมลพิษจากแหล่งบนบกก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวทั้งหลายก็ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากแหล่งบนบกโดยตรง ซึ่งกฎหมายที่พิจารณาแล้วน่าจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลโดยตรงที่สุดได้แก่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่สามารถนำมาปรับใช้สำหรับการควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากแหล่งบนบกได้

(2) กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับมลพิษจากกิจกรรมที่พื้นดินใต้ท้องทะเล

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ข้อ 208 1. ได้กำหนดให้รัฐจะต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมพื้นดินท้องทะเลซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจอธิปไตยของรัฐนั้นเช่นเดียวกับภาวะมลพิษจากแหล่งบนบก ซึ่งในส่วนนี้มีกฎหมายภายในของไทยที่เกี่ยวข้องได้แก่

(2.1) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

กำหนดห้ามมิให้ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองแร่ใกล้ทางหลวงหรือทางน้ำสาธารณะภายในระยะ 50 เมตร และจะต้องไม่กระทำการใดๆ เป็นการเสื่อมประโยชน์แก่ทางหลวง หรือทางสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดสำหรับน้ำขุ่นข้นหรือดินมูลทราย อันเกิดจากการทำเหมือง จะถูกปล่อยออกมานอกเขตเหมืองแร่มิได้ แต่พระราชบัญญัตินี้ยังถูกจำกัดเพียงภายในทะเลอาณาเขตเท่านั้น

(2.2) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้ผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเพื่อนโดยปราศจากเหตุอันสมควรต่อการเดินเรือ การอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิต (มาตรา 74) ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนมาตรานี้ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และนอกจากนี้ผู้รับสัมปทานต้องทำการป้องกันโดยมาตรการอันเหมาะสมตามวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี เพื่อมิให้ ที่ใดโสโครกด้วยน้ำมัน โคลน หรือสิ่งอื่นใดในกรณีที่เกิดความโสโครกต้องบำบัดป้องกันโดยเร็วที่สุด (มาตรา 75) หากทำการฝ่าฝืนมาตรานี้ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และการประกอบกิจการปิโตรเลียมในทะเลตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดขอบเขตให้รวมถึงเขตไหล่ทวีป ที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปและตามสัญญาต่างประเทศด้วย อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัตินี้จะทำการควบคุมดูแลเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมในพื้นที่ดินใต้ท้องทะเลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปิโตรเลียมเท่านั้น ซึ่งหากเป็นการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ดินใต้ท้องทะเลอย่างอื่นนอกจากการปิโตรเลียม เช่น การวิจัยวิทยาศาสตร์ทะเล เป็นต้น และก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมนั้นๆ พระราชบัญญัตินี้ก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปควบคุมการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้

(2.3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในเรื่องมลภาวะทางทะเลจากแหล่งบนบก พระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจในการประกาศกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือสู่สิ่งแวดล้อมนอกแหล่งกำเนิดมลพิษให้ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย และเมื่อแหล่งมลพิษใดถูกกำหนดโดยประกาศตามมาตรานี้แล้วส่งผลให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องทำการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียหรือจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ได้ทำการติดตั้งหรือไม่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียด้วย ซึ่งในส่วนนี้อาจนำมาปรับใช้มลภาวะที่เกิดจากหรือเนื่องจากกิจกรรมในพื้นที่ดินใต้ท้องทะเลได้ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มีขอบเขตที่จำกัดอยู่เพียงภายในทะเลอาณาเขตเท่านั้น

(3) กฎหมายเกี่ยวกับมลพิษจากการทิ้งเท

ในส่วนของมลพิษที่เกิดจากการทิ้งเท่นั้น Article 210 1. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็ได้กำหนดให้รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งเท โดยกฎหมายที่รัฐออกตาม Article 210 1. ดังกล่าว จะต้องกำหนดให้ในการทิ้งเทมลพิษจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเสียก่อนตาม Article 210 3. อนึ่ง การทิ้งเทนั้นมีความหมายถึงการทิ้งของเสียต่าง ๆ หรือสารอื่นอย่างจงใจ จากเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเล และการทิ้งเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเลอย่างจงใจ ทั้งนี้ ตาม Article 1 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งในเรื่องนี้มีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(3.1) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้หลายประการด้วยกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยประการแรก กำหนดห้ามมิให้มีการเทหรือทิ้งหรือทำประการใดๆ ให้หิน กรวด ททราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ลงในทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื่นเงิน ตกตะกอนหรือสกปรก ห้ามมิให้มีการเทหรือทิ้งหรือทำประการใดๆ ให้น้ำมันหรือเคมีภัณฑ์ลงในทะเลภายในน่านน้ำไทยอันจะส่งผลให้เป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อม และยังห้ามมิให้ทิ้งน้ำมันปิโตรเลียม หรือน้ำมันที่ปน

กับน้ำรั่วไหลลงในน้ำ ทั้งนี้ ตาม มาตรา 119 และมาตรา 119 ทวิ และมาตรา 204 ตามลำดับ ซึ่งหากผู้ใดฝ่าฝืน บทบัญญัติดังกล่าวก็จะได้รับโทษตามกฎหมาย

สำหรับการอนุญาตให้มีการทิ้งเทได้ในบางกรณีนั้น ตามกฎหมายฉบับนี้ กรมเจ้าท่าก็มีอำนาจที่จะ อนุญาตให้มีการทิ้งเท หิน กรวด ทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของ น้ำมัน หรือสิ่งปฏิกูลใดๆ ได้บ้าง โดยจะต้องอยู่ ภายใตระเบียบปฏิบัติของกรมเจ้าท่าที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการรักษาแนวฝั่งน่านน้ำไทย พ.ศ. 2526 ข้อ 31 นอกจากกรมเจ้าท่าจะมีอำนาจควบคุมดูแลเกี่ยวกับการทิ้งสิ่งปฏิกูล สิ่งใดๆ ฯลฯ ลงในแหล่งน้ำสาธารณะ และ ทะเลในน่านน้ำไทยแล้ว ยังมีอำนาจในการควบคุมดูแลเรือที่ใช้ในน่านน้ำไทยอีกด้วย กล่าวคือ เรือกลที่เป็นเรือเดิน ทะเล และเป็นเรือไทยขนาด 60 ตันกรอสขึ้นไป จะต้องแจ้งกำหนดออกเรือต่อเจ้าท่าก่อนที่จะออกเรือจากเขตท่าเรือใน น่านน้ำไทย เพื่อตรวจสอบว่าปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และเรือกำปั่นที่เข้ามาในน่านน้ำไทยต้องปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับที่กำหนด เช่น การยกธงของเรือ รายงานการเข้ามาในเขตท่าเรือต่อเจ้าท่า ถ้าเรือใดฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทถึงห้าพันบาท

ในกรณีที่มีเรือไทย เรือต่างประเทศ หรือสิ่งอื่นใดจมลงหรืออยู่ในสภาพที่อาจเป็นอันตรายแก่การ เดินเรือในน่านน้ำไทย และมีสิ่งซึ่งก่อหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าของเรือหรือตัวแทนเรือขจัดหรือ ป้องกันมลพิษให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่เจ้าท่ากำหนด ถ้าไม่แล้วเสร็จให้เจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่มีอำนาจและ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อขจัดหรือป้องกันมลพิษนั้นได้ โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือตัวแทนเจ้าของเรือ หรือสิ่งอื่นใดนั้น³⁵⁸

อย่างไรก็ตาม แม้พระราชบัญญัติจะเป็นการควบคุมเกี่ยวกับเรือโดยตรง แต่อำนาจหน้าที่ของกรม เจ้าท่านั้นก็มีขอบเขตจำกัดในเรื่องของพื้นที่ กล่าวคือ กรมเจ้าท่ามีอำนาจจำกัดเพียงเฉพาะน่านน้ำภายในเท่านั้น³⁵⁹ ในส่วนนี้จึงเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายภายในอยู่ ซึ่งในอดีตก็เคยมีกรณีศึกษา กล่าวคือเกิดเรืออัปปางและจมลง นอกทะเลอาณาเขตของประเทศไทย โดยสถานะของเรือที่อัปปางดังกล่าวนั้นได้จมลงในแนวติ่ง ส่งผลให้ส่วนปลาย ของเรืออยู่ปริ่มพื้นน้ำทะเลซึ่งโดยสภาพแล้วจะเป็นอันตรายต่อเรือที่ไม่มีอุปกรณ์ตรวจจับวัตถุใต้น้ำและได้แล่นผ่าน บริเวณดังกล่าว แต่ปรากฏว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ที่กล้าจะดำเนินการกู้ซากเรือดังกล่าวเนื่องจากกฎหมายภายในของ ประเทศไทยไม่ได้ให้อำนาจไว้ชัดเจนในการกู้เรือที่อัปปางนอกทะเลอาณาเขต

(3.2) พระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490

กฎหมายฉบับนี้กำหนดห้ามไม่ให้ทำการ เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุมีพิษตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดในราชกิจจานุเบกษาลงไปในที่จับสัตว์น้ำ หรือกระทำการใดๆ อันทำให้สัตว์น้ำมีนเมา หรือเท ทิ้ง ระบาย หรือ ทำให้สิ่งใดลงไปในที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำหรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษ เว้นเสียแต่ว่าการ ดำเนินการดังกล่าวจะเป็นไปเพื่อการทดลองทางวิทยาศาสตร์และจะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เสียก่อน ทั้งนี้ ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติการประมงนี้ก็มิชอบเขตการ ควบคุมมลภาวะที่เกิดจากการทิ้งเทเพียงที่จับสัตว์น้ำเท่านั้น

(3.3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

³⁵⁸ นลิน ญาณศิริ. 2538. **มาตรการทางกฎหมายไทยในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลตามอนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982: ศึกษากรณีอ่าวไทย**. วิทยานิพนธ์คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 107.

³⁵⁹ อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 358, หน้า 108.

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดในเรื่องของปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ โดยอำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจในการประกาศกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือสิ่งแวดลอมนอกแหล่งกำเนิดมลพิษให้ไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อแหล่งมลพิษใดถูกกำหนดโดยประกาศตามมาตรานี้แล้วส่งผลให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องทำการก่อสร้าง ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียหรือจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ได้ทำการติดตั้งหรือไม่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ก็มีขอบเขตเพียงภายในทะเลอาณาเขตเท่านั้น

(3.4) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่ามาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้การประกอบกิจการปิโตรเลียมจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนโดยปราศจากเหตุอันสมควรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล แต่ก็ไม่ได้กำหนดในเรื่องของมลพิษทางทะเลที่เกิดจากการทิ้งเจลากรฐานขุดเจาะเอาไว้

จากการพิจารณากฎหมายภายในดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่ายังมีข้อบกพร่องหลายประการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเจ

(4) กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับมลพิษจากเรือที่ชักธงของรัฐไทย

ตาม Article 211 2. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดรัฐจะต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือซึ่งชักธงของรัฐนั้น หรือที่จดทะเบียนกับรัฐนั้น ซึ่งในเรื่องนี้มีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องได้แก่

(4.1) พระราชบัญญัติเรือไทย พระพุทธศักราช 2481

กฎหมายฉบับนี้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการจดทะเบียนเรือไทย แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้มีการกำหนดในเรื่องของการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากเรือที่ชักธงของไทยไม่

(4.2) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456

ในการควบคุมเรือธงของรัฐไทยนั้นพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ได้กำหนดให้เรือทุกลำต้องมีใบอนุญาตใช้เรือ ซึ่งก่อนที่จะได้รับการอนุญาตนั้นเรือต้องผ่านการตรวจสอบเรื่องของโครงสร้าง อุปกรณ์ และคนประจำเรือ โดยเจ้าพนักงานตรวจเรือ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการตรวจเรือต่างๆ เหล่านี้จะเป็นเรื่องของความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล แต่ก็ไม่ได้มีการกำหนดในเรื่องของการรักษาสีสิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งก็สมควรจะมีการกำหนดเอาไว้เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับนี้ ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดให้เรือต้องติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสม ได้แก่ ระบบติดตามและตรวจสอบการควบคุมการทิ้งน้ำมัน เครื่องแยกน้ำออกจากน้ำมันและระบบกรอง ต้องติดตั้งถังอับเฉาแยกต่างหากจากถังบรรทุก เป็นต้น และนอกจากในเรื่องของมาตรการก่อนที่จะออกใบอนุญาตให้ใช้เรือแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการก่อให้เกิดมลพิษทางทะเล ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้มีการกำหนดมาตรการในการดำเนินการกับเรือไทยที่กระทำความผิดทั้งมาตรการทางอาญาในเรื่องการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิด การเรียกค่าเสียหาย การเพิกถอนใบอนุญาตเรือและใบทะเบียนเรือต่างๆ แต่ขอบเขตของพระราชบัญญัติฉบับนี้จำกัดอยู่เฉพาะในทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง

เท่านั้น ดังนั้น หากมีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในเขตทะเลหลวงหรือไหล่ทวีป ประเทศไทยก็ไม่สามารถเข้าไปควบคุมดูแลการกระทำดังกล่าวได้

(4.3) พระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 กฎหมายฉบับนี้กำหนดห้ามมิให้มีการทิ้งเทสิ่งต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำตามที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็มุ่งประสงค์เพื่อที่จะคุ้มครองที่จับสัตว์น้ำเท่านั้น ไม่ได้มุ่งที่จะป้องกันมลภาวะทางทะเลที่เกิดขึ้นจากเรือที่ชักธงของไทย

จากที่ได้พิจารณากฎหมายทั้งสามฉบับดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ข้อบกพร่องของกฎหมายภายในส่วนนี้มีปัญหาร่วมกันกล่าวคือไม่มีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดควบคุมเกี่ยวกับมลภาวะทางทะเลที่เกิดขึ้นจากเรือที่ชักธงของไทยไว้โดยเฉพาะ ทำให้ขอบเขตการควบคุมเรือที่ชักธงของไทยในด้านมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลยังมีความจำกัดในเชิงพื้นที่อยู่

(5) กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับมลพิษจากหรือผ่านบรรยากาศ

ตาม Article 212 1. แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากหรือผ่านบรรยากาศ เพื่อที่จะใช้บังคับภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐนั้น และแก่เรือซึ่งชักธงของรัฐนั้น หรือเรือหรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับรัฐนั้น ซึ่งในเรื่องนี้มีกฎหมายภายในที่ เกี่ยวข้องได้แก่

(5.1) พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497

(5.2) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

(5.3) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

จากการศึกษากฎหมายทั้งสามฉบับแล้วพบว่ายังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ทำการควบคุมมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากหรือผ่านบรรยากาศเอาไว้โดยตรงทั้งสิ้น ในส่วนนี้จึงเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายภายในอีกเช่นเดียวกัน

6.2) มาตรการด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลในฐานะที่เป็นรัฐชายฝั่ง

ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 Article 220 ได้กำหนดมาตรการที่รัฐชายฝั่งอาจใช้ได้เพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่ออกตามอนุสัญญานี้ หรือกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษจากเรือที่เกิดขึ้นในทะเลอาณาเขตและเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งซึ่งได้แก่ รัฐอาจดำเนินการตรวจตราทางกายภาพเกี่ยวกับการฝ่าฝืนนั้นได้ในกรณีที่มีเหตุเชื่อได้ว่าเรือที่ผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้ฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่ออกตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ตาม Article 220 2. และ Article 220 5. ของอนุสัญญา ซึ่งกฎหมายไทยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและตรวจสอบเรือในส่วนนี้ได้แก่พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ซึ่งกำหนดให้อำนาจแก่กรมเจ้าท่าสำหรับการขึ้นไปบนเรือที่ผ่านเข้ามาในน่านน้ำไทย และสามารถทำการตรวจสอบใบอนุญาตได้ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของการรายละเอียดว่าการตรวจสอบของกรมเจ้าท่าดังกล่าวจะสามารถกระทำการตรวจสอบหรือดำเนินการในเรื่องอื่นเพื่อที่จะป้องกันหรือค้นหาหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น การค้น การตรวจตราเรือและสินค้าหรือวัสดุที่ขึ้น หรือของเสียที่อยู่ในเรือที่สงสัยว่าอาจจะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของกรมเจ้าท่าอาจไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลได้

6.3) มาตรการด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลในฐานะรัฐเจ้าของธง

ตาม Article ๒๑๗ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องออกกฎหมายเพื่อเป็นการประกันว่าเรือซึ่งชักธงของตนจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือดังกล่าว (Article 217 1.) และนอกจากนี้ เรือที่ชักธงของรัฐใดหากได้ทำการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล รัฐเจ้าของธงจะต้องจัดให้มีการสอบสวนและดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศดังกล่าว ไม่ว่าการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นในที่ใดก็ตาม (Article 217 4.) อย่างไรก็ตามจากการพิจารณากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 หรือพระราชบัญญัติเรือไทย พระพุทธศักราช 2590 ก็ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดควบคุมการก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือที่ชักธงของรัฐไทยโดยไม่คำนึงถึงเขตพื้นที่ กล่าวคือ หากเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่ได้กระทำลงในเขตทะเลหลวง ประเทศไทยก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับเรือที่ชักธงของไทยได้ ในส่วนนี้จึงเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายภายในที่ไม่มีการควบคุมการก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลเหนือเรือที่ชักธงของรัฐไทย

6.4) มาตรการด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของท่า

นอกจากการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลในฐานะที่เป็นรัฐชายฝั่งและรัฐเจ้าของธงแล้ว รัฐยังมีหน้าที่ในฐานะที่เป็นรัฐเจ้าของท่าอีกด้วย ทั้งนี้ ตาม Article 218 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ซึ่งได้กำหนดให้รัฐอาจทำการสอบสวนและดำเนินกระบวนการพิจารณาสำหรับการปล่อยทิ้งใดๆ จากเรือลงนอกน่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐนั้น ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งอำนาจในการอำนาจตรวจสอบเรือ และเอกสารเกี่ยวกับเรือที่อาจจะนำของเสียไปทิ้งเทหรือปล่อยของเสียลงในทะเล พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ กำหนดให้อำนาจเจ้าท่าในการควบคุมเรือที่เข้าและออกเขตท่าเรือ และเรือที่เข้าและออกเมืองท่าได้โดยบังคับให้เรือต้องรายงานการเข้าออก ในกรณีที่เรือออกนอกเขตท่าเรือ เจ้าท่า มีอำนาจตรวจสอบว่าปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ หากไม่ถูกต้องจะไม่อนุญาตให้ออกเรือก็ได้ นอกจากนี้เจ้าท่ายังมีอำนาจตรวจใบอนุญาตใช้เรือและใบสำคัญต่างๆ อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้มีให้อำนาจเจ้าท่าในการตรวจสอบกรณีที่มีความสงสัยว่าเรืออาจจะนำของเสียไปทิ้งเทในทะเล และรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้าง อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการขจัดมลพิษจากเรือ ก็ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น แม้เจ้าท่าตรวจพบว่าอุปกรณ์และเครื่องมือทางด้านการแก้ปัญหามลพิษจากเรือ ยังไม่เพียงพอ เจ้าท่าก็ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ เรื่องนี้จึงควรต้องกำหนดมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมของเรือไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้เจ้าท่าสามารถใช้อำนาจไม่ปล่อยเรือหรือกักเรือไว้ได้ หากเรือไม่พร้อมที่จะรักษาสีสิ่งแวดล้อมทางทะเล³⁶⁰

4.1.2 กฎหมายระหว่างประเทศ

4.1.2.1 อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

1) วิวัฒนาการและหลักการสำคัญของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

1.1) วิวัฒนาการของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

³⁶⁰ นลิน ญาณศิริ, อ้างอิงแล้วเชิงอรรถที่ 258, หน้า 119.

กฎหมายทะเลเกิดขึ้นจากวิวัฒนาการของการประสานประโยชน์กันระหว่างรัฐที่ต้องการขยายเขตอำนาจเหนือเขตทางทะเลและรัฐที่ต้องการมีเสรีภาพในการใช้ทะเล โดยในปี ค.ศ. 1608 นักนิติศาสตร์ชาวดัตช์ชื่อ Hugo Grotius ได้เขียนหนังสือชื่อ Mare Liberum (Liberal Sea) เพื่อสนับสนุนแนวความคิดเรื่องเสรีภาพในทะเล โดยอ้างว่าทะเลเป็นเส้นทางในการค้าขายของนานาประเทศ ดังนั้น รัฐใดรัฐหนึ่งจึงไม่อาจยึดถือเป็นของตนได้ ต่อมา ในปี ค.ศ. 1635 นักนิติศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ John Selden ก็ได้เขียนหนังสือชื่อ Mare Clausum (Closed Sea) เพื่อคัดค้านความคิดเรื่องเสรีภาพในการใช้ทะเลโดยให้เหตุผลว่าทะเลก็เช่นเดียวกับแผ่นดิน สามารถยึดถือเอาได้เพราะเป็นการใช้สิทธิตามธรรมชาติ เนื่องจากขณะนั้นประเทศอังกฤษเริ่มมีอิทธิพลทางทะเลมากขึ้น โดยในการอ้างสิทธิเหนืออาณาเขตทางทะเลนั้นเริ่มจากการใช้ทฤษฎีประสิทธิผล (Effectiveness) กล่าวคือ เขตอำนาจของรัฐเหนือทะเลขยายไปเท่าที่รัฐนั้นจะมีความสามารถหรือประสิทธิภาพที่จะควบคุมทะเลได้ เช่น หลักกระสุนปืนใหญ่ (Cannon-Shot Rule) ซึ่งถือว่าเขตอำนาจของรัฐเหนือทะเลขยายไปถึงเขตที่กระสุนปืนใหญ่ยิงถึง แต่หลักนี้มีปัญหาตรงที่ความไม่แน่นอนและความเป็นธรรมต่อรัฐบางรัฐ เพราะอำนาจของรัฐจะเปลี่ยนแปลงไปตามประสิทธิภาพของอาวุธ ทำให้แนวปฏิบัติของรัฐในการอ้างเขตอำนาจเหนืออาณาเขตทางทะเลมีความลักลั่นกันโดยบางรัฐใช้หลักประสิทธิผลแต่บางรัฐใช้วิธีกำหนดอาณาเขตทางทะเลโดยแน่นอนตายตัว เช่น 3 ไมล์ทะเล หรือ 6 ไมล์ทะเล แต่อย่างไรก็ตาม รัฐส่วนใหญ่ก็ยังคงสนับสนุนหลักเสรีภาพในการใช้ทะเลอยู่

แนวความคิดเรื่องการปิดทะเล (Mare Clausum) ได้กลับมามีบทบาทอีกครั้งเมื่อประธานาธิบดี Truman แห่งสหรัฐอเมริกาประกาศขยายเขตอำนาจของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนไหล่ทวีป (Continental Shelf) และอ้างสิทธิเหนือเขตประมงในทะเลหลวงบางแห่งด้วย ทำให้รัฐชายฝั่งในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา เช่น ชิลี และเปรู ประกาศเขตอำนาจเหนือไหล่ทวีปรวมทั้งหิ้งน้ำและผืนน้ำ ซึ่งกระทบต่อการใช้เสรีภาพในการใช้ทะเลโดยตรง

การที่แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขยายเขตอำนาจทางทะเลของรัฐต่างๆ ยังมีความลักลั่นกันโดยเฉพาะเรื่องที่ว่า รัฐชายฝั่งจะสามารถขยายเขตอำนาจของตนเหนือทะเลได้ในระยะเท่าใด ทำให้สหประชาชาติต้องพยายามหาข้อยุติเกี่ยวกับเขตทางทะเลที่รัฐชายฝั่งสามารถใช้เขตอำนาจได้ และรวบรวมจารีตประเพณีระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้ทะเลให้อยู่ในรูปอนุสัญญา โดยสมัชชาแห่งสหประชาชาติได้มอบหมายให้คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศ (International Law Commission) เป็นผู้ร่างอนุสัญญาเกี่ยวกับกฎหมายทะเล และใน ค.ศ. 1982 สมัชชาแห่งสหประชาชาติได้มีมติให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างอนุสัญญาเกี่ยวกับกฎหมายทะเลที่คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศได้ยกร่างขึ้น โดยมีการจัดการประชุม 3 ครั้ง ตามลำดับ ดังนี้

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 1 (The First United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS I) การประชุมได้จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ถึง 27 เมษายน ค.ศ. 1958 ณ กรุงเจนีวา โดยมีรัฐที่เข้าร่วมประชุม 86 รัฐ และองค์การระหว่างประเทศ ๗ องค์การ ได้แก่ Food and Agriculture (FAO), International Civil Aviation Organization (ICAO), International Labor Organization (ILO), International Telecommunication Union (ITU), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), World Health Organization (WHO), World Meteorological Organization (WMO) ผลของการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ยอมรับอนุสัญญา 4 ฉบับ ซึ่งเรียกกันว่า อนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ได้แก่

- (1) อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง
- (2) อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง

(3) อนุสัญญาว่าด้วยการทำประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง

(4) อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป

ประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับ เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2501 และได้ส่งมอบสัตยาบันสารต่อเลขาธิการสหประชาชาติเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 ซึ่งตามวรรคสองของข้อ 29 ข้อ 34 ข้อ 18 และข้อ 11 แห่งอนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับ ดังกล่าวตามลำดับได้ระบุว่าอนุสัญญาฯ จะมีผลใช้บังคับต่อประเทศภาคีเมื่อครบสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ออกสัตยาบันสารให้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ อนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2511 เป็นต้นไป

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 2 (The Second United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS II) เนื่องจากอนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่องซึ่งเป็นผลจากการประชุมครั้งที่ 1 ที่ประชุมยังไม่สามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับเรื่องกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตและเขตประมง ดังนั้น องค์การสหประชาชาติจึงจัดให้มีการประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 2 ขึ้นระหว่างวันที่ 7 มีนาคม ถึง 26 เมษายน ค.ศ. 1960 โดยมีรัฐที่เข้าร่วมประชุม 88 รัฐ และองค์การระหว่างประเทศ 7 องค์การ ได้แก่ FAO , ICAO, ILO, ITU, WHO, WMO และ International Maritime Organization (IMO) โดยที่ประชุมเสนอให้กำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตเป็น 6 ไมล์ทะเล และเขตทำประมงต่อไปอีก 6 ไมล์ทะเล แต่ข้อเสนอดังกล่าวไม่ได้รับความเห็นชอบสองในสามของที่ประชุม ข้อเสนอดังกล่าวจึงตกไป และการประชุมในครั้งนีถือว่าล้มเหลว

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 3 (The Third United Nations Conference on the Law of the Sea – UNCLOS III) การประชุมได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 1973 และเสร็จสิ้นเมื่อมีการลงนามรับรองตัวบทอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 รวม 11 สมัยประชุม โดยมีรัฐที่เข้าร่วมประชุม 144 รัฐ และองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การ เช่น FAO , ICAO, ILO, UNESCO, WHO, World Bank และทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency - IAEA) โดยความยืดหยุ่นของการประชุมในครั้งนี้มีสาเหตุสำคัญ ๓ ประการ คือ

(1) ในช่วง ค.ศ. 1960 มีการค้นพบก้อนแร่แมงกานีส (Manganese Nodules) ซึ่งมีคุณสมบัติของแมงกานีส ทองแดง นิกเกิล และโคบอลต์ อันเป็นโลหะที่มีความสำคัญมากต่ออุตสาหกรรม และก้อนแร่ชนิดอื่นอีกจำนวนมากบนพื้นทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจแห่งรัฐ (National Jurisdiction) ของรัฐชายฝั่ง ทำให้กลุ่มประเทศด้อยพัฒนาเห็นว่า หากปล่อยให้ประเทศที่พัฒนาแล้วนำแร่ดังกล่าวมาใช้โดยเสรีจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ตน ดังนั้น ใน ค.ศ. 1967 ศาสตราจารย์ Avid Pardo แห่ง Malta จึงเสนอในที่ประชุมสหประชาชาติให้ถือว่าทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตบนพื้นทะเลนอกเขตอำนาจแห่งรัฐเป็น “มรดกร่วมของมนุษยชาติ” (Common Heritage of Mankind) กล่าวคือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตบนพื้นทะเลนอกเขตอำนาจแห่งรัฐต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของรัฐทุกรัฐ โดยให้มีองค์กรกลาง เรียกว่า “องค์กรพื้นดินท้องทะเลระหว่างประเทศ” (International Sea-bed Authority) เป็นผู้ควบคุมการใช้ทรัพยากรดังกล่าวให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของมนุษยชาติร่วมกัน

(2) การประชุมครั้งนี้แตกต่างจากการประชุมในครั้งก่อนๆ ตรงที่สมาชิกแห่งสหประชาชาติมิได้มอบหมายให้คณะกรรมการกฎหมายระหว่างประเทศเป็นผู้ร่างอนุสัญญาฯ แต่ได้พิจารณาร่วมกันโดยสมาชิกของสหประชาชาติ จึงทำให้ต้องใช้เวลาในการพิจารณานาน

(3) เนื่องจากอนุสัญญานี้ไม่เปิดโอกาสให้มีการตั้งข้อสงวน (Reservation) ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด จึงทำให้การเจรจายืดเยื้อ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (ซึ่งต่อไปในรายงานการศึกษานี้จะเรียกว่า “อนุสัญญา”) ได้เปิดให้มีการลงนามและให้สัตยาบันระหว่างวันที่ 6 ถึงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 ที่กรุงมอนเตโกเบ ประเทศจาไมกา และจะมีผลบังคับใช้เมื่อครบ 12 เดือนหลังจากที่มีการมอบสัตยาบันสารให้กับเลขาธิการสหประชาชาติครบ 60 สัตยาบันสารแล้ว ซึ่งปัจจุบันอนุสัญญา มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 และปัจจุบันมีประเทศที่เป็นภาคีทั้งสิ้น 113 ประเทศ³⁶¹ โดยประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญา แต่ยังมีไม่ได้ให้สัตยาบันแต่อย่างใด

เนื่องจากอนุสัญญา ได้รวบรวมเอาเนื้อหาในอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 ทั้ง 4 ฉบับ ไว้ด้วย จึงเป็นเรื่องของการบังคับใช้สนธิสัญญาที่สืบเนื่องกันอันเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเดียวกันตามข้อ 30 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 และสนธิสัญญาทั้งสองต่างก็เป็นสนธิสัญญาทั่วไปเช่นกัน กล่าวคือ เป็นสนธิสัญญาที่วางกฎเกณฑ์ของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของรัฐเกี่ยวกับการใช้ทะเล ดังนั้น จึงเป็นเรื่องของการใช้บังคับสนธิสัญญาใหม่ (อนุสัญญา) และสนธิสัญญาเก่า (อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 ทั้ง 4 ฉบับ) ซึ่งข้อ 311³⁶² วรรคหนึ่ง ของอนุสัญญา บัญญัติให้ใช้บังคับอนุสัญญา เหนืออนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 ทั้ง 4 ฉบับ ในระหว่างรัฐภาคีของอนุสัญญา

1.2) หลักการสำคัญของอนุสัญญา

อนุสัญญา มีบทบัญญัติจำนวน 320 ข้อ และ 9 ภาคผนวก (Annexes) โดยได้วางหลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับทะเลใน 2 เรื่อง คือ อำนาจอธิปไตยและสิทธิในอาณาเขตทางทะเลต่างๆ และกิจกรรมทางทะเล โดยมุ่งเน้นในเรื่องของเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากกว่าเรื่องอำนาจของรัฐเหนืออาณาเขตทางทะเล นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นในเรื่องการปฏิบัติการต่างๆ เช่น การค้นคว้าวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลและการทำเหมืองแร่ใต้ทะเล โดยมีบทบัญญัติทั้งที่เหมือนอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเลกับที่เปลี่ยนแปลงและกำหนดขึ้นใหม่ โดยเริ่มด้วยบทนำซึ่งกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดทำอนุสัญญา ว่า เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ ความยุติธรรม และความก้าวหน้าของประชาชนทั้งปวงในโลก ก่อนจะเริ่มที่ภาค 1 ด้วยการกำหนดคำนิยามและขอบเขต ของบทบัญญัติในอนุสัญญา

เนื้อหาของอนุสัญญา นอกจากได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการกำหนดอำนาจอธิปไตยและสิทธิของรัฐต่างๆ ในอาณาเขตทางทะเล ตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1958 ทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ เรื่องทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง ทะเลหลวง การทำประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง และไหล่ทวีป แล้ว ยังได้มีการเพิ่มหลักกฎหมายทะเลใหม่ๆ ด้วย โดยหลักกฎหมายทะเลที่สำคัญที่บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาในอนุสัญญานี้ ได้แก่

- (1) ระบบกฎหมายของรัฐหมู่เกาะ (ภาค 4)
- (2) เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (ภาค 5)

³⁶¹ Status of the United Nations Convention on the Law of the Sea, of the Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks, <http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/unclos>

³⁶² ข้อ 311 วรรคหนึ่ง

“This Convention shall prevail, as between States Parties, over the Geneva Convention on the Law of the Sea of 29 April 1958.

- (3) ขอบเขตใหม่ของไหล่ทวีป (ภาค 6)
- (4) ทะเลเปิดหรือกึ่งปิด (ภาค 9)
- (5) สิทธิของรัฐฝั่งทะเล (ภาค 10)
- (6) การสำรวจและการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติใน “บริเวณพื้นที่” (the Area) (ภาค 11)
- (7) การคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล (ภาค 12)
- (8) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล (ภาค 13)
- (9) การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางทะเล (ภาค 14)
- (10) การระงับข้อพิพาท (ภาค 15)

2) สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ และเขตอำนาจของรัฐในอาณาเขตทางทะเลต่างๆ

2.1) น่านน้ำภายใน (Internal Waters)

(1) ความหมายของน่านน้ำภายใน

น่านน้ำภายใน คือ น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐาน³⁶³ (baselines) แห่งทะเลอาณาเขต (อนุสัญญา ข้อ 8 วรรคหนึ่ง) เช่น อ่าว แม่น้ำ ปากแม่น้ำ ทะเลสาบ เป็นต้น แต่ในกรณีของรัฐหมู่เกาะ³⁶⁴ (Archipelagic States) น่านน้ำที่อยู่ภายใน “เส้นฐานหมู่เกาะ” (Straight Archipelagic Baselines) เรียกว่า “น่านน้ำหมู่เกาะ” (Archipelagic Waters) อย่างไรก็ตาม รัฐหมู่เกาะอาจลากเส้นปิด (Closing Lines) ภายในน่านน้ำหมู่เกาะนั้น เช่น ลากเส้นปิดปากอ่าวที่เกาะใดเกาะหนึ่งในน่านน้ำหมู่เกาะ เพื่อกำหนดเขตน่านน้ำภายในของตนได้ (อนุสัญญา ข้อ 50)

³⁶³ ในการกำหนดเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่งและการใช้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือเขตทางทะเล รัฐชายฝั่งต้องกำหนดเส้นฐานเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดความกว้างของเขตทางทะเลต่างๆ ปัจจุบันเส้นฐานจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

๑. **เส้นฐานปกติ** (Normal Baselines) ได้แก่ เส้นแนวน้ำลดตลอดฝั่ง (Low-Water Line) ตามที่ได้หมายถึงไว้ในแผนที่ซึ่งใช้มาตราส่วนที่รัฐชายฝั่งยอมรับนับถือเป็นทางการ (อนุสัญญา ข้อ 5)

๒. **เส้นฐานตรง** (Straight Baselines) ได้แก่ เส้นฐานที่ลากตามแนวทั่วไปของชายฝั่ง ใช้ในกรณีที่ชายฝั่งของรัฐมีลักษณะเว้าแหว่งและตัดลึกเข้ามามากหรือมีแนวเกาะเรียงรายในบริเวณประชิดติดกันกับบริเวณชายฝั่งทะเล รัฐชายฝั่งอาจนำวิธีการลากเส้นฐานตรงเชื่อมต่อจุดที่เหมาะสม เช่น จุดนอกสุดของแนวเกาะเหล่านั้นได้ แต่รัฐมีอำนาจระบบเส้นฐานตรงมาใช้ในลักษณะเช่นที่ปิดกั้นทะเลอาณาเขตของรัฐหนึ่งจากทะเลหลวงหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ (อนุสัญญา ข้อ 7)

๓. **เส้นฐานหมู่เกาะ** (Straight Archipelagic Baselines) ได้แก่ การลากเส้นตรงเชื่อมต่อจุดนอกสุดของเกาะที่ตั้งอยู่นอกสุดกับจุดหินที่โผล่พ้นน้ำของหมู่เกาะ โดยมีเงื่อนไขว่าภายในเส้นฐานนั้นจะต้องรวมเกาะใหญ่และบริเวณที่ซึ่งอัตราส่วนของบริเวณที่เป็นพื้นน้ำต่อบริเวณที่เป็นพื้นแผ่นดินรวมทั้งเกาะปะการัง อยู่ในระหว่างอัตรา 1 ต่อ 1 และ 9 ต่อ 1 โดยความยาวของเส้นฐานหมู่เกาะจะต้องไม่เกิน 100 ไมล์ทะเล ยกเว้นไม่เกิน 3 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนทั้งหมดของเส้นฐานที่ปิดล้อมหมู่เกาะใดๆ อาจเกินความยาวนั้นได้ จนกระทั่งถึงความยาวมากที่สุดเพียง 125 ไมล์ทะเล แต่อย่างไรก็ตาม การลากเส้นฐานดังกล่าวจะต้องไม่หันเหไปมากจนเกินสมควรจากรูปลักษณะทั่วไปของหมู่เกาะ (อนุสัญญา ข้อ 47)

นอกจากนี้ หากแม่น้ำใดไหลลงสู่ทะเลโดยตรง ให้เส้นตรงซึ่งลากตัดปากแม่น้ำระหว่างจุดบนเส้นแนวน้ำลดของตลิ่งเป็นเส้นฐาน (อนุสัญญา ข้อ 9)

³⁶⁴ อนุสัญญา ข้อ 46 ได้กำหนดความหมายของคำว่า “รัฐหมู่เกาะ” และ “หมู่เกาะ” ไว้ดังนี้

“รัฐหมู่เกาะ” หมายถึง รัฐซึ่งประกอบทั้งหมดด้วยหมู่เกาะหนึ่งหรือมากกว่า และอาจรวมถึงเกาะอื่นๆ ด้วย

“หมู่เกาะ” หมายถึง กลุ่มของเกาะ รวมทั้งส่วนต่างๆ ของเกาะ น่านน้ำที่เชื่อมติดต่อกัน และลักษณะทางธรรมชาติอื่นซึ่งเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิดจนกระทั่ง เกาะ น่านน้ำ และลักษณะทางธรรมชาติอื่นเหล่านั้นประกอบกันขึ้นเป็นองค์ภาวะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ และการเมืองอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือซึ่งตามประวัติศาสตร์ถือกันว่าเป็นเช่นนั้น

(2) สิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือ่านน้ำภายใน

รัฐชายฝั่งย่อมมีอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) เหนือ่านน้ำภายใน (อนุสัญญาฯ ข้อ 2) ในทำนองเดียวกับที่รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน (Territory) ดังนั้น หากเรือต่างชาติหรืออากาศยานต่างชาติจะผ่านเข้ามาในเขต่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่งเรือต่างชาติหรืออากาศยานต่างชาตินั้นจะต้องขออนุญาตจากรัฐชายฝั่งก่อน ซึ่งกรณีจะต่างกับการที่เรือต่างชาติจะแล่นผ่านทะเลอาณาเขต (Territorial sea) ของรัฐชายฝั่ง ซึ่งถึงแม้รัฐชายฝั่งจะมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขต แต่เรือต่างชาติก็สามารถใช้สิทธิผ่านโดยสุจริต (Innocent Passage) ผ่านทะเลอาณาเขตได้ ในขณะที่เรือต่างชาติไม่สามารถใช้สิทธิผ่านโดยสุจริตในเขต่านน้ำภายในของรัฐได้

(๓) สิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นใน่านน้ำภายใน

โดยปกติแล้ว เรือต่างชาติที่จะใช้ท่าเรือของรัฐชายฝั่งมักจะต้องผ่านเข้าไปใน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่ง ซึ่งตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศแล้ว รัฐชายฝั่งจะยอมให้เรือต่างชาติโดยเฉพาะเรือสินค้าสามารถใช้ท่าเรือของรัฐชายฝั่งได้ภายในกฎหมายที่รัฐชายฝั่งกำหนดตามหลักแห่งการต่างตอบแทน แต่ในกรณีของเรือรบและอากาศยานต่างชาตินั้น จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐชายฝั่งก่อนจึงจะผ่านเข้าไปใน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่งได้ เว้นแต่จะมีสนธิสัญญาหรือความตกลงเป็นอย่างอื่นระหว่างรัฐชายฝั่งกับรัฐสัญชาติของเรือรบหรืออากาศยาน

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่เรือต่างชาติมีเหตุที่จะต้องเข้าไปใน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่งเพราะเกิดทุกข์ภัย (Distress) ทางทะเลแก่เรือต่างชาตินั้น หรือเพราะเหตุสุดวิสัย (Force Majeure) เช่น พายุ เรือต่างชาติดังกล่าวก็อาจเข้าไปใน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่งได้โดยมิต้องขออนุญาตจากรัฐชายฝั่งก่อน

ในกรณีการลากเส้นฐานตรง (Straight Baselines) ของรัฐชายฝั่งมีผลทำให้บริเวณทะเลอาณาเขตเดิมของรัฐชายฝั่งต้องกลายเป็น่านน้ำภายใน เรือต่างชาติยังคงมีสิทธิผ่านโดยสุจริตใน่านน้ำภายในเช่นว่านี้ได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 8 (2)) หรือในกรณีการลากเส้นฐานตรงในช่องแคบเป็นผลทำให้บริเวณที่ไม่เคยเป็น่านน้ำภายในมาก่อนต้องกลายเป็น่านน้ำภายในเพราะเหตุที่มีการลากเส้นฐานตรงนั้น เรือต่างชาติก็ยังมีสิทธิผ่านช่องแคบ (Transit Passage) (อนุสัญญาฯ ข้อ 35 (เอ))

2.2) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea)

(1) ความกว้างของทะเลอาณาเขต

รัฐทุกรัฐมีสิทธิกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของตนได้จนถึงขอบเขตหนึ่งซึ่งไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐาน (Baselines) ที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 3) ในกรณีที่ฝั่งทะเลของรัฐสองรัฐอยู่ตรงข้ามกันหรือประชิดกัน ถ้าไม่มีความตกลงระหว่างกันเป็นอย่างอื่น รัฐใดรัฐหนึ่งของสองรัฐนั้นย่อมไม่มีสิทธิจะขยายทะเลอาณาเขตของตนเลยเส้นมัธยะ ซึ่งจุดทุกจุดบนเส้นมัธยะนั้นมีระยะห่างเท่ากันจากจุดที่ใกล้ที่สุดบนเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของรัฐทั้งสองแต่ละรัฐ อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวข้างต้นมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่มีความจำเป็นอันเนื่องมาจากเหตุผลแห่งสิทธิทางประวัติศาสตร์หรือสภาวะการณ์พิเศษอย่างอื่นในอันที่จะกำหนดขอบเขตของทะเลอาณาเขตของรัฐทั้งสองในลักษณะที่แตกต่างไป (อนุสัญญาฯ ข้อ 15)

(2) สิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือทะเลอาณาเขต

รัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตของตน ซึ่งหมายความรวมถึงอำนาจอธิปไตยในห้วงอากาศ (Air Space) เหนือทะเลอาณาเขต และอำนาจอธิปไตยเหนือพื้นดินท้องทะเล (Sea-Bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) แห่งทะเลอาณาเขตด้วย (อนุสัญญาฯ ข้อ 2 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง) โดยมีข้อยกเว้นในการใช้อำนาจ

อธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทะเลอาณาเขต คือ “การใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต” (Right of Innocent Passage) ของเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 17)

(2.1) สิทธิของรัฐชายฝั่ง

(2.1.1) โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่นๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐชายฝั่งอาจออกกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังต่อไปนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนได้(อนุสัญญาฯ ข้อ 21 วรรคหนึ่ง)

- ความปลอดภัยในการเดินเรือและข้อบังคับในการจราจรทางทะเล
- การคุ้มครองเครื่องหมายช่วยในการเดินเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินเรือ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งติดตั้งอื่น ๆ
- การคุ้มครองสายเคเบิลและท่อ
- การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล
- การป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของรัฐชายฝั่ง
- การรักษาสิ่งแวดล้อมของรัฐชายฝั่งและการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษที่มีต่อสิ่งแวดล้อม
- การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล (marine scientific research) และการสำรวจทางอุทกศาสตร์ (hydrographic surveys)
- การป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาล

อย่างไรก็ดี กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งดังกล่าวจะต้องไม่ใช้บังคับแก่การออกแบบ การต่อเรือ การจัดบุคลากร หรืออุปกรณ์ของเรือต่างชาติ เว้นแต่จะเป็นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ทั้งนี้ รัฐชายฝั่งจะต้องเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวให้ทราบตามสมควร (อนุสัญญาฯ ข้อ 21 วรรคสอง และวรรคสาม)

(2.1.2) ในกรณีที่จำเป็นเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินเรือ รัฐชายฝั่งอาจกำหนดให้เรือต่างชาติที่กำลังใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของตนใช้ช่องทางทะเล (Sea Lane) และแผนแบ่งแนวจราจร (Traffic Separation Schemes) ตามที่ตนอาจกำหนดหรือจัดเพื่อควบคุมการผ่านของเรือต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรือบรรทุกน้ำมัน (Tankers) เรือพลังงานนิวเคลียร์ และเรือบรรทุกสารหรือวัสดุนิวเคลียร์ หรือสารหรือวัสดุที่โดยลักษณะเป็นอันตรายหรือเป็นพิษอื่นใด อาจถูกกำหนดให้ใช้ช่องทางทะเลในการผ่าน (อนุสัญญาฯ ข้อ 22 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

ในการกำหนดช่องทางทะเลและการจัดแผนแบ่งแนวจราจรดังกล่าวข้างต้น รัฐชายฝั่งต้องพิจารณาถึง (อนุสัญญาฯ ข้อ 22 วรรคสาม)

- ข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ
- ร่องน้ำที่ใช้ในการเดินเรือระหว่างประเทศมาจนเป็นจารีตประเพณี
- ลักษณะพิเศษของเรือและร่องน้ำ และ
- ความคับคั่งของการจราจร

รัฐชายฝั่งจะต้องแสดงช่องทางทะเลและแผนแบ่งแนวรกราดังกล่าวให้ชัดแจ้งบนแผนที่ ซึ่งจะต้องเผยแพร่ให้ทราบตามสมควร (อนุสัญญา ข้อ 22 วรรคสี่)

(2.1.3) รัฐชายฝั่งอาจดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นในทะเลอาณาเขตของตนเพื่อป้องกันการผ่านที่ไม่สุจริต โดยในกรณีของเรือที่แล่นมาอย่างช้าๆ ในหรือน้ำภายในหรือแนวจอด ณ ที่อำนวยความสะดวกของท่าเรือซึ่งอยู่นอกน่านน้ำภายใน รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อป้องกันการผิดเงื่อนไขใดๆ ในการอนุญาตให้เรือเหล่านั้นเข้าสู่น่านน้ำภายในหรือแนวจอดดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ รัฐชายฝั่งอาจระงับการผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติในบริเวณที่ระบุไว้ในทะเลอาณาเขตของตนไว้ชั่วคราว หากการระงับเช่นว่านั้นจำเป็นเพื่อการคุ้มครองความมั่นคงของตนรวมทั้งการฝึกอาวุธ แต่การระงับดังกล่าวต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ โดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัยระหว่างเรือต่างชาติด้วยกัน ทั้งนี้ การระงับดังกล่าวจะมีผลต่อเมื่อได้ประกาศให้ทราบตามสมควรแล้วเท่านั้น (อนุสัญญา ข้อ 25)

(2.1.4) โดยปกติรัฐชายฝั่งไม่สามารถเรียกเก็บค่าภาระจากเรือต่างชาติโดยเหตุเพียงการผ่านทะเลอาณาเขตของเรือเหล่านั้นได้ แต่สามารถเรียกเก็บค่าภาระจากเรือต่างชาติที่ผ่านทะเลอาณาเขตได้ในฐานะเป็นค่าบริการเฉพาะอย่างที่ให้แก่เรือ โดยค่าภาระเหล่านี้จะต้องเรียกเก็บโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ (อนุสัญญา ข้อ 26)

(2.2) หน้าที่ของรัฐชายฝั่ง

รัฐชายฝั่งจะต้องไม่ขัดขวางการผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขต เว้นแต่จะเป็นไปตามบทบัญญัติในอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการใช้อนุสัญญา หรือกฎหมายหรือข้อบังคับใดๆ ที่ออกตามความในอนุสัญญา โดยรัฐชายฝั่งจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (อนุสัญญา ข้อ 24 วรรคหนึ่ง)

- วางข้อกำหนดสำหรับเรือต่างชาติซึ่งมีผลในทางปฏิบัติเป็นการปฏิเสธหรือทำให้เสียสิทธิการผ่านโดยสุจริต หรือ
- เลือกปฏิบัติโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัยต่อเรือของรัฐใดหรือเรือบรรทุกสินค้าไปยังหรือมาจากหรือในนามของรัฐใด

นอกจากนี้ รัฐชายฝั่งจะต้องเผยแพร่ให้ทราบตามความเหมาะสมถึงอันตรายต่อการเดินเรือที่ตนทราบภายในทะเลอาณาเขตของตน (อนุสัญญา ข้อ 24 วรรคสอง)

(2.3) เขตอำนาจทางอาญาในเรือต่างชาติ

โดยปกติเขตอำนาจทางอาญาเหนือการกระทำบนเรือต่างชาติจะตกแก่รัฐเจ้าของสัญชาติหรือรัฐเจ้าของธง (Flag State) ของเรือนั้น ดังนั้นโดยหลักกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว รัฐชายฝั่งไม่อาจใช้อำนาจทางกฎหมายอาญา เพื่อจับกุมบุคคลใด หรือสอบสวนกระทำความผิดอาญาใด ซึ่งได้กระทำความผิดบนเรือต่างชาติในขณะที่เรือนั้นใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตเข้ามาในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ (อนุสัญญา ข้อ 27 วรรคหนึ่ง)

- ถ้าผลแห่งการกระทำความผิดทางอาญานั้นขยายไปถึงรัฐชายฝั่ง เช่น ในกรณีที่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายมีสัญชาติของรัฐชายฝั่ง หรือทรัพย์สินที่เสียหายเป็นของบุคคลที่อยู่บนรัฐชายฝั่ง
- ถ้าความผิดทางอาญานั้นกระทบกระเทือนต่อความสงบสุขของรัฐชายฝั่งหรือความสงบเรียบร้อยอันดีของทะเลอาณาเขต กรณีนี้ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละรัฐว่าจะถือว่าความผิดใดกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยต่อรัฐของตน รัฐบางรัฐอาจจะถือว่าความผิดประเภทอาญาแผ่นดินเป็นความผิดที่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของตน

– ถ้านายเรือ หรือเจ้าหน้าที่การทูต หรือเจ้าหน้าที่กงสุลของรัฐเจ้าของธงได้ร้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐชายฝั่ง หรือ

– ถ้ามาตรการเช่นนั้นจำเป็นสำหรับการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติด (Narcotic Drugs) หรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (Psychotropic Substances) (อนุสัญญา ข้อ 27 (1))

อย่างไรก็ดี รัฐชายฝั่งไม่อาจกระทำการจับกุม หรือดำเนินคดีต่อบุคคลใดบนเรือต่างชาติ หากบุคคลนั้นได้กระทำความผิดก่อนที่เรือนั้นจะจะใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตเข้ามาในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง และเรือนั้นมีได้เข้าไปในท่าเรือ หรือน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่ง เว้นแต่การกระทำความผิดนอกเขตทะเลอาณาเขตนั้นจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐชายฝั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองสภาพแวดล้อม หรือเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทรัพยากรประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (อนุสัญญา ข้อ 27 (5))

(2.4) เขตอำนาจทางแพ่งของรัฐชายฝั่งเหนือเรือต่างชาติ

โดยปกติแล้ว รัฐชายฝั่งจะต้องไม่ขัดขวางเรือต่างชาติที่ใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของตน เพื่อดำเนินคดีทางแพ่งต่อบุคคลบนเรือต่างชาตินั้น และรัฐชายฝั่งจะต้องไม่บังคับหรือจับกุมเรือ (Execution or Arrest of Ship) เพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาในทางแพ่ง เว้นแต่หนี้หรือความรับผิดชอบซึ่งเรือต่างชาติเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นในขณะที่แล่นผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง เช่น ความผิดอันเกิดจากเรือชนกันหรือในกรณีที่มีการร้องขอให้กักเรือ

อย่างไรก็ดี รัฐชายฝั่งอาจจะบังคับหรือจับกุมเรือต่างชาติเพื่อดำเนินกระบวนการพิจารณาทางแพ่ง หากปรากฏว่าเรือนั้นได้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐชายฝั่งเมื่อเรือนั้นออกจากรือน่านน้ำภายในและแล่นผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญา ข้อ 28)

(3) สิทธิของรัฐอื่นในทะเลอาณาเขต : การใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต (Right of Innocent Passage)

(3.1) สิทธิการผ่านโดยสุจริต

เรือของรัฐทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นรัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ฝั่งทะเลย่อมสามารถอุปโภคสิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งได้ (อนุสัญญา ข้อ 17)

(3.1.1) ความหมายของคำว่า “การผ่าน” (Passage)

การผ่าน หมายถึง การเดินเรือในทะเลอาณาเขตเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะ

- ผ่านทะเลอาณาเขตนั้นโดยไม่เข้าไปในน่านน้ำภายใน หรือแฉะจอด ณ ที่ทอด (roadstead) หรือที่อำนวยความสะดวกของท่าเรือ (port facility) ภายนอกน่านน้ำภายใน หรือ

- เดินทางไปสู่หรือออกมาจากน่านน้ำภายใน หรือแฉะจอด ณ ที่ทอดหรือที่อำนวยความสะดวก ของท่าเรือเช่นนั้น

ทั้งนี้ การผ่านจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง (Continuous) และรวดเร็ว (Expeditious) อย่างไรก็ดี การผ่านย่อมรวมถึงการหยุดและการทอดสมอ แต่เฉพาะเท่าที่การหยุดและการทอดสมอนั้นอาจเกิดขึ้นในการเดินเรือตามปกติ หรือจำเป็นต้องกระทำโดยเหตุสุดวิสัย (Force Majeure) หรือทุกข์ภัย (Distress) หรือเพื่อความมุ่งประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล เรือ หรืออากาศยานที่อยู่ในอันตรายหรือทุกข์ภัย (อนุสัญญา ข้อ 18)

(3.1.2) ความหมายของคำว่า “การผ่านโดยสุจริต” (Innocent Passage)

การเดินทางเรือผ่านทะเลอาณาเขต จะถือว่าสุจริตก็ต่อเมื่อการผ่านนั้นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสันติภาพ ความสงบเรียบร้อย หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 19 (1)) การผ่านของเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตที่จะถือว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อสันติภาพ ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของรัฐชายฝั่งก็ต่อเมื่อเรือนั้น

– คุกคาม หรือใช้กำลังอันเป็นปฏิปักษ์ต่ออำนาจอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน (Territorial Integrity) หรือเอกราชทางการเมืองของรัฐชายฝั่ง หรือโดยการกระทำอื่นใดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระหว่างประเทศที่ระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

– ทำการซื้อหรือทำการฝึกอาวุธไม่ว่าชนิดใด ๆ

– กระทำการใดเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารอันจะเป็นปฏิปักษ์ต่อการป้องกันประเทศหรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

– กระทำการใดอันเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) อันจะกระทบกระเทือนต่อการป้องกันประเทศ หรือความมั่นคงของรัฐชายฝั่ง

– นำขึ้นสู่อากาศหรือปล่อยลงพื้น หรือนำขึ้นมานบนเรือ ซึ่งอากาศยานใดๆ

– นำขึ้นสู่อากาศหรือปล่อยลงพื้นหรือนำขึ้นมานบนเรือซึ่งยุทธโศปกรณ์ทางทหารใดๆ

– ทำการขนถ่ายโภคภัณฑ์ เงินตรา บุคคล อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐชายฝั่งว่าด้วยศุลกากร ราชการ การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาล

– จงใจก่อให้เกิดมลภาวะอย่างร้ายแรงในทะเลอาณาเขต

– ทำการประมงใดๆ ในทะเลอาณาเขต

– ทำการวิจัยหรือสำรวจ

– กระทำการใดอันเป็นการแทรกแซงระบบสื่อสารใด ๆ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งติดตั้งอื่นใดของรัฐชายฝั่ง

– กระทำการอื่นใดอันไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สิทธิผ่าน (อนุสัญญาฯ ข้อ 19 (2))

(3.2) หน้าที่ของเรือต่างชาติในขณะที่ใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริต

เรือต่างชาติที่ใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่รัฐชายฝั่งกำหนดเกี่ยวกับการใช้สิทธิการผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติ อีกทั้งยังต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุอันเกิดจากเรือชนกัน (อนุสัญญาฯ ข้อ 21 วรรคสี่)

ในกรณีของเรือที่ขับเคลื่อนด้วยพลังปรมาณู หรือเรือที่บรรทุกสารปรมาณู หรือสารอื่นใดที่โดยสภาพเป็นอันตราย หรือมีพิษ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐชายฝั่งแล้วยังต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ระบุไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศอีกด้วย เช่นต้องมีเอกสารประจำเรือและเครพในมาตรการป้องกันพิเศษที่กำหนดไว้ในความตกลงระหว่างประเทศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 23)

เมื่อปรากฏว่าเรือต่างชาติที่ผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งทำการโดยไม่สุจริต เช่น กระทำการใดๆ อันเป็นปฏิปักษ์ หรือคุกคามต่อสันติภาพ ความมั่นคง หรือบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐชายฝั่ง หรือทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับใดของรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งอาจกระทำการเพื่อป้องกันการผ่านโดยไม่สุจริตนั้นได้ เช่น ปฏิเสธไม่ให้เรือต่างชาติผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งหรือจับกุมเรือนั้น

ในกรณีที่เรือต่างชาตินั้นเป็นเรือรบซึ่งหมายถึงเรือซึ่งเป็นของกำลังทางทหารของรัฐ ซึ่งมีเครื่องหมายภายนอกแสดงสัญชาติของเรือดังกล่าวอย่างชัดเจน และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายทหารซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของรัฐ และมีชื่อของเรือปรากฏอยู่ในบัญชีประจำการที่ถูกต้องหรือบัญชีอื่นในทำนองเดียวกัน และประจำการโดยลูกเรือซึ่งอยู่ภายใต้วินัยของกำลังทางทหารประจำการ (อนุสัญญาฯ ข้อ 29) และรวมถึงเรือดำน้ำที่ใช้เป็นเรือรบด้วย หากเรือรบเช่นนั้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับของรัฐชายฝั่งว่าด้วยการใช้สิทธิผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง หรือเมื่อเรือรบนั้นปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามคำร้องขอของรัฐชายฝั่งเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐชายฝั่ง รัฐเจ้าของเรือรบจะต้องรับผิดชอบในความสูญหาย หรือเสียหายที่เกิดต่อรัฐชายฝั่งอันสืบเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐชายฝั่ง หรือกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้สิทธิผ่านทะเลอาณาเขตของเรือรบนั้น³⁶⁵ (อนุสัญญาฯ ข้อ 30 และข้อ 31)

2.3) เขตต่อเนื่อง(Contiguous Zone)

(1) ความกว้างของเขตต่อเนื่อง

อนุสัญญาฯ กำหนดให้เขตต่อเนื่องมีอาณาเขตกว้างเกินกว่า 24 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต (อนุสัญญาฯ ข้อ 33 วรรคสอง)

(2) สิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือเขตต่อเนื่อง

(2.1) ในเขตต่อเนื่อง รัฐชายฝั่ง อาจดำเนินการควบคุมที่จำเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 33 วรรคหนึ่ง)

- ป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของตนว่าด้วยศุลกากร (Customs) การเข้าเมือง (Immigration) ราชการ (Fiscal) และการสุขาภิบาล (Sanitation) อันจะเกิดขึ้นในดินแดนหรือทะเลอาณาเขตของตน

- ลงโทษต่อการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับตาม (2.1) ซึ่งได้กระทำในดินแดนหรือทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง

(2.2) รัฐชายฝั่งมีหน้าที่ในการคุ้มครองวัตถุโบราณ หรือวัตถุทางประวัติศาสตร์ที่พบได้ทะเลในเขตต่อเนื่อง กล่าวคือ หากมีการเคลื่อนย้ายวัตถุโบราณ หรือวัตถุทางประวัติศาสตร์ที่อยู่บนพื้นทะเลในเขตต่อเนื่องโดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งอาจสันนิษฐานว่าการกระทำดังกล่าวฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตนได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 303)

(3) สิทธิของรัฐอื่นในเขตต่อเนื่อง

ถึงแม้ว่ารัฐชายฝั่งจะมีอำนาจในการป้องกัน และลงโทษต่อการกระทำความผิดประเภทดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม เรือของรัฐอื่น ๆ ยังคงมีเสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation) หรืออากาศยานของรัฐอื่นก็ยังคงมีเสรีภาพในการบินผ่าน (Freedom of Over Flight) ในเขตต่อเนื่องของรัฐชายฝั่งอยู่ ดังนั้น ในการใช้อำนาจของรัฐชายฝั่งในเขตต่อเนื่อง รัฐชายฝั่งจะต้องเคารพต่อเสรีภาพในการเดินเรือและการบินผ่านของเรือหรืออากาศยานต่างชาติดังกล่าวข้างต้นย่อมถือว่าการขัดต่อเสรีภาพในการเดินเรือต่างชาติ หรือการผ่านของอากาศยานต่างชาติ

³⁶⁵ จุมพต สายสุนทร. 2540. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความตกลงเพื่อการอนุวัติการตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมรดกปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทะเลและมรดกปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ. สำนักพิมพ์นิติธรรม, กรุงเทพฯ. หน้า 57-66.

อย่างไรก็ดี โดยเหตุที่เขตต่อเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจจำเพาะจึงเป็นไปได้ว่าในเขตต่อเนื่องนี้ ทรัพยากรอาจออกและบังคับกฎหมายอันเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่นการใช้พลังงานจากกระแสน้ำ หรือลม ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ อันเกี่ยวกับกิจกรรมบางอย่าง เช่น การสร้างและใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง การสำรวจวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล การคุ้มครองสภาวะแวดล้อม และการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ อาจกระทบกระเทือนต่อการใช้เสรีภาพในการเดินเรือของรัฐอื่นในเขตต่อเนื่องได้

2.4) เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone)

(1) ความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

เขตเศรษฐกิจจำเพาะคือบริเวณที่อยู่เลยไปจากและประชิดกับทะเลอาณาเขต โดยเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องไม่ขยายออกไปเลย 200 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต (อนุสัญญาฯ ข้อ 55 และข้อ 57)

(2) สิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งมีสิทธิ หน้าที่ และเขตอำนาจ ดังนี้

(2.1) สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights)

รัฐชายฝั่งย่อมมีสิทธิอธิปไตยในการสำรวจ (Exploration) การแสวงประโยชน์ (Exploitation) การอนุรักษ์ (Conservation) และการจัดการ (Management) ทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตและไม่ว่าทรัพยากรนั้นจะอยู่ ณ พื้นดินท้องทะเล (Sea-Bed) และดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเล (Subsoil) หรือในท้องน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเล (Water Superjacent to the Sea Bed) ตลอดจนทั้งมีสิทธิอธิปไตยเหนือกิจกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการสำรวจและการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจในเขตดังกล่าว เช่น การผลิตพลังงานจากน้ำ (water) กระแสน้ำ (Currents) และลม (Winds) (อนุสัญญาฯ ข้อ 56 วรรคหนึ่ง (เอ))

(2.1.1) สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต

ในการใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนี้ รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) ในการสร้างหรืออนุญาตให้สร้างหรืออนุญาตให้สร้าง และควบคุมการสร้างเกาะเทียม (Artificial Islands) สิ่งติดตั้ง (Installations) และสิ่งก่อสร้าง (Structures) เพื่อทำการสำรวจ และแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือควบคุมการใช้สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้าง อันอาจเป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

(2.1.2) สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิต

ในการใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตนั้น รัฐชายฝั่งมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตเพื่อป้องกันมิให้ทรัพยากรเหล่านั้นต้องประสบกับสภาพ “การทำประมงเกินขนาด” (Over Fishing) ดังนั้น รัฐชายฝั่งจะกำหนดปริมาณสัตว์น้ำที่จะอนุญาตให้จับได้ (Allowable Catch) ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และรัฐชายฝั่งจะกำหนดขีดความสามารถของตนในการจับสัตว์น้ำ (Harvesting Capacity) หากปรากฏว่าขีดความสามารถในการจับสัตว์น้ำของรัฐชายฝั่งมีไม่พอกับปริมาณสัตว์น้ำที่อนุญาตให้จับได้ รัฐชายฝั่งยังคงควรอนุญาตให้รัฐอื่นเข้ามาจับสัตว์น้ำในส่วนที่เกินขีดความสามารถของตน (Surplus) ได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 61 และ 62)

อย่างไรก็ดี การให้อนุญาตรัฐอื่น ๆ เข้ามาจับสัตว์น้ำส่วนเกินในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งนั้น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 มิได้กำหนดแนวทางไว้ ดังนั้น จึงเป็นอำนาจของรัฐชายฝั่งที่จะอนุญาตให้รัฐใด ๆ เข้ามาจับสัตว์น้ำส่วนเกินในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน

อำนาจของรัฐชายฝั่งในการให้อนุญาตรัฐอื่นเข้ามาจับสัตว์น้ำส่วนเกินนี้เป็นดุลพินิจแต่เพียงผู้เดียวของรัฐชายฝั่ง รัฐอื่นจะบังคับให้รัฐชายฝั่งให้อนุญาตตนเพื่อจับสัตว์น้ำส่วนเกินของรัฐชายฝั่งหาได้ไม่ (อนุสัญญาฯ ข้อ 297 (3) (เอ))

นอกจากนี้รัฐชายฝั่งและรัฐอื่น ๆ ต้องร่วมมือกันในการวางมาตรการในการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตโดยเฉพาะพันธุ์สัตว์น้ำซึ่งวางไข่ เจริญเติบโต หรือใช้ชีวิตอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐนั้น หรือร่วมมือกับรัฐที่ประชากรของรัฐนั้นจับพันธุ์สัตว์น้ำนั้น

(2.2) เขตอำนาจ (Jurisdiction)

“เขตอำนาจ” (Jurisdiction) หมายถึงเขตอำนาจในการออกกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และใช้บังคับกฎหมายโดยฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น รัฐชายฝั่งมีเขตอำนาจเหนือการกระทำดังต่อไปนี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 56 (บี))

(2.2.1) การสร้างและการใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้าง

ในกรณีทั้งสามนี้ รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) ในการสร้างหรืออนุญาตให้สร้าง และควบคุมการสร้าง การทำงาน และการใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจ และแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือควบคุมการใช้สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้าง อันอาจเป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (อนุสัญญาฯ ข้อ 60)

นอกจากนี้รัฐชายฝั่งยังมีเขตอำนาจแต่เพียงผู้เดียวเหนือเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างในส่วนของที่เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการศุลกากร ภาษีอากร อนามัย ความปลอดภัย และการเข้าเมือง

ในส่วนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยนั้น รัฐชายฝั่งอาจกำหนด “เขตปลอดภัย” (Safety Zone) รอบๆ เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง โดยวางมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และเพื่อความปลอดภัยของเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งความกว้างของ “เขตปลอดภัย” นั้นต้องไม่เกิน 500 เมตรรอบเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้าง โดยวัดจากจุดแต่ละจุดของขอบนอกของเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างนั้น เว้นแต่จะอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่นตามมาตรฐานสากลอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปตามคำแนะนำขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ อย่างไรก็ตามการสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างรวมทั้ง “เขตปลอดภัย” นั้น ต้องไม่เป็นการขัดขวางเส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศ

(2.2.2) การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทางทะเล (Marine Scientific Research)

(2.2.3) การคุ้มครองและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล

ในกรณีตามข้อ ข และ ค นี้ รัฐชายฝั่งมิได้มีเขตอำนาจแต่เพียงผู้เดียวในการควบคุม ดังนั้น กิจกรรมทั้งสองประการดังกล่าวนี้จะอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่งและอาจอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐอื่นด้วยในขณะเดียวกันได้ เช่น เรือต่างชาติที่ทำการสำรวจวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งนั้น ย่อมตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง กล่าวคือ เรือนั้นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐชายฝั่งว่าด้วยการสำรวจวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล แต่ขณะเดียวกันเรือนั้นก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐสัญชาติของเรือด้วย เช่น กฎหมายว่าด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับรัฐอื่น เป็นต้น

(2.3) สิทธิอื่น ๆ

สิทธิอื่น ๆ ของรัฐชายฝั่งในที่นี้ หมายถึง สิทธิอื่นใดตามที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 หรือกฎหมายระหว่างประเทศได้อนุญาตไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่สิทธิของรัฐที่มีอยู่ในทะเลหลวง เช่น การกำหนดมาตรการในการป้องกันและลงโทษการใช้เรือที่ชักธงของรัฐชายฝั่งในการขนส่งหรือค้าทาส การปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด (Piracy) ไม่ว่าการกระทำนั้นจะใช้ หรือเกิดขึ้นบนเรือหรืออากาศยานที่มีสัญชาติของรัฐชายฝั่งหรือไม่ก็ตาม การปราบปรามการค้ายาเสพติด (Narcotic Drugs) หรือสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท (Psychotropic Substances) หรือการกระจายเสียงหรือแพร่ภาพโดยมิได้รับอนุญาตจากรัฐชายฝั่ง เป็นต้น

(2.4) การบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง

ในการใช้สิทธิอธิปไตยของตนเพื่อสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรมีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งอาจใช้มาตรการต่างๆ รวมทั้งการขึ้นเรือ ตรวจค้น จับกุม และดำเนินคดี เท่าที่จำเป็น เพื่อประกันการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ตนได้วางไว้โดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ โดยเรือที่ถูกจับกุมและลูกเรือ จะต้องได้รับการปล่อยโดยพลันเมื่อมีการวางเงินประกันหรือหลักประกันอื่นๆ ที่สมเหตุผล

บทกำหนดโทษของรัฐชายฝั่งสำหรับการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องไม่รวมถึงโทษจำคุกหรือการลงโทษทางร่างกายในรูปอื่นใด เว้นแต่จะมีการตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการจับกุมหรือกักเรือต่างชาติ รัฐชายฝั่งจะต้องแจ้งผ่านช่องทางที่เหมาะสมให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยพลัน เกี่ยวกับมาตรการที่ได้ดำเนินไปและการลงโทษที่ได้ลงไปแล้วหลังจากนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 73)

(2.5) หน้าทีของรัฐชายฝั่ง

ในการใช้สิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้อนุสัญญาฯ รัฐชายฝั่งต้องคำนึงตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นๆ และจะต้องปฏิบัติตามในลักษณะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 56 วรรคสอง)

(3) สิทธิของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งนั้น รัฐอื่น ๆ ย่อมมีเสรีภาพในกรณีต่อไปนี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 58 และข้อ 87)

(3.1) เสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation)

เสรีภาพในการเดินเรือนี้หมายถึง เสรีภาพของเรือทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเรือสินค้า เรือบรรทุกน้ำมัน เรือรบ เรือดำน้ำ เรือประมง ฯลฯ ในกรณีของเรือประมงที่ผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐชายฝั่งที่ออกมาเพื่อคุ้มครองทรัพยากรประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน ในกรณีที่เรือประมงต่างชาติไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประมงของรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งมีอำนาจตรวจค้น จับกุม และดำเนินคดีต่อเรือที่ฝ่าฝืนกฎหมายดังกล่าวได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 56 ข้อ 73)

ข้อ 58 วรรค 3 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 ได้ยืนยันถึงการให้เสรีภาพในการเดินเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งว่าเรือต่างชาติต้องเคารพกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่ใช้บังคับในเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยมีเงื่อนไขว่ากฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งเช่นว่านั้นต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 และหลักกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ

กล่าวคือ กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งต้องไม่ทำให้เสรีภาพในการเดินเรือของรัฐในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องเสื่อมเสียไป

(3.2) เสรีภาพในการบินผ่าน (Freedom of Over Flight)

เสรีภาพในการบินนี้ไม่จำกัดประเภทของอากาศยานเช่นเดียวกัน อาจเป็นอากาศยานทางพาณิชย์หรือทางทหารก็ได้

(3.3) เสรีภาพในการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล (Freedom of the Laying of Submarine Cables and Pipelines)

ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารคมนาคม และขนส่งน้ำมัน หรือก๊าซธรรมชาติ

(3.4) การใช้ท้องทะเลประการอื่น ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศ อันเกี่ยวกับการใช้เสรีภาพตาม (3.1) (3.2) และ (3.3)

การใช้ท้องทะเลประการอื่น ๆ ในที่นี้หมายถึง การใช้ท้องทะเลอันเกี่ยวกับการทำงานขอเรือ ของอากาศยาน และของการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล ซึ่งประเทศที่สนับสนุนหลักเสรีภาพในการเดินเรือในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เห็นว่าควรรวมถึงการฝึกซ้อมกำลังทางทะเล (Naval Maneuvers) ด้วย เพราะถือว่าเกี่ยวข้องกับการทำงานของเรือ

(4.5) หน้าที่ของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

การใช้เสรีภาพต่างๆ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งนั้น รัฐอื่นๆ มีหน้าที่ต้องเคารพกฎหมายหรือข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่ออกและใช้บังคับโดยไม่ขัดกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 รวมทั้งกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศอื่น ๆ เท่าที่ไม่ขัดกับอนุสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้รัฐอื่นๆ ยังต้องเคารพต่อ “เขตปลอดภัย” รอบเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนมาตรฐานในทางระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปเกี่ยวกับการเดินเรือในบริเวณใกล้เคียงกับเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างด้วย (อนุสัญญา ข้อ 56 และ ข้อ 60 (6))

2.5) ไหลทวีป (Continental Shelf)

(1) ความหมายของไหลทวีป

“ไหลทวีป” หมายถึง พื้นดินท้องทะเล (Sea-bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของบริเวณใต้ทะเล ซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติ (Natural Prolongation) ของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีป (Continental Margin) หรือจนถึงระยะ 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตในกรณีที่ริมนอกของขอบทวีปขยายไปไม่ถึงระยะนั้น (อนุสัญญา ข้อ 76 วรรคหนึ่ง) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าความกว้างของไหลทวีปสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

จากการจำกัดความข้างต้นนี้ พอจำแนกความกว้างของไหลทวีปไปได้เป็น 2 ระยะคือ

(1.1) ในกรณีที่ริมนอกของขอบทวีป (Continental Margin) สั้นกว่า 200 ไมล์ทะเล ซึ่งเป็นความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ก็ให้ถือว่าไหลทวีปมีความกว้างถึง 200 ไมล์ทะเลตามความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ จะเห็นได้ว่ากรณีนี้ รัฐที่มีไหลทวีปสั้นเนื่องจากไหลทวีปมีความลาดชันมาก รัฐนั้นสามารถอ้างอำนาจเหนือเขตไหลทวีปได้ถึง 200 ไมล์ทะเล เท่ากับระยะความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

(1.2) ในกรณีที่ขอบทวีป (Continental Margin) ยาวกว่า 200 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต เขตไหลทวีปของรัฐชายฝั่งก็เป็นไปตามแนวทอดยาวตามธรรมชาติ (Natural

Prolongation) จากแผ่นดินจนถึงริมนอกของขอบทวีป (Continental Margin) ในกรณีที่ขอบทวีปยาวกว่า 200 ไมล์ทะเล อนุสัญญาฯ กำหนดให้รัฐชายฝั่งกำหนดขอบทวีป ดังนี้

- กำหนดขอบทวีป ณ จุดซึ่งความหนาอย่างน้อยที่สุดของหินตะกอน (Sedentary Rocks) เท่ากับร้อยละหนึ่งของระยะทางที่สั้นที่สุดจากจุดนั้นไปยังเชิงลาดทวีป (Foot of the Continental Slope) หรือ
- กำหนดขอบทวีป ณ จุดซึ่งไม่ห่างเกิน 60 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเชิงลาดทวีป
- ขอบไหล่ทวีปที่กำหนดตาม (1.1) และ (1.2) นั้น ไม่ว่ากรณีใดๆ ต้องไม่เกิน 350 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต หรือไม่เกิน 100 ไมล์ทะเล โดยวัดจากแนวน้ำลึก 2,500 เมตร ซึ่งเป็นเส้นเชื่อมต่อความลึก 2,500 เมตร จะเห็นได้ว่า ไม่ว่ารัฐชายฝั่งจะกำหนดขอบไหล่ทวีปตามหลักเกณฑ์ใดก็ตาม ความยาวของไหล่ทวีปจะต้องไม่เกิน 350 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต หรือไม่เกิน 100 ไมล์ทะเล โดยวัดจากแนวน้ำลึก 2,500 เมตร

(2) สิทธิหน้าที่ และเขตอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีป

(2.1) สิทธิของรัฐชายฝั่ง

(2.1.1) รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights)เหนือทรัพยากรธรรมชาติบนและใต้ไหล่ทวีป ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ซึ่งสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาตินี้มีลักษณะพิเศษ 2 ประการ คือ

- เป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) กล่าวคือ หากรัฐชายฝั่งไม่สำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรบนหรือใต้ไหล่ทวีปแล้ว รัฐอื่นจะสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรบนหรือใต้ไหล่ทวีปโดยมิได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากรัฐชายฝั่งมิได้
- สิทธิอธิปไตยแต่เพียงผู้เดียวของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนหรือใต้ไหล่ทวีปนี้ ไม่ขึ้นอยู่กับการยึดถือครอบครอง (Occupation) กล่าวคือ สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือเขตไหล่ทวีปนั้นเป็นสิทธิที่รัฐชายฝั่งมีอยู่แต่ดั้งเดิม (Inherent right) โดยไม่ต้องทำการประกาศเข้ายึดถือเอาแต่อย่างใด รัฐชายฝั่งได้สิทธิอธิปไตยดังกล่าวมาโดยอัตโนมัติ กรณีจึงแตกต่างจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ซึ่งรัฐชายฝั่งจะต้องประกาศเขตดังกล่าวเสียก่อน จึงจะสามารถมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติ และมีเขตอำนาจ (Jurisdiction) เหนือกิจกรรมในเขตนั้นได้

ทรัพยากรธรรมชาติบนหรือใต้ไหล่ทวีปนั้น รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตจำพวกแร่ธาตุต่างๆ ทั้งที่อยู่บนพื้นทะเลของไหล่ทวีป (Sea-Bed) และในดินใต้ผิวดินของไหล่ทวีป (Subsoil) และทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตประเภทที่อยู่ติดที่ (Sedentary Species) ซึ่งหมายถึง สิ่งมีชีวิต (Organisms) ซึ่งเมื่อถึงระยะเก็บเกี่ยว (Harvestable Stage) จะอยู่ในสภาพที่เคลื่อนที่ไม่ได้ หรือหากเคลื่อนที่ได้ ก็แต่เฉพาะที่ต้องอาศัยการสัมผัสทางกายอยู่เสมอกับพื้นท้องทะเล หรือดินใต้ผิวดิน เช่น ปะการัง ฟองน้ำ หอยชนิดต่างๆ ปู และกุ้ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 77)

(2.1.2) รัฐชายฝั่งสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะก่อสร้าง อนุญาต และวางระเบียบการก่อสร้าง การปฏิบัติงานของและการใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้างเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในไหล่ทวีปหรือเพื่อความมุ่งประสงค์อื่นๆ ทางเศรษฐกิจ หรือสิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างซึ่งอาจรบกวนการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีป (อนุสัญญาฯ ข้อ 80 ประกอบกับข้อ 60)

นอกจากนี้รัฐชายฝั่งยังมีเขตอำนาจแต่เพียงผู้เดียวเหนือเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการศุลกากร การคลัง อนามัย ความปลอดภัย และการเข้าเมือง

ในส่วนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยนั้น รัฐชายฝั่งอาจกำหนด “เขตปลอดภัย” รอบ ๆ เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง โดยวางมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และเพื่อความปลอดภัยของเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งความกว้างของ “เขตปลอดภัย” นั้นต้องไม่เกิน 500 เมตร รอบเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือ สิ่งก่อสร้าง โดยวัดจากจุดแต่ละจุดของขอบนอกของเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างนั้น เว้นแต่จะอนุญาตไว้เป็นอย่างอื่นตามมาตรฐานสากลอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปตามคำแนะนำขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ อย่างไรก็ตาม การสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้าง รวมทั้ง “เขตปลอดภัย” นั้น ต้องไม่เป็นการขัดขวางเส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศ

(2.1.3) รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะอนุญาตและวางกฎเกณฑ์การขุดเจาะบนไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ทั้งปวง (อนุสัญญาฯ ข้อ 80)

(2.1.4) รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะแสวงประโยชน์จากดินใต้ผิวดินโดยวิธีการขุดอุโมงค์ โดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงของน้ำหรือน้ำเหนือดินใต้ผิวดินนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 85)

(2.2) หน้าที่ของรัฐชายฝั่ง

(2.2.1) เนื่องจากสิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปไม่กระทบกระเทือนสถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำเหนือไหล่ทวีปหรือของห้วงอากาศเหนือน่านน้ำเหล่านั้น การใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปจึงต้องไม่ฝ่าฝืนหรือเป็นผลให้เกิดการแทรกสอดใดๆ อย่างปราศจากเหตุอันสมควรต่อการเดินเรือ และสิทธิและเสรีภาพอื่นใดของรัฐอื่นตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 78) เช่น การวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีป

(2.2.2) รัฐชายฝั่งจะต้องจ่ายเงินหรือให้ส่วนแบ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรไม่มีชีวิตจากไหล่ทวีปที่เลย 200 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต โดยการจ่ายเงินและการให้ส่วนแบ่งเกี่ยวกับผลผลิตทั้งปวง ณ แหล่งผลิตจะต้องกระทำเป็นรายปี หลังจากระยะเวลาห้าปีแรกของการผลิต ณ แหล่งผลิตนั้น ในปีถัดมา อัตราการจ่ายเงินหรือการให้ส่วนแบ่งจะเป็นร้อยละหนึ่งของมูลค่าหรือปริมาณของผลผลิต ณ แหล่งผลิต อัตรานี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละหนึ่งในแต่ละปีถัดไปจนกระทั่งถึงปีที่สิบสองและหลังจากนั้นจะขึ้นอยู่กับอัตราร้อยละเจ็ดของผลผลิต ไม่รวมถึงทรัพยากรที่ใช้ไปเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ ทั้งนี้ การจ่ายเงินหรือการให้ส่วนแบ่งจะต้องกระทำผ่านองค์กร (The Authority) ซึ่งจะแบ่งสรรให้แก่รัฐภาคีของอนุสัญญาฯ บนมูลฐานของเกณฑ์การแบ่งอย่างเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความจำเป็นของบรรดารัฐกำลังพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐที่พัฒนาน้อยที่สุดและรัฐไร้ฝั่งทะเล (อนุสัญญาฯ ข้อ 82)

(3) สิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นบนไหล่ทวีป

เนื่องจากสิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปนั้นจำกัดอยู่เฉพาะการสำรวจและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตเท่านั้น ดังนั้น ในกรณีอื่น ๆ เช่น ชากเรือที่อัปปาง ตลอดจนทรัพยากรสินในเรื่อนั้น หรือทรัพยากรสินอื่นใด รัฐชายฝั่งหาสิทธิอธิปไตยเหนือชากเรือและทรัพยากรสินดังกล่าวแต่อย่างใดไม่ เพราะมิใช่ทรัพยากรธรรมชาติบนไหล่ทวีป และรัฐอื่นๆ ยังมีสิทธิที่จะวาง หรือบำรุงรักษาสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งได้ แต่การกำหนดเส้นทางสำหรับการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลเช่นนั้น รัฐอื่นๆ ต้องได้รับความยินยอมจากรัฐชายฝั่งก่อน ในการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลดังกล่าว รัฐต่างๆ จะต้องระมัดระวังตามสมควรถึงสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลที่วางอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางสายเคเบิล และท่อใต้ทะเลเช่นนั้น จะต้องไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางต่อการซ่อมแซมสายเคเบิล และท่อใต้ทะเลที่มีอยู่แล้ว (อนุสัญญาฯ ข้อ 79)

(4) ความสัมพันธ์ระหว่างไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกัน ดังจะเห็นได้จากที่กล่าวมาข้างต้นว่า การกำหนดเขตไหล่ทวีปตามแนวความคิดในการร่างอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 นั้น ได้คำนึงถึงความกว้างของเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วย ทั้งนี้เนื่องจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีปนั้นทับซ้อนกัน อยู่อย่างน้อยก็ในระยะความกว้าง 200 ไมล์ทะเล ในกรณีที่เขตไหล่ทวีปมีความกว้างน้อยกว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

หากจะเปรียบเทียบอำนาจของรัฐเหนือเขตทั้งสอง จะเห็นได้ว่าอำนาจของรัฐชายฝั่งทั้งที่เป็นสิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights) และเขตอำนาจ (Jurisdiction) เหนือเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น ครอบคลุมถึงพื้นผิวของทะเลในระยะ 200 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต และครอบคลุมถึงห้วงน้ำ (Water Column) และพื้นทะเล (Sea-Bed) และดินใต้ผิวดินของไหล่ทวีป (Subsoil) ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติในเขตนั้นๆ ด้วย

ในกรณีที่ไหล่ทวีปมีความกว้างน้อยกว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ การใช้อำนาจรัฐชายฝั่งเหนือเขตทั้งสองจะไม่มีปัญหามากนัก เพราะถือว่าไหล่ทวีปมีความกว้างเท่ากับความกว้างเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ดังนั้น รัฐชายฝั่งสามารถใช้อำนาจเหนือทรัพยากรธรรมชาติในเขตทั้งสองได้ทั้งในห้วงน้ำ (Water Column) พื้นท้องทะเล (Sea-Bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น

แต่ในกรณีที่ไหล่ทวีปมีความกว้างกว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งมีเพียงสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นดินของไหล่ทวีป (Sea-Bed) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ของไหล่ทวีปเท่านั้น ส่วนห้วงน้ำที่อยู่เหนือไหล่ทวีป (Water Superjacent to the Sea-Bed) และอยู่นอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น รัฐชายฝั่งไม่มีอำนาจใดๆ เพราะห้วงน้ำดังกล่าวเป็นเขตทะเลหลวง (High Seas)

ในกรณีดังกล่าวนี้ถือว่าอำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนไหล่ทวีปนั้น ไม่กระทบกระเทือนถึงสถานะทางกฎหมายของห้วงน้ำเหนือไหล่ทวีป (Superjacent Water) และห้วงอากาศ (Air Space) เหนือห้วงน้ำนั้น ซึ่งเป็นเขตทะเลหลวง (High Seas) กล่าวคือ การใช้อำนาจของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติบนและใต้ไหล่ทวีป จะต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อเสรีภาพของรัฐอื่นในการเดินเรือ การบิน การวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล และการใช้ทะเลหลวงประการอื่น ๆ ที่กฎหมายระหว่างประเทศรับรอง

2.5) ทะเลหลวง (High Seas)

(1) ความหมายของทะเลหลวง

ทะเลหลวง หมายถึง ส่วนของทะเลที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) หรือน่านน้ำภายใน (Internal Waters) ของรัฐชายฝั่งหรือน่านน้ำหมู่เกาะ (Archipelagic Waters) ของรัฐหมู่เกาะ (อนุสัญญาฯ ข้อ 86) เป็นที่น่าสังเกตว่า ห้วงน้ำ (Water column) และผิวน้ำเหนือไหล่ทวีปที่อยู่นอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะยังคงเป็นเขตทะเลหลวง ถึงแม้ไหล่ทวีปและทรัพยากรบนไหล่ทวีปจะตกอยู่ภายใต้สิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights) ของรัฐชายฝั่งก็ตาม

(2) สิทธิหน้าที่ เสรีภาพและเขตอำนาจของรัฐทั้งปวงในทะเลหลวง

(2.1) เสรีภาพในทะเลหลวง (Freedom of the High Seas)

ทะเลหลวงเปิดให้แก่อำนาจของรัฐทั้งปวง ไม่ว่ารัฐชายฝั่ง (Coastal States) หรือรัฐไร้ฝั่งทะเล (Landlocked States) เสรีภาพแห่งทะเลหลวงใช้ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ เสรีภาพแห่งทะเลหลวงทั้งของรัฐชายฝั่งและรัฐไร้ฝั่งทะเลประกอบด้วย อาทิเช่น (อนุสัญญาฯ ข้อ 87)

(2.1.1) เสรีภาพในการเดินเรือ (Freedom of Navigation)

รัฐชายฝั่งหรือรัฐไร้ฝั่งทะเลย่อมมีเสรีภาพในการเดินเรือในทะเลหลวง (อนุสัญญาฯ ข้อ 90) โดยรัฐจะเป็นผู้กำหนดให้สัญชาติแก่เรือที่จะใช้ธงของตน หรือที่จดทะเบียนในรัฐของตน การให้สัญชาติแก่เรือนั้น ต้องปรากฏว่ามีความเกี่ยวโยงอย่างแท้จริง (Genuine Link) ระหว่างรัฐและเรือที่จะได้สัญชาติของรัฐนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 91 วรรคหนึ่ง) และรัฐที่ให้สัญชาติต้องออกเอกสารประจำเรือให้แก่เรือที่รัฐนั้นให้สัญชาติด้วย เรือที่มีสัญชาติของรัฐใด จะได้รับความคุ้มครอง (Diplomatic Protection) และอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐนั้น ๆ และเรือจะต้องมีเพียงสัญชาติเดียว เว้นแต่จะมีการตกลงไว้อย่างชัดเจนในสนธิสัญญาหรืออนุสัญญา (อนุสัญญาฯ ข้อ 92) การที่เรือชักธงของรัฐสองรัฐ หรือมากกว่านั้นขึ้นไปเพื่อความสะดวกประการใดก็ดี เรือเหล่านั้นจะอ้างความคุ้มครองจากรัฐใด ๆ ไม่ได้ และจะถือเป็นเรือที่ไร้สัญชาติและอาจถูกตรวจค้นโดยเรือรบของรัฐได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 110 วรรคหนึ่ง (ดี)) เว้นแต่จะเป็นเรือที่ใช้ในทางการของสหประชาชาติ หรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ หรือทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ ที่ชักธงขององค์การนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 93)

เรือรบในทะเลหลวงมีความคุ้มกันโดยสมบูรณ์จากเขตอำนาจของรัฐอื่นที่มีรัฐเจ้าของธง (อนุสัญญาฯ ข้อ 95) และเรือซึ่งรัฐหนึ่งเป็นเจ้าของหรือดำเนินการและใช้เฉพาะในงานของรัฐบาลอันมิใช่การพาณิชย์ เมื่ออยู่ในทะเลหลวง จะมีความคุ้มกันโดยสมบูรณ์จากเขตอำนาจของรัฐอื่นที่มีรัฐเจ้าของธง (อนุสัญญาฯ ข้อ 96)

(2.1.2) เสรีภาพในการบินผ่าน (Freedom of Overflight)

อากาศยาน ทั้งที่เป็นอากาศยานรบและอากาศยานพลเรือน ย่อมมีเสรีภาพในการบินเหนือทะเลหลวง ในกรณีของอากาศยานพลเรือน (Civil Aircraft) จะต้องปฏิบัติตามข้อ 12 แห่งอนุสัญญากรุงชิคาโกว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (Chicago Convention on International Civil Aviation, 1994) โดยมีองค์การที่รับผิดชอบ คือ องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization (ICAO))

อากาศยานรบ หรืออากาศยานของรัฐก็จะต้องปฏิบัติตามโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการเดินอากาศตลอดเวลา

(2.1.3) เสรีภาพในการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล (Freedom of Lay Submarine Cables and Pipelines)

รัฐทั้งปวงมีสิทธิที่จะวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนพื้นดินท้องทะเลหลวง (Bed of the High Seas) เลยไหล่ทวีปออกไป ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐต้องระมัดระวังตามสมควรถึงสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลที่วางอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวางสายเคเบิล หรือท่อใต้ทะเลใหม่นั้น จะต้องไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการซ่อมแซมสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลที่มีอยู่แล้ว (อนุสัญญาฯ ข้อ 112)

ในกรณีของสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งนั้น รัฐอื่นย่อมมีเสรีภาพในการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเลบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งได้ แต่การกำหนดเส้นทางสำหรับการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลเช่นว่านั้น ตกอยู่ภายใต้ความยินยอมของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 79)

(2.1.4) เสรีภาพในการทำประมง (Freedom of Fishing)

รัฐทั้งปวงมีสิทธิที่คนชาติของตนจะทำประมงในทะเลหลวง ภายใต้บังคับแห่งพันธกรณีตามสนธิสัญญาของตน สิทธิและหน้าที่ รวมทั้งผลประโยชน์ของรัฐชายฝั่งที่บัญญัติไว้ และบทบัญญัติในตอน 2 ของอนุสัญญาฯ (การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง) (อนุสัญญาฯ ข้อ 116)

(2.1.5) เสรีภาพในการสร้างเกาะเทียมและสิ่งติดตั้งอื่น ๆ (Freedom of Construct Artificial Islands and Other Installations)

เสรีภาพในการสร้างเกาะเทียมและสิ่งติดตั้งอื่น ๆ ในทะเลหลวงนั้น จะกระทำได้อย่างได้กฎหมายระหว่างประเทศ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในภาคที่ 6 ว่าด้วยไหล่ทวีป ของอนุสัญญา โดยเฉพาะในข้อ 80 ว่าด้วยการสร้างเกาะเทียม หรือสิ่งติดตั้งอื่น ๆ โดยข้อ 80 จะระบุให้นำบทบัญญัติในข้อ 60 ว่าด้วยการสร้างเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะมาใช้บังคับโดยอนุโลม (อนุสัญญา ข้อ 87 วรรคหนึ่ง (ดี) ข้อ 80 และข้อ 60)

(2.1.6) เสรีภาพในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Freedom of Scientific Research)

รัฐทั้งปวง โดยไม่คำนึงถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ มีสิทธิที่จะทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในห้วงน่านอกขอบเขตของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (ทะเลหลวง) (อนุสัญญา ข้อ 257)

(2) เขตอำนาจ

(2.1) เขตอำนาจเหนือเรือที่ชักธงของรัฐ

ข้อ 94 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และแนวคำวินิจฉัยของศาลโลกในคดี The Lotus³⁶⁶ ได้วางหลักการใช้เขตอำนาจของรัฐเหนือเรือที่ชักธงของรัฐนั้นไว้อย่างชัดเจนว่า แม้รัฐเจ้าของธงจะมีเขตอำนาจแต่เพียงผู้เดียวเหนือการกระทำทั้งหลายบนเรือที่ชักธงของตนในทะเลหลวงก็ตาม แต่การใช้เขตอำเภอดังกล่าวต้องไม่เกินไปกว่าการใช้เขตอำนาจของรัฐนั้นในดินแดนของตน หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในทะเลหลวงและมีผลต่อเรือที่ชักธงของรัฐหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้ไม่มีหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่จะห้ามรัฐเจ้าของธงเรือที่ได้รับผลจากการกระทำความผิดในทะเลหลวงที่จะถือว่าความผิดนั้นได้เกิดขึ้นในดินแดนของตนด้วย รัฐดังกล่าวจึงมีเขตอำนาจที่จะดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดได้

(2.2) เขตอำนาจทางอาญาในเรื่องของการโดนกันหรืออุบัติเหตุอื่นใดของการเดินเรือ

ในกรณีที่มีการโดนกันหรืออุบัติเหตุอื่นใดของการเดินเรือเกี่ยวกับเรือในทะเลหลวงซึ่งพัวพันถึงความรับผิดชอบทางอาญาหรือทางวินัยของนายเรือหรือของบุคคลอื่นใดที่ประจำการในเรือ การดำเนินคดีอาญาหรือทางวินัยกับบุคคลดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่จะกระทำต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายปกครองของรัฐเจ้าของธงหรือของรัฐซึ่งบุคคลนั้นเป็นคนชาติ (อนุสัญญา ข้อ 97)

(2.3) การยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัด

ในทะเลหลวงหรือในที่อื่นใดนอกเขตอำนาจของรัฐใด รัฐทุกรัฐอาจยึดเรือหรืออากาศยานโจรสลัดหรือเรือ หรืออากาศยานซึ่งถูกยึดไปโดยการกระทำอันเป็นโจรสลัดและอยู่ภายใต้การควบคุมของโจรสลัด และอาจจับกุมบุคคลและยึดทรัพย์สินบนเรือนั้นได้ ศาลของรัฐซึ่งดำเนินการยึดอาจวินิจฉัยโทษที่จะลงและอาจกำหนดการที่จะต้องกระทำเกี่ยวกับเรือ อากาศยาน หรือทรัพย์สิน โดยไม่เป็นการตัดสินสิทธิของบุคคลที่สามซึ่งกระทำการโดยสุจริต ในกรณีที่ยึดเรือหรืออากาศยานโดยมีข้อสงสัยว่าเป็นโจรสลัดได้กระทำไปโดยไม่มีมูลเหตุอันเพียงพอ รัฐซึ่งทำการยึดจะต้องรับผิดชอบต่อรัฐซึ่งเรือหรืออากาศยานนั้นถือสัญชาติสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายที่เกิดจากการยึดนั้น (อนุสัญญา ข้อ 105 และข้อ 106)

(2.4) เขตอำนาจเหนือการกระทำความผิดอื่นของเรือ

³⁶⁶ "Lotus" Judgement No.9, Series A, No.10 (1927) ; "Lotus", PCIJ, Series C, No. 13 (II).

เรือรบ หรืออากาศยานทางทหาร หรือเรือ หรืออากาศยานอื่นซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าเป็นเรือ หรืออากาศยานที่ใช้ในราชการของรัฐบาล อาจทำการตรวจค้นหรือยึดเรือต่างชาติในทะเลหลวงซึ่งมิใช่เรือที่ได้รับความคุ้มกันโดยสมบูรณ์ กล่าวคือมิใช่เรือรบต่างชาติ หรือเรือของรัฐบาลต่างชาติที่ใช้ในราชการของรัฐบาลอันมิใช่การพาณิชย์ หากเรือรบนั้นมีเหตุอันควรสงสัยว่าเรือต่างชาติดังกล่าวได้กระทำการดังต่อไปนี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 110)

- เรือนั้นกระทำการอันเป็นโจรสลัด (อนุสัญญาฯ ข้อ 101)
- เรือนั้นกระทำการค้าทาส (อนุสัญญาฯ ข้อ 99 และ 110)
- เรือนั้นกระทำการออกอากาศในทะเลหลวงโดยมิได้รับอนุญาต กล่าวคือ ได้มีการส่งวิทยุกระจายเสียง หรือแพร่ภาพโทรทัศน์จากเรือ หรือสิ่งติดตั้งในทะเลหลวง โดยมุ่งให้สาธารณชนรับได้โดยติดต่อ

ข้อบังคับระหว่างประเทศ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงการส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ (อนุสัญญาฯ ข้อ 109)

- เรือนั้นปราศจากสัญชาติ
- เรือนั้น แม้ว่าจะชักธงต่างชาติ หรือไม่ยอมแสดงธงของตน แต่ตามความเป็นจริงแล้ว เรือ

นั้นมีสัญชาติเดียวกับเรือรบ อากาศยานทางทหาร หรือเรือ หรืออากาศยานอื่น ซึ่งมีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชี้ว่าเป็นเรือ หรืออากาศยานที่ใช้ในราชการของรัฐบาลนั้น

หากปรากฏว่าข้อสงสัยในการตรวจค้นนั้นไม่มีมูล และเรือซึ่งขึ้นตรวจค้นนั้นมิได้มีพฤติกรรมใดอันเป็นสาเหตุแห่งข้อสงสัยนั้น รัฐเจ้าของสัญชาติของเรือรบ อากาศยานทางทหาร หรือเรือ หรืออากาศยานอื่นที่ใช้ในราชการของรัฐต้องรับผิดชอบในความสูญเสียหรือเสียหายใด ๆ ที่เรือนั้นได้รับ (อนุสัญญาฯ ข้อ 110 วรรคสาม)

(2.5) สิทธิการไล่ตามติดพัน (Right of Hot Pursuit)

การไล่ตามติดพันเรือต่างชาติอาจกระทำได้เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐชายฝั่งมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า เรือนั้นได้ละเมิดกฎหมายและข้อบังคับของรัฐนั้น การไล่ตามเช่นนั้นจะต้องเริ่มต้นเมื่อเรือต่างชาติหรือเรือเล็กลำหนึ่งของเรือต่างชาติอยู่ในน่านน้ำภายใน น่านน้ำหมู่เกาะ ทะเลอาณาเขต หรือเขตต่อเนื่องของรัฐที่ไล่ตาม และสามารถดำเนินต่อไปได้นอกทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่อง หากการไล่ตามนั้นมีได้ขาดตอนลง ไม่จำเป็นว่า ในขณะที่เรือต่างชาติที่อยู่ในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องได้รับคำสั่งให้หยุด เรือที่ออกคำสั่งควรจะต้องอยู่ในทะเลอาณาเขตหรือเขตต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ถ้าเรือต่างชาติอยู่ในเขตต่อเนื่อง การไล่ตามจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้มีการละเมิดสิทธิซึ่งเขตนั้นได้ถูกจัดตั้งขึ้นสำหรับคุ้มครองเท่านั้น กล่าวคือ ต้องเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมือง หรือการสุขาภิบาล ภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน หรือเพื่อลงโทษการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับศุลกากร การคลัง การเข้าเมืองหรือการสุขาภิบาล ซึ่งได้กระทำภายในอาณาเขตหรือทะเลอาณาเขตของตน แต่อย่างไรก็ตาม สิทธิการไล่ตามติดพันจะสิ้นสุดทันทีที่เรือซึ่งถูกไล่ตามเข้าทะเลอาณาเขตของรัฐของตนหรือของรัฐที่สาม (อนุสัญญาฯ ข้อ 111)

(3) หน้าที่ของรัฐทั้งปวง

(3.1) รัฐทุกรัฐจะต้องใช้เขตอำนาจและดำเนินการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพในเรื่องการบริหารเทคนิค และสังคม เหนือเรือที่ชักธงของตน โดยจะต้องมีทะเบียนเรือซึ่งระบุชื่อและรายละเอียดของเรือที่ชักธงของตน ยกเว้นเรือซึ่งอยู่นอกข้อบังคับระหว่างประเทศที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเนื่องจากมีขนาดเล็ก และใช้เขตอำนาจภายใต้กฎหมายภายในบังคับแก่เรือแต่ละลำซึ่งชักธงของตน และนายเรือ เจ้าหน้าที่ และลูกเรือของเรือนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารเทคนิค และสังคมเกี่ยวกับเรือนั้น นอกจากนี้ รัฐทุกรัฐจะต้องใช้มาตรการสำหรับเรือซึ่งชักธงของตน

เช่นที่จำเป็นเพื่อประกันความปลอดภัยในทะเลในด้านต่างๆ เช่น การต่อเรือ อุปกรณ์ และสภาพพร้อมออกทะเลของเรือ (อนุสัญญาฯ ข้อ 94 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(3.2) รัฐทุกรัฐต้องกำหนดให้นายเรือของเรือซึ่งชักธงของตนให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งตกอยู่ในอันตรายต่อชีวิต ทุกขภัย หรือให้ความช่วยเหลือภายหลังการโดนกันแก่เรืออีกลำหนึ่ง แก่ลูกเรือและผู้โดยสารของเรือนั้น ทั้งนี้ เท่าที่นายเรือสามารถกระทำได้โดยไม่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อเรือ ลูกเรือ หรือผู้โดยสาร (อนุสัญญาฯ ข้อ 98)

(3.3) รัฐทุกรัฐต้องดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่จะป้องกันและลงโทษการขนส่งทาสในเรือที่ได้รับอนุญาตให้ชักธงตน และที่จะป้องกันการใช้ธงของตนโดยมิชอบด้วยกฎหมายเพื่อความมุ่งประสงค์นั้น ทาสที่ลักลอบขึ้นบนเรือไม่ว่าจะชักธงใด จะได้รับอิสรภาพโดยอัตโนมัติ (อนุสัญญาฯ ข้อ 99)

(3.4) รัฐทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันอย่างมากที่สุดที่จะทำได้ในการปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัดในทะเลหลวง หรือในที่อื่นใดภายนอกอาณาเขตของรัฐใด (อนุสัญญาฯ ข้อ 100)

(3.5) รัฐทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันในการปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดให้โทษและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท โดยทางเรือในทะเลหลวง อันขัดต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 108)

(3.6) รัฐทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันในการปราบปรามการออกอากาศจากทะเลหลวงโดยไม่ได้รับอนุญาต (อนุสัญญาฯ ข้อ 109)

(3.7) รัฐทุกรัฐจะต้องออกกฎหมายและข้อบังคับที่จำเป็นเพื่อกำหนดว่า การทำให้สายเคเบิลใต้ทะเลในทะเลหลวงแตกหักหรือเสียหายโดยเรือซึ่งชักธงของตนหรือโดยบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตนโดยเจตนา หรือโดยประมาทอันเป็นความผิดตามกฎหมาย ในลักษณะที่จะทำให้เกิดการสื่อสารทางโทรเลขหรือทางโทรศัพท์ขาดตอน หรือถูกขัดขวาง รวมถึงการทำให้ท่อหรือสายไฟแรงสูงใต้ทะเลแตกหักหรือเสียหาย เป็นการกระทำผิดที่มีโทษตามกฎหมาย และให้ใช้บังคับกับการกระทำที่เล็งเห็นว่าหรือน่าจะก่อให้เกิดการแตกหักหรือเสียหายด้วย ยกเว้นการแตกหักหรือเสียหายซึ่งเกิดขึ้นโดยบุคคลผู้ซึ่งกระทำการโดยมีวัตถุประสงค์อันชอบธรรมเพียงเพื่อช่วยชีวิตของตนหรือเรือของตน หลังจากได้ใช้ความระมัดระวังตามที่จำเป็นทุกอย่างแล้ว เพื่อหลีกเลี่ยงการแตกหักหรือเสียหายเช่นนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 113)

นอกจากนี้ รัฐทุกรัฐจะต้องออกกฎหมายและข้อบังคับที่จำเป็นเพื่อกำหนดว่า หากบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐนั้นซึ่งเป็นเจ้าของสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลภายใต้ทะเลหลวงในขณะวางหรือซ่อมแซมสายเคเบิลหรือท่อนั้นได้ก่อให้เกิดการแตกหักหรือเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลอื่น บุคคลเหล่านั้นจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมต่างๆ (อนุสัญญาฯ ข้อ 114)

(3.8) รัฐทุกรัฐจะต้องออกกฎหมายและข้อบังคับที่จำเป็นเพื่อประกันว่า เจ้าของเรือซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ยอมสละสมอ เรือ อวน หรืออุปกรณ์การประมงอื่นใด เพื่อหลีกเลี่ยงการทำความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเล จะได้รับชดเชยค่าเสียหายจากเจ้าของสายเคเบิลหรือท่อใต้ทะเลนั้น หากว่าเจ้าของเรือได้ใช้มาตรการระมัดระวังอันควรทั้งปวงล่วงหน้าแล้ว (อนุสัญญาฯ ข้อ 115)

(2.7) รัฐทั้งปวงมีหน้าที่ในการดำเนินหรือร่วมมือกับรัฐอื่นในการดำเนินมาตรการเช่นที่จำเป็นสำหรับคนชาติของตนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง และหน้าที่อื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาฯ เช่น ข้อ 63 วรรคสอง (สิทธิเหนือมวลสัตว์น้ำชนิดเดียวกัน หรือบรรดามวลสัตว์น้ำของชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งและในเขตทะเลหลวง ซึ่งในกรณีเช่นว่านี้ รัฐชายฝั่งและรัฐอื่นที่ทำการประมงมวลสัตว์

น้ำเข้านั้นในทะเลหลวง ต้องตกลงกันไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคที่เหมาะสม ในการวางมาตรการที่จำเป็นเพื่อการอนุรักษ์มวลสัตว์น้ำเหล่านั้น) และอนุสัญญา ข้อ 64 ถึง 67 ซึ่งได้กำหนดมวลสัตว์น้ำบางชนิด ซึ่งชายฝั่งและรัฐอื่นซึ่งคนชาติของตนทำการประมงในภูมิภาคจะต้องร่วมมือกันเพื่อวางมาตรการในการอนุรักษ์ ได้แก่

(2.7.1) ชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Species (อนุสัญญา ข้อ 64) ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 (Annex I) ของอนุสัญญา ได้แก่ ปลาจำพวกปลาหูฉลาม เช่น Albacore, Blufin, Bigeye, Skipjack, Yellowfin, Blackfin, Little tuna, Southern bluefin, Frigate mackerel นอกจากนี้ยังมีปลา Marlins, Sail-fishes, Swordfish, Saureis รวมทั้งปลาโลมาและปลาค้างคาว

(2.7.2) สัตว์ทะเลที่เลี้ยงลูกด้วยนม (Marin Mammals) (อนุสัญญาข้อ 65))

(2.7.3) มวลสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ (Anadromous Species) (อนุสัญญา ข้อ 66) และ

(2.7.4) ชนิดพันธุ์ที่ว่ายจากน้ำจืดลงไปทะเลระหว่างฤดูวางไข่ (Catadromous Species) (อนุสัญญา ข้อ 67)

หน้าที่ประการสำคัญของรัฐทั้งปวง คือ ต้องร่วมมือกันเพื่อกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรมีชีวิตในบริเวณทะเลหลวง ในการนี้ รัฐซึ่งคนชาติของตนแสวงประโยชน์จากทรัพยากรมีชีวิตประเภทเดียวกันหรือต่างประเภทในบริเวณเดียวกัน จะต้องเจรจาเพื่อดำเนินมาตรการที่จำเป็นสำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตที่เกี่ยวข้อง รัฐเหล่านี้จะร่วมมือกันจัดตั้งองค์การประมงระดับอนุภูมิภาคหรืออนุภูมิภาคขึ้นตามความเหมาะสมก็ได้ (อนุสัญญา ข้อ 227, 118)

ทั้งนี้ ในการพิจารณากำหนดปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้ (Allowable Catch) และการวางมาตรการอนุรักษ์อื่นๆ สำหรับทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง รัฐจะต้องใช้มาตรการซึ่งกำหนดขึ้น โดยอาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดซึ่งรัฐที่เกี่ยวข้องมีอยู่ เพื่อธำรงไว้หรือฟื้นฟูประชากรชนิดพันธุ์ที่ถูกจับให้อยู่ในระดับซึ่งสามารถอำนวยผลผลิตได้อย่างสูงสุด (Maximum Sustainable Yields) ตลอดไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความต้องการพิเศษของรัฐกำลังพัฒนา และโดยคำนึงถึงแบบแผนการประมง (Fishing Patterns) การพึ่งพาอาศัยกันของมวลสัตว์น้ำ (Interdependence of Stocks) และมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศที่เสนอแนะกันโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลก นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงผลกระทบที่มีต่อชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือพึ่งพาดังกล่าวให้อยู่เหนือระดับซึ่งการแพร่พันธุ์ของชนิดพันธุ์เหล่านี้อาจถูกคุกคามอย่างร้ายแรง อย่างไรก็ตาม รัฐที่เกี่ยวข้องต้องประกันว่ามาตรการอนุรักษ์และการใช้มาตรการนั้นไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อชาวประมงของรัฐใด ทั้งโดยนิตินัยหรือโดยพฤตินัย (อนุสัญญา ข้อ 119)

ในกรณีของสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลหลวงนั้น รัฐจะต้องร่วมมือกันเพื่ออนุรักษ์สัตว์ทะเลดังกล่าว โดยผ่านทางองค์การระหว่างประเทศที่เหมาะสม (อนุสัญญาข้อ 65 และ 120)

4.1.2.2 พันธกรณีของรัฐชายฝั่งและรัฐต่างชาติที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต การคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล และการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

1) ทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิต

1.1) ในทะเลอาณาเขต

(1) พันธกรณีของรัฐชายฝั่ง

เนื่องจากรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตซึ่งรวมถึงอำนาจในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมีชีวิตแต่ผู้เดียวด้วย รัฐชายฝั่งจึงสามารถออกกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการผ่านโดยสุจริตในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล และการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของรัฐชายฝั่งได้ โดยรัฐชายฝั่งจะต้องเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวนี้ให้รัฐอื่นทราบตามสมควร (อนุสัญญา ข้อ ๒๑) แต่อย่างไรก็ตาม รัฐชายฝั่งจะต้องไม่ขัดขวางการผ่านโดยสุจริตของเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขต เว้นแต่จะเป็นไปตามบทบัญญัติในอนุสัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการใช้อนุสัญญา หรือกฎหมายหรือข้อบังคับใดๆ ที่ออกตามความในอนุสัญญา โดยรัฐชายฝั่งจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้ (อนุสัญญา ข้อ 24 วรรคหนึ่ง)

- วางข้อกำหนดสำหรับเรือต่างชาติซึ่งมีผลในทางปฏิบัติเป็นการปฏิเสธหรือทำให้เสียสิทธิการผ่านโดยสุจริต หรือ
- เลือกปฏิบัติโดยนิดินัยหรือโดยพฤตินัยต่อเรือของรัฐใดหรือเรือบรรทุกสินค้าไปยังหรือมาจากหรือในนามของรัฐใด

ทั้งนี้ รัฐชายฝั่งจะต้องเผยแพร่ให้ทราบตามความเหมาะสมถึงอันตรายต่อการเดินเรือที่ตนทราบภายในทะเลอาณาเขตของตน (อนุสัญญา ข้อ 24 วรรคสอง)

นอกจากนี้ รัฐชายฝั่งไม่อาจดำเนินขั้นตอนใดๆ ในเรือต่างชาติขณะกำลังผ่านทะเลอาณาเขต เพื่อจับกุมบุคคลหรือดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับอาชญากรรมซึ่งได้กระทำก่อนที่เรือได้เข้าสู่ทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง และเรือนั้นมิได้เข้าไปในท่าเรือ หรือน่านน้ำภายในของรัฐชายฝั่ง เว้นแต่การกระทำความผิดนอกทะเลอาณาเขตนั้นจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายของรัฐชายฝั่งเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทรัพยากรประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (อนุสัญญา ข้อ 27 วรรคห้า)

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

รัฐอื่นมีสิทธิเดินเรือผ่านโดยสุจริต (Right of Innocent Passage) ซึ่งการผ่านโดยสุจริตนั้นเรือต่างชาติต้องไม่ทำกิจกรรมการประมงในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง และต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล การป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของรัฐชายฝั่ง รวมทั้งข้อบังคับระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันเรือโดนกันในทะเล (อนุสัญญา ข้อ 21 วรรคสี่)

ในกรณีของเรือพลังนิวเคลียร์ต่างชาติและเรือบรรทุกสารนิวเคลียร์ หรือสารที่โดยลักษณะเป็นอันตรายหรือเป็นพิษอื่นๆ จะต้องมีการประกาศและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันพิเศษที่กำหนดขึ้นสำหรับเรือดังกล่าวโดยความตกลงระหว่างประเทศ (อนุสัญญา ข้อ 23)

หากปรากฏว่าเรือต่างชาติที่ผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งทำการโดยไม่สุจริต เช่น กระทำการใด ๆ อันเป็นปฏิปักษ์ หรือคุกคามต่อสันติภาพ ความมั่นคง หรือบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐชายฝั่ง หรือทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง หรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับใดของรัฐชายฝั่ง รัฐชายฝั่งอาจกระทำการเพื่อป้องกันการผ่านโดยไม่สุจริตนั้นได้ เช่น ปฏิเสธไม่ให้เรือต่างชาติผ่านทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่งหรือจับกุมเรือนั้น

ในกรณีที่มีเรือต่างชาตินั้นเป็นเรือรบและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐบาลฝั่งเกี่ยวกับการผ่านทะเลอาณาเขตและละเลยต่อคำร้องขอต่อตนให้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าว รัฐบาลฝั่งอาจสั่งให้เรือรบนั้นออกจากทะเลอาณาเขตได้โดยทันที ทั้งนี้ รัฐบาลฝั่งจะต้องมีความรับผิดชอบระหว่างประเทศสำหรับความสูญเสียหรือความเสียหายต่อรัฐบาลฝั่งซึ่งเป็นผลจากการที่เรือรบหรือเรืออื่นของรัฐบาลที่มีได้ใช้เพื่อการพาณิชย์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐบาลฝั่งเกี่ยวกับการผ่านทะเลอาณาเขตหรือบทบัญญัติของอนุสัญญาหรือหลักเกณฑ์อื่นๆ ในกฎหมายระหว่างประเทศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 30 และข้อ 31)

1.2) ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

(1) พันธกรณีของรัฐบาลฝั่ง

รัฐบาลฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจและการแสวงประโยชน์ การอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตเหนือพื้นดินท้องทะเล และในพื้นดินท้องทะเลกับดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเลนั้น โดยรัฐบาลฝั่งมีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1.1) การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิต (อนุสัญญาฯ ข้อ 61)

(1.1.1) รัฐบาลฝั่งจะพิจารณากำหนดปริมาณทรัพยากรที่มีชีวิตที่จะพึงอนุญาตให้จับได้ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน

(1.1.2) โดยคำนึงถึงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่ตนมีอยู่ รัฐบาลฝั่งต้องประกันโดยมาตรการอนุรักษ์และการจัดการที่เหมาะสมกว่า การบำรุงรักษาทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะไม่ได้รับอันตรายจากการแสวงประโยชน์เกินควร รัฐบาลฝั่งและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจไม่ว่าระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลก จะร่วมมือกันเพื่อการนี้ตามความเหมาะสม

(1.1.3) จะต้องวางมาตรการเช่นว่าเพื่อธำรงไว้หรือฟื้นฟูประชากรชนิดพันธุ์ที่ถูกจับให้อยู่ในระดับซึ่งสามารถอำนวยผลผลิตได้อย่างสูงสุดตลอดไปด้วย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความจำเป็นด้านเศรษฐกิจของประชาคมประมงชายฝั่งและความต้องการพิเศษของรัฐกำลังพัฒนา และโดยคำนึงถึงแบบแผนการประมง การพึ่งพาอาศัยกันของมวลสัตว์น้ำและมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศที่เสนอแนะกันโดยทั่วไปใดๆ ไม่ว่าในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลก

(1.1.4) ในการใช้มาตรการดังกล่าว รัฐบาลฝั่งจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อชนิดพันธุ์ที่สัมพันธ์หรือพึ่งพาชนิดพันธุ์ที่ถูกจับ โดยมุ่งที่จะธำรงไว้หรือฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์ที่สัมพันธ์หรือพึ่งพาดังกล่าวให้อยู่เหนือระดับซึ่งการแพร่พันธุ์ของชนิดพันธุ์เหล่านี้อาจถูกคุกคามอย่างร้ายแรง

(1.1.5) ให้มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะทางวิทยาศาสตร์ สถิติเกี่ยวกับการจับและกิจกรรมการประมง รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่มีอยู่เกี่ยวกับการอนุรักษ์มวลปลาอย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจไม่ว่าระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลก ตามที่เหมาะสมและโดยให้รัฐที่เกี่ยวข้องทั้งปวงรวมทั้งรัฐซึ่งคนชาติได้รับอนุญาตให้เข้าไปทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะมีส่วนร่วมด้วย

(1.2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีชีวิต (อนุสัญญาฯ ข้อ 62)

(1.2.1) รัฐบาลฝั่งจะต้องส่งเสริมวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อข้อ 61

(1.2.2) รัฐบาลฝั่งจะพิจารณากำหนดขีดความสามารถของตนในการจับทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในกรณีที่รัฐบาลฝั่งไม่มีขีดความสามารถที่จะจับตามปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้ทั้งหมด รัฐ

ชายฝั่งจะให้รัฐอื่นเข้าแสวงประโยชน์จากส่วนเกินของปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้ โดยทำความตกลงหรือข้อตกลงอื่นๆ และเป็นไปตามข้อกำหนด เงื่อนไข กฎหมาย ตลอดจนข้อบังคับต่างๆ

(1.2.3) ในการให้รัฐอื่นเข้าแสวงประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของตน รัฐชายฝั่งต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งความสำคัญของทรัพยากรมีชีวิตพื้นดินที่นั้นต่อเศรษฐกิจและประโยชน์อื่นแห่งชาติของรัฐชายฝั่งนั้น บทบัญญัติแห่งข้อ 69 และ 70 ความต้องการของรัฐกำลังพัฒนาในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคในการจับส่วนที่เหลือบางส่วน และความจำเป็นในการบรรเทาความยุ่งเหยิงทางเศรษฐกิจในรัฐซึ่งคนชาติได้ทำการประมงในเขตนั้นมาเป็นปกติวิสัย หรือซึ่งได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการวิจัยและการจำแนกมวลสัตว์น้ำ

(1.2.4) รัฐชายฝั่งมีอำนาจในการออกกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรการในการอนุรักษ์ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ โดยรัฐชายฝั่งจะต้องประกาศกฎหมายและข้อบังคับว่าด้วยการอนุรักษ์และจัดการให้ทราบตามควร

(1.3) การบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 73)

(1.3.1) ในการใช้สิทธิอธิปไตยของตนเพื่อสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งอาจใช้มาตรการต่างๆ รวมทั้งการขึ้นเรือ ตรวจค้น จับกุม และดำเนินคดีเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่ตนได้วางไว้โดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ

(1.3.2) เรือที่ถูกจับกุมและลูกเรือ จะได้รับการปล่อยโดยพลันเมื่อมีการวางเงินประกันหรือหลักประกันอื่นๆ ที่สมเหตุสมผล

(1.3.3) บทกำหนดโทษของรัฐชายฝั่งสำหรับการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องไม่รวมถึงโทษจำคุก ถ้ามิได้ตกลงระหว่างรัฐที่เกี่ยวข้องไว้เป็นอย่างอื่น หรือการลงโทษทางร่างกายในรูปอื่นใด

(1.3.4) ในกรณีที่มีการจับกุมหรือกักเรือต่างชาติ รัฐชายฝั่งจะแจ้งผ่านช่องทางที่เหมาะสมให้รัฐเจ้าของธงทราบโดยพลัน เกี่ยวกับมาตรการที่ได้ดำเนินไปและการลงโทษที่ได้ลงไปแล้วหลังจากนั้น

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

คนชาติของรัฐอื่นที่ทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะต้องปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และตามข้อกำหนด และเงื่อนไขอื่นๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 62)

รัฐไร้ฝั่งทะเลมีสิทธิเข้าร่วมในการแสวงประโยชน์จากส่วนอันเหมาะสมของทรัพยากรที่มีชีวิตส่วนเกินในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคเดียวกันบนมูลฐานอันเที่ยงธรรม ข้อกำหนดและแบบวิธีในการเข้าร่วม ให้รัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นในรูปความตกลงทวิภาคี ความตกลงอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค (อนุสัญญาฯ ข้อ 69)

รัฐที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์มีสิทธิเข้าร่วมในการแสวงประโยชน์จากส่วนอันเหมาะสมของทรัพยากรที่มีชีวิตส่วนเกินในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคเดียวกันบนมูลฐานอันเที่ยงธรรม ข้อกำหนดและแบบวิธีในการเข้าร่วม ให้รัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นในรูปความตกลงทวิภาคี ความตกลงอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค (อนุสัญญาฯ ข้อ 70)

1.3) ในไหล่ทวีป

(1) พันธกรณีของรัฐชายฝั่ง

รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีป หากรัฐชายฝั่งไม่สำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีป ผู้ใดจะดำเนินกิจกรรมเหล่านี้โดยปราศจากความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่งไม่ได้ อนึ่งทรัพยากรธรรมชาติในไหล่ทวีปประกอบด้วยแร่และทรัพยากรไม่มีชีวิตอย่างอื่นของพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน รวมทั้งอินทรีย์ภาพมีชีวิตซึ่งจัดอยู่ในชนิดพันธุ์ที่อยู่ติดที่ กล่าวคือ อินทรีย์ภาพซึ่งในระยะที่อาจจับได้นั้นไม่เคลื่อนที่ไปบนหรือใต้พื้นดินท้องทะเล หรือไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เว้นแต่โดยการสัมผัสทางกายภาพอยู่เสมอกับพื้นดินท้องทะเลหรือดินใต้ผิวดิน (อนุสัญญา ข้อ 77)

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

รัฐอื่นจะสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีปไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญา ข้อ 77)

1.4) ในทะเลหลวง

พันธกรณีของรัฐทั้งปวงเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในทะเลหลวงมีดังนี้

(1) รัฐทั้งปวงมีสิทธิที่คนชาติของตนจะทำประมงในทะเลหลวงภายใต้บังคับแห่งพันธกรณีตามสนธิสัญญาของตน สิทธิและหน้าที่ รวมทั้งผลประโยชน์ของรัฐชายฝั่งที่บัญญัติไว้ และอนุสัญญาฯ (อนุสัญญา ข้อ 116)

(2) รัฐทั้งปวงมีหน้าที่ในการดำเนินหรือร่วมมือกับรัฐอื่นในการดำเนินมาตรการเช่นที่จำเป็นสำหรับคนชาติของตนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (อนุสัญญา ข้อ 117)

(3) รัฐจะต้องร่วมมือกันในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง รัฐซึ่งคนชาติของตนแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่มีชีวิตประเภทเดียวกันหรือต่างประเภทในบริเวณเดียวกันจะต้องเจรจาเพื่อดำเนินมาตรการที่จำเป็นสำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตที่เกี่ยวข้อง รัฐเหล่านี้จะร่วมมือกันจัดตั้งองค์การประมงระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคตามความเหมาะสมเพื่อการนี้ (อนุสัญญา ข้อ 118)

(4) การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง (อนุสัญญา ข้อ 119 และข้อ 120)

(4.1) ในการพิจารณากำหนดปริมาณที่พึงอนุญาตให้จับได้และการวางมาตรการอนุรักษ์อื่นๆ สำหรับทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง รัฐต้องใช้มาตรการซึ่งกำหนดขึ้นโดยอาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดซึ่งรัฐที่เกี่ยวข้องมีอยู่ เพื่อธำรงไว้หรือฟื้นฟูประชากรชนิดพันธุ์ที่ถูกจับให้อยู่ในระดับซึ่งสามารถอำนวยผลผลิตได้อย่างสูงสุดตลอดไป และคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือพึ่งพาชนิดพันธุ์ที่ถูกจับ โดยมุ่งจะธำรงไว้หรือฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือพึ่งพาดังกล่าวให้อยู่เหนือระดับซึ่งการแพร่พันธุ์ของชนิดพันธุ์เหล่านี้อาจถูกคุกคามอย่างร้ายแรง

(4.2) ให้มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนข้อสนเทศทางวิทยาศาสตร์ สถิติเกี่ยวกับการจับและกิจกรรมประมง รวมทั้งข้อมูลอื่นที่มีอยู่เกี่ยวกับการอนุรักษ์มวลปลาอย่างสม่ำเสมอ โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลกตามความเหมาะสม และโดยให้รัฐที่เกี่ยวข้องทั้งปวงมีส่วนร่วมด้วย

(4.3) รัฐที่เกี่ยวข้องต้องประกันว่ามาตรการอนุรักษ์และการใช้มาตรการนั้นไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อชาวประมงของรัฐใด ทั้งโดยนิติบัญญัติหรือโดยพฤตินัย

(5) ให้นำข้อ 65 มาใช้บังคับกับการอนุรักษ์และการจัดการสัตว์ทะเลเลี้ยงลูกด้วยนมในทะเลหลวงด้วย

2) ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต

2.1) ในทะเลอาณาเขต

(1) พันธกรณีของรัฐชายฝั่ง

เนื่องจากรัฐชายฝั่งมีอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลอาณาเขตซึ่งรวมถึงอำนาจในการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตแต่เพียงผู้เดียวด้วย รัฐชายฝั่งจึงสามารถออกกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวกับการผ่านโดยสุจริตในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในทะเล และการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการประมงของรัฐชายฝั่งได้ โดยรัฐชายฝั่งจะต้องเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวนี้ให้รัฐอื่นทราบตามสมควร (อนุสัญญาฯ ข้อ 21)

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

รัฐอื่นมีสิทธิเดินเรือผ่านโดยสุจริต ซึ่งการผ่านโดยสุจริตนั้นเรือต่างชาติต้องไม่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง และต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตและการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งด้วย

2.2) ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

(1) พันธกรณีของรัฐชายฝั่ง

ในการใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะนี้ รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Rights) ในการสร้างหรืออนุญาตให้สร้างหรืออนุญาตให้สร้าง และควบคุมการสร้างเกาะเทียม (Artificial Islands) สิ่งติดตั้ง (Installations) และสิ่งก่อสร้าง (Structures) เพื่อทำการสำรวจ และแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือควบคุมการใช้สิ่งติดตั้งหรือสิ่งก่อสร้าง อันอาจเป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิของรัฐชายฝั่งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ โดยในการใช้สิทธิรัฐชายฝั่งต้องคำนึงถึงตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นๆ และต้องปฏิบัติตามการที่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ทั้งนี้ การใช้สิทธิเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตเหนือพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินให้ใช้ตามที่ระบุไว้ในส่วนของไหล่ทวีป (ภาค 6) (อนุสัญญาฯ ข้อ 56) กล่าวคือ รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือแร่และทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตอย่างอื่นของพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน หากรัฐชายฝั่งไม่สำรวจหรือแสวงประโยชน์ ผู้ใดจะดำเนินกิจกรรมเหล่านี้โดยปราศจากความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่งไม่ได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 77)

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

รัฐอื่นจะสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีปไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่ง แต่อย่างไรก็ตาม รัฐอื่นมีสิทธิในการเดินเรือและการบินผ่าน รวมทั้งการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล และการใช้ทะเลทางอื่นที่ขอบด้วยกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับเสรีภาพเหล่านี้ แต่ในการใช้สิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐอื่นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องคำนึงตามควรถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ที่ออกโดยรัฐชายฝั่งตามบทบัญญัติในอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์อื่นของกฎหมายระหว่างประเทศเท่าที่ไม่ขัดต่อภาค 5 ของอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 58)

2.3) ในไหล่ทวีป

(1) พันธกรณีของรัฐชายฝั่ง

รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตของไหล่ทวีปซึ่งได้แก่ แร่และทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตอย่างอื่นของพื้นดินท้อง

ทะเลและดินใต้ผิวดิน หากรัฐชายฝั่งไม่สำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีป ผู้ใดจะดำเนินกิจกรรมเหล่านี้โดยปราศจากความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่งได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 77)

นอกจากนี้ รัฐชายฝั่งจะต้องจ่ายเงินหรือให้ส่วนแบ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรไม่มีชีวิตจากไหล่ทวีปที่เลย 200 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต โดยการจ่ายเงินและการให้ส่วนแบ่งเกี่ยวกับผลผลิตทั้งปวง ณ แหล่งผลิตจะต้องกระทำเป็นรายปี หลังจากระยะเวลาห้าปีแรกของการผลิต ณ แหล่งผลิตนั้น ในปีถัดมา อัตราการจ่ายเงินหรือการให้ส่วนแบ่งจะเป็นร้อยละหนึ่งของมูลค่าหรือปริมาณของผลผลิต ณ แหล่งผลิต อัตรานี้จะเพิ่มขึ้นร้อยละหนึ่งในแต่ละปีถัดไปจนกระทั่งถึงปีที่สิบสองและหลังจากนั้นจะขึ้นอยู่กับอัตราร้อยละเจ็ดของผลผลิต ไม่รวมถึงทรัพยากรที่ใช้ไปเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ ทั้งนี้ การจ่ายเงินหรือการให้ส่วนแบ่งจะต้องกระทำผ่านองค์กร ซึ่งจะแบ่งสรรให้แก่รัฐภาคีแห่งอนุสัญญา บนมูลฐานของเกณฑ์การแบ่งอย่างเที่ยงธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความจำเป็นของบรรดารัฐกำลังพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐที่พัฒนาน้อยที่สุดและรัฐไร้ชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 86)

(2) พันธกรณีของรัฐอื่น

รัฐอื่นจะสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตของไหล่ทวีปไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 77)

2.4) ในทะเลหลวง

ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยทะเลฯ ข้อ 87 ว่าด้วยเสรีภาพแห่งทะเลหลวงมิได้กล่าวถึงเสรีภาพในการแสวงหาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตบนพื้นดินท้องทะเลหลวง เนื่องจากบทบัญญัติว่าด้วยการแสวงหาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตนั้นจะอยู่ภายใต้ระบอบกฎหมาย (Legal Regime) โดยเฉพาะแยกต่างหากจากส่วนอื่น ๆ โดยจะบัญญัติไว้ในภาคที่ 11 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ ว่าด้วย “บริเวณพื้นที่” (The Area) ซึ่งหมายถึง พื้นดินท้องทะเล (Sea-Bed) และพื้นมหาสมุทร (Ocean Floor) และดินใต้ผิวดิน (Subsoil) ที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ (beyond the limits of national jurisdiction) กล่าวคือ นอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่ง สุดแต่ว่าเขตใดจะกว้างกว่ากัน หลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้กับ “บริเวณพื้นที่” และทรัพยากรในบริเวณพื้นที่ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 คือ หลัก “สมบัติร่วมกันของมนุษยชาติ” (Common Heritage of Mankind) ตามข้อ 137 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 ได้วางหลักของ “สมบัติร่วมกันของมนุษยชาติ” ไว้ดังนี้

(1) รัฐจะต้องไม่อ้างหรือใช้อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) หรือสิทธิอธิปไตย (Sovereign Rights) เหนือส่วนใดส่วนหนึ่งของบริเวณพื้นที่ (The Area) หรือทรัพยากรในบริเวณพื้นที่ และทั้งรัฐ หรือบุคคล หรือนิติบุคคล จะต้องไม่ยึดเอาส่วนใดส่วนหนึ่งของบริเวณพื้นที่เป็นของตน

(2) สิทธิทั้งปวงเหนือทรัพยากรใน “บริเวณพื้นที่” ให้ตกอยู่กับมนุษยชาติโดยส่วนรวม (Mankind as a Whole) โดยมี “องค์กร” เรียกว่า The Authority เป็นผู้กระทำการแทน ทรัพยากรใน “บริเวณพื้นที่” เหล่านี้ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้การจำหน่าย จ่ายโอน อย่างไรก็ตาม แร่ที่นำขึ้นมาจาก “บริเวณพื้นที่” อาจถูกจำหน่ายจ่ายโอนได้ตามหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และวิธีดำเนินการของ “องค์กร” เท่านั้น

(3) รัฐ บุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ไม่อาจจะอ้างได้มา หรือใช้สิทธิในส่วนที่เกี่ยวกับแร่ (Minerals) ที่นำขึ้นมาจาก “บริเวณพื้นที่” เว้นแต่จะเป็นไปตามภาค 11 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982

อย่างไรก็ตาม แม้แนวความคิดเรื่องสมบัติร่วมกันของมนุษยชาติจะนำมาบัญญัติไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 แต่แนวความคิดเรื่องระบอบกฎหมาย (Legal Regime) ของพื้นดินท้องทะเล (Sea-Bed) ที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐนั้นยังไม่ยุติ การที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาถือว่าพื้นดินท้องทะเลดังกล่าวเป็นสมบัติร่วมกันของมนุษยชาตินั้นเป็นเพียงแนวความคิดหนึ่งเท่านั้น กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว นำโดยสหรัฐอเมริกา ยังไม่เห็นด้วยกับการที่จะถือว่าพื้นดินท้องทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศที่พัฒนาแล้วในยุโรป เช่น อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส จึงยังมิได้ให้สัตยาบันแก่อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 ทั้งนี้โดยที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศที่พัฒนาแล้วยังถือว่าการนำทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นดินท้องทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐขึ้นมาใช้นั้น เป็นการใช้เสรีภาพแห่งท้องทะเลหลวง (Freedom of The High Seas) ตามที่บัญญัติรับรองไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวงปี ค.ศ. 1982 ซึ่งข้อจำกัดในการใช้เสรีภาพดังกล่าวก็เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวงปี ค.ศ. 1982 กล่าวคือ การใช้เสรีภาพในท้องทะเลหลวงนั้น รัฐจะต้องคำนึงถึงสิทธิของรัฐอื่น ๆ ในการใช้ท้องทะเลหลวงด้วย หรืออีกนัยหนึ่ง การนำทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นดินท้องทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐขึ้นมาใช้นั้น ต้องไม่กระทบกระเทือน หรือเป็นอุปสรรคต่อเสรีภาพในการเดินเรือ เสรีภาพในการทำประมง เสรีภาพในการวางสายเคเบิลและท่อใต้ทะเล เสรีภาพในการสร้างเกาะเทียม สิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งติดตั้งอื่น ๆ และต้องหลีกเลี่ยงมิให้เกิดข้อพิพาท หรือระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธีด้วย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 จึงได้จัดตั้ง “องค์กร” (The Authority) ขึ้นเพื่อกระทำการแทนมนุษยชาติทั้งหมด โดยรัฐทุกรัฐที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982 จะเป็นสมาชิกของ “องค์กร” โดย “องค์กร” จะประกอบด้วยองค์กรย่อย 3 องค์กร คือ สภา (Assembly) กรรมการ (Council) และ สำนักงานเลขาธิการ (Secretariat) รวมทั้งมีการก่อตั้งวิสาหกิจ (The Enterprise) ขึ้นเป็นหน่วยงานซึ่งองค์กรใช้ดำเนินกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ ((อนุสัญญาฯ ข้อ 158)

สภา ประกอบด้วยตัวแทนจากสมาชิกของ “องค์กร” และ สภา ถือเป็น “องค์กรสูงสุด” (Supreme Organ) ของ “องค์กร” และจะรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนด “นโยบายทั่วไป” (General Policies)

กรรมการ ประกอบด้วยสมาชิก 36 คน จาก “องค์กร” โดยคัดเลือกจากบุคคลหลายกลุ่ม เช่น จากกลุ่มที่บริโภคแร่ที่ขุดขึ้นจากก้นทะเล กลุ่มผู้ลงทุนทำเหมืองแร่ใต้ทะเลลึก กลุ่มผู้ผลิตแร่ประเภทเดียวกันบนพื้นดิน กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยให้ได้สมดุลจากภูมิภาคต่างๆ ของโลก กรรมการนี้ถือเป็น “องค์กรบริหาร” (Executive Organ) ซึ่งจะรับผิดชอบในการกำหนด “นโยบายเฉพาะ” (Specific Policies) และรับรอง “แผนงาน” (Plan of Work) ของโครงการทำเหมืองแร่แต่ละโครงการ

สมัชชาประกอบด้วยตัวแทนจากสมาชิกขององค์กร และสมัชชาถือเป็นหน่วยงานสูงสุด (Supreme Organ) ขององค์กร (The Authority) และมีอำนาจกำหนดนโยบายทั่วไป (General Policies) โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญาฯ ในปัญหาหรือเรื่องใดๆ ภายในอำนาจขององค์กร (The Authority) (อนุสัญญาฯ ข้อ 159 และข้อ 160)

คณะมนตรีประกอบด้วยสมาชิก 36 รายขององค์กร ซึ่งเลือกตั้งโดยสมัชชา โดยคัดเลือกจากบุคคลหลายกลุ่มจากบรรดารัฐภาคี เช่น กลุ่มที่บริโภคโภคภัณฑ์ที่ผลิตจากแร่ประเภทต่างๆ ที่ได้มาจากบริเวณพื้นที่ กลุ่มผู้ลงทุนมากที่สุดในการเตรียมและดำเนินกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ กลุ่มผู้ส่งออกแร่ใหญ่ของแร่ประเภทต่างๆ ที่ได้มาจากบริเวณพื้นที่ และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยให้ได้สมดุลจากภูมิภาคต่างๆ ของโลก คณะมนตรีนี้เป็นหน่วยงานบริหาร (Executive Organ) ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบายเฉพาะเรื่อง (Specific Policies) ซึ่งจะต้อง

ปฏิบัติโดยองค์กร (The Authority) ในปัญหาหรือเรื่องใดๆ ภายในอำนาจขององค์กรโดยสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ และนโยบายทั่วไปที่กำหนดไว้โดยสมัชชา คณะมนตรีมีหน่วยงานภายใต้กำกับ ๒ หน่วยงาน ได้แก่ คณะกรรมการวางแผนเศรษฐกิจ และคณะกรรมการกฎหมายและเทคนิค (อนุสัญญาฯ ข้อ 161 ถึงข้อ 163)

สำนักเลขาธิการประกอบด้วยเลขาธิการ (Secretary-General) หนึ่งคน และพนักงานเท่าที่จำเป็นแก่ องค์กร ซึ่งสมัชชาจะเลือกเลขาธิการจากผู้สมัครที่คณะมนตรีเป็นผู้เสนอ เลขาธิการเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร (Administrative Organ) รับผิดชอบเกี่ยวกับการประชุมของสมัชชา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานย่อย และปฏิบัติหน้าที่ทางบริหารอื่นตามที่หน่วยงานเหล่านี้มอบหมาย (อนุสัญญาฯ ข้อ 166)

วิสาหกิจเป็นหน่วยงานขององค์กร (The Authority) ซึ่งจะดำเนินกิจกรรมในบริเวณพื้นที่เกี่ยวกับการนำ ทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นดินท้องทะเลที่อยู่นอกเขตอำนาจของรัฐบาลชายฝั่งขึ้นมาใช้ รวมทั้งการขนส่ง การแปรรูป และ การตลาดของแร่ที่ได้มาจากบริเวณพื้นที่ด้วย อย่างไรก็ตาม วิสาหกิจ จะดำเนินงานตามอนุสัญญาฯ และตามหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และวิธีดำเนินการขององค์กร รวมทั้งนโยบายทั่วไปที่สมัชชากำหนดไว้และอยู่ภายใต้แนวปฏิบัติและการ ควบคุมของคณะมนตรี (อนุสัญญาฯ ข้อ 170)

3) การคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล

ภาค 12 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จากข้อ 192 ถึงข้อ 237 ได้วาง ข้อกำหนดในเรื่องการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลไว้ สรุปได้ดังนี้

3.1) หลักทั่วไป

รัฐมีพันธกรณีที่จะต้องคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล โดยรัฐต้องใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อ ป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสีงแวดล้อมทางทะเลไม่ว่าจากแหล่งที่มาใด โดยใช้วิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งมี อยู่และตามขีดความสามารถของตน รวมทั้งใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อประกันว่า กิจกรรมภายใต้เขตอำนาจหรือการ ควบคุมของตนจะต้องกระทำในลักษณะที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยภาวะมลพิษ รวมถึงมาตรการที่มุ่งจะลด ให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในเรื่องดังต่อไปนี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 192 ถึงข้อ 194)

(1) การปล่อยสารที่มีพิษ เป็นอันตราย หรือให้โทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สารซึ่งคงอยู่ได้นาน จาก แหล่งที่มาบนบก จากหรือผ่านบรรยากาศ หรือโดยการทิ้งเท

(2) ภาวะมลพิษจากเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และเพื่อใช้กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเล เพื่อป้องกันการปล่อยทิ้ง ทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา และเพื่อ ควบคุมการออกแบบ การต่อเรือ อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของเรือ

(3) ภาวะมลพิษจากสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจ หรือการแสวงประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติจากพื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและเพื่อใช้ กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเล และเพื่อควบคุมการออกแบบ การสร้าง อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของสิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์เช่นว่านั้น

(4) ภาวะมลพิษจากสิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์ที่ปฏิบัติการในสีงแวดล้อมทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและเพื่อใช้กับภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ความปลอดภัยของการปฏิบัติการทางทะเล และ เพื่อควบคุมการออกแบบ การสร้าง อุปกรณ์ การปฏิบัติการ และการจัดบุคลากรของสิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์เช่นว่า นั้น

ทั้งนี้ ในการใช้มาตรการเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล รัฐต้องกระทำในลักษณะที่จะไม่ผลักความเสียหายหรืออันตรายจากพื้นที่หนึ่งไปสู่อีกพื้นที่หนึ่ง หรือแปลงภาวะมลพิษชนิดหนึ่งเป็นอีกชนิดหนึ่ง ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม (อนุสัญญาฯ ข้อ 195)

นอกจากนี้ รัฐต้องใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลอันมีผลมาจากการใช้เทคโนโลยีที่อยู่ในเขตอำนาจหรือการควบคุมของรัฐเหล่านั้น หรือการนำชนิดพันธุ์ ไม่ว่าต่างถิ่นหรือชนิดพันธุ์ใหม่ เข้ามาสู่ส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยเจตนาหรือโดยบังเอิญ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และเป็นอันตรายต่อส่วนนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 196)

3.2) ความร่วมมือระดับโลกและระดับภูมิภาค

รัฐต้องร่วมมือกันในระดับโลก และเมื่อเหมาะสม ในระดับภูมิภาค โดยตรงหรือโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ ในการจัดทำและแจกจ่ายละเอียด หลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งแนวปฏิบัติ และวิธีดำเนินการระหว่างประเทศที่ได้รับการเสนอแนะซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาฯ เพื่อการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะภูมิภาค (อนุสัญญาฯ ข้อ 197)

3.3) ความช่วยเหลือทางเทคนิค

รัฐต้องส่งเสริมโครงการความช่วยเหลือทางวิทยาศาสตร์ การศึกษา เทคนิค และอื่นๆ แก่รัฐกำลังพัฒนา เพื่อการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล และการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษทางทะเล และจัดให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่รัฐที่กำลังพัฒนาเพื่อลดผลของอุบัติเหตุที่ใหญ่มากอันอาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษที่รุนแรงต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลให้เหลือน้อยที่สุด รวมทั้งจัดให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะแก่รัฐกำลังพัฒนา เกี่ยวกับการเตรียมการประเมินทางสิ่งแวดล้อม (อนุสัญญาฯ ข้อ 202)

นอกจากนี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลหรือการลดผลของภาวะมลพิษนั้นให้เหลือน้อยที่สุด ให้รัฐกำลังพัฒนาได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษจากองค์การระหว่างประเทศ ในเรื่องการจัดสรรเงินทุนที่เหมาะสมและความช่วยเหลือทางเทคนิค และการใช้ประโยชน์จากการบริการที่องค์การระหว่างประเทศเหล่านั้นมีความชำนาญเป็นพิเศษ (อนุสัญญาฯ ข้อ 203)

3.4) การติดตามตรวจสอบและการประเมินทางสิ่งแวดล้อม

โดยสอดคล้องกับสิทธิของรัฐอื่น รัฐต้องพยายามเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ สังเกต วัด ประเมินค่า และวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือผลของภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์อันเป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐต้องติดตามตรวจสอบผลของกิจกรรมใดๆ ซึ่งรัฐอนุญาตให้ทำหรือซึ่งรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เพื่อที่จะพิจารณากำหนดว่ากิจกรรมเหล่านั้นน่าจะก่อให้เกิดภาวะมลพิษแก่สิ่งแวดล้อมทางทะเลหรือไม่ ทั้งนี้ รัฐต้องจัดพิมพ์รายงานผลหรือจัดส่งรายงานดังกล่าวเป็นระยะตามที่เหมาะสมให้แก่องค์การระหว่างประเทศที่มีอาจซึ่งพึงมีรายงานเหล่านั้นไว้สำหรับรัฐทั้งปวง (อนุสัญญาฯ ข้อ 204 และข้อ 205)

3.5) หลักเกณฑ์ระหว่างประเทศและกฎหมายภายในเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(1) ภาวะมลพิษจากแหล่งที่มาบนบก

รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งที่มาบนบก รวมทั้งแม่น้ำ ปากแม่น้ำ ท่อ และสิ่งก่อสร้างเพื่อการระบายน้ำ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์

มาตรฐาน และแนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการที่ได้รับการเสนอแนะซึ่งตกลงกันระหว่างประเทศ ทั้งนี้ รัฐต้องใช้มาตรการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 207)

(2) ภาวะมลพิษจากกิจกรรมบนพื้นดินท้องทะเลภายใต้เขตอำนาจแห่งชาติ

รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่เกิดจากหรือเกี่ยวกับกิจกรรมบนพื้นดินท้องทะเลซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของตนและที่เกิดจากเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง และสิ่งก่อสร้าง ภายใต้เขตอำนาจของตน ตามข้อ 60 และ 80 โดยต้องมีผลบังคับไม่น้อยกว่าหลักเกณฑ์มาตรฐานระหว่างประเทศ และแนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการระหว่างประเทศที่ได้รับการเสนอแนะ (อนุสัญญาฯ ข้อ 208)

(3) ภาวะมลพิษจากกิจกรรมในพื้นที่บริเวณ

รัฐต้องกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และวิธีดำเนินการระหว่างประเทศตามภาค 11 เพื่อป้องกัน ลด และควบคุม ภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ และต้องมีการตรวจสอบซ้ำเป็นครั้งคราวตามที่จำเป็น (อนุสัญญาฯ ข้อ 209)

(4) ภาวะมลพิษจากการทิ้งเท

รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับและกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเท โดยต้องประกันว่าจะไม่มีการทิ้งเทโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐ และต้องมีผลบังคับในการป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษไม่น้อยไปกว่าหลักเกณฑ์และมาตรฐานระดับโลก (อนุสัญญาฯ ข้อ 210)

(5) ภาวะมลพิษจากเรือ

โดยการดำเนินการผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตทั่วไป ให้รัฐกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือและในทำนองเดียวกัน ในกรณีที่เหมาะสม ส่งเสริมการกำหนดระบบการจัดเส้นทางเดินเรือที่มุ่งจะลดอันตรายจากอุบัติเหตุซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งแนวชายฝั่ง และความเสียหายจากภาวะมลพิษแก่ประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันของรัฐชายฝั่งให้เหลือน้อยที่สุด หลักเกณฑ์และมาตรฐานเช่นว่านั้น ในทำนองเดียวกัน ต้องได้รับการตรวจสอบซ้ำเป็นครั้งคราวตามที่จำเป็น

ให้รัฐออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือที่จดทะเบียนกับตน กฎหมายและข้อบังคับเช่นว่านั้นอย่างน้อยที่สุดให้มีผลเช่นเดียวกับผลของหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งได้กำหนดขึ้นโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตทั่วไป

รัฐซึ่งวางข้อกำหนดพิเศษเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลเป็นเงื่อนไขสำหรับเรือต่างชาติที่จะเข้าสู่ท่าเรือหรือน่านน้ำภายในของตน หรือที่จะแวะที่ท่าจอดเรือนอกฝั่ง ต้องประกาศข้อกำหนดเช่นว่านั้นให้ทราบตามควร และต้องแจ้งข้อกำหนดเหล่านั้นให้องค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจทราบ (อนุสัญญาฯ ข้อ 211)

(6) ภาวะมลพิษจากหรือผ่านบรรยากาศ

รัฐต้องออกกฎหมายและข้อบังคับเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากหรือผ่านบรรยากาศ ใช้บังคับกับห้วงอากาศภายใต้อธิปไตยของตนหรือกับเรือซึ่งชักธง หรือเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับตน โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ มาตรฐานซึ่งตกลงกันระหว่างประเทศ และแนวปฏิบัติและวิธีดำเนินการ

ระหว่างประเทศที่ได้รับการเสนอแนะ และความปลอดภัยในการเดินอากาศ รวมทั้งใช้มาตรการอื่นๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษเช่นว่านั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 212)

3.6) การบังคับใช้กฎหมาย

(1) การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากแหล่งที่มาบนบก

รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของตนที่ออกตามข้อ 207 และออกกฎหมายและข้อบังคับและดำเนินมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่ออนุวัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูต เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากแหล่งที่มาบนบก (อนุสัญญาฯ ข้อ 213)

(2) การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากกิจกรรมพื้นดินท้องทะเล

รัฐต้องบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของตนที่ออกตามข้อ 208 และออกกฎหมายและข้อบังคับและดำเนินมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่ออนุวัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูต เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลซึ่งเกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมพื้นดินท้องทะเลภายใต้เขตอำนาจของตนและจากเกาะเทียม สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างภายใต้เขตอำนาจของตนตามข้อ 60 และ 80 (อนุสัญญาฯ ข้อ 214)

(3) การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากกิจกรรมในบริเวณพื้นที่

การบังคับใช้หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และวิธีดำเนินการระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นตามภาค 11 เพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากกิจกรรมในบริเวณพื้นที่ให้อยู่ภายใต้บังคับของภาคนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 215)

(4) การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากการทิ้งเท

กฎหมายและข้อบังคับที่ออกตามอนุสัญญาฯ และหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตเพื่อการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการทิ้งเทให้บังคับใช้โดย

(4.1) รัฐชายฝั่ง เกี่ยวกับการทิ้งเทภายในทะเลอาณาเขตหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของตน

(4.2) รัฐเจ้าของธง เกี่ยวกับเรือที่ชักธงของตน หรือเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับตน

(4.3) รัฐใดๆ เกี่ยวกับการกระทำการบรรทุกของเสียหรือสสารอื่นที่เกิดขึ้นภายในอาณาเขตหรือที่ท่าจอดเรือนอกฝั่งของตน (อนุสัญญาฯ ข้อ 216)

(5) การบังคับใช้กฎหมายโดยรัฐเจ้าของธง

รัฐต้องประกันว่าเรือซึ่งชักธงของตนหรือที่จดทะเบียนกับตนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางการทูตทั่วไป และตามกฎหมายและข้อบังคับของตนที่ออกตามอนุสัญญาฯ เพื่อการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากเรือ และให้ออกกฎหมายและข้อบังคับตามนั้น และดำเนินมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่ออนุวัติตามกฎหมายและข้อบังคับเหล่านั้น รัฐเจ้าของธงต้องทำให้หลักเกณฑ์ มาตรฐาน กฎหมาย และข้อบังคับดังกล่าวมีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าการละเมิดจะเกิดขึ้น ณ ที่ใดก็ตาม (อนุสัญญาฯ ข้อ 217)

(6) การบังคับใช้กฎหมายโดยรัฐเจ้าของท่าเรือ

เมื่อเรืออยู่ภายในท่าเรือ หรือ ณ ท่าจอดเรือนอกฝั่งของรัฐใดโดยสมัครใจ รัฐนั้นอาจทำการสืบสวน และเมื่อมีหลักฐานยืนยันเช่นนั้นแล้ว อาจดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการปล่อยทิ้งจากเรือนั้นนอกน่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต หรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐนั้น ซึ่งเป็นการละเมิดหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตทั่วไป (อนุสัญญาฯ ข้อ 218)

(7) การบังคับใช้กฎหมายโดยรัฐชายฝั่ง

เมื่อเรืออยู่ภายในท่าเรือ หรือ ณ ท่าจอดเรือนอกฝั่งของรัฐใดโดยสมัครใจ ภายใต้บังคับแห่งตอนที่ 7 รัฐนั้นอาจดำเนินคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายและข้อบังคับของตนที่ออกตามอนุสัญญาฯ หรือตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับเพื่อการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษจากเรือ เมื่อการละเมิดนั้นได้เกิดขึ้นภายในทะเลอาณาเขตหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 220)

(8) การบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะมลพิษจากหรือผ่านบรรยากาศ

ภายในห้วงอากาศที่อยู่ภายใต้อธิปไตยหรือในส่วนที่เกี่ยวกับเรือที่ชักธงของตน หรือเรือ หรืออากาศยานที่จดทะเบียนกับตน ให้รัฐบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับของตนที่ออกตามข้อ 212 วรรคหนึ่ง และตามบทบัญญัติอื่นๆ ของอนุสัญญาฯ และให้ออกกฎหมายและข้อบังคับและดำเนินมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็น เพื่ออนุวัติตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่ใช้บังคับ ซึ่งกำหนดขึ้นผ่านองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหรือการประชุมทางทูตเพื่อป้องกัน ลด และควบคุมภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากหรือผ่านบรรยากาศ โดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทั้งมวลในเรื่องความปลอดภัยในการเดินอากาศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 222)

3.7) มาตรการป้องกัน

การใช้อำนาจบังคับใช้กฎหมายต่อเรือต่างชาติดังกล่าวโดยอนุสัญญาฯ รัฐจะต้อง ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่เรือ หรือนำเรือนั้นไปยังท่าเรือหรือที่ทอดสมอที่ไม่ปลอดภัย หรือปล่อยให้สิ่งแวดล้อมทางทะเลเผชิญกับความเสียหายที่ไม่สมเหตุผล นอกจากนี้ อำนาจบังคับใช้กฎหมายต่อเรือต่างชาติจะใช้ได้ก็แต่โดยเจ้าพนักงาน หรือโดยเรือรบ อากาศยานทหาร หรือเรือหรืออากาศยานอื่นที่มีเครื่องหมายชัดเจนและบ่งชัดว่าใช้ในงานของรัฐบาล และได้รับมอบอำนาจเพื่อการนั้น ทั้งนี้ ในการดำเนินคดีตามภาคนี้ ให้รัฐดำเนินการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบสวนและการรับฟังพยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ของอีกรัฐหนึ่งหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจส่งให้และให้อำนวยความสะดวกในการเข้าฟังการดำเนินคดีเช่นนั้นของผู้แทนทางการขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ รัฐเจ้าของธงและรัฐที่ได้รับความกระทบกระเทือนจากภาวะมลพิษซึ่งเกิดจากการละเมิด ให้ผู้แทนทางการที่เข้าฟังการดำเนินคดีดังกล่าวมีสิทธิและหน้าที่เช่นที่อาจบัญญัติไว้ตามกฎหมายและข้อบังคับภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

ให้รัฐรับผิดชอบความเสียหายหรือความสูญเสียที่ตนเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นอันเกิดจากมาตรการที่ดำเนินการเมื่อมาตรการเช่นนั้นผิดกฎหมายหรือเกินสมควร เมื่อพิจารณาตามข้อสนเทศที่มีอยู่ และให้รัฐเปิดโอกาสให้มีช่องทางดำเนินการเรียกร้องในศาลของตนในส่วนที่เกี่ยวกับความเสียหายหรือความสูญเสียเช่นนั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 223 ถึงข้อ 233)

3.8) บริเวณที่ปกคลุมด้วยน้ำแข็ง

รัฐชายฝั่งมีสิทธิออกและบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับอันไม่เลือกปฏิบัติ เพื่อการป้องกัน การลด และการควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากเรือในบริเวณที่ปกคลุมด้วยน้ำแข็งภายในขอบเขตของเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ที่

ซึ่งสภาพอากาศเลวร้ายเป็นพิเศษและการที่มีน้ำแข็งปกคลุมบริเวณเช่นว่านั้นเกือบทั้งปี ก่อให้เกิดอุปสรรคหรือภัยอันตรายต่อการเดินเรือมากกว่าธรรมดา และภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลสามารถก่อให้เกิดอันตรายใหญ่หลวงต่อความสมดุลทางนิเวศวิทยา หรือรบกวนความสมดุลทางนิเวศวิทยาจนไม่สามารถกลับคืนสภาพเดิมได้ โดยกฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวต้องคำนึงตามควรถึงการเดินเรือ และการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลบนพื้นฐานของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ (อนุสัญญาฯ ข้อ 234)

3.9) ความรับผิดชอบและความรับผิดชอบ

รัฐต้องรับผิดชอบต่อการที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล รัฐจะต้องรับผิดชอบโดยสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ (อนุสัญญาฯ ข้อ 237)

3.10) ความคุ้มกันอธิปไตย

บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ไม่ใช่บังคับกับเรือรบ เรือช่วยรบ เรือหรืออากาศยานอื่นใดที่รัฐเป็นเจ้าของหรืออยู่ภายใต้การปฏิบัติการของรัฐ และในเวลานั้นถูกใช้เพียงในงานของรัฐบาลอันมิใช่เชิงพาณิชย์ (อนุสัญญาฯ ข้อ 236)

3.11) พันธกรณีภายใต้อนุสัญญาอื่นว่าด้วยการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล

บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อพันธกรณีเฉพาะซึ่งรัฐยอมรับภายใต้อนุสัญญาและความตกลงพิเศษเกี่ยวกับการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลที่ทำไว้ก่อนแล้ว และต่อความตกลงซึ่งอาจทำขึ้นเพื่อส่งเสริมหลักการทั่วไปที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 237)

4) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ภาค 13 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จากข้อ 238 ถึงข้อ 265 ได้วางข้อกำหนดในเรื่องการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลไว้ สรุปได้ดังนี้

4.1) ผู้ที่มีสิทธิในการทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

รัฐทุกรัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ มีสิทธิทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลโดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญานี้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 238) นอกจากนี้ รัฐและองค์การระหว่างประเทศยังมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาและการทำวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลตามอนุสัญญานี้ด้วย (อนุสัญญาฯ ข้อ 239)

4.2) หลักการทั่วไปสำหรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

ข้อ 240 กำหนดหลักการทั่วไปสำหรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลไว้ดังนี้

(1) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลให้ทำได้เพียงเฉพาะเพื่อความมุ่งประสงค์ในทางสันติ

(2) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลให้ทำโดยวิธีและปัจจัยทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญานี้

(3) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลต้องไม่รบกวนการใช้ทะเลโดยชอบธรรมในทางอื่นที่สอดคล้องกับอนุสัญญานี้โดยปราศจากเหตุอันสมควร และจะต้องได้รับการเคารพตามควรในระหว่างการใช้ทะเลเช่นว่านั้น

(4) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลให้ทำตามข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งปวงที่ออกตามความในอนุสัญญานี้ ตลอดจนข้อบังคับสำหรับการคุ้มครองและการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล

4.3) การทำและการส่งเสริมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

(1) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในทะเลอาณาเขต

รัฐชายฝั่งมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะวางกฎเกณฑ์ อนุญาต และทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในทะเลอาณาเขตของตน การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลของรัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งของรัฐชายฝั่งและภายใต้เงื่อนไขที่รัฐชายฝั่งกำหนดเท่านั้น (อนุสัญญาฯ ข้อ 245)

(2) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและบนไหล่ทวีป

รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะวางกฎเกณฑ์ อนุญาต และทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและบนไหล่ทวีปของตน โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญา รัฐอื่นหรือองค์การระหว่างประเทศจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากรัฐชายฝั่งเท่านั้น ทั้งนี้ ในสภาวะการณ์ปกติ รัฐชายฝั่งต้องให้ความยินยอมแก่โครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลของรัฐอื่นหรือขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ ซึ่งจะดำเนินการตามอนุสัญญานี้เพียงเพราะเพื่อความมุ่งประสงค์ทางสันติ และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลเพื่อคุณประโยชน์ของมนุษยชาติทั้งปวง โดยรัฐชายฝั่งต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการที่ประกันว่ารัฐจะให้ความยินยอมโดยไม่ชักช้าหรือไม่ปฏิเสธโดยไม่มีเหตุอันสมควร (อนุสัญญาฯ ข้อ 246)

แต่อย่างไรก็ตาม รัฐชายฝั่งอาจใช้ดุลพินิจของตนในการไม่อนุญาตการดำเนินโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลของรัฐอื่นหรือขององค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจได้ หากโครงการนั้น

(2.1) มีความเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับการสำรวจและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่ามีชีวิตและไม่มีชีวิต แต่รัฐชายฝั่งไม่อาจใช้ดุลพินิจที่จะไม่อนุญาตในส่วนที่เกี่ยวกับโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลที่จะดำเนินการตามบทบัญญัติของภาคที่ 13 บนไหล่ทวีปเกิน 200 ไมล์ทะเล จากเส้นฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขต นอกบริเวณเฉพาะที่รัฐชายฝั่งจะกำหนดโดยเปิดเผยในเวลาใดก็ได้ว่าเป็นบริเวณที่การแสวงประโยชน์หรือการปฏิบัติการเพื่อการสำรวจโดยละเอียดซึ่งมุ่งไปที่บริเวณเหล่านั้นกำลังดำเนินอยู่หรือจะมีขึ้นภายในช่วงระยะเวลาอันสมควร ให้รัฐชายฝั่งประกาศการกำหนดบริเวณเช่นนั้น แต่ไม่ต้องให้รายละเอียดของการปฏิบัติการในบริเวณนั้น

(2.2) เกี่ยวพันกับการขุดเจาะบนไหล่ทวีป การใช้วัตถุระเบิด หรือการนำสารอันตรายเข้ามาสู่สิ่งแวดล้อมทางทะเล

(2.3) เกี่ยวพันกับการสร้าง การปฏิบัติงานของ หรือการใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้งและสิ่งก่อสร้างที่กล่าวถึงในข้อ 60 และ 80

(2.4) มีข้อสนเทศที่ได้รับแจ้งตามข้อ 248 เกี่ยวกับลักษณะและวัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งไม่ถูกถ้วน หรือหากรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจทำการวิจัยมีข้อผูกพันค้างอยู่กับรัฐชายฝั่งจากโครงการวิจัยครั้งก่อน

ในกรณีที่รัฐชายฝั่งซึ่งเป็นสมาชิกของหรือมีความตกลงทวิภาคีกับองค์การระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศนั้นต้องการจะดำเนินโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลโดยตรงหรือภายใต้การสนับสนุนของตนในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งนั้น ให้ถือว่ารัฐชายฝั่งได้อนุญาตให้โครงการนั้นดำเนินการได้โดยสอดคล้องกับรายการละเอียดที่ได้ตกลงกันแล้ว หากรัฐนั้นให้ความเห็นชอบโครงการที่มีรายละเอียดเมื่อองค์การได้ตกลงที่จะดำเนินโครงการ หรือตั้งใจที่จะเข้าร่วมโครงการนั้น และไม่ได้แสดงข้อคัดค้านใดๆ ภายในสี่เดือนนับจากวันที่องค์การได้แจ้งให้รัฐชายฝั่งทราบถึงโครงการนั้น

(3) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในบริเวณพื้นน้ำ

รัฐทุกรัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ มีสิทธิทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในบริเวณพื้นที่โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติในภาค 11 (อนุสัญญาฯ ข้อ 256)

(4) การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในห้วงนํ้านอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

รัฐทุกรัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ มีสิทธิโดยสอดคล้องกับอนุสัญญานี้ ที่จะทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในห้วงนํ้านอกขอบเขตของเขตเศรษฐกิจจำเพาะได้ (อนุสัญญาฯ ข้อ 257)

4.4) หน้าที่ของรัฐและองค์การระหว่างประเทศ

(1) หน้าที่ที่จะให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐชายฝั่ง (อนุสัญญาฯ ข้อ 248)

รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจซึ่งประสงค์จะดำเนินการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งต้องให้รายละเอียดที่ครบถ้วนแก่รัฐชายฝั่งนั้นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันที่คาดว่าจะโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลจะเริ่มขึ้น เกี่ยวกับ

(1.1) ลักษณะและวัตถุประสงค์ของโครงการ

(1.2) วิธีและปัจจัยที่จะนำมาใช้ รวมถึงชื่อ ขนาด ประเภทและชั้นของเรือ และรายละเอียดของอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์

(1.3) บริเวณทางภูมิศาสตร์ที่แน่ชัดที่จะทำโครงการ

(1.4) วันที่คาดว่าจะสำหรับการมาถึงครั้งแรก และการเดินทางออกไปครั้งสุดท้ายของเรือวิจัย หรือสำหรับการติดตั้งและรื้อถอนอุปกรณ์ แล้วแต่กรณี

(1.5) ชื่อของสถาบันผู้อุปถัมภ์ ผู้อำนวยการสถาบัน และบุคคลที่รับผิดชอบโครงการ และ

(1.6) ขอบเขตที่พิจารณาให้รัฐชายฝั่งเข้าร่วมด้วยหรือมีผู้แทนอยู่ในโครงการนั้น

ทั้งนี้ หกเดือนหลังจากวันที่ได้จัดหาข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นให้แก่รัฐชายฝั่ง รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจอาจดำเนินโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล เว้นแต่ภายในสี่เดือนหลังจากได้รับการติดต่อซึ่งมีข้อเสนอแนะเช่นนั้น รัฐชายฝั่งได้แจ้งให้รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่ทำการวิจัยนั้นทราบว่าตนไม่อนุญาต ข้อเสนอแนะไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอย่างชัดเจน ต้องการข้อเสนอแนะเพิ่มเติม หรือมีข้อผูกพันค้างอยู่ในโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลซึ่งรัฐหรือองค์การนั้นได้ดำเนินการมาก่อน (อนุสัญญาฯ ข้อ 252)

(2) หน้าที่ที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขบางประการ (อนุสัญญาฯ ข้อ 249)

ขณะทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่ง รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(2.1) ประกันสิทธิของรัฐชายฝั่ง หากรัฐชายฝั่งต้องการเช่นนั้น ที่จะเข้าร่วมหรือมีผู้แทนอยู่ในโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนเรือวิจัย และยานอื่นๆ หรือสิ่งติดตั้งเพื่อการวิจัยวิทยาศาสตร์ หากปฏิบัติได้ โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนใดๆ แก่นักวิทยาศาสตร์ของรัฐชายฝั่ง และโดยไม่มีข้อผูกพันในการที่จะมีส่วนร่วมในค่าใช้จ่ายของโครงการ

(2.2) เมื่อได้รับการร้องขอ จัดรายงานเบื้องต้นให้แก่รัฐชายฝั่งโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเมื่อการวิจัยสิ้นสุดลงก็จัดผลและข้อสรุปสุดท้ายให้ด้วย

(2.3) เมื่อได้รับการร้องขอ ดำเนินการให้รัฐชายฝั่งเข้าถึงข้อมูลและสิ่งตัวอย่างทั้งปวงที่ได้จากโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และในทำนองเดียวกัน ให้รัฐชายฝั่งได้ข้อมูลซึ่งอาจคัดลอกได้ และสิ่งตัวอย่างซึ่งอาจแบ่งได้โดยไม่เสื่อมเสียคุณค่าทางวิทยาศาสตร์ของสิ่งตัวอย่างนั้น

(2.4) ถ้าได้รับการร้องขอ ให้ผลการประเมินข้อมูล สิ่งตัวอย่าง และผลการวิจัยแก่รัฐชายฝั่ง หรือให้การช่วยเหลือในการประเมินผลหรือการตีความข้อมูลสิ่งตัวอย่างและผลการวิจัยเหล่านั้น

(2.5) ประกันว่าจะจัดให้มีผลการวิจัยไว้สำหรับระดับระหว่างประเทศ โดยผ่านช่องทางภายในหรือระหว่างประเทศที่เหมาะสมโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้

(2.6) แจ้งให้รัฐชายฝั่งทราบโดยทันทีถึงการเปลี่ยนแปลงสำคัญใดๆ ในแผนงานวิจัย

(2.7) เว้นแต่จะได้ตกลงเป็นอย่างอื่น รัฐถอนสิ่งติดตั้งหรืออุปกรณ์วิจัยวิทยาศาสตร์ทันทีที่การวิจัยสิ้นสุดลง

แต่อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นไม่เป็นการเสื่อมเสียต่อเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายและข้อบังคับของรัฐชายฝั่งเพื่อการใช้ดุลพินิจที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามข้อ 246 วรรค 5 รวมถึงการกำหนดให้มีความตกลงล่วงหน้าในการจัดให้มีผลการวิจัยของโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสำรวจและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติไว้สำหรับระดับระหว่างประเทศ

4.5) การระงับชั่วคราวหรือการยุติกิจกรรมวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะสั่งให้ระงับกิจกรรมวิทยาศาสตร์ทางทะเลใด ๆ ที่กำลังดำเนินอยู่ภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือบนไหล่ทวีปของตนไว้ชั่วคราวได้ หาก

(1) กิจกรรมวิจัยไม่ได้กระทำตามข้อสนเทศที่แจ้งมาตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 248 ซึ่งเป็นพื้นฐานที่รัฐชายฝั่งให้ความยินยอม หรือ

(2) รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจที่กระทำกิจกรรมวิจัยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในข้อ 249 เกี่ยวกับสิทธิของรัฐชายฝั่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

นอกจากนี้ รัฐชายฝั่งมีสิทธิสั่งให้ยุติกิจกรรมวิทยาศาสตร์ทางทะเลใดๆ ที่มีการไม่ปฏิบัติตามข้อ 248 ซึ่งเท่ากับเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมากต่อโครงการวิจัยหรือกิจกรรมวิจัย หรือไม่มีการแก้ไขสถานการณ์ตาม (1) หรือ (2) ให้ถูกต้องในระยะเวลาอันสมควร โดยแจ้งให้รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้นทราบถึงการวินิจฉัย และหยุดกิจกรรมที่การแจ้งนั้นระบุนถึง (อนุสัญญาฯ ข้อ 253)

4.6) สิทธิของรัฐเพื่อนบ้านที่ไร้ฝั่งทะเลและที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์

รัฐหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจซึ่งได้เสนอโครงการที่จะทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลที่กล่าวถึงในข้อ 246 วรรคสาม ต่อรัฐชายฝั่ง ต้องแจ้งให้รัฐเพื่อนบ้านที่ไร้ฝั่งทะเลและที่เสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ทราบถึงโครงการวิจัยที่เสนอ และแจ้งให้รัฐชายฝั่งทราบถึงเรื่องดังกล่าว

หลังจากรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องได้ให้ความยินยอมต่อโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลที่เสนอแล้ว ให้รัฐและองค์การระหว่างประเทศซึ่งดำเนินโครงการนั้นจัดหาข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุไว้ในข้อ 248 และข้อ 249 วรรคหนึ่ง (เอฟ) ให้แก่รัฐเพื่อนบ้านนั้น ตามคำร้องขอและเมื่อเหมาะสม

รัฐเพื่อนบ้านดังกล่าวต้องได้รับโอกาสตามคำร้องขอของตนที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิที่ตนแต่งตั้ง และรัฐชายฝั่งไม่คัดค้านเข้าร่วมในโครงการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลที่มีการเสนอ เมื่อใดก็ตามที่กระทำได้ ตามเงื่อนไขสำหรับโครงการที่ตกลงกันระหว่างรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องกับรัฐหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาฯ (อนุสัญญาฯ ข้อ 245)

4.7) ความรับผิดชอบและความรับผิดชอบ

รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจต้องรับผิดชอบที่จะประกันว่าการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลไม่ว่าจะกระทำโดยตนเองหรือในนามของตนดำเนินไปโดยสอดคล้องกับอนุสัญญา

รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจต้องรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อมาตรการที่ตนดำเนินอันขัดต่ออนุสัญญา ในส่วนที่เกี่ยวกับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลซึ่งกระทำโดยรัฐอื่น โดยบุคคลหรือนิติบุคคลของรัฐเหล่านั้น หรือโดยองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจ และต้องชดเชยค่าเสียหายอันเป็นผลมาจากมาตรการเช่นนั้น

รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจต้องรับผิดชอบและรับผิดชอบตามข้อ 235 สำหรับความเสียหายที่เกิดจากภาวะมลพิษของสิ่งแวดล้อมทางทะเลอันเนื่องมาจากการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลซึ่งกระทำโดยตนเองหรือกระทำในนามของตน

3) ความตกลงเพื่อการอนุรักษ์การตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

3.1) วัตถุประสงค์ของการตกลงเพื่อการอนุรักษ์การตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

ความตกลงเพื่อการอนุรักษ์การตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (ต่อไปจะเรียกว่า “ความตกลง”) ฉบับนี้เป็นผลจากความห่วงใยขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง เนื่องจากองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization-FAO) พบว่า ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวงหลายชนิดถูกนำมาใช้จนเต็มที่แล้ว และสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวงเหล่านั้นถูกนำมาใช้จนทำให้ปริมาณลดลงอย่างมากเป็นเพราะการทำประมงในทะเลหลวงโดยไม่คำนึงถึงการมีอยู่ของทรัพยากรดังกล่าวในวันข้างหน้า ประกอบกับมีการทำการประมงในทะเลหลวงโดยประเทศซึ่งมิได้เป็นภาคีแห่งข้อตกลงเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวงในรูปแบบของคณะกรรมการ (Commission) หรือองค์การ (Organization) ที่จัดตั้งขึ้นอยู่แล้วในภูมิภาคต่างๆ ของทะเลหลวง³⁶⁷ เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการแข่งขันกันทำการประมงในทะเลหลวงโดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง เช่น ปลาทูน่าชนิดพันธุ์ต่างๆ

ดังนั้น ในระหว่างวันที่ 19 ถึง 23 เมษายน 1993 การประชุมของสหประชาชาติว่าด้วยการอนุรักษ์และการจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล(Straddling Fish Stocks) และมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Fish Stocks) จึงเริ่มขึ้นเรื่อยไปจนถึงการประชุมสมัยที่ 6 ซึ่งเป็นสมัยสุดท้ายใน ค.ศ. 1995 ระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม ถึงวันที่ 4 สิงหาคม ค.ศ. 1995 และที่ประชุมเห็นสมควรให้มีการลงนามกรรมสารสุดท้าย (Final Act)

³⁶⁷ เช่น Inter-American Tropical Tuna Commission (IATTA), International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas (ICCAT), FAO Indian Ocean Fisheries Commission (IOFC) FAO Indian Ocean Tuna Commission (IOTC), South Pacific Commission (SPC), Eastern Pacific Ocean Tuna Organization (EPOTO), Western Indian Ocean Tuna Organization (WIOTO) และ Asia – Pacific Fishery Commission (APFIC)

และความตกลงเพื่อการอนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 Relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks) ในวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1995 โดยในส่วนของความตกลงนี้จะเปิดให้มีการลงนามเป็นเวลา 12 เดือน นับแต่วันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1995 ตามข้อ 37 แห่งความตกลงฯ ดังกล่าว โดยความตกลงนี้จะมีผลบังคับใช้ในวันถัดจากวันที่มีการส่งมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสาร (instrument of ratification or accession) ครบ 30 ฉบับแล้ว

ปัจจุบันความตกลงฯ นี้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม ค.ศ. 2001 โดยมีรัฐที่เป็นภาคีจำนวน 66 ประเทศ³⁶⁸ (ข้อมูล ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2550)

3.2) หลักการสำคัญของความตกลงฯ

ความตกลงนี้มีหลักการสำคัญในการแก้ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับการทำประมงในทะเลหลวงที่ยังไม่เพียงพอในหลายพื้นที่ และการใช้ทรัพยากรบางประเภทจนเกินขนาด (Over Fishing) การทำประมงที่ขาดการควบคุมดูแล (Unregulated Fishing) การลงทุนมากเกินไป (Over Capitalization) ขนาดของกองเรือที่มากเกินไป (Excessive Fleet Size) การเปลี่ยนธงเรือเพื่อหลบหนีการควบคุม (Reflagging) เครื่องมือทำประมงประเภทเลือกจับที่ยังไม่เพียงพอ (Insufficiently Selective Gear) ข้อมูลพื้นฐานที่ขาดความน่าเชื่อถือ (Unreliable Databases) และการขาดความร่วมมืออย่างเพียงพอระหว่างรัฐต่างๆ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพื่อธำรงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) และรักษาความอุดมสมบูรณ์แห่งระบบนิเวศวิทยาทางทะเล (Integrity of Marine Ecosystems) และลดความเสี่ยงของผลกระทบระยะยาวหรือผลที่ไม่อาจแก้ไขได้ของการทำประมง

3.3) มวลสัตว์น้ำภายใต้กรอบความตกลงฯ

มวลสัตว์น้ำที่ความตกลงฯ มุ่งให้มีการอนุรักษ์และจัดการในลักษณะที่ยั่งยืนสามารถ จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ตามลักษณะการดำเนินชีวิตของมวลสัตว์น้ำในแง่ของชีววิทยาและการแบ่งเขตทางทะเลโดยมนุษย์ในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่ มวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล (Straddling Fish Stocks) และมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Fish Stocks)

(1) มวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล (Straddling Fish Stocks)

ความตกลงฯ มิได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “มวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล” (Straddling Fish Stocks) ไว้โดยตรง เพียงแต่มีคำนิยามของคำว่า “ปลา” (Fish) ไว้เท่านั้นว่า รวมถึงหอย (Molluscs) และกุ้งกับปู (Crustaceans) ยกเว้นชนิดพันธุ์ที่อยู่ติดที่ (Sedentary) ตามที่นิยามไว้ในข้อ 77 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงถ้อยคำในข้อ 63 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ ว่าด้วยมวลสัตว์น้ำที่เกิดขึ้นภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งสองรัฐหรือมากกว่านั้น หรือที่เกิดขึ้นทั้ง

³⁶⁸ Status of the United Nations Convention on the Law of the Sea, of the Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks, <http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/unclos>

ภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและในบริเวณที่อยู่ถัดจากและประชิดติดต่อกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ จะเห็นได้ว่า คำว่า “มวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล” (Straddling Fish Stocks) ตามความตกลงฯ หมายถึงมวลงสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งและทะเลหลวงเท่านั้น

จากการศึกษาขององค์การอาหารและการเกษตร (FAO) พบว่า โดยธรรมชาติแล้วมวลงสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวงจะมีความสัมพันธ์กับความกว้างของไหล่ทวีปตามธรรมชาติด้วย กล่าวคือ มวลงสัตว์น้ำประเภทนี้จะเคลื่อนย้ายถิ่นตลอดแนวความกว้างของไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่ง ทั้งนี้ มวลงสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและเขตทะเลหลวงจะมีทั้งสัตว์น้ำน้ำดิน (Demersal Stocks) และสัตว์น้ำผิวน้ำ (Pelagic Stocks) และในแง่ชีววิทยาทางทะเลอาจจำแนกชนิดพันธุ์สัตว์น้ำโดยอาศัยหลักความกว้างของไหล่ทวีปตามธรรมชาติออกเป็น 2 ประเภท คือ ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในเขตไหล่ทวีป (Neritic Species) และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่นอกเขตไหล่ทวีปหรือในมหาสมุทร (Oceanic Species) และมวลงสัตว์น้ำประเภทที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและเขตทะเลหลวงจะเป็นพันธุ์สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในเขตไหล่ทวีปเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ในกรณีที่รัฐชายฝั่งมีเขตไหล่ทวีปตามธรรมชาติที่กว้างกว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะซึ่งอยู่ประชิดติดต่อกับทะเลหลวง ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประเภทที่อาศัยอยู่ในเขตไหล่ทวีปจึงเป็นชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นข้ามไปมาระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวงเหนือไหล่ทวีป ทั้งที่เป็นมวลงสัตว์น้ำน้ำดินและมวลงสัตว์น้ำผิวน้ำ ตามนัยแห่งข้อ 63 วรรคสองของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ และตามนัยแห่งความตกลงนี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงชนิดพันธุ์สัตว์น้ำประเภทติดที่ ที่อาศัยอยู่บนพื้นทะเล หรือดินใต้พื้นทะเลของไหล่ทวีปตามนัยข้อ 1 (ซี) แห่งความตกลงนี้และตามข้อ 77 (4) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ

มวลงสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวงเหนือไหล่ทวีปดังกล่าวข้างต้นนี้ อาจเป็นมวลงสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่เขตเศรษฐกิจจำเพาะเป็นส่วนใหญ่ โดยมวลงสัตว์น้ำเกือบทั้งหมดจะอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

(2) มวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Fish Stocks)

มีการกล่าวถึงมวลงสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอในข้อ 64³⁶⁹ และภาคผนวก 1 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ ซึ่งประกอบด้วย

(2.1) ปลาจำพวกปลาทูน่า ได้แก่

- (2.1.1) ปลาทูน่าครีบน้ำเงิน (Albacore tuna – *Thunnus alalunga*)
- (2.1.2) ปลาทูน่าครีบน้ำเงินหรือปลาทูน่าน้ำลึก (Bluefin tuna – *Thunnus thynnus*)
- (2.1.3) ปลาทูน่าตาโต (Bigeye tuna – *Thunnus obesus*)
- (2.1.4) ปลาทูน่าทองแถบ (Skipjack tuna – *Katsuwonus pelamis*)
- (2.1.5) ปลาทูน่าครีบน้ำเงินเหลือง (Yellowfin tuna – *Thunnus albacares*)

³⁶⁹ ข้อ 64 ชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

1. รัฐชายฝั่งและรัฐอื่นซึ่งคนชาติของตนทำการประมงในภูมิภาคเพื่อจับชนิดพันธุ์ที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอตามบัญชีรายชื่อในภาคผนวกที่ 1 จะร่วมมือกันโดยตรงหรือผ่านองค์การระหว่างประเทศที่เหมาะสมโดยมุ่งที่จะประกันการอนุรักษ์ และส่งเสริมจุดประสงค์ของการใช้ประโยชน์สูงสุดจากชนิดพันธุ์เช่นว่าตลอดภูมิภาค ทั้งภายในและที่เลยเขตเศรษฐกิจจำเพาะออกไป ในภูมิภาคที่ยังไม่มีองค์การระหว่างประเทศที่เหมาะสม รัฐชายฝั่งและรัฐอื่นซึ่งคนชาติของตนจับชนิดพันธุ์เหล่านี้ในภูมิภาคนั้นจะร่วมกันจัดตั้งองค์การเช่นว่าและเข้าร่วมงานขององค์การ

2. ให้บทบัญญัติของวรรคหนึ่งใช้บังคับเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นของภาคนี้

(2.1.6) ปลาหูฉลามครีบดำหรือปลาหูฉลามแอตแลนติกและปลาโอลาย (Blackfin tuna – *Thunnus atlanticus*)

(2.1.7) ปลาโอลายแอตแลนติก (Little tuna – *Euthynnus alletteratus*) และปลาโอลาย (*Euthynnus affinis*)

(2.1.8) ปลาหูฉลามครีบน้ำเงินตอนใต้ (Southern bluefin tuna – *Thunnus maccoyii*)

(2.1.9) ปลาโอเกลบหรือปลาโอขาว (Frigate mackerel – *Auxis thazard*) และปลาโอหลอดหรือปลาโอกล้วย (*Auxis rochei*)

(2.2) ปลาจำพวกปลาจาระเม็ด ได้แก่

ปลาพอมเฟรต (Pomfrets : Family Bramidae)

(2.3) ปลาจำพวกปลากระโทงแทง ได้แก่

(2.3.1) ปลาจำพวก Marlins ได้แก่ ปลากระโทงแทงผิ้วแอตแลนติก (*Tetrapturus angustirostris* ; *Tetrapturus belone*; *Tetrapturus pfluegeri*) ปลากระโทงแทงผิ้วแปซิฟิก (*Tetrapturus albidus*) ปลาอินทรียั่วขาว (*Tetrapturus audax*) ปลากระโทงแทงบัว (*Tetrapturus georgei*) ปลากระโทงแทงขาว (*Makaira mazara*) ปลากระโทงแทงดำ (*Makaira indica*) ปลาอินทรียั่วขาว (*Makaira nigricans*)

(2.3.2) ปลาจำพวก Sail-fishes ได้แก่ ปลากระโทงแทงร่ม (*Istiophorus platypterus*) หรือปลาอินทรีร่ม (*Istiophorus albicans*)

(2.3.3) ปลากระโทงแทงดาบ (Swordfish - *Xiphias gladius*)

(2.4) ปลาอินทรี (Sauries) ได้แก่

(2.4.1) *Scomberesox saurus*

(2.4.2) *Cololabis saira*

(2.4.3) *Cololabis adocetus*

(2.4.4) *Scomberesox saurus scombroides*

(2.5) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทปลาโลมา (Dolphin) หรือปลาอีโต้มอญ ได้แก่

(2.5.1) *Coryphaena hippurus*

(2.5.2) *Coryphaena equiselis*

(2.6) ปลาจำพวกฉลามน้ำลึก (Oceanic sharks) ได้แก่ ปลาฉลามน้ำลึก (*Xexanchus griseus*) ปลาฉลามยักษ์น้ำอุ่น (*Cetorhinus maximus*) วงศ์ปลาฉลามหางยาว (Family Alopiidae) ปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) วงศ์ปลาฉลามขาว ปลาฉลามหูดำ หรือปลาฉลามหนุ (Family Carcharhinidae) วงศ์ปลาฉลามหัวค้อน (Family Sphyrnidae) วงศ์ปลาฉลามกินคนหรือฉลามขาว (Family Isurida)

(2.7) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทปลาวาฬและปลาโลมา (Cetaceans) ได้แก่ ปลาวาฬเกลบ (Family Physeteridae ; Family Balaenopteridae ; Family Balaenidae) วงศ์ปลาวาฬปากสั้น (Family Eschrichtiidae) วงศ์ปลาโลมา (Family Monodontidae) ; วงศ์ปลาวาฬ (Family Ziphiidae) และวงศ์ของปลาโลมาหัวขวด (Family Delphinidae)

มวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอตามภาคผนวกที่ 1 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยทะเลหลวง เหล่านี้ อาจเป็นมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เฉพาะในเขตทะเลหลวงเพียงอย่างเดียวโดยไม่เข้าไปในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐ

ชายฝั่ง หรือเป็นมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างทะเลหลวงเพื่อหากินและเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐชายฝั่งเพื่อวางไข่ และเลี้ยงตัวอ่อน ทั้งนี้ ยกเว้นปลาโอดำ (Longtail Tuna - *Thunus Tonggol*) ซึ่งเป็นปลาทูน่าขนาดเล็กและเป็นปลาทูน่าที่พวกเดียวกับปลาทูน่าขนาดใหญ่จำพวกปลาทูน่าครีบน้ำเงิน แต่ปลาโอดำก็ไม่จัดเป็นมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอตามภาคผนวกที่ 1 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ เนื่องจากปลาโอดำจะอาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งและไม่ย้ายถิ่นออกนอกเขตไหล่ทวีป

3.4) มาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ตามความตกลงฯ

(1) มาตรการทั่วไปในการอนุรักษ์และการจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

มาตรการทั่วไปในการอนุรักษ์และการจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอในทะเลหลวงนั้น เป็นมาตรการที่รัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งทำการประมงมวลปลาทั้งสองประเภทจะต้องร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามหลักแห่งการร่วมมือระหว่างกันตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 63 วรรคสอง³⁷⁰ ในกรณีของมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และตามข้อ 64 ในกรณีของมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ ดังนี้

(1.1) กำหนดมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่าจะมีการทำประมงมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ในลักษณะที่ยั่งยืนและเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้มวลปลาดังกล่าวในลักษณะที่พอเหมาะพอดี

(1.2) มาตรการในข้อ 4.1) นั้น เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด และเป็นมาตรการที่เป็นไปเพื่อรักษาไว้หรือทำให้มวลสัตว์น้ำกลับคืนสู่ระดับที่สามารถให้ผลผลิตสูงสุดที่มวลสัตว์น้ำนั้นจะคงมีอยู่ตลอดไป (Maximum Sustainable Yield) ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงแบบแผนการทำประมง (fishing patterns) การพึ่งพาอาศัยกันระหว่างมวลสัตว์น้ำ (Interdependence of Stocks) และมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศ (International Minimum Standards) ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลกก็ตาม (ข้อ 5 (เอ) และ (บี) ของความตกลงฯ)

(1.3) ใช้มาตรการป้องกันล่วงหน้า (Precautionary Approach) ดังนี้

(1.3.1) รัฐจะต้องใช้มาตรการล่วงหน้าอย่างกว้างขวางเพื่อการอนุรักษ์ การจัดการ และการแสวงประโยชน์จากมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอเพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและรักษาสีงแวดล้อมทางทะเล (ข้อ 6 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

(1.3.2) ในกรณีที่ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับมวลสัตว์น้ำนั้นไม่แน่นอน ไม่น่าเชื่อถือ หรือไม่เพียงพอ รัฐจะต้องใช้ความระมัดระวังมากขึ้น และรัฐไม่ควรหยาบคายการไม่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาเป็นข้ออ้างในการประมงหรือละเว้นไม่กำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำดังกล่าว (ข้อ 6 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

³⁷⁰ ในกรณีที่มวลสัตว์น้ำชนิดเดียวกัน หรือบรรดามวลสัตว์น้ำของชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันทั้งภายในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและในบริเวณที่เลยและประชิดกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะ รัฐชายฝั่งและรัฐอื่นที่ทำการประมงมวลสัตว์น้ำเช่นว่าในบริเวณที่ประชิดกันจะหาทางตกลงกันโดยตรงหรือโดยผ่าน องค์การระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคที่เหมาะสมในการวางมาตรการที่จำเป็นเพื่อการอนุรักษ์มวลสัตว์น้ำเหล่านั้นในบริเวณที่ประชิดกัน

(1.3.3) ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันล่วงหน้า นั้น รัฐจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- ปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรประมงโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่ร่วมกันและดำเนินการให้เป็นไปตามเทคนิคที่ได้รับการปรับปรุงขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความเสี่ยงและความไม่แน่นอน (ข้อ 6 วรรคสาม (เอ) ของความตกลงฯ)
- ใช้แนวทางตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวกที่ 2 แห่งความตกลงฯ เพื่อกำหนดข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ จดอ้างอิงโดยเฉพาะสำหรับมวลสัตว์น้ำ (Stock Specific Reference Points) และการดำเนินการในส่วนที่เลยไปจากจุดดังกล่าว (ข้อ 6 วรรคสาม (บี) ของความตกลงฯ)
- พิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับขนาดและผลผลิตของมวลสัตว์น้ำ จดอ้างอิง สภาพของมวลสัตว์น้ำเกี่ยวกับจุดอ้างอิงดังกล่าว ระดับ และการแพร่กระจายของการตายของสัตว์น้ำที่เกิดจากการทำประมง และผลกระทบของกิจกรรมทางประมงสัตว์น้ำที่มีโซ่กลุ่มเป้าหมาย ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่อยู่ร่วมกัน และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ตลอดจนทั้งสภาพทางสมุทรศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสังคม เศรษฐกิจที่มีอยู่และที่อาจคาดหมายได้ (ข้อ 6 วรรคสาม (ซี) ของความตกลงฯ)
- พัฒนาการรวบรวมข้อมูลและแผนการวิจัย เพื่อประเมินผลกระทบของการทำประมงชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่มีโซ่เป้าหมาย ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่อยู่ร่วมกัน และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และสภาพแวดล้อมของชนิดพันธุ์เหล่านั้น และกำหนดแผนการซึ่งจำเป็นในการทำให้แน่ใจว่ามีการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์น้ำเหล่านั้น และมีการคุ้มครองถิ่นที่อยู่ของสัตว์น้ำ (ข้อ 6 วรรคสาม (ดี) ของความตกลงฯ)
- รัฐจะต้องดำเนินมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่า จะไม่มีดำเนินการใดๆ ในส่วนที่เลยจากจุดอ้างอิง (reference points) และในกรณีที่เกี่ยวข้องจากจุดอ้างอิงดังกล่าวรัฐจะต้องดำเนินการ ตามข้อ ค. (๒) โดยไม่ชักช้าเพื่อฟื้นฟูมวลสัตว์น้ำนั้น (ข้อ 6 วรรคสี่ ของความตกลงฯ)
- ในกรณีของมวลสัตว์น้ำที่เป็นเป้าหมาย (Target Stocks) หรือมวลสัตว์น้ำที่มีได้เป็นเป้าหมาย (Non-Target Stocks) หรือพันธุ์สัตว์น้ำที่อยู่ร่วมกันหรือต้องพึ่งพาอาศัยกัน (Associated or Dependent Species) นั้น รัฐจะต้องดำเนินการติดตามสถานะของมวลสัตว์น้ำเหล่านั้นเพื่อพิจารณาพบจนถึงสถานะและประสิทธิภาพของมาตรการอนุรักษ์และจัดการสัตว์น้ำดังกล่าว โดยอาศัยข้อมูลใหม่ ๆ (ข้อ 6 วรรคห้า ของความตกลงฯ)
- สำหรับการประมงใหม่หรือการทำประมงที่ค้นพบใหม่ (New or Exploratory Fisheries) นั้น รัฐจะต้องกำหนดมาตรการอนุรักษ์และการจัดการด้วยความระมัดระวังและโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งมาตรการจำกัดการจับและการจำกัดเครื่องมือทำการประมงโดยมาตรการเช่นว่านั้นจะใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีข้อมูลเพียงพอที่จะทำให้การประเมินถึงผลกระทบของการทำประมงดังกล่าวต่อความยั่งยืนของมวลสัตว์น้ำ ซึ่งในกรณีเช่นว่านั้น จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการการอนุรักษ์และการจัดการโดยอาศัยการประเมินเช่นว่านั้น และมาตรการต่อ ๆ มานั้นจะต้องเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาการทำประมงได้เป็นลำดับ (ข้อ 6 วรรคหก ของความตกลงฯ)
- หากปรากฏการณ์ธรรมชาติส่งผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสถานะของมวลปลาที่ย้ายถิ่นที่อยู่ระหว่างเขตทางทะเลหรือมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ รัฐจะต้องกำหนดมาตรการการอนุรักษ์และการจัดการโดยเร่งด่วน เพื่อให้แน่ใจว่าการทำประมงนั้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายเพิ่มขึ้นอีก และรัฐจะต้องกำหนดมาตรการเร่งด่วนเมื่อการทำประมงนั้นคุกคามอย่างมากต่อความยั่งยืนของมวลสัตว์น้ำ โดยมาตรการ

เช่นว่านั้นเป็นเพียงมาตรการชั่วคราวและต้องเป็นมาตรการที่อาศัยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ (ข้อ 6 วรรคเจ็ด ของความตกลงฯ)

(1.3.4) ประเมินผลกระทบของการประมง กิจกรรมอื่น ๆ ของมนุษย์และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่จะมีต่อชนิดพันธุ์ที่เป็นเป้าหมาย (Target Species) และชนิดพันธุ์ ซึ่งอยู่ในระบบนิเวศเดียวกันหรือชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือที่ต้องพึ่งพาอาศัยมวลสัตว์น้ำเป้าหมาย (Target Stocks) (ข้อ 5 (ด) ของความตกลงฯ)

(1.3.5) ในกรณีที่จำเป็น รัฐต้องกำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการสำหรับชนิดพันธุ์ที่อยู่ในระบบนิเวศเดียวกันหรือที่อยู่ร่วมกันหรือที่ต้องพึ่งพาอาศัยมวลสัตว์น้ำ เป้าหมายโดยมุ่งที่การดำรงหรือฟื้นฟูประชากรของชนิดพันธุ์เหล่านั้น ให้อยู่เหนือระดับซึ่งถดถอยไปมากกว่าระดับเช่นว่านั้นแล้วจะเป็นการคุกคามต่อประชากรของชนิดพันธุ์ดังกล่าว (ข้อ 5 (อี) ของความตกลงฯ)

(1.3.6) ลดมลภาวะ ของเสีย การทิ้งปลา การจับสัตว์น้ำโดยเครื่องมือทำประมงที่สูญหายหรือทิ้งแล้ว การจับชนิดพันธุ์ที่มีเป้าหมายทั้งที่เป็นปลาและมีปลา และผลกระทบต่อชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือที่พึ่งพาอาศัยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนิดพันธุ์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (Endangered Species) โดยใช้มาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนา และการใช้เครื่องมือและเทคนิคการทำประมงที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้ผลตอบแทนคุ้มค่า

(1.3.7) คุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ในสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(1.3.8) ดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันหรือจัดการทำประมงเกินขนาด (Over Fishing) และความสามารถในการทำประมงที่มีมากเกินไปและเพื่อให้แน่ใจว่าระดับของการทำประมงไม่เกินไปกว่าระดับที่ได้สัดส่วนกับการใช้ทรัพยากรประมงแบบยั่งยืน

(1.3.9) คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาวประมงพื้นบ้าน (Artisanal) และชาวประมงยังชีพ (Subsistence)

(1.3.10) รวบรวมและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมประมง เช่น ตำแหน่งของเรือ การจับชนิดพันธุ์เป้าหมายและที่มีเป้าหมาย และเครื่องมือทำประมงดังที่ระบุไว้ในภาคผนวก ตลอดจนข้อมูลจากโครงการวิจัยแห่งชาติและระหว่างประเทศ

(1.3.11) ส่งเสริมและทำการวิจัยวิทยาศาสตร์ และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และจัดการการทำประมง และ

(1.3.12) อนุวัติการและบังคับให้เป็นไปตามมาตรการการอนุรักษ์และการจัดการโดยการติดตามผล การควบคุม และการสอดส่องดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) มาตรการเฉพาะระหว่างรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำการประมงในทะเลหลวงตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

มาตรการเฉพาะในที่นี้หมายถึงมาตรการในการอนุรักษ์และการจัดการมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล (Straddling Stocks) และมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Stocks) ซึ่งรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงมวลสัตว์น้ำดังกล่าวในทะเลหลวงจะต้องกำหนดร่วมกันหรือเพื่อให้มาตรการการอนุรักษ์และการจัดการมวลสัตว์น้ำทั้งสองประเภททั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของชายฝั่งและในทะเลหลวงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ขัดแย้งกันดังที่บัญญัติไว้ในข้อ 63 วรรค 2 (กรณีของมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล (Straddling Stocks) และข้อ 64 (กรณีของมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (Highly Migratory Stocks) แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982) โดยความร่วมมือของรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงใน

ทะเลหลวงเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันของมาตรการอนุรักษ์และจัดการมรดกปลาทั้งสองประเภท อาจทำได้ดังนี้ (ข้อ 7 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

(2.1) รัฐจะต้องคำนึงถึงมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่รัฐชายฝั่งกำหนดขึ้น และใช้บังคับตามข้อ 61 ว่าด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมรดกสัตว์น้ำเดียวกันที่ใช้บังคับอยู่ในบริเวณที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งชาตินั้น และรัฐจะต้องแน่ใจว่ามาตรการอนุรักษ์และจัดการมรดกสัตว์น้ำเดียวกันในทะเลหลวงนั้นไม่ทำให้ประสิทธิภาพของมาตรการเหล่านั้นเสื่อมเสียไป (ข้อ 7 วรรคสอง (เอ) ของความตกลงฯ)

(2.2) คำนึงถึงมาตรการที่รัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงในทะเลหลวงเคยตกลงกันมาแล้ว และใช้บังคับในทะเลหลวงตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับมรดกสัตว์น้ำชนิดเดียวกันทั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง (ข้อ 7 วรรคสอง (บี) ของความตกลงฯ)

(2.3) คำนึงถึงมาตรการที่องค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคเคยตกลงกันมาแล้ว และใช้บังคับตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับมรดกสัตว์น้ำชนิดเดียวกันทั้งในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง (ข้อ 7 วรรคสอง (ซี) ของความตกลงฯ)

(2.4) คำนึงถึงเอกภาพทางชีววิทยา (Biological Unity) และลักษณะทางชีววิทยาอื่น ๆ ของมรดกสัตว์น้ำและความสัมพันธ์ระหว่างการแพร่กระจายของมรดกสัตว์น้ำ การทำประมง และลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ (Geographical Particularities) ของภูมิภาคที่เกี่ยวข้องรวมทั้งขอบเขตบริเวณที่มรดกสัตว์น้ำนั้นเกิดขึ้น และมีการทำประมงกัน ในบริเวณที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งชาติ (ข้อ 7 วรรคสอง (ดี) ของความตกลงฯ)

(2.5) คำนึงถึงการพึ่งพาอาศัยของทั้งรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งทำประมงในทะเลหลวงต่อมรดกสัตว์น้ำที่เกี่ยวข้อง (ข้อ 7 วรรคสอง (อี) ของความตกลงฯ)

(2.6) ทำให้แน่ใจว่ามาตรการเช่นนั้นไม่ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลทั้งหมด (ข้อ 7 วรรคสอง (เอฟ) ของความตกลงฯ)

ในการกำหนดหน้าที่ของรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงมรดกปลาซึ่งย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมรดกปลาซึ่งย้ายถิ่นอยู่เสมอในทะเลหลวงนั้น ความตกลงฯ ฉบับนี้กำหนดให้ทั้งรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงในทะเลหลวงต้องร่วมมือกันเพื่อกำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่สอดคล้องต้องกันภายในเวลาอันสมควร

หากรัฐเช่นนั้นไม่สามารถทำความตกลงได้ภายในเวลาอันสมควรดังกล่าว รัฐที่เกี่ยวข้องรัฐใดรัฐหนึ่งอาจหยิบยกกระบวนการพิจารณาเพื่อให้มีการระงับข้อพิพาทตามที่บัญญัติไว้ใน Part VIII ของความตกลงฯ ฉบับนี้ได้ (ข้อ 7 วรรคสาม ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่รัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงมรดกสัตว์น้ำทั้งสองประเภทในทะเลหลวง ยังไม่สามารถบรรลุข้อตกลงในการกำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการมรดกสัตว์น้ำทั้งสองประเภทที่สอดคล้องต้องกันได้ รัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำข้อตกลงชั่วคราว (Provisional Arrangements) ซึ่งมีลักษณะที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และในกรณีที่รัฐที่เกี่ยวข้องไม่สามารถทำข้อตกลงชั่วคราวเช่นนั้นได้ รัฐที่เกี่ยวข้องรัฐใดรัฐหนึ่งอาจเสนอข้อพิพาทต่อศาลหรือคณะพิจารณา (Tribunal) ตามกระบวนการพิจารณาเพื่อระงับข้อพิพาทตามที่บัญญัติไว้ใน Part VIII แห่งความตกลงฯ ฉบับนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อตกลงชั่วคราวเช่นนั้น (ข้อ 7 วรรคสี่ ของความตกลงฯ) ในกรณีที่รัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งคนชาติของตนทำประมงในทะเลหลวงสามารถตกลงกันได้เกี่ยวกับข้อตกลงชั่วคราวหรือ

มาตรการอนุรักษ์และจัดการ รัฐจะต้องคำนึงถึงและเคารพต่อสิทธิและพันธกรณีของรัฐทั้งปวงที่เกี่ยวข้องด้วย และจะต้องไม่ทำให้เสื่อมเสียหรือขัดขวางต่อการที่จะให้บรรลุความตกลงสุดท้ายเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ โดยจะต้องไม่ทำให้เสื่อมเสียต่อผลขั้นสุดท้ายของกระบวนการพิจารณาในการระงับข้อพิพาทใด ๆ ด้วย (ข้อ 7 วรรคหก ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่รัฐชายฝั่งกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และการจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอเพื่อใช้บังคับในบริเวณซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตน รัฐชายฝั่งดังกล่าวจะต้องแจ้งไปยังรัฐซึ่งทำประมงในทะเลหลวงในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคนั้น ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การจัดการการประมงในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคนั้น หรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้รัฐเหล่านั้นได้ทราบถึงมาตรการการอนุรักษ์และจัดการซึ่งรัฐชายฝั่งกำหนดไว้ในบริเวณซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง (ข้อ 7 วรรคเจ็ด ของความตกลงฯ) ในขณะเดียวกัน รัฐซึ่งทำประมงในทะเลหลวงก็ต้องแจ้งให้รัฐอื่นที่มีส่วนได้เสีย เช่น รัฐอื่นที่ทำประมงในทะเลหลวงด้วยกันและรัฐชายฝั่ง ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การจัดการการประมงในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคหรือแจ้งโดยวิธีอื่นใด ทราบถึงมาตรการที่ตนกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมกิจกรรมของเรือซึ่งชักธงของตน ซึ่งทำการประมงมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลสัตว์น้ำที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอในทะเลหลวงด้วย (ข้อ 7 วรรคแปด ของความตกลงฯ)

3.5) บทบาทและหน้าที่ของรัฐและองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

ความตกลงฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญถึงบทบาทและหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งทำประมงในทะเลหลวงหรือรัฐเจ้าของธงและองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาคที่มีต่อมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นที่อยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อ 63 วรรคสองและข้อ 64 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยรัฐดังกล่าวและองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาค หรือภูมิภาคจะมีบทบาทดังนี้

(1) บทบาทและหน้าที่ขององค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาค

ความตกลงฉบับนี้ได้เน้นถึงความร่วมมือระหว่างรัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งทำประมงในทะเลหลวงเพื่อการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ไม่ว่าความร่วมมือเช่นนั้นจะเป็นความร่วมมือโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค เพื่อให้การอนุรักษ์และการจัดการมวลปลาเช่นนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ข้อ 8 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่องค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคสามารถที่จะกำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอบางประเภทได้ รัฐชายฝั่งและรัฐซึ่งทำประมงมวลปลาเช่นนั้นในทะเลหลวง มีหน้าที่ที่จะต้องร่วมมือกันโดยการเข้าเป็นสมาชิกในองค์การเช่นนั้น หรือเป็นการเข้าร่วมในข้อตกลงเช่นนั้น หรือโดยยินยอมที่จะใช้บังคับมาตรการอนุรักษ์และจัดการซึ่งองค์การจัดการประมงหรือข้อตกลงเช่นนั้นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ รัฐที่มีส่วนได้เสียในการทำประมงเช่นนั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกขององค์การเช่นนั้น หรือเป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงเช่นนั้นก็ได้ โดยเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิกหรือการเข้าร่วมนั้นต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อรัฐหรือกลุ่มของรัฐที่มีส่วนได้เสียในการทำประมงนั้น ๆ (ข้อ 8 วรรคสาม ของความตกลงฯ)

ประเด็นสำคัญที่ความตกลงฉบับนี้กำหนดไว้อย่างชัดเจนก็คือ เฉพาะรัฐซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การเช่นว่านั้นหรือรัฐซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงเช่นว่านั้นหรือรัฐที่ตกลงที่จะใช้บังคับมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่กำหนดโดยองค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้นเท่านั้น ที่สามารถเข้าใช้ทรัพยากรประมงซึ่งมาตรการอนุรักษ์และจัดการเช่นว่านี้ใช้บังคับอยู่ (ข้อ 8 วรรคสี่ ของความตกลงฯ) ส่วนรัฐที่มีได้เป็นภาคีแห่งความตกลงฉบับนี้หรือมิได้เป็นสมาชิกขององค์การหรือมิได้เข้าร่วมในข้อตกลงในระดับอนุภูมิภาค หรือระดับภูมิภาค หรือยอมให้บังคับมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่องค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้นกำหนดขึ้น ก็จะถูกรัฐภาคีแห่งความตกลงนี้หรือรัฐสมาชิกขององค์การหรือรัฐที่เข้าร่วมในข้อตกลงเช่นว่านั้นยับยั้งและขัดขวางเรือประมงซึ่งชักธงของรัฐซึ่งมิได้เป็นภาคีความตกลงฉบับนี้ หรือที่มิได้เป็นสมาชิกขององค์การหรือที่มิได้เข้าร่วมในข้อตกลงฯ หรือที่ไม่ยอมให้บังคับมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลา ดังกล่าว ที่กำหนดโดยองค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้น ซึ่งทำประมงมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอในทะเลหลวงได้ตามข้อ 33 วรรคสอง แห่งความตกลงฯ ได้

ในกรณีที่ไม่มีองค์การหรือข้อตกลงระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคที่จะกำหนดมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอประเภทใดประเภทหนึ่ง รัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องและรัฐซึ่งทำประมงมวลงสัตว์น้ำเช่นว่านั้นในทะเลหลวงในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคดังกล่าวจะต้องร่วมมือกันจัดตั้งองค์การเช่นว่านั้นหรือเข้าทำข้อตกลงที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่ามีการอนุรักษ์และการจัดการมวลงสัตว์น้ำเช่นว่านั้นและรัฐเหล่านั้นจะต้องร่วมงานขององค์การหรือตามข้อตกลงเช่นว่านั้นด้วย (ข้อ 8 วรรคห้า ของความตกลงฯ)

ในการจัดตั้งองค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค หรือการเข้าทำข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอดังกล่าวข้างต้นนั้น รัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องตกลงกันดังต่อไปนี้

(1.1) มวลงสัตว์น้ำซึ่งจะอยู่ในบังคับของมาตรการอนุรักษ์และจัดการโดยคำนึงถึงลักษณะทางชีววิทยาของมวลงสัตว์น้ำเหล่านั้น และลักษณะของการทำประมงที่เกี่ยวข้อง

(1.2) บริเวณซึ่งมาตรการอนุรักษ์และจัดการจะใช้บังคับ ทั้งนี้ โดยมีให้เป็นการขจัดข้อพิพาทโดยของรัฐบาลชายฝั่งในการสำรวจ แสวงประโยชน์ อนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลภายในบริเวณซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งชาติของตน ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 56 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และสิทธิของรัฐทั้งปวง ซึ่งคนชาติของตนทำประมงในทะเลหลวงตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 87 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงลักษณะของอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค รวมทั้งปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ด้านภูมิศาสตร์ และด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วย

(1.3) ความสัมพันธ์ระหว่างงานขององค์การหรือข้อตกลงที่จัดตั้งหรือกำหนดขึ้นใหม่และบทบาทวัตถุประสงค์ และการดำเนินงานขององค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงที่มีอยู่แล้ว

(1.4) กลไกซึ่งองค์การหรือข้อตกลงจะได้มาซึ่งคำแนะนำทางด้านวิทยาศาสตร์และการพิจารณาบทบาทสถานภาพของมวลงสัตว์น้ำรวมทั้งการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์ด้วย (ข้อ 9 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

ทั้งนี้ รัฐต่าง ๆ ซึ่งร่วมมือกันจัดตั้งองค์การหรือเข้าร่วมในข้อตกลงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค จะต้องแจ้งแก่รัฐซึ่งตนรู้ว่ามีส่วนได้เสียอย่างแท้จริงเกี่ยวกับงานขององค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้นด้วย (ข้อ 9 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

เมื่อมีองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมวล์สัตว์น้ำทั้งสองประเภทแล้ว องค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้นมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (ข้อ 10 ของความตกลงฯ)

(1.1) ตกลงและปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการเพื่อให้แน่ใจว่ามีการใช้ประโยชน์มวล์ปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวล์ปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมออย่างยั่งยืน

(1.2) ตกลงเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าร่วม (Participatory Rights) เช่น การจัดสรรปริมาณสัตว์น้ำที่พึงจับได้ (Allocations of Allowable Catch) หรือระดับของการลงแรงในการทำประมง (Levels of Fishing Effort)

(1.3) รับและใช้บังคับมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่แนะนำกันโดยทั่วไปเพื่อการทำประมงที่มีความรับผิดชอบ

(1.4) หาและประเมินคำแนะนำด้านวิทยาศาสตร์ พิจารณาบททวนสถานภาพของมวล์สัตว์น้ำและประเมินผลกระทบของการทำประมงชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่มีโซ่ป้าหมาย และชนิดพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันหรือที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน

(1.5) ตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานในการรวบรวม รายงาน ตรวจสอบ และแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำประมงมวล์สัตว์น้ำดังกล่าว

(1.6) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลทางสถิติที่ถูกต้องสมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวกที่ 1 แห่งความตกลงฯ เพื่อให้แน่ใจว่ามีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่มีอยู่ โดยยังคงรักษาความลับของชาติไว้ในกรณีจำเป็น

(1.7) ส่งเสริมและทำการประเมินทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับมวล์สัตว์น้ำทั้งสองประเภทและการวิจัยที่

(1.8) สร้างกลไกความร่วมมือที่เหมาะสมเพื่อการติดตามผล การควบคุม การตรวจสอบและการบังคับการที่มีประสิทธิภาพ

(1.9) ตกลงเกี่ยวกับวิธีการปรับผลประโยชน์ด้านการประมงของสมาชิกใหม่ขององค์การหรือผู้เข้าร่วมใหม่ในข้อตกลง

(1.10) ตกลงเกี่ยวกับขั้นตอนการตัดสินใจซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการรับเอามาตรการอนุรักษ์และจัดการในลักษณะที่ทันต่อเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

(1.11) ส่งเสริมการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีตาม Part VIII

(1.12) ทำให้แน่ใจว่ามีการร่วมมืออย่างเต็มที่ของหน่วยงานแห่งชาติ และอุตสาหกรรมของตน ในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะและการวินิจฉัยขององค์การหรือข้อตกลง และ

(1.13) ประกาศให้ทราบโดยชอบถึงมาตรการอนุรักษ์และจัดการซึ่งกำหนดขึ้นโดยองค์การหรือข้อตกลง อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคนั้นๆ มีองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงอยู่แล้ว รัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างองค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการกำหนดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวล์ปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวล์ปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ (ข้อ 13 ของความตกลงฯ)

(2) บทบาทและหน้าที่ของรัฐซึ่งมิได้เป็นสมาชิกขององค์การ (Non-Members) หรือซึ่งมิได้เข้าร่วมในข้อตกลง (Non-Participants)

รัฐที่มีได้เป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงระดับอนุภูมิภาค หรือระดับภูมิภาค หรือรัฐที่มีได้เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค และเป็นรัฐที่มีได้ตกลงที่จะใช้บังคับมาตรการอนุรักษ์

และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ซึ่งกำหนดโดยองค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้น ย่อมไม่หลุดพ้นจากพันธกรณีที่จะต้องให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ และตามความตกลงฉบับนี้ ทั้งนี้ รัฐซึ่งมิได้เป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงหรือรัฐที่มีได้เป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงดังกล่าวข้างต้นนี้ จะต้องไม่อนุญาตให้เรือซึ่งชักธงของตนเข้าทำประมงมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ซึ่งอยู่ภายใต้มาตรการอนุรักษ์และจัดการซึ่งกำหนดโดยองค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้น (ข้อ 17 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ของความตกลงฯ)

ส่วนในกรณีขององค์การอื่นๆ ซึ่งมีเรือประมงอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การจัดการประมงหรือข้อตกลงจัดการประมงอยู่แล้ว รัฐซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค รัฐซึ่งเข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคไม่ว่าจะร่วมกันหรือแยกกันก็ตามจะต้องร้องขอต่อองค์การที่ทำประมงในบริเวณเช่นนั้น เพื่อให้ร่วมมืออย่างเต็มที่กับองค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการซึ่งองค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้มาตรการอนุรักษ์และจัดการเช่นนั้นใช้บังคับในทางพฤตินัย (De Facto Application) แก่การทำประมงในบริเวณดังกล่าว องค์การที่ทำประมงเช่นนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์จากการเข้าร่วมในการทำประมงตามสัดส่วนแห่งพันธะผูกพันของตนที่จะปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการเกี่ยวกับมวลงสัตว์น้ำเช่นนั้น (ข้อ 17 วรรคสาม ของความตกลงฯ)

อย่างไรก็ดี รัฐซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้นจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของเรือประมงซึ่งชักธงของรัฐที่มีได้เป็นสมาชิกขององค์การ หรือรัฐที่มีได้ร่วมในข้อตกลง และเป็นรัฐที่ทำประมงมวลงสัตว์น้ำทั้งสองประเภท และรัฐที่เป็นสมาชิกขององค์การหรือที่เข้าร่วมในข้อตกลงเช่นนั้น จะต้องดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความตกลงฉบับนี้ และกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อยับยั้งกิจกรรมของเรือประมงเช่นนั้นซึ่งบั่นทอนประสิทธิภาพของมาตรการอนุรักษ์และจัดการในอนุภูมิภาคและภูมิภาคนั้น

(3) บทบาทและหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง (Flag State)

ในกรณีของรัฐเจ้าของธงของเรือประมงซึ่งทำประมงอยู่ในทะเลหลวงนั้น รัฐเจ้าของธงดังกล่าวจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าเรือซึ่งชักธงของตนนั้นปฏิบัติตามมาตรการการอนุรักษ์และจัดการในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคและต้องให้แน่ใจว่าเรือซึ่งชักธงของตนนั้นไม่กระทำกิจกรรมใดๆ อันเป็นการบั่นทอนประสิทธิภาพของมาตรการเช่นนั้น และรัฐเจ้าของธงควรจะให้เรือใช้ธงของตนเพื่อทำประมงในทะเลหลวงเฉพาะในกรณีที่รัฐเจ้าของธงเช่นนั้น สามารถใช้ความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับเรือนั้น ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และตามความตกลงนี้ ทั้งนี้ มาตรการที่รัฐเจ้าของธงจะใช้เกี่ยวกับเรือซึ่งชักธงของตนนั้นให้รวมถึงมาตรการดังต่อไปนี้ (ข้อ 18 ของความตกลงฯ)

(3.1) การควบคุมเรือเช่นนั้นในทะเลหลวงโดยการออกใบอนุญาตทำการประมงตามขั้นตอนใด ๆ ตามที่ตกลงกันในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก

(3.2) การวางกฎข้อบังคับ

(3.2.1) เพื่อใช้บังคับข้อกำหนดและเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตทำการประมง ให้เพียงพอที่จะเป็นตามพันธกรณีของรัฐเจ้าของธงในระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับโลก

(3.2.2) เพื่อห้ามการทำประมงในทะเลหลวง โดยเรือซึ่งมิได้รับอนุญาตให้ทำการประมงโดยชอบ หรือห้ามการทำประมงในทะเลหลวงโดยเรือโดยประการอื่นใดนอกจากที่เป็นไปตามข้อกำหนดและเงื่อนไขของใบอนุญาตทำการประมงเช่นว่านั้น

(3.2.3) เพื่อกำหนดให้เรือซึ่งทำประมงในทะเลหลวง ต้องมีใบอนุญาตประจำเรืออยู่ตลอดเวลา และต้องแสดงใบอนุญาตดังกล่าว เมื่อถูกเรียกให้แสดงหรือเพื่อการตรวจสอบโดยบุคคลซึ่งมีอำนาจโดยชอบ และ

(3.2.4) เพื่อให้แน่ใจว่าเรือซึ่งชักธงของรัฐเจ้าของธงนั้นไม่ทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตในบริเวณซึ่งอยู่ในเขตอำนาจแห่งชาติของรัฐอื่น

(3.3) การจัดทำบันทึกเรือประมงซึ่งอนุญาตให้ทำประมงในทะเลหลวง และสามารถให้มีการเข้าสู่ข้อมูลต่างๆ ในบันทึกเช่นว่านั้น เมื่อมีคำร้องขอจากรัฐซึ่งมีส่วนได้เสียโดยตรง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงกฎหมายของรัฐเจ้าของธง เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลนั้นด้วย

(3.4) ข้อกำหนดที่จะให้เรือประมงและอุปกรณ์ทำการประมงสามารถระบุได้ตามระบบเครื่องหมายของเรือและอุปกรณ์ที่เป็นรูปแบบเดียวกันและรู้จักกัน โดยทั่วไป เช่น แบบจำเพาะที่เป็นมาตรฐานขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติเพื่อการทำเครื่องหมายและระบุเรือประมง (Standard Specifications for the Marking and Identification of Fishing Vessels)

(3.5) ข้อกำหนดให้มีการบันทึกและรายงานถึงตำแหน่งของเรือ การจับชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่เป็นเป้าหมาย และชนิดพันธุ์ที่มีไข่เป้าหมาย การลงแรงในการทำประมงและข้อมูลประมงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการรวบรวมข้อมูลในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก

(3.6) ข้อกำหนดในการตรวจสอบความถูกต้องของการจับชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่เป็นเป้าหมายและชนิดพันธุ์ที่มีไข่เป้าหมาย โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น โครงการผู้สังเกตการณ์ (Observer Programmes) แผนการตรวจสอบ (Inspection Schemes) รายงานปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้น (Unloading Reports) การควบคุมดูแลการขนถ่าย (Supervision of Transshipment) และการติดตามผลปริมาณสัตว์น้ำที่นำขึ้นท่าและสถิติการตลาด (Market Statistics)

(3.7) การติดตามผล การควบคุม และการตรวจสอบเรือประมงที่ชักธงของรัฐการปฏิบัติการของเรือเช่นว่านั้น และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของเรือเช่นว่านั้น เช่น

(3.7.1) การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบของรัฐและแผนการในระดับอนุภูมิภาค และภูมิภาค เพื่อการร่วมมือในการบังคับให้เป็นไปตามข้อ 21 แห่งความตกลงนี้ ว่าด้วยความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาคในการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และระดับภูมิภาคในการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการและข้อ 22 แห่งข้อตกลงนี้ว่าด้วยขั้นตอนพื้นฐานในการขึ้นเรือและการตรวจสอบตามข้อ 21 รวมทั้งข้อกำหนดสำหรับเรือเช่นว่านั้นที่จะต้องอนุญาตให้ผู้ตรวจสอบที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐอื่นเข้าตรวจสอบ

(3.7.2) การดำเนินการให้เป็นไปตามโครงการผู้สังเกตการณ์ของรัฐและโครงการผู้สังเกตการณ์ในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาค ซึ่งรัฐเจ้าของธงเข้าร่วมอยู่ด้วย รวมทั้งข้อกำหนดสำหรับรัฐเช่นว่านั้นที่จะต้องอนุญาตให้ผู้สังเกตการณ์จากรัฐอื่นปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้ตกลงกันไว้ตามโครงการได้

(3.7.3) การพัฒนาและการดำเนินการให้เป็นไปตามระบบติดตามผลเกี่ยวกับเรือรวมทั้งระบบเครื่องส่งสัญญาณดาวเทียม ตามโครงการของรัฐและโครงการที่ได้ตกลงกันในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก โดยรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่มีระบบติดตามผล ระบบควบคุม และระบบตรวจสอบตามที่ได้ตกลงกันไว้ในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก ใช้บังคับอยู่แล้วนั้น รัฐจะต้องทำให้แน่ใจว่ามาตรการที่ตนกำหนดขึ้นสำหรับเรือซึ่งชักธงของตนนั้นสอดคล้องกับระบบเช่นนั้น

3.6) การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ

การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาทั้งสองประเภทตามความตกลงฯ นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้มาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาทั้งสองประเภทในทะเลหลวงสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการดังกล่าวจะบรรลุผลได้ก็ด้วยการอนุรักษ์ความตกลงฯ อย่างจริงจัง โดยรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด เช่น รัฐเจ้าของธงของเรือประมงที่ทำการประมงมวลงปลาหลายกลุ่มในทะเลหลวง รัฐชายฝั่งที่มีมวลงปลาทั้งสองประเภทอยู่ในน่านน้ำของตน องค์การและข้อตกลงในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาค และแม้กระทั่งรัฐเจ้าของท่าเรือซึ่งเรือประมงที่ทำการประมงมวลงปลาดังกล่าวนำปลาไปขึ้น ดังนั้น ความตกลงฯ นี้ได้กำหนดให้มีการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ โดยเน้นที่พันธกรณีของรัฐต่างๆ และองค์การในระดับอนุภูมิภาคหรือในระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการโดยรัฐเจ้าของธง

รัฐเจ้าของธงเรือซึ่งทำการประมงมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอในทะเลหลวงนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำทั้งสองประเภท ทั้งนี้ เพราะเรือประมงของรัฐเจ้าของธงดังกล่าวเป็นผู้ทำประมงสัตว์น้ำทั้งสองประเภทโดยตรงไม่ว่ารัฐเจ้าของธงนั้นจะเป็นรัฐชายฝั่งซึ่งมีเขตเศรษฐกิจจำเพาะประชิดติดต่อกับทะเลหลวงโดยตรงหรือเป็นรัฐที่เข้าทำประมงในทะเลหลวงโดยไม่มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะติดต่อกับทะเลหลวง เช่น รัฐไร้ชายฝั่ง (Land-Locked States) ตามข้อ 69 หรือรัฐที่มีสภาพเสียเปรียบทางภูมิศาสตร์ (Geographically Disadvantaged States) ตามข้อ 70 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็ตาม

ในการนี้ รัฐเจ้าของธงจะต้องทำให้แน่ใจว่าเรือซึ่งชักธงของตนนั้นปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ซึ่งกำหนดขึ้นในระดับอนุภูมิภาคและระดับภูมิภาค ทั้งนี้ รัฐเจ้าของธงจะต้องดำเนินการดังนี้

(1.1) บังคับให้เป็นไปตามมาตรการเช่นนั้นโดยไม่คำนึงว่าจะมีการฝ่าฝืนมาตรการเช่นนั้น ณ ที่ใด

(1.2) สอบสวนทันทีและโดยเต็มกำลังเกี่ยวกับการกล่าวอ้างว่ามีการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค ซึ่งอาจรวมถึงการตรวจสอบเรือที่เกี่ยวข้องและรายงานให้แก่รัฐและองค์การหรือข้อตกลงระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่กล่าวอ้างว่ามีการฝ่าฝืนมาตรการเช่นนั้นโดยพลันถึงความคืบหน้าและผลของการตรวจสอบเช่นนั้น

(1.2) กำหนดให้เรือซึ่งชักธงของรัฐนั้นให้ข้อมูลแก่เจ้าพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับตำแหน่งของเรือ การจับปลา เครื่องมือทำประมง การทำประมง และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ในบริเวณที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการ

(1.4) หากรัฐเจ้าของธงพอใจว่ามีหลักฐานเพียงพอเกี่ยวกับการฝ่าฝืนที่มีการกล่าวอ้างเช่นนั้น รัฐเจ้าของธงจะส่งเรื่องให้เจ้าพนักงานของตนเพื่อดำเนินการฟ้องร้องโดยไม่ชักช้าตามกฎหมายของตนและในกรณีที่เหมาะสมควรให้กักเรือที่เกี่ยวข้องนั้นไว้ และ

(1.5) ทำให้แน่ใจว่า ในกรณีที่มีการพิสูจน์ทราบตามกฎหมายของตนว่า เรือที่ชักธงของตนได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรการนั้นอย่างร้ายแรง เรือนั้นจะไม่ทำการประมงในทะเลหลวงจนกว่าเรือเช่นนั้นจะได้ปฏิบัติตามบทลงโทษทั้งปวงซึ่งรัฐเจ้าของธงกำหนดไว้สำหรับเรือที่ฝ่าฝืนมาตรการนั้น (ข้อ 19 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

การสอบสวนและกระบวนการพิจารณาทางศาลทั้งปวงจะต้องกระทำโดยไม่ชักช้าและบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนเช่นนั้น จะต้องมีความรุนแรงเพียงพอที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการให้มีการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการและในการป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนขึ้นอีกไม่ว่าที่ใดก็ตาม และต้องเป็นบทลงโทษที่ทำให้ผู้กระทำผิดต้องสิ้นสิทธิประโยชน์อันเกิดจากกิจกรรมอันไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นนั้น อีกทั้งมาตรการที่ใช้บังคับต่อนายเรือและเจ้าหน้าที่อื่นประจำเรือประมงจะต้องรวมถึงมาตรการต่างๆ เช่น การปฏิเสธ การถอน หรือการระงับการอนุญาตให้เป็นนายเรือหรือเจ้าหน้าที่ประจำเรือด้วย (ข้อ 19 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

(2) การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการโดยความร่วมมือระหว่างประเทศ

การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการโดยความร่วมมือระหว่างประเทศนี้เป็นความร่วมมือของรัฐต่างๆ ไม่จำกัดเฉพาะรัฐชายฝั่ง รัฐเจ้าของธง หรือรัฐซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงหรือรัฐที่เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคเท่านั้น ทั้งนี้ หากความร่วมมือของรัฐใดจะเป็นประโยชน์ต่อการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอแล้ว รัฐนั้นอาจให้ความร่วมมือเมื่อถูกร้องขอเพื่อให้การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการนั้นมีประสิทธิภาพ

ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้ รัฐต่างๆ จะต้องร่วมมือกันไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค เพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามและบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการในระดับอนุภูมิภาค หรือระดับภูมิภาคเกี่ยวกับมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ทั้งนี้ รัฐเจ้าของธงซึ่งทำการสอบสวนการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวลงปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ อาจร้องขอความช่วยเหลือจากรัฐอื่นใดซึ่งความร่วมมือของรัฐอื่นเช่นนั้นจะเป็นประโยชน์ในการสอบสวนนั้น และรัฐทั้งปวงจะต้องพยายามทำตามคำร้องขอของรัฐเจ้าของธงเกี่ยวกับการสอบสวนดังกล่าว (ข้อ 20 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ของความตกลงฯ)

รัฐเจ้าของธงอาจทำการสอบสวนการกล่าวอ้างว่ากระทำผิดเช่นนั้นโดยตรงโดยร่วมมือกับรัฐที่มีส่วนได้เสียอื่นๆ หรือโดยผ่านองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคก็ได้ ทั้งนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับความคืบหน้าและผลของการสอบสวนจะต้องจัดให้แก่รัฐทั้งปวงที่มีส่วนได้เสียหรือได้รับผลกระทบจากการฝ่าฝืนที่มีการกล่าวอ้างเช่นนั้นด้วย รัฐทั้งหลายจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการระบุชี้ถึงเรือที่มีรายงานว่าได้ทำ

กิจกรรมซึ่งบั่นทอนประสิทธิภาพของมาตรการจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลก (ข้อ 20 วรรคสามและวรรคสี่ ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่กฎหมายและข้อบังคับภายในรัฐอนุญาตให้ทำได้ รัฐต่าง ๆ จะต้องทำข้อตกลงเพื่อจัดให้มีการส่งพยานหลักฐานเกี่ยวกับการฝ่าฝืนมาตรการเช่นนั้นให้แก่เจ้าพนักงานอัยการของรัฐอื่น (ข้อ 20 วรรคห้า ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าเรือซึ่งอยู่ในทะเลหลวงได้ทำการประมงโดยมิได้รับอนุญาตในบริเวณซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง รัฐเจ้าของธงของเรือเช่นนั้นจะต้องดำเนินการสอบสวนกรณีดังกล่าวโดยพลันและอย่างเต็มที่เมื่อมีการร้องขอจากรัฐชายฝั่งที่เกี่ยวข้องและรัฐเจ้าของธงจะต้องร่วมมือกับรัฐชายฝั่งในการดำเนินการบังคับการเกี่ยวกับกรณีเช่นนั้นและอาจมอบอำนาจให้เจ้าพนักงานของรัฐชายฝั่งสามารถขึ้นบนเรือและตรวจเรือซึ่งอยู่ในทะเลหลวงได้ แต่ต้องมีให้เป็นการเสื่อมเสียต่อข้อ 111 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (ข้อ 20 วรรคหก ของความตกลงฯ) กล่าวคือ สิทธิการไล่ตามติดพัน (Right of Hot Pursuit) ของรัฐชายฝั่งที่จะติดตามเรือประมงของรัฐเจ้าของธงไปจนกว่าจะสามารถจับเรือประมงนั้นได้ หรือจนกว่าเรือประมงนั้นได้เข้าไปในทะเลอาณาเขตของรัฐเจ้าของธงหรือของรัฐที่สามแล้ว

นอกจากนี้ รัฐภาคีแห่งความตกลงนี้ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค หรือซึ่งเป็นรัฐที่เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคอาจดำเนินการตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ รวมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคที่กำหนดไว้เพื่อการนี้ เพื่อยับยั้งเรือซึ่งทำกิจกรรมที่บั่นทอนต่อประสิทธิภาพหรือที่ฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการที่องค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้นกำหนดขึ้นเพื่อมิให้เรื่อนั้นทำประมงในทะเลหลวงในอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคนั้น จนกว่ารัฐเจ้าของเรื่อนั้นจะดำเนินการอันเหมาะสมกับเรือที่ชักธงของตนนั้น (ข้อ 20 วรรคเจ็ด ของความตกลงฯ)

(3) ความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค

ในทะเลหลวงซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบดูแลขององค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค รัฐภาคีแห่งความตกลงฯซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การหรือเป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงเช่นนั้นอาจให้เจ้าหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบขึ้นไปบนเรือและตรวจสอบเรือประมงซึ่งชักธงของรัฐภาคีอื่นแห่งความตกลงฯ โดยไม่จำเป็นว่ารัฐภาคีอื่นนั้นจะเป็นสมาชิกขององค์การหรือเป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงนั้นหรือไม่ เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะทำให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการมวปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเลและมวปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอที่องค์การหรือข้อตกลงเช่นนั้นกำหนดขึ้น (ข้อ 21 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้นนี้ รัฐจะต้องกำหนดขั้นตอนในการขึ้นไปบนเรือและตรวจตราเรือประมงดังกล่าวโดยผ่านองค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค ตลอดทั้งขั้นตอนเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดอื่น ๆ แห่งข้อ 21 ของความตกลงฯ ทั้งนี้ ขั้นตอนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับข้อ 21 และข้อ 22 แห่งความตกลงฯ นี้ว่าด้วยขั้นตอนพื้นฐานในการขึ้นไปบนเรือและตรวจตรา และจะต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อรัฐซึ่งมิใช่สมาชิกขององค์การหรือมิใช่ผู้เข้าร่วมในข้อตกลง และรัฐจะต้องประกาศให้ทราบโดยชอบถึงขั้นตอนดังกล่าวที่กำหนดขึ้น (ข้อ 21 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

ขั้นตอนพื้นฐานในการขึ้นไปบนเรือและการตรวจตราเรือประมงดังกล่าวข้างต้นได้แก่กรณีดังต่อไปนี้ (ข้อ 22 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

รัฐซึ่งทำการตรวจตราต้องทำให้แน่ใจว่าผู้ตรวจตราซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบของตนนั้น

(3.1) แสดงหนังสือแต่งตั้ง (Credentials) แก่นายเรือและจัดทำสำเนาเอกสารเกี่ยวกับมาตรการหรือกฎ และข้อบังคับในการอนุรักษ์และจัดการซึ่งใช้บังคับอยู่ในทะเลหลวงในบริเวณดังกล่าว

(3.2) แจ้งไปยังรัฐเจ้าของธงในขณะที่ขึ้นไปบนเรือและตรวจตรา

(3.3) ต้องไม่แทรกแซงการติดต่อสื่อสารของนายเรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าของธงในระหว่างที่ขึ้นไปบนเรือและตรวจตรา

(3.4) จัดหาสำเนารายงานการขึ้นไปบนเรือและการตรวจตราให้นายเรือและเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง โดยระบุในรายงานนั้นด้วยว่ามีข้อคัดค้านหรือคำถามใด ๆ ที่นายเรือประสงค์จะระบุไว้ในรายงานดังกล่าวหรือไม่

(3.5) ไปจากเรือนั้นโดยเร็วเมื่อตรวจตราเสร็จโดยไม่พบบานหลักฐานว่ามี การฝ่าฝืนอย่างร้ายแรง และ

(3.6) หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง เว้นแต่เมื่อจำเป็นเพื่อประกันความปลอดภัยของผู้ตรวจตรา และในกรณีที่ผู้ตรวจตราถูกขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของตน ขนาดของการใช้กำลังเช่นนั้นต้องไม่เกินกว่าเหตุในสถานการณ์นั้นๆ

ผู้ตรวจซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยชอบจากรัฐที่ตรวจตรามีอำนาจที่จะตรวจเรือ ใบอนุญาต เครื่องมือ อุปกรณ์ บันทึก สิ่งอำนวยความสะดวก ปลา และผลิตภัณฑ์จากปลา และเอกสารใดๆ ที่เกี่ยวข้องอันจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามมาตรการจัดการและอนุรักษ์ที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง (ข้อ 22 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

นอกจากนี้รัฐเจ้าของธงจะต้องทำให้แน่ใจว่านายเรือนั้น (ข้อ 22 วรรคสาม ของความตกลงฯ)

(3.1) ยอมรับและอำนวยความสะดวกในการขึ้นบนเรือของผู้ตรวจโดยทันทีและด้วยความปลอดภัย

(3.2) ร่วมมือและช่วยเหลือในการตรวจเรือซึ่งกระทำตามขั้นตอนนี้

(3.3) ไม่ขัดขวาง ช่มชู้ หรือแทรกแซงในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจ

(3.4) อนุญาตให้ผู้ตรวจติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเจ้าของธง และรัฐที่ทำการตรวจได้ในระหว่างการขึ้นไปบนเรือและการตรวจ

(3.5) อำนวยความสะดวกตามสมควร รวมทั้งอาหารและที่พักให้แก่ผู้ตรวจ และ

(3.6) อำนวยความสะดวกในการที่ผู้ตรวจจะลงจากเรือ

ในกรณีที่นายเรือปฏิเสธที่จะยอมรับให้มีการขึ้นไปบนเรือและตรวจตราดังกล่าวข้างต้น รัฐเจ้าของธงจะต้องสั่งให้นายเรือนั้นยอมให้มีการขึ้นไปบนเรือและให้มีการตรวจตราโดยพลัน เว้นแต่ในพฤติการณ์ซึ่งตามข้อบังคับ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปเกี่ยวกับความปลอดภัยในทะเล อาจจำเป็นที่จะต้องให้มีการขึ้นไปบนเรือและตรวจตราช้าไปได้ และในกรณีที่รัฐเจ้าของธงสั่งให้นายเรือยอมให้มีการขึ้นไปบนเรือและตรวจตราได้ ดังกล่าวข้างต้นนั้น หากนายเรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเช่นนั้น รัฐเจ้าของธงจะต้องระงับการอนุญาตให้เรือนั้นทำ ประมงและสั่งให้เรือนั้นเข้ายังท่าเรือทันที และรัฐเจ้าของธงจะต้องแจ้งให้รัฐผู้ทำการตรวจตราทราบถึงการกระทำของตนเมื่อเกิดสถานการณ์เช่นนั้นขึ้น (ข้อ 22 วรรคสี่ ของความตกลงฯ)

หากภายในระยะเวลาสองปี นับแต่มีการรับเอาความตกลงฯ ฉบับนี้ องค์การหรือข้อตกลงใด ๆ ไม่กำหนด ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนี้ การขึ้นไปบนเรือและการตรวจตราตลอดทั้งมาตรการบังคับใด ๆ หลังจากนั้นให้กระทำตาม ขั้นตอนพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นจนกว่าจะมีการกำหนดขั้นตอนเช่นนั้น (ข้อ 21 วรรคสาม ของความตกลงฯ) อย่างไรก็ตาม กัด ก่อนที่จะดำเนินมาตรการดังกล่าวข้างต้นนี้ รัฐซึ่งทำการตรวจจะต้องแจ้งแก่รัฐที่ซึ่งมีเรือที่ทำการประมงอยู่ใน ทะเลหลวงในอนุภูมิภาค หรือภูมิภาคนั้น โดยการแจ้งโดยตรงหรือผ่านองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุ ภูมิภาคหรือภูมิภาคถึงรูปแบบ ลักษณะของผู้ตรวจที่ได้รับมอบอำนาจโดยชอบของตน เรือซึ่งใช้ในการตรวจดังกล่าว

จะต้องมีเครื่องหมายแสดงไว้ชัดเจนว่าใช้ในราชการของรัฐ และในขณะที่รัฐเข้าเป็นภาคีแห่งความตกลงนี้ รัฐจะต้องระบุถึงเจ้าพนักงานที่จะรับคำบอกกล่าวข้างต้นและจะต้องประกาศให้ทราบโดยชอบถึงการระบุเจ้าหน้าที่เช่นนั้นผ่านองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคนั้น (ข้อ 21 วรรคสี่ ของความตกลงฯ)

หลังจากการขึ้นไปบนเรือและตรวจตราแล้ว หากมีเหตุขัดแย้งที่จะเชื่อได้ว่าเรือนั้นได้กระทำความผิดใด ๆ อันขัดต่อมาตรการอนุรักษ์และจัดการดังกล่าว รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องหาพยานหลักฐานหากเป็นการสมควรที่จะต้องทำเช่นนั้นและจะต้องแจ้งไปยังรัฐเจ้าของธงโดยพลันถึงการฝ่าฝืนนั้น (ข้อ 21 วรรคห้า ของความตกลงฯ)

รัฐเจ้าของธงจะต้องตอบการแจ้งให้ทราบเช่นนั้นภายใน ๓ วันทำการ นับแต่ได้รับการแจ้ง หรือภายในระยะเวลาอื่นใดอันอาจกำหนดไว้ในขั้นตอนการขึ้นไปบนเรือ และการตรวจตราดังกล่าวข้างต้น และรัฐเจ้าของธงจะต้อง (ข้อ 21 วรรคหก ของความตกลงฯ)

(3.1) ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายของรัฐเจ้าของธง เพื่อทำการสอบสวนและหากมีพยานหลักฐานก็ให้ใช้มาตรการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับเรือเช่นนั้น และในกรณีเช่นนั้น รัฐเจ้าของธงจะต้องแจ้งแก่รัฐผู้ทำการตรวจ ให้ทราบถึงผลของการสอบสวนและมาตรการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายที่ตนได้กระทำไป หรือ

(3.2) ให้อำนาจแก่รัฐผู้ทำการตรวจที่จะดำเนินการสอบสวนเอง

ในกรณีที่รัฐเจ้าของธงอนุญาตให้รัฐผู้ทำการตรวจดำเนินการสอบสวนการฝ่าฝืนมาตรการอนุรักษ์และจัดการ รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องส่งผลของการสอบสวนให้แก่รัฐเจ้าของธงโดยไม่ชักช้า และหากมีพยานหลักฐานรัฐเจ้าของธงจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของตนที่จะต้องดำเนินมาตรการบังคับต่อเรือเช่นนั้น หรือรัฐเจ้าของธงอาจอนุญาตให้รัฐผู้ทำการตรวจดำเนินมาตรการบังคับเช่นนั้นตามที่รัฐเจ้าของธงระบุไว้เกี่ยวกับเรือนั้น ทั้งนี้ เป็นไปตามสิทธิและพันธกรณีของรัฐเจ้าของธงตามความตกลงนี้ (ข้อ 21 วรรคเจ็ด ของความตกลงฯ)

หลังจากขึ้นไปบนเรือและตรวจตราแล้ว ในกรณีที่มิได้เหตุขัดแย้งอันควรเชื่อได้ว่าเรือนั้นได้กระทำการฝ่าฝืนอย่างร้ายแรงและรัฐเจ้าของธงก็ได้ตอบสนองหรือมิได้ดำเนินมาตรการดังกล่าวข้างต้น ผู้ตรวจอาจยังคงอยู่บนเรือและหาพยานหลักฐานและอาจเรียกให้นายเรือช่วยเหลือในการสอบสวนต่อไป รวมถึงการนำเรือเข้าไปยังท่าเรือที่ใกล้ที่สุดโดยไม่ชักช้า หรือเข้าไปยังท่าเรืออื่นใดตามที่ระบุไว้ในขั้นตอนของการขึ้นไปบนเรือและการตรวจตราดังกล่าวข้างต้น รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องแจ้งไปยังรัฐเจ้าของธงโดยพลันถึงชื่อท่าเรือที่เรือนั้นจะเข้าไป รัฐผู้ทำการตรวจและรัฐเจ้าของธงและรัฐเจ้าของท่าเรืออาจดำเนินการอันจำเป็นเพื่อประกันถึงความเป็นอยู่ที่ดีของลูกเรือโดยไม่คำนึงว่าลูกเรือนั้นจะมีสัญชาติใดก็ตาม (ข้อ 21 วรรคแปด ของความตกลงฯ) โดยรัฐผู้ทำการตรวจจะต้องแจ้งถึงการสอบสวนเพิ่มเติมใด ๆ เช่นเช่นนั้น (ข้อ 21 วรรคเก้า ของความตกลงฯ) รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องกำหนดให้ผู้ตรวจของตนเคารพต่อข้อบังคับ ขั้นตอน และแนวปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศเกี่ยวกับความปลอดภัยของเรือและของลูกเรือลดการแทรกแซงในการทำประมงและหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะส่งผลร้ายต่อปลาในเรือให้มากที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้ รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องทำให้แน่ใจว่าการขึ้นไปบนเรือและการตรวจตรานั้นมิได้กระทำให้ในลักษณะที่จะเป็นการข่มเหงเรือประมงใดๆ (ข้อ 21 วรรคสิบ ของความตกลงฯ)

ในการนี้ ความตกลงฯฉบับนี้ได้ให้ความหมายของคำว่า “การฝ่าฝืนอย่างร้ายแรง” (Serious Violation) ว่าหมายถึง (ข้อ 21 วรรคสิบเอ็ด ของความตกลงฯ)

(3.1) การทำประมงโดยไม่มีใบอนุญาตหรือการอนุญาตโดยชอบซึ่งออกโดยรัฐเจ้าของธงตามมาตรการต่างที่รัฐเจ้าของธงกำหนดขึ้นตามข้อ 18 วรรคสาม (เอ) แห่งความตกลงนี้

(3.2) การไม่เก็บรักษามันที่กักการจับปลาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจับปลาที่ถูกต้องตามที่องค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคกำหนดไว้ หรือการรายงานการจับปลาที่ไม่ถูกต้องอย่างมากซึ่งขัดกับข้อกำหนดในการรายงานการจับปลาขององค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้น

(3.3) การทำประมงในพื้นที่ที่ไม่เปิดให้ทำการประมง การทำประมงในฤดูที่ห้ามทำการประมง หรือการทำประมงโดยไม่ได้รับโควตาหรือเกินโควตาตามที่องค์การหรือข้อกำหนดการจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคกำหนดไว้

(3.4) การทำประมงมวลสัตว์น้ำซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของการชะลอการทำประมง (Moratorium) หรือห้ามทำประมง

(3.5) การใช้เครื่องมือทำประมงที่ต้องห้าม

(3.6) การปลอมหรือปกปิดเครื่องหมาย ลักษณะ หรือการจดทะเบียนเรือประมง

(3.7) การปกปิด บิดเบือน หรือจำกัดพยานหลักฐานเกี่ยวกับการสอบสวน

(3.8) การฝ่าฝืนหลายครั้งหลายคราซึ่งรวมแล้วเป็นการไม่เคารพอย่างร้ายแรง

(3.9) การฝ่าฝืนหลายครั้งหลายคราซึ่งรวมแล้วเป็นการไม่เคารพอย่างร้ายแรงต่อมาตรการการอนุรักษ์และจัดการ หรือ

(3.10) การฝ่าฝืนอื่นๆ ตามที่ระบุในขั้นตอนตามที่องค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกำหนดขึ้น

อย่างไรก็ดี นอกจากการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการดังกล่าวข้างต้นแล้ว รัฐเจ้าของธงอาจดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีของตนเกี่ยวกับการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการได้ตลอดเวลาเกี่ยวกับการฝ่าฝืนที่มีการกล่าวอ้างเช่นว่านั้น และในกรณีที่เกี่ยวข้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐผู้ทำการตรวจ รัฐผู้ทำการตรวจจะต้องปล่อยเรือให้แก่รัฐเจ้าของธงเมื่อรัฐเจ้าของธงร้องขอพร้อมทั้งข้อมูลโดยสมบูรณ์เกี่ยวกับความคืบหน้าและผลของการสอบสวนของรัฐผู้ทำการตรวจ (ข้อ 21 วรรคสิบสอง ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ ไม่เป็นการห้ามรัฐเจ้าของธงที่จะดำเนินมาตรการใด ๆ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาการลงโทษตามกฎหมายของตน (ข้อ 21 วรรคสิบสาม ของความตกลงฯ)

มาตรการดังกล่าวข้างต้นอาจใช้บังคับโดยรัฐภาคีแห่งความตกลงนี้ ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคหรือเป็นผู้เข้าร่วมในข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาค ซึ่งมีเหตุอันชัดแจ้งควรเชื่อได้ว่าเรือประมงซึ่งชักธงของรัฐภาคีอื่นได้กระทำการผิดใด ๆ อันเป็นการขัดต่อมาตรการอนุรักษ์และจัดการดังกล่าวข้างต้นในบริเวณของทะเลหลวงที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การหรือข้อตกลงเช่นว่านั้น และภายหลังจากที่เรือประมงเช่นว่านั้นทำการประมงแล้ว ต่อมาในเที่ยวเดียวกันนั้นได้เข้าไปในบริเวณซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐผู้ทำการตรวจ (ข้อ 21 วรรคสิบสี่ ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ การกระทำของรัฐอื่นใดนอกจากรัฐเจ้าของธงเรือซึ่งได้ทำกิจกรรมที่ขัดต่อมาตรการอนุรักษ์และจัดการในระดับอนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาคจะต้องได้สัดส่วนกับความร้ายแรงในการฝ่าฝืนมาตรการเช่นว่านั้น (ข้อ 21 วรรคสิบหก ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าเรือประมงในทะเลหลวงนั้นเป็นเรือที่ไร้สัญชาติ รัฐอาจขึ้นไปบนเรือและตรวจเรือนั้นได้ และในกรณีที่มีพยานหลักฐาน รัฐอาจดำเนินการอันสมควรตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ (ข้อ 21 วรรคสิบเจ็ด ของความตกลงฯ)

ในกรณีที่มีการกระทำต่างๆ ของรัฐดังกล่าวข้างต้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเกินเลยกว่าที่ควรกระทำตามข้อมูลที่มีอยู่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้น รัฐเช่นว่านั้นจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายหรือสูญหายที่เกิดจากการกระทำอันไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเกินเลยเช่นว่านั้น (ข้อ 21 วรรคสิบแปด ของความตกลงฯ)

(4) การบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการโดยรัฐเจ้าของท่าเรือ

ในกรณีของรัฐเจ้าของท่าเรือ (Port State) เกี่ยวกับการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการอนุรักษ์และจัดการนั้น รัฐเจ้าของท่าเรือมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายระหว่างประเทศในการส่งเสริมประสิทธิภาพของการอนุรักษ์และการจัดการในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก ทั้งนี้ รัฐเจ้าของท่าเรือจะต้องไม่เลือกปฏิบัติทั้งในรูปแบบและข้อเท็จจริงต่อเรือของรัฐใด ๆ (ข้อ 23 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

ในการนี้รัฐเจ้าของท่าเรืออาจดำเนินการมาตรการบางประการ เช่น การตรวจเอกสารเครื่องมือทำประมง และปลานบนเรือประมงเมื่อเรือเช่นว่านั้นอยู่ในท่าเรือหรือท่าเทียบเรือนอกชายฝั่งของตนโดยสมัครใจ (ข้อ 23 วรรคสอง ของความตกลงฯ)

นอกจากนี้ รัฐเจ้าของท่าเรืออาจออกข้อบังคับที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานของรัฐที่จะห้ามการนำปลาขึ้นฝั่งและการขนถ่าย (Transshipments) ในกรณีที่พิสูจน์ทราบว่ามีปลาที่จับได้นั้นได้มาโดยวิธีการที่บั่นทอนประสิทธิภาพของมาตรการอนุรักษ์และจัดการในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค หรือระดับโลกที่ใช้ในทะเลหลวงนั้น (ข้อ 23 วรรคสาม ของความตกลงฯ)

อย่างไรก็ดี สิทธิและหน้าที่ของรัฐเจ้าของเรือดังกล่าวข้างต้นนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐดังกล่าวเหนือท่าเรือในดินแดนของตน ตามกฎหมายระหว่างประเทศ (ข้อ 23 วรรคสี่ ของความตกลงฯ)

3.7) การระงับข้อพิพาท

เช่นเดียวกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศดังที่ปรากฏในกฎบัตรสหประชาชาติ หรือในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในเรื่องของการระงับข้อพิพาท ความตกลงฉบับนี้กำหนดให้เป็นพันธกรณีของรัฐที่จะต้องระงับข้อพิพาทระหว่างกันโดยสันติวิธีไม่ว่าจะโดยการเจรจา (Negotiation) การสอบสวน (Enquiry) การใช้คนกลาง (Mediation) การไกล่เกลี่ย (Conciliation) อนุญาโตตุลาการ (Arbitration) การระงับข้อพิพาททางศาล (Judicial Settlement) หรืออาศัยองค์กรหรือข้อตกลงในระดับภูมิภาค หรือโดยสันติวิธีอื่นใดตามแต่จะเลือก (ข้อ 27 ของความตกลงฯ)

ในกรณีของการระงับข้อพิพาทตามความตกลงฯ นั้น รัฐจะต้องร่วมมือกันเพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อพิพาทขึ้นโดยรัฐต่าง ๆ จะต้องตกลงกันเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและไม่ชักช้าภายในองค์การหรือข้อตกลงจัดการประมงในระดับอนุภูมิภาคหรือภูมิภาคและยังจะต้องเสริมสร้างขั้นตอนในการตัดสินใจที่มีอยู่แล้วให้มั่นคงตามความจำเป็นด้วย (ข้อ 28 ของความตกลงฯ) และในกรณีที่ข้อพิพาทเป็นเรื่องที่มีลักษณะทางเทคนิค รัฐที่เกี่ยวข้องอาจเสนอข้อพิพาทเช่นว่านั้นไปยังคณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจ (Ad Hoc Expert Panel) ที่รัฐเหล่านั้นตั้งขึ้น คณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจเช่นว่านั้นจะต้องพยายามยุติข้อพิพาทโดยไม่ชักช้า โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการพิจารณาในการระงับข้อพิพาทที่มีผลผูกพัน (ข้อ 29 ของความตกลงฯ)

อย่างไรก็ดี ในกรณีของการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีแห่งความตกลงฯ ฉบับนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับความตกลงฯ ก็จะเป็นไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาทตามภาค 15 แห่ง

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยอนุโลม ไม่ว่ารัฐคู่พิพาทนั้นจะเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติ หรือไม่ก็ตาม(ข้อ 30 วรรคหนึ่ง ของความตกลงฯ)

นอกจากนี้ บทบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาทตามภาค 15 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ยังนำมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีแห่งความตกลงนี้เกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับข้อตกลงทางประมงในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลกเกี่ยวกับมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทางทะเล และมวลปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ ตลอดจนข้อพิพาทเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และการจัดการมวลสัตว์น้ำเช่นว่านั้น ไม่ว่ารัฐภาคีเหล่านั้นจะเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วยหรือไม่ก็ตาม (ข้อ 30 วรรคสอง ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ วิธีการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีแห่งความตกลงนี้ อาจเป็นไปตามข้อ 287 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติดังกล่าวก็ได้ (ข้อ 30 วรรคสาม ของความตกลงฯ) กล่าวคือ

- ศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (International Tribunal for the Law of the Sea) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามภาคผนวกที่ 6 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982
- ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice)
- ศาลอนุญาโตตุลาการ (Arbitral Tribunal) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามภาคผนวกที่ 7 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982
- คณะอนุญาโตตุลาการพิเศษ (Special Arbitral Tribunal) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามภาคผนวกที่ 8 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 สำหรับประเภทของข้อพิพาทใดข้อพิพาทหนึ่งหรือหลายข้อพิพาทที่ระบุในภาคผนวกนั้น

อย่างไรก็ดี หากรัฐภาคีแห่งความตกลงนี้ ในขณะที่ลงนามหรือให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ ความตกลงนี้หรือในเวลาใดหลังจากนั้น ยอมรับที่จะใช้กระบวนการพิจารณาในการระงับข้อพิพาทที่แตกต่างไปจากวิธีการระงับข้อพิพาทที่เคยตกลงกันไว้ตามข้อใดข้อหนึ่งแห่งข้อ 287 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็สามารถทำได้โดยอาจเลือกกระบวนการพิจารณาอื่นที่ระบุไว้ในข้อ 287 ดังกล่าวแทนสำหรับการระงับข้อพิพาทตามความตกลงนี้

ส่วนรัฐซึ่งเป็นภาคีแห่งความตกลงนี้แต่ไม่ได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในขณะที่ลงนาม หรือให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติ ความตกลงนี้หรือในเวลาใดๆ หลังจากนั้น ย่อมมีอิสระที่จะเลือกวิธีการระงับข้อพิพาทตามข้อ 287 วรรค 1 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังกล่าวข้างต้น โดยทำคำแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการระงับข้อพิพาทตามความตกลงนี้ แต่อย่างไรก็ดี ข้อ 287 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังกล่าวให้นำมาใช้บังคับแก่คำแถลงเช่นนั้นและให้ใช้บังคับแก่ข้อพิพาทใดๆ ซึ่งรัฐเช่นนั้นเป็นคู่กรณีและซึ่งไม่อยู่ในข่ายของคำแถลงเช่นนั้นด้วย (ข้อ 30 วรรคสี่ ของความตกลงฯ)

4.1.2.3 หลักการสำคัญของกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติระหว่างประเทศที่จะมีผลกระทบต่อการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน

1) *จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ (Code of Conduct for Responsible Fisheries)*
รวมทั้งแผนปฏิบัติการสากลจำนวน 4 ฉบับ

1.1) จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ³⁷¹

จรรยาบรรณฉบับนี้มีผลบังคับใช้โดยความสมัครใจซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมทั่วโลกและมุ่งหมายต่อประเทศทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่ใช้สมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ องค์การเพื่อการประมง องค์การระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน รวมทั้งบุคคลทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง การจัดการ และการพัฒนาการประมง โดยจรรยาบรรณฯ ได้กำหนดหลักการและมาตรฐานที่สามารถนำไปใช้ได้กับการอนุรักษ์ การจัดการและการพัฒนาการประมงทั้งหมด และครอบคลุมถึงการจับ กระบวนการแปรรูปและการค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การปฏิบัติการประมง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การวิจัยทางการประมง และการผสมผสานการประมงกับการจัดการพื้นที่ชายฝั่งด้วย

ทั้งนี้ มาตรา 2 ของจรรยาบรรณฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดหลักการที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายระหว่างประเทศสำหรับการทำประมงและกิจการการประมงอย่างรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงเนื้อหาทั้งในแง่ชีววิทยา เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง
- (2) กำหนดหลักการและเงื่อนไขสำหรับการวางนโยบายของชาติและการนำไปปฏิบัติ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง การจัดการและการพัฒนาการประมงอย่างรับผิดชอบ
- (3) ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงเพื่อช่วยรัฐต่างๆ ในการกำหนดหรือปรับปรุงกรอบโครงสร้างทางกฎหมายและทางองค์กรที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการประมงอย่างรับผิดชอบ ตลอดจนในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสม
- (4) ให้แนวทางเพื่อใช้ตามความเหมาะสมในการกำหนดและการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ และตราสารทางกฎหมายอื่น ทั้งที่มีพันธะผูกพันและโดยความสมัครใจ
- (5) อำนวยความสะดวกและสนับสนุนด้านวิชาการ การเงิน และความร่วมมืออื่นๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง การจัดการ และการพัฒนาการประมง
- (6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมบำรุงจากการประมงเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและคุณภาพอาหาร โดยให้ความสำคัญแก่ความต้องการทางโภชนาการของชุมชนท้องถิ่นเป็นอันดับแรก
- (7) ส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรที่มีชีวิตในน้ำและสภาพแวดล้อมของทรัพยากรดังกล่าว ตลอดจนพื้นที่ชายฝั่ง
- (8) สนับสนุนและส่งเสริมการค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ โดยสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการที่ก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้าดังกล่าว
- (9) ส่งเสริมงานวิจัยทางการประมงและระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและ

- (10) กำหนดมาตรฐานพฤติกรรมของทุกคนที่เกี่ยวข้องในภาคประมง³⁷²

1.2) แผนปฏิบัติการสากล จำนวน 4 ฉบับ

³⁷¹ FAO. n.d. Code of Conduct for Responsible Fisheries. FAO Corporate Document Repository. Available Source: <http://www.fao.org/docrep/005/v9878e/v9878e00.htm>, September 12, 2007.

³⁷² พวงทอง อ่อนอุระ และสิดางค์ ฮั่นโสภณ. 2542. จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ. แปลจาก สำนักงานประจําภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. หน้า 1-7.

(1) International Plan of Action on Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing (IPOA-IUU)³⁷³

IPOA-IUU เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผลบังคับใช้โดยความสมัครใจ ซึ่งเป็นการออกตามมาตรา 2 (4) ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ และมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน ยับยั้ง และกำจัดการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย (Legal Fishing) การทำการประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน (Unreported Fishing) และการทำการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ (Unregulated Fishing) ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “IUU Fishing” โดยในแผนปฏิบัติการฉบับนี้จะกำหนดมาตรการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการในการกำหนดความรับผิดชอบของรัฐ มาตรการในการกำหนดความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของธงเรือ มาตรการของรัฐชายฝั่ง มาตรการของรัฐอื่นในการควบคุมเรือที่ไม่ได้ชักธงของรัฐตน มาตรการเกี่ยวกับการทำความเข้าใจและการค้าระหว่างประเทศ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและการจัดการการประมงในพื้นที่ และข้อกำหนดพิเศษสำหรับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย รวมทั้งข้อกำหนดในการรายงานและบทบาทขององค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ด้วย

ทั้งนี้ ในแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดขอบเขตและลักษณะของการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย การทำการประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน และการทำการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ไว้ด้วย ซึ่งอาจสรุปได้ว่า

การทำการประมงที่ผิดกฎหมาย หมายถึง การทำการประมงภายในน่านน้ำภายในของเรือที่ปราศจากใบอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือทำการประมงในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมาย การทำการประมงของเรือที่ชักธงของประเทศภาคีที่ขัดแย้งกับมาตรการในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรตามข้อตกลงระหว่างประเทศ และการกระทำใดที่ฝ่าฝืนกฎหมายภายในหรือกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งพันธกรณีที่มีต่อการจัดการการทำประมงของรัฐ

การทำการประมงที่ไม่ปรากฏรายงาน หมายถึง การทำการประมงที่ไม่มีการจัดทำรายงานหรือมีการจัดทำรายงานที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงเสนอต่อองค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือข้อกำหนดภายในประเทศ หรือต่อองค์กรจัดการการทำประมงของรัฐ

การทำการประมงที่ไร้กฎเกณฑ์ หมายถึง การทำการประมงที่ขัดหรือแย้งกับมาตรการในการจัดการการทำประมงขององค์กรจัดการการทำประมงของรัฐ หรือขัดแย้งกับพันธกรณีของรัฐในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลตามอนุสัญญาระหว่างประเทศต่างๆ

สถานะของประเทศไทย : เนื่องจากประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ จึงได้มีการรับแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาใช้โดยปริยาย

(2) International Plan of Action on Management of Fishing Capacity (IPOA-CAPACITY)³⁷⁴

IPOA-CAPACITY เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผลบังคับใช้โดยความสมัครใจกับประเทศที่มีส่วนร่วมในการทำการประมง ซึ่งเป็นการออกตามมาตรา 2 (4) ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ปริมาณผลผลิตที่ได้จากการประมงเป็นการได้มาอย่างมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม และโปร่งใส และยับยั้ง

³⁷³ FAO. 2001. International plan of action to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated fishing. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/DOCREP/003/y1224e/y1224e00.htm>, September 12, 2007.

³⁷⁴ FAO. n.d. International Plan of Action on Management of Fishing Capacity. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/docrep/006/x3170e/x3170e04.htm>, September 12, 2007.

การทำการประมงที่ได้มาซึ่งปริมาณผลผลิตที่มากเกินไปจนทำลายวัตถุดิบประมงในการดำรงไว้ซึ่งปริมาณผลผลิตทางการประมงอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ข้อ 8 ของแผนฯ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนฯ ไว้ 4 ประการดังต่อไปนี้

(2.1) พฤติกรรมขององค์กรระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลกในการประเมินและพัฒนาความสามารถในการควบคุมและจำกัดความสามารถในการทำการประมง

(2.2) การจัดเตรียมและการทำให้สมบูรณ์ซึ่งแผนงานของประเทศเพื่อจะกำหนดมาตรการเร่งด่วนของรัฐชายฝั่งและเพื่อให้การบริหารจัดการประมงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2.3) สร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรทางการประมงระดับภูมิภาคและแก่กลไกที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการความสามารถในการทำการประมงทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

(2.4) กระทำการโดยทันทีซึ่งการกำหนดมาตรการเร่งด่วนในการทำการประมงข้ามแดน การทำการประมงระหว่างสองประเทศ การทำการประมงแบบอพยพย้ายถิ่น และการทำการประมงในทะเลหลวง

นอกจากนี้ ในแผนปฏิบัติการฉบับนี้ยังได้กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการประเมินและกำกับปริมาณผลผลิตที่ได้จากการประมง กลไกในการส่งเสริมความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการจัดการประมง รวมทั้งการจัดทำรายงานและบทบาทขององค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ด้วย

สถานะของประเทศไทย : เนื่องจากประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ จึงได้มีการรับแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาใช้โดยปริยาย

(3) International Plan of Action on Conservation of Seabird in Long-line Fishing (IPOA-SEABIRDS)³⁷⁵

IPOA-SEABIRDS เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผลบังคับใช้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งเป็นการออกตามมาตรา 2 (4) ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ และมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณการจับ Seabird สืบเนื่องจากเมื่อมีการจับ Seabird ในการทำการประมงแบบ Long-Line มากขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อปริมาณและประโยชน์ที่เคยได้จากการทำประมง ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐที่สมัครใจบังคับใช้แผนปฏิบัติการฉบับนี้ กำหนดแนวทางในการจับ Seabird ในการทำการประมงแบบ Long-Line ที่เหมาะสม และประเมินว่าการจับ Seabird ในเขตอำนาจของตนมีผลกระทบที่ก่อให้เกิดปัญหาแล้วหรือไม่ ถ้ามีปัญหาให้ยอมรับแผนปฏิบัติการภายในประเทศในการลดปริมาณการจับ Seabird (A National Plan of Action for Reducing the Incidental Catch of Seabirds in Long Line Fisheries หรือ NPOA-SEABIRDS) ซึ่งกำหนดอยู่ในแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาบังคับใช้

สถานะของประเทศไทย : เนื่องจากประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ จึงได้มีการรับแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาใช้โดยปริยาย แต่ทั้งนี้ ประเทศไทยยังมิได้มีการออก National Plan ตามแผนปฏิบัติการฉบับนี้แต่อย่างใด

(4) International Plan of Action on Conservation of Shark (IPOA-SHARKS)

³⁷⁵ FAO. n.d. International Plan of Action for Reducing Incidental Catch of Seabird in Longline Fisheries. FAO

Corporate Document Repository. .Available Source:

http://www.fao.org/fi/website/FIretrieveAction.do?dom=org2xml=ipoa_sharks.xml&xp_nav=5, September 12, 2007.

IPOA –SHARKS เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผลบังคับใช้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งเป็นการออกตามมาตรา 2 (4) ของจรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นหลักประกันในการอนุรักษ์และการจัดการเกี่ยวกับการจับปลาลามที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างยั่งยืน โดยในแผนปฏิบัติการได้กำหนดให้ประเทศที่มีการทำการประมงปลาลาม ไม่ว่าจะด้วยเรือของรัฐตนเองหรือเรือต่างชาติก็ตาม จะต้องยอมรับแผนการอนุรักษ์และการจัดการปริมาณปลาลาม (A National Plan of Action for Conservation and Management of Shark Stocks (Shark-Plan)) ซึ่งกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาใช้บังคับ

สถานะของประเทศไทย : เนื่องจากประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ จึงได้มีการรับแผนปฏิบัติการฉบับนี้มาใช้โดยปริยาย แต่ทั้งนี้ ประเทศไทยยังมิได้มีการออก National Plan ตามแผนปฏิบัติการฉบับนี้แต่อย่างใด

2) อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น (Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals, 1979 หรือ CMS)

CMS เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทั้งชนิดพันธุ์บนบก (Terrestrial Species) ชนิดพันธุ์ในทะเล (Marine Species) และชนิดพันธุ์ของนกที่มีการอพยพย้ายถิ่น (Avian Migratory Species) ซึ่งการอนุรักษ์ดังกล่าวจะรวมทั้งการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ที่ครอบคลุมไปทั่วโลก (Wildlife Habitats on a Global Scale) โดยภาคีของอนุสัญญาร่วมกันดำเนินการในการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่มีการอพยพย้ายถิ่นและแหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว โดยการดำเนินการคุ้มครองอย่างเคร่งครัด (Strict Protection) ต่อชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่นที่ใกล้จะสูญพันธุ์ (Endangered Migratory Species) ที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี 1 (Appendix I) โดยการจัดการและการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่นที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี 2 (Appendix II) โดยมีข้อตกลง (agreement) เฉพาะเรื่องและโดยการดำเนินการให้ความร่วมมือในเรื่องการศึกษวิจัย (Research Activities)

ทั้งนี้ อนุสัญญาฯ ได้กำหนดชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่นที่ใกล้จะสูญพันธุ์ จำนวน 55 ชนิดพันธุ์ไว้ในบัญชี 1 อันได้แก่ นกกระสาไซบีเรีย (Siberian Crane) นกอินทรีหางยาว (White-Tailed Eagle) เต่ากระ (Hawksbill Turtle) สิงโตทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean Monk Seal) เป็นต้น สำหรับชนิดพันธุ์ที่พบในประเทศไทยและอยู่ในบัญชี 1 ได้แก่ เต่ากระ (*Eretmochelys imbricate*) ปลานมึก (*Pangasianodon gigas*) ส่วนในบัญชี 2 ได้กำหนดรายชื่อชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่นที่ต้องการความร่วมมือจากนานาชาติ โดยมีข้อตกลงเฉพาะเรื่องภายใต้อนุสัญญานี้ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวอาจจะเป็นไปในลักษณะของข้อตกลงที่เป็นทางการ เช่น ข้อตกลงที่เป็นข้อผูกพันที่เคร่งครัดตามกฎหมาย (Legally-Binding Treaties) จนถึงข้อตกลงที่ไม่มีลักษณะเป็นทางการ (Less Formal Memorandum of Understanding) สำหรับข้อตกลงที่เป็นทางการนั้นจะต้องดำเนินการในเรื่องการให้ร่วมมือในแผนการจัดการและอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ การควบคุมมิให้มีการรบกวนต่อการอพยพย้ายถิ่น การร่วมมือในการทำวิจัยและตรวจสอบ รวมทั้งการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคี³⁷⁶

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว

³⁷⁶ ชุมเจตน์ กาญจนเกษร. 2539. อนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ. ฝ่ายทรัพยากรชีวภาพ กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ. หน้า 72-74.

3) ความตกลงเพื่อส่งเสริมการควบคุมเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลให้ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมง พ.ศ. 2536 (Agreement to Promote Compliance with International Cooperation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas หรือ FAO Compliance)³⁷⁷

ความตกลงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมเรือประมงที่ทำการประมงในทะเลให้ปฏิบัติตามมาตรการสากลเพื่อการอนุรักษ์และจัดการประมง โดยการสร้างกลไกให้รัฐต่างๆ เข้ามามีหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมเรือประมง

บทบัญญัติที่สำคัญของความตกลงฯ ได้แก่ มาตรา 3 ว่าด้วยความรับผิดชอบของรัฐเจ้าของเรือ มาตรา 4 ว่าด้วยทะเบียนเรือประมง มาตรา 5 ว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรา 6 ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล มาตรา 7 ว่าด้วยการให้ความร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งแต่ละมาตราดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 3 กำหนดหลักการสำคัญไว้ว่า เรือที่จะทำการประมงได้นั้นจะต้องได้รับอนุญาตหรือชั่งเรือของรัฐใดรัฐหนึ่งก่อน ซึ่งรัฐนั้นจะต้องตรวจสอบและทำให้แน่ใจว่า เรือที่ชั่งเรือของตนนั้นจะต้องไม่กระทำการเป็นการทำลายต่อประสิทธิภาพของอนุสัญญาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและต้องทำการประมงโดยปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต ทั้งรัฐนั้นจะต้องมีจุดเกาะเกี่ยวที่ทำให้สามารถควบคุมและใช้อำนาจเหนือเรือนั้นเพื่อให้ปฏิบัติตามความตกลงนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม รัฐอาจกำหนดยกเว้นไม่ใช้บังคับกับเรือที่มีความยาวน้อยกว่า 24 เมตรภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในความตกลงนี้ก็ได้

มาตรา 4 กำหนดให้รัฐภาคีเก็บรักษาทะเบียนของเรือประมงที่ชั่งเรือของตนหรือที่ตนอนุญาตให้ทำการประมงในทะเลหลวง และต้องดำเนินมาตรการที่ทำให้มั่นใจได้ว่า เรือประมงทั้งหมดได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

มาตรา 5 กำหนดหลักการให้รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมืออย่างเหมาะสมในการปฏิบัติตามความตกลงฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งรวมถึงพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับเรือประมง และในกรณีที่เรือประมงเข้าไปในท่าเรือของรัฐภาคีอื่นซึ่งไม่ใช่เจ้าของเรือโดยสมัครใจ และมีเหตุสมควรที่เชื่อได้ว่า เรือประมงนั้นได้กระทำการที่เป็นการทำลายประสิทธิภาพของมาตรการในการจัดการและความตกลงระหว่างประเทศ ให้รัฐภาคีนั้นแจ้งรัฐเจ้าของธงทราบทันทีและรัฐภาคีนั้นอาจดำเนินมาตรการควบคุมต่างๆ เท่าที่จำเป็นได้

มาตรา 6 กำหนดหลักการให้รัฐภาคีต้องจัดให้มีข้อมูลต่างๆ ที่ครบถ้วนเกี่ยวกับเรือ เช่น ชื่อเรือ สัญญาณเรียกขาน ชื่อเจ้าของเรือ ชนิดของเรือ วันเวลาและสถานที่ต่อเรือ ขนาดของเรือ ตลอดจนข้อมูลอื่น เพื่อแจ้งและจัดส่งให้องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

มาตรา 7 กำหนดให้รัฐภาคีต้องให้ความร่วมมือทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค หรือระดับทวิภาคีอย่างเหมาะสมในการให้การสนับสนุนการดำเนินการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศอื่น และให้ความช่วยเหลือซึ่งรวมถึงการให้ความช่วยเหลือทางเทคโนโลยีแก่รัฐภาคีซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา เพื่อช่วยให้รัฐภาคีซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาเหล่านั้นสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีตามความตกลงฉบับนี้ได้

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีของความตกลงดังกล่าว

³⁷⁷ FAO. n.d. Agreement to Promote Compliance with International Cooperation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas. FAO Corporate Document Repository. .Available Source: <http://www.fao.org/DOCREP/MEETING/003/X3130m/X3130E00.htm>, September 12, 2007.

4) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora – CITES)

CITES เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าและพืชป่าในโลก เพื่อประโยชน์แห่งมวลมนุษยชาติโดยเน้นทรัพยากรสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หรือถูกคุกคามทำให้ปริมาณร่อยหรอจนอาจเป็นเหตุให้สูญพันธุ์ วิธีการอนุรักษ์กระทำโดยสร้างเครือข่ายทั่วโลกในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) ทั้งสัตว์ป่า พืชป่าและผลิตภัณฑ์ แต่อนุสัญญานี้ไม่ควบคุมการค้าภายในประเทศสำหรับชนิดพันธุ์ท้องถิ่น (Native Species)

ทั้งนี้ ภายใต้อนุสัญญาดังกล่าว การค้าระหว่างประเทศซึ่งสัตว์ป่า พืชป่า และผลิตภัณฑ์ จะถูกควบคุมโดยระบบใบอนุญาต ซึ่งหมายความว่า สัตว์ป่าและพืชป่าที่อนุสัญญานี้ควบคุมจะต้องมีใบอนุญาตในการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือส่งกลับออกไป โดยชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่อนุสัญญาควบคุมจะระบุไว้ในบัญชี 1 บัญชี 2 และบัญชี 3 (Appendix I, II, III) ของอนุสัญญาฯ

ชนิดพันธุ์ในบัญชี 1 เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ห้ามค้าโดยเด็ดขาดเนื่องจากใกล้จะสูญพันธุ์ ยกเว้นเพื่อการศึกษา วิจัย หรือเพาะพันธุ์ ซึ่งก็ต้องได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะนำเข้าเสียก่อน ประเทศส่งออกจึงจะออกใบอนุญาตส่งออกได้ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความอยู่รอดของชนิดพันธุ์นั้นๆ ด้วย ตัวอย่างชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าในบัญชี 1 ของประเทศไทย เช่น กระต่าย จระเข้ น้ำจืด จระเข้ น้ำเค็ม ช้างเอเชีย เสือโคร่ง แรด หมูควาย สมเสร็จ เต่าหลายชนิด นกหลายชนิด กัลปังหาหลายชนิด ฯลฯ ตัวอย่างทั่วไปเช่น อูรังอุตัง กอริลล่า หมูแพนด้ายักษ์ วาฬยักษ์ เสือดำ เสือโคร่ง เต่าทะเล นกกระเรียน ฯลฯ

ชนิดพันธุ์ในบัญชี 2 เป็นชนิดพันธุ์ของสัตว์ป่าและพืชป่าที่ยังไม่ถึงกับใกล้จะสูญพันธุ์ ซึ่งอนุญาตให้ค้าได้ แต่ต้องมีการควบคุมไม่ให้เกิดความเสียหายหรือลดปริมาณลงอย่างรวดเร็วจนถึงจุดใกล้จะสูญพันธุ์ โดยประเทศที่จะส่งออกต้องออกหนังสืออนุญาตให้ส่งออกและรับรองว่าการส่งออกแต่ละครั้งจะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้นๆ ในธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น ค้างคาวแม่ไก่ทุกชนิด ลิง ค่าง นกหลายชนิด ชะมด นาก โลมา งูหลายชนิด พืชประเภทหม้อข้าวหม้อแกงลิง ฯลฯ

ชนิดพันธุ์ในบัญชี 3 เป็นชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่งแล้วขอความร่วมมือจากประเทศภาคีสมาชิกให้ช่วยดูแลการนำเข้า โดยจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิด เช่น ควาย (เนปาล) นกขุนทอง (ไทย) นกกระทาดง (มาเลเซีย) ฯลฯ

นอกจากนี้ ภาควิชาของอนุสัญญาฯ มีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

4.1) ต้องมีมาตรการในการบังคับใช้อนุสัญญา มิให้มีการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าอย่างผิดระเบียบอนุสัญญา โดยมีมาตรการลงโทษผู้ค้า ผู้ครอบครอง ริมของกลาง และส่งของกลางกลับแหล่งกำเนิด กรณีทราบถิ่นกำเนิด

4.2) ต้องตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและพืชป่าระหว่างประเทศ เพื่อควบคุมและตรวจสอบการค้าสัตว์ป่า พืชป่า และการขนส่งที่ปลอดภัยตามระเบียบอนุสัญญาฯ

4.3) ต้องส่งรายงานประจำปีเกี่ยวกับสถิติการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าของประเทศตนแก่สำนักเลขาธิการไซเตส

4.4) ต้องจัดตั้งคณะทำงานฝ่ายปฏิบัติการ (Management Authority) และคณะทำงานฝ่ายวิชาการ (Scientific Authority) ประจำประเทศ เพื่อควบคุมการค้าสัตว์ป่าและพืชป่า

4.5) มีสิทธิเสนอขอเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ในบัญชี 1 บัญชี 2 และบัญชี 3 ได้³⁷⁸

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยลงนามเมื่อปี พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่อนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ แต่ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2526³⁷⁹

5) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายอันเกิดจากมลพิษทางน้ำมัน ค.ศ. 1969 (*International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969 – CLC*)

CLC เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากมลพิษน้ำมันซึ่งเกิดจากอุบัติเหตุทางทะเลที่เกี่ยวข้องกับเรือบรรทุกน้ำมันได้รับการชดเชยความเสียหาย โดยหลักการสำคัญของอนุสัญญาฯ ได้แก่ การกำหนดให้เจ้าของเรือต้องจัดให้มีประกันภัยหรือหลักทรัพย์อื่นใดที่มีมูลค่าครอบคลุมวงเงินความรับผิดชอบของเจ้าของเรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการระหว่างประเทศที่เป็นมาตรฐานอย่างเดียวกันในการกำหนดความรับผิดชอบและจัดหาค่าทดแทนที่เพียงพอในกรณีใดๆ ที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น ทั้งนี้ ความรับผิดชอบตามอนุสัญญาฯ เป็นความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด (Strict Liability) โดยมีข้อยกเว้นบางประการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าของเรือที่จะพิสูจน์ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นกรณีตามข้อยกเว้น และตามอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 ฉบับนี้ยังได้กำหนดให้เจ้าของเรืออาจจำกัดความรับผิดไว้เพียง 133 SDR ต่อแต่ละตันกรอสของเรือ โดยมีความรับผิดสูงสุด 14 ล้าน SDR ในแต่ละเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดโดยพิธีสาร ค.ศ. 1992 (*International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1992*)

ตามพิธีสาร ค.ศ. 1992 ได้กำหนดจำกัดความรับผิดของเจ้าของเรือไว้ดังนี้

- เรือที่บรรทุกไม่เกิน 5,000 ตันกรอส สามารถจำกัดความรับผิดเพียง 3 ล้าน SDR
- เรือตั้งแต่ 5,000 ถึง 140,000 ตันกรอส สามารถจำกัดความรับผิดตั้งแต่ 3 ล้าน SDR และเพิ่มขึ้นอีก 420 SDR ต่อตันกรอสที่เพิ่มขึ้น
- เรือที่บรรทุกเกิน 140,000 ตันกรอส สามารถจำกัดความรับผิดเพียง 59.7 ล้าน SDR

นอกจากนี้ พิธีสาร ค.ศ. 1992 ยังมีหลักการครอบคลุมถึงความเสียหายจากมลพิษที่เกิดขึ้นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ) หรืออาณาบริเวณที่เท่ากันกับเขตเศรษฐกิจจำเพาะของรัฐภาคี และครอบคลุมถึงความเสียหายจากมลพิษแก่สิ่งแวดล้อม แต่ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมจะจำกัดเพียงค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปสำหรับการใช้มาตรการอันสมควรเพื่อที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมกลับคืนสู่สภาพเดิม และยังกำหนดให้มีความรับผิดในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากมาตรการป้องกัน แม้ว่าในที่สุดจะไม่มีกรณีน้ำมันรั่วไหลเกิดขึ้นก็ตามแต่ต้องปรากฏว่ามีภัยอันตรายที่คุกคามที่จะก่อความเสียหายจากมลพิษซึ่งมีความร้ายแรงและใกล้จะถึง และยังขยายผลรวมถึงความเสียหายในกรณีน้ำมันรั่วไหลจากเรือเดินทะเล ซึ่งต่อหรือดัดแปลงให้ใช้บรรทุกน้ำมันเทกองด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม ค.ศ. 1998 จะถือว่าประเทศที่เป็นภาคีในพิธีสาร 1992 ได้บอกเลิกอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 และใช้พิธีสารใหม่โดยอัตโนมัติ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังถือว่าอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 และพิธีสาร ค.ศ. 1992 ยังมีผลใช้บังคับทั้งสองฉบับ เพราะมีบางประเทศที่เป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 แต่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีพิธีสาร ค.ศ. 1992 ซึ่งพิธีสาร ค.ศ. 1992 ได้อนุญาตให้รัฐภาคีออกไปรับรองแก่เรือที่จดทะเบียนในรัฐซึ่ง

³⁷⁸ ชุมเจตน์ กาญจนเกษร, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 376, หน้า 52-60.

³⁷⁹ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2550. อนุสัญญาระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์และพืชป่าใกล้สูญพันธุ์. **ฐานข้อมูลกฎหมายสากลด้านสิ่งแวดล้อม**. แหล่งที่มา: http://www.tei.or.th/meap/MEA_cites.htm, 17 กันยายน 2550.

ไม่ได้เป็นภาคีพิธีสารด้วย เพื่อให้เจ้าของเรือสามารถได้รับใบรับรองทั้งภายใต้อนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 และพิธีสาร ค.ศ. 1992³⁸⁰

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีของทั้งอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969 และพิธีสาร ค.ศ. 1992 (แต่อยู่ระหว่างการดำเนินการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1969)³⁸¹

6) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศสำหรับชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากมลพิษของน้ำมัน (*International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1992 หรือ FUND*)³⁸²

FUND เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากมลภาวะของน้ำมันได้รับการชดเชยความเสียหายอย่างเพียงพอในกรณีที่เงินชดเชยภายใต้ CLC ไม่เพียงพอ และเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบแก่เจ้าของเรือภายใต้ CLC โดยหลักการสำคัญของอนุสัญญาฯ เป็นการกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อจ่ายค่าเสียหายให้แก่รัฐและบุคคลซึ่งไม่ได้รับความคุ้มครองภายใต้ CLC หรือเงินที่ได้รับชดเชยภายใต้ CLC นั้นไม่เพียงพอต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือในกรณีที่เจ้าของเรือไม่ต้องการรับผิดชอบหรือไม่สามารถจะรับผิดชอบตาม CLC กองทุนก็จะเป็นผู้ชดเชยความเสียหายให้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายแทน ซึ่งเงินในกองทุนจะมาจากการสมทบทุนโดยบุคคลผู้รับน้ำมันที่ขนส่งมาทางทะเลในรัฐภาคี

ทั้งนี้ เดิมอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศสำหรับชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากมลพิษของน้ำมัน ค.ศ. 1971 จะเป็นอนุสัญญาที่ใช้บังคับคู่กับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายอันเกิดจากมลพิษทางน้ำมัน ค.ศ. 1969 แต่ปัจจุบันเมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายอันเกิดจากมลพิษทางน้ำมัน ค.ศ. 1967 โดยพิธีสาร ค.ศ. 1992 แล้ว ก็ได้มีการออกอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศสำหรับชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากมลพิษของน้ำมัน ค.ศ. 1992 ขึ้นมาเพื่อใช้คู่กันกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งสำหรับความเสียหายอันเกิดจากมลพิษทางน้ำมัน ค.ศ. 1992 ดังกล่าว

บทบัญญัติมาตรา 4 ของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศสำหรับชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากมลพิษของน้ำมัน ค.ศ. 1992 ได้กำหนดหลักการสำคัญในการชดเชยค่าเสียหายไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ กองทุนต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากมลพิษทางน้ำมันซึ่งไม่มีสิทธิได้รับการชดเชยค่าเสียหายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบ

³⁸⁰ ศิริทรรณันท์ กังสวดีวัฒน์. 2542. "อนุสัญญาระหว่างประเทศขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ". พาณิชยนาวิ 18(2) สิงหาคม 2542: หน้า 21-23.

³⁸¹ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. 2550. สถานะภาพของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ, กฎหมาย. แหล่งที่มา: <http://www.md.go.th/law/anusanya.php>, 17 กันยายน 2550.

³⁸² International Oil Pollution Compensation Fund. 1992. International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage. Texts of the 1992 Convention on Liability and Compensation for Oil Pollution Damage. Available Source: <http://www.iopcfund.org/npdf/engtextoc.pdf>, September 12, 2007.

ทางแพ่งสำหรับความเสียหายอันเกิดจากมลพิษทางน้ำมัน ค.ศ. 1992 หรือไม่ได้รับชดเชยค่าเสียหายตามอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งฯ ค.ศ. 1992 ดังกล่าวอย่างเพียงพอ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่ไม่มีความรับผิดชอบเกิดขึ้นตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งฯ ค.ศ. 1992

(2) กรณีที่เจ้าของเรือซึ่งต้องรับผิดชอบในความเสียหายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความ รับผิดชอบทางแพ่งฯ ค.ศ. 1992 มีความสามารถทางการเงินไม่เพียงพอที่จะชดเชยค่าเสียหายได้เต็มทั้งจำนวน หรือ หลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันมีมูลค่าไม่ครอบคลุมหรือไม่เพียงพอต่อค่าเสียหายที่มีการเรียกร้องได้ทั้งหมด ทั้งนี้ กรณี ที่จะถือว่าเจ้าของเรือซึ่งต้องรับผิดชอบมีเงินไม่พอหรือหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันไม่เพียงพอก็ต่อเมื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนที่พอเพียงภายในกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วย ความรับผิดชอบทางแพ่งฯ ค.ศ. 1992 ภายหลังจากที่ได้ดำเนินขั้นตอนในการฟ้องคดีที่เหมาะสมเพื่อขอให้มีการ เยียวยาความเสียหายดังกล่าวแล้ว

(3) กรณีที่ความเสียหายเกินกว่าข้อจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าของเรือตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยความรับผิดชอบทางแพ่งฯ ค.ศ. 1992 หรือตามอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นที่มีผลใช้บังคับ หรือเปิดให้ลงนาม ให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลหรือการเสียสละอย่างสมควรของเจ้าของเรือด้วยความสมัครใจ เพื่อที่จะป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายจากมลพิษน้ำมัน ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของค่าเสียหายตามอนุสัญญาฉบับ นี้

6.2) กองทุนไม่ต้องรับผิดชอบในกรณีดังต่อไปนี้

(1) พิสูจน์ได้ว่ามลพิษจากน้ำมันเกิดจากสงคราม การกระทำของศัตรู สงครามกลางเมืองหรือการ จลาจล หรือเกิดจากน้ำมันที่รั่วไหลหรือถูกปล่อยออกมาจากเรือสงครามหรือเรืออื่นที่ดำเนินการโดยรัฐและนำมาใช้ใน อุบัติเหตุซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางพาณิชย์

(2) บุคคลที่อ้างว่าได้รับความเสียหายพิสูจน์ไม่ได้ว่ามลพิษจากน้ำมันเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้อง กับเรือลำเดียวหรือหลายลำ

6.3) หากกองทุนสามารถพิสูจน์ได้ว่า

เหตุของมลพิษจากน้ำมันทั้งหมดหรือบางส่วนเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยเจตนาให้เกิด ความเสียหายของบุคคลที่ได้รับความเสียหาย หรือเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของบุคคลดังกล่าว กองทุนย่อมได้รับการปลดเปลื้องความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนอันเนื่องมาจากการกระทำของบุคคลที่ได้รับความ เสียหายดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในบทบัญญัตินี้ได้กำหนดจำกัดความรับผิดชอบของกองทุนไว้ที่ 135 ล้าน SDR ด้วย

นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังได้กำหนดให้การเรียกร้องต่อกองทุนต้องดำเนินการฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาล (มาตรา 7) และต้องดำเนินการภายในสามปีนับแต่วันที่เกิดความเสียหาย มิเช่นนั้นสิทธิในการเรียกร้องต่อกองทุนก็ เป็นอันระงับไป (มาตรา 6) และยังมีหลักการให้การบังคับใช้อนุสัญญาฯ ขยายครอบคลุมไปถึงความเสียหายจาก มลพิษที่เกิดขึ้นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ (EEZ) หรืออาณาบริเวณที่ต่อเนื่องกับเส้นทะเลอาณาเขตไป 200 ไมล์ทะเลใน กรณีของรัฐภาคีที่มีได้ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะด้วย (มาตรา 3)

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยยังไม่ได้เป็นภาคีของทั้งอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1971 และอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1992 (แต่อยู่ระหว่างการดำเนินการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ ค.ศ. 1971)³⁸³

7) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การปฏิบัติการ และความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน พ.ศ. 2533 (*International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Cooperation, 1990*)

อนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวางกรอบระหว่างประเทศในด้านความร่วมมือในการต่อสู้กับกรณีมลพิษน้ำมันหรือคุกคามของมลพิษ ประเทศภาคีของอนุสัญญานี้จะต้องกำหนดมาตรการสำหรับการดำเนินการกับมลพิษ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการภายในประเทศหรือการปฏิบัติการร่วมกันกับโดยประเทศอื่นๆ อนุสัญญานี้กำหนดให้เรือต้องมีแผนฉุกเฉินประจำเรือสำหรับมลพิษ ซึ่งในรายละเอียดจะได้รับการพัฒนาโดย IMO ผู้ประกอบการแท่นขุดเจาะน้ำมันนอกชายฝั่งภายใต้เขตอำนาจของประเทศภาคีก็จะต้องมีแผนฉุกเฉินสำหรับมลพิษน้ำมันหรือการเตรียมการในลักษณะคล้ายคลึงกันซึ่งต้องประสานงานกับระบบการตอบโต้ของรัฐเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในพื้นที่ทันที

ทั้งนี้ เรือแต่ละลำจะถูกกำหนดให้รายงานกรณีมลพิษต่อผู้มีอำนาจของรัฐชายฝั่ง อนุสัญญาได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการที่จะต้องกระทำ ตลอดจนการจัดให้มีอุปกรณ์ในการขจัดน้ำมันหก การฝึกซ้อมการขจัดคราบน้ำมันและพัฒนาแผนในรายละเอียดเกี่ยวกับการแก้ปัญหามลพิษ ประเทศภาคีตามอนุสัญญาจะต้องให้ความช่วยเหลือประเทศภาคีอื่นในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินจากมลพิษและมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการชดเชยค่าใช้จ่ายสำหรับการให้ความช่วยเหลือ³⁸⁴

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2543 และอนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับกับประเทศไทยแล้วเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2543³⁸⁵

8) ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย (*Agreement for the Establishment of the Indian Ocean Tuna Commission, 1993*)³⁸⁶ ซึ่งประเทศไทยได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก

ความตกลงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการทูน่าแห่งมหาสมุทรอินเดีย ภายใต้กรอบการทำงานขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติขึ้น (มาตรา 1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการอนุรักษ์หรือรักษาไว้ซึ่งระดับจำนวนประชากรทูน่าและชนิดพันธุ์ที่คล้ายทูน่าในมหาสมุทรอินเดียให้อยู่ในระดับที่สามารถทำการประมงทูน่าและชนิดพันธุ์ที่คล้ายทูน่าดังกล่าวได้ในประโยชน์สูงสุดและอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ตามมาตรา 2 ของความตกลงฯ ได้กำหนดเขตอำนาจของคณะกรรมการฯ ไว้ให้มีเขตอำนาจตลอดมหาสมุทรอินเดีย รวมถึงทะเลต่อเนื่องจนบรรจบกับแอนตาร์กติกาเหนือเท่าที่จำเป็นเพื่อการสงวนและจัดการกับจำนวนประชากรทูน่าและชนิดพันธุ์ที่คล้ายทูน่าซึ่งอพยพเข้ามาหรือออกจากมหาสมุทรอินเดีย

โดยมาตรา 4 ของความตกลงฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลัก หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการฯ ไว้ดังนี้

³⁸³ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 381.

³⁸⁴ ศิริพนธ์รัตน์ กังสวณิช, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380, หน้า 20-21.

³⁸⁵ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 381.

³⁸⁶ Ocean Law. 2006. Agreement for the Establishment of the Indian Ocean Tuna Commission. *Law of the Sea Information and Consultancy Services*. Available Source: <http://www.oceanlaw.net/texts/iotx.htm>, September 12, 2007.

8.1) คณะกรรมาธิการฯ ต้องสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสมาชิกผ่านการจัดการที่เหมาะสมเพื่อสร้างหลักประกันในการสงวนรักษาและการใช้ประโยชน์สูงสุดจากประชากรของชนิดพันธุ์ตามความตกลงฉบับนี้ และให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาการประมงชนิดพันธุ์ดังกล่าว

8.2) เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของความตกลงฯ ให้คณะกรรมาธิการฯ มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามหลักการที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาบททวนในสถานการณ์และแนวโน้มจำนวนประชากรของชนิดพันธุ์อย่างสม่ำเสมอ และรวบรวม วิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ เก็บและคำนวณสถิติตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสงวนและจัดการจำนวนประชากรและการทำการประมงชนิดพันธุ์ตามความตกลงฉบับนี้

(2) ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำ ตลอดจนร่วมกันทำวิจัยและดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาจำนวนประชากรและการทำการประมงชนิดพันธุ์ตามความตกลงฉบับนี้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่คณะกรรมาธิการฯ จัดขึ้นเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ฝึกอบรม และพัฒนา หลักประกันในการทำการประมงของสมาชิกอย่างยุติธรรม และให้ประโยชน์เป็นพิเศษแก่สมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา

(3) กำหนดมาตรการในการสงวนและจัดการเพื่อเป็นหลักประกันและส่งเสริมวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์สูงสุดตลอดทั้งพื้นที่

(4) พิจารณาและอนุมัติโครงการและงบประมาณ

(5) จัดส่งรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินการ โครงการ บัญชีและงบประมาณของคณะกรรมาธิการฯ ต่อผู้อำนวยการองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

(6) กำหนดระเบียบปฏิบัติ ระเบียบทางการเงิน และระเบียบในการบริหารจัดการภายในองค์กรเท่าที่จำเป็นเพื่อการทำงานที่

(7) ดำเนินการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความตกลงฉบับนี้

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิกในความตกลงฉบับนี้เมื่อวันที่ 17 มีนาคม

2540

9) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการอนุรักษ์เต่าทะเลในแถบมหาสมุทรอินเดียและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (IOSEA/CMS)

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการคุ้มครอง อนุรักษ์ เพิ่มจำนวน และฟื้นฟู เต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล บนพื้นฐานของหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด โดยคำนึงถึงลักษณะของสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศภาคี ซึ่งความในอารัมภบทของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับอนุสัญญาอื่นๆ อีกหลายฉบับ เช่น กรณีที่บันทึกไว้ว่า เต่าทะเลมีลำดับความสำคัญสำหรับปฏิบัติการอนุรักษ์ โดยอยู่ในทะเบียนในบริบทหรือบัญชีท้ายของอนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ที่อพยพย้ายถิ่น (CMS) และอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (CITES) ด้วย และกรณีที่ได้กำหนดให้ภาคีพึงตระหนักไว้ว่า กฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ รวมทั้งอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (UNCLOS) จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (the FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries) อนุสัญญาระหว่าง

ประเทศสำหรับการป้องกันมลภาวะจากเรือ (MARPOL) และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์เต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล

ทั้งนี้ ภาคีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ดังต่อไปนี้

9.1) ร่วมมืออย่างใกล้ชิดเพื่อบรรลุความสำเร็จและดำรงรักษาสถานภาพการอนุรักษ์ที่พึงพอใจสำหรับเต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยที่เต่าทะเลพึ่งพาอาศัยอยู่

9.2) อนุวัติการพันธกรณีตามแผนการอนุรักษ์และการจัดการซึ่งแนบท้ายบันทึกความเข้าใจ โดยแผนการอนุรักษ์และการจัดการต้องระบุถึงการคุ้มครองและการจัดการแหล่งที่อยู่อาศัยของเต่าทะเล การเก็บเกี่ยวโดยตรงและการค้า การลดภัยคุกคาม รวมถึงการจับปลา การวิจัยและการให้การศึกษา การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการเสริมสมรรถนะ

9.3) ในกรณีจำเป็น ต้องพิจารณาทบทวน จัดทำ แก้ไขปรับปรุง และผลานกฎหมายแห่งชาติเกี่ยวกับการอนุรักษ์เต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัย และพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพ

9.4) พิจารณาให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติต่อเครื่องมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์เต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัย เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองทางกฎหมายแก่ชนิดพันธุ์เหล่านี้ในภูมิภาค

9.5) จัดตั้งฝ่ายเลขาธิการซึ่งจะช่วยเหลือในการสื่อสาร กระตุ้นการรายงาน และเฝ้าอำนวยการระหว่างรัฐภาคี สถาบันระดับอนุภูมิภาค รวมทั้งรัฐหรือองค์กรอื่นที่สนใจ

9.6) จัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และกฎหมายต่อรัฐภาคีอื่นเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการเต่าทะเลและแหล่งที่อยู่อาศัยในภูมิภาค

9.7) มอบหมายหน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจแห่งชาติให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางสำหรับการติดต่อสื่อสารระหว่างรัฐภาคี

9.8) เสนอรายงานเกี่ยวกับการอนุวัติการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้แก่ฝ่ายเลขาธิการอย่างสม่ำเสมอตามช่วงระยะเวลาที่ที่กำหนดโดยการประชุมครั้งแรกของรัฐภาคี

9.9) ประเมินและวิเคราะห์ปริมาณความต้องการและความเป็นไปได้ของการได้รับทรัพยากร การเงิน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนพิเศษขึ้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของฝ่ายเลขาธิการ คณะกรรมการที่ปรึกษา และกิจกรรมที่ดำเนินภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ และเพื่อช่วยเหลือรัฐภาคีให้ดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2547

10) อนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์ประชากรสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่

(Convention for the Conservation of Anadromous Stocks, 1992)³⁸⁷

อนุสัญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ประชากรสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งให้มีอำนาจหน้าที่หลักๆ ดังต่อไปนี้

³⁸⁷ Chris Hedley. 2001. Convention for the Conservation of Anadromous Stocks in the North Pacific Ocean. *Internet Guide to International Fisheries Law*. Available Source: <http://www.oceanlaw.net/texts/summaries/npas.htm>, September 12, 2007.

10.1) แนะนำประเทศภาคีเกี่ยวกับมาตรการในการอนุรักษ์ประชากรสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ รวมทั้งมาตรการในการหลีกเลี่ยงหรือลดการคุกคามสัตว์น้ำที่ว่ายจากทะเลขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ดังกล่าว

10.2) ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำใดๆ ที่ขัดแย้งกับอนุสัญญา

10.3) พิจารณาและจัดทำข้อเสนอต่อประเทศภาคีในการประกาศใช้มาตรการการลงโทษสำหรับการกระทำที่ขัดแย้งกับอนุสัญญา และ

10.4) ทบทวนและประเมินผลในการบังคับใช้และปฏิบัติตามอนุสัญญาของประเทศภาคี

ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาฯ ได้กำหนดให้คณะกรรมการมีเขตอำนาจตลอดทั้งมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ

โดยชนิดพันธุ์ที่ได้รับความคุ้มครองรวมถึงชนิดพันธุ์ที่ขึ้นมาในแม่น้ำระหว่างฤดูวางไข่ดังต่อไปนี้ คือ Chum Salmon, Coho Salmon, Pink Salmon, Sockeye Salmon, Chinook Salmon, Cherry Salmon และ Steelhead Trout

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยไม่ได้เป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว

11) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity หรือ CBD)

อนุสัญญานี้มีบทบัญญัติส่วนใหญ่เป็นเพียงการวางกรอบ โดยจะกำหนดวัตถุประสงค์และพันธกรณีของอนุสัญญาไว้ค่อนข้างกว้าง เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดรายละเอียดในเรื่องต่างๆ โดยผ่านทางกลไกของพิธีสาร ข้อตกลงระดับภูมิภาค และการออกกฎหมายภายในของรัฐภาคีในโอกาสต่อไป โดยในมาตรา 3 ของอนุสัญญาฯ ได้กำหนดหลักการไว้ว่า หลักการของอนุสัญญานี้เป็นเพียงกรอบกว้างๆ ให้ภาคีจะต้องคำนึงถึงและปฏิบัติ และยอมรับอำนาจอธิปไตยของรัฐใดๆ ต่อทรัพยากรของตนเองตามนโยบายของรัฐนั้นๆ ทั้งในการสงวนรักษา การใช้ประโยชน์ และการทำลาย ซึ่งอำนาจอธิปไตยดังกล่าวนี้อาจตกอยู่ภายใต้บังคับของหลักกฎหมายระหว่างประเทศอื่นด้วย เช่น ในเขตทะเลอาณาเขต เขต EEZ เขตทะเลหลวง (High Seas) ซึ่งประเทศต่างๆ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลฯ

สำหรับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ คือ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันในการใช้ทรัพยากรพันธุกรรม ทั้งนี้ โดยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเหมาะสม และโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม โดยการคำนึงถึงสิทธิเหนือทรัพยากรและเทคโนโลยีนั้นและโดยการให้การสนับสนุนด้านเงินทุนอย่างเหมาะสมด้วย

ทั้งนี้ บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของอนุสัญญานี้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 14 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 6 กำหนดกรอบวิธีปฏิบัติอย่างกว้างๆ สำหรับการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (conservation and sustainable use) โดยกำหนดให้ภาคีมีพันธกรณีต้องปฏิบัติ ดังนี้

11.1) การพัฒนานโยบายของชาติ แผนการ หรือโครงการเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ

11.2) การผนวกการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนขององค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพเข้ากับแผนการย่อย โครงการย่อย หรือนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 7 กำหนดการจำแนกนิเวศ (Identification) และการตรวจสอบ (Monitoring) องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ เพื่อดำเนินการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

มาตรา 8 กำหนดการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (In Situ Conservation) โดยวางมาตรการต่างๆ คือ

11.3) การจัดตั้งระบบพื้นที่คุ้มครอง (Protected Areas) ซึ่งต้องการดำเนินการด้วยมาตรการพิเศษ

11.4) การควบคุมดูแล (ของเอกชน) หรือจัดการ (ของรัฐ) ทรัพยากรชีวภาพที่มีความสำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (ในการนี้ หมายความว่า แหล่งปริมาณสำรองของสัตว์น้ำ ป่าธรรมชาติดั้งเดิม ดิน ฯลฯ ต้องได้รับการควบคุมดูแลเพื่อเป็นหลักประกันแก่การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ)

11.5) พื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรม และส่งเสริมการทำนุบำรุงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

11.6) ป้องกันการนำชนิดพันธุ์จากต่างถิ่นต่างประเทศเข้ามาปล่อย

11.7) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องของชุมชนท้องถิ่น

มาตรา 9 รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องสนับสนุนการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ สนับสนุนการจัดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา และช่วยฟื้นฟูและนำชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามกลับเข้าไปใหม่ ในการนี้ ต้องมีการควบคุมดูแลการดำเนินการรวบรวมสะสมชนิดพันธุ์และการสนับสนุนความร่วมมือทางการเงิน

มาตรา 10 ได้วางมาตรการซึ่งต้องดำเนินการโดยภาคีไว้หลายประการ เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์องค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้งการเชื่อมประสานนโยบายการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนให้เข้ากับการพิจารณาตัดสินใจดำเนินงานด้านต่างๆ ในการหลีกเลี่ยงหรือลดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา 11 เป็นมาตราที่สำคัญที่เรียกร้องให้รัฐภาคีรับเอามาตรการซึ่งเป็นแรงจูงใจการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ

มาตรา 14 กำหนดให้รัฐภาคีรับเอาวิธีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) มาปฏิบัติสำหรับโครงการที่ “มีแนวโน้มจะมีผลกระทบที่สำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยพิจารณาถึงการหลีกเลี่ยงหรือการลดผลกระทบดังกล่าว” ประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการชดเชยค่าเสียหายได้รับการอนุมัติให้ขยายรายละเอียดในพิธีสาร

มาตรา 22 วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่ยอมรับสิทธิและพันธกรณีของรัฐต่ออนุสัญญาอื่นๆ ที่รัฐนั้นๆ เป็นภาคีอยู่ ได้แก่ อนุสัญญาไซเตส (CITES) อนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention) ตลอดจนอนุสัญญาอื่นๆ ที่แม้จะไม่มีเรื่องของการอนุรักษ์ เช่น แกตต์ (GATT) ก็ตาม แต่ถ้าหากกรณีปรากฏว่า สิทธิและพันธกรณีใดๆ ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างรุนแรงหรือเป็นการคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนี้ ภาคีจึงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่มุ่งเน้นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งในกรณีดังกล่าวถือว่าอนุสัญญาดังกล่าวนั้นมีความสำคัญกว่าอนุสัญญาอื่นๆ

มาตรา 22 วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดว่าภาคีจักต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพฯ ในเรื่องของการสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยสอดคล้องกับสิทธิและพันธกรณีของรัฐภายใต้บทบัญญัติของอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ซึ่งในกรณีนี้ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลาย

ทางชีวภาพยอมรับให้อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลมีความสำคัญมากกว่าในกรณีของสิ่งแวดล้อมทางทะเล เพราะบทบัญญัติของกฎหมายทะเลนั้นเป็นเรื่องการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของทะเลอย่างชัดเจนอยู่แล้ว และยังเป็นเรื่องของการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนอีกด้วย³⁸⁸

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญา เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2535 แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคี

12) อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Convention on Wetlands of International Importance Especially as Waterfowl Habitat หรือ RAMSAR Convention)

RAMSAR เป็นความตกลงในระดับนานาชาติที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ โดยมุ่งอนุรักษ์และยับยั้งการสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำในโลก โดยเสนอให้มีการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำตามแนวทางการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด ซึ่งพันธกรณีของประเทศภาคีอนุสัญญาที่สำคัญมี ๔ ประการ คือ การกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำในดินแดนของตนเพื่อบรรจุในทำเนียบพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับนานาชาติ การกำหนดและวางแผนการดำเนินการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ และการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

12.1) การกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำอยู่ในบัญชีรายชื่อ (Listed Sites)

มาตรา 2 ของอนุสัญญา ได้กำหนดว่า ในขณะที่เข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญานี้ ภาคีจะต้องกำหนดให้พื้นที่ชุ่มน้ำในอาณาเขตประเทศตนเองอย่างน้อย 1 แห่งถูกบรรจุรายชื่ออยู่ใน “บัญชีรายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ” (List of Wetlands of International Importance) และจะต้องดูแลรักษาพื้นที่ชุ่มน้ำนั้นให้ดำรงคุณสมบัติทางนิเวศวิทยาไว้เป็นอย่างดี การกำหนดให้พื้นที่ชุ่มน้ำใดๆ ถูกบรรจุรายชื่ออยู่ใน “บัญชีรายชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ” นั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความสำคัญระดับนานาชาติในเรื่องนิเวศวิทยา พฤกษศาสตร์ สัตววิทยา ชลวิทยา และอุทกวิทยา

ทั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของ “บรรทัดฐานในการกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ” (criteria for Identifying Wetlands of International Importance) ได้ดังนี้

(1) บรรทัดฐานสำหรับการเป็นตัวแทนหรือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีลักษณะพิเศษ (Criteria for Representative of Unique Wetlands)

(1.1) มีคุณสมบัติเป็นตัวแทนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นธรรมชาติ (Natural Wetland) หรือพื้นที่ชุ่มน้ำที่อยู่ใกล้พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นธรรมชาติ (Near-Natural Wetland) โดยที่คุณสมบัตินั้นอาจจะเป็นคุณสมบัติโดยเฉพาะของพื้นที่ชุ่มน้ำนั้น หรือเหมือนกับพื้นที่ชุ่มน้ำอื่นๆ ก็ได้ในอาณาบริเวณนั้น หรือ

(1.2) เป็นตัวแทนของพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวทำหน้าที่ตามธรรมชาติของพื้นที่ลุ่มแม่น้ำใหญ่ๆ หรือระบบชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณพื้นที่ชายแดน หรือ

(1.3) มีลักษณะที่หายากหรือไม่เหมือนกับพื้นที่ชุ่มน้ำใดๆ ในอาณาบริเวณนั้น (A Rare or Unusual Type of Wetland)

(2) บรรทัดฐานทั่วไปที่กำหนดจากพืชหรือสัตว์ (General Criteria Based on Plants or Animals)

³⁸⁸ ชุมเจตน์ กาญจนเกษร, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 373, หน้า 48-52.

(2.1) เป็นพื้นที่ที่สนับสนุนการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์พืชหรือชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป็นชนิดที่หายาก อ่อนแอ หรือใกล้จะสูญพันธุ์ หรือ

(2.2) เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าพิเศษในการดำรงรักษาพันธุกรรมและความหลากหลายทางนิเวศวิทยา ของพืชและสัตว์ในอาณาบริเวณนั้น หรือ

(2.3) เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าพิเศษในฐานะที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัย (Habitat) ของพืชหรือสัตว์ ในช่วงวิกฤตของวงจรชีวิตพืชหรือสัตว์เหล่านั้น (At a Critical Stage of Their Biological Cycle) หรือ

(2.4) เป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าพิเศษ เนื่องจากมีชนิดของสัตว์หรือชนิดของพืชที่ปรากฏอยู่เฉพาะใน พื้นที่นั้นเท่านั้น (Endemic Species or Communities)

(3) บรรทัดฐานเฉพาะที่กำหนดจากนกน้ำ (Specific Criteria Based on Water-Fowl)

(3.1) เป็นพื้นที่ที่มีนกน้ำอาศัยอยู่จำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 ตัว หรือ

(3.2) เป็นพื้นที่ที่มีนกน้ำ เฉพาะชนิดใดชนิดหนึ่งอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากพอสมควร (Substantial Numbers) หรือ

(3.3) เป็นพื้นที่ที่มีนกน้ำจำนวน 1% ของประชากรนกน้ำชนิดใดชนิดหนึ่งอาศัยอยู่ (ในกรณีที่มี ข้อมูลประชากรนกน้ำอย่างถูกต้อง)

12.2) การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด

มาตรา 3 ของอนุสัญญา ได้กำหนดให้ภาคีสมาชิกพิจารณาดำเนินการให้มีการนำเรื่องการอนุรักษ์พื้นที่ ชุ่มน้ำบรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินแห่งชาติ โดยที่การวางแผนและการปฏิบัติการนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อการส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาดต่อพื้นที่ชุ่มน้ำภายในอาณาเขตประเทศตนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

12.3) การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

(1) การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรา 4.1 ของอนุสัญญา ได้กำหนดไว้ว่า ภาคีจะต้องสนับสนุนการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและนกน้ำ โดยการจัดตั้งพื้นที่สงวนของพื้นที่ชุ่มน้ำ ไม่ว่าพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านั้นจะถูกบรรจุรายชื่ออยู่ในบัญชีหรือไม่ก็ตาม และจัก ต้องมีมาตรการคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำเหล่านี้ด้วย

(2) การฝึกอบรม

มาตรา 4.5 ของอนุสัญญา ได้กำหนดไว้ว่า ภาคีจะต้องส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรที่มี หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำให้มีความรู้ความชำนาญของเรื่องการศึกษาวิจัยพื้นที่ชุ่มน้ำ การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และการพิทักษ์คุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ

12.4) การให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

อนุสัญญา มีบทบาทที่สำคัญในการช่วยให้ภาคีให้ความร่วมมือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ จัดให้มี การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในปัญหาของพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับนานาชาติ รวมทั้งเอื้ออำนวยการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องพื้นที่ ชุ่มน้ำระหว่างภาคี ซึ่งมาตรา 5 ของอนุสัญญา ยังได้เรียกร้องให้ภาคีจะต้องปรึกษารือกับภาคีอื่นในกรณีที่มีการใช้ พื้นที่ชุ่มน้ำหรือระบบน้ำร่วมกัน และได้กำหนดต่อไปอีกว่า ภาคีจะต้องพยายามผสมผสานนโยบายทั้งในปัจจุบันและ อนาคตกับกฎระเบียบต่างๆ ในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งสัตว์และพืชที่อาศัยอยู่ด้วย³⁸⁹

³⁸⁹ ชุมเจตน์ กาญจนเกษร, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 376, หน้า 60-72.

นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังมีกลไกสนับสนุนการดำเนินงานแก่ประเทศภาคีโดยผ่านกองทุนขนาดเล็ก (RAMSAR Small Grants Fund for Wetland Conservation and Wise Use) ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนแก่โครงการที่ส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างฉลาด³⁹⁰ โดยกองทุนดังกล่าวอาศัยการสนับสนุนทางการเงินจากการบริจาคของประเทศภาคีที่สมัครใจบริจาคเป็นจำนวนเงินตามสัดส่วนซึ่งรับรองเป็นเอกฉันท์โดยภาคีซึ่งเข้าร่วมประชุมและออกเสียงในการประชุมสมัชชาภาคีสมัยสามัญ³⁹¹

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาฯ เมื่อปี พ.ศ. 2540 และให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2541

13) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของโลก (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage หรือ The World Heritage)

อนุสัญญานี้ได้รับการลงนามรับรองเมื่อปี ค.ศ. 1972 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในหมู่ภาคีในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมทั้งด้านนโยบาย การบริการเทคนิคและการเงิน เพื่อสงวน รักษา คุ้มครอง และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อมวลมนุษยชาติให้คงอยู่ต่อไป และต่อมาในปี ค.ศ. 1976 องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ดูแลแหล่งวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีความสำคัญระดับโลก โดยมีชื่อว่า “คณะกรรมการมรดกโลก” (The World Heritage Committee) พร้อมทั้งจัดตั้ง “กองทุนมรดกโลก” ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งวัฒนธรรมและแหล่งธรรมชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแล้ว ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวจะมีหน้าที่พิจารณามรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่เสนอมาจากภาคีให้เข้าอยู่ในความคุ้มครองภายใต้อนุสัญญานี้ โดยแบ่งการขึ้นบัญชีหรือขึ้นทะเบียนเป็น 2 ประเภท คือ บัญชีมรดกโลก และบัญชีมรดกโลกที่อยู่ในภาวะอันตราย นอกจากนั้น คณะกรรมการมรดกโลกยังมีหน้าที่พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศภาคีในการพิทักษ์รักษาแหล่งมรดกโลกที่ตั้งอยู่ในประเทศนั้นๆ ด้วย

ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาได้ให้ความหมายของมรดกโลกไว้เป็นสองประเภท ได้แก่

13.1) มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ซึ่งเป็นโบราณสถาน ไม่ว่าจะเป็นงานด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม หรือแหล่งโบราณคดีทางธรรมชาติ เช่น ถ้ำหรือกลุ่มสถานที่ก่อสร้างที่แยกหรือเชื่อมต่อกัน อันมีความเป็นเอกลักษณ์ หรือแหล่งสถานที่สำคัญอันอาจเป็นผลงานฝีมือมนุษย์หรือเป็นผลงานร่วมกันระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์ รวมทั้งพื้นที่ที่เป็นแหล่งโบราณคดี ซึ่งสถานที่เหล่านี้มีคุณค่าล้ำเลิศทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ มานุษยวิทยา หรือวิทยาศาสตร์

13.2) มรดกทางธรรมชาติ หมายถึง สภาพธรรมชาติที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพอันมีคุณค่าเด่นชัดในด้านความงามล้ำเลิศ หรือวิทยาศาสตร์ หรือสถานที่ซึ่งมีสภาพทางธรณีวิทยาและภูมิประเทศที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วว่า เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของพันธุ์พืชและสัตว์ ซึ่งถูกคุกคามหรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพืชหรือสัตว์ที่หายาก เป็นต้น

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2530

³⁹⁰ อิศว์ เนติธรรมกุล. 2549. “พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกน้ำ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 99.

³⁹¹ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 390, หน้า 46.

14) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล พ.ศ. ๒๕๑๗ (International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974 หรือ SOLAS)

SOLAS เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการต่อเรือ ตลอดจนอุปกรณ์และการปฏิบัติการของเรือซึ่งจะต้องกระทำไปพร้อมกับความปลอดภัย รัฐเจ้าของธงเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบในการทำให้เรือของตนปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญา โดยอนุสัญญาได้กำหนดให้มีการออกใบรับรอง เพื่อที่จะเป็นหลักฐานว่าเรือแต่ละลำได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่วางไว้ ซึ่งบทบัญญัติทั่วไปของอนุสัญญาจะอยู่ในหมวดที่ 1 ซึ่งบทบัญญัติที่สำคัญที่สุดของหมวดที่ 1 เป็นเรื่องของการตรวจเรือประเภทต่างๆ การออกเอกสารรับรองว่าเรือแต่ละลำได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของอนุสัญญา ทั้งนี้ ในหมวดนี้ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมเรือในท่าเรือของรัฐภาคี (Port State Control) โดยอนุสัญญาให้รัฐภาคีตรวจสอบเรือที่ชักธงของรัฐภาคีอื่นได้ ถ้ามีเหตุขัดแย้งที่เชื่อได้ว่าเรือนั้นและอุปกรณ์ของเรือนั้นไม่เป็นไปตามมาตรฐานในอนุสัญญา³⁹²

ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพิธีสาร ค.ศ. 1978 ได้กำหนดหลักการทั่วไปในการตรวจสอบและการตรวจเรือไว้ในกฎข้อบังคับที่ 6 ว่า การตรวจสอบและการตรวจเรือตามบทบัญญัติแห่งกฎข้อบังคับนี้ ต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ อย่างไรก็ตาม รัฐอาจมอบหมายการตรวจสอบและการตรวจเรือแก่นายช่างตรวจเรือที่ได้รับการแต่งตั้งตามวัตถุประสงค์หรืออาจมอบหมายให้องค์การที่ได้รับการยอมรับได้ ทั้งนี้ ต้องทำการตรวจเรือโดยไม่กำหนดเวลาแน่นอนซึ่งต้องดำเนินการระหว่างเวลาที่ใบสำคัญรับรองยังไม่หมดอายุ การตรวจสอบเช่นนั้น เพื่อให้แน่ใจว่าเรือและอุปกรณ์อื่นๆ อยู่ในสภาพใช้การได้ เป็นที่น่าพอใจสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของเรือนั้น ในการตรวจสอบนี้อาจดำเนินการโดยการตรวจสอบของทางการเองหรือนายช่างตรวจเรือที่ได้รับการแต่งตั้งหรือองค์การที่ได้รับการรับรองหรือโดยรัฐภาคีอื่นตามคำร้องขอของทางการ เว้นแต่ในกรณีที่บทบัญญัตินี้กำหนดให้มีการตรวจเรือประจำปีก็ไม่ต้องมีการตรวจเรือที่ไม่กำหนดเวลาแน่นอนดังกล่าว

กฎข้อบังคับที่ 11 กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาสภาพภายหลังการตรวจเรือไว้ว่า สภาพของตัวเรือและอุปกรณ์ต้องได้รับการบำรุงรักษาเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญา เพื่อให้แน่ใจว่าเรือยังคงมีความเหมาะสมสำหรับการเดินทางออกสู่ทะเลโดยปราศจากอันตรายแก่เรือและคนบนเรือ และหลังจากตรวจเรือภายใต้กฎข้อบังคับของอนุสัญญาแล้วห้ามมิให้มีการเปลี่ยนแปลง การจัดการโครงสร้าง เครื่องจักร อุปกรณ์และรายการอื่นๆ ที่อยู่ภายใต้การตรวจเรือนั้นโดยปราศจากความเห็นชอบของทางการ

นอกจากนี้ กฎข้อบังคับที่ 14 ได้กำหนดช่วงเวลาและอายุของใบสำคัญรับรอง โดยกำหนดให้ใบสำคัญรับรองนอกเหนือจากใบสำคัญรับรองตัวเรือเพื่อความปลอดภัยของสินค้า ใบสำคัญรับรองอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของเรือสินค้า และใบสำคัญรับรองการยกเว้นใดๆ ต้องมีอายุไม่เกิน 12 เดือน ใบสำคัญรับรองตัวเรือเพื่อความปลอดภัยของเรือสินค้า ต้องมีอายุไม่เกิน 5 ปี ใบสำคัญรับรองอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของเรือสินค้า ต้องมีอายุไม่เกิน 24 เดือน ใบสำคัญรับรองการยกเว้นต้องมีอายุไม่เกินกว่าอายุของใบสำคัญรับรองการยกเว้นนั้นอ้างถึง โดยมีกฎข้อบังคับที่ 19 กำหนดวิธีการควบคุมไว้กรณีที่เรืออยู่ในเมืองท่าของรัฐภาคีอื่น ให้เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจจาก

³⁹² ศรินทรรัตน์ กังสววัฒน์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380, หน้า 13.

รัฐบาลของรัฐนั้นดำเนินการตรวจสอบว่าใบสำคัญรับรองซึ่งออกไว้ภายใต้กฎข้อบังคับของอนุสัญญาฯ ถูกต้องและยังใช้ได้³⁹³

สถานะของประเทศไทย: ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2527 และอนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับกับประเทศไทยแล้วเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2528

15) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล ค.ศ. 1979

(International Convention on Maritime Search and Rescue, 1979 หรือ SAR)

SAR เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมปฏิบัติการระหว่างรัฐบาลประเทศต่างๆ และระหว่างผู้มีส่วนร่วมของรัฐบาลต่างๆ ในการปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลในทะเล โดยการจัดตั้งแผน SAR ระหว่างประเทศ

ซึ่งการร่วมมือตามอนุสัญญานี้ได้รับการผลักดันจากอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974 (SOLAS) โดยให้ประเทศภาคีของ SOLAS มีหน้าที่ดำเนินการให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการจัดการเท่าที่จำเป็นในการเฝ้าระวังชายฝั่ง และการช่วยเหลือกู้ภัยคนที่กำลังประสบภัยพิบัติตามชายฝั่ง การจัดการเหล่านี้รวมถึงการจัดตั้ง การปฏิบัติการและการบำรุงรักษาส่งอำนวยความสะดวกในด้านความปลอดภัยทางทะเลซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและพึงปฏิบัติ

อนุสัญญาฯ ยังได้กำหนดมาตรการเตรียมการที่พึงกระทำ ซึ่งรวมถึงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและหน่วยย่อยต่างๆ ที่อยู่ภายใต้การดูแลของศูนย์ นอกจากนี้ อนุสัญญายังได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติการซึ่งต้องทำในกรณีฉุกเฉิน หรือมีเหตุฉุกเฉิน หรือในขณะปฏิบัติการช่วยเหลือ ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้มี on-scene commander และหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว³⁹⁴

สถานะของประเทศไทย: ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว

16) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ ค.ศ. 1988

(Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigations, 1988 หรือ SUA)

SUA เป็นอนุสัญญาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าจะมีการใช้มาตรการที่เหมาะสมต่อบุคคลที่กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายแก่เรือ ซึ่งรวมถึงกรณีดังต่อไปนี้

16.1) การยึดเรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย

16.2) การกระทำที่รุนแรงต่อบุคคลที่อยู่บนเรือ และ

16.3) การจี้วางหรือติดตั้งอุปกรณ์บนเรือ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะทำลายหรือทำให้เรือเกิดความเสียหาย

อนุสัญญานี้จะบังคับให้รัฐภาคีกระทำการป้องกันเพื่อลงโทษบุคคลที่กระทำการอันมิชอบ หรือส่งตัวให้ประเทศที่ได้รับความเสียหายเป็นผู้ดำเนินคดี³⁹⁵

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว

³⁹³ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. 2550. พิธีสาร ค.ศ. 1978 เกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974. แปลโดย กองตรวจเรือ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี, กรุงเทพฯ. หน้า 1-34.

³⁹⁴ ศรินทรรัตน์ กังสวิวัฒน์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380, หน้า 17.

³⁹⁵ ศรินทรรัตน์ กังสวิวัฒน์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380, หน้า 30-31.

17) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการกักเรือ ค.ศ. 1999 (*International Convention on Arrest of Ships, 1999*)

อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการกักเรือ ค.ศ. 1999 เป็นการแก้ไขปรับปรุงมาจากอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการกักเรือ ค.ศ. 1952 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการกักเรือของแต่ละประเทศให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยอนุสัญญานี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการกักเรือไว้หลายประเด็น เช่น การกำหนดนิยามต่างๆ โดยเฉพาะนิยามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือที่จะสามารถร้องขอให้กักเรือได้ นิยามของการกักเรือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการกักเรือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับเรือที่สามารถกักได้ ข้อกำหนดในการปล่อยเรือที่ถูกกัก ข้อกำหนดในการกักเรือซ้ำและการกักเรือหลายลำ ข้อกำหนดในการคุ้มครองเจ้าของเรือและผู้เช่าเรือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้อง

อนุสัญญา มีผลใช้บังคับกับเรือที่อยู่ภายใต้อำนาจศาลของประเทศภาคี ไม่ว่าเรือนั้นจะชักธงประเทศภาคีหรือไม่ก็ตาม แต่อนุสัญญา จะไม่ใช้บังคับกับเรือรบ เรือช่วยรบ หรือเรืออื่นซึ่งรัฐเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ดำเนินการและอยู่ในระหว่างการปฏิบัติการสาธารณะซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางพาณิชย์ นอกจากนี้ อนุสัญญา จะไม่กระทบสิทธิหรืออำนาจขององค์กรของรัฐซึ่งเกิดขึ้นจากอนุสัญญาระหว่างประเทศหรือกฎหมายภายในที่จะดำเนินการหน่วงเหนี่ยวหรือป้องกันมิให้เรือเดินทางออกจากเขตอำนาจศาลของตน

อนุสัญญา ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า เรืออาจถูกกักเพื่อให้ได้มาซึ่งหลักประกันแห่งสิทธิเรียกร้อง โดยไม่คำนึงว่าสิทธิเรียกร้องที่เป็นเหตุให้กักเรือนั้นจะต้องรับการพิจารณาในศาลของรัฐอื่นซึ่งไม่ใช่ศาลของรัฐที่มีคำสั่งกักเรือ หรือต้องได้รับการชี้ขาดจากอนุญาโตตุลาการ หรือต้องวินิจฉัยตามบทกฎหมายของรัฐอื่นตามที่ได้ตกลงกันไว้ตามข้อตกลงเกี่ยวกับศาลที่มีเขตอำนาจ (Jurisdiction Clause) หรือข้อสัญญานอนุญาโตตุลาการ (Arbitration Clause) ในสัญญาที่เกี่ยวข้อง หรือด้วยเหตุผลอื่น

ทั้งนี้ อนุสัญญา ใช้หลักความรับผิดชอบบุคคลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่าจะกักเรือลำหนึ่งลำใดได้หรือไม่ หลักดังกล่าวมีผลทำให้หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยการกักเรือ ค.ศ. 1952 ที่กำหนดให้สิทธิในการกักเรือซึ่งเป็นต้นเหตุของสิทธิเรียกร้องได้ในทุกกรณีต้องเปลี่ยนไป กล่าวคือ เรือซึ่งเป็นต้นเหตุของสิทธิเรียกร้องจะกักได้ต่อเมื่อ

17.1) บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของเรือนั้นในเวลาที่เกิดสิทธิเรียกร้องเป็นบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในสิทธิเรียกร้องและเป็นเจ้าของเรือนั้นในขณะที่ทำการกักเรือ หรือ

17.2) ผู้เช่าเรือ (Demise Charterer) ในเวลาที่เกิดสิทธิเรียกร้องเป็นบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในสิทธิเรียกร้องและเป็นเจ้าของเรือหรือผู้เช่าเรือนั้นในขณะที่ทำการกักเรือ หรือ

17.3) สิทธิเรียกร้องนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของการจำนองเรือหรือภาระเหนือเรือในลักษณะเดียวกัน หรือ

17.4) สิทธิเรียกร้องนั้นเกี่ยวข้องกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเรือ หรือ

17.5) เป็นสิทธิเรียกร้องที่มีต่อเจ้าของเรือ ผู้เช่าเรือ ผู้จัดการ หรือผู้ดำเนินการเกี่ยวกับเรือ และสิทธิเรียกร้องนั้นเป็นบุริมสิทธิทางทะเลซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือเกิดขึ้นตามกฎหมายของประเทศที่มีการกักเรือ

หลักความรับผิดชอบบุคคลยังมีผลต่อการกักเรืออื่นซึ่งมีเจ้าของเดียวกันกับเรือที่เป็นต้นเหตุของสิทธิเรียกร้อง เจ้าหนี้สามารถกักเรืออื่นนั้นได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ทำการกักเรือ เรือนั้นเป็นของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในสิทธิเรียกร้อง และบุคคลนั้นเป็น

- เจ้าของเรือที่เป็นต้นเหตุของสิทธิเรียกร้อง หรือ

- เป็นผู้เช่าหรือผู้รับจ้างเหมาเรือที่เป็นต้นเหตุของสิทธิเรียกร้องในขณะที่เกิดสิทธิเรียกร้อง ไม่ว่าการจ้างเหมานั้นจะเป็นแบบรายเที่ยวหรือแบบตามระยะเวลา

อย่างไรก็ตาม การกักเรืออื่นเพื่อเป็นการประกันสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเรือ จะกระทำไม่ได้

นอกจากนี้ อนุสัญญาฯ ยังได้ยืนยันความศักดิ์สิทธิ์ของหลักความรับผิดชอบบุคคล โดยกำหนดว่าการกักเรือที่ไม่ได้เป็นของบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในสิทธิเรียกร้องจะกระทำได้เฉพาะเมื่อกฎหมายของประเทศที่ขอกักเรือยินยอมให้คำพิพากษาสำหรับสิทธิเรียกร้องนั้นสามารถบังคับเอาแก่เรือนั้นได้โดยการขายเรือตามคำสั่งศาลหรือการบังคับขายเรือนั้น³⁹⁶

18) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 และพิธีสาร ค.ศ. 1978

(*International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 as modified by the Protocol of 1978 relating thereto – MARPOL*)

อนุสัญญานี้เป็นอนุสัญญารวม 2 ฉบับ ซึ่งได้รับการยอมรับในปี ค.ศ. 1973 และในปี ค.ศ. 1978 ตามลำดับ แม้ว่าปัจจุบันจะถือว่าเป็นฉบับเดียว ซึ่งสาระสำคัญของแต่ละฉบับมีดังนี้

18.1) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973

อนุสัญญานี้มีขึ้นเพื่อเป็นมาตรการสนับสนุนการป้องกันมลภาวะจากเรือ เนื่องจากพัฒนาการของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยอนุสัญญาจะครอบคลุมในเรื่องเทคนิคของมลภาวะจากเรือและใช้บังคับกับเรือทุกประเภท ยกเว้นการทิ้งของเสียลงทะเลและยกเว้นกรณีมลพิษที่เกิดขึ้นจากการสำรวจและการค้นหาทรัพยากรแร่ธาตุในทะเล

ทั้งนี้ อนุสัญญานี้จะมีพิธีสารแนบท้าย 2 ฉบับ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับสารอันตราย และเกี่ยวกับการอนุญาตไต่สวนการ และมีภาคผนวกอีก 5 ฉบับ ซึ่งมีข้อกำหนดในการป้องกันมลพิษในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ มลพิษจากน้ำมัน มลพิษจากของเหลวที่มีพิษซึ่งบรรจุในลักษณะเทกอง มลพิษจากวัตถุอันตรายที่บรรจุในลักษณะเป็นหีบห่อ ถัง ตู้คอนเทนเนอร์ หรือใส่ถังบรรจุทางรถหรือทางรถไฟ มลพิษจากน้ำเสียจากเรือ และมลพิษจากขยะจากเรือ

18.2) พิธีสาร ค.ศ. 1978

พิธีสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขภาคผนวก 1 ของอนุสัญญา ค.ศ. 1973 โดยกำหนดให้เรือบรรทุกน้ำมันที่ต่อใหม่ ซึ่งมีขนาดตั้งแต่ 20,000 เดทเวตตัน (dwt) ขึ้นไปจะต้องมี Segregated Ballast Tanks (SBT) (ในอนุสัญญา ค.ศ. 1973 กำหนดให้ใช้เฉพาะกับเรือขนาด 70,000 dwt ขึ้นไป) และพิธีสารยังได้กำหนดให้ SBT อยู่ในตำแหน่งที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันอย่างดีในเรือ กล่าวคือ อยู่ในตำแหน่งที่ปลอดภัยแม้ว่าจะเกิดกรณีเรือโดนกันหรือการเกยตื้น ประเด็นสำคัญอีกอย่างหนึ่งของพิธีสารนี้ คือ การกำหนดเกี่ยวกับ Crude Oil Washing (COW) ซึ่งได้พัฒนาขึ้นโดยผู้ผลิตน้ำมัน โดยในหลักการของ COW นี้ การล้างถังน้ำมันจะต้องไม่ใช้น้ำ แต่ใช้น้ำมันดิบซึ่งเป็นสินค้าบนเรือนั้นเอง ซึ่งได้มีการยอมรับให้ COW เป็นทางเลือกอื่นนอกจาก SBT

³⁹⁶ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. “อนุสัญญาการกักเรือ 1999”. วารสารกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (2542). หน้า 140-151.

ทั้งนี้ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าประสิทธิภาพของอนุสัญญาระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับระดับของการปฏิบัติตามและมาตรฐานการบังคับใช้ของประเทศภาคี ด้วยเหตุนี้ พิธีสารฉบับนี้จึงได้กำหนดมาตรการควบคุมอย่างเคร่งครัดโดยผ่านการตรวจเรือและการออกไปรับรอง³⁹⁷

สถานะของประเทศไทย : ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญา เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 แต่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคี

19) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลพิษทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น ค.ศ. 1972 (Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Wastes and Other Matters, 1972 หรือ LDC)

อนุสัญญานี้ได้มีการรู้จักกันโดยทั่วไปว่า อนุสัญญาลอนดอน (London Convention หรือ LDC) เนื่องจากจัดทำขึ้น ณ กรุงลอนดอน ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1972 ซึ่งมีลักษณะใช้บังคับทั่วโลกและใช้เป็นส่วนประกอบของการควบคุมและป้องกันมลพิษทางทะเลระหว่างประเทศ และมีหลักการในการกำหนดห้ามการทิ้งวัตถุอันตรายบางประเภท และกำหนดให้มีการขอรับอนุญาตล่วงหน้าเป็นพิเศษสำหรับการทิ้งสารบางประเภท³⁹⁸

LDC เป็นอนุสัญญาที่กำหนดหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และมาตรฐานที่ใช้ในการป้องกัน และควบคุมภาวะมลพิษทางทะเลจากการทิ้งของเสียและสารอื่นลงสู่ทะเล โดยกำหนดให้การห้ามทิ้งของเสียเป็นบททั่วไป ส่วนกรณีที่จะทิ้งของเสียได้นั้นเป็นเพียงข้อยกเว้น ทั้งนี้ อนุสัญญา ได้กำหนดห้ามมิให้ทิ้งของเสียหรือสารชนิดใดลงทะเลโดยปราศจากการอนุญาตโดยองค์การของรัฐผู้มีอำนาจ โดยการอนุญาตให้ทิ้งในรูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของเสียหรือสารนั้นตามที่กำหนดไว้ในบัญชีประเภทของเสียในภาคผนวกของอนุสัญญา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ บัญชี 1 (Annex I) เป็นบัญชีที่กำหนดของเสียหรือสารที่ห้ามมิให้ทิ้งโดยเด็ดขาด บัญชี 2 (Annex II) เป็นบัญชีที่กำหนดของเสียหรือสารที่อาจทิ้งได้แต่จะต้องได้รับอนุญาตเป็นพิเศษก่อน ส่วนบัญชี 3 (Annex III) เป็นของเสียหรือสารทั้งหมดที่อยู่นอกเหนือจากบัญชี 1 และบัญชี 2 ซึ่งต้องได้รับอนุญาตโดยทั่วไปก่อนจึงจะทิ้งได้³⁹⁹

LDC ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “การทิ้งเท” หมายความว่า ภาวะมลพิษที่เกิดจากการนำเอาของเสียหรือสารอื่นที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินนำมาบรรทุกบนเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างอื่นที่มนุษย์สร้างขึ้นในทะเลแล้วนำไปทิ้งลงสู่ทะเลโดยจงใจ การทิ้งเทอาจทิ้งโดยตรงจากเรือที่ออกแบบมาเพื่อการทิ้งโดยเฉพาะหรือการนำของเสียบรรจุใส่ตู้คอนเทนเนอร์แล้วทิ้งตู้คอนเทนเนอร์นั้นลงไปในทะเล หรือการเผาของเสียในทะเล นอกจากนี้ ยังหมายความรวมถึง การทิ้งเรือ อากาศยาน ฐานขุดเจาะ หรือสิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นและไม่ต้องการใช้งานแล้วด้วย⁴⁰⁰

ส่วนคำว่า “ของเสีย” นั้นไม่รวมถึงของเสียที่ได้จากการสำรวจและแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นดินท้องทะเล ทั้งนี้ บทบัญญัติของอนุสัญญา จะไม่ใช้บังคับเมื่อเกิดกรณีจำเป็นต้องกระทำเพื่อความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์หรือความปลอดภัยของเรือเมื่อเกิดเหตุสุดวิสัย นอกจากนี้ ในข้อกำหนดอื่นของอนุสัญญา ได้ระบุให้ประเทศ

³⁹⁷ ศิริทรรค์ กังสวัณณ์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380, หน้า 19-20.

³⁹⁸ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380.

³⁹⁹ อนุสัญญา นันทนาคูณิ. 2543. “ความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งของเสียลงในทะเล”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 42-43.

⁴⁰⁰ อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 399, หน้า 124.

ภาคีจะต้องกำหนดองค์การที่ทำหน้าที่ในการออกใบอนุญาต เก็บสถิติ และมีการตรวจสอบสภาพของทะเล ตลอดจนดำเนินมาตรการอื่นๆ ในการส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติการในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในเรื่องการตรวจสอบดูแลและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์⁴⁰¹

สถานะของประเทศไทย: ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาดังกล่าว

4.2 สถานการณ์ในปัจจุบันด้านกฎหมายของประเทศไทย

จากการศึกษากฎหมายภายในไม่ว่าจะในแง่ของการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลหรือในบทบัญญัติของกฎหมายโดยพิจารณาประกอบกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 แล้วพบว่า การควบคุมกิจกรรมทางทะเลของประเทศไทยยังคงมีความบกพร่องในด้านต่างๆ ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางทะเลของประเทศไทยยังไม่เป็นไปอย่างยั่งยืน ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวนี้ สามารถสรุปโดยจำแนกจากปัญหาในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และปัญหาในทางกฎหมายของบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทยได้ดังนี้

4.2.1 พิจารณาจากปัญหาในทางปฏิบัติของการบังคับใช้กฎหมาย

ในส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างเหมาะสมอย่างยั่งยืนและเป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 นั้น จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานดังกล่าวยังคงมีข้อบกพร่องอยู่ จึงทำให้การควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลให้เป็นไปอย่างยั่งยืนไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากการศึกษาสถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศไทยแล้วพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ยังคงมีข้อบกพร่องต่างๆ โดยอาจสรุปเป็นหัวข้อใหญ่ได้ดังต่อไปนี้

4.2.1.1 ความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่และขาดการประสานงานในแต่ละหน่วยงาน

จากการศึกษาสถานการณ์ในปัจจุบันของกิจกรรมการใช้ทะเลของประเทศไทยแล้วปรากฏว่า กิจกรรมทางทะเลบางประเภทนั้นอยู่ในความควบคุมดูแลของกฎหมายหลายฉบับ ส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมกิจกรรมนั้นจากหลายหน่วยงาน ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่เรือต่างชาติทิ้งสิ่งปฏิกูลที่ชายฝั่งหรือน่านน้ำภายใน ซึ่งจะเป็นความผิดตามมาตรา 20 (1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 1 แล้ว เป็นความผิดตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย และนอกจากความผิดตามกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวแล้วยังเป็นความผิดตามมาตรา 119 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ซึ่งเจ้าท่าของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีเป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดี และอาจมีความผิดตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการประมง พุทธศักราช 2490 อีกด้วย ซึ่งการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมประมง นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจน้ำ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และเจ้าหน้าที่ทหารเรือก็มีอำนาจดำเนินคดีสำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวอีกเช่นเดียวกัน จึงเห็นได้ว่า เป็นกรณีที่การกระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทและมีเจ้าหน้าที่ของหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง การที่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบดูแลในเรื่องนี้อาจเป็นผลดีหากมีการเชื่อมโยงประสานข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่เข้าด้วยกัน ซึ่งจะส่งผลให้การ

⁴⁰¹ ศิริทรรพ์ กังสววัฒน์, อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 380.

ป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดและการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากไม่มีการเชื่อมโยงประสานระหว่างเจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายแล้วย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายตามมา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของบทลงโทษตามกฎหมายที่ควรจะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดหรือช่องทางในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่

อีกกรณีศึกษาหนึ่ง ได้แก่ กรณีของการท่าเรือแห่งประเทศไทยซึ่งตามกฎหมายแล้วมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัย การใช้ท่าเรือ และบริการต่างๆ ของกิจการท่าเรือ รวมทั้งกำหนดค่าบริการหรือค่าภาระต่างๆ ในขณะที่เดียวกันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มีอำนาจตามกฎหมายในการออกกฎกระทรวงกำหนดการเดินเรือในท่าเรือต่างๆ ได้ ยกเว้นท่าเรือกรุงเทพฯ ซึ่งมีข้อยกเว้นว่าถ้าจำเป็นและเป็นการเฉพาะคราวก็สามารถกำหนดในท่าเรือกรุงเทพฯ ได้ จึงอาจก่อให้เกิดกรณีที่ใช้บังคับกฎเกณฑ์สองกฎเกณฑ์ในบริเวณเดียวกันด้วย และหากไม่มีการประสานงานกันและมีการกำหนดกฎเกณฑ์บางประการที่อาจขัดหรือแย้งกันก็จะก่อให้เกิดภาระแก่เรือผู้ปฏิบัติที่อาจทำถูกต้องตามกฎหมายของหน่วยงานหนึ่ง แต่อาจไปขัดกับกฎเกณฑ์ของอีกหน่วยงานหนึ่งได้

จากตัวอย่างทั้งสองจะเห็นได้ว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อควบคุมกิจกรรมในการใช้ทะเลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานหลายหน่วยงาน เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในส่วนนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือและการซักซ้อมความเข้าใจระหว่างหน่วยงานของรัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมทางทะเลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.1.2 ความชัดเจนของหน่วยงานผู้รับผิดชอบเพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

สถานการณ์ในปัจจุบันของประเทศไทยนั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายสำหรับบางกรณียังคงขาดความชัดเจนอยู่ ยกตัวอย่างเช่น กรณีเรือต่างชาติทิ้งสิ่งปฏิกูลในน่านน้ำภายในหรือชายฝั่งทะเล และก่อให้เกิดความเสียหายต่อน้ำทะเลโดยอาจทำให้น้ำเสียหรือเกิดภาวะมลพิษต่อทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตในบริเวณนั้น ก็ยังไม่แน่ชัดว่าหน่วยงานใดที่จะถือเป็นผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องร้องให้เรือต่างชาติทำการกำจัดมลพิษที่เกิดขึ้นหรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับมาเป็นเช่นเดิมหรือเรียกค่าใช้จ่ายกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ทำการขจัดหรือแก้ไขภาวะมลพิษที่เกิดขึ้นไปแล้ว หรือในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่ง ก็ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐานว่ารัฐบาลไทยสามารถใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมผ่านทางศาลในกรณีนี้ได้ ซึ่งตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็ได้กำหนดให้รัฐชายฝั่งมีเขตอำนาจทางแพ่งบนเรือต่างชาติในทะเลอาณาเขตด้วย

ปัญหาในส่วนนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความไม่ชัดเจนในหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการควบคุมกิจกรรมทางทะเลจะส่งผลให้การควบคุมกิจกรรมทางทะเลเป็นไปได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องย่อมไม่กล้าที่จะดำเนินการตามกฎหมายของตนได้อย่างเต็มที่ เพราะไม่แน่ใจว่าแท้จริงแล้วตนมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะเข้าไปควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลในกรณีนั้นๆ หรือไม่

4.2.1.3 การบังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกฎหมายนั้นๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพ

ในบางกรณีปัญหาในการควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลของเจ้าหน้าที่ก็เกิดขึ้นมาจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่เอง กล่าวคือ เป็นกรณีที่กฎหมายควบคุมการกระทำนั้นๆ แล้ว แต่ก็ยังมีการฝ่าฝืนกฎหมายเกิดขึ้นอยู่ เช่น ปัญหาของการบุกรุกที่ดินชายฝั่งทะเลอันเป็นที่ของป่าสงวนหรืออุทยานแห่งชาติทางทะเลหรือที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน อันก่อให้เกิดปัญหาป่าชายเลนหรืออุทยานแห่งชาติทางทะเลเสื่อมโทรมหรือลดน้อยลง และส่งผลให้เกิดปัญหาการกัดเซาะพื้นที่ชายฝั่งทะเล และระบบนิเวศของชายฝั่งทะเลต้องสูญเสียไป ไม่ว่าจะเป็นหาดทราย ปะการัง หรือพืชชายฝั่งหรือพืชทะเลบาง

ชนิด เช่น ป่าไม้ โกงกาง หรือหญ้าทะเล เป็นต้น ปัญหาตามกรณีที่ยกมานี้มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องและมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อที่จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น หรือในกรณีของการสร้างอาคารบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือกฎหมายว่าด้วยโรงงานก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นมักมีการอนุญาตให้ก่อสร้างโรงงานเสียก่อนแล้ว จึงมีการทำประชาพิจารณ์รับฟังความเห็นในภายหลัง ดังเช่น โรงงานไฟฟ้าที่บ่อนอกหรือหินกรูด ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้ที่ผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็นว่าสามารถทำได้ยาก เนื่องจากเป็นปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ที่บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งหากปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากข้อบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายยังสามารถปรับปรุงกฎหมายนั้นๆ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ แต่ปัญหาในเชิงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่นั้นอาศัยเพียงแต่การแก้ไขกฎหมายอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ซึ่งในส่วนนี้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ละเลยหน้าที่ ตามกฎหมายที่ต้องปฏิบัติหรืออาศัยอำนาจหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้ง การแนะแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

4.2.1.4 ข้อจำกัดเชิงพื้นที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่

บางครั้งการดำเนินการตามกฎหมายบางประการ เช่น การดำเนินคดีตามกฎหมายที่มีการกระทำความผิดในกิจกรรมการใช้ทะเล ยังมีข้อจำกัดในเรื่องพื้นที่สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อยู่ ยกตัวอย่างเช่น กรณีการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายกับผู้กระทำความผิดในท้องทะเล ซึ่งหากความผิดนั้นไม่ใช่ความผิดอาญาแผ่นดินก็จะต้องทำการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเสียก่อนจึงจะดำเนินคดีต่อไปได้ หรือในกรณีที่จะทำการลงโทษ ผู้เตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้การเตรียมการหรือการพยายามกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดแม้ว่าจะกระทำลงไปจนกระทั่งสำเร็จแล้วผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ก็มีปัญหาว่าจะมีเจ้าหน้าที่ใดที่ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดในกรณีนี้ และในกรณีที่การกระทำดังกล่าวไม่ใช่ความผิดอาญาแผ่นดิน ก็จะต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษเพื่อดำเนินคดีอาญาตามที่ได้กล่าวไปแล้ว และเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาจะจำกัดอยู่เฉพาะพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ที่มีอำนาจสืบสวน ส่วนอำนาจสอบสวนเป็นของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งโดยปกติประจำการอยู่บนฝั่ง อันจะเห็นได้ว่าเป็นข้อจำกัดเชิงพื้นที่สำหรับการดำเนินการตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ อีกตัวอย่างหนึ่งของข้อจำกัดเชิงพื้นที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ได้แก่ กรณีที่สามารถจับผู้กระทำความผิดบนเรือในทะเลอาณาเขตได้ ในกรณีที่ไม่มี การแบ่งเขตความรับผิดชอบระหว่างพนักงานสอบสวนภายในทะเลอาณาเขตได้ดังเช่นที่มีการกำหนดเขตจังหวัดในอ่าวไทยตอนในซึ่งถือเป็นน่านน้ำภายในของประเทศไทย จะต้องนำส่งอัยการสูงสุดหรือพนักงานสอบสวนที่อัยการสูงสุดมอบหมาย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ปัญหาในส่วนนี้ผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็นว่าอาจแก้ไขปัญหานี้ได้ไม่ยากนัก โดยการกำหนดขอบเขตพื้นที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายให้กับเจ้าหน้าที่ก็จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ยกตัวอย่างเช่น การมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนสำหรับความผิดที่ได้กระทำในน่านน้ำภายในและสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ในทะเล เป็นต้น

4.2.2 พิจารณาจากปัญหาทางกฎหมายของบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทย

นอกจากปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลของเจ้าหน้าที่แล้ว บทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในเองก็มีข้อบกพร่องที่ทำให้กิจกรรมการใช้ทะเลไม่เป็นไปอย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้ว่าในทุกเขตของทะเลนั้น กฎหมายของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องที่ไม่สามารถ ทำการควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลในแต่ละเขตนั้นๆ ตามอนุสัญญาฯ ได้ ยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องของการผ่านทะเลอาณาเขตโดยสุจริตนั้น ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดให้กรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมวิจัยหรือสำรวจโดยเรือต่างชาติที่เข้ามาในทะเลอาณาเขตจะไม่ถือว่าการผ่านโดยสุจริต ซึ่งในส่วนนี้กฎหมายภายในของประเทศไทยที่กล่าวถึงเรื่อง การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลไว้มีเพียงพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เท่านั้น ซึ่งก็ไม่เกี่ยวข้องกับการผ่านทะเลอาณาเขตของเรือต่างชาติแต่ประการใด หรือบทบัญญัติกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับเขตต่อเนื่อง เช่น พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 หรือพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ก็ไม่ครอบคลุมไปถึงเขตต่อเนื่องด้วย ทั้งๆ ที่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กำหนดให้รัฐชายฝั่งสามารถดำเนินมาตรการในเขตต่อเนื่องเพื่อป้องกันการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการสุกักบัลอันจะเกิดขึ้นภายในราชอาณาจักรได้ก็ตาม นอกจากเขตทางทะเลตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไม่ว่าจะเป็นในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ในเขตไหล่ทวีป ในเขตทะเลหลวง หรือในเรื่องการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล บทบัญญัติของกฎหมายภายในยังไม่เข้าไปครอบคลุมทุกกรณีตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

ข้อบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายภายในของประเทศไทยที่ไม่เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 หากพิจารณาแล้วอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.2.2.1 กรณีที่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายภายในบัญญัติไว้ในเรื่องนั้นๆ

หมายความว่ากรณีที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเอาไว้ แต่ไม่มีกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องหรือบัญญัติถึงเรื่องนั้นไว้เลย ยกตัวอย่างเช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลเอาไว้ แต่หากพิจารณาตามกฎหมายภายในของประเทศไทยแล้วจะเห็นได้ว่าไม่มีกฎหมายฉบับใดที่กำหนดไว้เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล

4.2.2.2 กรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายภายในกำหนดไว้แตกต่างจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

หมายความว่ากรณีที่กฎหมายภายในได้บัญญัติเรื่องตามที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 กำหนดเอาไว้ แต่บทบัญญัติของกฎหมายภายในแตกต่างจากอนุสัญญาฯ ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดโทษจำคุกไว้สำหรับการกระทำความผิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะซึ่งต้องห้ามตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 แต่พระราชบัญญัติการประมง พระพุทธศักราช 2490 ได้กำหนดกรณีการทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยโดยลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดของรัฐมนตรีที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำประมงในพื้นที่จับสัตว์น้ำตามมาตรา 32 ก็จะต้องรับโทษตามมาตรา 65 ซึ่งกำหนดโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

4.2.2.3 กรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายภายในแต่ไม่ครอบคลุมถึงขอบเขตตามอนุสัญญา

สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

หมายความว่ากรณีที่มีกฎหมายภายในบัญญัติในเรื่องนั้นๆ ตามที่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ได้กำหนดเอาไว้ แต่ทว่าในบทบัญญัติของกฎหมายภายในยังไม่ครอบคลุมขอบเขตตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา ยกตัวอย่างเช่น ในเขตทะเลหลวง รัฐมีหน้าที่ในการออกกฎหมายเพื่อกำหนดโทษสำหรับกรณีเรือซึ่งชักธงของตนหรือโดยบุคคลที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของตนทำให้สายเคเบิลใต้ทะเลหลวง ทางท่อหรือสายไฟแรงสูงใต้ทะเลแตกหักหรือเสียหายไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือประมาทอันเป็นความผิด ซึ่งในเรื่องนี้พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ก็ได้กำหนดควบคุมในเรื่องนี้เอาไว้ ซึ่งกำหนดไว้ในหมวดที่สามข้อบังคับว่าด้วยการทอดสมอใกล้เคียงหรือเกาะสมอข้ามสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดได้น้ำ แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ถูกจำกัดขอบเขตไว้เพียงทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่องเท่านั้น

เหตุผลของความบกพร่องในกฎหมายภายในที่ไม่เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 นั้น ก็เนื่องจากการว่ากันตามกฎหมายแต่ละฉบับของประเทศไทยเพื่อควบคุมกิจกรรมทางทะเลไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยเฉพาะ แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการใช้ทะเลของประเทศไทย โดยกฎหมายบางฉบับอาจเป็นการบัญญัติขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกรณี ยกตัวอย่างเช่น กรณีของพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2467 ที่ในอดีตพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตต่อเนื่องซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการป้องกันการหลีกเลียงภาษีศุลกากรขึ้น ต่อมาจึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติศุลกากรฯ เพื่อเพิ่มอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับศุลกากรในเขตต่อเนื่องได้ และการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวก็เป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม กรณีจะเห็นได้ว่าเป็นเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องให้เป็นไปตามอนุสัญญา เท่านั้น แต่ไม่ได้มีการชำระกฎหมายทั้งระบบเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากความพร้อมในหลายๆ ด้านของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นในด้านเจ้าหน้าที่ผู้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ผู้ที่จะตั้งอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย สภาพการณ์ของประเทศ หรือแม้แต่ความรู้ความเข้าใจในอนุสัญญานี้ก็อาจไม่เพียงพอที่จะทำการอนุวัติการกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ได้ทั้งหมด

โดยสรุปแล้ว ผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็นว่าสถานการณ์ปัจจุบันสำหรับการควบคุมกิจกรรมการใช้ทะเลของประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องที่ทำให้การใช้ทะเลไม่เป็นไปอย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควรตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันไม่ว่าจะในแง่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือในแง่ข้อบกพร่องของบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้ทะเลของประเทศไทยในอนาคตเป็นไปอย่างยั่งยืนต่อไป

4.3 แนวโน้มในอนาคตของกฎหมายทางทะเลของประเทศไทย

กรณีข้อบกพร่องในบทบัญญัติของกฎหมายภายในของประเทศไทยที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ตามที่คณะทำงานด้านกฎหมายได้สรุปประเด็นสำคัญไว้ข้างต้นนั้น หากจะทำการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มของกฎหมายทางทะเลของไทยในอนาคต คณะทำงานฯ ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

4.3.1 เนื่องจากที่ประเทศไทยยังมิได้ให้สัตยาบันเพื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ทั้งๆ ที่ได้ลงนามรับรอง (SIGNATURE) ไว้แล้วตั้งแต่ ค.ศ. 1982 (2525) จนมีสถานะเป็นรัฐที่ลงนามรับรองอนุสัญญา (SIGNATORY STATE) ทั้งนี้ ความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาเพื่อให้สัตยาบันเกิดจากประเด็นปัญหาหรือความยุ่งยากสำคัญพอสรุปได้ว่าเกิดจากหลายๆ สาเหตุดังนี้

4.3.1.1 แนวคิดด้านเทคนิคการดำเนินการทางกฎหมายที่แตกต่างกันของนักวิชาการกฎหมาย ว่าควรเข้าเป็นภาคีก่อนแล้วค่อยดำเนินการร่างกฎหมายใหม่หรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่อนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 บัญญัติไว้ หรือควรดำเนินการร่างกฎหมายใหม่หรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่อนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 บัญญัติไว้ให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนที่จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ดังกล่าว ทำให้ขาดการผลักดันจากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจัง

4.3.1.2 ขาดหน่วยงานหลักที่จะรับหน้าที่เป็น “เจ้าภาพ” ในการผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยเร็ว ซึ่งหมายถึงรวมถึงการเตรียมความพร้อมในการชี้แจงตอบข้อซักถามของสมาชิกรัฐสภาในประเด็นด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทะเลด้านต่างๆ ด้วย

4.3.1.3 หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลจัดทำนโยบายด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมิได้มีโอกาสสัมผัสกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติที่แท้จริง จึงขาดการพัฒนาการของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทะเลในภาพรวม

4.3.1.3 ประเทศไทยขาดผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติทางทะเลอย่างเป็นรูปธรรมในแง่ตัวเงินที่ไทยต้องสูญเสียไปเนื่องมาจากประเทศไทยขาดการจัดทำกรอบด้านกฎหมายทางทะเลของไทย (LEGAL FRAMEWORK ON LAW OF THE SEA) ให้เป็นรูปธรรม เพราะเหตุยังมีได้เป็นภาคีอนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982

4.3.1.4 ผู้บริหารระดับสูงขาดวิสัยทัศน์ ความเข้าใจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งขาดความมุ่งมั่น ที่จะผลักดันให้เกิดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมทางทะเลในภาพรวม รวมทั้งการปกป้องรักษาสผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้ยั่งยืนเป็นต้น

4.3.2 จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเห็นได้ชัดว่า ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดขาดความเข้าใจผลประโยชน์ของชาติทางทะเลแบบองค์รวม คือแต่ละส่วนราชการมักกำหนดแผนการปฏิบัติงานอยู่ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของส่วนราชการของตน โดยพยายามที่จะไม่ปฏิบัติการใดที่เป็นการก้าวล่วงอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหรือกำหนดนโยบายทางทะเลของไทย ขาดทักษะที่จะมองภาพการประสานและเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันในลักษณะของการบูรณาการแบบองค์รวม ทำให้การปฏิบัติการทางทะเลจึงเป็นไปในลักษณะแยกส่วนที่ขาดความเชื่อมโยง ขาดการวิเคราะห์ถึงผลกระทบอันเกิดขึ้นจากกิจกรรมทางทะเลหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ต่อกิจกรรมอื่นๆ

4.3.3 การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จะมีผลดีต่อประเทศไทยหลายประเทศ เช่น จะช่วยให้สามารถปกป้องรักษาสผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถอ้างสิทธิและ

เสรีภาพในทะเลตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งสามารถปกป้องสิทธิของคนในชาติที่ออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือสามารถนำข้อพิพาทในระหว่างรัฐภาคีอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วยกันขึ้นสู่การพิจารณาของศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (International Tribunal on the Law of the Sea) เพื่อให้พิจารณาตัดสินระงับข้อพิพาทระหว่างกันได้ ทำให้ประเทศไทยสามารถเรียกร้องความเป็นธรรมในฐานะภาคี (Party) ได้อย่างเต็มที่ เช่น ใช้สิทธิเรียกร้องความเป็นธรรมจากศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ในกรณีทางการมาเลเซียใช้อาวุธปืนยิงเรือประมงไทย ซึ่งถือว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 73 ของอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังกล่าวอย่างยิ่ง แต่ในทางปฏิบัติ ประเทศไทยไม่สามารถฟ้องร้องรัฐบาลมาเลเซียต่อศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศได้ เพราะประเทศไทยยังมิได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว ในขณะที่ประเทศมาเลเซียมีสถานะเป็น “ภาคี” แล้วตั้งแต่ปี 1996 จึงส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบประเทศมาเลเซียเป็นอย่างยิ่ง

4.3.4 หลังจากที่เข้าเป็นภาคีแล้ว ประเทศไทยสามารถนำหลักปฏิบัติระหว่างประเทศ ตลอดจนสิทธิ หน้าที่ เขตอำนาจ และบทบาทของรัฐตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มาใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล เพื่อเป็นกรอบนโยบายแห่งรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อเร่งฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางทะเลและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำและความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลของไทยทั้งด้านอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน

4.3.5 ในประเด็นการพัฒนาการของกฎหมายทางทะเลของไทยนั้น เนื่องจากอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ที่ทั่วโลกให้การรับรองและยอมรับมากกว่า 145 ประเทศทั่วโลก จึงถือว่าเป็นกฎหมายแม่บททางทะเลของโลกที่ได้วางหลักการสำคัญๆ ทางทะเลไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้รัฐต่างๆ ทั่วโลกได้มีการประชุมเพื่อเจรจาทำความเข้าใจความตกลงระหว่างรัฐต่างๆ ทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาคและระดับชาติแล้วแต่กรณี ดังนั้น เมื่อไทยยังมีสถานะเป็นเพียงรัฐที่ลงนามรับรองการเกิดขึ้นของอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ในปี 1982 ดังกล่าวข้างต้น ทำให้อนุสัญญาฯ มีผลผูกพันไทยว่า “ไทยจะต้องไม่ปฏิบัติกรใดให้เป็นการขัดหรือแย้งต่อเจตนารมณ์หลักของอนุสัญญาฯ” ซึ่งเป็นพันธกรณีที่ผูกพันไทยนับจากปี 1982 (2525) เป็นต้นมา ประกอบกับประเทศไทยได้มีพระบรมราชโองการประกาศเขตไหล่ทวีป และเขตเศรษฐกิจจำเพาะของไทยขึ้น รวม 2 ฉบับ ในปี 2525 โดยบทบัญญัติของพระบรมราชโองการดังกล่าว ได้สะท้อนขอบเขตและหลักการของเขตไหล่ทวีปและเขตเศรษฐกิจจำเพาะในอนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 มาบัญญัติไว้เพื่อให้ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยในกิจกรรมทางทะเลต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ตามที่อนุสัญญาฯ กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 บัญญัติให้สิทธิอธิปไตยแก่รัฐประเภทต่างๆ ไว้

4.3.6 จากพันธกรณีที่กล่าวมาในข้อ 4.1.2.2 ประเทศไทยจึงควรใช้ประกาศดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นในการจัดทำกรอบนโยบายทางทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติให้เป็นรูปธรรม เมื่อกรอบนโยบายได้รับการจัดทำเสร็จแล้ว จึงควรต้องเริ่มจัดทำกรอบด้านกฎหมายทางทะเลเพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมทางทะเลทั้งหมด (All Marine Activities) ที่เกิดขึ้นภายในน่านน้ำไทย ซึ่งประกอบด้วยน่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง และเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

4.3.7 ในการจัดทำกรอบนโยบายและกรอบด้านกฎหมายทางทะเลของไทย ควรมีการจัดตั้งสำนักงานอิสระขึ้นอย่างน้อยหนึ่งแห่ง โดยให้ทำหน้าที่หลักในการประสานแผนปฏิบัติการต่างๆ เพื่อช่วยทำให้นโยบายที่กำหนดไว้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนทำหน้าที่กำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามปฏิบัติการดังกล่าวให้บรรลุ ทำหน้าที่วิเคราะห์ผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และสิ่งแวดล้อม อันอาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการต่างๆ ดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานอิสระดังกล่าวควรอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีหรือ

คณะรัฐมนตรีโดยตรง โดยมีต้องอยู่ภายใต้กระทรวง ทบวง กรมใดโดยเฉพาะ เพื่อหลีกเลี่ยงการมองภาพทางทะเลแบบเป็นส่วนๆ ทั้งนี้ สำนักงานอิสระอาจประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการต่างๆ ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมทางทะเลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานอิสระดังกล่าวจะทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทางทะเลในองค์รวม คือมองทะเลเป็นหนึ่งเดียว เมื่อมียุทธศาสตร์แล้วก็จะผลักดันให้เกิดแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยกิจกรรมทางทะเล ทั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดหน่วยราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบอาจจะเป็นหน่วยราชการเดียวหรือมากกว่าหนึ่งที่จะร่วมกันรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติแห่งชาติ ซึ่งจะได้รับการจัดทำร่วมกันของผู้แทนส่วนราชการเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันแบบบูรณาการ อันจะช่วยลดการซ้ำซ้อนของการดำเนินการ ลดการซ้ำซ้อนของการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย (Law Enforcement)

4.3.8 การพัฒนารอบด้านกฎหมายทางทะเล เห็นว่านอกจากการเร่งเข้าเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 โดยเร็วแล้ว รัฐบาลควรเร่งจัดตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาถึงความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่ให้อำนาจดังกล่าว ความซ้ำซ้อนของการใช้อำนาจ ความไม่ครอบคลุมของบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับกิจกรรมทางทะเลและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนากฎหมายทางทะเลทั้งหมดโดยเร็ว เพื่อเร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาด่วน หรือกล่าวโดยย่อคือ เร่งสังคายนากฎหมายทางทะเลโดยเร็ว และอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายสามารถเป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ทางทะเลเป็นไปอย่างยั่งยืนจนอนุชนรุ่นหลังสามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว

ทั้งนี้ โครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน ได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุดดังกล่าวผ่านร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ... ดังภาคผนวก ง

4.3.9 ควรเร่งจัดทำกฎหมายกลางว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ เขตอำนาจของรัฐในอาณาเขตทางทะเลต่างๆ เพื่อกำหนดให้มีกฎหมายในการส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ทางทะเลและกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันเป็นการแก้ไขปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกัน และกำหนดสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของประเทศไทยทางทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางทะเลตามที่กฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้ให้เกิดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งโครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล พ.ศ. ... ดังภาคผนวก จ

บทที่ 5

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

จากการศึกษาวิจัยพบว่าปัจจุบันประเทศไทยมีมูลค่าผลประโยชน์ทางทะเลในทุกมิติอยู่เป็นจำนวนมากไม่น้อยกว่า 7.4 ล้านล้านบาท แต่ผลประโยชน์จำนวนนี้อยู่ในมือของคนไทยไม่ถึง 30 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือเป็นของคนต่างชาติ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากทะเลไทย ทั้งนี้เพราะประเทศไทยไม่มีนโยบายในการบริหารจัดการเรื่องการใช้ทะเลในภาพรวมที่เหมาะสม นอกจากนี้สถานการณ์ของทะเลไทยทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณก็ไม่มี ความสมบูรณ์เหมือนอย่างในอดีต ยิ่งไปกว่านั้น สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันทั้งในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีมาตรการเร่งด่วนที่จะสามารถใช้ แก้ไข หรือ ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทะเลซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญได้อย่างคุ้มค่าสูงสุด

โครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน จึงได้สรุป ลักษณะปัญหาโดยรวมของการใช้ทะเลในมิติต่างๆ นำมาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการที่น่าจะเป็นไปได้เพื่อแก้ไขปัญหา โดยอยู่ในรูปของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้นำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

5.1 ปัญหาและอุปสรรคของการใช้ทะเลในภาพรวม

แม้ว่าผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของไทยจะมีอยู่มาก แต่ในความเป็นจริงประเทศไทยสูญเสีย ผลประโยชน์อันพึงจะได้รับไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก 1) ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดแต่ใช้อย่างขาดการ จัดการที่ดีส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมและหมดไปของทรัพยากรธรรมชาติ ผู้เชี่ยวชาญคาดว่ามูลค่าการสูญเสีย ผลประโยชน์ทางทะเลในปัจจุบัน เช่น การสูญเสียพันธุ์ของสัตว์และพืชทะเล เป็นต้น มีมากกว่ามูลค่าการใช้หลายเท่า 2) ขาดองค์ความรู้ที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล เช่น วิทยาศาสตร์ทางทะเล การ บริหารจัดการทรัพยากรประมงในน่านน้ำไทย การประมงนอกน่านน้ำไทย กิจกรรมทางทะเล การขนส่งทางน้ำและ พาณิชยนาวี เป็นต้น 3) กฎข้อบังคับในระดับภูมิภาค หรือระดับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยที่ประเทศไทยยังไม่ได้ เตรียมพร้อมที่จะรับมือ 4) ประชาชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลยังขาดโอกาสในการเข้าถึงการบริหารจัดการทรัพยากรทาง ทะเลแบบบูรณาการ และที่สำคัญ คือ 5) **ภาครัฐขาดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการผลประโยชน์ ชาติดังกล่าวในภาพรวม** ซึ่งทำให้การบริหารจัดการทะเลที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จ

5.1.1 ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัดแต่ใช้อย่างขาดการจัดการที่ดีส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมและหมดไป ของทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรบางอย่างอาจเติบโตหรือเพิ่มจำนวนขึ้นมาแทนที่ได้ (ทรัพยากรคืนรูป; renewable resources) แต่ บางอย่างเมื่อใช้หมดแล้วก็หมดเลย (ทรัพยากรไม่คืนรูป; non-renewable resources) ในขณะที่ทุกวันนี้ผู้ใช้ทะเลมี จำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งทำให้รูปแบบของความต้องการใช้ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีความหลากหลายและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ลดลงทั้งปริมาณและคุณภาพ เกิดความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังเกิดการจัดสรรการใช้ทรัพยากร

อย่างไม่เป็นธรรม เกิดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ในหลายพื้นที่ ทั้งคนในพื้นที่เดียวกันแย่งกันใช้ทรัพยากร หรือ ถูกกลุ่มบุคคลจากต่างถิ่นเข้าไปใช้ มีระบบการใช้แบบมีใครยาวสาวได้สาวเอา ไม่ได้คำนึงถึงข้อจำกัดของตัวทรัพยากร จนบางครั้งทำให้สูญเสียโอกาสที่จะได้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ผู้ใช้ทรัพยากรที่เป็นคนในท้องถิ่นบริเวณชายฝั่งทะเลส่วนใหญ่มักสูญเสียโอกาสที่จะเข้าใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในอาณาบริเวณของตน ซึ่งอาจเนื่องมาจากการไม่ได้รับทราบข่าวสาร หรือความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและวิทยาการในการนำเอาทรัพยากรไปใช้เพียงพอหรือเท่าเทียมกับผู้ประกอบกิจการจากภายนอก

ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากภาครัฐขาดกลไกระดับชาติที่จะทำหน้าที่ประสานงานระหว่างองค์กรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ให้เป็นไปอย่างสอดคล้องกันและเป็นธรรมแก่ทุกภาคส่วนในสังคม

5.1.2 ขาดองค์ความรู้ที่มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล เช่น วิทยาศาสตร์ทางทะเล การบริหารจัดการทรัพยากรประมงในน่านน้ำไทย การประมงนอกน่านน้ำไทย กิจกรรมทางทะเล การขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี เป็นต้น

การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล และศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทางทะเลยังมีอยู่น้อยมาก และที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบันก็มักเป็นการดำเนินการในพื้นที่ใกล้ชายฝั่ง ยังไม่สามารถสร้างนักวิทยาศาสตร์และองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเลได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งสาเหตุหนึ่งคือ การขาดการสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัย และการมีตำแหน่งรองรับที่มั่นคง ส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจและโอกาสในการใช้ประโยชน์จากทะเลของประเทศไทยลดลง ทั้งๆ ที่ประเทศไทยมีสิทธิในการใช้ประโยชน์ทั้งจากน่านน้ำภายใน น่านน้ำอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ทะเลหลวง และยังรวมถึงน่านน้ำของประเทศอื่นๆ ที่สามารถทำข้อตกลงกันได้

นอกจากนี้ บุคลากรที่มีทักษะ และความรู้ ในด้านการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ท่าเรือ การเดินเรือ ระบบโลจิสติกส์ และการสร้างโครงข่ายการขนส่งทางทะเลของประเทศไทย ก็ยังมีอยู่น้อยมาก ทำให้กองเรือไทยไม่มีความเข้มแข็ง ธุรกิจพาณิชยนาวีในปัจจุบันส่วนใหญ่มีเจ้าของเป็นชาวต่างชาติ ทำให้ผลประโยชน์จากการใช้บริการทางทะเล (การขนส่งทางทะเล) ของประเทศไทยตกอยู่ในมือของคนไทยเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์

5.1.3 กฎข้อบังคับในระดับภูมิภาค หรือระดับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไป โดยที่ประเทศไทยยังไม่ได้เตรียมพร้อมที่จะรับมือ

การที่ประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายแบบ Civil Law เป็นสาเหตุที่ทำให้รัฐธรรมนูญบัญญัติให้การเข้าเป็นภาคีสถิติสัญญาใดไม่ว่าจะเป็นแบบทวิภาคี (bilateral) หรือพหุภาคี (multilateral) หากต้องตรากฎหมายภายในเพื่อรองรับตามสนธิสัญญานั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้มีผลผูกพันต่อรัฐสภาที่ต้องให้ความเห็นชอบเมื่อรัฐบาลเสนอกฎหมายต่อรัฐสภา และตราเป็นกฎหมายใช้บังคับต่อไปอันทำให้รัฐบาลมีเครื่องมือในการปกครองประเทศตอบสนองต่อพันธกรณีที่ได้ทำสนธิสัญญาไว้ได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 บัญญัติไว้ในมาตรา 190) .และในการจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ก็เช่นเดียวกัน

บรรดากฎหมายภายในของไทยที่เกี่ยวข้องกับทะเลทั้งหมดมีกฎหมายที่สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 เพียงไม่กี่ฉบับ และในจำนวนไม่กี่ฉบับนั้นก็มิได้สอดคล้องไปเสียทั้งหมด ดังนั้น หากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้โดยการให้สัตยาบัน (ratification) ประเทศไทย

จะต้องแก้ไขกฎหมายภายในจำนวนมาก รวมทั้งต้องตรากฎหมายขึ้นใหม่หลายฉบับ อาทิ กฎหมายรองรับสถานะขององค์กรตามอนุสัญญา (องค์กรแสวงประโยชน์จากมรดกร่วมกันของมนุษยชาติที่อยู่ในใต้พื้นดินท้องทะเลหรือพื้นดินท้องทะเล หรือองค์กรรับข้อพิพาทใดๆ เกี่ยวกับการใช้และตีความอนุสัญญา) หรือกฎหมายรองรับการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล หรือกฎหมายรองรับการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลโดยเฉพาะที่อยู่นอกทะเลอาณาเขต จากปัญหาทางด้านกฎหมายนี้เองที่ส่งผลให้รัฐบาลใดที่ประสงค์จะให้สัตยาบันอนุสัญญานี้จะต้องสามารถอธิบายต่อรัฐสภาได้ว่า จะต้องตรากฎหมายภายในใดบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือตราขึ้นใหม่ รวมทั้งต้องอธิบายได้ว่า ไทยจะได้ประโยชน์จากอนุสัญญานี้อย่างไรบ้าง และต้องเสียประโยชน์หรือไม่ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จำเป็นว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานานาชาติต่างๆ จนบางครั้งทำให้กฎหมายภายในของประเทศไทยดูจะล้าสมัยไม่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

5.1.4 ประชาชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลยังขาดโอกาสในการเข้าถึงการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลแบบบูรณาการ

ประชาชนในประเทศไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงอาณาเขตทางทะเล ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 320,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทางบกที่มีอยู่ประมาณ 513,000 ตารางกิโลเมตร ส่งผลให้คนไทยสูญเสียโอกาสที่เกิดจากผลประโยชน์ทางทะเล ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึกเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติทางทะเล และส่งผลให้ไม่มีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ชาติทางทะเล

5.1.5 ขาดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเล

ส่งผลให้ภาครัฐ ขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเลร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการแบบองค์รวมได้ทั้งในส่วนของนโยบายและองค์กร/หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ความไม่พร้อมในระบบการขนส่งสินค้าทางทะเล และบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวี การเดินเรือ ซึ่งทำให้สูญเสียโอกาสในการใช้ ควบคุม หรือรักษาผลประโยชน์ชาติทางทะเลที่ควรจะได้รับ ในขณะที่การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างไม่สอดคล้องกัน ประเทศไทยจึงสมควรกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ในอนาคตผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศไทยจะยิ่งมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังมีภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการใช้ทะเลของประเทศไทยอยู่หลายประการ ทั้งจากภัยทางทหาร และภัยอื่นๆ โดยเฉพาะการก่อการร้ายในทะเล การกระทำอันเป็นโจรสลัด และ ภัยธรรมชาติต่างๆ ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องสร้างนโยบายแห่งชาติขึ้นเพื่อเกื้อหนุนการดำเนินงานต่างๆ ในการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติที่เกิดจากการใช้ทะเลน่านน้ำไทยอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ทั้งนี้จะต้องได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

จากการศึกษาวิจัยของโครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน ซึ่งได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่มีอยู่ (ข้อมูลทุติยภูมิ) ประกอบกับการประชุมระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับการใช้ทะเลในทุกมิติอย่างครบถ้วน ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ น่าจะมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของไทยต้องถูกใช้อย่างถูกหลักสมุทรภิบาล⁴⁰² เพื่อให้ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลมีให้คนไทยใช้ได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน ดังนี้

5.2.1 จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติทางทะเลในทุกมิติอย่างเป็นระบบที่สอดคล้องกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

ประเทศไทยจะต้องจัดทำกรอบนโยบาย และยุทธศาสตร์ระดับชาติเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติทางทะเลเพื่อรักษาสถาปัตยกรรมของชาติให้เป็นรูปธรรม เมื่อกรอบนโยบายได้รับการจัดทำเสร็จแล้วก็ต้องเริ่มจัดทำกรอบด้านกฎหมายทางทะเลเพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมทางทะเลทั้งหมดที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วยชายฝั่งและน่านน้ำภายในทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง ไหล่ทวีป เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และทะเลหลวง ได้แก่

- การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- การบริหารจัดการทรัพยากรประมงพื้นบ้าน ประมงในน่านน้ำ และประมงนอกน่านน้ำ
- การบริหารจัดการทรัพยากรแร่ธาตุ และพลังงาน
- การคมนาคม การขนส่งทางทะเล และพาณิชย์นาวี
- การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- การปกป้องอธิปไตย และความมั่นคงของชาติทางทะเล

นอกจากนี้ ควรจะต้องมีการเสริมสร้างกำลังอำนาจของชาติที่เรียกว่า สมุทธานุภาพให้อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ โดยจะต้องมีการพัฒนาทั้งในส่วนขององค์ประกอบที่เสริมสร้างความมั่งคั่ง คือ กำลังอำนาจทางทะเล และองค์ประกอบที่เป็นส่วนป้องกันกำลังอำนาจทางทะเลดังกล่าว คือ กำลังทางเรือ

5.2.2 ผนึกกำลังจิตสำนึกสาธารณะเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติทางทะเลในทุกมิติให้กับกลุ่มคนทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรม

ดำเนินการประชาสัมพันธ์ และสร้างสื่อความรู้เกี่ยวกับอาณาเขตและผลประโยชน์ชาติทางทะเล เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเล เน้นให้ภาคประชาชนรู้จักคิด

⁴⁰² สมุทรภิบาล มาจากคำว่า สมุทร ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 แปลว่า ทะเลเล็ก (ส.; ป. สมุทร) รวมกับคำว่า อภิบาล ซึ่งแปลว่า บำรุงรักษา, ปกครอง รวมแล้วหมายถึง การบำรุงทะเลให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น แทนการมุ่งเพื่อใช้ทรัพยากรทางทะเลแต่เพียงด้านเดียว เสนอโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์ ที่ปรึกษาสมาคมวิทยาศาสตร์ทางทะเลแห่งประเทศไทยและที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของโครงการฯ

วางแผน และปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อตนเอง อันจะทำให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะเกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติทางทะเลใน
ทุกมิติร่วมกัน เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

5.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยอย่างบูรณาการที่ครอบคลุมทุกมิติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในด้านต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ทาง
ทะเล การบริหารจัดการประมงอย่างรับผิดชอบในน่านน้ำไทย การประมงนอกน่านน้ำไทย กิจการทางทะเล การขนส่ง
ทางน้ำและพาณิชย์นาวี กฎหมายระหว่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งต้องศึกษาทั้งในเชิงวิชาการเพื่อให้ได้องค์ความรู้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของผลประโยชน์ทางทะเลที่มองไม่เห็น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการจัดการ และงานวิจัย
ในเชิงนโยบาย เพื่อให้หาแนวทางการบริหารจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเลที่ดีที่สุด

มีกลไกการผลักดันที่สำคัญ คือ การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติเพื่อกำหนดทิศทางการศึกษาวิจัย
ด้านผลประโยชน์ชาติทางทะเล เพื่อเป็นกรอบให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการ
ศึกษาวิจัย และการเพิ่มอัตราการจ้างงานในสาขาที่มีความสำคัญต่อการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

5.2.4 ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการเรื่องการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมาย ทะเล ค.ศ. 1982 (ลงนามรับรองไว้ตั้งแต่ ค.ศ. 1982 (2525)) เพื่อสร้างโอกาสที่จะสงวน รักษา และ ปกป้องสิทธิที่พึงมีพึงได้จากการใช้ทะเลของคนในชาติ

การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 จะมีผลดีต่อประเทศไทย เช่น จะช่วยให้สามารถปกป้อง
รักษารักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถอ้างสิทธิและเสรีภาพในทะเลตามที่
กฎหมายบัญญัติไว้ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งสามารถปกป้องสิทธิของคนในชาติที่ออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำได้อย่าง
เต็มที่ กล่าวคือสามารถนำข้อพิพาทในระหว่างรัฐภาคีอนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ด้วยการขึ้นสู่การ
พิจารณาของศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ (International Tribunal on the Law of the Sea) เพื่อให้พิจารณา
ตัดสินระงับข้อพิพาทระหว่างกันได้ ทำให้ประเทศไทยสามารถเรียกร้องความเป็นธรรมในฐานะภาคีได้อย่างเต็มที่ เช่น
ใช้สิทธิเรียกร้องความเป็นธรรมจากศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศ ในกรณีทางการมาเลเซียใช้อาวุธปืนยิง
เรือประมงไทย ซึ่งถือว่าการขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 73 ของอนุสัญญา กฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 ดังกล่าวอย่าง
ยิ่ง แต่ในทางปฏิบัติประเทศไทยไม่สามารถฟ้องร้องรัฐบาลมาเลเซียต่อศาลกฎหมายทะเลระหว่างประเทศได้ เพราะ
ประเทศไทยยังมิได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว ในขณะที่ประเทศมาเลเซียมีสถานะเป็น “ภาคี” แล้วตั้งแต่ปี 1996
จึงส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบประเทศมาเลเซียเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ หลังจากที่เข้าเป็นภาคีแล้วทำให้ประเทศไทยต้องนำหลักปฏิบัติระหว่างประเทศ ตลอดจนสิทธิ
หน้าที่ เขตอำนาจ และบทบาทของรัฐตามบทบัญญัติของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982
มาใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล เพื่อเป็นกรอบนโยบาย
แห่งรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อเร่งฟื้นฟู
สภาพแวดล้อมทางทะเล และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำและความหลากหลายทางชีวภาพในทะเลของ
ไทยทั้งด้านอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน

อนึ่ง การรับรองสนธิสัญญานั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้มีผลผูกพันต่อรัฐสภา
ที่ต้องให้ความเห็นชอบเมื่อรัฐบาลเสนอกฎหมายต่อรัฐสภา และตราเป็นกฎหมายใช้บังคับต่อไป ทั้งนี้ แม้ประเทศไทย
จะยังไม่ให้สัตยาบันอนุสัญญา ก็ตาม ก็ควรเร่งดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษา

ถึงความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่ให้อำนาจดังกล่าว ความซ้ำซ้อนของการใช้อำนาจ ความไม่ครอบคลุมของบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับกิจกรรมทางทะเลและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนากฎหมายทางทะเลทั้งหมดโดยเร็ว และเร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาโดยด่วน หรือกล่าวโดยรวม คือ เร่งสังคายนากฎหมายทางทะเลโดยเร็ว และอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายสามารถเป็นเครื่องมือในการคุ้มครอง ดูแลและรักษาผลประโยชน์ทางทะเลให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

โดยที่การสังคายนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับทะเลมีจำนวนมาก อาจทำให้เกิดความล่าช้าได้ภายใต้ระบบการตรากฎหมายของไทย ดังนั้น ในระหว่างการสังคายนาควรเร่งจัดทำกฎหมายกลางเพื่อคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ที่ประเทศไทยพึงมีและทำให้ไทยมีเขตอำนาจของรัฐในทะเลต่างๆ ที่อยู่นอกทะเลอาณาเขตอันเป็นการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายไปพลางก่อน และเมื่อการสังคายนากฎหมายในแต่ละฉบับเสร็จสิ้นลงก็อาจยกเลิกกฎหมายกลางคงไว้แต่เพียงกฎหมายจัดตั้งสำนักงานอิสระ เพื่อแก้ไขปัญหามาในทางปฏิบัติดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

คณะทำงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเลของโครงการสถานการณ์ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน ได้ศึกษาบทพจนมุ่มมองด้านกฎหมายทั้งกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเลไว้ค่อนข้างละเอียด ดังรายงานในบทที่ 4

5.2.5 จัดตั้งคณะทำงานในลักษณะคณะกรรมการระดับชาติ หรือ คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Board) หรือ ในชื่ออื่นๆ เพื่อทำหน้าที่หลักในการเป็นหน่วยประมวลความรู้ (Think Tank) โดยคณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าวต้องมีความคล่องตัวในการดำเนินการเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้

คณะกรรมการระดับชาติและหน่วยงานกลาง นี้จะทำหน้าที่หลักในการรวบรวมและประมวลความรู้ (Think Tank) พร้อมทั้งเสนอแนะเชิงนโยบายที่จะทำให้เกิดการบริหารจัดการใช้ทะเลไทยอย่างสมดุล พอเพียง และยั่งยืนต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ (Advisory Board) ทั้งนี้ คณะกรรมการและหน่วยงานดังกล่าวไม่ควรอยู่ภายใต้หน่วยงานใด โดยเฉพาะเพื่อหลีกเลี่ยงการมองภาพทะเลเป็นส่วนๆ อย่างไรก็ตามอาจประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการต่างๆ ที่มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรมทางทะเลหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการและหน่วยงานดังกล่าวจะทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทางทะเลในองครักษ์ คือมองทะเลเป็นหนึ่งเดียว เมื่อมียุทธศาสตร์แล้วก็จะผลักดันให้เกิดแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยกิจกรรมทางทะเล โดยจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการกำหนดหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ (อาจมากกว่าหนึ่งแห่งก็ได้) เพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการแห่งชาติ ซึ่งจะได้รับการจัดทำร่วมกันของผู้แทนส่วนราชการ เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันแบบบูรณาการ อันจะช่วยลดการซ้ำซ้อนของการดำเนินการ และลดการซ้ำซ้อนของการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

บทที่ 6

การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องในอนาคต

การศึกษาศถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน เป็น การศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับมิติทางทะเลต่างๆ เช่น มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติ พาณิชนาวิ การท่องเที่ยวทางทะเล และมิติสิ่งแวดล้อมทางทะเล นอกจากนี้ได้รวบรวมข้อมูลมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล จากข้อมูลทุติยภูมิ และได้ระดมความคิดเห็นจากคณะที่ปรึกษาและคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญครอบคลุมทุกมิติ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวม วิเคราะห์และนำมาสรุป มีความจำเป็นอย่างมากต่อการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การใช้ทะเล แต่ข้อมูลที่น่ามาศึกษาบางส่วนที่บกพร่อง เนื่องจากยังขาดงานวิจัยที่ จำเป็นต่อการจัดทำนโยบายในการบริหารจัดการการใช้ทะเล นอกจากนี้งานวิจัยที่มีอยู่บางส่วนก็ไม่ทันต่อ สถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้นำมาใช้ประโยชน์ได้ไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นโครงการฯ จึงเห็นควรนำเสนอหัวข้องานวิจัย ที่น่าจะต้องมีการศึกษาและวิจัยเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิจัยที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว นำไปเป็นประเด็นในการศึกษาและวิจัยต่อไป ซึ่งจะสอดคล้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายเกี่ยวกับการ ศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ทางทะเล และเรื่องที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอเชิงนโยบายในบทที่ 5 โดยหัวข้องานวิจัยที่จะ นำเสนอในบทนี้ถูกจัดแบ่งออกตามมิติของการศึกษาของโครงการตั้งแต่แรกเริ่มมา ได้แก่ มิติทรัพยากรธรรมชาติ มิติ กิจกรรม และมิติผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และมิติด้านกฎหมาย รวมทั้งงานวิจัยในประเด็นอื่นๆ ดังนี้

6.1 มิติทรัพยากรธรรมชาติ

6.1.1 เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ควรจะ ให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชนิดพันธุ์สัตว์และพืชที่เคยมีชีวิต หรือ ใกล้สูญพันธุ์ หรือ มีแนวโน้มจะสูญพันธุ์ พร้อมทั้ง ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของชนิดพันธุ์นั้นๆ เช่น มูลค่าจากการใช้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมูลค่า จากการที่จะอนุรักษ์ไว้เพื่ออนาคต เป็นต้น เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นสถิติที่จะใช้อ้างอิงได้ชัดเจนถึงความสูญเสียที่ เกิดขึ้นจากการไม่มีนโยบายในการบริหารจัดการธรรมชาติ

6.1.2 การจะคิดมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลได้ใช้หลักการคิดมูลค่าเศรษฐศาสตร์โดยรวม ซึ่งมี สัดส่วนของมูลค่าที่ไม่ได้ใช้ (Non-Use Value) รวมอยู่ด้วย แต่การศึกษาเรื่องทรัพยากรทางทะเลที่ผ่านมา ยังมิ มีการศึกษาในเรื่องนี้ไม่มากนัก ทำให้มูลค่าของทรัพยากรทางทะเลที่ได้มีค่าไม่ถูกต้องตามที่ควรจะเป็น จึงควรมี การศึกษาเรื่องการประเมินมูลค่าที่ไม่ได้ใช้ทรัพยากรทางทะเลชนิดนั้นๆ โดยละเอียด

6.1.3 ควรมีการประเมินสถานะทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดเป็นรายปี เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของทรัพยากรทั้งในอดีตและปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการคาดการณ์ สถานการณ์ของทรัพยากรในอนาคตได้ ในกรณีที่ทรัพยากรอยู่ในขั้นวิกฤติ นักวางแผนจะได้มีแผนรองรับการจัดการ ได้ทันต่อเหตุการณ์

6.1.4 ควรมีการสำรวจวิจัยทางทะเลให้ครอบคลุมทุกสาขาทางด้านทะเล เช่น ด้านกายภาพ (Physical) เคมี (Chemical) ธรณีวิทยาทางทะเล (Geological Oceanography) สังคม (Social) การจัดการ (Management)

และควรศึกษาแบบสหสาขาวิชา จะทำให้เกิดการผสมผสานของงานวิจัย ให้นักวิจัยไม่มองงานศึกษาแต่เพียงด้านเดียว และไม่ควรจำกัดเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการศึกษาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรลงไปสำรวจในพื้นที่สนามด้วย เพื่อให้ผู้วิจัยเข้าใจสภาพพื้นที่ศึกษาอย่างแท้จริง

6.2 มิติกิจกรรมการใช้ทะเล

6.2.1 เนื่องจากการดำเนินโครงการนี้มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาดำเนินงาน จึงมีการศึกษามิติทางทะเล หลักๆ เพียง 4 มิติ ผลการศึกษาที่ได้อาจยังไม่ครอบคลุมมิติการใช้ทะเลทั้งหมดอย่างแท้จริง จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในมิติอื่นๆ นอกเหนือจากมิติที่กล่าวมา เช่น มิติข้อมูลข่าวสาร (Information) มิติด้านการจัดการ (Management) มิติงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล (Marine Science Research) ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation) และมิติความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security)

6.2.2 จากการศึกษาพบว่า มูลค่าจากการใช้ทะเลมีมากกว่ามูลค่าของทรัพยากร โดยเฉพาะการใช้ทะเลด้านพาณิชยกรรมที่มีมูลค่าสูงถึง 6.12 ล้านล้านบาท แต่ข้อมูลค่าดังกล่าวไม่ชัดเจนนักว่าเป็นมูลค่าที่แท้จริงหรือไม่ เพราะมูลค่านี้อาจจะรวมมูลค่าจากการขนส่งและค่าบริการทางบกด้วย ซึ่งไม่เป็นมูลค่าจากการขนส่งทางทะเลที่แท้จริง จึงควรศึกษาและวิจัยมูลค่าจากพาณิชยกรรมให้มีความชัดเจน เพื่อใช้อ้างอิงมูลค่าผลประโยชน์ชาติทางทะเลได้อย่างถูกต้องมากขึ้น

6.2.3 นักธุรกิจและประชาชนที่ประกอบกิจการบริเวณชายฝั่งและทะเล เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว การขนส่งทางทะเล แพปลา การทำการประมง เป็นต้น จะมีความใกล้ชิด และทราบถึงสถานะของทรัพยากรในบริเวณที่ตนใช้ประโยชน์มากที่สุด แต่เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในการดูแล จัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้อยมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาถึงความต้องการและแรงจูงใจให้บุคคลเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วย จะเป็นประโยชน์หรือเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่างๆ สามารถสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะทำให้ระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด

6.3 มิติผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล

6.3.1 เนื่องจากกิจกรรมการใช้ทะเลในหลายๆ ด้านส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จึงควรประเมินและศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมทางทะเลประเภทต่างๆ โดยศึกษาออกมาเป็นมูลค่าการสูญเสียที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมและระบบการจัดการที่มีความบกพร่อง เพราะข้อมูลนี้จะช่วยสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใส่ใจในระบบการจัดการให้ดีขึ้น

6.3.2 การดำเนินโครงการก่อสร้างต่างๆ บริเวณชายฝั่งทะเลหรือในทะเล เช่น ท่าเทียบเรือ การวางปะการังเทียม และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ในทะเล ควรจะมีการศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ท้องทะเล กระแสน้ำ และ

ทิศทางของคลื่นลมในแต่ละฤดูกาลเสียก่อน เพราะสิ่งเหล่านี้เมื่อสร้างขึ้นแล้วอาจจะไปขัดขวางลักษณะทางสมุทรศาสตร์ของทะเลจนเกิดปัญหาต่างๆ เช่น การกัดเซาะชายฝั่ง การตกทับถมของตะกอน เป็นต้น

6.3.3 การใช้ประโยชน์จากทะเลในอาณาเขตทางทะเลมีหลากหลายและกระจัดกระจาย ได้แก่ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และพื้นที่พัฒนาร่วม แต่ไม่มีแผนที่แสดงและระบุชัดเจนว่าในแต่ละบริเวณมีกิจกรรมอะไรบ้าง จึงยากแก่การจัดระบบ ดูแล จัดการทรัพยากรและกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระเบียบกฎหมาย จึงควรมีการศึกษา ประเมินศักยภาพ และติดตามการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรและการใช้ทะเลในอาณาเขตทางทะเลต่างๆ เพื่อให้ผู้จัดการและนักวางแผนมองเห็นภาพการใช้และความพอเพียงของทรัพยากรที่มีในปัจจุบัน และเพื่อเป็นแนวทางในการวางนโยบายการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.4 มิติด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเล

6.4.1 จากการศึกษาวิเคราะห์ของทีมวิจัยด้านกฎหมายของโครงการฯ พบว่ากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางทะเลและการใช้ทะเลหลายฉบับจำเป็นต้องมีการศึกษาและเตรียมการเพื่อปรับปรุงให้ทันกับยุคสมัยปัจจุบัน และสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศต่างๆ ที่ประเทศไทยได้มีการลงนามเข้าเป็นภาคีไว้ ซึ่งแม้การปรับเปลี่ยนด้านกฎหมายเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก แต่ถ้าพิจารณาแล้วก็เห็นความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอย่างยิ่ง

6.4.2 นอกจากกฎหมายภายในแล้ว ข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ทั้งส่วนภูมิภาคและต่างภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและการใช้ทะเลก็เป็นเรื่องประเทศไทยจำเป็นต้องศึกษาให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะได้สงวนและรักษาสีน้ำผึ้งที่มีพึงได้ของประเทศไว้ ทั้งยังเพื่อยกระดับและปรับปรุงสภาพของประเทศไทยให้มีศักดิ์และเกียรติไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ ด้วย

6.5 งานวิจัยในประเด็นอื่นๆ

6.5.1 เนื่องจากการศึกษาวิจัยของโครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืนในประเด็นเรื่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเลยังมีความไม่ชัดเจนอยู่มาก ดังนั้น ประเด็นเรื่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงยังเป็นเรื่องที่ควรมีการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น เพื่อจะได้วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแต่ละหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการบริหารจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลอย่างมาก

6.5.2 พัฒนาระบบข้อมูลทางทะเลให้เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ สร้างมาตรฐานของข้อมูลให้เป็นที่ยอมรับทั้งในเรื่องความถูกต้องและความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจสามารถนำข้อมูลและองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง

อนึ่ง ในการศึกษาวิจัยเหล่านี้ควรมุ่งเน้นที่วัตถุประสงค์หลักๆ 2 ข้อ คือ

1) เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสมุทรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทางทะเล และกิจการทางทะเลที่เกี่ยวข้องต่างๆ อย่างครอบคลุมและครบถ้วน พร้อมทั้งรวมสร้างฐานข้อมูลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังเป็นการเผยแพร่ไปสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง

2) เพื่อใช้ประกอบการจัดทำนโยบายในการบริหารจัดการการใช้ทะเลได้อย่างเหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ของประเทศและของโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติที่ควรจะเป็นสำหรับการศึกษาวิจัย ก็คงไม่แตกต่างจากการจัดการเรื่องอื่นๆ คือ ต้องมีการบูรณาการระหว่างองค์กร/หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรส่งเสริมงานวิจัยให้เกิดขึ้นในชุมชน หรือในพื้นที่บริเวณชายฝั่งอย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะเป็นการสร้างเสริมความรู้ที่เหมาะสมที่ควรให้กับคนในชุมชนซึ่งเป็นคนใช้ประโยชน์ทะเลโดยตรงแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของทะเล รู้จักหวงแหนและช่วยกันรักษาแหล่งทำมาหากินนี้ไว้จนเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความสำนึก และความต้องการที่จะบริหารจัดการทรัพยากรของตนอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

บทที่ 7

ระบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ ในประเทศไทยถือเป็นผลประโยชน์หลักของประเทศ ซึ่งการใช้ประโยชน์ทางทะเลก็เป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่างๆ ของประเทศ มีมูลค่าโดยรวมของการใช้ประโยชน์นี้ไม่ต่ำกว่า 7.4 ล้านล้านบาท ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้มาจากกิจกรรมต่างๆ เช่น การขนส่งและพาณิชย์นาวี การประมง ทรัพยากรแร่ธาตุ การขุดเจาะปิโตรเลียม ฯลฯ เป็นต้น ปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่ามีการศึกษาวิจัยและมีข้อมูลต่างๆ จำนวนมาก ทว่าการจะเข้าถึงและนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ต่อเนื่องยังเป็นเรื่องที่ยากทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากข้อมูลเหล่านี้กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ และยังไม่เคยปรากฏว่ามีการเก็บรวบรวมหรือจัดทำให้อยู่ในระบบเดียวกันมาก่อน ซึ่งอาจทำให้เกิดการศึกษาที่ซ้ำซ้อนกันได้อย่างไม่ตั้งใจ สิ้นเปลืองงบประมาณ เวลา และแรงงานในการศึกษาอย่างไม่สมควร ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบจึงเป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ยิ่งโดยเฉพาะต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

ทั้งนี้ ในการจัดทำฐานข้อมูลการใช้ทะเลในภาพรวมทั้งหมด ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้โดยง่าย อย่างไรก็ตาม โครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน ได้เริ่มทดลองและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการใช้ทะเลดังกล่าวในขั้นแรก โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษารวบรวมของโครงการเป็นหลัก ซึ่งระบบฐานข้อมูลนี้จะประกอบไปด้วยข้อมูลด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลระบบการคมนาคมขนส่งทางทะเล และข้อมูลกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทะเล โดยคาดหวังว่าต่อไปในอนาคตจะได้มีการเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นระบบฐานข้อมูลที่มีความครบถ้วนเพียงพอที่จะใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ วางแผนแนวนโยบายการบริหารจัดการและการพัฒนาการใช้ทะเลของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง

นอกจากการพัฒนาฐานข้อมูลแล้ว โครงการสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยยังมีการพัฒนาเว็บไซต์ โดยมุ่งหวังที่จะใช้เป็นแหล่งเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งเป็นแหล่งกระจายข้อมูลที่ทางโครงการมีอยู่ไปสู่ผู้สนใจต่างๆ เพราะตระหนักดีว่าเทคโนโลยีการสื่อสารในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก การเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เข้าด้วยกันสามารถใช้การสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นระบบสื่อสารที่สะดวก สบาย และง่ายต่อการใช้ของผู้ใช้ในทุกระดับ

7.1 ฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลเป็นการจัดการข้อมูล (Data) ที่เก็บรวบรวมไว้ โดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งเก็บไว้เป็นแฟ้มข้อมูลเดียวหรือแยกเก็บเป็นหลายๆ แฟ้ม โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและเก็บแฟ้มข้อมูลเหล่านี้ไว้ที่ศูนย์เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ร่วมกัน การควบคุมดูแลและรักษาเมื่อผู้ต้องการใช้งานและผู้มีสิทธิ์จะใช้ข้อมูลนั้นสามารถดึงข้อมูลที่ต้องการออกไปใช้ได้

7.1.1 โครงสร้างฐานข้อมูล

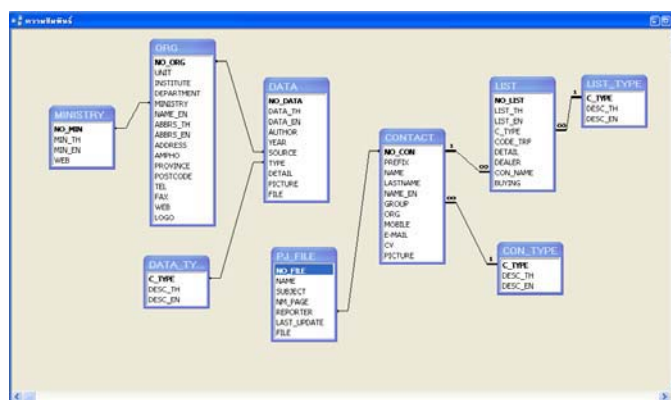
ฐานข้อมูลที่โครงการเลือกใช้มีโครงสร้างแบบเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) ข้อมูลถูกจัดเก็บในลักษณะของตารางแบบสองมิติที่ประกอบด้วยแถวและคอลัมน์ มีการใช้งานง่าย การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลจะ

เสมือนกระทำอยู่บนตาราง โดยไม่จำเป็นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในตำแหน่งข้อมูลที่ถูกจัดเก็บจริง เมื่อมีการเพิ่มข้อมูลใหม่หรือลบข้อมูลเก่า โปรแกรมที่เลือกใช้จัดการฐานข้อมูลคือ Microsoft Access ทั้งนี้ ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลนี้จะเชื่อมโยงกับเว็บเพจซึ่งสามารถสืบค้นและเรียกใช้ข้อมูลได้ โดยมีภาพข้อมูลเชิงพื้นที่ประกอบเนื้อหา

ข้อมูลที่ทางโครงการได้ดำเนินการจัดเก็บลงในฐานข้อมูล ได้แก่

- ข้อมูลบุคคล (Contact)
- ข้อมูลหน่วยงาน (ORG)
- ข้อมูลกระทรวง (MINISTRY)
- ข้อมูลหนังสือ/รายงานประชุม/วารสารที่ใช้ประกอบการเขียนรายงาน (DATA)
- ข้อมูลไฟล์เอกสารโครงการ (PJ_FILE)
- ข้อมูลสิ่งของ/ครุภัณฑ์ (LIST)

โดยความสัมพันธ์ของข้อมูลที่จัดเก็บดังภาพด้านล่าง

แต่ละตารางมีข้อมูลองค์ประกอบและฟอร์มสำหรับกรอกข้อมูล ดังนี้

- ข้อมูลบุคคล

คีย์	Field Name	Data Type	Field Size
●	NO	Number	Double
	รหัส	Number	Double
	คำนำหน้าชื่อ	Text	255
	ชื่อ-สกุล (ไทย)	Text	200
	ชื่อ-สกุล (อังกฤษ)	Text	200
	กลุ่ม	Number	Long Integer
	ตำแหน่ง	Position	255
	สาขา/กอง	Text	255
	ภาค/สำนัก	Text	255
	กรม/มหาวิทยาลัย	Text	255

	กระทรวง	Number	Long Integer
	ที่อยู่	Text	255
	เขต/อำเภอ	Text	255
	จังหวัด	Text	255
	รหัสไปรษณีย์	Number	Double
	โทรศัพท์	Text	255
	โทรสาร	Text	255
	มือถือ	Text	255
	Email	Text	255
	ห้อง	Text	50
	confirm	Number	Double
	note	Number	50

The screenshot shows a web form titled "PrintNameTag" with a world map background. The form includes the following fields:

- NO: 1, CODE: 1
- สำเนาบัตร: รศ. ดร. วิไลลักษณ์ เวชชาชีวะ
- ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ):
- กลุ่ม: พนักงานทั่วไป
- ตำแหน่ง:
- สาขา/กอง: ศูนย์เครือข่ายงานวิเคราะห์และฝึกอบรมการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโลกในภูมิภาค
- ภาค/สำนัก: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- กรม/มหาวิทยาลัย: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- กระทรวง: กระทรวงศึกษาธิการ
- เลขที่ ถนน: อาคารจตุจักร 1 ชั้น 5 ถนนจตุจักร
- ตำบล: จตุจักร
- เขต/อำเภอ: เขตปทุมวัน
- จังหวัด: กรุงเทพฯ
- รหัสไปรษณีย์: 10330
- โทรศัพท์: 0-2251-9416
- โทรสาร: 0-22519416
- มือถือ: 086-781-7111
- E-MAIL:
- CLASS: VIP
- CONFIRM: 1
- NOTE: 4

ฟอร์มกรอกข้อมูลบุคคล

- ข้อมูลกระทรวง (MINISTRY)

คีย์	Field Name	Data Type	Field Size
●	ลำดับ	AutoNumber	Long Integer
	ชื่อภาษาไทย	Text	50
	ชื่อภาษาอังกฤษ	Text	50
	Web	Text	50

ฟอร์มกรอกข้อมูลกระทรวง

- ข้อมูลหนังสือ/รายงานประชุม/วารสารที่ใช้ประกอบการเขียนรายงาน (DATA)

คีย์	Field Name	Data Type	Field Size
•	NO	AutoNumber	Long Integer
	ชื่อภาษาไทย	Text	250
	ชื่อภาษาอังกฤษ	Text	250
	ผู้แต่ง	Text	250
	ปี พ.ศ.	Number	Long Integer
	แหล่งที่มา	Text	250
	ประเภท	Number	Long Integer
	รายละเอียด	Memo	
	รูปภาพ	OLE Object	
	ไฟล์	OLE Object	

ฟอร์มกรอกข้อมูลหนังสือ/รายงานประชุม/วารสารที่ใช้ประกอบการเขียนรายงาน

- ข้อมูลสิ่งของ/ครุภัณฑ์ (LIST)

คีย์	Field Name	Data Type	Field Size
●	ลำดับ	AutoNumber	Long Integer
	ชื่อภาษาไทย	Text	50
	ชื่อภาษาอังกฤษ	Text	50
	ประเภท	Number	Long Integer
	รหัสครุภัณฑ์	Text	50
	รายละเอียด	Memo	
	บริษัทผู้ขาย	Text	50
	ผู้จัดซื้อ	Number	Long Integer
	วิธีการซื้อ	Text	50

The screenshot shows a web-based form titled 'LIST'. It contains the following fields and values:

- ลำดับ: 1
- ชื่อภาษาไทย: ฮาร์ดดิสก์
- ชื่อภาษาอังกฤษ: Harddisk
- ประเภท: ดิจิทัล (dropdown menu)
- รหัสครุภัณฑ์: (empty field)
- รายละเอียด: ขนาด 160 GB
- บริษัทผู้ขาย: พันธุ์ทิพย์
- ผู้จัดซื้อ: เมล็ดดี (dropdown menu)
- วิธีการซื้อ: เชื้อเพลิง

At the bottom, there is a pagination bar showing 'ระเบียน: 1 จาก 1'.

ฟอร์มกรอกข้อมูลครุภัณฑ์

7.1.2 กลุ่มผู้ใช้ สิทธิการเข้าใช้ และการเข้าถึง

โครงการได้กำหนดกลุ่มผู้ใช้งานเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. CORE GROUP

- กลุ่มผู้ใช้งาน: ทีมวิจัย นักพัฒนาระบบ
- สิทธิการใช้งาน: เพิ่มเติม แก้ไข ลบข้อมูล

2. WORKING GROUP

- กลุ่มผู้ใช้งาน: คณะทำงาน
- สิทธิการใช้งาน: เรียกดูข้อมูลได้อย่างเดียว โดยในระยะแรกจะแจ้งไปยังทีมวิจัยเพื่อให้จัดเตรียมและส่งข้อมูลที่ต้องการเรียกดูไปให้ผ่านทาง email

3. PUBLIC

- กลุ่มผู้ใช้งาน: บุคคลทั่วไป
- สิทธิการใช้งาน: ในขณะนี้ยังไม่กำหนดสิทธิให้

ระบบฐานข้อมูลที่โครงการได้พัฒนาขึ้น ได้จัดชุดคอมพิวเตอร์ 1 ชุด สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูลนี้ เมื่อมีผู้ต้องการใช้งานจะต้องเรียกผ่านคอมพิวเตอร์เครื่องนั้นโดยเฉพาะ รูปภาพ หรือไฟล์เอกสารต่างๆ ที่อัปโหลดเข้าเก็บในฐานข้อมูล จะไม่สามารถเรียกดูผ่านเครื่องอื่นๆ ได้ เนื่องจากข้อจำกัดของฐานข้อมูลนี้

7.2 เว็บไซต์

7.2.1 โดเมนเนมและโฮสต์ตั้ง

การจัดทำเว็บเพจได้ออกแบบโครงสร้างโดยนำเสนอสถานการณ์การใช้ทางทะเลมิติต่างๆ ตามรายงานของโครงการ เช่น ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว การขนส่ง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แยกออกเป็นแต่ละหน้า รวมทั้งมีการนำเสนอเพิ่มเติมในด้าน ฐานข้อมูลวิชาการ กิจกรรมโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมุมแลกเปลี่ยนอีกด้วย

โครงการวิจัยได้ติดต่อไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ สกว. เพื่อขอพื้นที่เก็บข้อมูลของเว็บไซต์ โดยมีตำแหน่งที่อยู่คือ <http://marinepolicy.trf.or.th> โดยทางโครงการรับผิดชอบในการอัปโหลดไฟล์ต่างๆ ขึ้นไปไว้บนเว็บเซิร์ฟเวอร์ เพื่อให้ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายหรือบุคคลทั่วไปเข้ามาชมได้

7.2.2 เว็บไซต์

รูปแบบของเว็บเพจแต่ละหน้า ได้ออกแบบจัดวางองค์ประกอบผสมผสานกันทั้ง หัวเรื่อง เนื้อความ ตาราง รูปภาพและสัญลักษณ์ และเอกสารสำหรับดาวน์โหลด ให้มีความสมดุล อ่านง่าย และมีความเรียบง่าย น่าสนใจ เหมาะแก่ผู้เข้าชมทุกกลุ่ม

รูปแบบเว็บเพจได้จัดเก็บอยู่ในรูปของไฟล์ html ซึ่งมีชนิดของไฟล์เป็น .html และ .htm การแสดงผลในระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้เรียกผ่านเว็บเบราว์เซอร์ เช่น Microsoft Internet Explorer เวอร์ชัน 5.0 ขึ้นไป หรือ Mozilla Firefox เวอร์ชัน 2.0 และ Netscape Navigator เวอร์ชัน 7.0 และปรับขนาดตัวอักษรเป็นขนาดกลาง ซึ่งเหมาะสมสำหรับการเข้าชม

ในแต่ละหน้าเว็บเพจมีรายละเอียดดังนี้

หน้าแรก (First page)

เมื่อผู้ชมเข้ามายังเว็บไซต์ของโครงการตามที่อยู่ <http://marinepolicy.trf.or.th> จะเข้าสู่หน้าโฮมเพจ ซึ่งแสดงชื่อโครงการ หน่วยงานที่คณะทำงานสังกัดอยู่ เมนูเลือกภาษา ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ และตัวนับจำนวนผู้เข้าชม นอกจากนี้ หากทางโครงการมีข่าวประชาสัมพันธ์ จะปรากฏเป็นข้อความวิ่งแสดงหัวข้อและเชื่อมโยงไปยังหน้ารายละเอียดเพิ่มเติม โดยเมื่อคลิกเลือกภาษาไทยจะเข้าสู่หน้าหลักของโครงการ โดยขณะนี้ผู้เข้าชมเว็บไซต์แล้วจำนวน 295 คน ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2550

หน้าหลัก (Homepage)

จากหน้าโฮมเพจ เมื่อคลิกเลือกเมนูภาษาไทย จะเข้าสู่หน้าหลัก ที่แสดงรายละเอียดในส่วนต่างๆ ที่โครงการได้ศึกษาอยู่ โดยจะแบ่งตามเมนูทางด้านซ้ายมือ ส่วนเนื้อหาทางด้านขวามือ จะแสดงข่าวสารประชาสัมพันธ์, สถานที่ติดต่อของโครงการ

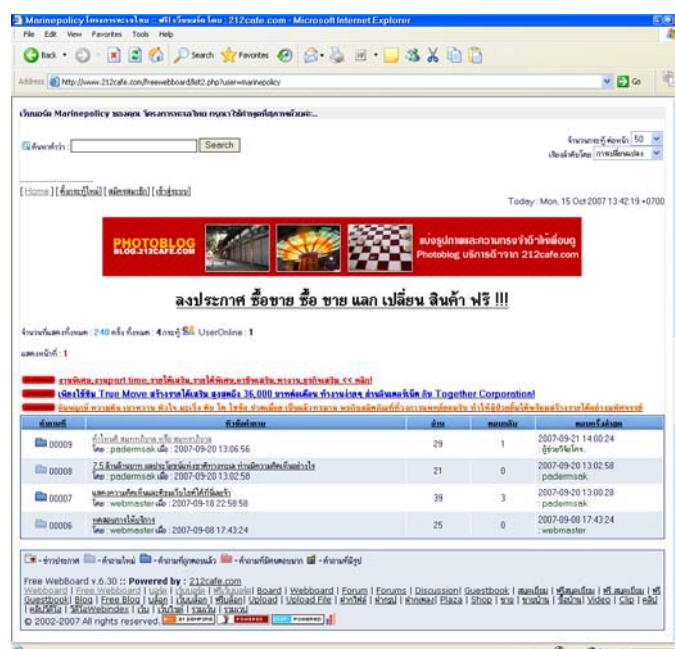
เมนู ประกอบด้วย

- ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล : นำเสนอภาพรวมของการใช้ทะเลในประเทศไทยเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นความสำคัญของทะเลในมิติต่างๆ โดยใช้มูลค่าเป็นตัวชี้วัดร่วมกัน ซึ่งมูลค่าของการใช้ทะเลในมิติต่างๆ ที่ปรากฏนี้เป็นผลจากการศึกษารวมรวมข้อมูลในระดับทุติยภูมิเท่านั้น

- สถานการณ์ด้านทรัพยากร
- สถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม
- สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว
- สถานการณ์ด้านการขนส่ง
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ฐานข้อมูลวิชาการ : ประกอบด้วยข้อมูลทาง GIS และ Database สำหรับการสืบค้น

การนำเสนอข้อมูลในระบบฐานข้อมูลที่ได้จัดระบบหมวดหมู่และประเภทของข้อมูลแล้ว นำเสนอเป็นข้อความและภาพข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ประกอบ

- กิจกรรมโครงการ : ประกอบด้วยการนำเสนอโครงการในที่ประชุมต่างๆ การแถลงข่าว โดยจะแสดงรูปภาพ และเอกสารสำหรับให้ดาวน์โหลด หรือเอกสารเผยแพร่ที่ทางโครงการเคยส่งตีพิมพ์แล้วในวารสารต่างๆ
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : แสดงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย ซึ่งได้จัดทำลิงค์เชื่อมโยงไว้ สามารถเข้าไปดูข้อมูลอื่นๆ ของหน่วยงานนั้นเพิ่มเติมได้
- มุมแลกเปลี่ยน : ทางโครงการได้สมัครฟรีเว็บไซต์ มี URL <http://www.212cafe.com/marinepolicy> ซึ่งผู้เข้าชมสามารถแสดงความคิดเห็น/ตั้งคำถามมายังโครงการโดยการตั้งกระทู้ หรือตอบกระทู้ที่มีอยู่แล้ว และเว็บจะทำการแจ้งมายังโครงการว่ามีกระทู้ตั้งไว้ ทางโครงการโดยนักวิจัย/เจ้าหน้าที่ จะเข้าไปตอบคำถาม หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้หากพบกระทู้ใดมีข้อความไม่เหมาะสมที่อาจจะผิดต่อ พรบ. คอมพิวเตอร์ ก็จะสามารถเข้าไปลบได้ทันที

- เกี่ยวกับโครงการ : แสดงรายละเอียด ชื่อโครงการ วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ระยะเวลา ผลที่คาดว่าจะได้รับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะที่ปรึกษา คณะทำงาน รูปภาพคณะทำงาน และกระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

อย่างไรก็ตาม สำหรับรายละเอียดของสถานการณ์ในแต่ละด้านและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะเป็น การสรุปภาพรวม ความสำคัญ สถานการณ์และปัญหา นโยบายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเอกสารอ้างอิง ซึ่งจะเพิ่มเติมหลังจากรายงานฉบับสมบูรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วและได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

7.2.3 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบาย เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน ในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทหาร ตำรวจ อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา สมาคม องค์กรภาคเอกชน สื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ทะเล

7.3 แนวทางพัฒนาต่อไปในอนาคต

7.3.1 การสืบค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์

ทางโครงการมีแนวคิดที่จะนำข้อมูลบางส่วนที่อยู่ในฐานข้อมูลเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงทางด้านการใช้ทะเลของประเทศไทย ทั้งนี้ ต้องภายหลังจากที่โครงการสามารถพัฒนาฐานข้อมูลและเว็บไซต์ให้เสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งกำหนดกลุ่มและสิทธิการเข้าใช้งานของผู้ใช้งานให้เหมาะสมตามความต้องการ

7.3.2 การจัดการเว็บไซต์

เนื่องจาก ณ ขณะจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์นี้เว็บไซต์ <http://marinepolicy.trf.or.th> ยังไม่สมบูรณ์ คณะนักวิจัยผู้รับผิดชอบโครงการจึงยังคงรับภาระหน้าที่ในการจัดการเว็บไซต์จนกว่าจะส่งมอบต่อไปยังผู้ดูแลใหม่ในอนาคต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. 2540-2546. รายงานการสำรวจสถิติการขนส่งสินค้าทางน้ำบริเวณเมืองท่าชายทะเลปี 2540 - 2546. ฝ่ายสถิติ กองวิชาการและวางแผน กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี, กรุงเทพฯ.

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. 2550. แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ. **แผนงานและแผนดำเนินงาน. แหล่งที่มา :** http://www.md.go.th/plan/index_plan.php, 10 กันยายน 2550.

กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี. 2550. พิธีสาร ค.ศ. 1978 เกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974. แปลโดย กองตรวจเรือ กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี, กรุงเทพฯ. หน้า 1-34.

กรมการค้าภายใน. 2550. กลุ่มสินค้าที่ผลอตเพื่อส่งออก. **สถานการณ์สินค้าเกษตร. แหล่งที่มา :** http://www.dit.go.th/agriculture/product/trend/trend_1248.html#c, 18 มิถุนายน 2550.

กรมควบคุมมลพิษและสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ. 2546. **การตรวจเฝ้าระวังปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในประเทศไทย.** กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

กรมควบคุมมลพิษ. 2546. **ทะเลไทย...วันนี้.** กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.

กรมควบคุมมลพิษ. 2546. **สรุปมูลค่าสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่จะได้รับผลกระทบจากกรณีน้ำมันรั่วไหล เฉพาะบริเวณอ่าวไทยตอนในและอ่าวไทยฝั่งตะวันออก.** ส่วนแหล่งน้ำทะเลกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.

กรมควบคุมมลพิษ. 2548. **สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2548.** กรมควบคุมมลพิษ กระทรวง

กรมควบคุมมลพิษ. 2549. **รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย 2549.** กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.

กรมควบคุมมลพิษ. 2550. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. **กฎหมายและมาตราต่างๆ. แหล่งที่มา :** http://www.aqnis.pcd.go.th/standard/low_index.htm, 25 พฤษภาคม 2550.

กระทรวงคมนาคม. 2550. การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ. [สายตรง]. แหล่งที่มา : <http://portal.mot.go.th> , 4 กันยายน 2550.

กรมควบคุมมลพิษ. 2550. **เกร็ดความรู้มลพิษทางทะเล.** แหล่งที่มา :

http://www.pcd.go.th/Info_serv/water_marine.html#s2, 3 กันยายน 2550.

กรมควบคุมมลพิษ. 2550. สถิติการเกิดน้ำมันรั่วไหลสู่แหล่งน้ำธรรมชาติปี 2516-2548. **ประชาสัมพันธ์.** แหล่งที่มา : <http://www.marinepcd.org/>, 2 กรกฎาคม 2550.

กรมควบคุมมลพิษ. 2548. **สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลหลังเกิด Tsunami.** สำนักจัดการคุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ, กรุงเทพฯ.

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ. 2548. **รายงานประจำปี 2548**. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน, กรุงเทพฯ.
หน้า 8.

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ. 2548. **รายงานประจำปี 2548**. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน, กรุงเทพฯ.
หน้า 30.

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ. 2550. ยุทธศาสตร์และภาระกิจกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ. **แผนยุทธศาสตร์ของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ**. แหล่งข้อมูล : http://www.dmf.go.th/dept/strategies_activities.asp, 10 กันยายน 2550.

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ. 2550. **รายงานประจำปี 2549**. กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ, กระทรวงพลังงาน. หน้า 16.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2549. **สัตว์ทะเลหายาก**. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2550. ข้อมูลพื้นที่ชายฝั่งทะเลและพื้นที่ชายฝั่ง. **ข้อมูลชายทะเลและชายฝั่งทะเล**. แหล่งที่มา : <http://www.dmcg.go.th/DCLM/download.php#>, 29 สิงหาคม 2550.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2550. **ประเมินสถานะคุณภาพน้ำชายฝั่งทะเลอันดามันหลังเหตุการณ์unami**. กลุ่มสมุทรศาสตร์และสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ภูเก็ต.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2550. **รายงานผลกระทบของคลื่นยักษ์ (Tsunami) ต่อสัตว์ในกลุ่มสัตว์ทะเลหายาก**. กลุ่มสัตว์ทะเลหายาก กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ภูเก็ต.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2550. เรื่องการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. ใน **เอกสารประกอบรายงานสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย ปี 2549**. วันพฤหัสบดีที่ 14 มิถุนายน 2550 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ.

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. 2550. **สรุปการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งประเทศระหว่างปี 2543 และ 2547**. แหล่งที่มา :

<http://www.dmcg.go.th/DCLM/Main/update/UsingLandNorthAowthai43and47.xls>, 2 กรกฎาคม 2550.

กรมทรัพยากรธรณี. 2542. **การสำรวจและการทำเหมืองแร่ดีบุกในทะเลไทย**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 1(5) พฤษภาคม 2542, หน้า 5.

กรมทรัพยากรธรณี. 2542. **ทรัพยากรแร่ของประเทศไทยและแนวทางการพัฒนา ตอนที่ 1**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 4(8) สิงหาคม 2542, หน้า 3-4.

กรมทรัพยากรธรณี. 2543. **แหล่งแร่ดีบุกในทะเลอันดามัน**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 2(12) ธันวาคม 2543, หน้า 2.

กรมทรัพยากรธรณี. 2543. **แหล่งแร่ดีบุกในทะเลอันดามัน**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 2(12) ธันวาคม 2543, หน้า 3-4.

กรมทรัพยากรธรณี. 2545. **การสำรวจธรณีวิทยาแหล่งแร่ในทะเล**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 4(6) เดือนมิถุนายน 2545, หน้า 176.

- กรมทรัพยากรธรณี .2545. **ทรายแก้ว**. วารสารเศรษฐธรณีวิทยา, 4(4) เดือนเมษายน 2545, หน้า 2.
- กรมทรัพยากรธรณี. 2550. โอกาสพบแหล่งทรัพยากรแร่ในทะเลไทย. **ข้อมูลธรณีวิทยาด้านแร่**. แหล่งที่มา : http://www.dmr.go.th/offshore/Marine%20mineral%20deposit_in%20Thailand.htm, 22 มิถุนายน 2550.
- กรมประมง. 2536-2547. **สถิติประมงแห่งประเทศไทย**. ศูนย์สารสนเทศกรมประมง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมประมง. 2544. **75 ปี กรมประมง**. กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. หน้า 165.
- กรมประมง. 2546. **สถิติประมงแห่งประเทศไทย**. ศูนย์สารสนเทศกรมประมง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมประมง. 2548. **สถิติการประมงแห่งประเทศไทยปี 2546 เอกสารฉบับที่ 6/2548**. ศูนย์สารสนเทศ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. หน้า 53.
- กรมประมง. 2549. รายงานสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 6 ประมง เอกสาร **ส่วนที่ 3 เล่มที่ 6/6**. โครงการ UNEP GEF Project on Reversing Environmental Trends in the South China Sea and Gulf of Thailand (UNEP GEF SCS), ศูนย์พัฒนาประมงทะเลอ่าวไทยตอนกลาง, ชุมพร. หน้า 3-7.
- กรมประมง. 2550. **จำนวนเรือที่จดทะเบียนการมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องมือทำการประมงทั้งหมด จำแนกตามชนิดของเครื่องมือทำการประมง ปี 2543 - 2547**. เอกสารประกอบการจัดทำแผนแม่บทการจัดการประมงทะเล, คณะอนุกรรมการข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนแม่บทการจัดการประมงทะเล, กรุงเทพฯ.
- กรมประมง. 2550. **ปริมาณการจับสัตว์น้ำเค็มทั้งหมดจากธรรมชาติ ฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน จำแนกเป็นใน-นอกน่านน้ำ (ประมาณการปี 2548-2550)**. ศูนย์สารสนเทศ กรมประมง, กรุงเทพฯ. และ กรมประมง, อ่างแล้งเชิงอรุณที่ 5.
- กรมประมง. 2550. ข้อมูลจากกลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ วิเคราะห์จากข้อมูลสถิติกรมศุลกากร. ใน **เอกสารประกอบการสัมมนาคณะอนุกรรมการข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนแม่บทการจัดการประมงทะเล วันที่ 21-23 กุมภาพันธ์ 2550 ณ โรงแรมชลพฤกษ์รีสอร์ท จังหวัดนครนายก**, กรุงเทพฯ.
- กรมป่าไม้. 2527-2545. **สถิติการป่าไม้**. ศูนย์ข้อมูลกลาง สำนักสารนิเทศ กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- กรมป่าไม้. 2550. พะยูนคืออะไร. **ข้อมูลวิชาการ**. แหล่งที่มา : <http://www.forest.go.th>, 10 สิงหาคม 2550.
- กรมอุทกศาสตร์. 2550. **ข้อมูลอุทกศาสตร์น่านน้ำไทย**. แหล่งที่มา : <http://www.navy.mi.th/hydro/>, 31 สิงหาคม 2550.
- กระทรวงคมนาคม. 2550. ข้อมูลท่าเทียบเรือ. **บริการสถิติคมนาคม**. แหล่งที่มา : <http://www.news.mot.go.th>, 15 สิงหาคม 2550.
- กระทรวงคมนาคม. 2550. ปริมาณสินค้าผ่านท่าเรือกรุงเทพ. **บริการสถิติคมนาคม**. แหล่งที่มา : <http://www.news.mot.go.th>, 15 สิงหาคม 2550.

กลุ่มงานมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร. 2549. **รายงานประจำปี 2549**. กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง, กรุงเทพฯ. หน้า 5-6.

กองบรรณาธิการ. 2550. **เกาะสถานการณ์ “มองต่างมุม” น้ำเค็มจากแหล่งไหนมาใช้ และใครจะเป็นหนึ่ง**. ประมุงธุรกิจ 2(24) ตุลาคม 2544.

กาญจนา อุดุลยานุโกศล. 2548. **สัตว์ทะเลหายาก**. ใน การประเมินมูลค่าทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลนรายงานสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยทางวิชาการ ครั้งที่ 11 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต.

การทำเรือแห่งประเทศไทย. 2550. **ท่าเรือในความรับผิดชอบ**. แหล่งที่มา : <http://www.port.co.th>, 6 กันยายน 2550.

การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. 2550. **รายงานประจำปี 2549**. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). หน้า 20.

ไกรรัตน์ เอี่ยมอำไพ, สัฟฟา ละออง, ดวงรัตน์ โพธิ์เที่ยง, ศิริพร ทองอารีย์, ไสว วังหงษา, เกรียงศักดิ์ ศรีบัวรอด, กิตติ กริทธิยุดานนท์, และวัลยา ชนิตตาวงศ์. 2548. **รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัยการศึกษาสถานภาพและการแพร่กระจายของประชากรนกน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย**. ผลงานวิจัยและรายงานความก้าวหน้างานวิจัยประจำปี 2548. หน้า 189-197.

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย. 2548. หนังสือแปล **อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982**, กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ, กรุงเทพฯ.

กระทรวงคมนาคม. 2550. บริการสถิติคมนาคม. **ข้อมูลด้านการขนส่ง**. แหล่งที่มา : <http://www.news.mot.go.th>, 2 กรกฎาคม 2550.

กรมประมง และ FAO. 2547. **รายงานการสัมมนาการจัดการกำลังผลิตของการทำการประมงทะเล**. เอกสารการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการกำลังผลิตของการทำการประมงทะเล 11-14 พฤษภาคม 2547 โรงแรมโกลเด้นแชนด์ส อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช. 2550. แผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ. **ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ**. แหล่งที่มา : <http://www.dnp.go.th/NPRD/informed/informed.php>, 10 กันยายน 2550.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2550. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551. **งานนำเสนอ Powerpoint**. <http://www.mots.go.th/strategy/stTourism47-51/chartTourism.files/frame.htm#slide0003.htm>, 10 กันยายน 2550.

คณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี. 2537-2544. **สารสนเทศพาณิชย์นาวี ปี 2537-2544**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี, กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. 2550. การทำนาเกลือ-เพชรบุรี. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดเพชรบุรี. แหล่งที่มา : http://www.cablephet.com/board/q_view.php?c_id=11&q_id=4967, 2 กรกฎาคม 2550.

คณะกรรมการวิชาการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งและลำน้ำ. มปป. ร่าง ยุทธศาสตร์การจัดการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง (เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่). กรมทรัพยากรธรณี, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

โครงการกฎหมายทะเลแห่งเอเชียอาคเนย์ (SEAPOL). 2542. **บทบาทของทะเลในการฝ่าวิกฤติเศรษฐกิจไทย**. เอกสารประกอบการสัมมนาวันที่ 12 พฤษภาคม 2542 ณ ห้องแกรนด์บอลรูมโรงแรมแม่น้ำ, กรุงเทพฯ.

โครงการ UNEP GEF Project. 2547. **แผนปฏิบัติการจัดการฟื้นฟู เล่มที่ 2 ประการัง** เอกสารส่วนที่ 4 เล่มที่ 2/7. สถาบันวิจัยและพัฒนากลุ่มวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในทะเล มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

โครงการ UNEP GEF Project. 2547. **รายงานสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 4 พื้นที่ชุ่มน้ำ**. ภาควิชาชีววิทยาประมง คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

โครงการ UNEP GEF Project. 2548. **กฎหมายกับการบริหารจัดการน้้าทะเล เล่มที่ 3-2 น้้าทะเล** เอกสารส่วนที่ 3 เล่มที่ 3-2/6. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ, หน้า 2-16.

โครงการ UNEP GEF Project. 2548. **แผนปฏิบัติการจัดการฟื้นฟู เล่มที่ 5 มลพิษจากแผ่นดิน** เอกสารส่วนที่ 4 เล่มที่ 5/7. กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ. หน้า 7.

จังหวัดภูเก็ต. มปป. **ธรณีพิบัติภัยสึนามิ ภูเก็ต ธันวาคม 2547**. จังหวัดภูเก็ต.

จุมพต สายสุนทร. 2540. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ความตกลงเพื่อการอนุรักษ์ตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ฉบับลงวันที่ 10 ธันวาคม ค.ศ. 1982 เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการมรดกปลาที่ย้ายถิ่นอยู่ระหว่างเขตทะเลและมรดกปลาที่ย้ายถิ่นอยู่เสมอ. สำนักพิมพ์นิติธรรม, กรุงเทพฯ. หน้า 44-53.

จุมพต สายสุนทร. 2546. **กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 2**. บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, กรุงเทพฯ. หน้า 32-39.

จุฬา สุขมานพ. 2542. “อนุสัญญาการกักเรือ 1999”. วารสารกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (2542). หน้า 140-151.

ชมพูนุช ชวงโชติ. 2550. ใน รายงานการฝึกอบรม Climate Change: Mitigation and Adaptation Norrkoping, Sweden Part I: March 5 – March 30, 2007.

ชุมเจตน์ กาญจนเกษร. 2539. **อนุสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ**. ฝ่ายทรัพยากรชีวภาพ กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ. หน้า 72-74.

เชษฐพงษ์ เมฆสัมพันธ์, แสงเทียน อัจฉิมานกูร, บุญทริกา ทองดอนพุ่ม, พฤษส์ จันทน์นวล, ภัททิรา เกษมศิริ, นิสา เพิ่มศิริวานิชย์, จริยา กันก้าเนต และ ณัฐพงศ์ ล้ออัศวชัย. 2548. **โอกาสหรืออวสานของหมู่**

เกาะช้าง. คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

โชคชัย มณีนาถ. 2544. **การประเมินมูลค่าทางนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัชชา วอวัฒนากุล. 2547. **มูลค่าผลประโยชน์ทางนันทนาการบริเวณชายหาดแม่รำพึง จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2547. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ประจำวันที่ 11 กันยายน 2547. **อัตราแลกเปลี่ยนตัวเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์.** แหล่งที่มา :

http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/FinMarkets/ExchangeRate/exchange_t.asp, 3 กันยายน 2550.

ด่านกระบี่ในสถิติการขนส่งสินค้าทางน้ำบริเวณเมืองท่าชายฝั่งทะเลปี 2540-2541

ด่านกระบี่ในสถิติการขนส่งสินค้าทางน้ำบริเวณเมืองท่าชายฝั่งทะเลปี 2540-2543

ตลาดไทย. 2550. ลดต้นทุนด้วย ซี๊ดटनाเกลือ ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี. **คลังความรู้.** แหล่งที่มา : <http://www.talaadthai.com>, 18 มิถุนายน 2550.

ทรงค์ วิทยาเวโรจน์. 2546. **การประเมินมูลค่าการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและการคงอยู่ของแหล่งหญ้าทะเล กรณีศึกษา: เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ทะเลไทย. 2550. **ภัยแอบแฝงในแม่น้ำเวฬุ.** แหล่งที่มา : <http://www.talaythai.com>, 22 มิถุนายน 2550.

ทีมงานไทยเอ็นจีโอ. 2550. เส้นทางเกลือ. **ข้าวและบทความ.** แหล่งที่มา : <http://www.thaingo.org>, 18 มิถุนายน 2550.

ทีมงานไทยเอ็นจีโอ. 2550. เส้นทางเกลือ. รู้มาบอกต่อ. แหล่งที่มา : <http://www.thaingo.org>, 6 กรกฎาคม 2550.

ไทยตำบล ดอท คอม. 2550. ข้อมูลรายละเอียดสินค้าของกลุ่มแม่บ้านวังน้ำวน จังหวัดสมุทรสาคร. **รายละเอียดสินค้า.** แหล่งที่มา : <http://www.thaitambon.com>, 5 กรกฎาคม 2550.

นิตยสารสารคดี. มปป. **ฉลามวาฬ ยักษ์ใญ่ใจดี.** นิตยสารสารคดี (105) : 86-104. และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2550. **ดำน้ำที่อันดามันได้ (หมู่เกาะสิมิลัน). กิจกรรมที่น่าสนใจ.** แหล่งที่มา : <http://www.tat.or.th>, 10 สิงหาคม 2550.

นลิน ญาณสิริ. 2538. **มาตรการทางกฎหมายไทยในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเลตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 : ศึกษากรณีอ่าวไทย.** วิทยานิพนธ์คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 107

นลินี ทองแถม, ไพฑูล แพนชัยภูมิ และ สมหญิง พ่วงประสาน. 2546. **การฟื้นฟูแนวปะการังในทะเลอันดามันของประเทศไทย. เอกสารเผยแพร่ ลำดับที่ 1.** สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.

- นิภาวรรณ บุศราวิช. 2548. **คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ใน การประเมินมูลค่าทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่ง ทะเล และป่าชายเลน**. รายงานสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยทางวิชาการ ครั้งที่ 11 วันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุม ชั้น 2 อาคารแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดภูเก็ต.
- นภดล มั่นชะจิตร. 2548. **บทสัมภาษณ์เรื่อง ปฏิบัติการเสาะหาปิโตรเลียม รากฐานความมั่นคงทาง พลังงานของประเทศ**. Energy Plus 6 เมษายน-มิถุนายน 2548 : หน้า 12.
- บริษัทสื่อเกษตรจำกัด. มปป. สภาพปัญหาและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม. **ลุ่มน้ำปิง**. แหล่งที่มา : http://www.agmassmedia.com/ping_river/data_page_03.htm, 11 กรกฎาคม 2549.
- บุญเลิศ ผาสุก. 2530. การประมงทะเลของประเทศไทย. ใน **รายงานสัมมนาอนาคตประมงไทย**. ศูนย์ พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้, กรุงเทพฯ. หน้า 324-404.
- ประวีณ ลิ้มปสายชล. 2546. **การประเมินมูลค่าทรัพยากรทางทะเล วิธีการและกรณีศึกษา**. เอกสาร เผยแพร่ ลำดับที่ 3. สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.
- ปริทัศน์ เจริญสิทธิ์. ม.ป.ป. **ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและแนวทางการฟื้นฟูแนวชายฝั่ง**. สำนัก อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.
- ผู้จัดการรายวัน. 2548. **ธุรกิจ “น้ำประปาทะเล” บวมเล็งขยายสู่แหล่งท่องเที่ยว**. หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 26 กันยายน 2548. แหล่งที่มา : <http://www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=40066>, 20 มิถุนายน 2550.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2548. **แปลงน้ำทะเลเป็นน้ำจืด: ทางออกวิกฤติภัยแล้ง? นวัตกรรม**. ผู้จัดการออนไลน์ ฉบับ วันที่ 29 กันยายน 2548, <http://www.manager.co.th>, 20 มิถุนายน 2550.
- พลเรือเอกชาติ นาวาวิจิต. 2545. **“หลักการและรูปแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์และกำลังรบ”**. นาวี การปฎิบัติการ 59 กลางปี 2545 (ก.พ. – พ.ค. 2545) : หน้า 8.
- พลเรือเอกสุทัศน์ ขย่ม. 2545. **“ยุทธศาสตร์ทางทฤษฎีกับกรรมวิธีในการตกลงใจ”**. นาวีการปฎิบัติการ 59 กลางปี 2545 (ก.พ. – พ.ค. 2545) : หน้า 26.
- พวงทอง อ่อนอุระ และสิตางค์ อ้นโสภา. 2542. **จรรยาบรรณในการทำการประมงอย่างรับผิดชอบ**. แปลจาก สำนักงานประจําภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ. หน้า 1-7.
- ยศพล ศุภวิจิตรกุล. 2547. **วิชากฎหมายทะเลเบื้องต้น (Introduction to Law of the Sea)**. เอกสาร ประกอบการเรียนการสอนภาค 1/2547. วิทยาลัยการพาณิชย์นาวี มหาวิทยาลัยบูรพา. แหล่งที่มา : http://bmc.buu.ac.th/Module/bba_maritime/901421/article01.ppt, 4 มิถุนายน 2550.
- ยุวศรี ต่ายคำ. ม.ป.ป. **Bio-articles. ภาวะโลกร้อน (Global Warming)**. แหล่งที่มา : <http://www.ipst.ac.th/biology/Bio-Articles/monthly-mag.html>, 11 กรกฎาคม 2550.
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. 2547. **ปลาหายไปไหน? มลพิษในสายใยแผ่นดิน**, กรุงเทพฯ. หน้า 18. แปลจาก Fairlie, s. 1995. Overfishing: Its Causes and Consequences. The Ecologist, 25(2/3).
- ศรัณย์ เพ็ชรพิรุณ. 2549. **สมุทรกรณี**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

- ศิริทรรต์ กังสววัฒน์. 2542. “อนุสัญญาระหว่างประเทศขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ”. พาณิชยนาวิ 18(2) สิงหาคม 2542 : หน้า 21-23.
- ศูนย์ประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. 2550. Claimate Change. **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**. แหล่งที่มา : <http://www.onep.go.th/CDM/cmc.html>, 2 กรกฎาคม 2550.
- ศูนย์ประสานการปฏิบัติการในการรักษามลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) Thailand Maritime Enforcement Coordinating Center: THAI-MEECC, (2545).
- ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสงคราม. 2550. **แม่กลอง...บนวิถีแห่งความพอเพียง**. แหล่งที่มา : <http://www.sedb.org>, 28 สิงหาคม 2550.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2550. การประเมินมูลค่าของประเทศไทย. “การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”. แหล่งที่มา : <http://www.thaienvimonitor.net/Concept/value-env.pdf>, 10 กันยายน 2550.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน. 2549. **สรุปแหล่งหญ้าทะเลในประเทศไทย**. สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน. 2550. **ชีววิทยาและการอนุรักษ์เต่าทะเลไทย**. สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน. 2550. **ฐานข้อมูลแหล่งหญ้าทะเลตามชายฝั่งในประเทศไทย**. สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน. 2550. **สถานการณ์ปะการังปี 2549**. แหล่งที่มา : <http://www.pmbc.go.th/coral/coral.php>, 12 กันยายน 2550.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน. 2550. สาเหตุที่ก่อให้เกิดแนวปะการังเสื่อม. **สำนักงานปะการัง**. แหล่งที่มา : www.pmbc.go.th, 29 สิงหาคม 2550.
- สนธิ อักษรแก้ว. 2542. **ป่าชายเลน**. คอลัมภ์เกษตรวิจัย, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. 2550. ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่). สภาร่างรัฐธรรมนูญ, กรุงเทพฯ. หน้า 27.
- สมิท ธรรมเชื้อ. 2548. **การพัฒนาการทำประมงปลาหูช้างของไทยในทะเลหลวง เอกสารวิชาการฉบับที่ 17/2548**. กองประมงต่างประเทศ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ. หน้า 18.
- สนธิ อักษรแก้ว. 2548. **ป่าชายเลน...ป้อมปราการธรรมชาติ ชายฝั่งทะเล “ป่าชายเลนช่วยด้านภัยคลื่นสึนามิ”**. วารสารราชบัณฑิตยสถาน 30 (2) : 311-315.
- สมิท ธรรมเชื้อ. 2550. **การประมงนอกน่านน้ำไทย**. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่). กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สรณพงษ์ บัวโรย และคณะ. 2550. การศึกษาคุณสมบัติและการใช้ประโยชน์จากชี้แดดนาเกลือ ตำบลบางแก้ว อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสงคราม. **โครงการวิจัย**. แหล่งที่มา :

http://www.vijai.org/research/project_content.asp?projID=PDG45M0002, 18 มิถุนายน 2550.

สรวุฑ แก้วตาทิพย์. 2548. **ชุมทรัพย์พลังงานไทย**. Energy Plus 6 เมษายน-มิถุนายน 2548 : หน้า 2.

ส่วนจัดการที่ดินชายฝั่ง. 2548. **รายงานสรุป ผลกระทบจากเหตุการณ์พิบัติ (TSUNAMI) ต่อทรัพยากรชายฝั่งทะเลในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน**. สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.

สังคม ชัยปราการ. 2548. **ข้อเสนอการจัดการเกลือโปแตซในภาคอีสาน**. จดหมายข่าวชุมชนคนฮักถิ่น 1(6) สิงหาคม 2548.

สันสกฤต มณีโมไนย. 2550. ทำพรีอกับอ่าวปัตตานี. **บทความ**. แหล่งที่มา: <http://www.ldinet.org>, 2 กรกฎาคม 2550.

สิน สินสกุล และคณะ. 2545. **รายงานวิชาการ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย**. กองธรณีวิทยา กรมทรัพยากรธรณี กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

สิริพร แก่นสียา. 2550. **“ภาวะโลกร้อน” มหันตภัยใกล้ตัว?**. สิ่งแวดล้อม 11(1) มกราคม-มีนาคม 2550.

สุกรานต์ ไรจน์ไพวงศ์. 2542. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2540-2541**. มุลนิธิโลกสีเขียว ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

สุกรานต์ ไรจน์ไพวงศ์. 2544. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2542-2543**. มุลนิธิโลกสีเขียว ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ.

สุกรานต์ ไรจน์ไพวงศ์. 2546. **สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย 2544-2545**. มุลนิธิโลกสีเขียว ในพระอุปถัมภ์ของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ.

สุกัญญา มารศรี. 2543. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชายเลน : ศึกษากรณี หมู่ที่ 10 บ้านสามัคคี ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี**

สุทธิพงษ์ พงษ์วร. มปป. **Bio-Articles**. แหล่งที่มา : <http://www.ipst.ac.th/biology/Bio-Articles/monthly-mag.html>, 11 กรกฎาคม 2549.

สุรพล สุดารา. 2544. **กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง**. ใน การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 25 กันยายน 2544.

สุรพล ฤทธนามระ นิรันดร์ ชัยมณี และ ธนวัฒน์ จารุพงษ์สกุล. 2549. **โครงการศึกษาหาสาเหตุการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและแนวทางการแก้ไขป้องกันชายฝั่งทะเลที่ได้รับผลกระทบบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, กรุงเทพฯ.

- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2550. นักวิชาการไทย: วิจัยแก้ไขการกัดเซาะชายฝั่งหาดโคลน สำเร็จเป็นครั้งแรก. **ข่าวสารน่ารู้**. แหล่งที่มา : http://www.trf.or.th/News/Content.asp?Art_ID=811#_ftn2, 2 กรกฎาคม 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. 2550. ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไตรมาสที่ 4/2549. **แถลงข่าว**. แหล่งที่มา : <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=95>, 20 เมษายน 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. มปป. **ฐานข้อมูลการวิจัยการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. แหล่งที่มา : <http://www.thaiedresearch.org/result/result.php?id=7166>, 19 กรกฎาคม 2550.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม. มปป. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)**. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ. หน้า 208.
- สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม. มปป. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)**. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กรุงเทพฯ. หน้า 1.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550. เกล็ดสินเธาว์. **กิจกรรมเสริมสร้างองค์ความรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์**. แหล่งที่มา : http://www.onep.go.th/knowledgebase/news_elec09.htm, 18 มิถุนายน 2550.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ม.ป.ป. **ทรัพยากรพลังงาน. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมปี 2540**. แหล่งที่มา : http://www.onep.go.th/soe/t_soe40_4.asp, 14 สิงหาคม 2550.
- สำนักงานเลขาธิการศูนย์ไทยอาสาป้องกันชาติในทะเล. 2550. **อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย**. แหล่งที่มา : <http://www.navy.mi.th/thaiasa/>, 10 กันยายน 2550.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550. ข้อมูลป่าไม้และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. **ตารางสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ**. แหล่งที่มา : <http://www.nso.go.th>, 29 สิงหาคม 2550.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550. ตารางเนื้อที่ป่าไม้จากการแปลภาพถ่ายเทียม จำแนกตามชนิดของป่า ภูมิภาคและจังหวัดในปี 2547. **ตารางสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ**. แหล่งที่มา : <http://www.nso.go.th>, 29 สิงหาคม 2550.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. มปป. **รายงานสำรวจอุตสาหกรรมการผลิตปี 2546 ทั่วราชอาณาจักร**. สำนักงานคณะกรรมการสถิติแห่งชาติกรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ. 2550. **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2548-2552)** (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่). สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11. 2550. เรื่องสถานการณ์สิ่งแวดล้อม. **มลพิษทางน้ำ**. แหล่งที่มา : <http://www.reo11.net>, 22 มิถุนายน 2550.
- หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. 2550. **"อีสต์ วอเตอร์" จ่อทุนพันล้าน พัฒนาแหล่งน้ำ-ผลิตประปา**. ฉบับที่ 2212 (26-28 เม.ย. 2550). แหล่งที่มา : <http://www.thannews.th.com>, 20 มิถุนายน 2550.

หนังสือพิมพ์มติชน. 2549. **“โลกร้อน” น้ำทะเลอันดามันสูงผิดปกติ นักวิทยาศาสตร์เตือนระวังภัยพิบัติ**. มติชน (19 กรกฎาคม 2549).

หนังสือพิมพ์มติชน. 2550. **ตะลึง “ทะเลปากน้ำ” กัดเซาะดินวัด พระให้อ่างต่างถนนออกบิณฑบาต**. มติชน (17 พฤษภาคม 2549).

อดิสร อิศรางกูร ณ อยุธยา, วราภรณ์ ปัญญาดี, อัจริ ชไตน์มิลเลอร์, นางทิพวัลย์ แก้วมีศรี, เหวดี จรุงรัตนาพงศ์, ปริญญารัตน์ เลี้ยงเจริญ, พิศม มีถม, วินัย แสงสืบ และธัญวรรณ เหมพนม. 2549. **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดลำดับความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย, กรุงเทพฯ.**

อภิญา นันทนาวุฒิ. 2543. **“ความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมจากการทิ้งของเสียลงในทะเล”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 42-43.

อมรพันธุ์ กุลปรานี. 2547. **ประเมินมูลค่าความคงอยู่ (Existence Value) ของความหลากหลายทางชีวภาพของดอนหอยหลอด จังหวัดสมุทรสาคร**. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปี 2549. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

อิทธิ ตรีสวัสดิ์ยางศ์ และสมมาตร เนียมนิล. 2550. **แนวโน้มระดับน้ำในน่านน้ำไทยจากข้อมูลสถานีวัดระดับน้ำและ Satellite Altimetry**. ในการบรรยายทางวิชาการ ณ กรมอุทกศาสตร์, กรุงเทพฯ.

อิศว์ เนติธรรมกุล. 2549. **“พันธกรณีของประเทศไทยภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศโดยเฉพาะเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกน้ำ”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 99.

อิสเรศ บุญเดช . 2543. **การประเมินเต่าทะเลในประเทศไทยในเขตกรุงเทพ ชลบุรี และสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Canadian Coast Guard. 2550. Overview. **The CCG Fleet**. Available Source : , 10 กันยายน 2550.

Chris Hedley. 2001. Convention for the Conservation of Anadromous Stocks in the North Pacific Ocean. **Internet Guide to International Fisheries Law**. Available Source: <http://www.oceanlaw.net/texts/summaries/npas.htm>, September 12, 2007.

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. 1979. Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora. Available Source: <http://www.cites.org/eng/disc/text.shtml>, September 12, 2007.

Dominika Dziegielewska. 2007. **“Environmental economics”** The Encyclopedia of Earth. Encyclopedia of Earth. Available Source : http://www.eoearth.org/article/Total_economic_value, September 10, 2007¹

- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 2006. The State of World Fisheries and Aquaculture 2006. Part1: World Review of Fisheries and Aquaculture. **Documents**. Available Source: <http://www.fao.org/docrep/009/A0699e/A0699e00.htm>, September 4, 2007.
- FAO. 2006. World aquaculture product of fish, crustaceans, mollusks, etc., by principal producers in 2004.
- FAO. 2001. International plan of action to prevent, deter and eliminate illegal, unreported and unregulated fishing. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/DOCREP/003/y1224e/y1224e00.htm>, September 12, 2007.
- FAO. n.d. Agreement to Promote Compliance with International Cooperation and Management Measures by Fishing Vessels on the High Seas. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/DOCREP/MEETING/003/X3130m/X3130E00.htm>, September 12, 2007.
- FAO. n.d. Code of Conduct for Responsible Fisheries. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/docrep/005/v9878e/v9878e00.htm>, September 12, 2007.
- FAO. n.d. International Plan of Action on Management of Fishing Capacity. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: <http://www.fao.org/docrep/006/x3170e/x3170e04.htm>, September 12, 2007.
- FAO. n.d. International Plan of Action for Reducing Incidental Catch of Seabird in Longline Fisheries. **FAO Corporate Document Repository**. Available Source: http://www.fao.org/fi/website/FIretrieveAction.do?dom=org2xml=ipoa_sharks.xml&xp_nav=5, September 12, 2007.
- International Oil Pollution Compensation Fund. 1992. International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage. **Texts of the 1992 Convention on Liability and Compensation for Oil Pollution Damage**. Available Source: <http://www.iopcfund.org/npdf/engtextoc.pdf>, September 12, 2007.
- Mamiko Higashi. 2000. **The Economic Valuation of Environmental Factors for Marine Tourism: A Case Study of the Tourism Sector in Phuket**. M.S. Thesis (Environmental and Natural Resource Economics), Chulalongkorn University.
- Maritime Institute of Malaysia. 2550. Available Source : <http://www.mima.gov.my>, 10 กันยายน 2550.
- Ministry of Maritime Affairs and Fisheries of Korea .2550. Available Source : http://www.momaf.go.kr/english/policy/ocean/P_ocean.asp, 10 กันยายน 2550.
- Nipphon Phongsuwan. 2550. **Coral reefs in Thailand**. Phuket Marine Biological Center Coastal, Department of Marine and Coastal Resources, Phuket.

Ocean Law. 2006. Agreement for the Establishment of the Indian Ocean Tuna Commission. **Law of the Sea Information and Consultancy Services**. Available Source: <http://www.oceanlaw.net/texts/iotx.htm>, September 12, 2007.

Reamruk, C. 2006. "IPCC Model Simulations of Future Climate Change in Southeast Asia" (Unpublished). M. Sc. Thesis in Meteorology, San Jose State University, USA.

Udonsak Seenprachawong. 2003. An Economic Analysis of Coral Reefs in the Andaman Sea of Thailand. Publication. Available Source : www.worldfishcenter.org, September 4, 2007.

ภาคผนวก ก

	ผลประโยชน์ชาติทางทะเล	เขตทางทะเล	ปริมาณ	หน่วย	Value			Non-Use Value		มูลค่าที่สูญเสียจากผลกระทบทาง สวล.	Total all	มูลค่าที่ไม่ได้อยู่ในมือคนไทย	หน่วย	อ้างอิง	หมายเหตุ
	ชนิด				Direct use	Indirect use	Option Value	Existence	Bequest						
ทรัพยากรมีชีวิต	ปะการัง ปี 2547	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน	153.00	ตร.กม.				13,402.80			13,402.80		ล้านบาท	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.	
	ป่าชายเลน ปี 2547	ชายฝั่ง	2,527.51	ตร.กม.	2,701.28	21,213.74					23,915.02		ล้านบาท	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550.รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548. แหล่งที่มา : - http://www.onep.go.th/download/soe48/index.htm, 2 กรกฎาคม 2550.	
	ทรัพยากรป่าชายเลนในอุทยานแห่งชาติเกาะเสม็ด	ชายฝั่ง					108.53	3,604.86			3,713.39		ล้านบาท	บันทึก สัมภาษณ์. 2537. มูลค่าของอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาเกาะเสม็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	
	ทรัพยากรป่าชายเลนในวนอุทยานปราณบุรี	ชายฝั่ง			58.48						58.48		ล้านบาท	ภัทร อัครไพโรจน์. 2548. มูลค่าบันทึกการของวนอุทยานแห่งชาติปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	
	ทรัพยากรป่าชายเลนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย	ชายฝั่ง			9.11						9.11		ล้านบาท	ศรีสุดา ลอยผา. 2532. การประเมินมูลค่าของเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช กรณีเป็นแหล่งท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	
	ทรัพยากรป่าชายเลนในหาดแม่รำพึง	ชายฝั่ง	0.17		217.19						217.19		ล้านบาท	ณัฏฐา ว่องวิวัฒนาภรณ์. 2547. การประเมินมูลค่าผลประโยชน์ทางบันทึกการบริเวณชายหาดแม่รำพึง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	
	ป่าชายหาด ปี 2543	ชายฝั่ง	21.49	ตร.กม.							-			สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2550.รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548. แหล่งที่มา : - http://www.onep.go.th/download/soe48/index.htm, 2 กรกฎาคม 2550.	
	หญ้าทะเล ปี 2546	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน	148.00	ตร. กม.				73,690.26			73,690.26			ทรงศักดิ์ วิทยาเวโรจน์. 2546. การประเมินมูลค่าการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและการคงอยู่ของแหล่งหญ้าทะเล กรณีศึกษา: เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล. และใช้วิธี Benefit Approach ประเมินเป็นมูลค่าโดยรวมของหญ้าทะเลทั้งประเทศ	
	สัตว์น้ำทะเล (การประมง) ปี 2547	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน	2,635.90	พันตัน	61,800.50						61,800.50		ล้านบาท	กรมประมง. 2547. สถิติการประมงปี 2547. ศูนย์สารสนเทศ กรมประมง	
	สัตว์น้ำทะเล (เพาะเลี้ยง) ปี 2547	ชายฝั่งทะเล	736.30	พันตัน	49,250.10						49,250.10		ล้านบาท	กรมประมง. 2547. สถิติการประมงปี 2547. ศูนย์สารสนเทศ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	

[illegible]

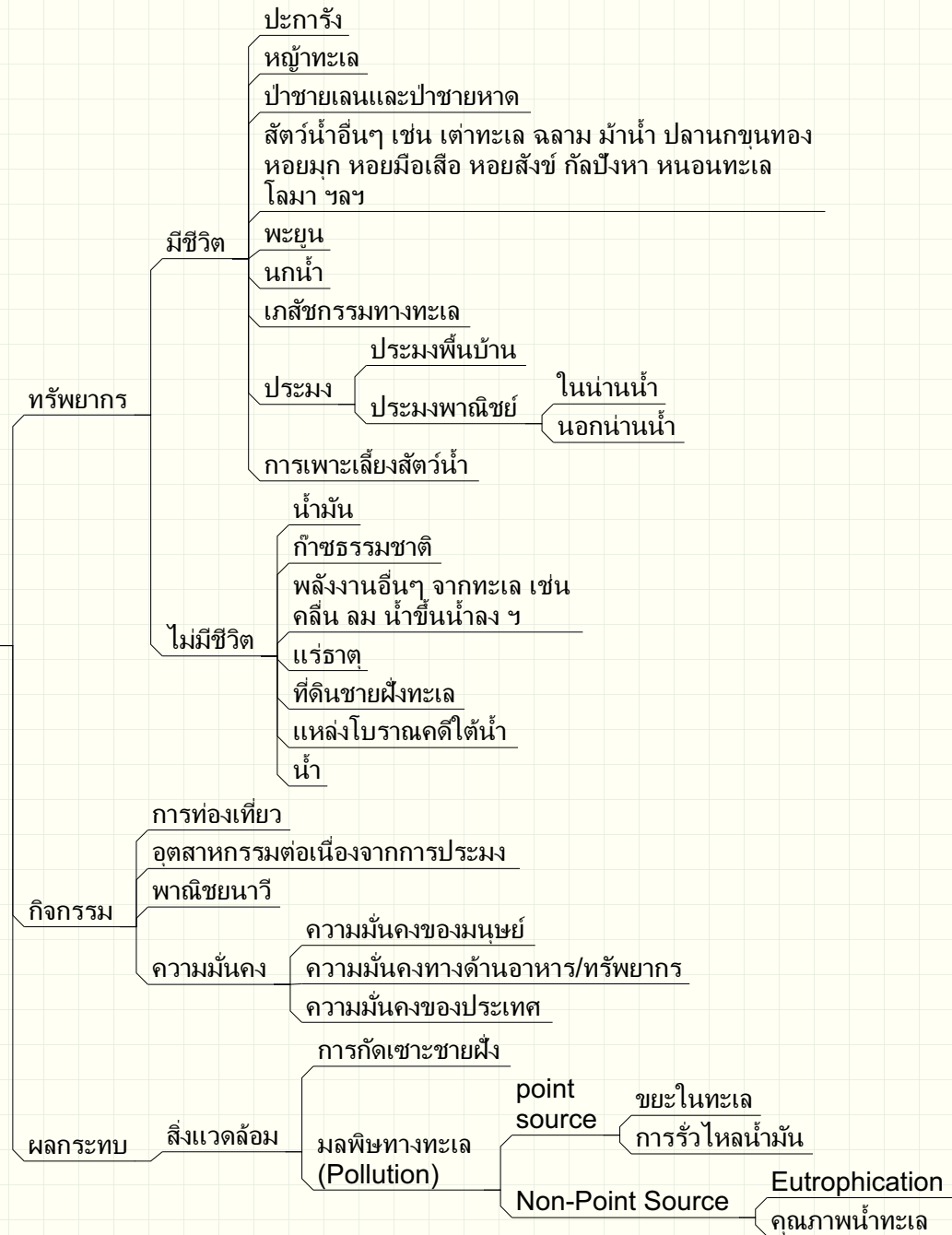
	ผลประโยชน์ชาติทางทะเล	เขตทางทะเล	ปริมาณ	หน่วย	Value			Non-Use Value		มูลค่าที่สูญเสียจากผลกระทบทาง สวล.	Total all	มูลค่าที่ไม่ได้อยู่ในมือคนไทย	หน่วย	อ้างอิง	หมายเหตุ
	ชนิด				Direct use	Indirect use	Option Value	Existence	Bequest						
	ที่ดินชายทะเลและพื้นที่ชายฝั่งทะเล ปี 2548	ชายฝั่งทะเล	32,866.88		2,125.00						2,125.00		ล้านบาท	ส่วนการจัดการที่ดินชายฝั่งทะเล. 2548. ที่ดินชายทะเลและพื้นที่ชายฝั่งทะเล. ส่วนการจัดการที่ดินชายฝั่งทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.	
กิจกรรม	รายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2547				197,390.30						197,390.30		ล้านบาท	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2550. สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. แหล่งที่มา : http://www2.tat.or.th/stat/web/statistic_index.php . 2 กรกฎาคม 2550.	
		ทะเลและชายฝั่ง													
	การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศทางทะเลเข้าปี 2548		107,905.00	พันตัน	3,201,678.00						3,201,678.00	2,945,543.76	ล้านบาท	กระทรวงคมนาคม. 2550. บริการสถิติคมนาคม. แหล่งที่มา : http://www.news.mot.go.th/motc/portal/graph/index2.asp . 2 กรกฎาคม 2550.	คนไทยมีส่วนแค่ 8 %
	การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศทางทะเลออกปี 2548		75,622.00	พันตัน	2,919,223.00						2,919,223.00	2,685,685.16	ล้านบาท	กระทรวงคมนาคม. 2550. บริการสถิติคมนาคม. แหล่งที่มา : http://www.news.mot.go.th/motc/portal/graph/index.asp . 12 กรกฎาคม 2550.	คนไทยมีส่วนแค่ 8 %
	การขนส่งสินค้าภายในประเทศทางทะเลปี 2548		28,322.00	พันตัน							-	-		กระทรวงคมนาคม. 2550. บริการสถิติคมนาคม. แหล่งที่มา : http://www.news.mot.go.th/motc/portal/graph/index2.asp . 2 กรกฎาคม 2550.	
	มูลค่าเรือทั้งหมด 311 แห่งปี 2547	ชายฝั่งทะเล			6,413.00						6,413.00		ล้านบาท	สถาบันการขนส่ง. 2550. (คุณสุมาลี)	
	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว/ซ่อมเรือ	ชายฝั่งทะเล			1,000.00						1,000.00		ล้านบาท	การประชุมสัมมนาแผนหลักพาณิชย์. 2542.	
	มูลค่าการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำมีชีวิต/สด แช่เย็น แช่แข็ง ปี 2547	ทะเลและชายฝั่ง			176,516.30						176,516.30		ล้านบาท	ศูนย์สารสนเทศ กรมประมง	
	อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง: อาหารทะเลแช่เย็นและแช่แข็ง ปี 2541	ชายฝั่งทะเล	633,211.00	ตัน	86,474.00						86,474.00		ล้านบาท	นาวาเอกภาณุ เชษฐสมน. 2542. เศรษฐศาสตร์ที่พึ่งพาทางทะเล. วารสารนาวิกศาสตร์. 83(11).	
	อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง: อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ปี 2541	ชายฝั่งทะเล	453,765.00	ตัน	75,740.00						75,740.00		ล้านบาท	นาวาเอกภาณุ เชษฐสมน. 2542. เศรษฐศาสตร์ที่พึ่งพาทางทะเล. วารสารนาวิกศาสตร์. 83(11).	
	อุตสาหกรรมต่อเนื่องด้านพาณิชย์ : ด้านประกันภัยทางทะเล (เรือ+สินค้า)ปี 2541	ชายฝั่งทะเล			2,331.00						2,331.00		ล้านบาท	นาวาเอกภาณุ เชษฐสมน. 2542. เศรษฐศาสตร์ที่พึ่งพาทางทะเล. วารสารนาวิกศาสตร์. 83(11).	
	ความมั่นคงภายในประเทศ : โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 จ.ภาคใต้ ปี 2548	ชายฝั่งทะเล			19.00						19.00		ล้านบาท	สำนักส่งเสริมและประสานงานคณะกรรมการ. มปป.	
	งบประมาณรายจ่ายของกองทัพเรือ (ปี 2549)	ทะเลและชายฝั่ง			16,489.00						22,254.60		ล้านบาท	งบประมาณโดยสภ. ประจำปีงบประมาณ 2550 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี	

	ผลประโยชน์ชาติทางทะเล	เขตทางทะเล	ปริมาณ	หน่วย	Value			Non-Use Value		มูลค่าที่สูญเสียจากผลกระทบทาง สวล.	Total all	มูลค่าที่ไม่ได้อยู่ในมือคนไทย	หน่วย	อ้างอิง	หมายเหตุ
	ชนิด				Direct use	Indirect use	Option Value	Existence	Bequest						
	นำเข้าเกลือสินเธาว์ทางทะเล ปี 2542	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน			20,000.00						20,000.00		ล้านบาท	กลยุทธ์ ... 2544. แนวทางการเพิ่มการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของทะเลและกองทัพเรือ. วารสารนาวิกศาสตร์ 84 (11) พฤศจิกายน 2544.	
	โบราณคดีใต้น้ำ (สำรวจ+ขุดเจาะ) ปี 2542	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน			100.00						100.00		ล้านบาท	นาวาเอกภาณุวัธน์ เชษฐสมาน. 2542. เศรษฐศาสตร์ที่พึ่งพาทางทะเล.	
ผลกระทบต่อสวล. (มูลค่าที่สูญเสีย)	การกัดเซาะชายฝั่งในอ่าวปากพนัง ปี 2549	ชายฝั่งทะเล	56,741.00	ตร.กม.						4,657.00			ล้านบาท	สรพล ภคธณามระ นิรันดร์ ชัยมณี และธนวัฒน์ จารพงษ์สกุล. 2549. โครงการศึกษาหาสาเหตุการกัดเซาะชายฝั่งทะเลและแนวทางการแก้ไขป้องกัน ชายฝั่งทะเลที่ได้รับ	
	การรั่วไหลของน้ำมัน (ป่าชายเลน+ปะการัง+หญ้าทะเล) ปี 2546	ชายฝั่งและน่านน้ำภายใน								1,919.11			ล้านบาท	กรมควบคุมมลพิษ. 2546. การประเมินการเกิดการรั่วไหลของน้ำมันในประเทศไทย. กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.	
	มูลค่าความเสียหายจากภัยสึนามิภาคธุรกิจการท่องเที่ยว (โรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร 30,000 ล้านบาท +จำนวนนักท่องเที่ยวไปประมาณ 5 ล้านคน 43,000 ล้านบาท +มูลค่าประกันภัยจากการสูญเสียทรัพย์สิน 10,000 ล้านบาท)	ชายฝั่ง			83,000.00					83,000.00			ล้านบาท	จังหวัดภูเก็ต. (มปป). ธรณีพิบัติภัยสึนามิ. 26 ธันวาคม 2547 จ.ภูเก็ต	
	มูลค่าความเสียหายจากภัยสึนามิภาคทรัพยากร				1,757.45					1,757.45				จังหวัดภูเก็ต. (มปป). ธรณีพิบัติภัยสึนามิ. 26 ธันวาคม 2547 จ.ภูเก็ต	
	มูลค่าความเสียหายจากภัยสึนามิด้านการขนส่ง(เฉพาะขนส่งทางน้ำ)				326.72					326.72				จังหวัดภูเก็ต. (มปป). ธรณีพิบัติภัยสึนามิ. 26 ธันวาคม 2547 จ.ภูเก็ต	
มูลค่าผลประโยชน์ชาติทางทะเลทั้งหมดของประเทศไทย											7,442,817.17	5,631,228.92	ล้านบาท		
มูลค่าการเสียโอกาส										91,660.28		-	ล้านบาท		
GDP ปี 2549											7,813,050.00		ล้านบาท	สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.	
GNP ปี 2549											7,655,892.00		ล้านบาท	สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.	
งบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลทั้งหมด ปี 2549											1,566,200.00		ล้านบาท	งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2550 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี	

ภาคผนวก ข

Organization Chart

ผลประโยชน์ชาติทางทะเล

Organization Chart

ผลประโยชน์ชาติทางทะเล

ทรัพยากร

มีชีวิต

ปะการัง

หญ้าทะเล

ป่าชายเลนและป่าชายหาด

สัตว์น้ำอื่นๆ เช่น เต่าทะเล ฉลาม ม้าน้ำ ปลานกขุนทอง
หอยมุก หอยมือเสือ หอยสังข์ กัลปังหา หนอนทะเล
โลมา ฯลฯ

พะยูน

นกน้ำ

เภสัชกรรมทางทะเล

ประมง

ประมงพื้นบ้าน

ประมงพาณิชย์

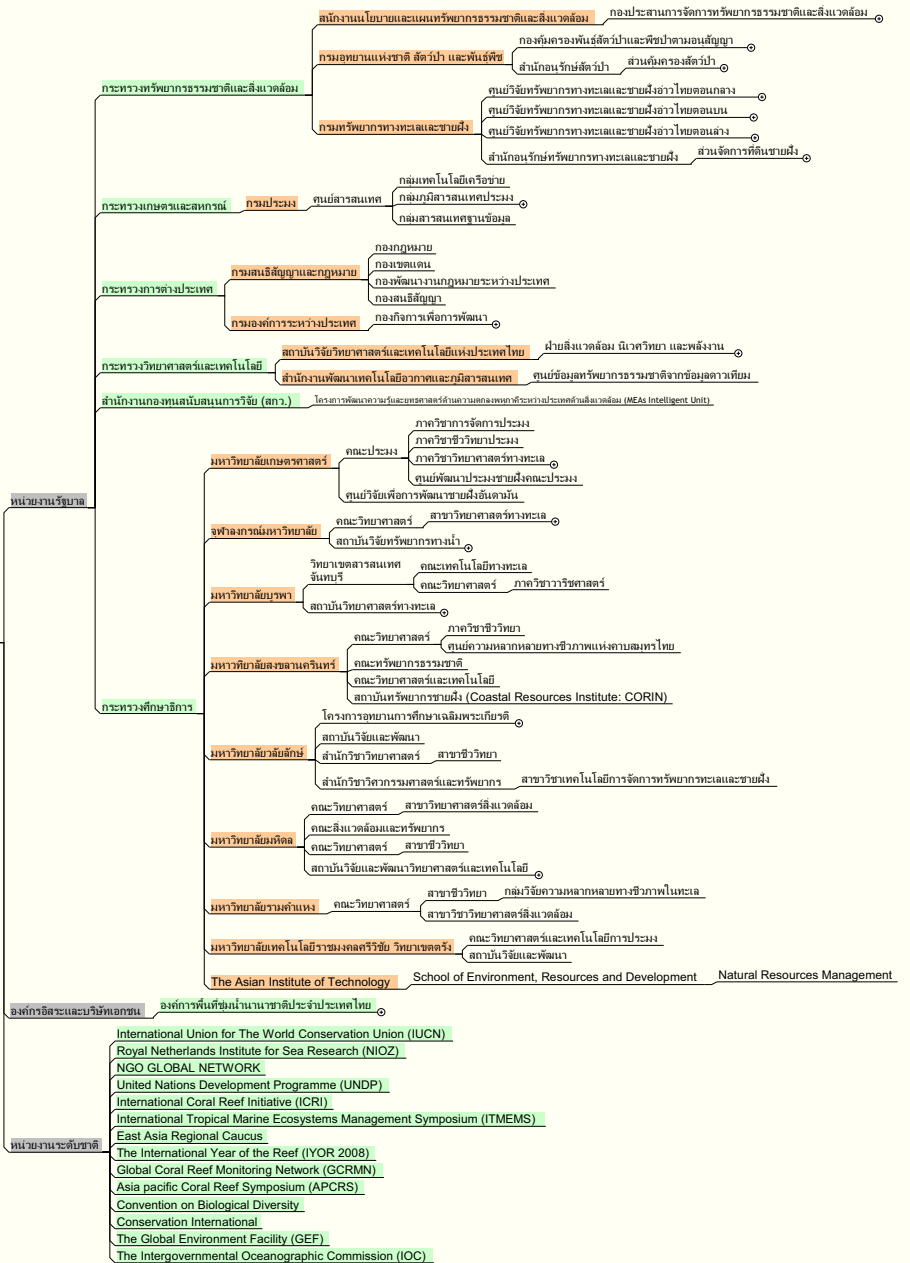
ในน่านน้ำ

นอกน่านน้ำ

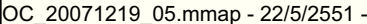
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

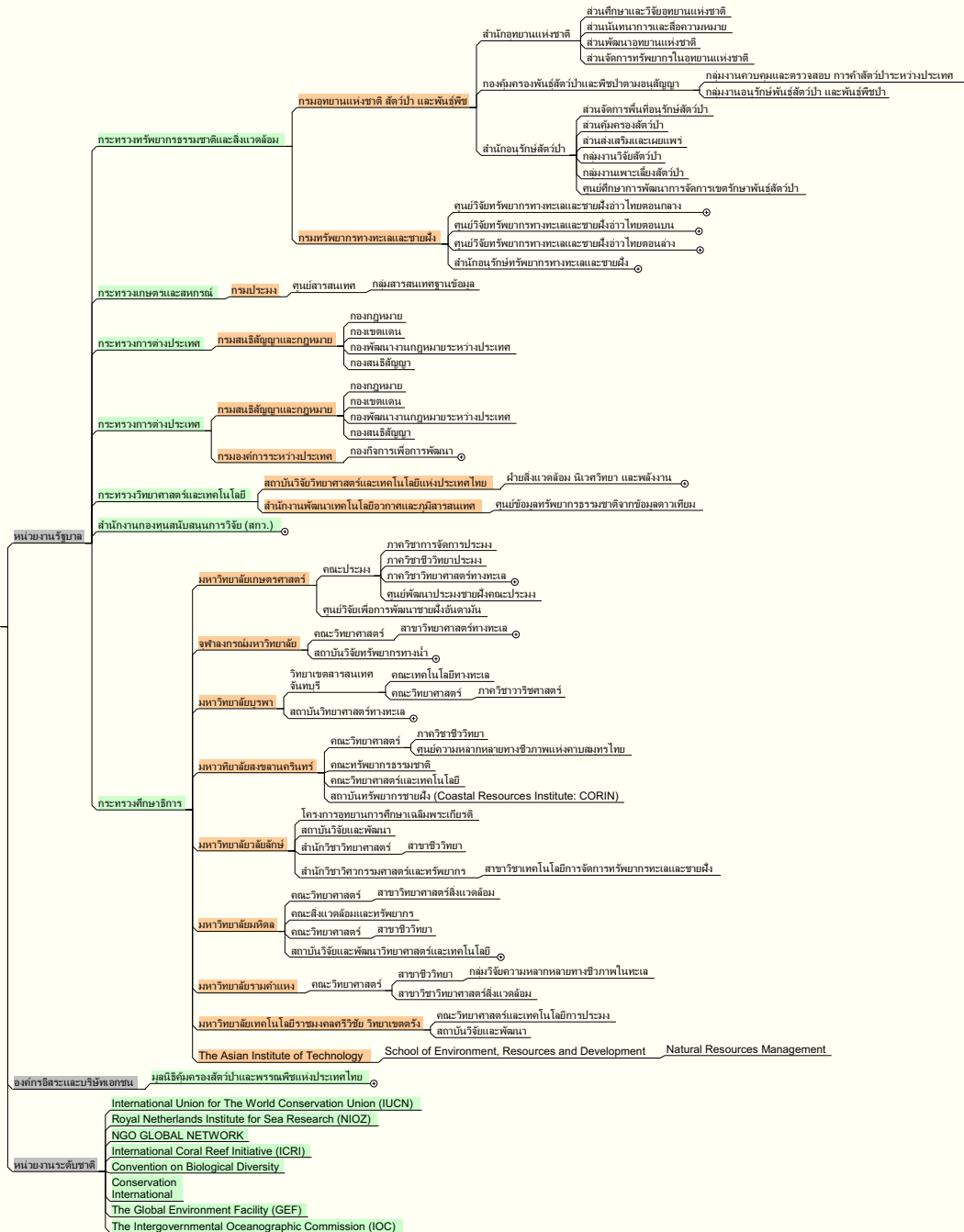
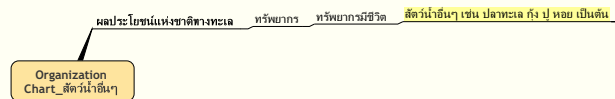
Organization Chart_ปะการัง

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ทรัพยากร ทรัพยากรมีชีวิต **ปะการัง**

Organization Chart_สัตว์น้ำอื่นๆ

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

ทรัพยากร

ทรัพยากรมีชีวิต

พะยูน

หน่วยงานรัฐบาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผน/ยุทธศาสตร์/นโยบาย

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กฎหมาย/พรบ./ประกาศ

กรมประมง

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

กระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

The Asian Institute of Technology

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

International Union for The World Conservation Union (IUCN)

Royal Netherlands Institute for Sea Research (NIOZ)

NGO GLOBAL NETWORK

หน่วยงานระดับชาติ

International Coral Reef Initiative (ICRI)

Convention on Biological Diversity

Conservation International

The Global Environment Facility (GEF)

The Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC)

Organization Chart_นกน้ำ

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ทรัพยากร ทรัพยากรมีชีวิต **นกน้ำ**

หน่วยงานรัฐบาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า ①

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนกลาง ①
ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนบน ①
ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนล่าง ①

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กองคุ้มครองพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าตามอนุสัญญา กลุ่มงานควบคุมและตรวจสอบการค้าสัตว์ป่าระหว่างประเทศ
กลุ่มงานอนุรักษ์พันธุ์ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชป่า

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า ส่วนจัดการพื้นที่อนุรักษ์สัตว์ป่า
ส่วนคุ้มครองสัตว์ป่า
ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่
กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า
กลุ่มงานเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาการจัดการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

สำนักอุทยานแห่งชาติ ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ
ส่วนนันทนาการและสื่อความหมาย
ส่วนพัฒนาอุทยานแห่งชาติ
ส่วนจัดการทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติ

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กองกฎหมาย
กองเขตแดน
กองพัฒนางานกฎหมายระหว่างประเทศ
กองสนธิสัญญา

กรมองค์การระหว่างประเทศ กองกิจการเพื่อการพัฒนา ①

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ฝ่ายสิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยา และพลังงาน ①

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ①

กระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โครงการอุทยานการศึกษาเฉลิมพระเกียรติ

 สถาบันวิจัยและพัฒนา

 สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา

มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ①

The Asian Institute of Technology School of Environment, Resources and Development Natural Resources Management

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

องค์กรพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติประจำประเทศไทย ①

หน่วยงานระดับชาติ

International Union for The World Conservation Union (IUCN)

Royal Netherlands Institute for Sea Research (NIOZ)

NGO GLOBAL NETWORK

Convention on Biological Diversity

The Global Environment Facility (GEF)

Organization Chart_เกลือฯกรมทางทะเล

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

กิจกรรม

เกลือฯกรมทางทะเล

หน่วยงานรัฐบาล

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

หน่วยงานระดับชาติ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอ่าวไทยตอนกลาง
สำนักงานอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองกฎหมาย
กองเขตแดน
กองพัฒนางานกฎหมายระหว่างประเทศ
กองสนธิสัญญา

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองกิจการเพื่อการพัฒนา

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

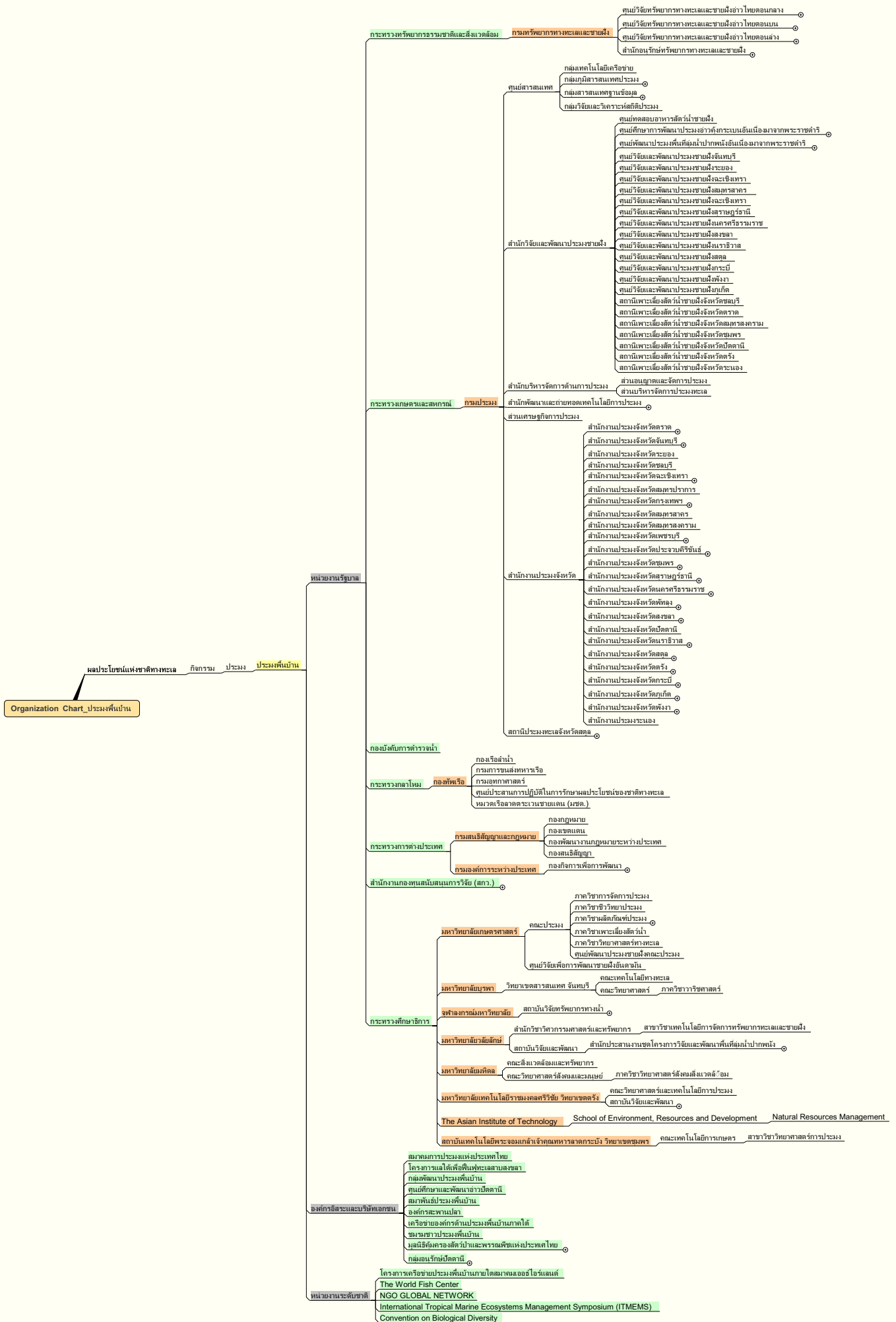
กระทรวงศึกษาธิการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะเกลือฯกรมศาสตร์

Organization Chart

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเล

ทรัพยากร

ไม่มีชีวิต

น้ำมัน

ก๊าซธรรมชาติ

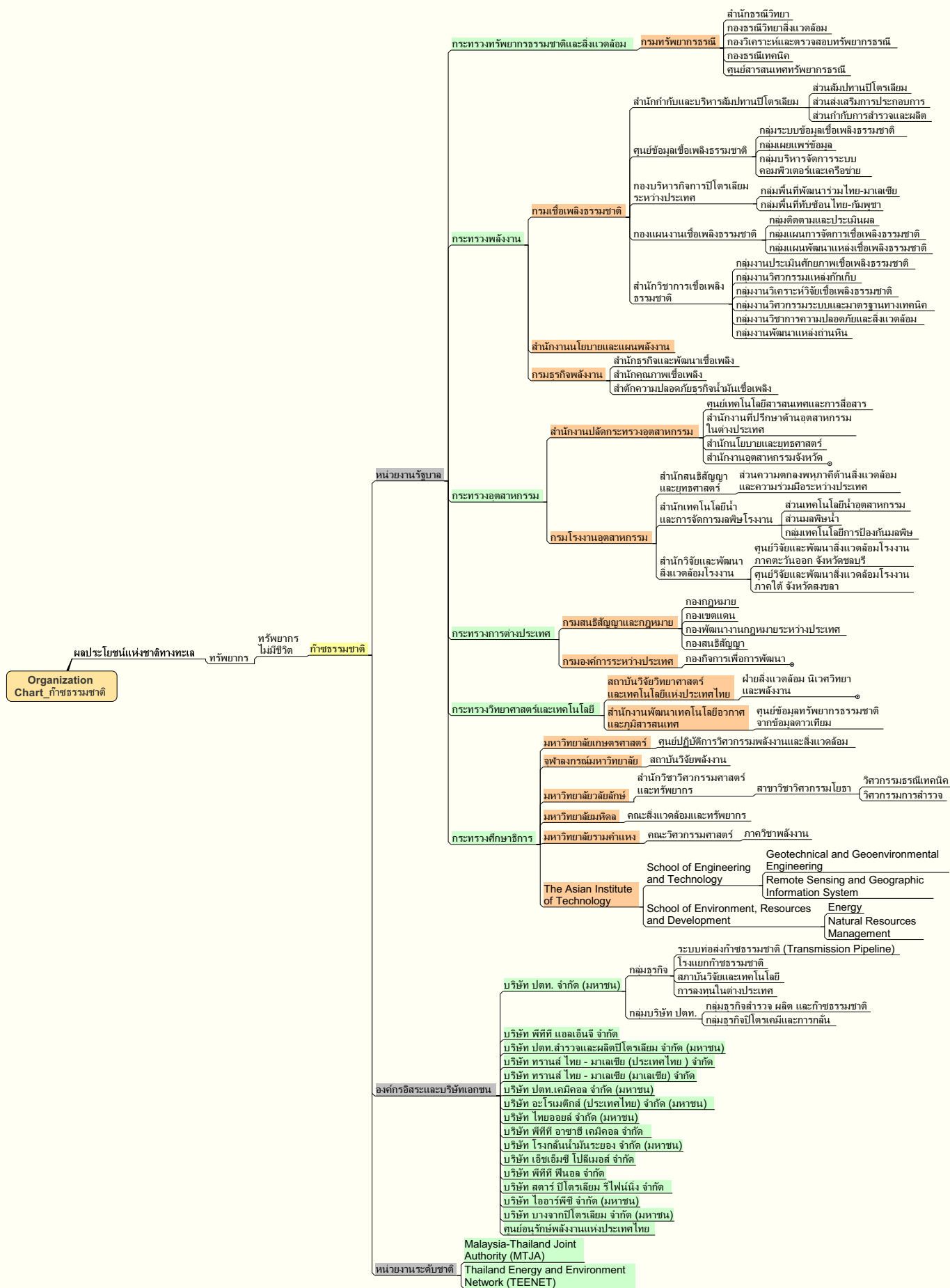
พลังงานอื่นๆ จากทะเล เช่น
คลื่น ลม น้ำขึ้นน้ำลง ฯ

แร่ธาตุ

ที่ดินชายฝั่งทะเล

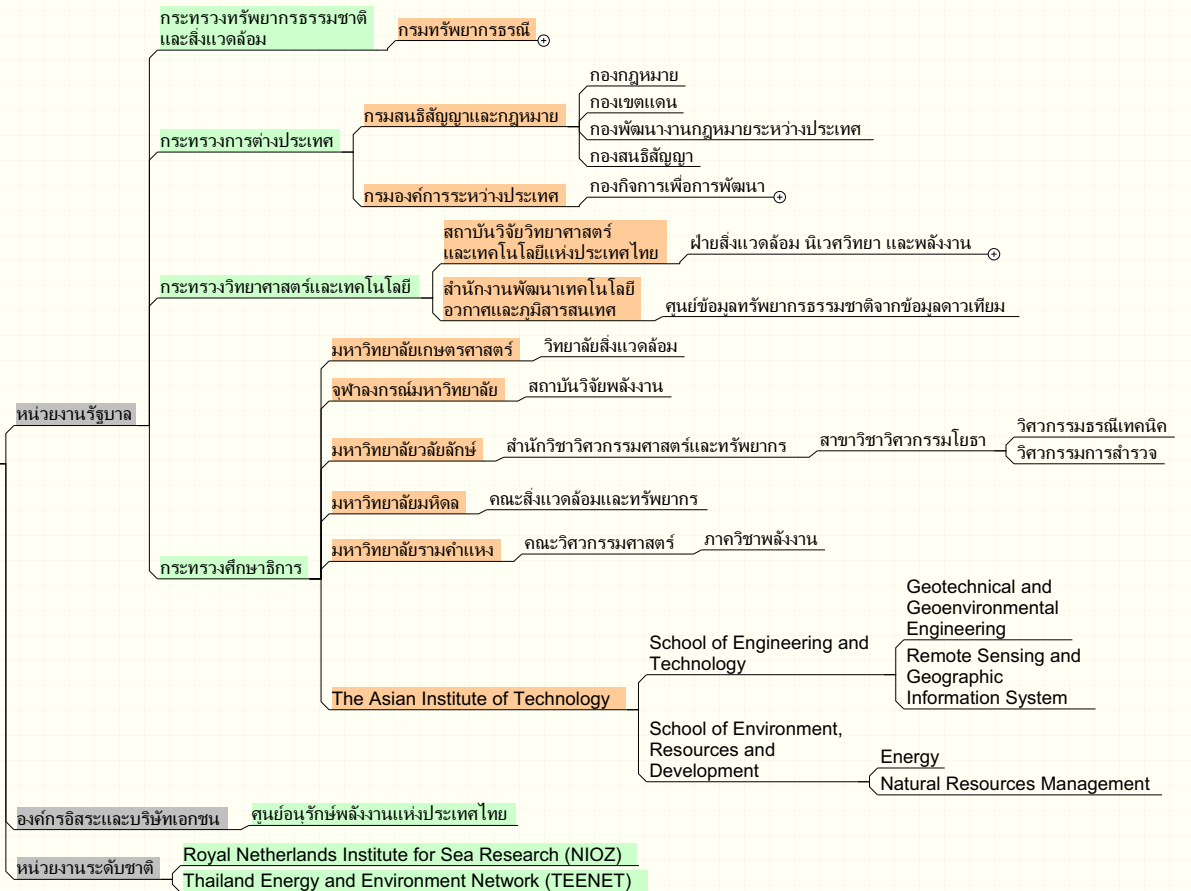
แหล่งโบราณคดีใต้น้ำ

น้ำ

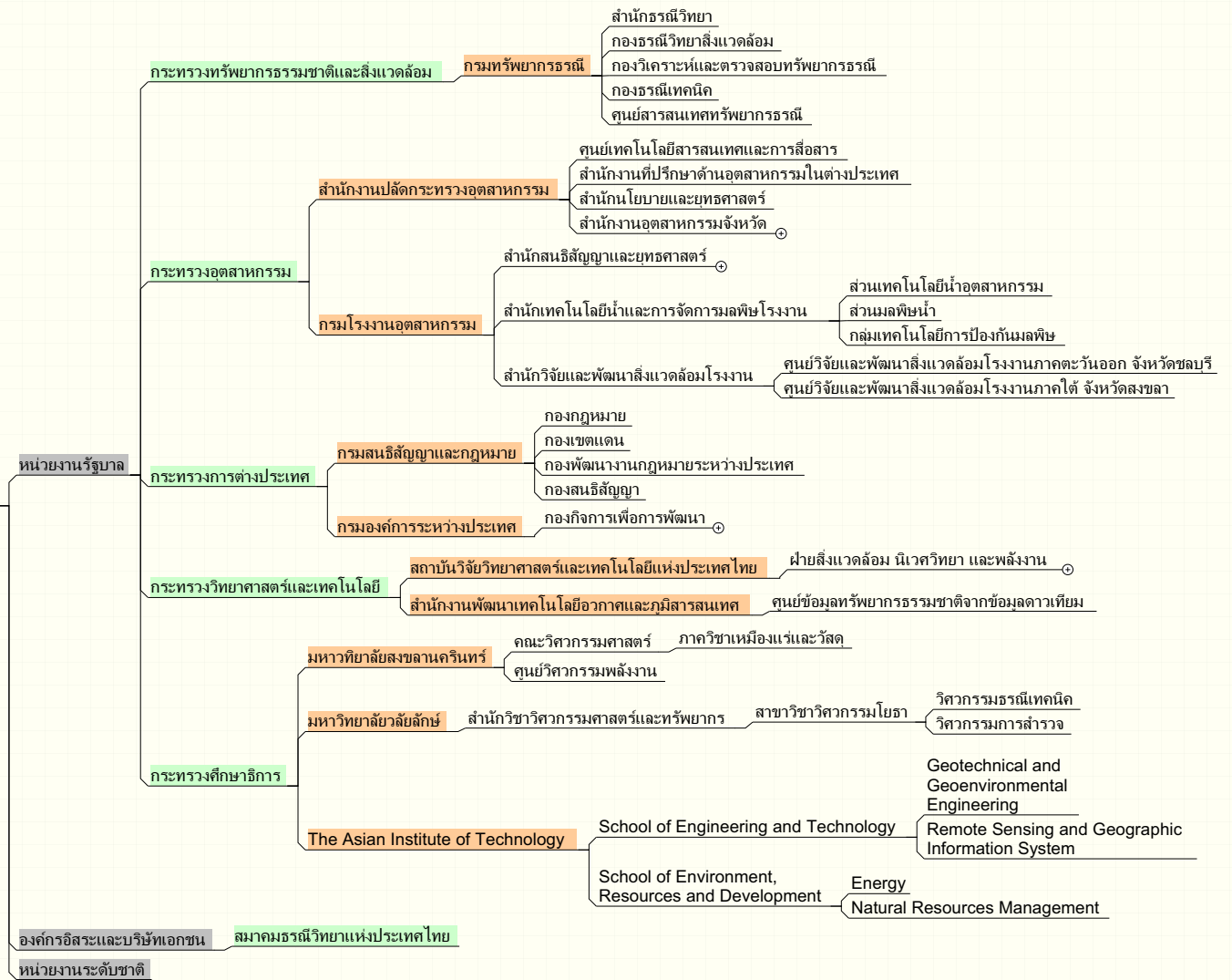

Organization
Chart_พลังงานอื่น

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
ทรัพยากร
ทรัพยากรไม่มีชีวิต
พลังงานอื่นๆ จากทะเล เช่น
คลื่น ลม น้ำขึ้นน้ำลง ฯ

Organization Chart_แร่ธาตุ

Organization Chart_ที่ดินชายฝั่งทะเล

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

ทรัพยากร

ทรัพยากรไม่มีชีวิต

ที่ดินชายฝั่งทะเล

หน่วยงานรัฐบาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมพัฒนาที่ดิน

สำนักสำรวจและกาวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักพัฒนาที่ดินอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
ศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดินโครงการหลวง
สำนักพัฒนาเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10 ราชบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี
สถานีพัฒนาที่ดิน.ประจวบคีรีขันธ์
สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 สุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
สถานีพัฒนาที่ดินชุมพร
สถานีพัฒนาที่ดินระนอง
สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต
สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
สถานีพัฒนาที่ดินกระบี่
สถานีพัฒนาที่ดินพังงา

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 สงขลา

สถานีพัฒนาที่ดินสงขลา
สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส
สถานีพัฒนาที่ดินตรัง
สถานีพัฒนาที่ดินสตูล
สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
สถานีพัฒนาที่ดินพัทลุง

กระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
สำนักเทคโนโลยีทำแผนที่
สำนักงานโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดินเพื่อการบริหารจัดการระบบที่ดิน

กรมโยธาและผังเมือง

สำนักผังประเทศและผังภาค
กลุ่มงานผังประเทศและผังภาค
กลุ่มงานผังจังหวัด
กลุ่มงานผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะ

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาควิชาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

The Asian Institute of Technology

School of Engineering and Technology

Geotechnical and Geoenvironmental Engineering
Remote Sensing and Geographic Information System

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

หน่วยงานระดับชาติ

The Global Environment Facility (GEF)

Organization
Chart_ โบราณคดีได้นำ

ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

ทรัพยากร

ทรัพยากรไม่มีชีวิต

แหล่งโบราณคดีใต้น้ำ

หน่วยงานรัฐบาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรธรณี

กระทรวงวัฒนธรรม

กรมศิลปากร

สำนักโบราณคดี

กลุ่มวิทยาการโบราณคดีประวัติศาสตร์
กลุ่มโบราณคดีใต้น้ำ

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองกฎหมาย

กองเขตแดน

กองพัฒนางานกฎหมายระหว่างประเทศ

กองสนธิสัญญา

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองกิจการเพื่อการพัฒนา

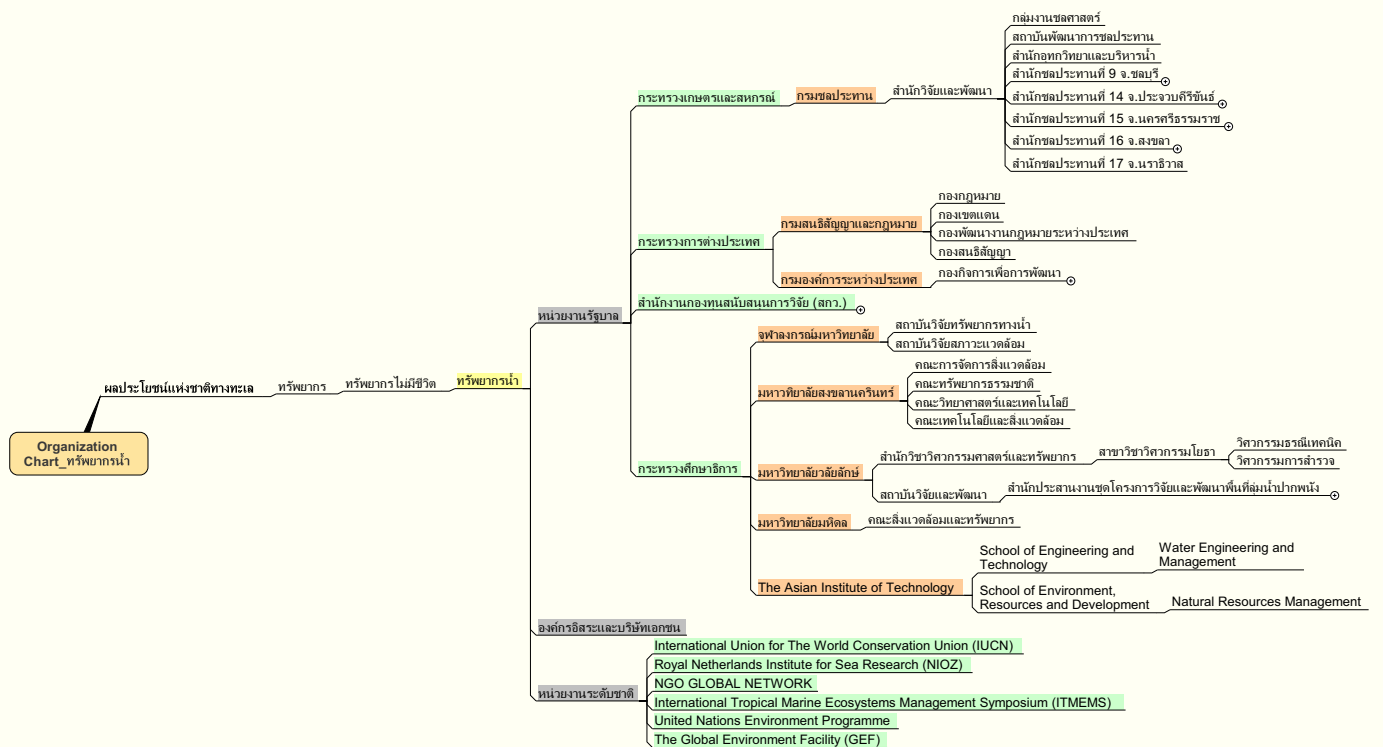
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
และภูมิสารสนเทศ

ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ
จากข้อมูลดาวเทียม

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

หน่วยงานระดับชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเล

กิจกรรม

การท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง

พาณิชยนาวี

ความมั่นคง

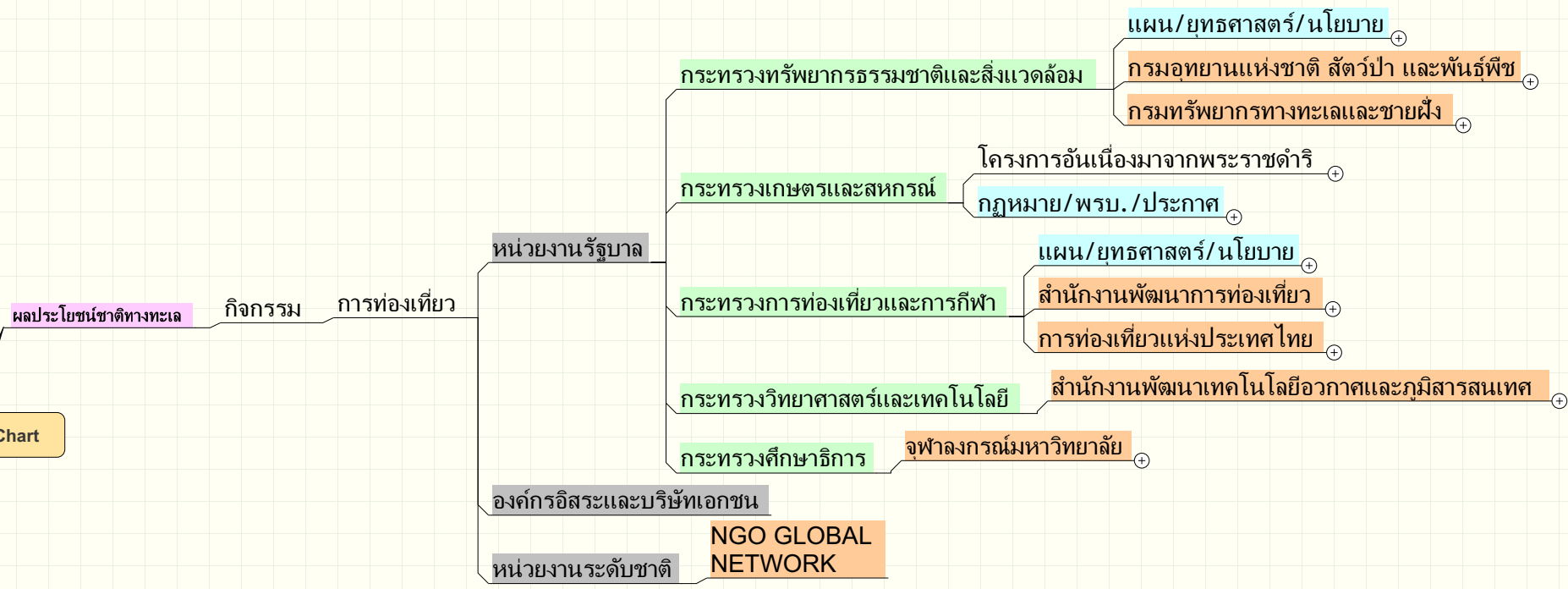
ความมั่นคงของมนุษย์

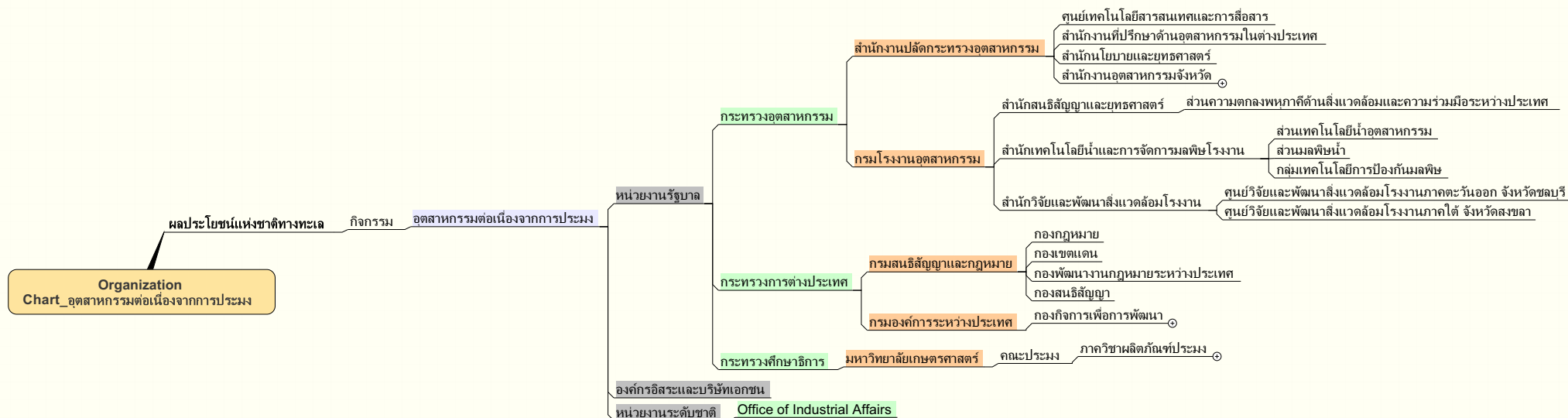
ความมั่นคงทางด้านอาหาร/ทรัพยากร

ความมั่นคงของประเทศ

Organization Chart

Organization Chart

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการผลประโยชน์ชาติทางทะเล

ผลกระทบ

สิ่งแวดล้อม

การกัดเซาะชายฝั่ง

มลพิษทางทะเล (Pollution)

point source

ขยะในทะเล

การรั่วไหลน้ำมัน

Non-Point Source

Eutrophication

คุณภาพน้ำทะเล

Organization Chart

Organization Chart_กักเซาะชายฝั่ง

ผลกระทบ

สิ่งแวดล้อม

การกักเซาะชายฝั่ง

หน่วยงานรัฐบาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

ส่วนแหล่งน้ำทะเล

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กรมทรัพยากรธรณี

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักวิจัยและพัฒนา

กระทรวงคมนาคม

กรมขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ

ส่วนเครื่องหมายการเดินเรือ

ส่วนแผนงานพัฒนาร่องน้ำ

ศูนย์พัฒนาและบำรุงรักษา ทางน้ำที่ 6 (สาขากู้ภัย)

สำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ 3 (สมุทรสงคราม)

สำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ 3 สาขาประจวบคีรีขันธ์

กระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองกฎหมาย

กองเขตแดน

กองพัฒนางานกฎหมายระหว่างประเทศ

กองสนธิสัญญา

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองกิจการเพื่อการพัฒนา

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติจากข้อมูลดาวเทียม

มหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี

คณะเทคโนโลยีทางทะเล

คณะวิทยาศาสตร์

ภาควิชาวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม

คณะทรัพยากรธรรมชาติ

คณะเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาควิชาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

The Asian Institute of Technology

School of Engineering and Technology

Geotechnical and Geoenvironmental Engineering

Remote Sensing and Geographic Information System

School of Environment, Resources and Development

Natural Resources Management

องค์กรอิสระและบริษัทเอกชน

สมาคมธรณีวิทยาแห่งประเทศไทย

หน่วยงานระดับชาติ

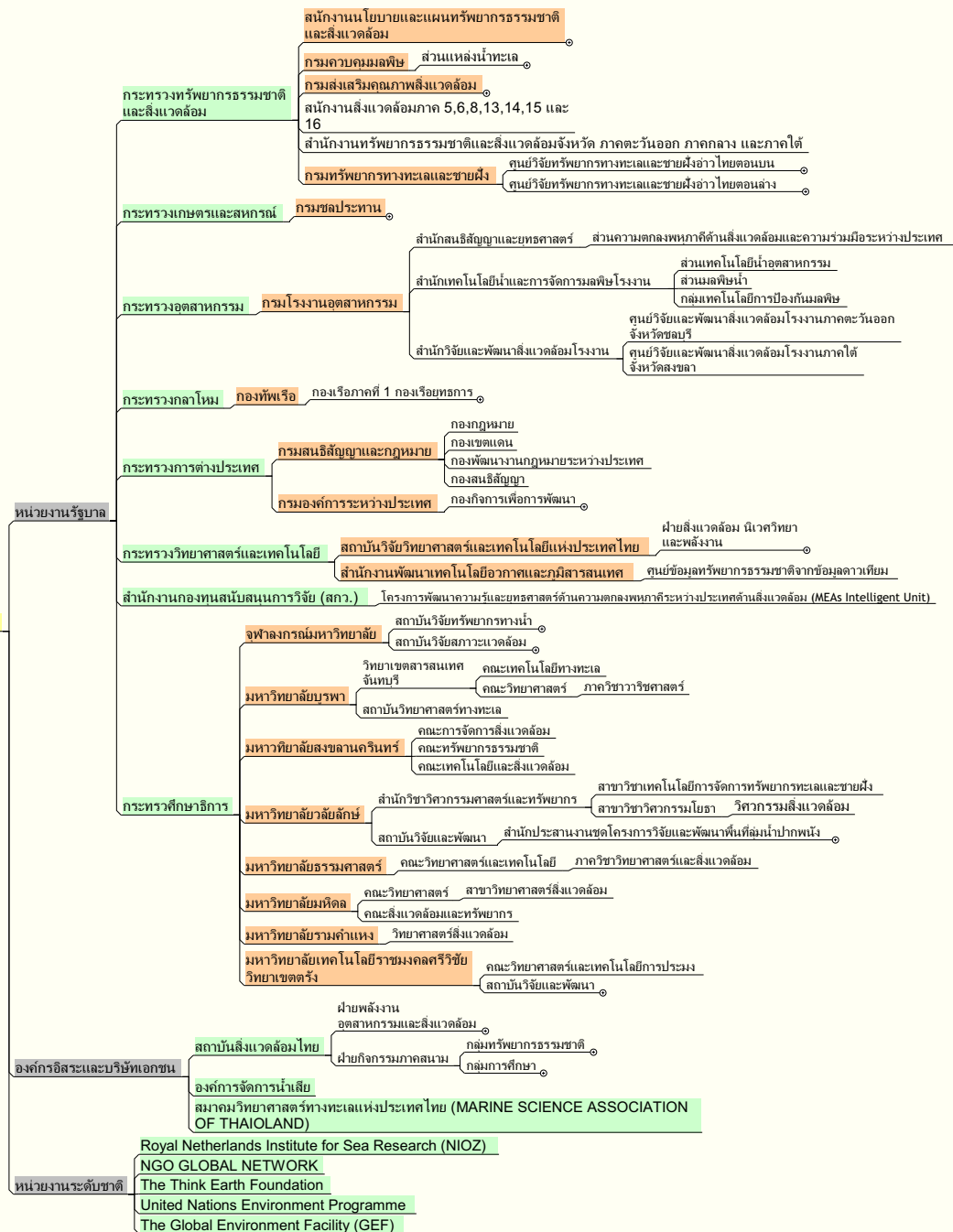
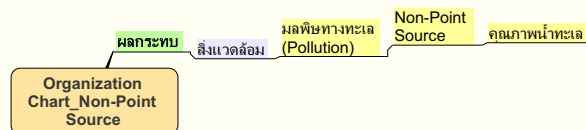
NGO GLOBAL NETWORK

The Global Environment Facility (GEF)

Organization
Chart_Point Source

ผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม
มลพิษทางทะเล
(Pollution)
Point
Source
การรั่วไหลน้ำมัน

ภาคผนวก ค

กฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ที่ประเทศไทยใช้บังคับที่เกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลไทยในปัจจุบัน

1) กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

1.1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (กำหนดอุทยานแห่งชาติทางทะเลหรือชายฝั่งทะเลได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(1) “ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะและที่ชายทะเลด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 6 เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ”

ที่ดินที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

มาตรา 16 ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด

(1) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงก่อสร้าง แฝ้วถาง หรือเผาป่า

(2) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม้ ยางไม้ น้ำมันยาง น้ำมันสน แร่หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น

(3) นำสัตว์ออกไป หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่สัตว์

(4) ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ดิน หินกรวด หรือทราย

(5) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมท้นหรือเหือดแห้ง

(6) ปิดหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(7) เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งกล้วยไม้ น้ำผึ้ง ครั่ง ถ่านไม้ เปลือกไม้ หรือมูลค้างคาว

(7) เก็บ หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตรายแก่ดอกไม้ ใบไม้ หรือผลไม้

(9) นำยานพาหนะเข้าออกหรือขับขี่ยานพาหนะในทางที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(10) นำอากาศยานขึ้นลงในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(11) นำหรือปล่อยปลุสัตว์เข้าไป

(12) นำสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์พาหนะเข้าไป เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

(13) เข้าไปดำเนินกิจการใดๆ เพื่อหาผลประโยชน์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

- (14) ปิดประกาศ โฆษณา หรือขีดเขียนในที่ต่างๆ
- (15) นำเครื่องมือสำหรับล่าสัตว์หรือจับสัตว์ หรืออาวุธใดๆ เข้าไป เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตนั้นกำหนดไว้
- (16) ยิงปืน ทำให้เกิดระเบิดซึ่งวัตถุระเบิด หรือจุดดอกไม้เพลิง
- (17) ส่งเสียงอื้อฉาวหรือกระทำการอื่นอันเป็นการรบกวนหรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่คนหรือสัตว์
- (18) ทิ้งขยะมูลฝอยหรือสิ่งต่างๆ ในที่ที่มีได้จัดไว้เพื่อการนั้น
- (19) ทิ้งสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิงซึ่งอาจทำให้เกิดเพลิง

1.2 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 (กำหนดให้ป่าชายเลนฯ เป็นป่าสงวน)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 6 บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่า ไม้ ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 14 ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เฝ้าป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(1) ทำไม้หรือเก็บหาของป่าตามมาตรา 15 เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา 16 มาตรา 16 ทวิ หรือมาตรา 16 ตริ กระทำการตามมาตรา 17 ใช้ประโยชน์ตามมาตรา 18 หรือกระทำการตามมาตรา 19 หรือมาตรา 20

(2) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา 25 เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติและรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้หรือถอน แกะไขหรือทำประการอื่นใดแก่สิ่งที่เป็นอันตรายหรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนดให้

(3) ยึด ทำลาย รื้อถอน แกะไขหรือทำประการอื่นเมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (2) ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น ให้ผู้กระทำความผิดใช้หรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อชดใช้ค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความในมาตรา 1327 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นโดยอนุโลม

(4) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

1.3) **พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2522** (กำหนดให้เขตชายฝั่งทะเลเป็นเขตรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 17 ผังเมืองรวมประกอบด้วย

- (1) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม
- (2) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม
- (3) แผนผังซึ่งทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับพร้อมด้วยข้อกำหนด โดยมีสาระสำคัญทุกประการหรือบางประการ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค

(4) รายการประกอบแผนผัง

(5) นโยบาย มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม

1.4) **พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521** (การนิคมฯ มีอำนาจในการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาซึ่งรวมถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินบริเวณชายฝั่ง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 6 ให้จัดตั้งการนิคมอุตสาหกรรมขึ้นเรียกว่า “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กนอ.” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) การจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งหรือขยายนิคมอุตสาหกรรมหรือเพื่อดำเนินธุรกิจอื่นที่เป็นประโยชน์หรือเกี่ยวเนื่องกับ กนอ.

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 36 ทวิ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 36 วรรคสาม จัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงเขตอุตสาหกรรมส่งออก ให้สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในเขตดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ กนอ. เมื่อได้ดำเนินการครบถ้วนตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในกรณีที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเมื่อกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความยินยอมและ กนอ. ได้ชำระราคาที่ดินให้แก่กระทรวงการคลังตามราคาที่ดินที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแล้ว หรือในกรณีที่พลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความยินยอม และ กนอ. ได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพหรือโอนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(2) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการเมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมและ กนอ. ได้ชำระราคาที่ดินให้แก่

กระทรวงการคลังตามราคาที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้วให้พระราชกฤษฎีกานั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพหรือโอนตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน

(3) ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินเมื่อกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความยินยอมและ กนอ. ได้ชำระราคาที่ดินให้แก่กระทรวงการคลังตามราคาที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแล้ว

ในกรณีที่มีประกาศตามมาตรา 36 วรรคสอง จัดตั้งหรือเปลี่ยนแปลงเขตอุตสาหกรรมทั่วไปให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ โดยระบุแปลงและจำนวนเนื้อที่ดินโดยประมาณที่ กนอ. ประสงค์จะได้กรรมสิทธิ์ไว้ในพระราชกฤษฎีกานั้น และเมื่อได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้ กนอ. ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นภายได้เงื่อนไขเช่นเดียวกับที่กล่าวในวรรคหนึ่ง

1.5) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 (กำหนดเขตห้ามก่อสร้างอาคารบริเวณชายฝั่งได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

(10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด

ฯลฯ

ฯลฯ

1.6) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะ ซึ่งรวมถึงทะเลโดยให้อำนาจท้องถิ่นออกข้อกำหนด ซึ่งมีปัญหา ๒ ประการสำคัญคือ โทษต่างๆ สูงสุดคือจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และทะเลอาจอยู่นอกเขตท้องถิ่น)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

ฯลฯ

ฯลฯ

1.7) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 (ห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในทางน้ำซึ่งรวมถึงทะเล)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 23 ห้ามมิให้ผู้ใดเทหรือทิ้งกรวด หิน ดิน เลน ทราาย หรือเศษวัตถุก่อสร้างลงในทางน้ำ หรือกองไว้หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้วัตถุดังกล่าวไหลหรือตกลงในทางน้ำ

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งจัดการ ขนย้ายวัตถุ ดังกล่าวออกไปให้ห่างจากทางน้ำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและถ้าการกระทำ ดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำหรือทำให้ท่อระบายน้ำ คู คลอง ตื้นเขิน ให้มีอำนาจสั่ง ให้ผู้กระทำการตามวรรค

หนึ่งแก้ไขให้ทางน้ำดังกล่าวคืนสู่สภาพเดิม ถ้าละเลยเพิกเฉยนอกจากมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติต่อไป

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดเท ปล่อยหรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะจากอาคารหรือยานพาหนะลงในทางน้ำ

มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครกหรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองเรือหรืออาคารประเภทเรือนแพ ซึ่งจอดหรืออยู่ในท้องที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้จัดสวมสาธารณะ หรือภาชนะสำหรับทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

มาตรา 44 นอกจากอำนาจหน้าที่ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด

(3) ตักเตือนผู้กระทำความผิดหรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือขจัดความสกปรก หรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป

(4) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 48 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง และพนักงานสอบสวน มีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้แบ่งแก่ผู้แจ้งตามมาตรา 51 กึ่งหนึ่ง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานจราจร หรือตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร ผู้จับกุมอีกกึ่งหนึ่ง

มาตรา 50 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้น พร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 57 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง มาตรา 19 มาตรา 23 มาตรา 30 มาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 34 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

1.8) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (กำหนดท้องที่ห้ามตั้งโรงงานได้ ซึ่งรวมถึงชายทะเล)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ ทะเลคือ

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ

บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของ โรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัยของประเทศ หรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(2) กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบและหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน

(3) กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยาย

(4) กำหนดให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภท หรือให้ส่งผลผลิต ออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน

1.9) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (กำหนด มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง กำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ กำหนดโครงการที่ต้องจัดทำ EIA การควบคุมมลพิษจาก แหล่งกำเนิด การระบายน้ำทิ้งหรือการปล่อยทิ้งของเสีย)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 9 เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใดๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันที่ ในกรณีที่ทราบว่าคุณใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุอันตรายดังกล่าวด้วย

อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้

(1) มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในพื้นแผ่นดิน โดยจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำในแต่ละพื้นที่

(2) มาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ปากแม่น้ำ

(3) มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาล

(4) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

(5) มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือนโดยทั่วไป

(6) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่นๆ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งจะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรา 33 ในกรณีที่เห็นสมควร ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สูงกว่ามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา 32 เป็นพิเศษ สำหรับในเขตอนุรักษ์หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 43 หรือเขตพื้นที่ตามมาตรา 45 หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59

มาตรา 43 ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา 44 ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 43 ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(1) กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(2) ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(3) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้น ให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(4) กำหนดวิธีการจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้นรวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น

(5) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น

มาตรา 46 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดประเภท และขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอความเห็นชอบตามมาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 49

ในการประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องเสนอพร้อมกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการแต่ละประเภทและแต่ละขนาดด้วย

ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใดมีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมไว้แล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ลักษณะเดียวกันได้ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โครงการหรือกิจการในทำนองเดียวกันได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้ แต่ทั้งนี้

โครงการหรือกิจการนั้นจะต้องแสดงความยินยอมปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 55 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 59 ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

1.10) พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. 2543 (ดินมีความหมายรวมถึงทรายด้วย)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิน” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด หรือทราย และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับดิน

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 6 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (1) บริเวณห้ามขุดดินหรือถมดิน
- (2) ความสัมพันธ์ของความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดินตามชนิดของดินความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุดดิน ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถมดิน และระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น

- (3) วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง
- (4) วิธีการให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยแก่คนงานและบุคคลภายนอก
- (5) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นในการขุดดินหรือถมดิน

มาตรา 17 ผู้ใดประสงค์จะทำการขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (1) แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการขุดดิน
- (2) แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- (3) รายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖
- (4) วิธีการขุดดินและการขนดิน
- (5) ระยะเวลาทำการขุดดิน
- (6) ชื่อผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (7) ที่ตั้งสำนักงานของผู้แจ้ง

(8) ภาระผูกพันต่างๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการขุดดิน

(9) เอกสารและรายละเอียดอื่นๆ ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการขุดดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้แจ้งไม่แก้ไขให้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับแจ้งให้แก้ไขจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งให้การแจ้งตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นผล

ถ้าผู้แจ้งได้แก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสาม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งที่ถูกต้อง

ผู้ได้รับใบรับแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 25 ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดินตามมาตรา 17 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 หยุดการขุดดินในบริเวณนั้นไว้ก่อน แล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้กรมศิลปากรหรือกรมทรัพยากรธรณี แล้วแต่กรณี ทราบโดยด่วนในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขุดดินปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

1.11) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. 2538

ระเบียบนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน” เรียกโดยย่อว่า “กปน.” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นรองประธานกรรมการ อธิบดีกรมการบินพาณิชย์หรือผู้แทน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้แทน อธิบดีกรมประมงหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน เจ้ากรมยุทธการทหารบกหรือผู้แทน เจ้ากรมยุทธการทหารเรือหรือผู้แทน เจ้ากรมยุทธการทหารอากาศหรือผู้แทน เจ้ากรมอุทกศาสตร์หรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนการทำเรือแห่งประเทศไทย ผู้แทนการสื่อสารแห่งประเทศไทย ประธานกลุ่มอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของวงการอุตสาหกรรมน้ำมันหรือผู้แทน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินหกคน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งจากผู้มีความรู้หรือความชำนาญเกี่ยวกับน้ำมัน การเศรษฐกิจ กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ การสื่อสารมวลชน การประชาสัมพันธ์ หรือสิ่งแวดล้อม

ให้อธิบดีกรมเจ้าท่าเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนกรมเจ้าท่าและผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 10 ให้ กปน. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมัน

(2) จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมัน ซึ่งแผนดังกล่าวอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วยปฏิบัติการ

(ข) การตรวจสอบและติดตามกรณีที่มีมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมันเกิดขึ้น

(ค) การติดต่อสื่อสารและรับแจ้งเหตุ

(ง) การจัดหากำลังคนและเครื่องมือสนับสนุน

ข้อ 11 ให้กรมเจ้าท่าทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบในงานธุรการของ กปน.

(2) รับแจ้งเหตุมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน

(3) ประสานงานกับหน่วยปฏิบัติการ ในกรณีที่มีมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมันเกิดขึ้น

(4) จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบจากมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน

(5) ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน

(6) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน จัดให้มีการฝึกซ้อมการปฏิบัติการ ซักซ้อมความพร้อมเพรียงในการให้ความร่วมมือของฝ่ายต่างๆ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวเสนอต่อ กปน.

(7) เบิกจ่ายเงินทดรองราชการเพื่อทอดรองจ่ายสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบนี้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

(8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ กปน.มอบหมาย

(9) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 12 ให้หน่วยงานปฏิบัติการประกอบด้วยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังต่อไปนี้

(1) กองทัพบก

(2) กองทัพเรือ

(3) กองทัพอากาศ

(4) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(5) สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม

(6) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

(7) กรมการbinพาณิชย์

(8) กรมการปกครอง

(9) กรมเจ้าท่า

(10) กรมควบคุมมลพิษ

(11) กรมตำรวจ

(12) กรมประมง

(13) กรมศุลกากร

(14) กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

(15) สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

(16) การท่าเรือแห่งประเทศไทย

(17) การสื่อสารแห่งประเทศไทย

(18) กลุ่มอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของวงการอุตสาหกรรมน้ำมัน

(19) เอกชนอื่นนอกจาก (18)

ข้อ 14 ในกรณีที่มีมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมันเกิดขึ้น ให้หน่วยปฏิบัติการรายงานความคืบหน้าของการปฏิบัติการตามแผนปฏิบัติการให้เลขานุการ กปน. ทราบทุกระยะ เมื่อเลขานุการ กปน. ได้รับรายงานดังกล่าวแล้วให้รีบเสนอต่อ กปน.

เมื่อการปฏิบัติการขจัดมลพิษตามวรรคหนึ่งสิ้นสุดลง ให้เลขานุการ กปน. จัดทำรายงานวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดมลพิษและการปฏิบัติการขจัดมลพิษดังกล่าวเสนอต่อ กปน.

ข้อ 15 ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความสนับสนุนด้านผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ กำลังคน สถานที่ เครื่องมือ วัสดุ สารเคมี ยานพาหนะและสิ่งอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ตามที่ศูนย์ประสานงานร้องขอ

ข้อ 16 ศูนย์ประสานงานอาจขอความร่วมมือและความสนับสนุนจากเอกชนด้านผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ กำลังคน สถานที่ เครื่องมือ วัสดุ สารเคมี ยานพาหนะและสิ่งอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการ

ข้อ 17 บรรดาเงินที่มีผู้มอบให้เพื่อใช้ในการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมันให้หน่วยปฏิบัติการที่เป็นหน่วยงานของรัฐนำไปใช้เพื่อกิจการตามระเบียบนี้ได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

เงินที่ได้รับขาดใช้ความเสียหายอันเนื่องมาจากการก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำ เนื่องจากน้ำมันให้หน่วยงานของรัฐนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ 18 ในการจัดหาเครื่องมือ วัสดุ สารเคมี ยานพาหนะและสิ่งอื่นที่จำเป็นต่อการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน ให้หน่วยปฏิบัติการที่เป็นหน่วยงานของรัฐขอตั้งงบประมาณเพื่อการดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

1.12) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายและการฟื้นฟูทะเลไทย พ.ศ. 2539

ระเบียบนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

ข้อ 7 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการนโยบายและฟื้นฟูทะเลไทย" เรียกโดยย่อว่า "กฟท." ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการทหารเรือ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมประมง ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คณะบดีคณะประมงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล คณะวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการ "สฟท." เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ "กฟท." แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการตามจำนวนที่จำเป็น

ข้อ 8 ให้ กฟท. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอนโยบาย และแผนการฟื้นฟูทะเลไทยต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ
- (2) อนุมัติแผนงานหรือโครงการ และให้ความเห็นเกี่ยวกับวงเงินลงทุนของหน่วยราชการเพื่อดำเนินงานตามนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทยตามข้อ 17
- (3) กำหนดแนวทางการประสานงาน การบริหารและการใช้ประโยชน์ที่ทะเลไทย

- (4) เป็นศูนย์กลางประสานงานกับคณะกรรมการอื่นที่แต่งตั้งขึ้นตามกฎหมาย หรือตามมติคณะรัฐมนตรี และมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการฟื้นฟูทะเลไทย
- (5) เฝ้าระวัง ติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการของหน่วยราชการที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับการฟื้นฟูทะเลไทย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
- (6) ควบคุม อำนาจการ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย
- (7) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานสำหรับการบริหารงานของ สฟท.
- (8) ขอความร่วมมือในการขอยืมตัวบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ของ หน่วยราชการ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของ กฟท. ได้ตามความจำเป็น
- (9) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อการฟื้นฟูทะเลไทย

ข้อ 12 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายและการฟื้นฟูทะเลไทยเรียกโดยย่อว่า "สฟท." เป็นหน่วยราชการ ภายในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กฟท. และให้มี อำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ประสานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมแผนงานและโครงการต่างๆ ตามนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์วิจัยปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นในการกำหนดนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย เพื่อเสนอต่อ กฟท.
- (2) สอดส่อง ดูแล และให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน หรือการดำเนินกิจการเพื่อให้ เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบนี้
- (3) ชักชวน อำนาจความสะดวก และประสานงานในองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ แผนการฟื้นฟูทะเลไทย ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ กฟท. กำหนด
- (4) บริหารแผนงานรวม และประสานการบริหารและการปฏิบัติการตามแผนงานการฟื้นฟูทะเลไทย
- (5) ติดตาม และเฝ้าระวังการปฏิบัติงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง
- (6) ปฏิบัติงานและร่วมดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์การฟื้นฟูทะเลไทย
- (7) วิเคราะห์และประเมินผลของการฟื้นฟูทะเลไทย เพื่อเสนอต่อ กฟท.
- (8) เชิญบุคคลของหน่วยราชการและภาคเอกชน ให้มาชี้แจงหรือส่งข้อมูลหรือสถิติต่าง ๆ ตลอดจนขอความร่วมมือในการยืมตัวบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ จากหน่วยราชการได้ตามความจำเป็น
- (9) ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่ กฟท. มอบหมาย

ข้อ 15 เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัตินโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทยที่ กฟท. เสนอแล้วให้ กฟท. กำหนด แนวทางดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนดังกล่าว และถ้าจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงานหรือโครงการเพื่อ ปฏิบัติตามนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย ให้ กฟท. กำหนดแนวทางดำเนินงานและกำหนดหน่วยราชการที่จะให้ รับผิดชอบปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย

ข้อ 16 ให้หน่วยราชการที่ กฟท. กำหนดตามข้อ 15 จัดเตรียมแผนงานหรือโครงการสำหรับงานที่จะต้อง ปฏิบัตินั้นขึ้นโดยประสานงานกับ สฟท. แผนงานหรือโครงการดังกล่าวต้องมีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายการ ดำเนินงานแต่ละขั้นตอน กำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรการบริหาร ตลอดจนวงเงินรายจ่าย

เมื่อหน่วยราชการจัดเตรียมแผนงานหรือโครงการขึ้นแล้ว ให้ สฟท. รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อนำเสนอ กฟท. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ข้อ 17 เมื่อ กฟท. อนุมัติแผนงานหรือโครงการใดแล้ว ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามนั้นโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการใช้เงินกู้เงินบาทสมทบ หรือความช่วยเหลือจากต่างประเทศให้ กฟท. แจ้งไปยังกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ และกรมวิเทศสหการเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนด้านการเงินให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดตามความเหมาะสม

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการใดโดยเร่งด่วน กฟท. อาจนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติให้จัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการนั้นเป็นกรณีพิเศษได้

ข้อ 18 ถ้าหน่วยราชการแห่งใดที่ กฟท. กำหนดตามข้อ 15 ไม่สามารถรับผิดชอบงานที่จะให้ปฏิบัตินั้นได้ หรือไม่เห็นด้วยกับ กฟท. หรือ สฟท. ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดตามแผนงานหรือโครงการที่จะรับมาปฏิบัติให้หน่วยงานราชการดังกล่าวรายงานปัญหาอุปสรรคและความเห็นให้ กฟท. ทราบเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่ กฟท. ได้พิจารณารายงานของหน่วยราชการตามวรรคหนึ่งแล้วมีมติเป็นเช่นใดให้หน่วยราชการปฏิบัติตามนั้น แต่ถ้าหน่วยราชการนั้นยังไม่เห็นชอบกับมติของ กฟท. หน่วยราชการดังกล่าวอาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีชี้ขาดได้แต่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติของ กฟท. หากมิได้มีการดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้เป็นอันยุติตามมติของ กฟท.

ข้อ 19 ให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการที่ กฟท. อนุมัติแจ้งชื่อผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการและเจ้าหน้าที่ตำแหน่งสำคัญที่จะมอบหมายให้ปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการต่อ สฟท. เพื่อการประสานงานระหว่างหน่วยปฏิบัติ

ข้อ 20 ให้ผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการจัดให้มีแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมเพื่อดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและมีคุณภาพ ทบทวนค่าใช้จ่ายและการใช้วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรการบริหารเป็นประจำตามควรแก่กรณี และทำรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการเป็นระยะ ๆ

รูปแบบของรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการให้เป็นไปตามที่ กฟท. กำหนด

ในกรณีที่มิมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการให้ผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการแจ้งให้ สฟท. ทราบและประสานงานกับ สฟท. เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ข้อ 21 ให้หัวหน้าหน่วยงานราชการรับผิดชอบอำนวยความสะดวกให้งานตามแผนงานหรือโครงการที่รับมอบหมายดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย

ข้อ 22 ให้หน่วยราชการที่รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการจัดให้มีระบบการควบคุม ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการ และส่งรายงานความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการให้ สฟท. เพื่อรายงานต่อ กฟท. ตามระยะเวลาที่ กฟท. กำหนด

ข้อ 23 ให้ สฟท. ติดตามความก้าวหน้าของแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ในการฟื้นฟูทะเลไทยกับให้พิจารณา วิเคราะห์ และประเมินผลความก้าวหน้าของงานเสนอต่อ กฟท. เพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณาตามควรแก่กรณี

ข้อ 24 ในกรณีที่ กฟท. ได้มีมติให้มีการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการประสานงาน การบริหารหรือการใช้ประโยชน์พื้นที่ทะเลไทย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการฟื้นฟูทะเลไทย ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมติของ กฟท. ในกรณีที่หน่วยราชการใดมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามมติ กฟท. ให้รายงานให้ กฟท. ทราบเพื่อพิจารณา และให้นำความในวรรคสองของข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในการยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยนโยบายการฟื้นฟูทะเลไทย พ.ศ. 2539 และคณะกรรมการนโยบายและการฟื้นฟูทะเลไทย แล้ว¹

1.13) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2543

ระเบียบนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กชช.” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์ ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

ข้อ 9 ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้ กชช. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนวทางและนโยบาย มาตรการ และแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี

(2) ให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนงาน หรือโครงการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(3) ประสานงานโครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(4) ออกระเบียบ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การได้รับผลประโยชน์ตอบแทน ความปลอดภัยทางชีวภาพและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(5) ให้คำปรึกษาและพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแก่คณะรัฐมนตรี

(6) ดำเนินการด้านนโยบาย ด้านบริหาร หรือด้านกฎหมาย เพื่อให้ประเทศไทยอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

(7) เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือตาม

¹ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. 2550. มติ ครม. ด้านสิ่งแวดล้อม. ศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อม, แหล่งที่มา: <http://www.deqp.go.th/info/info5-1.jsp?id=368&languageID=en>, 21 กันยายน 2550.

มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

(8) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุน เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(9) ประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบาย มาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในส่วนที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว

(10) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อให้ปฏิบัติงานตามที่ กอช. มอบหมาย

(11) เสนอชื่อบุคคลต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้แทนหรือคณะผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมเจรจาด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างประเทศกับรัฐบาลหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ

(13) ดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพประสบความสำเร็จ

ระเบียบตาม (4) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติ หรือออกกฎหมายตามลำดับรองเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว

ข้อ 11 ให้สำนักความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กอช. และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในการจัดเตรียมแนวทางและนโยบายมาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(2) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐในด้านการศึกษา วิเคราะห์และวิจัยปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเสนอต่อ กอช.

(3) ประสานงานและดำเนินการร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการเจรจาเพื่อต่อรองเงื่อนไขในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ การได้ผลประโยชน์ตอบแทนและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรของต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศให้เป็นไปอย่างยุติธรรมและเหมาะสม

(4) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่การวิจัยและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา

(5) สำรวจ รวบรวม และให้บริการข้อมูลพื้นฐานและข้อสนเทศเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศและต่างประเทศ

(6) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานตามแนวทางและนโยบายมาตรการ หรือแผนงานการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และประเมินความต้องการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบต่าง ๆ และความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว รวมทั้งประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตเพื่อเสนอต่อ กอช.

(7) ปฏิบัติงานหรือร่วมดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

(8) เชิญบุคคลของหน่วยงานของรัฐมาชี้แจง หรือส่งข้อมูลหรือสถิติต่าง ๆ ตลอดจนขอความร่วมมือในการยืมตัวบุคคล พัสตุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพได้ตามความจำเป็น

(9) ประสานงานกำกับดูแลด้านความปลอดภัยทางชีวภาพให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากลและติดตามตรวจสอบให้คำแนะนำด้านวิชาการ จัดทำกฎเกณฑ์ มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติเพื่อประเมินและจัดการเกี่ยวกับปัญหาความปลอดภัยทางชีวภาพ

(10) ปฏิบัติงานหรือดำเนินการอื่นใดตามที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ กอช. มอบหมาย

ข้อ 12 ถ้าการดำเนินการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในเรื่องใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง มาตรการ แผนงาน โครงการ หรือวิธีดำเนินการที่กำหนดตามระเบียบนี้ ให้ ศลช. รายงานปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเพื่อทราบ และต่อ กอช. เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

2) กฎหมายเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวี

2.1) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 (กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือในน่านน้ำไทยและอาณาเขตต่อเนื่อง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจการการใช้ทะเล คือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุกทุกสิ่งทุกอย่าง โดยสาร ลาก จูง ดัน ยก ชุด หรือลาก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ ทำนองเดียวกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

“น่านน้ำไทย” หมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อธิปไตยของราชอาณาจักรไทยและในกรณีตามมาตรา 17 มาตรา 119 มาตรา 119 ทั้งมาตรา 120 มาตรา 121 มาตรา 133 มาตรา 204 และมาตรา 220 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ให้หมายความรวมถึงน่านน้ำที่อยู่ในเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักรไทยด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 12 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลองหรือทะเลอาณาเขตแห่งใดเป็นเขตท่าเรือและเขตจอดเรือ

(2) กำหนดทางเดินเรือทั่วไปและทางเดินเรือในเขตท่าเรือนอกจากทางเดินเรือในเขตท่าเรือกรุงเทพ ฯ

มาตรา 22 เรือกำปั่นที่ใช้เดินทะเลระหว่างประเทศลำใดที่ต้องมีใบสำคัญตามที่กำหนดในกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามมาตรา 163 เมื่อจะออกจากเขตท่าเรือใด ๆ ในน่านน้ำไทย นายเรือต้องแจ้งกำหนดออกเรือต่อเจ้าท่าก่อนออกเรือเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกชั่วโมง เพื่อให้เจ้าท่าตรวจใบอนุญาตใช้เรือและใบสำคัญดังกล่าว ตลอดจนอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ให้ถูกต้องและใช้งานได้

มาตรา 46 ทวิ ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้ และให้แก้ไขท่าเรือรับส่งคนโดยสารท่ารับส่งสินค้า ท่าเทียบเรือ และแพในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ซึ่งมีสภาพไม่ปลอดภัยในการใช้ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ประชาชน หรือแก่การเดินเรือ โดย

แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้ปิดคำสั่งไว้ ณ ที่
รับส่งคนโดยสาร ทำรับส่งสินค้า ทำเทียบเรือ หรือแพนั้นและให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับคำสั่งนั้นแล้ว

เจ้าของหรือผู้ครอบครองซึ่งได้รับคำสั่งจากเจ้าท่าตามความในวรรคหนึ่ง มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงคมนาคมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง คำชี้ขาดของรัฐมนตรีเป็นที่สุด แต่ในระหว่างที่รัฐมนตรียังมิได้ชี้
ขาด คำสั่งห้ามใช้นั้นมีผลบังคับได้ ในกรณีไม่มีอุทธรณ์คำสั่ง หรือมีอุทธรณ์แต่รัฐมนตรีสั่งให้ยกอุทธรณ์และเจ้าของหรือผู้
ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่เจ้าท่ากำหนด หรือภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้
เจ้าท่ามีอำนาจจัดการแก้ไขให้เป็นไปตามคำสั่งโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วตามคำสั่งแล้ว ให้เจ้าท่าเพิกถอนคำสั่งห้ามใช้ ในกรณีที่
เจ้าท่าจัดการแก้ไขเอง จะรอการเพิกถอนคำสั่งห้ามใช้ไว้จนกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะชำระค่าใช้จ่ายให้เจ้าท่าก็ได้

เจ้าของหรือผู้ครอบครองคนใดใช้เอง หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ทำรับส่งคนโดยสาร ทำรับส่งสินค้า ทำเทียบเรือ
หรือแพ ซึ่งเจ้าท่ามีคำสั่งห้ามใช้ และยังไม่ได้เพิกถอนคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามพันบาทถึงสามหมื่นบาทและ
ปรับเป็นรายวันวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดลงล่างเข้าไปเหนือ น้ำ ในน้ำ และใต้ น้ำ ของแม่น้ำ ลำ
คลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายใน
น่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า

หลักเกณฑ์และวิธีการในการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้อง
ระบุลักษณะของอาคารและการลงล่างที่พึงอนุญาตได้ไว้ให้ชัดเจนพร้อมทั้งระยะเวลาที่จะต้องพิจารณาอนุญาตให้แล้ว
เสร็จด้วย

เมื่อผู้ขออนุญาตยื่นคำขอถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการและลักษณะที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามวรรค
สองแล้ว เจ้าท่าต้องอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวงดังกล่าว

มาตรา 119 ห้ามมิให้ผู้ใด เท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้หิน กรวด ทราย ดิน โคลน อับเฉา สิ่งของหรือ
สิ่งปฏิภูมิต่าง ๆ ยกเว้นน้ำมันและเคมีภัณฑ์ลงในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของ
ประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย อันจะเป็นเหตุให้เกิดการตื้นเขิน ตกตะกอนหรือ
สกปรก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้ง
จำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าเสียหายที่ต้องเสียในการขจัดสิ่งเหล่านั้นด้วย

มาตรา 119 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใด เท ทิ้ง หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้น้ำมันและเคมีภัณฑ์หรือสิ่งใด ๆ ลงในแม่น้ำ ลำ
คลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบอันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายใน
น่านน้ำไทยอันอาจจะเป็นเหตุให้เกิดเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิตหรือต่อสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือในแม่น้ำ ลำ
คลอง บึง อ่างเก็บน้ำ หรือทะเลสาบดังกล่าว ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องชดใช้เงินค่าเสียหายที่ต้องเสียไปในการแก้ไข สิ่งเป็นพิษหรือชดใช้ค่าเสียหายเหล่านั้นด้วย

มาตรา 139 เมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่าเรือกำปั่นลำใดที่ใช้ในทะเลหรือเรือที่ใช้ในแม่น้ำไม่อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย
หรือไม่เหมาะสมสำหรับการใช้ ให้เจ้าท่ามีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือถึงนายเรือห้ามใช้เรื่อนั้นและสั่งให้เปลี่ยนแปลง
แก้ไขหรือซ่อมแซมให้เรียบร้อยจนเป็นที่ปลอดภัยหรือมีสภาพเหมาะสมสำหรับการใช้

ถ้านายเรือนำเรือตามวรรคหนึ่งมาใช้โดยมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าที่สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าท่ามีอำนาจกัก
เรื่อนั้นไว้จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่ง

มาตรา 167 เมื่อปรากฏว่าเรือไทยที่ได้รับใบอนุญาตใช้เรือมีอุปกรณ์ และเครื่องใช้ประจำเรือไม่ถูกต้องหรือไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามใบสำคัญที่ออกตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามมาตรา 163 ให้เจ้าท่ามีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้นายเรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้านายเรือตามวรรคหนึ่งมาใช้โดยมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าที่สั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตใช้เรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามคำสั่ง

เมื่อได้ปฏิบัติตามถูกต้องตามคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าท่าออกคำสั่งเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตใช้เรือโดยพลัน

เมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่าเรือต่างประเทศที่เข้ามาในเขตท่าเรือของประเทศไทยมีอุปกรณ์ และเครื่องใช้ประจำเรือไม่ถูกต้องหรือไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามใบสำคัญตามที่กำหนดในกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามมาตรา 163 ให้เจ้าท่ามีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้นายเรือแก้ไขให้ถูกต้องเสียก่อน เมื่อเห็นว่าถูกต้องแล้วจึงจะอนุญาตให้ออกเรือได้

มาตรา 162 เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตจะออกใบอนุญาตใช้เรือหรือเปลี่ยนใบอนุญาตใช้เรือแทนฉบับเดิมให้แก่เรือลำใด ให้กระทำได้ต่อเมื่อมีใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเพื่ออนุญาตให้ใช้เรือซึ่งเจ้าพนักงานตรวจเรือได้ออกให้ไว้ แสดงว่าเรือลำนั้นได้รับการตรวจตามกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ และปรากฏว่า เป็นเรือที่อยู่ในสภาพปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการใช้นั้นในช่วงระหว่างเวลาสิบสองเดือน หรือน้อยกว่านั้น

มาตรา 162 ทวิ เรือที่เป็นเรือเดินทะเลระหว่างประเทศ ต้องมีใบสำคัญรับรองเกี่ยวกับความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ตามมาตรา 163 (3) เว้นแต่

(1) เรือของทางราชการทหารไม่ว่าจะเป็นของประเทศไทยหรือต่างประเทศ หรือเรือลำเลียงทหารไม่ว่าจะเป็นเรือไทยหรือเรือต่างประเทศ

(2) เรือสินค้าขนาดต่ำกว่าห้าร้อยตันกรอสส์

(3) เรือที่มีใช้เรือกล

(4) เรือไม้ที่ต่อแบบโบราณ

(5) เรือสำราญและกีฬา

(6) เรือประมง

มาตรา 162 ตรี เรือทุกลำต้องมีใบสำคัญรับรองแนวน้ำบรรทุกตามมาตรา 163 (4) เว้นแต่

(1) เรือของทางราชการทหารไม่ว่าจะเป็นของประเทศไทยหรือของต่างประเทศ

(2) เรือที่วางกระดูกงูในวันหรือหลังวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 ที่มีความยาวจากน้อยกว่าสี่สิบสี่เมตร

(3) เรือที่วางกระดูกงูก่อนวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 ที่มีขนาดต่ำกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบตันกรอสส์

(4) เรือสำราญและกีฬา

(5) เรือประมง

มาตรา 163 ให้เจ้าท่าโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจออกกฎข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการออกใบสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเพื่ออนุญาตให้ใช้เรือ

(2) ใบสำคัญแสดงการตรวจเรือเพื่อจดทะเบียนเรือไทย

(3) ใบสำคัญรับรองเกี่ยวกับความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล

(4) ใบสำคัญรับรองแนวน้ำบรรทุก

(5) ใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเพื่อการอื่น ๆ

กฎข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 170 เมื่อเจ้าท่าตรวจพบว่าเรือที่ได้รับอนุญาตให้บรรทุกคนโดยสาร บรรทุกสินค้า หรือบรรทุกคนโดยสารและสินค้าลำใด อยู่ในสภาพที่ไม่ปลอดภัยต่อคนโดยสาร มีสภาพไม่เหมาะสมกับการใช้ ให้เจ้าท่ามีอำนาจสั่งห้ามใช้เรือลำนั้นจนกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะได้แก้ไขให้เรียบร้อย

ผู้ใดใช้เรือที่เจ้าท่าสั่งห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 204 ผู้ใดเท ทิ้ง หรือปล่อยให้น้ำมันปิโตรเลียมหรือน้ำมันที่ปนกับน้ำรั่วไหลด้วยประการใด ๆ ลงในเขตท่าแม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบ หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 209 สายโทรเลข สายโทรศัพท์ สายไฟฟ้าหรือสายอื่นใด หรือท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดได้นำ ในแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทย ให้เจ้าท่าจัดให้มีเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่ซึ่งสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างนั้นทอดลงน้ำ เครื่องหมายนั้นให้ทำเป็นเสาสูง มีป้ายใหญ่สีขาวรูปกลมติดที่ปลายเสาในกลางป้ายมีข้อความภาษาไทยและภาษาอังกฤษว่า “สาย ท่อหรือสิ่งก่อสร้างได้นำ ห้ามทอดสมอและเกาสมอ” และในกรณีที่เห็นสมควร เจ้าท่าจะจัดให้มีการวางทุ่นหรือเครื่องหมายอื่นใดแสดงไว้ด้วยก็ได้

ห้ามมิให้เรือลำใดทอดสมอภายในระยะข้างละหนึ่งร้อยเมตรนับจากที่ซึ่งสายท่อหรือสิ่งก่อสร้างได้นำทอดอยู่หรือเกาสมอข้ามสาย ท่อหรือสิ่งก่อสร้างที่ทอดได้นำนั้น

มาตรา 217 เมื่อได้รับข่าวว่ามีเชื้อหวัดตกโรค ไข้ทรพิษ ไข้กาฬโรค ไข้จับ หรือโรคร้ายต่างๆ ที่มีอาการติดกันได้ เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในเมืองท่าหรือตำบลใด ๆ ภายนอกพระราชอาณาเขตไทย ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาลมีอำนาจชอบด้วยกฎหมาย ออกประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา และแจ้งประกาศไปยังกงสุลต่างประเทศทั่วกันว่า เมืองท่าหรือตำบลนั้น ๆ มีโรคภัยที่ติดกันได้ แล้วให้บังคับบรรดาเรือที่จะมาจากเมืองท่าหรือตำบลนั้น ให้ไปอยู่ที่สถานีหรือท่าเลทอดสมอเพื่อป้องกันโรคภัยอันตราย และให้กักอยู่ที่นั่น จนกว่าเจ้าพนักงานแพทย์กระทรวงนครบาลหรือเจ้าพนักงานรองซึ่งต่อไปจะเรียกว่าเจ้าพนักงานแพทย์นั้น จะอนุญาตปล่อยให้ไปได้

2.2) พระราชบัญญัติเรือไทย พุทธศักราช 2481 (การจดทะเบียนเป็นเรือไทย)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะมีข้อความแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

1. “น่านน้ำไทย” หมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อธิปไตยของประเทศไทย
2. “เมืองท่า” หมายความว่า ท่าเล หรือถิ่นที่ทอดจอดเรือเพื่อขนถ่ายคนโดยสารหรือของ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 7 ผู้ที่จะถือกรรมสิทธิ์เรือจดทะเบียนเป็นเรือไทยซึ่งทำการค้าในน่านน้ำไทยได้ตามมาตรา 47 ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย
- (2) เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย
- (3) เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
- (4) เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยดังต่อไปนี้
 - (ก) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย

(ข) ห้ามหุ้นส่วนจำกัดที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบทั้งหมดเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และทุนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว

(ค) บริษัทจำกัดที่กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีสัญชาติไทย หุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าวและไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(ง) บริษัทมหาชนจำกัดที่กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งมีสัญชาติไทยและหุ้นอันเป็นทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบเป็นของบุคคลซึ่งมิใช่คนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ “คนต่างด้าว” หมายความว่า คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

มาตรา 8 เรือดังจะกล่าวต่อไปนี้ เมื่อได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นเรือไทย

สำหรับการค้าในน่านน้ำไทย

1. เรือกล ขนาดตั้งแต่สิบตันกรอสขึ้นไป
2. เรือทะเลที่มีเรือกล ขนาดตั้งแต่ยี่สิบตันกรอสขึ้นไป
3. เรือลำน้ำที่มีเรือกล ขนาดตั้งแต่ห้าสิบตันกรอสขึ้นไป

สำหรับการประมง

1. เรือกลทุกขนาด
2. เรือที่มีเรือกลขนาดตั้งแต่หกตันกรอสขึ้นไป

มาตรา 15 เรือลำใดได้จดทะเบียนเป็นเรือไทย ณ เมืองท่าใด เมืองท่านั้นเป็นเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้น

มาตรา 47 นอกจากจะมีความตกลงกับต่างประเทศเป็นอย่างอื่นเรือไทยซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้และเรือมีขนาดต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 สำหรับการค้าในน่านน้ำไทย ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา 7 เท่านั้นจะทำการค้าในน่านน้ำไทยได้

บทบัญญัติในวรรคก่อนไม่ใช้บังคับแก่เรือของบุคคลธรรมดาที่เป็นคนต่างด้าวซึ่งมีขนาดต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรา 8 สำหรับการค้าในน่านน้ำไทย

มาตรา 55 ในกรณีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีความผิดที่เกิดขึ้นในเรือไทย ให้ถือว่าเจ้าพนักงานต่อไปนี้ เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เมื่อปฏิบัติตามมาตรา 78 และมาตรา 92 แห่งประมวลกฎหมายนั้น

1. เจ้าท่า หรือผู้รักษาการแทนเจ้าท่า
2. นายทหารชั้นสัญญาบัตรผู้ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาป้อม ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับการกองทหารแห่งราชนาวี
3. เจ้าพนักงานประมงหรือเจ้าพนักงานศุลกากรตั้งแต่ตำแหน่งประจำแผนกขึ้นไป
4. เจ้าพนักงานอื่นๆ ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งเพื่อการนี้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ เจ้าพนักงานประมงและเจ้าพนักงานศุลกากรต่ำกว่าตำแหน่งประจำแผนกลงมา ให้ถือว่าเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

2.3) พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2494 (การทำเรือฯ มีอำนาจในการสร้างท่าเรือ โดยใช้อำนาจรัฐมนตรีในการเวนคืนที่ดินซึ่งรวมถึงที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินบริเวณชายฝั่ง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การทำเรือแห่งประเทศไทย” หมายความว่า การทำเรือซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

“กิจการท่าเรือ” หมายความว่า ธุรกิจเกี่ยวกับท่าเรือ และให้หมายความรวมถึงอยู่เรือและกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบกับท่าเรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

“อาณาบริเวณ” หมายความว่า เขตซึ่งอยู่ในความควบคุม และการบำรุงรักษาของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ทั้งทางบกและทางน้ำ

มาตรา 6 ให้จัดตั้งการทำเรือขึ้น เรียกว่า “การทำเรือแห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) รับโอนกิจการท่าเรือจากสำนักงานท่าเรือกรุงเทพ ในกรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคม
- (2) ประกอบและส่งเสริมกิจการท่าเรือเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน
- (3) ดำเนินกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับการประกอบกิจการท่าเรือ

“การทำเรือแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “กทท.” และให้ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “PORT AUTHORITY OF THAILAND” เรียกโดยย่อว่า “PAT”

มาตรา 9 ให้การทำเรือแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะกระทำการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(1) สร้าง ซ่อม จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า และดำเนินงานเกี่ยวกับเครื่องใช้ บริการ และความสะดวกต่างๆ ของกิจการท่าเรือ

(2) ซ่อม จัดหา เช่า ให้เช่า ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง จำหน่าย หรือดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งหาทรัพย์หรืออสังหาทรัพย์

(3) กำหนดอัตราค่าภาระการใช้ท่าเรือ บริการและความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการท่าเรือ และออกระเบียบเกี่ยวกับวิธีชำระค่าภาระดังกล่าว

(4) จัดระเบียบว่าด้วยความปลอดภัย การใช้ท่าเรือ บริการและความสะดวกต่างๆ ของกิจการท่าเรือ

(5) กู้ยืมเงิน

(6) ขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำภายในอาณาบริเวณ

(7) ควบคุม ปรับปรุงและให้ความสะดวกและความปลอดภัยกิจการท่าเรือและการเดินเรือภายในอาณาบริเวณ

มาตรา 35 การท่าเรือแห่งประเทศไทยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ

(1) สร้างท่าเรือขึ้นใหม่

(2) เลิกกิจการในท่าเรือซึ่งเปิดดำเนินการแล้ว

ฯลฯ

ฯลฯ

2.4) พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ. 2522 (ป้องกันเรือเกิดอุบัติเหตุอันนำมาซึ่งความเสียหายต่อสิ่งแวดลอมได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (1) การถือท้ายและการเดินเรือ
- (2) โคมไฟและทุ่นเครื่องหมาย
- (3) สัญญาณเสียงและสัญญาณแสง
- (4) ข้อยกเว้นในการป้องกันเรือโดนกัน
- (5) ที่ติดตั้ง และรายละเอียดทางเทคนิคของโคมไฟและทุ่นเครื่องหมาย
- (6) สัญญาณที่ต้องมีเพิ่มขึ้นสำหรับเรือประมงขณะที่การประมงใกล้กัน
- (7) สัญญาณอับจน

มาตรา 6 กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 5 ให้ใช้บังคับแก่เรือไทยและเรือต่างประเทศที่อยู่ในน่านน้ำไทย และเรือไทยที่อยู่ในทะเลหลวง

มาตรา 7 กฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 5 ให้ถือว่าเป็นกฎข้อบังคับสำหรับป้องกันเหตุเรือโดนกันตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยด้วย

2.5) พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำบางอย่างในการขนส่งสินค้าขาออกทางเรือ พ.ศ. 2511

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ขนส่ง” หมายความว่า ผู้รับขนส่งสินค้าจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศโดยทางเรือที่มี

ระวางบรรทุกไม่น้อยกว่าหนึ่งพันเมตริกตันหรือผู้ทำการแทน

“ผู้ส่งออก” หมายความว่า ผู้ทำความตกลงกับผู้ขนส่งให้ทำการขนส่งสินค้าขาออกทางเรือ

“เงินส่วนลดที่กักไว้” หมายความว่า เงินส่วนลดจากค่าระวาง ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย และ

หมายความรวมถึงเงินรางวัลหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ผู้ขนส่งสัญญาโดยตรงหรือโดยปริยายว่าจะจ่ายหรือให้แก่ผู้ส่งออก แต่ยังคงไว้จนกว่าผู้ส่งออกได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามสัญญา ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์มิให้ผู้ส่งออกใช้เรือของผู้อื่นนอกจากที่ผู้ขนส่งระบุให้

มาตรา 4 ห้ามมิให้ผู้ขนส่งกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) เข้าเป็นคู่สัญญาหรือทำความตกลงโดยตรงหรือโดยปริยายกับผู้ส่งออกโดยจงใจ ให้ผู้ส่งออกจ่ายใดรายหนึ่งเสียเปรียบเกี่ยวกับการรับระวางบรรทุก อัตราค่าระวาง ค่าธรรมเนียม หรือการให้บริการอย่างอื่น

(2) ปฏิเสธไม่ยอมรับบรรทุกสินค้าของผู้ส่งออกจ่ายใดรายหนึ่งเพราะผู้ส่งออกได้ใช้เรือของผู้ขนส่งรายอื่น

มาตรา 5 ห้ามมิให้ผู้ขนส่งกำหนดให้มีเงินส่วนลดที่กักไว้โดยตรงหรือโดยปริยายเกินร้อยละสิบของเงินที่เรียกเก็บจากผู้ส่งออก และมีให้กักเงินส่วนลดเกินสองเดือนนับแต่วันสิ้นเดือนที่มีการชำระเงินที่เรียกเก็บจากผู้ส่งออก ในกรณีที่มีการกักเงินส่วนลด จะต้องมิให้ผู้ขนส่งเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ขนส่งและผู้ส่งออก และระบุข้อความดังกล่าวข้างต้นด้วย

ในกรณีที่ถึงกำหนดชำระเงินส่วนลดที่กักไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ขนส่งต้องชำระเงินนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด

มาตรา 8 ห้ามมิให้ผู้ขนส่งขึ้นอัตราค่าระวางสำหรับสินค้าใด เว้นแต่จะได้ชำระเงินส่วนลดที่กักไว้สำหรับสินค้านั้นแก่ผู้ส่งออกทุกรายให้เสร็จสิ้นก่อนถึงวันใช้บังคับอัตราค่าระวางที่เปลี่ยนแปลงใหม่

2.6) พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์นาวี พ.ศ. 2521 (ควบคุมกิจการพาณิชย์นาวี)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การพาณิชย์นาวี” หมายความว่า การขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการอยู่เรือและกิจการท่าเรือ และหมายความรวมถึงกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นส่วนประกอบกับการดังกล่าวตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“การขนส่งทางทะเล” หมายความว่า การขนส่งของหรือคนโดยสารโดยเรือจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศมายังประเทศไทยหรือจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งนอกราชอาณาจักรและให้หมายความรวมถึงการขนส่งของหรือคนโดยสารทางทะเลชายฝั่งในราชอาณาจักรโดยเรือที่มีขนาดตั้งแต่สองร้อยห้าสิบตันกรอสขึ้นไปด้วย

มาตรา 5 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี” ประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นรองประธาน

(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นกรรมการ

(4) ประธานสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสมาคมธนาคารไทยเป็นกรรมการ

(5) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ทางด้านการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศ การขนส่งทางน้ำ กิจการทำเรือ กิจการเดินเรือไทย กิจการอยู่เรือ กฎหมายพาณิชย์นาวี การประกันภัยทางทะเล การค้าระหว่างประเทศและด้านสิ่งแวดล้อม ด้านละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์นาวีเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 11 คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

(1/1) เสนอนโยบายและแผนการพัฒนาการพาณิชย์นาวี รวมทั้งแผนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และแผนการบริหารจัดการระบบการขนส่งที่เชื่อมโยงกับการขนส่งทางทะเล โดยมุ่งเน้นในการสร้างความเข้มแข็งให้กับ การพาณิชย์นาวีไทยต่อคณะรัฐมนตรี

(1/2) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาประกาศกำหนดบริเวณหรือท่าเรือที่เหมาะสมสำหรับเป็นที่ตั้งของท่าเรือประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของการขนส่งทางทะเล โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากร ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ความมั่นคง การรักษาสีน้ำเขียว และความปลอดภัยของการเดินเรือ

ฯลฯ

มาตรา 17 รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้ทั้งหมด หรือบางเรื่องได้ คือ

(1) กำหนดของที่ทางราชการ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยทางเรือในเส้นทางที่มีเรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ต้องบรรทุกโดยเรือไทย

(2) กำหนดของที่ผู้ส่งของส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศโดยใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้ของทางราชการ องค์การของรัฐ หรือบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยภายใต้บังคับของเงื่อนไขแห่งการกู้เงินนั้น หรือของที่บุคคลซึ่งเป็น

คู่สัญญากับทางราชการ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ สิ่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อปฏิบัติ ตามสัญญาดังกล่าวโดยทางเรือในเส้นทางที่มีเรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ ต้องบรรทุกโดยเรือไทย

(3) กำหนดของตามชนิดและประเภทที่กำหนดที่ผู้ส่งของจะส่งออกไปยังต่างประเทศ หรือสิ่งหรือนำเข้ามา จากต่างประเทศโดยทางเรือ ในเส้นทางที่มีเรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ในระยะเวลาใด ๆ ที่กำหนด ต้องบรรทุก โดยเรือไทยในปริมาณไม่น้อยกว่าอัตราส่วนที่กำหนด

มาตรา 19 ในกรณีที่ไม้อาจบรรทุกของที่กำหนดตามมาตรา 17 โดยเรือไทยได้ให้ผู้ส่งของยื่นคำขอรับหนังสือ อนุญาตให้บรรทุกของดังกล่าวโดยเรืออื่นต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานกำหนด

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บรรทุกของโดยเรืออื่นให้สำนักงานแจ้งให้ผู้ขอทราบภายในเวลาไม่เกินห้าวัน นับแต่วันที่รับคำขอ ถ้าผู้ขอไม่ได้รับแจ้งภายในกำหนดเวลาห้าวันให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้บรรทุกของโดยเรืออื่นได้

มาตรา 25 ผู้ประกอบธุรกิจการขนส่งทางทะเล และผู้ประกอบกิจการเรือที่ให้บริการต่อ ช่อม หรือช่อมบำรุง เรือที่มีขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไป ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล หรือผู้ประกอบกิจการเรือ แล้วแต่กรณี ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอและการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.7) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2530 (การทำเรือ ใช้อำนาจเวนคืนฯ ตาม กฎหมายฉบับนี้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 5 เมื่อรัฐมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการใดๆ อันจำเป็นเพื่อการอันเป็น สาธารณูปโภคหรือการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อการผังเมือง หรือเพื่อ การพัฒนาการเกษตร หรือการอุตสาหกรรม หรือเพื่อการปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ถ้ามิได้ตกลงใน เรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มิมีบทบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนไว้ในกฎหมายอื่นโดยเฉพาะแล้ว ถ้าจะต้องดำเนินการเวนคืนเพื่อ กิจการตามกฎหมายดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะมีมติให้ดำเนินการเวนคืนตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้แทน ก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเวนคืนตามวรรคหนึ่ง จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่ที่ จะเวนคืนไว้ก่อนก็ได้

2.8) พระราชบัญญัติการกักเรือ พ.ศ. 2534 (เพื่อใช้สิทธิเรียกร้องต่อเรือที่ถูกกัก)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า เรือเดินทะเลที่ใช้ในการขนส่งของหรือคนโดยสารทางทะเลระหว่างประเทศ

“สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ” หมายความว่า สิทธิเรียกร้องอันเกิดจาก

(ก) ความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินของบุคคลใดๆ ที่มีเหตุมาจากเรือหรือการดำเนินงาน ของเรือ

(ข) การช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล

(ค) สัญญาเกี่ยวกับการใช้ เช่า เช่าซื้อ หรือยืมเรือ การให้บริการบรรทุก หรือสัญญาอื่นทำนองเดียวกัน

(ง) สัญญาเกี่ยวกับการรับขนของทางทะเล

(จ) การเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป ในกรณีที่เจ้าของเรือ ผู้ขนส่ง และเจ้าของของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น มีหน้าที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่เจ้าของทรัพย์สินที่สูญหาย หรือเสียหายจากการกระทำโดยเจตนาด้วยความจำเป็นตามสมควรเพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น หรือต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ได้เสียไปด้วยความจำเป็นเป็นกรณีพิเศษเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย หรือเพื่อความปลอดภัยร่วมกันของเรือและของที่บรรทุกมาในเรือ นั้น ทั้งนี้ เมื่อมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือสัญญาาระหว่างคู่กรณีกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องนี้ไว้

(ฉ) การให้บริการลากจูงเรือไม่ว่าโดยวิธีใด

(ช) การให้บริการนำร่อง

(ฌ) การจัดหาของหรือวัสดุใด ๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของเรือ หรือการซ่อมบำรุงเรือ

(ญ) การต่อ ซ่อม หรือจัดเครื่องบริภัณฑ์ให้แก่เรือ หรือค่าธรรมเนียมการใช้เรือ

(ฎ) การให้บริการของท่าเรือ หรือค่าภาระหรือค่าบริการในการใช้ท่าเรือ

ฯลฯ

มาตรา 4 ภายใต้บังคับมาตรา 5 และมาตรา 6 ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าลูกหนี้จะมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม เจ้าหนี้ซึ่งมีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรอาจขอให้ศาลสั่งกักเรือลำหนึ่งลำใดที่เป็นของลูกหนี้ หรือลูกหนี้เป็นผู้ครอบครองเพื่อให้เพียงพอที่จะเป็นประกันการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเรือ นั้นได้ โดยทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลที่เรือซึ่งเจ้าหนี้ขอให้สั่งกักอยู่หรือจะเข้ามาอยู่ในเขตศาล

มาตรา 13 ในการบังคับตามหมายกักเรือ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอนุโลม และให้มีอำนาจสั่งให้นายเรือ ผู้ควบคุมเรือ คนประจำเรือ และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้อง กระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือ ถ้าบุคคลเช่นนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอความช่วยเหลือจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจเพื่อให้สามารถดำเนินการตามคำสั่งได้และในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือตำรวจมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลเช่นนั้นไว้เท่าที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้นายเรือทอดจอดเรือ ณ ที่ปลอดภัยหรือดำเนินการอย่างอื่นเพื่อให้บรรลุผลตามหมายกักเรือได้ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นอุปสรรคในการขนของลงเรือหรือขึ้นจากเรือ

2.9) พระราชบัญญัติการรับขนของทางทะเล พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ขนส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบกรการรับขนของทางทะเลเพื่อบำเหน็จเป็นการค้าปกติ โดยทำสัญญารับขนของทางทะเลกับผู้ส่งของ

ฯลฯ

“สัญญารับขนของทางทะเล” สัญญาที่ผู้ขนส่งรับขนของทางทะเลจากท่าหรือที่ในประเทศหนึ่งไปยังท่าหรือที่ในอีกประเทศหนึ่ง โดยคิดค่าระวาง

ฯลฯ

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การขนส่งทางทะเลจากที่แห่งหนึ่งในราชอาณาจักรไปยังที่อีกแห่งหนึ่งนอกราชอาณาจักร หรือจากที่แห่งหนึ่งนอกราชอาณาจักรมายังที่อีกแห่งหนึ่งในราชอาณาจักร เว้นแต่กรณีที่ได้ระบุในใบตราส่งว่าให้ใช้กฎหมายของประเทศอื่นหรือกฎหมายระหว่างประเทศบังคับก็ให้เป็นไปตามนั้น แต่แม้ว่าจะได้ระบุไว้

เช่นนั้นก็ตาม ถ้าปรากฏว่าคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ก็ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ

การขนส่งของทางทะเลภายในราชอาณาจักร ถ้าได้ตกลงกันเป็นหนังสือว่าให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ ก็ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เป็นการขนส่งโดยไม่คิดค่าระวาง ผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ถ้ามีการออกใบตราส่ง ใบรับของ หรือเอกสารอื่นทำนองเดียวกันผู้ขนส่งต้องแจ้งไว้ในใบตราส่ง ใบรับของ หรือเอกสารอื่นนั้น ว่าผู้ขนส่งไม่ต้องรับผิดชอบ มิฉะนั้นจะยกขึ้นใช้ยับบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้รับตราส่ง หรือรับโอนสิทธิตามใบตราส่ง ใบรับของ หรือเอกสารดังกล่าวมิได้

มาตรา 8 ก่อนบรรทุกของลงเรือหรือก่อนที่เรือนั้นจะออกเดินทางผู้ขนส่งมีหน้าที่ต้อง

- (1) ทำให้เรืออยู่ในสภาพที่สามารถเดินทะเลได้อย่างปลอดภัยในเส้นทางเดินเรือ
- (2) จัดให้มีคนประจำเรือ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์และสิ่งจำเป็นให้เหมาะสมแก่ความต้องการสำหรับเรือ

- (3) จัดระวางบรรทุกและส่วนอื่นๆ ที่ใช้บรรทุกของให้เหมาะสมและปลอดภัยตามสภาพแห่งของที่จะรับขนส่ง และรักษา เช่น เครื่องปรับอากาศ ห้องเย็น เป็นต้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ ผู้ขนส่งต้องกระทำการทั้งปวงเท่าที่เป็นธรรมดาและสมควรจะต้องกระทำสำหรับผู้ประกอบอาชีพรับขนของทางทะเล

มาตรา 10 ผู้ขนส่งต้องใช้ความระมัดระวังและปฏิบัติกรให้เหมาะสมในการบรรทุกลงเรือ การยกขน การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา การดูแลและการขนถ่ายซึ่งของที่ตนทำการขนส่ง

มาตรา 33 ของใดที่มีสภาพอันก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น ไวไฟ หรืออาจเกิดระเบิด หรืออาจเป็นอันตรายโดยประการอื่น ผู้ส่งของต้องทำเครื่องหมายหรือปิดป้ายตามสมควรเพื่อให้รู้ว่าของนั้นมีอันตราย

เมื่อส่งของตามวรรคหนึ่งให้แก่ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่น ผู้ส่งของต้องแจ้งให้ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นทราบถึงสภาพอันตรายแห่งของนั้น และในกรณีที่ผู้ขนส่งหรือผู้ขนส่งอื่นร้องขอ ให้ผู้ส่งของแจ้งข้อควรระวังและวิธีป้องกันอันตรายให้ทราบด้วย

2.10) พระราชบัญญัติการจํานองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. 2537 (จํานองเรือและบุริมสิทธิทางทะเลรวมถึงสิทธิเรียกร้องในมูลละเมิดที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือ)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า เรือขนาดตั้งแต่หกสิบตันกรอสขึ้นไปที่เดินด้วยเครื่องจักรกลไม่ว่าจะใช้กำลังอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และเป็นเรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ในทะเลตามกฎหมายข้อบังคับการตรวจเรือที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

มาตรา 12 การจดทะเบียนจํานองเรือไทยให้จดทะเบียนที่ทำการนายทะเบียนเรือประจำเมืองท่าขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยให้นายทะเบียนเรือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียน และให้จดไว้ในสมุดทะเบียนและหมายเหตุไว้ในใบทะเบียน

ในกรณีที่เจ้าของเรือไทยประสงค์จะจดทะเบียนจํานองของตนที่ทำการนายทะเบียนเรืออื่น นอกจากที่ทำการนายทะเบียนเรือตามวรรคหนึ่ง หรือที่สถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลไทย ให้นายทะเบียนเรืออื่นนั้นหรือ

เจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทย แล้วแต่กรณีเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนโดยหมายเหตุไว้ในใบทะเบียนแล้วส่งสำเนาให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองทำขึ้นทะเบียนของเรือนั้นโดยด่วน เมื่อได้รับสำเนาเช่นนั้นแล้วให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองทำขึ้นทะเบียนของเรือจดทะเบียนนั้นไว้ในสมุดทะเบียน

ให้นายทะเบียนเรือ และเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนจำนวนเรือ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 13 ในกรณีที่จะประสงค์จะจดทะเบียนจำนวนเรือไทยในขณะที่เรือลำนั้นไม่อยู่ในประเทศไทยหรือไม่อยู่ในประเทศซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานเอกอัครราชทูต หรือสถานกงสุลไทยที่จะทำการจดทะเบียน เจ้าของเรืออาจขอให้นายทะเบียนเรือประจำเมืองทำขึ้นทะเบียนของเรือนั้น ออกใบแทนใบทะเบียนเรือไทย สำหรับนำไปกับเรือระหว่างเวลาที่นำใบทะเบียนเรือไทยมาจดทะเบียนตามมาตรา 12

การออกใบแทนใบทะเบียนเรือไทยตามวรรคหนึ่ง ให้หมายเหตุไว้ในใบแทนดังกล่าวด้วยว่า ใช้แทนใบทะเบียนเรือไทยในระหว่างการดำเนินการเพื่อจดทะเบียนจำนวนเรือดังกล่าวเท่านั้น แต่ให้มีอายุใช้ได้ไม่เกินหกสิบวัน

ใบแทนใบทะเบียนเรือไทยตามมาตรานี้ให้มีผลเสมือนเป็นใบทะเบียนเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย

มาตรา 15 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 24 ผู้รับจำนวนธงไว้ซึ่งสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้จากเรือที่จำนวนก่อนเจ้าหนี้นี้มีสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเจ้าหนี้อื่น ๆ ของเจ้าของเรือนั้น

มาตรา 22 ผู้ใดมีสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวข้องกับเรือลำหนึ่งลำใด และมูลแห่งสิทธิเรียกร้องนั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ผู้นั้นย่อมมีสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

- (1) สิทธิเรียกร้องอันเกิดจากการทำงานในฐานะนายเรือ ลูกเรือหรือคนประจำเรือของเรือลำนั้น
- (2) สิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการเสียชีวิตหรือบาดเจ็บของบุคคลใดๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น
- (3) สิทธิเรียกร้องเอาค่าตอบแทนในการช่วยเหลือกู้ภัยเรือลำนั้น
- (4) สิทธิเรียกร้องในมูลละเมิดที่เกิดจากการดำเนินงานของเรือลำนั้น แต่ไม่รวมถึงสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับการสูญหายหรือเสียหายของสินค้า และสิ่งของของผู้โดยสารที่อยู่ในเรือลำนั้น

สิทธิเรียกร้องตาม (2) หรือ (4) ที่เกิดจากมลพิษน้ำมัน วัตถุกำมันตรังสี กัมมันตภาพรังสีและวัตถุนิวเคลียร์ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิทางทะเลเหนือเรือลำนั้น

มาตรา 23 ให้เจ้าหนี้นี้มีสิทธิทางทะเลเมื่อสิทธิได้รับชำระหนี้อันค้างชำระแก่ตนจากเรือที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลสิทธิทางทะเล ก่อนเจ้าหนี้อื่นๆ ทั้งนี้ ไม่ว่าลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องจะเป็นเจ้าของเรือหรือไม่ก็ตาม

2.11) พระราชบัญญัติสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2537 (องค์กรที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการขนส่งสินค้าทางเรือ)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“การส่งสินค้าทางเรือ” หมายความว่า การส่งออกหรือการนำเข้าสินค้าโดยทางเรือจากประเทศไทยไปต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศมาประเทศไทย หรือจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงการใช้บริการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

“การขนส่งสินค้าทางเรือ” หมายความว่า การให้บริการในการส่งสินค้าทางเรือ

“ผู้ส่งสินค้าทางเรือ” หมายความว่า ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้าสินค้าที่ใช้บริการการขนส่งสินค้าทางเรือ

“ผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ” หมายความว่า ผู้ประกอบการให้บริการในการขนส่งสินค้าทางเรือไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการเพียงรายเดียว หรือรวมกันตั้งแต่สองรายขึ้นไป และให้หมายความรวมถึงตัวแทนผู้ขนส่งสินค้าทางเรือด้วย

มาตรา 5 ให้จัดตั้งสภาผู้ขนส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทยขึ้น มีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาเป็นนิติบุคคล

มาตรา 6 สภามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมและคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ
- (2) ให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางเรือ
- (3) เป็นผู้แทนผู้ขนส่งสินค้าทางเรือในการปรึกษา เปรียบเทียบหรือทำความตกลงกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางเรือ ในเรื่องอัตราค่าระวาง ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ในการขนส่งสินค้าทางเรือ

- (4) สนับสนุนให้มีการขนส่งสินค้าทางเรือที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ
- (5) จัดหา รวบรวม เก็บรักษา และเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางเรือ
- (6) ศึกษา วิจัย และเสนอแนะการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการพัฒนาการขนส่งสินค้าทางเรือ
- (7) รับผิดชอบและให้ข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำแก่สมาชิกหรือบุคคลอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าทางเรือ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่สมาชิกในการขนส่งสินค้าทางเรือ

- (8) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลเพื่อพัฒนาการขนส่งสินค้าทางเรือ
- (9) ประสานงานและร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับผู้ขนส่งสินค้าทางเรือของต่างประเทศ

มาตรา 13 สภาประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท คือ

- (1) สมาชิกสามัญ
- (2) สมาชิกสมทบ

มาตรา 14 ผู้ขนส่งสินค้าทางเรือที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะต้องเป็นสมาชิกสามัญภายในเก้าสิบวันนับแต่มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 15 บุคคลผู้มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกสามัญ

- (1) เป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือที่เป็นนิติบุคคล
- (2) เป็นหอการค้าตามกฎหมายว่าด้วยหอการค้า หรือสมาคมการค้าตามกฎหมายว่าด้วยสมาคมการค้าที่มีสมาชิกเป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ
- (3) เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือเป็นสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ

- (4) เป็นสมาคมตัวแทนออกของ
- (5) เป็นนิติบุคคลอื่นใดที่มีได้เป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือซึ่งมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 16 สมาชิกสมทบของสภาได้แก่บุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งมีใช้สมาชิกสามัญและมีได้เป็นผู้ขนส่งสินค้าทางเรือ

2.12) พระราชบัญญัติการเฉลี่ยความเสียหายทั่วไปจากภัยอันตรายในการเดินเรือ พ.ศ. 2542 (ความเสียหายรวมถึง ความเสียหายจากมลภาวะเฉพาะค่าใช้จ่ายที่ตามหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการพาณิชย์ระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปให้นำมาเฉลี่ยได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ความเสียหายทั่วไป” หมายความว่า ความสูญเสีย หรือความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นผลโดยตรงจากการเสียสละทรัพย์สิน หรือค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งจงใจกระทำขึ้นตามสมควรเพื่อปกป้องรักษาเรือและทรัพย์สินที่เผชิญภัยอันตรายร่วมกัน

“เรือ” หมายความว่า เรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ในทะเล

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า ผู้มีกรรมสิทธิ์ในเรือ เว้นแต่กรณีมีการเช่าหรือเช่าซื้อเรือให้หมายถึงเฉพาะผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อซึ่งควบคุมและครอบครองเรือโดยผลแห่งสัญญานั้น

“ผู้ประเมิน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในด้านการประเมินความเสียหายทั่วไปซึ่งเจ้าของเรือ ผู้ได้รับความเสียหายทั่วไป หรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นใด แล้วแต่กรณี แต่งตั้งให้ดำเนินการประเมินความเสียหายทั่วไปและกำหนดส่วนเฉลี่ยความเสียหายทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ที่ต้องร่วมเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป” หมายความว่า เจ้าของเรือและเจ้าของทรัพย์สินซึ่งเรือหรือทรัพย์สินของตนรอดพ้นจากภัยอันตราย และสามารถเดินทางไปถึงท่าปลายทางหรือถึงท่าที่การเดินทางต้องสิ้นสุดลงตามมาตรา 6

มาตรา 6 ในกรณีที่เรือหรือทรัพย์สินรอดพ้นจากภัยอันตราย และสามารถเดินทางไปถึงท่าปลายทางหรือถึงท่าที่การเดินทางต้องสิ้นสุดลง เจ้าของเรือและเจ้าของทรัพย์สินที่รอดพ้นจากภัยอันตรายดังกล่าว จะต้องร่วมเฉลี่ยความเสียหายทั่วไปกับผู้ได้รับความเสียหายทั่วไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(1) ทรัพย์สินที่รอดพ้นจากภัยอันตรายเป็นสัมภาระหรือของใช้ส่วนตัวของผู้โดยสารหรือคนประจำเรือ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์

(2) ความเสียหายเกี่ยวกับมลภาวะ ยกเว้นค่าใช้จ่ายที่ตามหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการพาณิชย์ระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปให้นำมาเฉลี่ยได้

2.13) พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 (รวมถึงการขนส่งทางน้ำ)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ” หมายความว่า การรับขนของโดยมีรูปแบบการขนส่งที่แตกต่างกันตั้งแต่สองรูปแบบขึ้นไปภายใต้สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบฉบับเดียว โดยขนส่งจากสถานที่ซึ่งผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้รับมอบของในประเทศหนึ่งไปยังสถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นสถานที่ส่งมอบของในอีกประเทศหนึ่ง

การดำเนินการรับหรือส่งมอบของตามที่ระบุไว้ในสัญญาขนส่งรูปแบบเดียวไม่ถือว่าเป็นการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

“ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่อง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในฐานะตัวการและเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติการขนส่งตามสัญญา ไม่ว่าการทำสัญญานั้นจะทำด้วยตนเองหรือโดยบุคคลที่

ตนมอบหมาย แต่ไม่รวมถึงบุคคลที่กระทำการในฐานะตัวแทนหรือทำการแทนผู้ตราส่งหรือผู้ขนส่งที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการขนส่งดังกล่าว

“ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียน” หมายความว่า ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 41 หรือมาตรา 48 หรือได้จัดแจ้งตามมาตรา 45

“ผู้ขนส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำการหรือรับที่จะทำการขนส่งไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องหรือไม่ก็ตาม

“ผู้ตราส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้สัญญากับผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องในสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

“ผู้รับตราส่ง” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีสิทธิในการรับของจากผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องตามที่ระบุไว้ในใบตราส่งต่อเนื่อง

“ใบตราส่งต่อเนื่อง” หมายความว่า เอกสารที่ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องออกให้แก่ผู้ตราส่ง เพื่อเป็นหลักฐานแห่งสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยมีสาระสำคัญแสดงว่าผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้รับมอบของตามที่ระบุในใบตราส่งต่อเนื่องและผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องรับที่จะส่งมอบของดังกล่าวให้แก่ผู้รับตราส่ง หรือบุคคลผู้มีสิทธิรับของตามมาตรา 22 นั้น

ฯลฯ

มาตรา 5 สัญญารับขนของภายในราชอาณาจักรโดยมีรูปแบบการขนส่งที่แตกต่างกันตั้งแต่สองรูปแบบขึ้นไป ภายใต้สัญญารับขนของฉบับเดียว คู่สัญญาอาจตกลงกันเป็นหนังสือว่าให้นำ บทบัญญัติในหมวด 1 ว่าด้วยสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 39 ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เว้นแต่จะเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องจดทะเบียน ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนตามมาตรา 41
- (2) ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ได้จดทะเบียนในต่างประเทศที่ประเทศไทยรับรองโดยสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศที่ได้จัดแจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา 45 หรือ
- (3) ผู้ประกอบการขนส่งหรือขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบในต่างประเทศที่ได้ตั้งตัวแทนตามมาตรา 48

2.14) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งและค่าเสียหายจากเรือโดนกัน พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด

“เรือเดินทะเล” หมายความว่า เรือที่มีลักษณะสำหรับใช้ในทะเลตามกฎหมายข้อบังคับสำหรับการตรวจเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

“เรือโดนกัน” หมายความว่า การปะทะกันระหว่างเรือเดินทะเล หรือการที่เรือเดินทะเลปะทะกับเรือลำอื่น ทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือ ทรัพย์สิน หรือบุคคลบนเรือที่ปะทะกันลำหนึ่งลำใดหรือทุกลำ และให้หมายความรวมถึงการที่เรือเดินทะเลได้ก่อหรือได้รับความเสียหายดังกล่าว โดยมีสาเหตุจากการปฏิบัติการหรืองดเว้นปฏิบัติการเกี่ยวกับการบังคับหรือการควบคุมเรือ หรือการฝ่าฝืนกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการเดินเรือ แม้ว่าเรือจะมีได้มีการปะทะกัน ทั้งนี้ ไม่ว่าเหตุที่เกิดขึ้นในน่านน้ำใดก็ตาม

มาตรา 15 ในกรณีที่เรือเสียหายโดยสิ้นเชิง หรือเรือได้รับความเสียหายจนค่าใช้จ่ายในการทำให้อีกกลับคืนสู่สภาพเดิมสูงกว่ามูลค่าของเรือในเวลาที่เราโดนกัน ค่าเสียหายอันพึงเรียกได้ให้รวมถึงราคาเรือตามมูลค่าในเวลาที่เราโดนกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประเภท อายุ สภาพ ลักษณะการใช้งาน ราคาแห่งมูลประกันภัย ราคาเรือที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน และปัจจัยอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรือ

นอกจากค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ค่าเสียหายอันพึงเรียกได้ ให้รวมถึงค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

(1) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเพื่อการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล การเฉลี่ยความเสียหายทั่วไป ค่าภาระและค่าใช้จ่ายอันควรอย่างอื่นที่เกิดขึ้นเพราะเรือโดนกัน

(2) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายให้แก่บุคคลภายนอกตามสัญญา โดยผลของกฎหมายหรือหนี้ตามกฎหมายอย่างอื่น เพราะเรือโดนกัน

(3) ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปเป็นค่าเชื้อเพลิงบนเรือและอุปกรณ์ประจำเรือที่สูญหายหรือเสียหายจากเรือโดนกันที่ไม่ได้รวมอยู่ในการประเมินราคาเรือตามวรรคหนึ่ง

(4) ค่าใช้จ่ายจากการขาดรายได้ในค่าระวาง ค่าเช่า ค่าโดยสารหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นที่จะได้รับตามสัญญาหรือจากการที่ไม่สามารถให้ประโยชน์จากเรือ ทั้งนี้ ให้หักค่าใช้จ่ายอันจะเกิดขึ้นหากมีการปฏิบัติตามสัญญาหรือให้ประโยชน์จากเรือนั้นออกเสียก่อน

มาตรา 18 ในกรณีที่ทรัพย์สินบนเรือเป็นสินค้า ค่าเสียหายอันพึงเรียกได้มีดังนี้

(1) กรณีทรัพย์สินนั้นสูญหาย ความเสียหายคำนวณจากการใช้ราคาท้องตลาดในเวลา และ ณ ท่าปลายทางที่ทรัพย์สินควรจะได้อมาถึง หักด้วยค่าใช้จ่ายใดๆ ที่จะเกิดขึ้นหากทรัพย์สินนั้นไปถึงท่าปลายทาง ถ้าไม่สามารถกำหนดราคาท้องตลาดดังกล่าวได้ มูลค่าของทรัพย์สินคำนวณจากราคาที่บรรทุกลงเรือ บวกด้วยค่าระวางและค่าใช้จ่ายในการประกันภัยที่ฝ่ายที่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายได้จ่ายไปบวกด้วยส่วนเพิ่มซึ่งประเมินในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าทรัพย์สินตามที่คำนวณข้างต้น

(2) กรณีทรัพย์สินนั้นเสียหาย ความเสียหายคำนวณจากผลต่างระหว่างมูลค่าทรัพย์สิน ณ ท่าปลายทางในสภาพปกติกับมูลค่าในสภาพที่เสียหาย

(3) กรณีทรัพย์สินนั้นเสื่อมสภาพอันเนื่องมาจากความล่าช้าของการเดินทางหลังจากที่เรือโดนกัน ความเสียหายอันพึงเรียกได้อันเป็นผลจากเรือโดนกันให้คำนวณตาม (2) แต่ไม่รวมถึงความเสียหายจากการสูญเสียที่เกิดจากการที่ราคาท้องตลาดตกต่ำในระหว่างความล่าช้าดังกล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินบนเรือเป็นทรัพย์สินอย่างอื่น ค่าเสียหายอันพึงเรียกได้รวมถึง

(1) กรณีทรัพย์สินสูญหายหรือไม่อาจซ่อมแซมได้ ความเสียหายคำนวณจากมูลค่าของทรัพย์สินหรือค่าใช้จ่ายอันสมควรในการหาทรัพย์สินมาทดแทน

(2) กรณีทรัพย์สินเสียหายและสามารถซ่อมแซมได้ ความเสียหายคำนวณจากค่าใช้จ่ายอันสมควรในการซ่อมแซมซึ่งต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินหรือค่าใช้จ่ายอันสมควรในการหาทรัพย์สินมาทดแทน

มาตรา 19 กรณีเรือโดนกันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายหรืออนามัยของบุคคลบนเรือ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

2.15) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58

ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

ข้อ 3 กิจกรรมดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

(1) การรถไฟ

- (2) การรถราง
- (3) การชุดคลอง
- (4) การเดินอากาศ
- (5) การประปา
- (6) การชลประทาน
- (7) การไฟฟ้า
- (8) การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซโดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่างๆ
- (9) บรรดากิจการอื่นอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนตามที่ระบุไว้ในพระราช

กฤษฎีกา

การตราพระราชกฤษฎีกาตาม (9) ให้กำหนดกระทรวงผู้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจการ นั้นด้วย

ข้อ 4 ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี

ข้อ 7 ในการอนุญาตหรือให้สัมปทานตามข้อ 4 และข้อ 5 รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนไว้ด้วยก็ได้

เงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมก็ได้ แต่ต้องกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับเงื่อนไขที่แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร

พระราชกฤษฎีกา กำหนดให้กิจการท่าเรือเดินทะเลเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน พ.ศ. 2522

มาตรา 3 ให้กิจการท่าเรือเดินทะเลที่มีให้บริการในการจอด เหยียบ บรรทุก หรือขนถ่ายสินค้าแก่เรือเดินทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไป ไม่ว่าจะมีการเรียกค่าตอบแทนในการให้บริการหรือไม่ เป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน

ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนตามข้อ 3 (9) แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้กิจการท่าเรือเดินทะเลเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชน พ.ศ. 2522

ประกาศนี้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางทะเล ดังนี้

ข้อ 2 ในประกาศนี้

“ท่าเรือ” หมายความว่า สถานที่สำหรับให้บริการแก่เรือเดินทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไป ในการจอด เหยียบ บรรทุกหรือขนถ่ายของ และให้หมายความรวมถึงสิ่งล่อยน้ำอื่นใดไม่ว่าจะมีเครื่องจักรสำหรับขับเคลื่อนหรือไม่ก็ตาม ซึ่งใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันแต่มิได้ใช้เพื่อการขนส่ง

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ประกอบกิจการท่าเรือ

ข้อ 3 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการท่าเรือที่ให้บริการในการจอด เหยียบ บรรทุก หรือขนถ่ายสินค้าแก่เรือเดินทะเลที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไป ไม่ว่าจะมีการเรียกค่าตอบแทนในการให้บริการหรือไม่ ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อรัฐมนตรี ณ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ตามแบบและวิธีการที่กำหนด

ข้อ 7 ทวิ ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือเดินทะเลดังต่อไปนี้

(1) ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตาม “คู่มือการรักษาความปลอดภัยสำหรับท่าเรือ” แนบท้ายประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการท่าเรือ ซึ่งเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนตามข้อ 3 (9) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 2)

ฯลฯ

ฯลฯ

คู่มือ

การรักษาความปลอดภัยสำหรับท่าเรือ

ด้วยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 2002 (International Convention for the Safety of Life at Sea 1974, as amended 2002) กำหนดให้เรือและท่าเรือระหว่างประเทศที่อยู่ในบังคับของประมวลข้อบังคับว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือระหว่างประเทศ (International Ship and Port Facility Security Code : ISPS Code) ต้องมีการปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือ เพื่อป้องกันภัยคุกคามการก่อการร้ายหรือการกระทำอันเป็นโจรสลัดหรือการกระทำอื่นใดอันอาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในการขนส่งทางน้ำ และเพื่อให้มั่นใจว่าเรือและท่าเรือมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1

คำนิยาม

ข้อ 1 คำนิยาม

“คู่มือ” หมายถึง คู่มือการรักษาความปลอดภัยสำหรับท่าเรือ

“อนุสัญญา” หมายถึง อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล ค.ศ. 1974 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 2002 (International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended 2002)

“อธิบดี” หมายถึง อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

“ประมวลข้อบังคับ” หมายถึง ประมวลข้อบังคับว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือระหว่างประเทศ (International Ship and Port facility Security Code : ISPS Code) ที่ออกตามความในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล

“ท่าเรือ (Port facility)” หมายถึง สถานที่สำหรับให้บริการแก่เรือที่มีการปฏิบัติการระหว่างเรือกับท่าเรือ หรืออยู่เรือ และให้หมายรวมถึงบริเวณที่จอดทอดสมอเรือและพื้นที่ทางน้ำทางเข้าท่าเรือ

“การปฏิบัติการระหว่างเรือกับท่าเรือ (Ship/port interface)” หมายถึง การปฏิบัติต่อกันที่เกิดขึ้นเมื่อเรือได้รับผลโดยตรงและทันทีทันใดจากการกระทำซึ่งเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายของบุคคล สินค้า การให้บริการของท่าเรือแก่เรือหรือจากเรือ

“กิจกรรมระหว่างเรือกับเรือ (Ship-to-ship activity)” หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำเรือ แต่เกี่ยวข้องกับการขนถ่ายสินค้าหรือบุคคลจากเรือลำหนึ่งไปยังเรืออีกลำหนึ่ง

“เหตุการณ์คุกคามความปลอดภัย (Security incident)” หมายถึง การกระทำหรือสถานการณ์ที่น่าสงสัยใด ๆ ที่คุกคามการรักษาความปลอดภัยของเรือ รวมถึงแท่นขุดเจาะเคลื่อนที่ได้และเรือความเร็วสูง หรือท่าเรือ หรือการปฏิบัติการระหว่างเรือกับท่าเรือ หรือกิจกรรมระหว่างเรือกับเรือใด ๆ

“ภัยคุกคามความปลอดภัยของเรือและท่าเรือ (Security Threats)” หมายถึง องค์ประกอบของขีดความสามารถและความตั้งใจของกลุ่มก่อการร้ายในการลงมือปฏิบัติการโจมตีเป้าหมายของเรือและท่าเรือซึ่งแตกต่างกันตามกลุ่ม สถานที่ เป้าหมายและกาลเวลา เช่น การลักขโมยสินค้า (Pilferage and theft) การลักลอบขนยาเสพติด (Illicit drugs smuggling) คนแอบซ่อนลงเรือ (Illegal migrants and stowaways) โจรสลัดหรือปล้นสดมภ์เรือ (Piracy and armed robbery against ship) การก่อวินาศกรรม (Sabotage) การก่อการร้ายสากล (Terrorism) การลอบวางระเบิด (Bombing) การยึดยานพาหนะ (Hijacking) การลักพาคน (Kidnapping) การวางเพลิง (Arson) การลอบสังหาร (Assassination) การจับตัวประกัน (Hostage taking) การซุ่มโจมตี (Ambush) เป็นต้น

“จุดเปราะบาง (vulnerability)” หมายถึง จุดอ่อนหรือความน่าจะเป็นเป้าหมายต่อการโจมตี

“ผลที่ตามมา (consequence)” หมายถึง ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้น

“ความเสี่ยง (Risk)” หมายถึง ผลการวิเคราะห์ภัยคุกคามความปลอดภัยจุดเปราะบางของเป้าหมายและผลที่ตามมาของการโจมตีดังกล่าว

“ศูนย์ควบคุมการจราจรและความปลอดภัยทางทะเล” หมายถึง ศูนย์ควบคุมการจราจรและความปลอดภัยทางทะเล ของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี

หมวดที่ 2

การบังคับใช้

ข้อ 2 คู่มือนี้ใช้บังคับกับท่าเรือที่ให้บริการแก่เรือเดินระหว่างประเทศ (Port facilities serving such ships engaged on international voyages) ดังต่อไปนี้

(1) เรือโดยสาร รวมถึงเรือโดยสารความเร็วสูง (Passenger ships, including high-speed passenger craft)

(2) เรือสินค้า รวมถึงเรือความเร็วสูงที่มีขนาด 500 ตันกรอสและมากกว่า (Cargo ships, including high-speed craft, of 500 gross tonnage and upwards) แท่นขุดเจาะเคลื่อนที่ได้ (Mobile offshore drilling units) และ

ข้อ 3 แท่นขุดเจาะปิโตรเลียมไม่เคลื่อนที่และถังเก็บปิโตรเลียมลอยน้ำในบริเวณไหล่ทวีป ให้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการรักษาความปลอดภัยที่กำหนดในอนุสัญญาและประมวลข้อบังคับโดยอนุโลม

ข้อ 4 คู่มือนี้ไม่ใช้บังคับกับท่าเรือที่รัฐเป็นเจ้าของหรือดำเนินการและมิได้ใช้เพื่อการค้า

หมวดที่ 3

หน้าที่ความรับผิดชอบท่าเรือ

ข้อ 5 ท่าเรือต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือและเรือของกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี และปฏิบัติตามคำแนะนำของศูนย์ควบคุมการจราจรและความปลอดภัยทางทะเลเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัย พร้อมทั้งต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ โดยให้บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัย และต้องจัดให้มีของสื่อสารสำหรับการติดต่อประสานงานบุคคลดังกล่าวตลอดเวลา

หมวดที่ 4

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ข้อ 6 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ (Port Facility Security Officer : PFSO) หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากท่าเรือให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือบุคคลดังกล่าวต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเรือ ท่าเรือ ภัยคุกคามความปลอดภัยและมาตรการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ และผ่านการอบรมด้านการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือตามที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีกำหนด และต้องแจ้งรายชื่อผู้ได้รับการแต่งตั้งให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีทราบ

ข้อ 7 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือมีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการสำรวจสภาพการรักษาความปลอดภัยของท่าเรืออย่างละเอียดโดยคำนึงถึงการประเมินสถานการณ์รักษาความปลอดภัยของท่าเรือ
- (2) กำกับให้มีการจัดทำและดูแลรักษาแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ
- (3) ปฏิบัติและฝึกซ้อม ตามแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ
- (4) ดำเนินการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยของท่าเรืออย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยของท่าเรืออย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
- (5) ให้คำแนะนำและปรับเปลี่ยนแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือตามความเหมาะสม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงแผนให้ทันสมัยโดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงภายในท่าเรือ
- (6) เสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ท่าเรือมีความตระหนักและเฝ้าระวังในเรื่องการรักษาความปลอดภัย
- (7) กำกับให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการรักษาความปลอดภัยของท่าเรืออย่างเพียงพอ
- (8) รายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบันทึกการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่อการรักษาความปลอดภัยของท่าเรืออย่างเพียงพอ
- (9) ประสานการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ กับบริษัทและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำเรือ
- (10) ประสานงานกับหน่วยงานด้านการรักษาความปลอดภัยต่างๆ
- (11) กำกับ ดูแล ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- (12) กำกับ ดูแล เพื่อให้มีการใช้ ทดสอบ ปรับแต่ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัยอย่างเหมาะสม
- (13) ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำเรือ ในการยืนยันตัวบุคคลที่ขออนุญาตขึ้นเรือเมื่อได้รับการร้องขอ

หมวดที่ 5

การรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ

ข้อ 8 ในการรักษาความปลอดภัยของท่าเรือต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด ดังนี้

(1) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ อาจมีหน้าที่รับผิดชอบท่าเรือแห่งเดียวหรือหลายแห่งก็ได้ตามความเหมาะสม และมอบหมายให้ผู้ช่วยปฏิบัติหน้าที่แทนภายใต้การรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ

(2) จัดทำรายงานประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือ (Port Facility Security Assessment) โดยคำนึงถึงภัยคุกคามและจุดเปราะบางต่างๆ เพื่อให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีนุมัติ

(3) จัดทำแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ (Port Facility Security Plan) โดยคำนึงถึงผลการประเมินตาม (2) และมาตรการที่มีอยู่เพื่อให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีนุมัติ

(4) จัดการฝึกปฏิบัติ (Drill) และฝึกซ้อม (Exercise) ตามแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ โดยให้มีการฝึกปฏิบัติ อย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก ๆ 3 เดือน และฝึกซ้อมแผนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยระยะเวลาระหว่างการฝึกซ้อมแผนต้องไม่เกิน 18 เดือน และต้องบันทึกผลการฝึกทุกครั้งด้วย

(5) ปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือที่ผ่านการอนุมัติ และติดตามประเมินผลการปฏิบัติ ทบทวน ปรับปรุง (Internal Audit) และแก้ไขแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ การตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ต้องดำเนินการโดยบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบวันแต่กรณีมีข้อจำกัดด้านขนาดและลักษณะของท่าเรือ

(6) จัดเก็บรักษาแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือฉบับสมบูรณ์ ที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีนุมัติแล้ว ไว้ประจำท่าเรือตลอดเวลา และต้องป้องกันการเข้าถึง การลบ การทำลาย หรือการแก้ไขโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีระบบควบคุมการแจกจ่ายเอกสารให้ผู้เกี่ยวข้อง

ข้อ 9 มาตรการป้องกันเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของท่าเรือที่ระดับการรักษาความปลอดภัยระดับที่ 1 ประกอบด้วย

- (1) การดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยภายในท่าเรือทั้งหมด
- (2) การควบคุมทางเข้าออกท่าเรือ
- (3) การเฝ้าระวังดูแลท่าเรือ รวมทั้งที่ทอดสมอและบริเวณท่าเทียบเรือ
- (4) การเฝ้าระวังดูแลเขตหวงห้าม เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ที่ผ่านเข้าออกเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น
- (5) การอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า
- (6) การอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายของใช้ประจำเรือ และ
- (7) การกำกับเพื่อให้ระบบการสื่อสารเพื่อการรักษาความปลอดภัย มีความพร้อมอยู่เสมอ

ข้อ 10 ที่ระดับการรักษาความปลอดภัย ระดับที่ 2 ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันเพิ่มเติมตามที่กำหนดไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ ตามกิจกรรมที่ระบุในข้อ 9

ข้อ 11 ที่ระดับการรักษาความปลอดภัย ระดับที่ 3 ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ ตามกิจกรรมที่ระบุในข้อ 10

ข้อ 12 มาตรการหรือขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยท่าเรือใช้ในการรักษาความปลอดภัยที่ระดับการรักษาความปลอดภัย (Security level) ต่างๆ ต้องพยายามให้เกิดการแทรกแซงหรือความล่าช้าต่อผู้โดยสารเรือ เรือ คนประจำเรือ ผู้มาติดต่อ สินค้าและการบริการให้น้อยที่สุด

ข้อ 13 การประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือ ต้องกำหนดขอบเขตอาณาบริเวณที่มีการปฏิบัติการระหว่างเรือกับท่าเรือให้ชัดเจนและตรวจสอบสถานที่ที่พบพวณและปรับปรุงการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือให้ทันสมัยตลอดเวลาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงภัยคุกคามที่เปลี่ยนไป และมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดและประเมินค่า ทรัพย์สินและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ของท่าเรือที่มีความจำเป็นต้องปกป้อง
- (2) ระบุภัยคุกคามที่อาจเกิดต่อทรัพย์สินและโครงสร้างพื้นฐานและแนวโน้มของการเกิดภัยคุกคามดังกล่าว เพื่อจัดทำและกำหนดลำดับความสำคัญของมาตรการรักษาความปลอดภัย
- (3) ระบุ เลือกลง และจัดลำดับความสำคัญของมาตรการต่อต้าน และการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการปฏิบัติงาน และระดับของประสิทธิผลในการลดความเปราะบาง
- (4) ระบุจุดเปราะบางของท่าเรือ โดยตรวจสอบนโยบาย สิ่งอำนวยความสะดวกและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ 15

การประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือต้องดำเนินการโดยผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านเรือ ท่าเรือ และวิธีการรักษาความปลอดภัย

ข้อ 15 การประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือแล้วเสร็จ จะต้องจัดทำรายงานซึ่งประกอบด้วย บทสรุปเกี่ยวกับวิธีการประเมิน รายละเอียดของจุดเปราะบางที่ตรวจพบระหว่างการประเมินและรายละเอียดของ มาตรการแก้ไขที่สามารถนำไปใช้กับจุดเปราะบางแต่ละข้อ รายงานฉบับนี้จะต้องเก็บรักษาไว้ไม่ให้มีการเข้าถึงหรือเปิดเผย โดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อ 15 การจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์รักษาความปลอดภัยท่าเรือต้องประกอบด้วยบทสรุปเกี่ยวกับ วิธีประเมินรายละเอียดของจุดเปราะบางที่ตรวจพบระหว่างการประเมิน และรายละเอียดมาตรการตอบโต้ที่สามารถ นำมาใช้จัดจุดเปราะบางแต่ละข้อ รายงานที่อาจเกิดขึ้นเพื่อประกอบในการใช้ จัดทำแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ และรายงานฉบับนี้จะต้องเก็บรักษาไว้ไม่ให้มีการเข้าถึงหรือเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อ 16 แผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ หมายถึง แผนที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่ามีการใช้ มาตรการที่จัดทำขึ้นเพื่อป้องกันท่าเรือ ตลอดจนเรือ คน สินค้า ตู้สินค้า ของใช้ประจำเรือภายในเขตท่าเรือจากความเสี่ยง ต่อเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย เป็นเอกสารที่พัฒนาขึ้นตามผลที่ได้จากการประเมินสถานการณ์ความ ปลอดภัยของท่าเรือ แผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือจะต้องกำหนดการปฏิบัติในสถานการณ์ระดับความปลอดภัยทั้ง สามระดับ และจัดเป็นชั้นความลับ (Confidential)

ข้อ 17 การจัดทำแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือให้จัดทำเป็นภาษาไทยหรืออังกฤษ ตามแนวทางแผน รักษาความปลอดภัยของท่าเรือ โดยระบุถึงรายการต่าง ๆ อย่างน้อยดังนี้

- (1) มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันอาวุธ หรือวัตถุอันตรายและเครื่องมือสำหรับใช้ทำอันตรายต่อบุคคล เรือหรือท่าเรือ และการนำพาสิ่งของเหล่านั้น เข้ามาในท่าเรือหรือบนเรือโดยไม่ได้รับอนุญาต
- (2) มาตรการเพื่อป้องกันการเข้าไปในเขตท่าเรือ บนเรือที่ผูกทุ่นหรือเทียบท่าและเขตหวงห้ามโดยไม่ได้รับ อนุญาต

(3) ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อตอบโต้ภัยคุกคามต่อความปลอดภัยหรือการฝ่าฝืนการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งข้อกำหนดเพื่อให้การปฏิบัติที่สำคัญของท่าเรือ หรือการปฏิบัติการระหว่างเรือและท่าเรือสามารถดำเนินการต่อไปได้

(4) ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อคำแนะนำของกรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ที่ระดับการรักษาความปลอดภัยระดับ ที่ 3

(5) ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการอพยพคน ในกรณีที่เกิดภัยคุกคามหรือการฝ่าฝืนการรักษาความปลอดภัย

(6) หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของท่าเรือ ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านการรักษาความปลอดภัย และหน้าที่ของบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัย

(7) ขั้นตอนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรักษาความปลอดภัยของเรือ

(8) ขั้นตอนการทบทวนแผนตามระยะเวลาและปรับปรุงแผนให้ทันสมัย

(9) ขั้นตอนการรายงานเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัย

(10) ระบุเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ รวมทั้งรายละเอียดที่สามารถติดต่อได้ตลอด 24

ชั่วโมง

(11) มาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่อยู่ในแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ

(12) มาตรการรักษาความปลอดภัยแก๊สสินค้า และอุปกรณ์ขนถ่ายสินค้าในท่าเรือ

(13) ขั้นตอนการตรวจสอบแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ

(14) ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อตอบสนองในกรณีระบบแจ้งเตือนความปลอดภัยของเรือส่งสัญญาณขณะเรืออยู่ในท่าเรือ

(15) ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่ออำนวยความสะดวก กรณีคนประจำเรือขึ้น-ลงเรือหรือเปลี่ยนคนประจำเรือ การขึ้น-ไปบนเรือของผู้มาติดต่อ รวมทั้งผู้แทนจากหน่วยงานราชการ

ข้อ 18 ท่าเรือที่ประสงค์จะให้กรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีอนุมัติรายงานการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือและแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ ให้ยื่นคำขอที่ส่วนตรวจท่า สำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำเพื่อพิจารณาตรวจสอบ และเมื่อพบว่าการปฏิบัติเป็นไปตามคู่มือที่กำหนดครบถ้วนสมบูรณ์ กรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีจะออกหนังสืออนุมัติแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ

แผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงมิได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กรณีตรวจพบข้อบกพร่องอื่นใดหรือมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่กำหนดในแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือ ท่าเรือต้องทำการปรับปรุงเพิ่มเติมให้เรียบร้อยสมบูรณ์และได้รับอนุมัติก่อนนำไปปฏิบัติ

ข้อ 19 การขอหนังสือรับรองการปฏิบัติของท่าเรือเพื่อการรักษาความปลอดภัย ให้ยื่นคำขอที่ส่วนตรวจท่า สำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ พร้อมด้วยเอกสารดังต่อไปนี้

(1) ภาพถ่ายสำเนาทะเบียนบ้านและภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้บริหารท่าเรือ

(2) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของหรือผู้บริหารท่าเรือ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นคำขอพร้อมสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลที่ระบุชื่อผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(3) รายงานการประเมินสถานการณ์ความปลอดภัยของท่าเรือและแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการอนุมัติแล้ว ในรูปแบบเอกสารจำนวน 3 ชุด และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1 ชุด

(4) หลักฐานหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องที่อธิบดีกรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีกำหนดเพิ่มเติม

ข้อ 20 ท่าเรือที่ได้ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนรักษาความปลอดภัยของท่าเรือที่ได้รับการอนุมัติ
กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีจะออกหนังสือรับรองการปฏิบัติของท่าเรือเพื่อการรักษาความปลอดภัย
(Statement of Compliance of a Port Facility) ให้แก่ผู้ขออนุญาตโดยมีอายุไม่เกิน 5 ปี และต้องได้รับการตรวจสอบ
ประจำปี ภายในระยะเวลา 1 เดือน ก่อนหรือหลังครบรอบปีของหนังสือรับรองนั้น ยกเว้นในที่สุดท้ายของหนังสือรับรอง
ต้องผ่านการตรวจจากเจ้าพนักงานก่อนหมดอายุ 3 เดือน

ข้อ 21 หนังสือรับรองการปฏิบัติของท่าเรือเพื่อการรักษาความปลอดภัย และหนังสืออนุมัติแผนรักษาความ
ปลอดภัยของท่าเรือ เมื่อเจ้าพนักงานผู้ตรวจสอบเห็นว่าท่าเรือดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคู่มือนี้โดยความเห็นชอบจากอธิบดี
อาชญากรรมเล็ก เพิกถอนหรือระงับ

หมวดที่ 6

ระดับการรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติ

ข้อ 22 ระดับการรักษาความปลอดภัย (Security level) หมายถึง คุณสมบัติของระดับของความเสี่ยงที่จะมี
ความพยายามก่อให้เกิดหรือจะเกิดเหตุการณ์คุกคามความปลอดภัย กำหนดโดยกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
บนพื้นฐานของข้อมูลที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านรักษาความปลอดภัย

(1) ระดับการรักษาความปลอดภัยระดับที่ 1 หมายถึง เป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยขั้นพื้นฐานและ
ระดับที่จะต้องใช้มาตรการรักษาความปลอดภัยเชิงป้องกันที่เหมาะสมขั้นต่ำตลอดเวลา

(2) ระดับการรักษาความปลอดภัยระดับที่ 2 หมายถึง เป็นมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เรือและท่าเรือ
จะต้องป้องกันตนเองเพิ่มขึ้นเนื่องจากความน่าจะเป็นของภัยคุกคามเพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
อันเป็นผลมาจากมีความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยสูงขึ้น

(3) ระดับการรักษาความปลอดภัยระดับที่ 3 หมายถึง เป็นมาตรการเตรียมพร้อมรักษาความปลอดภัย
ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากภัยคุกคามค่อนข้างแน่นอนและเจาะจง และเป็นระดับที่จะต้องใช้มาตรการรักษา
ความปลอดภัยเชิงป้องกันเป็นการเฉพาะเพิ่มเติมในช่วงระยะเวลาที่จำกัด โดยมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดเหตุการณ์ที่
อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือเกิดภัยคุกคาม แม้ว่าจะไม่สามารถกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

ข้อ 23 ท่าเรือต้องดำเนินการควบคุมและปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยของเรือและท่าเรือที่เหมาะสมเพื่อ
ตอบสนองต่อการเปลี่ยนระดับการรักษาความปลอดภัยที่กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวีกำหนดหรือให้คำแนะนำ

3) กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรที่มีชีวิต

3.1) พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช 2482

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“เขตการประมงไทย” หมายความว่า เขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้
ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี
หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใดๆ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 5 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับการประมงให้แก่

(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ

(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใดๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวน มีสัญชาติไทยและทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบ ต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือ

(ง) บริษัทจำกัดใดๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดา ซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นกู้ถือ

ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดังกล่าวนี้ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยมีสำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วย

มาตรา 7 นอกจากจะมีความตกลงกับต่างประเทศเป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ใช้เรือต่อไปนี้ทำการประมงในเขตการประมงไทย

(1) เรือที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่เป็นของคนต่างด้าว หรือของนิติบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศ

(2) เรือสยามซึ่งมีคนประจำเรือไม่ว่าอยู่ในฐานะใดๆ เป็นคนต่างด้าวรวมอยู่ด้วย

แต่คนต่างด้าวผู้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี ก่อนวันที่ 28 ตุลาคม พุทธศักราช 2477 ย่อมเป็นคนประจำเรือสยามสำหรับการประมงได้ถ้าหากคนต่างด้าวผู้นั้นได้จดทะเบียนและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว และรวมกันไม่มากกว่าร้อยละยี่สิบห้าแห่งจำนวนคนประจำเรือ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ มิให้ถือว่าคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าว ถ้าหากคนต่างด้าวผู้นั้นเป็นครูสอนวิชาการประมงซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลให้ทำการสอนในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาลหรือเทศบาล ในกรณีที่เป็นครูโรงเรียนประชาบาลหรือเทศบาลต้องไม่เกินโรงเรียนละห้าคน และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งเพื่อการนั้น

3.2) พระราชบัญญัติการประมง พุทธศักราช 2490

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(5) “ที่จับสัตว์น้ำ” หมายความว่า ที่ซึ่งมีน้ำขังหรือไหล เช่น ทะเล แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง บ่อ เป็นต้น และหาดทั้งปวง บรรดาซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งป่าไม้ และพื้นดินซึ่งน้ำท่วมในฤดูน้ำไม่ว่าจะเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินอันบุคคลถือกรรมสิทธิ์ และภายในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้ออยู่หรือมีสิทธิที่จะใช้ต่อไปในการทำการประมง โดยที่น่านน้ำเหล่านั้น ปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 19 ห้ามมิให้บุคคลใด เท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุมีพิษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาลงไปในที่จับสัตว์น้ำ หรือกระทำการใดๆ อันทำให้สัตว์น้ำมีเนมา หรือเท ทิ้ง ระบาย หรือทำให้สิ่งใดลงไปในที่จับสัตว์น้ำในลักษณะที่เป็นอันตรายแก่สัตว์น้ำหรือทำให้ที่จับสัตว์น้ำเกิดมลพิษ เว้นแต่เป็นการทดลองเพื่อประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์ และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 32 รัฐมนตรีหรือข้าหลวงประจำจังหวัดโดยอนุมัติรัฐมนตรีเฉพาะภายในเขตท้องที่ของตน มีอำนาจประกาศกำหนดได้ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดขนาดตาและระยะช่องเครื่องมือทำการประมงทุกชนิด กำหนดขนาด ชนิด จำนวนและส่วนประกอบของเครื่องมือทำการประมงที่อนุญาตให้ใช้ในที่จับสัตว์น้ำ
- (2) กำหนดมิให้ใช้เครื่องมือทำการประมงอย่างหนึ่งอย่างใดในที่จับสัตว์น้ำโดยเด็ดขาด
- (3) กำหนดระยะที่ตั้งเครื่องมือประจำที่ให้ห่างกันเพียงใด
- (4) กำหนดวิธีใช้เครื่องมือทำการประมงต่างๆ
- (5) กำหนดฤดูปลาที่มีไข่และวางไข่เลี้ยงลูก กำหนดเครื่องมือที่ใช้ใช้และกำหนดวิธีทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำใดๆ ในฤดูดังกล่าว
- (6) กำหนดชนิด ขนาด และจำนวนอย่างสูงของสัตว์น้ำที่อนุญาตให้ทำการประมง
- (7) กำหนดมิให้ทำการประมงสัตว์น้ำชนิดหนึ่งชนิดใดโดยเด็ดขาด

มาตรา 52 โดยอนุมัติรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการจังหวัดมีอำนาจประกาศห้ามมิให้บุคคลอื่นนอกจากผู้รับอนุญาตเข้าไปในที่จับสัตว์น้ำแห่งหนึ่งแห่งใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้รับอนุญาต หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน

มาตรา 53 ห้ามมิให้บุคคลใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งเกินจำนวนหรือปริมาณหรือเล็กกว่าขนาดที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่สัตว์น้ำที่ห้ามบุคคลมิไว้ในครอบครองเป็นชนิดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายหรือทรัพย์สินของบุคคลหรือสาธารณชน ให้กำหนดลักษณะของสัตว์น้ำนั้นว่าจะมีอันตรายอย่างไร และกำหนดเวลาสำหรับผู้ซึ่งมีสัตว์น้ำนั้นในครอบครองอยู่แล้วส่งมอบสัตว์น้ำนั้นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งด้วย

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

บุคคลใดมิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำในวันที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในวรรคหนึ่งใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นต่อไป ต้องยื่นคำขออนุญาตตามวรรคสามภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวใช้บังคับ เว้นแต่ในกรณีสัตว์น้ำตามวรรคสอง จะขออนุญาตหรืออนุมัติได้ และในระหว่างเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับการขออนุญาตจนถึงวันที่ได้รับคำสั่งไม่อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่มิให้นำมาตรา 67 ทวิ มาใช้บังคับ

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสี่ยื่นคำขออนุญาตแล้วแต่ไม่ได้รับอนุญาต อธิบดีมีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งมอบสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

ในกรณีมีการส่งมอบสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำตามวรรคสองหรือวรรคห้า ให้กรมประมงคิดราคาสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำดังกล่าวตามสมควรแก่ผู้ส่งมอบ

ความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก มิให้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นเฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

3.3) พระราชบัญญัติจัดระเบียบกิจการแพปลา พ.ศ. 2496 (ควบคุมการขายสัตว์น้ำที่สะพานปลา)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการแพปลา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นผู้ขายทอดตลาดสินค้าสัตว์น้ำที่สะพานปลา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตและเสียค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 31 ให้อธิบดี โดยอนุมนตรีรัฐมนตรี มีอำนาจออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (1) ให้ผู้ประกอบการปลาทะเลประกอบกิจการที่สะพานปลา และปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขที่กำหนด
- (2) อัตราอย่างสูงสำหรับค่านายหน้า ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการปลาทะเลจะพึงเรียกจากเจ้าของสินค้าสัตว์น้ำและผู้ซื้อสินค้าสัตว์น้ำ
- (3) วิธีการขายทอดตลาด และการกำหนดหน่วยของน้ำหนักหรือปริมาณสินค้าสัตว์น้ำ
- (4) การจอดเรือ การขนส่ง และการจราจรที่สะพานปลา
- (5) ให้ผู้ประกอบการปลาทะเลทำบัญชีและเอกสารเป็นภาษาไทยตามแบบซึ่งกำหนดไว้

3.4) พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 12 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นเมล็ดพันธุ์ควบคุม

มาตรา 14 ห้ามมิให้ผู้ใดรวบรวม ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมไว้ในสถานที่เก็บเมล็ดพันธุ์ควบคุมตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์ควบคุมซึ่งขายเมล็ดพันธุ์ควบคุมที่ตนปลูกเองให้แก่ผู้รับใบอนุญาตรวบรวมเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตส่งออกซึ่งเมล็ดพันธุ์ควบคุมเพื่อการค้า หรือผู้ปลูกเมล็ดพันธุ์รายอื่นเพื่อใช้เพาะปลูกเองโดยมิได้มีการโฆษณา

มาตรา 29 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดชนิดและชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นพืชสงวน

มาตรา 29 ทวิ ให้พืชที่กำหนดไว้ในบัญชีแนบท้ายอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เป็นพืชอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 29 ตริ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์และซากของพืชอนุรักษ์ เว้นแต่ได้รับหนังสืออนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขออนุญาต การออกหนังสืออนุญาต และการปฏิบัติในการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หนังสืออนุญาตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านพืชอนุรักษ์ ให้ใช้ได้ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกหนังสืออนุญาต

มาตรา 30 ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกซึ่งพืชสงวน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี และเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทดลอง หรือวิจัยในทางวิชาการเท่านั้น

มาตรา 32 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดชนิด และชื่อพันธุ์ของพืชชนิดใดให้เป็นพืชต้องห้าม

มาตรา 33 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าซึ่งพืชต้องห้าม

3.5) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 (รวมถึงสัตว์น้ำด้วย)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ปีก แมลงหรือแมง ซึ่งโดยสภาพธรรมชาติย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในป่าหรือน้ำ และให้หมายความรวมถึงไข่ของสัตว์ป่าเหล่านั้นทุกชนิดด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะที่ได้จดทะเบียนทำตัวรูปพรรณตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะแล้ว และสัตว์พาหนะที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์พาหนะดังกล่าว

ฯลฯ

ฯลฯ

“สัตว์ป่าสงวน” หมายความว่า สัตว์ป่าที่หายากตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และตามที่กำหนด โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (สัตว์ทะเล ได้แก่ พะยูน)

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 6 การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดยกฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใด ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาไม่ได้

มาตรา 16 ห้ามมิให้ผู้ใดล่า หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นการกระทำโดยทางราชการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 26

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่จะเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว และโดยต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดี และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่

(1) การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองของผู้รับใบอนุญาตเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 (1) ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์ หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว

(2) การครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวนหรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองเพื่อการศึกษา สอนสัตว์สาธารณะของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินกิจการสวนสัตว์สาธารณะตามมาตรา ๒๙ และได้จัดแสดงไว้ในสวนสัตว์สาธารณะที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้น

มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน ซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการค้าสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ ซากของสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซากของสัตว์ป่าดังกล่าว ทั้งนี้ โดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ภายใต้บังคับมาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าหรือซากของสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือซากของสัตว์ป่าดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่เป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์ตามมาตรา 18 (1) หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์และโดยได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าโดยปลอดภัยเพื่อรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ก็ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า”

ที่ดินที่กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่านั้น ต้องเป็นที่ดินที่มีได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง

3.6) พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (พีชรวมถึงสาหร่าย รับผิดชอบเป็นคุ้มครองพืชที่ปรับปรุงพันธุ์และพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“พืช” หมายความว่า สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึงเห็ด และสาหร่ายแต่ไม่รวมถึงจุลินทรีย์อื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 12 พันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(1) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใดทั้งในหรือนอกราชอาณาจักรโดยนักปรับปรุงพันธุ์ หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์เกินกว่าหนึ่งปีก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(2) มีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นที่ปรากฏอยู่ในวันยื่นขอจดทะเบียน โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษตกรรม การผลิต หรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืช ดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน

(ข) พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

มาตรา 33 ผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชใหม่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการผลิต ขาย หรือจำหน่ายด้วยประการใดนำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าวซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้

(1) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์

(2) การศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัยเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครองเพื่อปรับปรุงพันธุ์หรือพัฒนาพันธุ์พืช

(3) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครองซึ่งกระทำโดยสุจริต

(4) การเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์สำหรับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครองโดยเกษตรกรด้วยการใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต แต่ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศให้พันธุ์พืชใหม่นั้นเป็นพันธุ์พืชที่ควรส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์ให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกหรือขยายพันธุ์ได้ไม่เกินสามเท่าของปริมาณที่ได้มา

(5) การกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครอง โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

(6) การขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด นำเข้ามาในราชอาณาจักร ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือมีไว้เพื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว ซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชใหม่ที่ได้รับการคุ้มครองซึ่งถูกนำออกจำหน่าย โดยผู้ทรงสิทธิหรือด้วยความยินยอมของผู้ทรงสิทธิ

มาตรา 43 พันธุ์พืชที่จะจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ต้องประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น

(2) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

มาตรา 47 เมื่อได้จดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นของชุมชนใดแล้วให้ชุมชนนั้นมีสิทธิแต่ผู้เดียวในการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ผลิต ขาย ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือจำหน่ายด้วยประการใดซึ่งส่วนขยายพันธุ์ของพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่ได้รับหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นเป็นผู้ทรงสิทธิในพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นนั้นแทนชุมชนดังกล่าว

4) กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต

4.1) พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 (รวมถึงเขตเหมืองแร่ในทะเล)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 9 รัฐ ในเขตควบคุมแร่ ให้ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขตมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรการในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) เรือขุดหาแร่

(ก) กำหนดท้องที่ที่ห้ามมิให้ต่อหรือสร้างเรือขุดหาแร่ หรือประกอบหรือสร้างส่วนหนึ่งส่วนใดของเรือขุดหาแร่

(ข) กำหนดท้องที่ที่ห้ามมิให้นำเรือขุดหาแร่เข้าไป เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

(ค) กำหนดท้องที่ที่ห้ามมิให้ต่อเติม แก้ไข หรือซ่อมแซมเรือขุดหาแร่ เว้นแต่เป็นเรือที่ได้ปฏิบัติตาม (ข) แล้ว และเป็นการต่อเติมแก้ไข หรือซ่อมแซมเล็กน้อย ตามลักษณะและวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

(ง) กำหนดลักษณะ ชนิด และขนาดของเครื่องมือ เครื่องใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ สำหรับใช้ในการทำเหมืองหรือแต่งแร่ ที่อนุญาตให้ใช้หรือติดตั้งไว้ในเรือขุดหาแร่

(จ) กำหนดสภาพและคุณภาพของแรมรวมทั้งปริมาณสูงสุดของแรมที่จะเก็บหรือมีไว้ในครอบครองในเรือขุดหาแร่ โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดและคุณภาพของเรือและเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรก็ได้

(ฉ) กำหนดให้มีการจัดแจ้งประเภท ขนาด และสมรรถนะของเรือขุดหาแร่ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทำเครื่องหมายเพื่อแสดงประเภทเรือให้เป็นที่ยอมรับได้จากภายนอก ทั้งนี้ ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ผู้อำนวยการกำหนด

(ช) กำหนดเส้นทางการเดินเรือ ท่าจอดเรือ และท่าพักเรือของเรือขุดหาแร่

(2) เขตเหมืองแร่และเขตแต่งแร่

(ก) กำหนดประเภทและสภาพของเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ สำหรับใช้ในการทำเหมืองหรือในการแต่งแร่ที่จะนำมาใช้ในเขตเหมืองแร่หรือในเขตแต่งแร่

(ข) กำหนดสภาพและคุณภาพของแรมรวมทั้งปริมาณสูงสุดของแรมที่จะเก็บหรือมีไว้ในครอบครองในเขตเหมืองแร่หรือในเขตแต่งแร่

(ค) กำหนดที่ตั้งหรือสภาพของอาคารหรือที่ซึ่งใช้ในการเก็บแร่ แต่งแร่ หรือมีแร่ไว้ในครอบครอง

(3) มาตรการอื่นๆ

(ก) กำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการขนแร่หรือเคลื่อนย้ายแร่ทั้งทางบกและทางน้ำ กำหนดเส้นทางของยานพาหนะที่ใช้ในการขนแร่หรือเคลื่อนย้ายแร่ ท่าจอดและท่าพักยานพาหนะ ตลอดจนเวลาและระยะเวลาที่จะอนุญาตให้ทำการขนแร่หรือเคลื่อนย้ายแร่

(ข) กำหนดสภาพและคุณภาพของแรมรวมทั้งปริมาณสูงสุดของแรมที่ผู้ถือใบอนุญาต ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ได้รับหนังสืออนุญาต จะเก็บหรือมีไว้ในครอบครองตลอดจนเงื่อนไขหรือระยะเวลาที่บุคคลดังกล่าวจะเก็บหรือมีแร่ไว้ในครอบครอง

(ค) กำหนดให้ผู้ถือใบอนุญาต ผู้ถือประทานบัตร ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับหนังสืออนุญาต ทำบัญชีและหรือทำรายงานเกี่ยวกับปริมาณแร่ที่เก็บหรือมีไว้ในครอบครอง ทั้งนี้ ตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด

(ง) กำหนดสถานที่ตั้งหรือสภาพของอาคารหรือสถานที่ ที่ใช้ในการเก็บแร่ พักแร่ หรือมีแร่ไว้ในครอบครอง ของผู้รับใบอนุญาตตั้งสถานที่เก็บแร่ ผู้รับใบอนุญาตซื้อแร่หรือผู้รับใบอนุญาตมีแร่ไว้ในครอบครอง

(จ) กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ใช้ในการขนแร่หรือเคลื่อนย้ายแร่ ต้องติดเครื่องหมายที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนดไว้ที่ยานพาหนะนั้น เพื่อแสดงให้บุคคลภายนอกเห็นได้ว่ายานพาหนะดังกล่าวกำลังใช้ในการขนแร่หรือเคลื่อนย้ายแร่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการกำหนด

การใช้อำนาจตามมาตรานี้ จะกำหนดโดยมีเงื่อนไขอย่างใดๆ ก็ได้ตามแต่จะเห็นสมควร

เมื่อมีการใช้อำนาจตามมาตรานี้ เงื่อนไขในการอนุญาตใดๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตไว้แล้วตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ให้ยังคงใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดตามมาตรานี้ เว้นแต่ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขตจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อกำหนดตามมาตรานี้ ให้ทำเป็นประกาศและปิดไว้ที่ศาลากลางจังหวัดที่ว่าการอำเภอ และสำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่*ทุกแห่งที่อยู่ในเขตควบคุมแร่ ก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าสามวัน และถ้าคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขตเห็นสมควรจะให้ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีจำหน่ายในท้องถิ่นตาม

ระยะเวลาที่เห็นสมควรก็ได้ เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขตจะให้ข้อกำหนดมีผลใช้บังคับทันทีที่ประกาศก็ได้

มาตรา 9 นว ในเขตควบคุมแร่ ให้ผู้อำนวยการและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ใดๆ ในเรือขุดหาแร่หรือในยานพาหนะที่อยู่ในเขตควบคุมแร่หรือที่จะเข้ามาในเขตควบคุมแร่เพื่อตรวจค้นได้ตลอดเวลา เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) สั่งเจ้าของหรือผู้ควบคุมเรือขุดหาแร่หรือยานพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้หยุด จอด หรือนำเรือขุดหาแร่หรือยานพาหนะไปยังที่หนึ่งที่ใดเพื่อทำการตรวจค้น หรือให้ออกไปจากเขตควบคุมแร่

(3) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับธุรกิจแร่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ส่งบัญชีเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(4) สั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ควบคุมเรือขุดหาแร่หรือผู้ที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดตามมาตรา 9 อัญญา ปฏิบัติการตามกฎหมายหรือตามข้อกำหนดภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ผู้อำนวยการมอบหมายกำหนด

ถ้าเจ้าของหรือผู้ควบคุมเรือขุดหาแร่หรือผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดตามมาตรา 9 อัญญา ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่สั่งการตาม (2) (3) หรือ (4) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดซ้ำอีกภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขต ให้ผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งยึดหรืออายัดเรือขุดหาแร่ ส่วนใดส่วนหนึ่งของเรือขุดหาแร่ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือแร่ ที่ใช้หรือเก็บไว้หรือมีไว้ในครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือสั่งยึด หรืออายัดอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ อันเป็นเครื่องมือหรือเป็นสาเหตุแห่งการกระทำความผิดในทันที ทั้งนี้ เว้นแต่ผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตควบคุมแร่ประจำเขตจะพิจารณาเห็นว่ามิได้มีเหตุผลอันสมควรที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 11 ในการสำรวจแร่หรือทำเหมือง ถ้าได้พบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่พิเศษอันมีคุณค่าเกี่ยวกับการศึกษาในทางธรณีวิทยา นอกจากจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บได้ซึ่งวัตถุนั้นแล้ว ผู้ถืออาชญาบัตร ผู้ถือประทานบัตรชั่วคราว หรือผู้ถือประทานบัตรจะต้องแจ้งการพบนั้นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่โดยพลัน

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดสำรวจแร่ในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งสำรวจแร่นั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับอาชญาบัตรสำรวจแร่ อาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ หรืออาชญาบัตรพิเศษ

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใด ไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตร

มาตรา 45 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเขตเหมืองแร่ให้แก่ผู้ขอประทานบัตรสำหรับทำเหมืองได้ดินได้ไม่เกินรายละเอียดหนึ่งหมื่นไร่ และสำหรับทำเหมืองในทะเลได้ไม่เกินรายละเอียดห้าหมื่นไร่

ในกรณีเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดเขตเหมืองแร่ให้แก่ผู้ขอประทานบัตรสำหรับทำเหมืองได้ดิน หรือสำหรับทำเหมืองในทะเลเกินที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้

การกำหนดเขตเหมืองแร่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าการขอประทานบัตรนั้นเป็นผลจากการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษ ซึ่งผู้ขอประทานบัตรได้สำรวจตามเงื่อนไขของอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวจนพบแหล่งแร่ภายในพื้นที่ที่สำรวจ รัฐมนตรีต้องกำหนดเขตเหมืองแร่ตามแหล่งแร่ และจำนวนพื้นที่ตามที่อยู่ระบุไว้ในคำขอประทานบัตร

(2) ถ้าการขอประทานบัตรนั้นเป็นกรณีอื่นนอกจาก (1) ให้รัฐมนตรีกำหนดเขตเหมืองแร่ตามคำแนะนำของคณะกรรมการ

การออกประทานบัตรตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ เป็นพิเศษตามที่เห็นสมควรให้ผู้ถือประทานบัตรปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา 128 การนำเข้าหรือการส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งแร่ชนิดใดในสภาพอย่างใดปริมาณเท่าใด จะให้อยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 129 ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งแร่ที่อยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตนำเข้าในราชอาณาจักร หรือใบอนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร

4.2) พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 (ควบคุมกิจการปิโตรเลียมซึ่งอาจอยู่ในเขตไหล่ทวีป)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวง

(1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจ ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม

(2) กำหนดเขตปลอดภัยและเครื่องหมายในบริเวณที่มีสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

(3) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก

(4) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(5) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา 23 ปิโตรเลียมเป็นของรัฐ ผู้ใดสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมในที่ใดไม่ว่าที่นั้นเป็นของตนเองหรือของบุคคลอื่น ต้องได้รับสัมปทาน

การขอสัมปทานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

แบบสัมปทานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 73 ในการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียม ถ้าพบโบราณวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ หรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ผู้รับสัมปทาน

ต้องรายงานให้กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันพบ

มาตรา 74 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียมในทะเล ผู้รับสัมปทานต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนโดยปราศจากเหตุอันสมควรต่อการเดินเรือ การเดินอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล หรือการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และต้องไม่ทำการอันเป็นการกีดขวางต่อการวางสายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือท่อใต้น้ำ

มาตรา 75 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ผู้รับสัมปทานต้องป้องกันโดยมาตรการอันเหมาะสมตามวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดีเพื่อมิให้ที่ใดโสโครกด้วยน้ำมัน โคลนหรือสิ่งอื่นใด

ในกรณีที่เกิดความเสียหายด้วยน้ำมัน โคลน หรือสิ่งอื่นใดเนื่องจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมโดยผู้รับสัมปทาน ผู้รับสัมปทานต้องบำบัดป้องกันความเสียหายนั้นโดยเร็วที่สุด

มาตรา 80 ในการประกอบกิจการปิโตรเลียม ไม่ว่าสิทธิสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมตามสัมปทานจะสิ้นอายุแล้วหรือไม่ ผู้รับสัมปทานต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี สำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียมและการอนุรักษ์ทรัพยากรปิโตรเลียม

4.3) พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 20 ภายใต้บังคับมาตรา 43 ทวิ บริษัทมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้เป็นรายรอบระยะเวลาบัญชี ในอัตราที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่เกินร้อยละ 60 ของกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการปิโตรเลียม

4.4) พระราชบัญญัติการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2521 (ปตท.มีอำนาจสำรวจและผลิตปิโตรเลียม รวมทั้งจัดหา ขนส่ง แก๊สไฮโดรคาร์บอนจากปิโตรเลียมในกิจกรรม ปตท.ซึ่งอาจสำรวจ ในเขตไหล่ทวีปได้)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 7 ให้ ปตท.มีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

ฯลฯ	ฯลฯ
(2) จัดหา สำรวจ พัฒนา และผลิตปิโตรเลียม	
ฯลฯ	ฯลฯ
(4) ดำเนินการขนส่งปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมภายในประเทศและระหว่างประเทศ	
ฯลฯ	ฯลฯ
(7) กำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขสภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเนื่องจากปิโตรเลียมภายในกิจกรรมของ ปตท.	
ฯลฯ	ฯลฯ

มาตรา 33 ในเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ไม่ว่าบนบกหรือน้ำหรือใต้พื้นท้องน้ำหรือพื้นท้องทะเล ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน ต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใด ติดตั้งสิ่งใด เจาะหรือขุดพื้นดิน ถมดิน ทิ้งสิ่งของ หรือกระทำการใดๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก ปตท. และในการอนุญาตนั้น ปตท.จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยก็ได้ ถ้ามีการฝ่าฝืนให้ ปตท.มีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใดๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามหรือในกรณีที่หาตัวผู้ฝ่าฝืนไม่ได้ เมื่อได้ประกาศคำสั่งไว้ ณ บริเวณนั้น และ ณ ที่ทำการเขตหรืออำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้นเป็นเวลาอันสมควรแล้ว และไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้ ปตท.มีอำนาจรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใดๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้นด้วย

มาตรา 34 ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อของ ปตท.ในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือหรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใดๆ ในเขตเหล่านั้น

เมื่อใดเรือใดแล่นข้ามเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อ ถ้ามิได้ชักสมอขึ้นพ้นจากน้ำจนแลเห็นได้ ให้ถือว่ากระทำความผิดเป็นการทอดสมอแล้ว

มาตรา 38 เมื่อ ปตท.มีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งปิโตรเลียม เพื่อจัดสร้างโรงกลั่นปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซ ท่าเรือ คลังปิโตรเลียม หรือเพื่อใช้ในการวางระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นอันจำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับกิจการดังกล่าว ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

4.5) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ. 2530

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ ทะเลคือ

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน*มีอำนาจประกาศ

(1) กำหนดหรือยกเลิกเขตที่ตั้งและเขตปลอดภัยของสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล

(2) กำหนดหรือยกเลิกเขตที่รวมทั้งอุปกรณ์ของท่อที่ใช้ในกระบวนการผลิตปิโตรเลียมซึ่งเชื่อมโยงกันระหว่างสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลที่อยู่นอกเขตปลอดภัย

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 6 สถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลและเขตปลอดภัยให้ถือว่าอยู่ในราชอาณาจักร

การกระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่เกิดขึ้นบน เหนือ หรือใต้สถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล หรือในเขตปลอดภัย ให้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร

ให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวงตามวรรคสอง พนักงานสอบสวนท้องที่ใดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

มาตรา 7 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น เพื่อป้องกันและระงับการกระทำที่เป็นการก่อวินาศกรรมสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 7 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ได้กระทำ บน เหนือ หรือ ใต้สถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล หรือในเขตปลอดภัยตามความผิดดังต่อไปนี้

(1) ความผิดเกี่ยวกับการปกครองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 136 ถึงมาตรา 146

(2) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 209 ถึงมาตรา 216

(3) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 ถึงมาตรา 226 และมาตรา 231

(4) ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290 และมาตรา 295 ถึงมาตรา 298

(5) ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 313 ถึงมาตรา 315 และมาตรา 322 ถึงมาตรา 324

(6) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 336 ถึงมาตรา 339 มาตรา 340 มาตรา 340 ตี มาตรา 357 ถึงมาตรา 360 มาตรา 362 มาตรา 364 และมาตรา 365

มาตรา 9 การเดินเรือในเขตปลอดภัยต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ* หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ*มอบหมาย เว้นแต่มีความจำเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยหรือประสบภัยอันตรายร้ายแรง

ในการอนุญาตนั้น จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เรือของทางราชการ เรือของผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมในเขตท้องที่นั้น และเรือของผู้รับจ้างซึ่งได้ทำสัญญาจ้างเหมากับผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมในเขตท้องที่นั้น

มาตรา 10 ในกรณีที่มีการประกาศกำหนดเขตท้องรวมทั้งอุปกรณ์ของท่อที่ใช้ในกระบวนการผลิตปิโตรเลียมตามมาตรา 5 (2) หรือมีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งปิโตรเลียมทางท่อตามกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือหรือเกาสมอหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อท่อที่ใช้ในกระบวนการผลิตปิโตรเลียม หรือท่อที่ใช้ในระบบการขนส่งปิโตรเลียมจากสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลมาถึงชายฝั่งหรือท่อที่ใช้หรือเป็นส่วนหนึ่งในการบวนการผลิตปิโตรเลียมซึ่งเชื่อมโยงกันระหว่างสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลที่อยู่นอกเขตปลอดภัยรวมทั้งอุปกรณ์ของท่อดังกล่าว

ห้ามมิให้ผู้ใดเดินเรือข้ามท่อหรืออุปกรณ์ของท่อตามวรรคหนึ่ง โดยมีได้ชักสมอขึ้นพ้นจากน้ำจนแลเห็นได้

การกระทำความผิดตามมาตรา 10 นี้ให้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร

ในการสอบสวนการกระทำความผิดตามมาตรา 10 นี้ให้นำความในมาตรา 6 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 12 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสั่งหรือบังคับให้เรือหรืออากาศยานที่ใช้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะใช้หรือได้ใช้ในการก่อวินาศกรรมสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลหรือเรือหรืออากาศยานที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา 8 หรือเรือที่ฝ่าฝืนหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ฝ่าฝืนมาตรา 9 หรือมาตรา 10 หยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่งหรือลงยังสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่ง

ในกรณีจำเป็นเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจใช้อาวุธประจำเรือหรืออากาศยานบังคับได้

มาตรา 13 เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือสั่งหรือบังคับให้เรือหรืออากาศยานหยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่งหรือลงยังสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่งตามมาตรา 12 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจปฏิบัติต่อเรือหรืออากาศยาน ผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยาน และบุคคลในเรือหรืออากาศยานดังต่อไปนี้

(1) ตรวจและค้นเรือหรืออากาศยาน

(2) สอบสวนผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยานและบุคคลในเรือหรืออากาศยาน

(3) ถ้าการตรวจค้นเรือหรืออากาศยานหรือการสอบสวนมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการก่อวินาศกรรม หรือได้มีการก่อวินาศกรรม หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 8 หรือฝ่าฝืนมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดนั้นไว้เพื่อสอบสวนตลอดจนยึดเรือหรืออากาศยาน และสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด

ห้ามมิให้ควบคุมเรือหรืออากาศยาน ผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยานหรือบุคคลในเรือหรืออากาศยาน เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

มาตรา 14 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจไล่ติดตามเรือต่างประเทศได้ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเรือนั้นได้ใช้ในการก่อวินาศกรรมสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลหรือได้ใช้ในการกระทำความผิดตามมาตรา 8 หรือฝ่าฝืนมาตรา 9 หรือมาตรา 10

เรือรบหรืออากาศยานทหาร หรือเรือหรืออากาศยานที่ทางราชการนำมาใช้ในราชการของรัฐบาลที่มีเครื่องหมายชัดเจนและได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการทหารเรือหรือผู้ซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมายเพื่อการไล่ติดตามเท่านั้นที่จะใช้สิทธิไล่ติดตามได้

การมอบหมายตามวรรคสองจะทำเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา หรือจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

มาตรา 15 การไล่ติดตามโดยเรือรบหรือเรือตามมาตรา 14 วรรคสอง ต้องเป็นไปเพื่อบังคับให้เรื่อนั้นหยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การไล่ติดตามจะเริ่มต้นได้เมื่อเรือต่างประเทศ หรือเรือเล็กลำใดลำหนึ่งของเรือต่างประเทศ หรือเรืออื่นที่ทำงานร่วมกับเรือต่างประเทศโดยใช้เรือต่างประเทศเป็นเรือพี่เลี้ยงอยู่ภายในเขตปลอดภัย

(2) เรือที่ไล่ติดตามได้ให้สัญญาณหยุดที่เห็นได้ด้วยตา หรือฟังได้ด้วยหูในระยะทางที่เรือต่างประเทศจะสามารถเห็นหรือได้ยินสัญญาณได้ แต่ไม่จำเป็นว่าในขณะที่มีคำสั่งให้หยุดเรือที่ออกคำสั่งจะต้องอยู่ภายในเขตทางทะเลของราชอาณาจักร

(3) การไล่ติดตามสามารถกระทำต่อไปได้ถึงภายนอกเขตทางทะเลของราชอาณาจักร ถ้าการไล่ติดตามนั้นมิได้ขาดตอนลง แต่จะต้องสิ้นสุดลงทันทีที่เรือที่ถูกไล่ติดตามนั้นเข้าไปในทะเลอาณาเขตของประเทศอื่น

มาตรา 17 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสอบสวน เจ้าหน้าที่ทหารเรือหรือพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมเรือที่ถูกควบคุมผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะไม่ว่าจะเป็นของประเทศใด หรือทะเลหลวงไปยังที่ใดที่หนึ่งได้ โดยไม่ก่อให้เกิดสิทธิร้องขอให้ปล่อยเรือที่ถูกควบคุมนั้น

5) กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในเขตต่อเนื่อง

5.1) พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 (ป้องกันการค้าเสรีภายในเขตต่อเนื่อง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 15 พนักงานศุลกากรอาจขึ้นไปบนเรือลำใดๆ ก็ได้ภายในพระราชอาณาเขต และอาจอยู่ในเรื่อนั้นได้ตลอดเวลาที่ทำการบรรทุกสินค้าลงหรือขนสินค้าขึ้น หรือจนกว่าเรื่อนั้นออกไป ไม่ว่าในที่ไหนๆ ใดๆ ของเรือ และไม่ว่าในเวลาใดๆ ให้พนักงานศุลกากรเข้าถึงและตรวจค้นได้ และอาจตรวจดูสมุดหนังสือหรือบันทึกเรื่องราว หรือเอกสารไม่ว่าอย่างใด ๆ ที่เกี่ยวกับสินค้าในเรือได้ อาจสั่งให้เปิดห้องส่วนใด ๆ ของเรือ หรือให้เปิดหีบห่อ หรือที่บรรจุของอย่างใด ๆ ได้ หรือถ้าจำเป็นจะให้หักเปิดสิ่งนั้นๆ ก็ได้ อาจประจำเครื่องหมายหรือประทับตรา หรือลั่นกุญแจ หรือผูกมัดของใดๆ ที่อยู่เรือ หรือที่ใด หรือหีบห่อใดๆ ก็ได้ และถ้าเครื่องหมาย ดวงตรา กุญแจ หรือเครื่องผูกมัดนั้นได้มีผู้ถอนไป หรือเปิดออก หรือหักต่อย หรือเปลี่ยนแปลงไปโดยจงใจไซ้ว่า ท่านว่านายเรือมีต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา 15 ทวิ ผู้ใดขึ้นไปบนเรือเดินต่างประเทศขณะที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่นายเรือ ลูกเรือ ผู้โดยสารและผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติบนเรื่อนั้น

มาตรา 18 พนักงานศุลกากรอาจตรวจค้นบุคคลใดๆ ในเรือกำปั่นลำใดๆ ในเขตท่า หรือบุคคลที่ขึ้นจากเรือกำปั่นลำใดๆ ก็ได้ แต่ต้องมีเหตุอันสมควรสงสัยว่าบุคคลนั้นๆ มีหรือพาไปกับตนซึ่งของอันยังมีได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำกัด หรือของต้องห้าม จึงให้ตรวจค้นได้ อนึ่ง ก่อนที่จะตรวจค้นบุคคลผู้ใด บุคคลผู้นั้นอาจร้องขอให้นำตนอย่างรวดเร็วตามควรแก่เหตุไปยังพนักงานศุลกากรผู้มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสารวัตรหรือนายด่าน นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด ส่วนพนักงานที่มีผู้นำบุคคลเช่นนี้มาส่งนั้นจะต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุอันสมควรสงสัยเพียงพอ หรือไม่ และจะควรให้ตรวจค้นหรือไม่ถ้าบุคคลนั้นเป็นหญิงก็ให้ใช้หญิงเป็นผู้ตรวจค้น

ถ้าพนักงานผู้ใดตรวจค้นบุคคลใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ท่านว่าพนักงานผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 23 ถ้าเรือลำใดที่จะพึงต้องถูกยึดหรือตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่หยุดลอยลำเมื่อได้สั่งให้หยุด และมีเรือในราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือของกรมศุลกากร ชักธงหมายตำแหน่งธงหมายราชการไล่ติดตามไป เมื่อได้ให้ยิงปืนเป็นอาณัติสัญญาณหนึ่งก่อนแล้ว ท่านว่าพนักงานควบคุมเรือที่ไล่ติดตามนั้น มีอำนาจตามกฎหมายที่จะยิงเรือซึ่งกำลังหนีนั้นได้

มาตรา 24 สิ่งใดๆ อันจะพึงต้องรับตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดในเวลาใดๆ และ ณ ที่ใดๆ ก็ได้

สิ่งที่ยึดได้นั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่ยื่นคำร้องเรียกเอาภายในกำหนด หกสิบวัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือสามสิบวันสำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันที่ยึด ให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ และ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน โดยมีพิกัดต้องคำนึงว่าจะมีการฟ้องคดีอาญานั้นหรือไม่

มาตรา 29 ถ้าปรากฏว่าเรือลำใดมีที่ปิดบังหรือที่พราง หรือเครื่องกลอุบายอย่างใดๆ ทำขึ้นไว้เพื่อลักลอบหนีศุลกากร ท่านว่า นายเรือ นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท แต่นายเรือไม่พึงต้องรับโทษ นอกจากจะมีเหตุอันควรเชื่อว่าได้ละเลยไม่ระวังให้เข้มงวดตามควรที่จะป้องกัน หรือว่าได้เกี่ยวข้อง หรือรู้เห็นด้วยในการสร้าง หรือทำ หรือใช้ที่ หรือเครื่องกลอุบายนั้นๆ อนึ่ง ที่หรือเครื่องกลอุบายนี้ให้ทำลายเสีย หรือทำเสียให้เป็นของไร้โทษทุจริตจนเป็นที่พอใจของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 30 ถ้าปรากฏว่าเรือลำใดมีของเป็นหีบห่อซึ่งมีขนาด หรือลักษณะขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือบทกฎหมาย หรือประกาศอื่น ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และของนั้นให้ริบเสีย

มาตรา 32 เรือชนิดใดๆ อันมีระวางบรรทุกไม่เกินสองร้อยห้าสิบตัน รถ เกวียน ยานพาหนะ หีบห่อ หรือภาชนะใดๆ หากได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการย้าย ช่อนเร้น หรือขนของที่มีได้เสียค่าภาษีหรือที่ต้องจำกัดหรือต้องห้าม ให้ริบเสียสิ้น โดยไม่พิกัดต้องคำนึงว่าบุคคลผู้ใดจะต้องรับโทษหรือไม่ และถ้ามีของอื่นรวมอยู่ในหีบห่อหรือภาชนะอื่น หรือในเรือ รถ เกวียน หรือยานพาหนะอันปรากฏว่ามีของที่ยังมิได้เสียค่าภาษีหรือที่ต้องจำกัดหรือต้องห้าม ก็ให้ริบของนั้นๆ เสียด้วยกัน

ถ้าเรือที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีระวางบรรทุกเกินสองร้อยห้าสิบตันให้ศาลมีอำนาจสั่งริบเรือนั้นได้ตามควรแก่การกระทำความผิด

มาตรา 37 ทวิ เรือทุกลำที่เข้ามาหรือหยุดลอยลำหรือจอดเรือในเขตต่อเนื่องต้องตอบคำถามใดๆ ของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร การเดินทาง ลักษณะของสินค้าในเรือ และสิ่งที้นำมาในเรือตามที่พนักงานศุลกากรถาม และต้องปฏิบัติตามคำสั่งอันควรของพนักงานศุลกากร ถ้านายเรือไม่ตอบคำถามหรือไม่ปฏิบัติตาม มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 37 ตริ ห้ามมิให้เรือที่อยู่ในเขตต่อเนื่องขนถ่ายสิ่งของใดๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ถ้านายเรือหรือบุคคลใดฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับเป็นเงินสองเท่าของราคาของหรือปรับเป็นเงินห้าหมื่นบาทแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า หรือทั้งจำทั้งปรับ

ของใดๆ อันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา 37 ให้ริบเสียสิ้นโดยไม่พิกัดต้องคำนึงถึงว่าบุคคลผู้ใดจะต้องรับโทษหรือไม่

มาตรา 37 จัตวา ให้นำความในมาตรา 15 มาตรา 15 ทวิ มาตรา 18 มาตรา 20 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 30 มาตรา 32 มาตรา 32 ทวิ และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พระ

พุทธศักราช 2469 มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2497 และบทกำหนดโทษอันเกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว มาใช้บังคับในเขตต่อเนื่องโดยอนุโลม

มาตรา 37 เบญจ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการลักลอบหรือจะลักลอบหนีศุลกากรหรือมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตต่อเนื่อง ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งหรือบังคับให้นายเรือหยุดหรือนำเรือไปยังที่แห่งหนึ่งแห่งใด เพื่อการตรวจค้นจับกุมหรือดำเนินคดีได้

เมื่อพนักงานศุลกากรได้จับผู้ต้องหาและส่งให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ใดแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่นั้นมีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบจากอัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาส่งให้พนักงานสอบสวนดังกล่าว เป็นเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 37 ฉ ในหมวดนี้

“พื้นที่พัฒนาร่วม” หมายความว่า พื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

“ของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร” หมายความว่า ของที่ได้รับยกเว้นอากรศุลกากร ทั้งตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร

มาตรา 37 สัตต การจัดระเบียบการเคลื่อนย้ายของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 37 อัฐ ภายใต้อำนาจมาตรา 37 นว มาตรา 37 ทศ และมาตรา 37 เตรศ (4) กรมศุลกากรยังคงใช้อำนาจทางศุลกากรทั้งปวงที่เกี่ยวกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา 37 นว การเคลื่อนย้ายของใดๆ เข้ามาในหรือส่งออกออกจากพื้นที่พัฒนาร่วม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) ของใดๆ ที่เข้ามาในพื้นที่พัฒนาร่วมจาก

(ก) ประเทศอื่นใดนอกจากราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย คลังสินค้าใดๆ ที่ได้รับใบอนุญาต หรือบริเวณทัณฑ์บนของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้ถือว่าเป็นของนำเข้า

(ข) ราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้ถือว่าเป็นการเคลื่อนย้ายภายในประเทศ ทั้งนี้ ของนั้นจะต้องเป็นของที่ได้รับความเห็นชอบทางศุลกากร เครื่องมือเครื่องใช้ และวัสดุสิ่งของสำหรับใช้ในพื้นที่ยุทธศาสตร์

(2) ของที่ผลิตในพื้นที่พัฒนาร่วมที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย หรือไปยังมาเลเซีย หรือประเทศ ที่สาม ให้ถือว่าเป็นของส่งออก

(3) ของที่เคลื่อนย้ายเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วมตาม (1) (ข) และต่อมาของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย แล้วแต่กรณี

มาตรา 37 ทศ ของใดๆ ที่จัดอยู่ในบัญชีของต้องห้ามตามกฎหมายของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย จะไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าไปในพื้นที่พัฒนาร่วม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะต้องมีการยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเข้ารายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ การยกเว้นนั้นจะกระทำได้ด้วยความตกลงระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

มาตรา 37 เอกาทศ การนำเข้า การส่งออก และการเคลื่อนย้ายภายในสำหรับของในพื้นที่พัฒนาร่วมให้ใช้แบบศุลกากรตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา 37 ทวาทศ พนักงานและพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจในส่วนที่เกี่ยวกับการผ่านพิธีการศุลกากร รวมทั้งการเก็บภาษีอากรในเรื่องที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และใช้อำนาจนั้นได้ภายในบริเวณที่ทำการศุลกากรร่วม

คำว่า “ที่ทำการศุลกากรร่วม” หมายความว่า ที่ทำการของคณะกรรมการศุลกากรร่วม ที่จัดตั้งขึ้นในสำนักงานใหญ่ขององค์การร่วม เพื่อวัตถุประสงค์ของการประสานงานด้านการดำเนินการตามกฎหมายศุลกากรและสรรพสามิตในพื้นที่พัฒนาร่วม

คำว่า “คณะกรรมการศุลกากรร่วม” หมายความว่า คณะกรรมการที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากร และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานศุลกากรและสรรพสามิตของมาเลเซีย ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการประสานงานด้านการดำเนินการตามกฎหมายศุลกากรและสรรพสามิตในพื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา 37 เตรศ การกระทำที่ได้ทำลงในพื้นที่พัฒนาร่วม

(1) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศุลกากรของราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ประเทศใดประเทศหนึ่ง ประเทศที่มีการอ้างว่ากฎหมายของตนถูกละเมิดมีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้น

(2) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศุลกากรของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย ประเทศที่เจ้าพนักงานของตนเป็นผู้ทำการจับกุมหรือยึดเป็นคนแรกในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดดังกล่าวมีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้น

(3) หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับศุลกากรของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย และเป็นกรณีที่มีการจับกุมหรือยึดพร้อมๆ กันโดยกรมศุลกากรและหน่วยงานศุลกากรและ สรรพสามิตของมาเลเซีย ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดดังกล่าว ประเทศที่มีสิทธิเข้าใช้เขตอำนาจเหนือความผิดนั้นให้กำหนดโดยการหารือระหว่างกรมศุลกากร และหน่วยงานศุลกากรและสรรพสามิตของมาเลเซีย

(4) เงินที่ได้จากการขายของซึ่งเป็นผลิตผลของพื้นที่พัฒนาร่วมที่ถูกริบ ให้แบ่งเท่าๆ กัน ระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

มาตรา 37 จตุทศ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ คำว่า “พระราชอาณาจักรสยาม” “พระราชอาณาเขต” และ “ราชอาณาจักร” ในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึง “พื้นที่พัฒนาร่วม”

มาตรา 37 ปัญจทศ ให้ศาลภาษีอากรกลาง ศาลจังหวัดสงขลา หรือศาลอาญา มีเขตอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีศุลกากรที่เกี่ยวกับพื้นที่พัฒนาร่วม

5.2) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 (ควบคุมโรคในเขตต่อเนื่อง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ ทะเลคือ

มาตรา 21 ห้ามมิให้บุคคลใดทำการค้า ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือทำการค้าซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา 27 สำหรับสัตว์ที่เจ้าของนำไปมา หรือขนส่งโดยยานพาหนะ หากปรากฏว่าเป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาด ให้สัตว์แพทย์มีอำนาจสั่งกักสัตว์นั้นไว้ ณ ที่ที่เห็นสมควรตามความจำเป็นได้

ค่าใช้จ่ายในการนี้ให้เจ้าของสัตว์เป็นผู้ออก

มาตรา 30 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) กำหนดท่าเข้าและท่าออก

(2) ห้ามการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ หรือซากสัตว์จากท้องที่ภายนอกราชอาณาจักร ในกรณีปรากฏว่า ท้องที่นั้นมี หรือสงสัยว่ามีโรคระบาด และ

(3) วางระเบียบการยึด ทำลาย หรือส่งกลับซึ่งสัตว์ หรือซากสัตว์ โดยไม่มีค่าชดใช้ในกรณี

(ก) นำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(ข) นำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เมื่อสัตว์นั้นเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ หรือซากสัตว์นั้นเป็นพาหะของโรคระบาดในขณะนั้น หรือภายหลังนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักร

มาตรา 31 ห้ามมิให้บุคคลใดนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย จะกำหนดเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรไว้ในใบอนุญาตก็ได้

การนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ตามมาตรา 31 ให้นำเข้า นำออก หรือนำผ่าน ทำเข้า หรือทำออก แล้วแต่กรณี เว้นแต่อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย จะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 32 ผู้ใดนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ หรือซากสัตว์ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) แต่งตั้งสารวัตรเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(2) กำหนดด่านกักสัตว์และสถานีขนส่งสัตว์

(3) วางระเบียบการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด และ

(4) วางระเบียบการตรวจโรคและทำลายเชื้อโรคจากสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร หรือเคลื่อนย้ายภายในราชอาณาจักร

5.3) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (ป้องกันการเข้าเมืองในเขตต่อเนื่อง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 11 บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 12 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้ หรือการฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกลจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังมิได้ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตามที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นคนเข้าเมืองเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็กการค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อ ให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

มาตรา 15 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรทราบเท่าที่อยู่ว่าในฐานะดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากการปฏิบัติหรือการต้องห้ามตามมาตรา 11 มาตรา 12 (1) (4) และ (5) และมาตรา 18 บรรดาสอง

(1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูตซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักร เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(2) พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(3) บุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศโดยความเห็นชอบของรัฐบาลไทยให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร

(4) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

(5) หัวหน้าสำนักงานขององค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทย หรือซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว และรวมถึงพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นซึ่งองค์การหรือทบวงการเช่นนั้นแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร เพื่อองค์การหรือทบวงการดังกล่าว หรือเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับองค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศนั้น

(6) คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) (7) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำเป็นปกติ ณ ที่พักอาศัยของบุคคลตาม (1) หรือบุคคลซึ่งได้รับเอกสิทธิเท่าเทียมกันกับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางทูตตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือกับองค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศ

ในกรณีตาม (1) (2) (6) หรือ (7) ให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบถามและขอข้อมูลหลักฐานเพื่อสอบสวนว่าบุคคลซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรนั้นเป็นผู้ได้รับยกเว้นตามมาตรา

มาตรา 18 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร

เพื่อการนี้ บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น

มาตรา 23 เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ จะต้องนำพาหนะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่าสถานี หรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร หรือพาหนะที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ารับคนโดยสารเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีที่พาหนะนั้นได้ใช้ในราชการโดยเฉพาะของรัฐบาลไทยหรือของรัฐบาลต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยแล้ว

มาตรา 30 ในกรณีที่มิเหตุอันควรสงสัยว่า มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ หยุดพาหนะหรือนำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามที่จำเป็นเพื่อการตรวจ

การสั่งตามวรรคหนึ่งจะกระทำโดยใช้สัญญาณหรือวิธีอื่นใดอันเป็นที่เข้าใจกันก็ได้

5.4 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 (ควบคุมโรคในเขตต่อเนื่อง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ ทะเลคือ

มาตรา 5 โรคใดจะเป็นโรคติดต่อ โรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อต้องแจ้งความ ให้รัฐมนตรีประกาศชื่อและอาการสำคัญของโรคไว้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 8 เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขว่าได้เกิด หรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายอย่างใดเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใด ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้ได้

(1) ให้คนหรือสัตว์ซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตราย เป็นผู้สัมผัสโรค หรือเป็นพาหนะของโรคติดต่ออันตราย มารับการตรวจ การชันสูตรทางแพทย์ หรือการรักษา หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า คนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคอยู่ในภาวะซึ่งอาจเป็นเหตุให้เชื้อโรคแพร่หลายจนเป็นอันตรายร้ายแรงแก่ประชาชนได้ ให้มีอำนาจแยกผู้ผู้นั้นไปรับการรักษาในสถานพยาบาลหรือในที่เอกเทศ จนกว่าจะได้รับการตรวจและการชันสูตรทางแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือหมดเหตุสงสัย

(2) กักกันหรือคุมไว้สังเกตซึ่งคนหรือสัตว์ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้สัมผัสโรคหรือพาหนะ

(3) ให้คนหรือสัตว์รับการป้องกัน ตามวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขกำหนด

(4) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใดที่โรคติดต่ออันตรายได้เกิดขึ้น จัดการกำจัดความตื้อโรคหรือทำลายสิ่งใดๆ หรือสัตว์ที่มีเหตุเชื่อได้ว่าเป็นสิ่งตื้อโรค จนกว่าเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะเห็นว่าปราศจากความตื้อโรคและได้ถอนคำสั่งนั้นแล้ว

(5) ดำเนินการหรือให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใดที่โรคติดต่ออันตรายได้เกิดขึ้น จัดการ แก้ไข ปรับปรุงการสุขาภิบาล หรือรื้อถอนสิ่งที่ไม่ถูกสุขลักษณะหรือจัดให้มีขึ้นใหม่ให้ถูกสุขลักษณะ

(6) ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งปรากฏหรือมีเหตุสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายไปรับการตรวจ หรือจัดการทาง แพทย์ หรือจัดการแก่ศพหรือซากสัตว์นั้นด้วยประการอื่นใด เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(7) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติการเพื่อป้องกัน กำจัด สัตว์หรือแมลง หรือตัวอ่อนของแมลงที่เป็นเหตุให้เกิด โรค

(8) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติในการ ทำ ประกอบ ปู จับต้อง บรรจุ เก็บ สะสม จำหน่ายอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(9) จัดหาและให้เครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งเวชภัณฑ์หรือเคมีภัณฑ์ เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(10) จัดหาน้ำที่ถูกสุขลักษณะไว้ในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะ

(11) ห้ามกระทำการใดๆ อันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภาวะไม่ถูกสุขลักษณะแก่ถนนหนทาง บ้าน โรงเรือน สถานที่ พาหนะ หรือที่สาธารณะอื่นใด

(12) ห้ามกระทำการใดๆ อันอาจจะเป็นเหตุให้โรคแพร่หลาย

มาตรา 10 เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นหรือน่าจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด

รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตน มีอำนาจประกาศโดยระบุชื่อและอาการสำคัญของโรค ตำบล หมู่บ้านหรือสถานที่ใดเป็นเขตตื้อโรค และจะกำหนดปริมาณพลโดยรอบไว้เป็นเขตตื้อโรคด้วยก็ได้

เมื่อได้มีประกาศดังกล่าวแล้ว ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจดำเนินการเอง ประกาศหรือออกคำสั่งเป็น หนังสือให้ผู้ใดดำเนินการใดๆ ในเขตหรือในบริเวณปริมาณพลนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติการใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8

(2) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากเขตตื้อโรค หรือที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน สาธารณสุข

(3) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะใด ที่เกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าเกิดโรคได้โดยมิต้องแจ้งให้ทราบ ล่วงหน้าแต่ต้องกระทำในภาวะอันสมควร

(4) รื้อถอน ทำลาย หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็น ซึ่งบ้าน โรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง สถานที่ พาหนะ หรือสิ่งของใดๆ เพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(5) ปิดตลาด โรงมหรสพ สถานศึกษา สถานที่ประกอบหรือจำหน่ายอาหารสถานที่ผลิตหรือจำหน่าย เครื่องดื่ม โรงงาน สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใดไว้ชั่วคราวตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

(6) ห้ามคนซึ่งป่วยหรือมีเหตุสงสัยว่าป่วยเป็นโรคติดต่ออันตราย ประกอบอาชีพใดๆ หรือเข้าไปใน สถานศึกษา สถานที่ชุมนุมชน หรือสถานที่อื่นใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

เมื่อโรคติดต่ออันตรายที่เกิดขึ้นสงบลงแล้ว และรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นเป็นการสมควรก็ให้ถอน ประกาศนั้น

มาตรา 11 เมื่อโรคติดต่อต้องแจ้งความเกิดขึ้นในบ้าน โรงเรือน สถานที่พาหนะ หรือท้องที่ใด ถ้าเจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าโรคติดต่อดังกล่าวจะระบาดต่อไป ให้มีอำนาจปฏิบัติการใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 และมาตรา 10 ได้ โดยอนุโลม

มาตรา 13 ในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศให้ช่องทางและด่านตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เมื่อมีเหตุอันสมควรให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พาหนะนั้นๆ จะเข้ามาถึงท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบก ต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรยื่นเอกสารต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(3) ห้ามผู้ใดนำพาหนะอื่นใดเข้าเทียบพาหนะที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยังไม่ได้รับการตรวจจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข และห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(4) เข้าไปในพาหนะและตรวจผู้เดินทาง สิ่งของหรือสัตว์ที่มากับพาหนะ ตรวจตราและควบคุมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแก้ไขการสุขาภิบาลของพาหนะให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในพาหนะ ในการนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะอำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

(5) ห้ามเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะนำผู้เดินทางซึ่งไม่ได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามที่รัฐมนตรีประกาศเข้ามาในราชอาณาจักร

(6) ตรวจตรา ควบคุม ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบท่าอากาศยาน ท่าเรือหรือท่าขนส่งทางบก แก้ไขการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งกำจัดสิ่งอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพในสถานที่และบริเวณดังกล่าว

(7) ตรวจตรา ควบคุม ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบกทำการควบคุม กำจัดยุง และพาหะนำโรค ในสถานที่และบริเวณรอบท่าอากาศยาน ท่าเรือหรือ ท่าขนส่งทางบก ในรัศมีสี่ร้อยเมตร ในการนี้ให้เจ้าของหรือผู้อยู่ในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ในบริเวณดังกล่าวอำนวยความสะดวกในการควบคุมกำจัดยุงและพาหะนำโรค

(8) ตรวจตรา ควบคุมการสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่ทำ ประกอบ ปูรง จับต้อง บรรจุ เก็บ สะสม จำหน่ายอาหาร น้ำแข็งเครื่องดื่ม หรือน้ำที่นำเข้าไป หรือจะนำเข้าไปในบริเวณท่าอากาศยาน ท่าเรือ หรือท่าขนส่งทางบกให้ถูกสุขลักษณะ หรือแก้ไขการสุขาภิบาลเกี่ยวกับอาหาร น้ำแข็ง เครื่องดื่มหรือน้ำตลอดถึงสถานที่ดังกล่าวให้ถูกสุขลักษณะ

มาตรา 14 เมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นในท้องที่หรือเมืองท่าใดในต่างประเทศ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจประกาศให้ท้องที่หรือเมืองท่านั้นเป็นเขตติดโรค เมื่อได้ประกาศแล้วให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุม โรคติดต่อระหว่างประเทศมีอำนาจดำเนินการเอง หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในราชอาณาจักรจากท้องที่หรือเมืองท่านั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการหรือกำหนดให้ปฏิบัติการใดๆ เพื่อกำจัดความติดโรค และเพื่อป้องกันการแพร่หลายของโรค

- (2) จัดให้พาหนะจอดอยู่ ณ สถานที่ที่กำหนดให้จนกว่าเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะอนุญาตให้ไปได้
- (3) ให้ผู้เดินทางซึ่งมาที่พาหนะนั้นรับการตรวจในทางแพทย์ และอาจให้แยกกัก กักกัน คุ่มไว้สังเกต หรือรับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ณ สถานที่ที่กำหนดให้
- (4) ห้ามผู้ใดเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น หรือที่เอกเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (5) ห้ามผู้ใดนำเครื่องอุปโภคบริโภค น้ำดื่ม หรือ น้ำใช้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นสิ่งติดโรคเข้าไปในหรือออกจากพาหนะนั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข

5.5 ประมวลรัษฎากร (ป้องกันการเล็งภาษีราชการในเขตต่อเนื่อง)

ประมวลฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 2 ในประมวลรัษฎากรนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

“ประเทศไทย” หรือ “ราชอาณาจักร” หมายความว่ารวมถึงเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิของประเทศไทยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป และตามความตกลงกับต่างประเทศด้วย

มาตรา 3 เบื้อง เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ให้อธิบดีมีอำนาจเข้าไปหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพากรเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใดเพื่อทำการตรวจค้น ยึดหรืออายัดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่น ที่เกี่ยวกับ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักร

ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสรรพากรเขต มีอำนาจเช่นเดียวกับอธิบดีตามวรรคหนึ่ง สำหรับในเขตท้องที่จังหวัดหรือเขตนั้น

การทำการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องทำในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของผู้ประกอบกิจการนั้น

มาตรา 4 ทวิ คนต่างด้าวผู้ใดจะเดินทางออกจากประเทศไทยต้องเสียภาษีอากรที่ค้างชำระและหรือที่จะต้องชำระ แม้จะยังไม่ถึงกำหนดชำระ หรือจัดหาประกันเงินภาษีอากรให้เสร็จสิ้นตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรนี้ก่อนออกเดินทาง

มาตรา 4 ตรี ให้คนต่างด้าวซึ่งจะเดินทางออกจากประเทศไทยยื่นคำร้องตามแบบที่อธิบดีกำหนด เพื่อขอรับใบผ่านภาษีอากรภายในกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวันก่อนออกเดินทาง ไม่ว่ามีเงินภาษีอากรที่ต้องชำระหรือไม่

การยื่นคำร้องตามความในวรรคก่อน ถ้าผู้ยื่นคำร้องมีภูมิลำเนาหรือพักอยู่ในเขตจังหวัดพระนครหรือจังหวัดธนบุรี ให้ยื่นต่ออธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ถ้ามีภูมิลำเนาหรือพักอยู่ในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

คนต่างด้าวผู้ใดไม่ยื่นคำร้องขอรับใบผ่านภาษีอากรตามความในวรรคก่อน หรือยื่นคำร้องแล้วแต่ยังไม่ได้รับใบผ่านภาษีอากร เดินทางออกจากประเทศไทยหรือพยายามเดินทางออกจากประเทศ นอกจากจะมีความผิดตามบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรนี้ ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเสียเงินเพิ่มร้อยละ 20 ของเงินภาษีอากรที่จะต้องเสียทั้งสิ้นอีกด้วย เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นค่าภาษีอากร

6) กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อยทางทะเล

6.1) พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. 2490

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำเกี่ยวกับการนำข้าวหรือสินค้าอื่นหรือยาเสพติดออกไปนอกหรือเข้ามาในราชอาณาจักร หรือการที่คนต่างด้าวเข้ามาหรือนำคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ โดยทางทะเล ทางลำน้ำซึ่งติดต่อกับต่างประเทศ หรือทางลำน้ำซึ่งออกไปสู่ทะเลได้ หรือทำการประมงทางทะเลอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการสำรวจและห้ามกักกันข้าว กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นๆ ในภาวะคับขัน กฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า กฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือกฎหมายเกี่ยวกับการประมง ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสืบสวนและสอบสวนได้ และมีอำนาจทำการหรือสั่งให้ทำการเฉพาะหน้าที่จำเป็นดังต่อไปนี้

- (1) ตรวจ ค้น และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้เรือหรือขนส่งของในเรือเพื่อการตรวจค้น
- (2) จับเรือ และบังคับผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือให้พวงเรือ หรือให้ทำการอื่นเพื่อให้เรื่อนั้นไปยังที่ซึ่งสะดวกแก่การตรวจค้น การสอบสวน หรือการดำเนินคดี
- (3) ยึดเรือที่จับไว้จนกว่าจะมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นในกรณีที่ฟ้องผู้ต้องหา
- (4) จับและควบคุมผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ได้ไม่เกินเจ็ดวัน เมื่อพ้นกำหนดต้องปล่อยหรือส่งตัวให้พนักงานสอบสวนพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนเท่าที่ทำได้

มาตรา 5 เพื่อปฏิบัติการตามความในมาตรา 4 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสั่งและบังคับให้ผู้ควบคุมเรือและคนประจำเรือลำที่ใช้หรือสงสัยว่าใช้ในการกระทำความผิดหรือที่ความผิดเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าเกิดขึ้น หยุดเรือหรือนำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามก็ให้มีอำนาจดำเนินการใดๆ เพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามหรือนำเรือไปหรือเพื่อป้องกันการหลบหนี

การสั่งหรือบังคับให้หยุดเรือหรือให้นำเรือไปยังที่ใดที่หนึ่งตามความในวรรคก่อน อาจทำโดยใช้อาณัติสัญญาณอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ แต่อาณัติสัญญาณที่จะใช้นั้น ผู้บัญชาการทหารเรือต้องประกาศกำหนดไว้ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 6 นอกจากอำนาจที่ให้ไว้ตามมาตรา 4 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 7 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือทำการสอบสวนตามมาตรา 4 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 8 การแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นผู้ส่งสำนวนและมีความเห็นควรสั่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการนั้น ให้ผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้ใช้อำนาจของอธิบดีกรมตำรวจหรือข้าหลวงประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี

6.2) พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางน้ำ พุทธศักราช 2496 (ควบคุมการกระทำผิดในเรือหรืออากาศยานทางน้ำ)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 4 ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในยานพาหนะให้นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในกองตำรวจน้ำ กรมตำรวจ ทำการค้นได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องมีหมาย

มาตรา 5 ในเมื่อมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในยานพาหนะใด ให้นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในกองตำรวจน้ำ กรมตำรวจ มีอำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่เจ้าพนักงานที่กฎหมายบัญญัติให้

มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับยานพาหนะขึ้นไป หรือนำเรือ แพ หรือพาหนะชนิดใดๆ เข้าเทียบยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ในการสั่งห้ามเช่นนี้ จะต้องแจ้งให้ผู้ควบคุมยานพาหนะนั้นทราบด้วย

การสั่งห้ามดังกล่าวในวรรคก่อน จะกระทำโดยวิธีใดให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งอธิบดีกรมตำรวจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในระเบียบเช่นนี้จะกำหนดให้ผู้ควบคุมยานพาหนะแสดงเครื่องหมายอย่างใด เพื่อให้ทราบว่าได้มีการห้ามดังกล่าวแล้ว ตลอดจนกำหนดวิธีการขออนุญาตและเงื่อนไขในการอนุญาตไว้ด้วยก็ได้

มาตรา 6 ในการสั่งให้ผู้ควบคุมยานพาหนะหยุดยานพาหนะ หรือนำยานพาหนะไปยังที่ใด เพราะมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ามีการใช้ยานพาหนะนั้นในการกระทำความผิด หรือมีความผิดเกิดขึ้นในยานพาหนะนั้น นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในกองตำรวจน้ำ กรมตำรวจ อาจใช้สัญญาณอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ตามที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ควบคุมยานพาหนะจะต้องให้ความสะดวกตามสมควรแก่ตำรวจในการที่จะขึ้นไปบนยานพาหนะนั้น

6.3) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเล คือ

มาตรา 5 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด รวมทั้งมีอำนาจสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัด และให้ถือว่าการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นที่ทำไว้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 6 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจตรวจสอบเรือหรืออากาศยานที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัด โดยให้มีอำนาจดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเรือหรืออากาศยานในบังคับบัญชาไปยังเรือที่ต้องสงสัยนั้นเพื่อตรวจสอบเอกสารที่แสดงสิทธิในการชักธง หากยังมีความสงสัยอยู่ ก็ให้ดำเนินการตรวจค้นบนเรือนั้นต่อไปได้เท่าที่จำเป็น

(2) สอบถามและตรวจพิสูจน์สัญชาติและทะเบียนของอากาศยานที่ต้องสงสัยรวมทั้งการปฏิบัติตามแผนการบินและรายละเอียดเกี่ยวกับอากาศยานนั้น

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (1) หรือ (2) ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจสั่งหรือบังคับให้เรือหรืออากาศยานที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัด หยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือลงยังสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่ง และในกรณีจำเป็นอาจใช้อาวุธบังคับได้

การตรวจสอบสิทธิในการชักธงของเรือ การสอบถามและตรวจพิสูจน์สัญชาติและทะเบียนของอากาศยาน การสั่งหรือบังคับให้เรือหรืออากาศยานหยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือลงยังสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่ง ให้กระทำโดยใช้อำนาจนิติสัญญาณตามที่ผู้บัญชาการทหารเรือประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 7 เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือสั่งหรือบังคับให้เรือหรืออากาศยานหยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือลงยังสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่งตามมาตรา 6 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจปฏิบัติต่อเรือหรืออากาศยานและบุคคลในเรือหรืออากาศยานนั้น ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจค้นเรือหรืออากาศยาน

(2) สืบสวนสอบสวนเบื้องต้นผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยานและบุคคลในเรือหรืออากาศยาน

(3) ถ้าการตรวจค้นเรือหรืออากาศยาน หรือการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำอันเป็นโจรสลัด ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจจับกุมและควบคุมผู้ต้องสงสัย ตลอดจนควบคุมเรือหรืออากาศยานและสิ่งของที่จะใช้หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด

ห้ามมิให้ควบคุมเรือหรืออากาศยาน ผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยานหรือบุคคลในเรือหรืออากาศยานไว้เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

มาตรา 8 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นหรือการสอบสวน เจ้าหน้าที่ทหารเรือหรือพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมเรือหรืออากาศยานที่ถูกควบคุมผ่านเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไม่ว่าจะ เป็นของประเทศไทย หรือทะเลหลวงไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่งได้ โดยผู้ใดจะอ้างเหตุดังกล่าวมาร้องขอให้ปล่อยเรือหรืออากาศยานที่ถูกควบคุมนั้นไม่ได้

มาตรา 15 ผู้ใดกระทำการอันเป็นโจรสลัด โดยยึดหรือเข้าควบคุมเรือโดยใช้กำลังหรือโดยขู่เข็ญว่าจะกระทำอันตรายต่อเรือ หรือโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายต่อบุคคลในเรือนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

7) กฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมทางทะเลอื่นๆ

7.1) พระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในอ่าวไทยตอนใน พ.ศ. 2502

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 3 ให้กำหนดเขตจังหวัดทางทะเลในอ่าวไทยตอนใน ดังต่อไปนี้

(1) จังหวัดเพชรบุรี

จากจุดอักษร ก. ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 99 องศา-57 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก ขนานกับเส้นละติจูดไปถึงจุดหมายเลข (1) ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ข. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดเพชรบุรีกับจังหวัดสมุทรสงครามไปถึง จุดหมายเลข (2) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-10 ลิปดา-00 ฟลิปดาตะวันออก แล้วขนานกับเส้นละติจูดไปถึงจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก

จากจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก ขนานกับเส้นลองจิจูดไปบรรจบกันที่จุดหมายเลข (1) ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก

(2) จังหวัดสมุทรสงคราม

จากจุดอักษร ข. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดเพชรบุรีกับจังหวัดสมุทรสงครามไปถึงจุดหมายเลข (2) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-10 ลิปดา-00 ฟลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ค. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดสมุทรสงครามกับจังหวัดสมุทรสาคร ไปบรรจบกันที่จุดหมายเลข (2) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-10 ลิปดา-00 ฟลิปดาตะวันออก

(3) จังหวัดสมุทรสาคร

จากจุดอักษร ค. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดสมุทรสงครามกับจังหวัดสมุทรสาครไปถึงจุดหมายเลข (2) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-10 ลิปดา-00 ฟลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ง. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดสมุทรสาครกับจังหวัดธนบุรีไปถึงจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ง. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดสมุทรสาครกับจังหวัดธนบุรีไปถึงจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 พิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 พิลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร จ. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดธนบุรีกับจังหวัดสมุทรปราการขนานกับเส้นลองจิจูด
ไปถึงจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 พิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 พิลิปดาตะวันออก

จากจุดหมายเลข (4) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-45 ลิปดา-00 ฟิลิปดาตะวันออก ขนานกับเส้นละติจูดไปบรรจบกันที่จุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟิลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ด. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดสมุทรปราการกับจังหวัดฉะเชิงเทราไปถึงจุดหมายเลข (4) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 พิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-45 ลิปดา-00 พิลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ข. บนเส้นแบ่งเขตจังหวัดระหว่างจังหวัดฉะเชิงเทรา กับ จังหวัดชลบุรี ไปถึงจุดหมายเลข (4) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 พิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-45 ลิปดา-00 พิลิปดาตะวันออก

จากจุดอักษร ข. แลมห่มบ้านช่องแสมสาร ตำบลลัดทึบ อำเภอสัตตหีบ ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟลิปดา เหนือ ลองจิจูด 100 องศา-57 ลิปดา-45 ฟลิปดา ตะวันออก ขนานกับเส้นละติจูดไปถึงจุดหมายเลข (1) ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟลิปดา เหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟลิปดา ตะวันออก

จากจุดหมายเลข (1) ละติจูด 12 องศา-35 ลิปดา-45 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27ปดา-30 ฟิลิปดาตะวันออก ขนานกับเส้นลองจิจูดไปถึงจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟิลิปดาตะวันออก

จากจุดหมายเลข (3) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-27 ลิปดา-30 ฟิลิปดาตะวันออก ขนานกับเส้นละติจูดไปบรรจบกันที่จุดหมายเลข (4) ละติจูด 13 องศา-13 ลิปดา-00 ฟิลิปดาเหนือ ลองจิจูด 100 องศา-45 ลิปดา-00 ฟิลิปดาตะวันออก

ดังปรากฏในแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 14 เมื่ออธิบดีเห็นว่าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุใดที่มีได้อยู่ในความครอบครองของกรมศิลปากร มีประโยชน์หรือมีคุณค่าในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้น

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าโบราณวัตถุใดไม่ว่าจะได้ขึ้นทะเบียนแล้วหรือไม่หรือศิลปวัตถุใดที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วสมควรสงวนไว้เป็นสมบัติของชาติ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นเป็นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ห้ามทำการค้า และหากเห็นสมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้อธิบดีมีอำนาจจัดซื้อโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นไว้ได้

มาตรา 14 ทวิ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และการจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่มีอายุตั้งแต่สมัยอยุธยาขึ้นไป ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เขตท้องที่ใดเป็นเขตสำรวจโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้าไปในเคหสถานของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือสถานที่เก็บรักษาโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือระหว่างเวลาทำการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำทะเบียน และในกรณีที่เห็นว่าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุใดมีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ ให้อธิบดีมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 14 ได้

มาตรา 24 โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ซ่อนหรือฝังหรือทอดทิ้งไว้ในราชอาณาจักรหรือในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะโดยพฤติการณ์ที่ไม่มีผู้ใดสามารถอ้างได้ว่าเป็นเจ้าของได้ ไม่ว่าที่ซ่อนหรือฝังหรือทอดทิ้งจะอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือความครอบครองของบุคคลใดหรือไม่ ให้ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วมีสิทธิได้รับรางวัลไม่เกินหนึ่งในสามแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

ให้อธิบดีตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าของทรัพย์สินและเงินรางวัลตามวรรคหนึ่ง ผู้เก็บได้มีสิทธิอุทธรณ์การกำหนดของคณะกรรมการเป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบการกำหนด คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

7.3) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 (ห้ามคนต่างด้าวทำการประมงยกเว้นที่ต้องให้ความเชี่ยวชาญหรืองานกรรมการในเรือประมง)

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมใช้ทะเล คือ

มาตรา 6 ภายใต้บังคับมาตรา 12 งานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องที่ใด เมื่อใดโดยเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดเพียงใดให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ประกอบกับในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกาห้ามคนต่างด้าวทำงานประมง ยกเว้นงานที่ใช้ความชำนาญเฉพาะสาขา งานควบคุมดูแลฟาร์ม หรืองานกรรมการในเรือประมงทะเลในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร

7.4) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 30 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลา ดังนี้

(ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี

(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

(3) กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

(4) กำหนดการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม

7.5) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 5 ละเมิด (กรณีก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมทางทะเล)

ประมวลฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

มาตรา 437 บุคคลใดครอบครองหรือควบคุมดูแลยานพาหนะอย่างใด ๆ อันเดินด้วยกำลังเครื่องจักรกล บุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบเพื่อการเสียหายอันเกิดแต่ยานพาหนะนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ต้องเสียหายนั่นเอง

ความข้อนี้ให้ใช้บังคับได้ตลอดถึงผู้มีไว้ในครอบครองของตน ซึ่งทรัพย์สินอันเป็นของเกิดอันตรายได้โดยสภาพ หรือโดยความมุ่งหมายที่จะใช้ หรือโดยอาการกลไกของทรัพย์สินนั้นด้วย

มาตรา 448 สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

แต่ถ้าเรียกร้องค่าเสียหายในมูลอันเป็นความผิดมิใช่ตามกฎหมายลักษณะอาญา และมีกำหนดอายุความทางอาญายาวกว่าที่กล่าวมานั้นไซ้ ท่านให้เอาอายุความที่ยาวกว่านั้นมาบังคับ

7.6) ประมวลกฎหมายอาญา (ความผิดที่ถือว่า กระทำในราชอาณาจักรตามมาตรา 4 (เรือไทย) มาตรา 5 (ผลเกิดขึ้นในราชอาณาจักร) มาตรา 6 (ผู้สนับสนุนหรือผู้ใช้อำนาจในราชอาณาจักร แต่ตัวการกระทำความผิดในราชอาณาจักร) มาตรา 7 (ความผิดที่แม้กระทำนอกราชอาณาจักรก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักร) มาตรา 8 (ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทยหรือรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย สำหรับความผิดที่กำหนดในมาตรานี้) มาตรา 9 (เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิด)

ประมวลฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ใช้บังคับเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้ทะเลคือ

มาตรา 4 ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักร ต้องรับโทษตามกฎหมาย

การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทยไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา 5 ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี ผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักรโดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นควรเกิดในราชอาณาจักรหรือย่อมจะเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ดี ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการเตรียมการ หรือพยายามกระทำการใดซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้การกระทำนั้นจะได้กระทำการนอกราชอาณาจักร ถ้าหากการกระทำนั้นจะได้กระทำตลอดไปจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่า การเตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา 6 ความผิดใดที่ได้กระทำในราชอาณาจักรหรือที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร แม้การกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกัน ของผู้สนับสนุน หรือของผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นจะได้กระทำการนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำได้กระทำการในราชอาณาจักร

มาตรา 7 ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปน้นอกราชอาณาจักร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 107 ถึงมาตรา 129

(1/1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 135/1 มาตรา 135/2 มาตรา 135/3 และมาตรา 135/4

(2) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 249 มาตรา 254 มาตรา 256 มาตรา 257 และมาตรา 266 (3) และ (4)

(2 ทวิ) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283

(3) ความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 339 และความผิดฐานปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 340 ซึ่งได้กระทำในทะเลหลวง

มาตรา 8 ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 มาตรา 218 มาตรา 221 ถึงมาตรา 223 ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา 220 วรรคแรก และมาตรา 224 มาตรา 226 มาตรา 228 ถึงมาตรา 232 มาตรา 237 และมาตรา 233 ถึงมาตรา 236 ทั้งนี้เฉพาะเมื่อเป็นกรณีต้องระวางโทษตามมาตรา 238

(2) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266(1) และ (2) มาตรา 268 ทั้งนี้เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา 267 และมาตรา 269

(2/1) ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 269/1 ถึงมาตรา 269/7

(3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 280 และมาตรา 285 ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับ

มาตรา 276

- (4) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290
- (5) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 298
- (6) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็กคนป่วยเจ็บหรือคนชราตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 306 ถึงมาตรา 308
- (7) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 312 ถึงมาตรา 315 และมาตรา 317

ถึงมาตรา 320

- (8) ความผิดฐานลักทรัพย์และฉ้อทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336
- (9) ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 337 ถึงมาตรา 340
- (10) ความผิดฐานฉ้อโกง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 341 ถึงมาตรา 344 มาตรา 346 และมาตรา 347
- (11) ความผิดฐานยักยอก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 352 ถึงมาตรา 354
- (12) ความผิดฐานรับของโจร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 357
- (13) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 358 ถึงมาตรา 360

มาตรา 9 เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 147 ถึงมาตรา 166 และมาตรา 200 ถึงมาตรา 205 นอกพระราชอำนาจกร จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

ภาคผนวก ง

ร่าง
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
พ.ศ.

เพื่อให้การกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลในทุกๆ ด้านของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ทำให้ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเป็นไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักสากล และพัฒนาไปสู่ความมั่นคงในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติของทะเลในทุกๆ ด้านของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

“ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล” หมายความว่า ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยพึงได้รับจากทะเลหรือเกี่ยวเนื่องกับทะเลทั้งภายในน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่น รวมทั้งชายฝั่งทะเล เกาะ พื้นดิน ท้องทะเลหรือใต้พื้นดินท้องทะเล หรืออากาศเหนือท้องทะเลด้วย ทั้งนี้ ไม่ว่ากิจกรรมใดในทุกๆ ด้าน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล การขนส่ง การท่องเที่ยว ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย หรืออื่นๆ

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล” เรียกโดยย่อว่า กผท. ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
 (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน

กรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมธนวิสัยและกฎหมาย อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผู้แทนสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนหรือองค์กรประชาชนจำนวนสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากองค์กรพัฒนาเอกชนหรือองค์กรประชาชนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล หรือการช่วยเหลือกัญภัยทางทะเล

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสถาบันการศึกษาหรือสถาบันทางวิชาการด้านทรัพยากรประมง ทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตทางทะเล การขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี สิ่งแวดล้อมทางทะเล และการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล หรือสมุทรศาสตร์หรืออุทกศาสตร์ ด้านละหนึ่งคน

ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสองคน

ข้อ ๕ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำแนะนำเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนงาน หรือโครงการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรประชาชน เพื่อให้การปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ แผนงาน หรือโครงการนั้นเป็นไปอย่างสอดคล้องกันหรือมีการประสานงานกันและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรประชาชนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แผนงาน หรือโครงการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๓) ติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ แผนงาน หรือโครงการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๔) จัดทำกรอบนโยบายทางทะเลเพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลในทุกๆ ด้าน รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ เพื่อให้นโยบายและยุทธศาสตร์บรรลุผลสำเร็จ

(๕) จัดทำกรอบนโยบายด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่แล้วหรือตรากฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อให้มีกฎหมายที่บังคับใช้กับกิจกรรมทางทะเลทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและบังคับใช้ได้แม้ในทะเลที่อยู่นอกราชอาณาจักร แต่ประเทศไทยยังมีสิทธิเสรีภาพที่จะได้รับประโยชน์จากทะเลนั้น

(๖) เร่งรัดให้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระหรือองค์กรที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลทั้งหมดอย่างบูรณาการและจัดปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน ไม่ประสานงานกัน ไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่ชัดเจนในอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๗) เร่งรัดให้มีการตรากฎหมายกลางขึ้นใช้บังคับเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลไปพลางก่อนในระหว่างการดำเนินการตาม (๕)

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๖ กรรมการตามข้อ ๔ (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่งแล้ว หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่

กรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามข้อ ๔ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ
หย่อนความสามารถ

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้
กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๘ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุม
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและ
รองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็น
ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมของคณะอนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามข้อ ๕ (๘) ให้นำความใน
วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็น
สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบในงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และ
กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

ข้อ ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

.....

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก จ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

เหตุผล

โดยที่ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลในปัจจุบัน ไม่ว่าสิทธิหรือเสรีภาพทางทะเลหรือการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล เช่น สิทธิในการกำหนดมาตรการความปลอดภัยของการสัญจรทางทะเล การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล การรักษาสิ่งแวดล้อมหรือควบคุมมลพิษทางทะเลโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ หรือเสรีภาพในการทำประมง การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หรือการเดินเรือในทะเลหลวง เป็นผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลที่ประเทศไทยมีสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว ตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่สมควรรักษาไว้และใช้ประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมอย่างสูงสุดและยั่งยืน แม้ว่าจะมีกฎหมายบางฉบับรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลดังกล่าว แต่จะรักษาผลประโยชน์เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้นๆ ในปัจจุบันจึงยังไม่มีกฎหมายที่คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเป็นการทั่วไปในทุกๆ เรื่อง ประกอบกับกฎหมายที่มีอยู่หลายฉบับมุ่งที่จะคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลภายในราชอาณาจักรเท่านั้นโดยไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลที่มีอยู่มากภายนอกราชอาณาจักร สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลเป็นการทั่วไปขึ้น เพื่อให้ประเทศไทยบริหารจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นเอกภาพ รวมทั้งได้รับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลอย่างสูงสุดและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
พ.ศ.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล พ.ศ.
....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทะเล” หมายความว่า ทะเลในเขตน่านน้ำไทยหรือน่านน้ำอื่นใดที่ประเทศไทยใช้อู่หรือมีสิทธิเสรีภาพในการใช้หรือจะใช้ หรือมีหน้าที่รับผิดชอบ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่นหรือจารีตประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศหรือตามสนธิสัญญาหรือด้วยประการใด เช่น น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะ ไหล่ทวีป หรือทะเลหลวง และให้หมายความรวมถึงเกาะ ชายฝั่ง หรือหาดที่ประกอบด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

“หน่วยงานที่รับผิดชอบ” หมายความว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบตามที่คณะกรรมการกำหนด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตาม

พระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ” หมายความว่า รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔ ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแล้วให้บังคับตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น แต่ถ้ามีเหตุอันควรคณะกรรมการโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นอาจมีมติให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับเป็นการเพิ่มเติมหรือแทนที่ กฎหมายว่าด้วยการนั้นได้ ทั้งนี้ โดยจะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขอย่างใดไว้ในมตินั้นก็ได้

มติตามวรรคหนึ่ง เมื่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กับออกกฎกระทรวงหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่ตนได้รับการกำหนดให้เป็นรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบหรือหน่วยงานในสังกัดของตนได้รับการกำหนดให้เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน และเลขาธิการเป็นกรรมการ และเลขานุการ

ให้เลขาธิการมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้

ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับทะเล และอย่างน้อยสองคนให้แต่งตั้งจากผู้แทนสถาบัน การศึกษาของรัฐในระดับมหาวิทยาลัย

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใดๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
- (๒) สอดส่องดูแลและเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลให้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
- (๓) กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล หรือการป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำใดๆ ซึ่งกระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบตาม (๓) จะกำหนดให้มีมากกว่าหนึ่งแห่งหรือหนึ่งคนก็ได้

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อมให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุม เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม หรือทำหน้าที่ออกประกาศตามมาตรา ๔๕ (๑๓) มาตรา ๔๖ (๖) มาตรา ๔๗ (๓) หรือ (๔) มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๑ วรรคสอง หรือกำหนดแบบตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒

วรรคหนึ่ง หรือออกระเบียบตามมาตรา ๘๕ หรือวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๘๘ แทนคณะกรรมการก็ได้

ให้คณะกรรมการกำหนดองค์ประชุมและวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

หมวด ๒

สำนักงานคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

มาตรา ๑๕ ให้จัดตั้งสำนักงานคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ ให้สำนักงานมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดใกล้เคียงและจะตั้งสาขาขึ้น ณ ที่อื่นใดก็ได้

มาตรา ๑๗ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น และปฏิบัติงานธุรการอื่น

(๒) ดำเนินการเฝ้าระวัง และติดตามเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตราการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ประสานงานกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตราการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินคดีในเรื่องดังกล่าว

(๔) ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามมาตราการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติ ทางทะเลตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบร้องขอความช่วยเหลือ

(๕) เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นการประสานงานเพื่อการขออนุญาตกระทำการใดๆ หรือการประสานงานเพื่อสนับสนุนมาตรการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งรับรายงานการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๖) ดำเนินการรวบรวมสถิติหรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๗) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่างๆ

(๘) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน

(๙) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน

(๑๐) จัดให้มีและให้ทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงาน

(๑๑) ลงทุนหาผลประโยชน์ในกิจการทางทะเลเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๒) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๑๓) ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๑๙ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงานประกอบด้วย

(๑) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

(๒) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) รายได้หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(๔) ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการจากการดำเนินงานของสำนักงาน

(๕) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๖) เงินค่าปรับจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน

มาตรา ๒๐ บรรดารายได้ทั้งปวงที่สำนักงานได้รับจากการดำเนินงานในปีหนึ่งๆ ให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานและค่าภาระต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น

ค่าบำรุงรักษาและค่าเสื่อมราคา ประโยชน์ตอบแทนของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ เลขาธิการ พนักงาน และ ลูกจ้าง และเงินสำรองเพื่อใช้จ่ายในกิจการของสำนักงานหรือเพื่อการอื่น ทั้งนี้ ในกรณีรายได้ของสำนักงานมีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงานเท่าจำนวนที่จำเป็น

รายได้ตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๑ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานในเรื่องทรัพย์สินของสำนักงานมิได้

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานคัดเลือก

มาตรา ๒๓ ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขาธิการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

มาตรา ๒๔ ผู้มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้เป็นเลขาธิการ

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการกิจการที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

(๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น

(๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของเลขาธิการโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๒๖ เลขาธิการอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

เลขาธิการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๒๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔

(๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๓๔

(๕) คณะกรรมการบริหารสำนักงานมีมติให้ออกเพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่

มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๒๘ ให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการดำเนินกิจการทั้งปวงของสำนักงาน

ในการบริหารกิจการของสำนักงาน เลขาธิการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริหารสำนักงาน

มาตรา ๒๙ ให้มีรองเลขาธิการตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานกำหนด เพื่อช่วยเลขาธิการในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เลขาธิการมอบหมาย

มาตรา ๓๐ เลขาธิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานกำหนดแต่ถ้าเป็นพนักงานตำแหน่งรองเลขาธิการ ผู้บริหารระดับสูง

และผู้ตรวจสอบภายใน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสำนักงานก่อน

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับหรือมติที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานกำหนด

(๓) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานซึ่งมีคุณสมบัติตามที่สำนักงานกำหนดเป็นพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้พนักงานกระทำการใด แทนก็ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานกำหนด

ให้ผู้ได้รับมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับเลขาธิการในเรื่องที่ได้รับมอบอำนาจนั้น

มาตรา ๓๒ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดกระทำการแทนก็ได้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานกำหนด

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ คณะกรรมการบริหารสำนักงานแต่งตั้งรองเลขาธิการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนเลขาธิการ ในกรณีที่ไม่มีรอง เลขาธิการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคนหนึ่งเป็น ผู้รักษาการแทนเลขาธิการ

ให้ผู้รักษาการแทนเลขาธิการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับเลขาธิการ

มาตรา ๓๔ เลขาธิการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับสำนักงานหรือในกิจการที่กระทำ ให้แก่สำนักงาน ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์ในการลงทุนโดยสุจริตในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำการอันมีส่วนได้เสียเช่นว่านั้นไม่เกินอัตราตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหาร สำนักงานกำหนด

ในกรณีที่บุพการี คู่สมรส ผู้สืบสันดาน หรือบุพการีของคู่สมรสของเลขาธิการกระทำการตามวรรค หนึ่ง ให้ถือว่าเลขาธิการมีส่วนได้เสียในกิจการของสำนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีที่เลขาธิการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหาร สำนักงานให้เป็นกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่สำนักงานเป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๓๕ นิติกรรมใดที่สร้างขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๔ ไม่มีผลผูกพันสำนักงาน

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงาน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่ง นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนเจ็ดคน มีอำนาจออกข้อบังคับหรือประกาศเกี่ยวกับการ บริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าตอบแทนอื่นของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน รวมทั้งการให้ได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนอื่น

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติงาน การย้าย การ เลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การออกจากตำแหน่ง การสั่งพักงาน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การ ร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขาธิการและพนักงานของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้าง ลูกจ้างของสำนักงาน

(๔) การกำหนดระเบียบและการแต่งกายของเลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน

(๕) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็น ประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้าง

(๖) การบริหารและจัดการงบประมาณ ทรัพย์สิน และการพัสดุของสำนักงาน

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

มาตรา ๓๗ ให้นำความในมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๓๖ โดยอนุโลม

การประชุมของคณะกรรมการบริหารสำนักงานให้นำความในมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสำนักงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีอย่างน้อยให้มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของสำนักงานและของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

(๒) ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน

(๓) รายงานข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตจากการดำเนินงาน พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะ รายงานตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๗ (๑) (๒) หรือ (๔) ต่อไป

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งบัญชีที่เป็นไปตามหลักสากลและสอดคล้องกับระบบการบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้

มาตรา ๔๐ ให้สำนักงานจัดให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ

ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการบริหารสำนักงาน ในการตรวจสอบภายใน ให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน

มาตรา ๔๒ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการบริหารสำนักงานเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้สำนักงานเผยแพร่งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

มาตรา ๔๓ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงาน เพื่อการนี้จะสั่งให้สำนักงานชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจสั่งยับยั้งการกระทำของสำนักงานที่เห็นว่าขัดต่อนโยบายของรัฐบาล

ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารสำนักงานหรือสำนักงานต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี ให้สำนักงานนำเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

หมวด ๓
ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล

มาตรา ๔๔ ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลแบ่งออกเป็น

- (๑) สิทธิทางทะเล
- (๒) เสรีภาพทางทะเล
- (๓) หน้าที่ในการส่งเสริมและรักษาทะเลไม่ให้ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมใดๆ ในทะเล และการ

ส่งเสริมกิจการใดๆ ทางทะเล

มาตรา ๔๕ สิทธิทางทะเลมีดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิในการกำหนดมาตรการความปลอดภัยในการเดินเรือ หรือข้อบังคับในการสัญจรทางทะเล รวมทั้งการคุ้มครองเครื่องช่วยเหลือนทางทะเลหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินเรือหรือสิ่งติดตั้งอื่นๆ

(๒) สิทธิในการคุ้มครองสายเคเบิลหรือทางท่อ

(๓) สิทธิในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล รวมทั้งการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการประมง

(๔) สิทธิในการรักษาสิ่งแวดล้อมหรือการควบคุมมลพิษในทะเล

(๕) สิทธิในการควบคุมการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรือการสำรวจทางอุทกศาสตร์

(๖) สิทธิในการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการศุลกากร การระงับการ การเข้าเมือง หรือการสาธารณสุข

(๗) สิทธิในการป้องกันการผ่านทะเลของเรือหรืออากาศยานโดยไม่สุจริต

(๘) สิทธิในการเรียกเก็บค่าบริการเฉพาะอย่างตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดแก่เรือหรืออากาศยานที่ผ่านทะเลโดยสุจริต

(๙) สิทธิในการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดบนเรือหรืออากาศยานในทะเลโดยไม่ขัดต่อจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

(๑๐) สิทธิในการดำเนินคดีทางแพ่งกับเรือหรืออากาศยานที่ก่อให้เกิดความเสียหายในทะเลตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดโดยไม่ขัดต่อจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

(๑๑) สิทธิในการกำหนดมาตรการเพื่อความมั่นคงของประเทศต่อเรือหรืออากาศยานในทะเล

(๑๒) สิทธิในการสำรวจ การแสวงประโยชน์ การอนุรักษ์ และการจัดการทรัพยากรไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม ในน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเล ในพื้นดินท้องทะเล ในดินใต้ผิวดินของพื้นดินท้องทะเล หรือในอากาศเหนือทะเล และกิจกรรมอื่นๆ ในทางเศรษฐกิจ เช่น การก่อสร้าง การอนุญาตให้ก่อสร้าง การควบคุม หรือการใช้ซึ่งเกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างในทางเศรษฐกิจในทะเล รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิดังกล่าวและการกำหนดมาตรการความปลอดภัย

(๑๓) สิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๖ เสรีภาพทางทะเลในทะเลหลวงมีดังต่อไปนี้

(๑) เสรีภาพในการเดินเรือหรือการบินผ่าน

(๒) เสรีภาพที่จะวางสายเคเบิลและทางท่อใต้ทะเล

(๓) เสรีภาพที่จะสร้างเกาะเทียมและสิ่งติดตั้งอื่นๆ ที่กฎหมายระหว่างประเทศอนุญาตให้ทำได้

(๔) เสรีภาพในการทำประมง

(๕) เสรีภาพในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

(๖) เสรีภาพอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เสรีภาพทางทะเลในทะเลหลวงตามวรรคหนึ่งให้ใช้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐอื่นๆ ด้วย

มาตรา ๔๗ หน้าที่ในการป้องกันและรักษาทะเลไม่ให้ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมใดๆ ในทะเลและการส่งเสริมกิจการใดๆ ทางทะเลมีดังต่อไปนี้

(๑) หน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการดำเนินกิจกรรมใดๆ ในทะเลไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(๒) หน้าที่ในการตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้ซึ่งดำเนินกิจกรรมหรือกระทำการใดๆ อันส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเล

(๓) หน้าที่ในการส่งเสริมกิจการใดๆ ทางทะเลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๔) หน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) สำนักงานจะเข้าร่วมงานหรือดำเนินกิจการใดๆ ทางทะเลก็ได้ตามที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

มาตรการคุ้มครองสิทธิทางทะเล

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๔๘ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการเดินเรือหรือกิจกรรมอื่นๆ ทางทะเลหรือเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล คณะกรรมการจะเสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ภูมิภาค และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลขึ้นในสำนักงานก็ได้

ในกรณีที่ศูนย์ตามวรรคหนึ่งทำการช่วยเหลือภัยให้แก่เรือหรือยานพาหนะใด ให้ศูนย์ มีบุริมสิทธิทางทะเลเหนือเรือหรือยานพาหนะนั้นและมีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือภัยจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือหรือยานพาหนะนั้น ทั้งนี้ ในกรณีที่มีการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเลอันเนื่องมาจากเรือหรือยานพาหนะนั้น ให้ศูนย์มี

สิทธิเรียกค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเลและค่าเสียหายอื่นจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือหรือยานพาหนะนั้นด้วย

ในกรณีที่ศูนย์ตามวรรคหนึ่งพบว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ศูนย์จะเข้าไปดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเองหรือแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ในกรณีที่ศูนย์ตามวรรคหนึ่งทำการช่วยเหลือบุคคลใดจากเรือ ยานพาหนะ หรือสิ่งก่อสร้างใดๆ ที่อัปปางหรือเกิดภัยพิบัติอื่นใด ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติหรือไม่ก็ตาม ให้ศูนย์มีสิทธิเรียกค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองเรือ ยานพาหนะ หรือสิ่งก่อสร้างนั้นได้

การเรียกค่าใช้จ่ายตามวรรคสองหรือวรรคสี่ให้นำมาตรา ๗๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเลขาธิการเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องเรียกค่าใช้จ่ายต่อศาลแพ่ง และให้พนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมายรับว่าต่างให้แก่เลขาธิการ

ส่วนที่ ๒

มาตรการความปลอดภัยในการสัญจรทางทะเล

มาตรา ๔๙ ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดแนวแม่น้ำลำคลอง ทางน้ำ หรือเขตทางทะเลอื่นใดเป็นเขตท่าเรือหรือ เขตจอดเรือ
- (๒) กำหนดทางเดินเรือในแม่น้ำลำคลอง ทางน้ำ หรือเขตทางทะเลอื่นใด
- (๓) กำหนดทางสัญจรทางทะเลสำหรับยานพาหนะอื่นนอกเหนือจากเรือ รวมทั้งท่าเรือหรือเขตจอด

ยานพาหนะนั้น

(๔) กำหนดมาตรการความปลอดภัยในการเดินเรือหรือการสัญจรทางทะเลอื่น เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) กำหนดมาตรการคุ้มครองเครื่องช่วยเหลือทางทะเลหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินเรือหรือการสัญจรทางทะเลอื่น หรือสิ่งติดตั้งอื่นๆ ทางทะเล

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคหรือเป็นเรื่องที่อาจเปลี่ยนแปลงรวดเร็วให้เป็นไปตามรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดก็ได้

มาตรา ๕๐ เรือหรือยานพาหนะใดทางทะเลต้องมีความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

ห้ามมิให้ผู้ใดนำเรือหรือยานพาหนะใดทางทะเลที่ไม่มีความปลอดภัยตามวรรคหนึ่งไปใช้ในทะเลหรือยานพาหนะทางทะเล ถ้ามีความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบสำคัญรับรองการตรวจเรือเพื่ออนุญาตให้ใช้เรือ ยกเว้นเรือหรือยานพาหนะที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

ใบสำคัญรับรองการตรวจเรือและใบอนุญาตให้ใช้เรือตามวรรคสามให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบสำคัญหรือใบอนุญาตนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการ รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจเรือ การขอและออกไปสำคัญรับรองการตรวจเรือและใบอนุญาตให้ใช้เรือและอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่นใด รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจประกาศดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดจำนวนของเรือหรือยานพาหนะอื่นใดในแต่ประเภทที่จะให้สัญจรทางทะเลได้ ทั้งนี้ เฉพาะเรือหรือยานพาหนะที่มีผู้ถือกรรมสิทธิ์เป็นคนสัญชาติไทย

(๒) กำหนดแนวเขตทางทะเลเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือการอื่นใด เช่น การขุดลอก การจัดให้มีเครื่องหมายแสดงความปลอดภัย การติดตั้งเครื่องช่วยเหลือทางทะเลหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินเรือหรือการสัญจรทางทะเลอื่นหรือสิ่งติดตั้งอื่นๆ ทางทะเล

เมื่อได้มีประกาศตาม (๑) หรือ (๒) ห้ามเรือหรือยานพาหนะที่เกินจำนวนที่กำหนดตาม (๑) สัญจรทางทะเลหรือห้ามเรือหรือยานพาหนะอื่นใดเข้าไปในแนวเขตทางทะเลตาม (๒) ตามที่กำหนดไว้ในประกาศ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการทำเรือตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

การขออนุญาต การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการทำเรือหรือการรักษาความปลอดภัยสำหรับท่าเรือตามมาตรา ๕๒

หลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของท่าเรือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำท่าเรือ การป้องกันจากการก่อการร้ายหรือโจรสลัด และการประกอบกิจการหรือ การรักษาความปลอดภัยอื่นๆ

ส่วนที่ ๓

มาตรการคุ้มครองสายเคเบิลหรือทางท่อ

มาตรา ๕๔ สายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเล หรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดใต้ทะเล เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องจัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ ณ ที่ซึ่งสายเคเบิลหรือทางท่อ หรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดนั้นทอดหรือวางหรือติดตั้งอยู่เพื่อให้เรือหรือยานพาหนะทางทะเลใดๆ รู้ได้ว่ามีสายเคเบิลหรือทางท่อ หรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดนั้นอยู่ ทั้งนี้ จะจัดให้มีเครื่องป้องกันใดๆ ไว้ด้วยก็ได้

ห้ามมิให้เรือหรือยานพาหนะทางทะเลใดๆ ทอดสมอเรือหรือจอดหรือเข้าไปในบริเวณที่มีสายเคเบิลหรือทางท่อหรือสายหรือสิ่งก่อสร้างใดๆ ตามวรรคหนึ่งภายในระยะตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด เว้นแต่เข้าไปเพื่อติดตั้ง ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษา

มาตรา ๕๕ ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การวางหรือติดตั้งสายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเล หรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดใต้ทะเล

หลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงเส้นทางในการวางหรือติดตั้ง การควบคุมมลพิษ หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งมาตรการป้องกันความเสียหายแก่สายเคเบิลหรือทางท่อใต้ทะเล หรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดใต้ทะเลที่มีอยู่แล้ว

ส่วนที่ ๔

การอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๖ ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล รวมทั้งมาตรการป้องกันการ ฝ่าฝืนการทำประมงโดยผิดกฎหมายหรือป้องกันกิจกรรมใดๆ ทางทะเลที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเล

(๒) กำหนดมาตรการในการรักษาสีงแวดล้อมทางทะเลหรือการควบคุมมลพิษในทะเล มาตรการดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามทิ้งของเสียหรือวัตถุอันตรายใดๆ ในทะเล หรือห้ามการขนส่งของเสียหรือวัตถุอันตรายใดๆ ผ่านทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลหรืออาจก่อให้เกิดมลพิษในทะเล

มาตรการตาม (๑) หรือ (๒) ให้รวมถึงการกำหนดเขตอนุรักษ์พื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อห้ามก่อสร้างสิ่งใดๆ หรือทำกิจกรรมใดๆ การจัดตั้งชุมชนชายฝั่งทะเลเพื่อดูแลรักษาสีงแวดล้อมชายฝั่งทะเลและบริเวณทะเลใกล้เคียงตามที่กำหนด และการกำหนดเขตทางทะเลใดๆ ที่ห้ามทำการประมงหรือกิจกรรมอื่นที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหรือสิ่งแวดล้อมทางทะเล

มาตรา ๕๗ ห้ามคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต การอนุญาต รวมทั้งหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการทำประมง และอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

เรือประมงของคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งซึ่งจะผ่านหรือเข้ามาในเขตเศรษฐกิจจำเพาะต้องแจ้งให้สำนักงานทราบล่วงหน้าก่อน และต้องเก็บเครื่องมือทำการประมงไม่ให้อยู่ในสภาพที่พร้อม จะทำการประมงได้

ในกรณีที่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งไม่ปฏิบัติตามวรรคสามให้ถือว่าคนต่างด้าวผู้นั้นฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้ทำการประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ

ในกรณีที่มีการจับกุม กัก หรือยึดเรือประมงของคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งประเทศเจ้าของธงของเรือประมงนั้นทราบในทันที ทั้งนี้ ให้ปล่อยเรือและลูกเรือที่ถูกจับกุม กัก หรือยึดไว้ในทันทีที่ได้มีการวางประกันตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบกำหนด

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๖ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประมงหรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๕

การวิจัย สํารวจ และแสวงประโยชน์ในกิจกรรมอื่น

มาตรา ๕๘ การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรือการสำรวจทางอุทกศาสตร์ทางทะเลในเขตทางทะเลที่ประเทศไทยมีอำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตย แล้วแต่กรณี จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต การอนุญาต รวมทั้งหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรือการสำรวจทางอุทกศาสตร์และอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้เป็นไปตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๙ การสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตในทะเลโดยเฉพาะในเขตไหล่ทวีปหรือเขตเศรษฐกิจจำเพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขออนุญาต การอนุญาต รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการสำรวจหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตในทะเล และอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานรับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๐ เรือหรือยานพาหนะใดจะสำรวจ แสวงประโยชน์ หรือดำเนินการใดๆ ในทางเศรษฐกิจต่อทรัพยากรที่มีชีวิตหรือที่ไม่มีชีวิตในทะเลมิได้ ไม่ว่าในน้ำเหนือพื้นดินท้องทะเลบนพื้นดินท้องทะเล ในดินใต้พื้นดินท้องทะเล หรือในอากาศเหนือทะเล เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับแก่กิจกรรมอื่นๆ เช่น การสร้างหรือใช้เกาะเทียม สิ่งติดตั้ง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การอนุญาต รวมทั้งเงื่อนไขในการดำเนินงานหรือมาตรการในการป้องกันความปลอดภัยหรือการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรหรือสิ่งแวดล้อมทางทะเล และอัตราค่าธรรมเนียมการอนุญาต ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖

มาตรการคุ้มครองสิทธิทางทะเลอื่น

มาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการศุลกากร การระวางการ การเข้าเมือง หรือการสาธารณสุข ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้หยุดและขึ้นไปบนเรือหรือยานพาหนะใดๆ ในทะเลภายใต้อธิปไตยของประเทศไทยหรือในเขตต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบสินค้า เอกสาร วัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสิ่งใดๆ ที่สงสัยว่าจะฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการศุลกากร การระวางการ การเข้าเมือง หรือการสาธารณสุข

(๒) จับกุม ค้น กัก ยึดอายัดหรือกระทำการใดตามที่เห็นสมควรต่อเรือ ยานพาหนะ สินค้า เอกสาร วัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสิ่งใดๆ ที่ต้องสงสัยตาม (๑) ทั้งนี้ การควบคุมบุคคลที่ถูกจับกุมให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

(๓) สั่งให้บุคคลใดบนเรือหรือยานพาหนะให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ที่เกี่ยวข้องหรือต้องสงสัยตาม (๑)

(๔) ในกรณีที่เรือหรือยานพาหนะต่อสู้ ชัดขวาง หรือหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งยิงทำลาย หรือดำเนินการใด เพื่อคุ้มครองป้องกันตนเองหรือป้องกันการหลบหนีได้ ทั้งนี้ การสั่งยิงหรือทำลายเพื่อป้องกันการหลบหนีให้มีการแจ้งหรือให้สัญญาณใดๆ อันเป็นการเตือนให้ทราบล่วงหน้าว่าจะดำเนินการดังกล่าว

(๕) สั่งให้เรือหรือยานพาหนะใดไปอยู่ยังบริเวณหรือสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดในกรณีที่มีการสั่งกัก ยึด หรืออายัดหรือยานพาหนะนั้นนั้นตาม (๒)

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเรือหรือยานพาหนะใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับการศุลกากร การตรวจการ การเข้าเมือง หรือการสาธารณสุข ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป ในระหว่างนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนจะกำหนดมาตรการใดๆ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนหรือเพื่อป้องกันด้านการสาธารณสุขได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการผ่านทะเลภายใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทยของเรือหรือยานพาหนะใดโดยไม่สุจริต ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจประกาศกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการกระทำดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่เรือหรือยานพาหนะใดๆ ผ่านทะเลโดยสุจริต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกหรือให้บริการตามที่เรือหรือยานพาหนะนั้นร้องขอตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่ให้บริการใดๆ ให้เรียกเก็บค่าบริการได้ตามอัตราที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๖๓ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดหรือเพื่อป้องกันความมั่นคงของประเทศ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดมาตรการใดๆ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดนั้นบนเรือหรือยานพาหนะใดๆ หรือเพื่อป้องกันความมั่นคงของประเทศในทะเลได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๖๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรการตามวรรคหนึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่กำหนดในเรื่องนี้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการประกาศกำหนดสิทธิอื่นในทะเล ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดมาตรการใดๆ เพื่อการคุ้มครองหรือป้องกันสิทธิทางทะเลดังกล่าวได้

หมวด ๕
มาตรการคุ้มครองเสรีภาพทางทะเล

มาตรา ๖๕ ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี กำหนดมาตรการในการเดินเรือหรือการบินผ่านทะเลหลวง หรือการผ่านทะเลหลวงโดยยานพาหนะอื่นจากประเทศไทย

มาตรการตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงการแจ้งเพื่อการผ่านทะเลหลวงไปยังจุดหมายใดๆ การแจ้งสิ่งที่บรรทุกรวมทั้งบุคคลประจำเรือหรือผู้โดยสาร หรือการแสดงใบรับรองความปลอดภัยของเรือหรือยานพาหนะ หรืออากาศยานที่จะใช้ผ่านทะเลหลวง

มาตรา ๖๖ ให้นำความในมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับแก่การวางสายเคเบิล ทางท่อหรือสายหรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในทะเลหลวงของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยด้วย

มาตรา ๖๗ การสร้างเกาะเทียมหรือสิ่งติดตั้งอื่นๆ ในทะเลหลวงโดยบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การอนุญาต เงื่อนไขในการดำเนินงานและอัตรา ค่าธรรมเนียมการอนุญาต ให้เป็นตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ การทำประมงในทะเลหลวงโดยบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย ให้แจ้งต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อนจึงจะทำการประมงในทะเลหลวงได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเงื่อนไขในการทำประมงในทะเลหลวงก็ได้ตามความเหมาะสม เงื่อนไขดังกล่าวให้คำนึงถึงจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทำการประมงในทะเลหลวงหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวงหรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำประมงในทะเลหลวงด้วย

หน่วยงานที่รับผิดชอบตามวรรคหนึ่งอาจส่งเสริมให้มีการทำประมงในทะเลหลวงโดยบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยได้ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการด้านภาษี หรือการอำนวยความสะดวกใดๆ หรือการส่งเสริมเทคโนโลยีในการทำประมงในทะเลหลวง

การส่งเสริมตามวรรคสาม ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติให้ความเห็นชอบก่อน ในการนี้ หากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นได้ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

มาตรา ๖๙ การวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลในทะเลหลวง หรือการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๐ บุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยตามหมวดนี้ให้รวมถึงนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายไทย หรือมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยด้วย

ความในหมวดนี้ให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ด้วย ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

หมวด ๖

หน้าที่ในการป้องกันและรักษาทะเล

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้เรือ ยานพาหนะอื่นทางทะเล เกาะเทียม สิ่งก่อสร้าง หรือการทำกิจกรรมใดๆ ของบุคคลใดในทะเลทั้งของเสีย วัตถุอันตราย หรือสิ่งอื่นใดในทะเลที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในทะเล

การสร้างเกาะเทียม สิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งติดตั้งใดๆ ของบุคคลใดในทะเล เมื่อเลิกกิจการหรือกิจกรรมนั้นแล้ว บุคคลนั้นต้องกำจัดหรือทำลายเกาะเทียม สิ่งก่อสร้าง หรือสิ่งติดตั้งใดๆ นั้น โดยมีให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในทะเลหรือดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อการเดินเรือหรือการสัญจรทางทะเล

มาตรา ๗๒ การทำประมงโดยเรือหรือยานพาหนะใดๆ ของบุคคลใดต้องไม่กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมในทะเล

การทำประมงตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงการทำประมงตามจำนวนหรือปริมาณสัตว์น้ำหรือพืชน้ำ หรือเรือประมงที่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนดให้ทำการประมงได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสัตว์น้ำหรือพืชน้ำ เพื่อให้มีสัตว์น้ำหรือพืชน้ำนั้นได้อย่างยั่งยืน การห้ามทำการประมงแก่สัตว์น้ำหรือพืชน้ำที่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด หรือนำมาทำการประมงด้วยเครื่องมือหรือวิธีการใดตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี กำหนดมาตรฐานในการทำกิจกรรมทางทะเลใดๆ เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมทางทะเล

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี จะใช้มาตรฐานของต่างประเทศหรือมาตรฐานระหว่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานอื่นใดให้ความร่วมมือเพื่อกำหนดมาตรฐานนั้นก็ได้

คณะกรรมการจะมอบหมายให้ศูนย์ตามมาตรา ๔๔ มีหน้าที่เฝ้าระวังการกระทำผิดในหมวดนี้ หรือมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบอื่นใดทำหน้าที่ดังกล่าวด้วยก็ได้

บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยหากกระทำในทะเลหลวงหรือทะเลที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยของต่างประเทศ และให้นำมาตรา ๗๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๔ ในกรณีคณะกรรมการกำหนดให้ส่งเสริมกิจการหนึ่งกิจการใดหรือประกาศกำหนดหน้าที่อื่นตามมาตรา ๔๗ (๓) หรือ (๔) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดมาตรการใดๆ เพื่อส่งเสริมกิจการหรือหน้าที่นั้นได้

หมวด ๗

ความรับผิดชอบทางแพ่งและการดำเนินคดี

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกระทำการใดเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากร สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศทางทะเล ผู้นั้นต้องรับผิดชอบและชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่หน่วยงาน ของรัฐหรือผู้ใดต้องจ่ายไปหรือจะต้องจ่ายเพื่อขจัดความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมทั้งการฟื้นฟูทรัพยากร สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศทางทะเลให้กลับคืนดังเดิมด้วย

ความเสียหายตามวรรคหนึ่ง หมายความว่าความรวมถึงความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย ทรัพย์สิน หรือสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากทรัพยากร สิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศทางทะเลด้วย ในกรณีนี้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายดังกล่าวด้วย

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในคดีอาญานั้นให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคา หรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแทนผู้เสียหายที่แท้จริงได้ ในกรณีนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหายที่แท้จริงในการใช้สิทธิฟ้องร้องหรือดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดนั้น

ในกรณีที่มิปัญหาว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด ทั้งนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีมากกว่า หนึ่งแห่งก็ได้

มาตรา ๗๗ ให้นำความในมาตรา ๗๖ มาใช้บังคับกับการฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๗๕ โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนต่อศาลแพ่งและให้พนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมายรับว่าต่างให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ

มาตรา ๗๘ ในการดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าการกระทำความผิดใดไม่ปรากฏอย่างชัดเจนว่าอยู่ในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวนผู้ใด ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๐ (๓) เป็นพนักงานสอบสวนในคดีนั้นตามที่เลขาธิการมอบหมาย ในกรณีที่มิชัดดังกล่าวจำนวนมากหรือมีเหตุอื่น ให้เลขาธิการแจ้งให้อัยการสูงสุดมอบหมายพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาผู้หนึ่งตามความเหมาะสมเป็นพนักงานสอบสวนในคดีที่ได้รับแจ้งและให้นำมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญา แต่ถ้การสอบสวนได้กระทำในเขตอำนาจของศาลใด ให้ความผิดนั้น้อยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้น เว้นแต่คดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลทหารหรือศาลอื่น

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๘๐ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) สอบถามไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ กับเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือ ยานพาหนะ หรือสิ่งก่อสร้างใดๆ ในทะเล เพื่อให้ทราบข้อมูลหรือสิทธิในการใช้ธงหรือสิทธิอื่นของเรือ ยานพาหนะ เกาะเทียม หรือสิ่งก่อสร้างนั้นอันเป็นการตรวจสอบเพื่อมิให้ มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้หยุดและขึ้นไปบนเรือหรือยานพาหนะใดๆ ในทะเล ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเรือหรือยานพาหนะนั้นกระทำการใดให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบหาพยานหลักฐานอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดีกับเรือหรือยานพาหนะนั้น

(๓) จับกุม ค้น กัก ยึดอายัด หรือกระทำการใดตามที่เห็นสมควรและเท่าที่จำเป็นซึ่งเรือ ยานพาหนะ สิ่งก่อสร้างใดๆ พยานหลักฐาน หรือบุคคลใดที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าได้กระทำการใดให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) สั่งให้บุคคลใดบนเรือ ยานพาหนะ เกาะเทียม หรือสิ่งก่อสร้างใดๆ ให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ในกรณีที่เรือหรือยานพาหนะต่อสู้ ชัดขวาง หรือหลบหนีให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนาจสั่งยิงทำลาย หรือดำเนินการใดเพื่อคุ้มครองป้องกันตนเองหรือป้องกันการหลบหนีได้ ทั้งนี้ การสั่งยิงหรือทำลายเพื่อป้องกันการหลบหนีนั้นให้มีการแจ้งหรือให้สัญญาณใดๆ อันเป็นการเตือนให้ทราบล่วงหน้าว่าจะดำเนินการดังกล่าว

(๖) สั่งให้เรือหรือยานพาหนะใดไปอยู่ยังบริเวณหรือสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ในกรณีที่มีการสั่งกัก ยึด หรืออายัดเรือหรือยานพาหนะนั้นตาม (๓)

(๗) กำหนดมาตรการใดกับเรือ ยานพาหนะ หรือบุคคลใดที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าได้กระทำการใดให้เกิดความเสียหายต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามความเหมาะสมและเท่าที่จำเป็น

การดำเนินการใดๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับจารีตประเพณีหรือกฎหมายระหว่างประเทศด้วย ในการนี้คณะกรรมการจะออกระเบียบเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามก็ได้ เช่น การสั่งให้หยุดการกระทำตาม (๒) หรือการสั่งให้แก้ไขการกระทำอันเป็นมาตรการตาม (๗)

ในกรณีที่มีการจับกุมบุคคลใดตาม (๓) การควบคุมตัวบุคคลนั้นและการนำส่งพนักงานสอบสวนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

มาตรา ๘๑ เรือหรือยานพาหนะใดของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องมีสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใดๆ แสดงไว้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเรือหรือยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องใส่เครื่องแบบที่มีสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายใดๆ แสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือเครื่องแบบของพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วก็เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๘๒ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ได้มีการกำหนดไว้แล้วก็เป็นไปตามนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๘๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘๔ ให้รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การจับกุม ค้น ถิ่น ยึดอายัด หรือกระทำการใดของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ และการเก็บรักษาสิ่งที่ยึด อายัด หรือถักไว้ รวมทั้งการคำนวณค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ถ้าไม่อาจเก็บรักษาไว้ได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจนำออกขายทอดตลาดตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนดหรือดำเนินการใดๆ ตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

การเรียกค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา ๗๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องเรียกค่าใช้จ่ายต่อศาลแพ่ง และให้พนักงานอัยการที่อัยการสูงสุดมอบหมายรับว่าต่างให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หมวด ๙

การควบคุม

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการของหน่วยงานที่รับผิดชอบและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทุกแห่งมีการประสานความร่วมมือให้การปฏิบัติหน้าที่มีมาตรฐานเดียวกันและมีประสิทธิภาพในการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการหรือดำเนินกิจกรรมทางทะเลอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมใดๆ ในทะเลตามพระราชบัญญัตินี้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบทบัญญัติหรือมาตรการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขการอนุญาต ให้ผู้อนุญาตหรือผู้ซึ่งผู้อนุญาตมอบหมายมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องหรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด โดยจะให้หยุดดำเนินกิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนก็ได้ ในกรณีที่สั่งให้หยุดดำเนินกิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อน ถ้าผู้รับอนุญาตได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ผู้อนุญาตหรือผู้ซึ่งผู้อนุญาตมอบหมายสั่งให้ดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ผู้รับอนุญาตถูกสั่งให้หยุดดำเนินกิจกรรม ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๘๖ หรือไม่สามารที่จะแก้ไขให้ถูกต้องได้ หรือเมื่อปรากฏว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติของผู้รับอนุญาตเป็นการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลหรือต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ให้ผู้อนุญาตหรือผู้ซึ่งผู้อนุญาตมอบหมายมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาตได้ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ในกรณีที่สั่งพักใช้การอนุญาต ให้สั่งพักใช้ได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งพักใช้ และให้สั่งพักใช้ได้ไม่เกินสองครั้ง ทั้งนี้ ในระหว่างที่ถูกสั่งพักใช้การอนุญาตให้ถือว่าผู้รับอนุญาตเป็นผู้ซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๘ คำสั่งให้หยุดดำเนินกิจกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนตามมาตรา ๘๖ หรือคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนการอนุญาตตามมาตรา ๘๗ ให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และวิธีการยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการโดยวิธีการยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อสำนักงานไว้ด้วย

เมื่อสำนักงานได้รับหนังสืออุทธรณ์ ให้สำนักงานออกใบรับหนังสืออุทธรณ์ให้แก่ผู้ยื่นอุทธรณ์ไว้เป็นหลักฐานด้วย และให้สำนักงานแจ้งผู้อนุญาตเพื่อจัดทำความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้อนุญาตตามวรรคสอง ในกรณีที่ไม้อาจพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดดังกล่าวโดยต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นอุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ใช้บังคับกับการอุทธรณ์ที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ตามมาตรา ๑๔ หรือไม่อำนวยความสะดวก ให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐานใดๆ แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ (๑) หรือ (๓) มาตรา ๘๐ (๑) หรือ (๔) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๑ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งยึดหรืออายัดเรือ ยานพาหนะ สินค้า เอกสาร วัตถุ สิ่งของ หรือสิ่งใดๆ ตามมาตรา ๖๑ (๒) หรือมาตรา ๘๐ (๓) หรือทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่บุคคลอื่นซึ่งสิ่งที่ถูกยึดหรืออายัดดังกล่าว หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๖๑ (๕) หรือมาตรา ๘๐ (๖) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๐ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๖๖ หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลหรือสำรวจทางอุทกศาสตร์ตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการสำรวจหรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตในทะเลตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๕๙ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการดำเนินงานหรือมาตรการในการป้องกันความปลอดภัยหรือการอนุรักษ์ต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๐ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการดำเนินงานตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๓

มาตรา ๙๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการทำประมงตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง หรือการทำประมงโดยไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๗๒ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าล้านบาท

มาตรา ๙๖ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๘๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้หยุดตามมาตรา ๖๑ (๑) หรือมาตรา ๘๐ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๔ หรือประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรการตามมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๙๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรการตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ถ้าเป็นกรณีกระทำความผิดต่อเนื่องให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๐๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๐๒ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือความผิดตามมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ หรือมาตรา ๙๙ ให้เลขาธิการหรือคณะกรรมการซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งจำนวนสามคนมีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๓ ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการคุ้มครองผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้สำนักงานดำเนินการให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๔ ในวาระเริ่มแรกให้กองทัพอากาศปฏิบัติหน้าที่สำนักงานไปพลางก่อนจนกว่าจะได้จัดตั้งสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ซึ่งผู้บัญชาการทหารเรือมอบหมายปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดดำเนินการหรือกิจกรรมตามที่มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ต้องขออนุญาตอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นยื่นคำขออนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ดำเนินการหรือกิจกรรมนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี